

DVCENTE DEO.

WILLELMI THORNI  
TVLLIVS, SEV ΠΗΤΡ IN TRIA  
STROMATA DIVISVS.

Si comes ista tibi fuerit membrana, putato  
Carpere te longas cum Cicerone vias.

*Mart. l. 14. 187. Epigrammate.*

Ε ΝΟΥΟ ΒΕΑΤΑΕ ΜΑΡΙΑΕ  
WINTON IN OXON COLLEGIO.



OXONIAE,

Excudebat IOSEPHVS BARNESIVS, *venenit*  
cum Oxonia, tum ad caput Tigridis ad Diui Pauli  
*Londonensium.* M.D. LXXX XII.



Τῷ θ' ἐνὶ θητεύειν μ' ἐγὼ, χ' ὧ ἔτθ, ἐλοίμην  
 'Εἶπε θεὸς τελέθει, εἴτε ἄνασσα πέλει.  
 Huic seruirem vni, & cuiuscunq; hic seruiet vni,  
 Siue sit hec princeps, siue sit ille Deus.

W. Th.

tiffin  
 tres  
 adm  
 naic  
 anas  
 am  
 quide  
 de  
 inuti  
 Mul  
 cum  
 sepiu

HEROI PRAECELLEN-  
TISSIMO, SINGVLARI  
DOMINO SVO D. WILLELMO  
HERBERTO COMITIS PEN-  
BROCHIIENSIS HAEREDI—FILIO  
WILLELMVS THORNVS

ἡν ὑποθήκην.



MULLIVS (in dicendo  
fere Deus) maiorum vigili-  
arum suo Lentulo (qui κα-  
ρὸν ab eo scriptorum habi-  
tus est) rationem aliquando *Epist. Fam.*  
redditurus, cū ei nihil esset *l. 5.*  
optatius, quam vt primum  
ab ipso Lentulo, deinde à  
ceteris omnibus quam gra-  
tissimus erga Lentulum esse cognosceretur, (præter  
tres illos de suis temporibus libellos, quos luculētis  
admodum versibus ediderat, illasque, seu Panathe-  
naicas, seu panegyricas orationes, sed valde Tulli-  
anas, quas Menocrito Lentuli dederat) *Scripti eti-*  
*am*, inquit, *Aristotelico more, quemadmodum* *Ep. F. l. 9.*  
*quidem volui, tres libros in disputatione, & dialogo*  
*de Oratore, quos arbitror Lentulo tuo fore non*  
*inutiles.* Ego verò (Nobilissime Domine suauissima  
Musarum progenies) carmen illud Pythagori-  
cum vere aureum, *πῆ παρ' ἑσῆς*; dies noctesque *Pythag. in*  
sepius (quod facio sedulo) mecum ipse recolens, *aureis.*

Gell. 19. 3.

Salust. in  
procem.

ὅφ' αὐτῷ  
εἶναι ἀπέφαιε,

καὶ τῇ αὐτῇ

ἐγγυεσθῆναι

Ἀ-

λέξανδρον τε,

καὶ τὴν Ἀλεξάν-

δρου ῥα. At

Lianus 4.

\*Plutarch.

In Apophth.

Gell. 20. 10.

Vellicatim

saluatim

Sicenna

hist. Gell. 12.

15.

& honoratissimo patri tuo (cui propter singularem  
erga meos magnificentiam plus penè, quàm plu-  
rimum debeo) saltem aliquid præstare cupiēs, sup-  
peditāssem eius amplitudini meum fortassis inge-  
niolum, quemadmodum Homerus Achilli, Timo-  
leonti Timæus, Herodotus Themistocli: verum e-  
nimuerò de Carthagine filere melius putavi, quàm  
parū dicere. Callistheni per me liceat Alexandro  
rebusq; Alexādrī gestis parē, aut superiorē etiā ora-  
tionis stylū texere: nō est hæc mihi vis, nō Genius.  
& ornatissimo Penbrochiæ comiti (quem audio  
nunquam otiosum esse minus, quàm cum otiosus,  
cui semper adest aliquod in manibus apertū, clau-  
sum in pectore \*περὶ βασιλείας ἐγχειρίδιον, qui Sparte  
Cambrobritannicæ suæ, quam ei serenissima prin-  
ceps indulgit, honore summo, maiori cum amō-  
re præsidet) quid esse loci potuit, quid gratiæ cum  
Rhetoricis puerorum elementis, cum istis minutis?  
Quamobrem ecce (tui spēs parentis, memoria  
nominis, lumen generis, & numen gentis tuæ)  
ecce Rhetoricam ē M: Ciceronis officina tuo no-  
mine, sub tuo numine (quem à primis vnguiculis  
mansuetioribus hisce Musis mirè deditum accepi,  
credidi) divulgatam: Rhetoricam vtinam ab A-  
ristotelico more non abhorrentem, vtinam, vt  
volui (volui quidem certe) non eam in disputati-  
one & dialogo \*sparsum Antonii, Crassi quē men-  
tem, sed passim, quid ipse sentiat eloquendi mag-  
nus artifex, enarrantem. Hos tu de perfectō ora-  
tore libellos si legeris, attente legeris, (leges au-  
tem, vti spero) spero Lentulitati tuæ fore non in-  
utiles. Quid enim? Abhorrent à communibus  
(quæ tradunt isti doctores Rhetorici) præceptiun-  
culi

culis, & omnium antiquorum, & Aristotelicam; &  
 Tullianam rationem oratoriam, Rameâ methodo,  
 exemplis Homericis illustratam complectuntur. Arist. Top  
8.  
 Inde nomen (nomen fortasse ponderosum) huic  
 scriptioni Tullius est. Nam si Græcorum linguæ, ut  
 ita dicam, lingua Plato, qui de physica ratione liber  
 est, Timæum inscripserit: qui de sophistica, Prota-  
 goram, Euthydemum, Hippiam: qui de Rhetorica,  
 Gorgiam: si Platonem illum Atheniensem intui-  
 tus, miraculum naturæ, Romanus Plato, ad ami-  
 cum, amicissimum hominem Lælium de Amicitia:  
 ad senem de Senectute (qui & diutissime senex  
 fuerat, & in ipsa præ cæteris floruerat) Catonē: de  
 Rhetorica Sulpitios, Cottas, Antonios, Craf-  
 sos *Ad φιλορήτορα* Q: fratrem sermocinantes indu- Ad Att. 1. 10  
 xerit: quid ni etiam & nos (præcipue magistrum se-  
 quuti M: Tullium) ad te scribentes (qui non tam  
 in Cornelix vel Amefix gremio educatus es, quā  
 in sermone matris tuæ nobilis foeminx, quantum  
 oris modestiâ Androgynem, tantum eloquentiâ Valer. Max  
8.3.  
 præcurrentis Hortensiam) quidni, inquam, ad te  
 partū verę Iunonis aureū e Mercurialis eloquētiæ  
 profapiâ oratorem optimum, M: Tullium de opti-  
 mo oratore loquentem faciamus? Et quidni A Eli- Plutar. in A  
popth. περί  
ποικίλης ἰσο-  
ρίας Gell. 20.  
10.  
 anum, & Clementem Alexandrinum Græcos, Gel-  
 lium & Politianum Latinos æmulati, corrasis vo-  
 decunq; pigmentis, minutam hanc schedulam  
 margaritis, & ad amabilem venustatem cincinnis  
 atque calamistris tanquam *ποικίλοις* Themisto-  
 cleæ dictionis *εῤῥώμασι*, tanquam *ποικίλῃ* Polygnori La. in Zen.  
Cōsecraria  
de fin. 4.  
Cic. de  
Nat. deorū  
*γραφή* perinsigniter exornemus? & quidni histori-  
 am Phavorini *παντοδαπήν*, & selectas philosopho-  
 rum (quasi Senatus) breuesq; sententias (appellant

κυρίας δέξας) imitati πολυτέρα Cicéronis ἐγκυκλοπαι-  
δείαν quasi κέρας Sotionis Αμαλθείας copiis non mo-  
do domesticis, sed comportatis etiam aliunde sub-  
sidjs omnibus modis locupletemus? te verò.

—Si quid dulces ante omnia *Muse*,

Si quid in antiquam virtutem, animosq; viriles,

Et pater Aeneas, & avunculus excitet Hector:

ἔργατα Μι-  
λήσια Ari-  
stoph.in  
Ranis.

Pauculas hasce Milesias tanquam pietas eloquen-  
di ἔργαταίς e Pandeetis M: Tullij, multisq; de Rhe-  
torica facultate voluminibus in epitomen redactas  
quasi ῥαψώδεις amplectere. En tibi Pythagoricę li-  
teræ ascensus arduus:

Hesiod. ἔργ.

ἢ ἡμ. 1.

πολλὰ δ' αὖτις

τα κατὰ νῦν

παύσανται τῷ

Iliad. 4.

Virg. Aene.

id. 6.

—ἐπὶ δ' εἰς ἄκρον ἵκηθ',

ῥηϊδίῳ.

*Edita doctrinâ sapientum templa serena,*

non adyta tamen. Homericus μῶλυ flos lacteus:

—*nigra radice tenetur,*

aureus Maronis ramus:

—*sed hunc regit omnis*

*Lucus,*

*Ergo alte vestiga oculis, & rite repertum  
carpe manu.*

Vult certe illud te facere (quem honoris causâ  
nomino) pater tuus: vult hoc tuus (si quis etiam  
mortuis sensus est) avunculus: (neque iam tuus.)  
I, sequere: alter e florētissimo collegij Wychemēsis  
Prytaneo, alter ex æde Christi, amplo illo & cele-  
berrimo Musarum domicilio prodiens, ambo ex  
equo Troia nobini Parmeniones, vterq; magnus  
hercle nutricis magnæ alumnus:

Polyd, Virg  
19.

Virg. Aene.  
id. 6.

—*nec Anglia quondam,*

*Vllo se tellus tantum iactabit alumno.*

Hic vivit, & vivat ad suam rei q; publicæ gloriam,  
vt nunc vivit: illenunquam dissimilis sui (cuius Cyc-

ἑρμηνεύει

*ne vox, ὅστις ἵππῳ, vale, nihil nisi salutem Angliæ*

*spi.*

spirabat.)

*Heu fato extinctus subito est—.*

Huius ego mortem gloriæ fortassis suæ maturam fatis, at (quod maximum est) patriæ certe parum, vel in Consolatoriis Oxoniensium exequiis, vel in accuratissime concinnato meorum Peplo funebri aliqua, elegiacaq; nœnia, epicedio flebili cohonestassem: verum,

*Cura leues loquuntur, ingentes stupent.*

*—o nimium Sidne a propago*

*Visa potens superis, propria hac si dona fuissent.*

Sed enim & tibi non potest esse non ingratum, & mihi non iniucundum,

*Νείκτα, καὶ πόλεμον διακρυβέντα λέγειν:*

Et illud memini Cæsaris Tiberii, se Iliensium quoq; vicem dolere, quod bonum militem amisissent Hectorem, ut ne longus sim, neu doceam sus (ut aiunt) Mineruā, Apellem futor, faber Stratoniciū, Cleomenem sophistes, Annibalem Phormio, posui quidem dominationi tuæ Rhetorem ob oculos, non vniuscuiusdam operis (ut ait Cæcilius) remigē aliquem, aut baiulum, sed qualis (ut confirmare possum) si non in commentitia Platonis rep: (ὅτι γὰρ καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ) nemo unquam fuit (nam de futuro, ne tibi siā iniurius (nolim hercle) nihil audeo polliceri) sed is, si quis esset, aut si etiam unquam fuisset, aut vero si esse posset, M: Cicero esset vnus protecto, qui solus ἰδὲν eloquentiæ germanam (cuius speciem humi strati nos animo videre vix possumus, effigiem auribus quærimus) cerneret oculis, manibus contrectaret.

Cæterum quis ego sum? Aut apud quem dico? Nimirum apud eum (vsurpabo Laberiaum illud

cantus lugubris. Cic. de leg: Seneca in Hippol. Virg. Aeneid. 6.

Suct. in Tib

Plutarch. in Apoph. Athenæus. Plin. 35. 1.

Plato. 9. Polit.

Macrobius. 2.  
Sat.

de divin. 1.  
ff. ep. 9. 7.

Cic. de  
Orat. 1.

Gell. 14. 7.

ad Att. 4. 15.

Gell. 20. 10.

Quint. cur.

tius, plur. in

Alexan. Plin

17 21.

illud de Cæsare) cui nihil ipsi dii negauerunt:  
& qui mihi semitam non sapio, alteri monstro viā,  
sed πολλοὶ μαθηταὶ κρείττονες διδασκάλων: nec tam  
ille cohortandus mihi videtur, quā collaudāndus,  
quod olim Crasso Sulpitius & Cotta. Quod reli-  
quum est (& tibi mihiq̄ue felix faustumq̄ue sit)  
ἐπαγωγικὸν hoc τεχνολογίας Tullianæ πινακίδιον  
quod celsitudini tuæ, sicut Alexandro ἐβλίσθηκην  
suam Aristoteles, consēcro, vt Alexāder Homericā  
Iliada, vt aureolū Tubero Panēti libellū, ad ver-  
bum ediscas: hasq̄; Bonorum deorum aris quasi La-  
cedæmoniorum ἀπὸ τῆς παρόντων θυσίας, ita te amet  
eloquentia, boni equique accipias.

-----Etiam Phœbo gratissima dona

Tibul. 4.

Cres tult.

Orator.

Orat. 3.

ὅτι ἐμὸι μέγιστος

ad Att. 16. 11.

Rhet. ad

Theod. 3.

c. vlr.

A te si tanquam a Catone Tulliolus hic noster,  
dilaudetur, vel reprehendi se a ceteris facile pati-  
etur. Antimacho satis est\* vnus Plato: Plato enim  
vnus instar omnium: & si frigeam apud populum,  
Antigenidæ canam & Musis, vnum hoc sic habe-  
to, quod e subtilissimo Lysia subtilior excerptis A-  
ristoteles, εἰρηκα, ἐωράκατε, πεπόνθατ, ἔχειτε, δικάζετε.

Excellentiæ tuæ deditissi-

mus, obseruatissimusq̄; WILLELMVS

THORNVS, Noni Collegij socius.

# EIDEM WILLELMI THORNI parænesis ad Rhetoricam

ἡτοιμασμένη.



**M** I H I quidem (præstatiſſime Meccanas) & quosdã ſeminiuos neſcio quos terræ filios, abiectò nimis animo, & anguſto (nempe qui ſtudioſorum lucubrationes, quãquam Atticis vigilijs elaboratas, velut extractæ ex

Plutarch.  
in Demost.

vepreculis nitedule libentèr arrodunt) animaduertenti, meamq; ipſius in dicendo ieiunitatem, atq; adeò famem aſſiduè cogitanti, illa ſæpè vera, ſemper anguſta, ac ſapiens ſenſentia videri ſolet, quam è prætãchio principum eloquentiſſimus, eloquentium princeps anguſtiſſimus Cæſar Auguſtus, & τὸν αὐτοῦ υἱὸν υἱὸν ῥήτορας, uſurpauit. Neq; enim, præcipuè cum Oratoriæ res agitur, nullius eſſe ponderis, atq; momenti debet authoritas ingenioliſſimi Antonij, cuius idcirco nulla unquã oratio ſcripta eſt, ut, ſiquid Cic. pro aliquando, quod non opus eſſet, ab le eſſet dictum, poſſet ſe Cluentio, negare dixiſſe. Veruntamen quia lueri (ſiue eas Phœnices expiſ- Lib. 1. c. 12, piſcati ſunt, ut Mela, ſiue magis ille Theuſh Aegyptius, ut Plato) Plat. in ſcienciæ cauſa natæ ſunt, & me ſimul peruagatiſſimus ille verſus, Phœdra.

Artem pudere proloqui, quam faciſtes,

Cic. de nat.  
Deorum. 3.

Diſſimulare non ſinit, ego & Tarẽſinis, & Cõſentinis, & Siculis (nolo Ruſilios, nolo Perſios) unã legẽdo, cõmunicãdo, neſcio, cur nõ Cic. de Fi- ſcribendo etiã aliquid aliquãdo, ſi poſſim, prodeſſe cur nolim? quis. n. nib. 1.

id ius rerum æſtimator reprehendas? ſed ita ſunt hodiè reueres ho Carpere minum aures, & religioſæ, ita carpunt aliena, cum non edant ſua, ut vel noli no. nemo ferè ſit, niſi ſiquis Arphyſtionum decreto compulſus, qui ma ſtra, vel cde lit eloquendo culpam deprecari, quam tacendo culpã vaca tua. Mart. I. re. Hic ego, quem tuus honos vigilare dies, atque noctes facit, iterũ I. ep. XCII. que iterumq; monende, Macrobi.

Vi partas tuearis opes, & perdere vites

Sat. 1. Plu-  
tarch. in A-  
poph. Gel.  
11. 8.

Dona, Palatino puero quæ infudiſ Apollo,

Teque ipſum intentis oculis intueri, hinc ego quid facerem? ſed ta men excogitavi quiddam, quod facturus ſum, ut neq; paſſa orationis meæ vela Scyllæo aliquo ægredietas in freta ad calumniã, quaſi co- lumnã adhæreſcant, dummodò ſub portuoſa tui nominis umbra

Gel. 15. 15.

de

# Parænesis ad Rhetoricam

delit uero: neq; tamen officij erga te mei non memor haberi possim.

Notat. od. 4. dummodò his ipsi, quæ præ manibus habeo de Rhetoricis ἱεροῦ καὶ Χριστοῦ Λαοῦ, quam valdè velle tibi, atq; optare soleam, tibi vel tacite significauero. Nam,

nificauero. Nam,

Quòd scribo, & placeo ( si placeo ) tuum est.

istane A. - Verum inquires, Tu, si apud Armenienses Athenas in calum  
rist ad The. exuleris, quid mirum est, quid magnum? Itaq; conabor eri.

Od. I c. 9      am apud Lacedaemonios. quamobrem da (quaso) personam iam  
 ἀλλ' ἐν Λακκι-      gramem tuam dimitti paulisper. Quasq; sedentibus in Ἀπέλο παῖσιν

*Sauromates ad Neoprolemis, aut vero Agrippis, vel etiam Zethis Pacinianis*  
Theod. 3. (qui,

Ci de Div.1      α' παρτί, φασ:, ὁπότερον ἔχει τοσοῦτον.)

Hom. II. 9. *Controuersias hanc disceptari. Deinceps iam nunc hoc ago: si Theophilus habe. Cedò quemuis arbitrum: qui uolet, sibi uirgulam censoriã*

in latro: A. arripit. Num is est, qui dignitatem, qui laudem, qui gloriam quæ  
thenæus. 3. ritbareo. Num illa tangunt, populi fauor, potentia, opes, pecunia,

in Numa. ant, studiorum amœnitas, delictatio iuillans, incunditas: places,

ἡμεῖς ὁ ἱππας. Hæc est enim nostra seruoscinatio. Ac primū quia suasionis & la-  
dationis pleraq; sunt communia, & honestas cum utilitate quodam-

νεκρὰ αἱ συμ- modo conspirat: quid est in rerum natura tam admirabile, tam ho-  
 τελαί αἱστ. nestum, tam utile, tam liberale, tam magnificum. tam deniq; regi.

ad Theod. *um, quam opem afferre supplicibus excitare afflictos? dare saluam?*  
 2.8. *liberare periculis? velinere homines in ciuitate? & hæc cuius san-*

**1.** de leg. 1. fabulose dictum ab Hermogene videatur, deorsum scilicet unum.

8.3. è Cic. e. mo Dion: sicut uites attulisse, fruges Cererem: deinde Apollinem & Minervam divitiarum medicinam, ut fruges inferrent. Cassius. Vo-

pit. ad Bru- Minervam diuinatione, medicina, musicis instruxisse, Val. 23. Ve-  
tum. de nar. nerem, Horas speciosam illius ori pulchritudinem, afflauisse: quid  
1. quid ad obituem Mercurium Phœnix unguinum apud homines se-  
-

deorum. 2. multa posuimus in *Mercurium* Rhetoricę *ἡμετέριον* apud homines atq;  
Hermoge- superos gratiosum detulisse: i. aque *Πανδώρα* non illam *Hesiodiam*,  
sed hanc multa nobiliteram — "Οὐ γὰρ τὴν ἡμετέριον εἶπεν, ἵνα

nes in pro- feda hanc nullo nobis forem. — Οτι πάντες οὐ μόνον ἀμαρτ έχοντες,  
leg. δ' ἄπειρον ἐδ' ὁπρσαν.  
Hanc exemplum Graeci Χόρσαν παρ' ἰουδαίαν μυζανδύμν ἐ Ζουίε

Plat. in Ti. gremio divina virgula delapsam exiisse. satis dixisse mihi videor,

— Deus, ipse deus fuit inclyte Memmi,  
Qui principis vite hanc rationem invenit.

Galen. ἀβλυσία διαπύκνυν, app. ἐν τῇ χύμας ἀεθρησμένης Hesiod operum, 4.  
 Plin. diffinitiones: Brochus in Timaro Lucetius de rerum Nas.

Plin. historię nat. 2. Proculus in T. m. 60. Lucetius de Teram. Nat. 5.

Ad constituendas igitur & fundandas resp. Eloquensla valuit  
 it? ad regendum gubernandasque non valebit? Nonne Romulo  
 & ad pastores conuenasque domicilijs, ad Sabinos coniugijs in-  
 ter se coniungendos eadem (quasi iam in cunis vagiens) pro-  
 fuit eloquensla? eadem (post aduicta) Bruto ad Tarquinius è ci-  
 uitate deturbandos? ad salutem patriæ stabiliendam? videmus item  
 paucis annis post reges exactos, "cum plebs propè ripam Anienis  
 ad serium millicrium consedisset, eumque montem, qui sac-  
 cer appellatus est, occupasset, dicendo illā sedavisse, siue Menenium  
 Agrippam, ut Linius, siue M. Valerium, ut cum Cicerone Va-  
 lerius Maximus testatur: eumque non nisi ob eam ipsā causā Ma-  
 ximū esse appellatū: singulas narrare lōgum est: nec mihi cum Sici-  
 onis aut Antronis esse rē arbitror, qui tantū loqui stantes auferint.  
 Cum neq; Musarum scopulos quisquam superaras,  
 Nec dicti studiosus erat.

Athenarum parietes testor, & penetralia illius urbis, & orbis  
 intima (in quibus & nata & alta est eloquensla) literarum omnium  
 inventrices, Athenas, eadem eloquenslā Pallaïs exstructas fuisse,  
 eadem Periclis, Themistoclis, Callistrati, Demosthenis eloquenslā sa-  
 pissimè defensitatas.

Ut tandem spisse atq; vi x ad M. Tullium perueniā toties nomi-  
 natim & a Q. Catulo parentem patriæ nuncupatum ille, inquam  
 Ille regis dictis animos, & pectora mulces:

Nec iniuria, quorū enim quisq; tam in politicis inconsultus est?  
 tam mucosis naribus, qui monitus non persentiscat.

Scita parum, & leges, & iura fidemq; deosque,

In dextrā tunc esse tuā: — tua, M. Tulli, dextra, tuas

Atq; hæc quidem in pace. Neq; tamen pacis solum utique &  
 iam benè constitutæ ciuitatis quasi alumna quadam est eloquensla,  
 licet Megarensi cui dam Lysander, Oratio tua vrbe indiget: sed ad  
 cōmunē Martis aleam, incertusq; bell. exitus perhercle necessaria, se-  
 fles huius rei iam usq; à Troicis temporibus Vlyssē & Nestorē  
 producemus, quorū huic melle dulcior fluebas senior, ut ita dicā, ora-  
 tio: illi tribuit Homerus (idem ornatus in dicendo, ac plene orator.)

"Hæc εἰς τὴν πόλιν ἰοικόμεναι χερσὶν ἰσχυρῶν. & tamen ille dux Græciæ ad  
 Troiā breui diruendā Nestoris decē similes optat quādoq; nunq; Aia-  
 cis: fortisq; viri tulit arma disertus. Evoluas uniuersā Παλαιὰν  
 ἐρχαιολόγιας historiam; accurret tibi statim Herdonius, & in bello præ-  
 strenuus. & in dicendo non infans, occurret L. Iunius, homo acutus,  
 & ad eloquendum non ineptus, aduenies Dentatus tandem Siccus  
 Achilles

ὁ ἡγετὴς τῶν ἱε-  
 ρῶν φασὶν οἱ  
 Δαρτεῖς. ety-  
 molog. Livi  
 us decad. 1.  
 Valer. Max:  
 l. 8, c. 9.

cic. in Brut.  
 Gell. 3. 13.

ἡμῶν γὰρ  
 pro Sectio.  
 in pisonem:  
 Virg. Aene  
 Silius Ital. 1.  
 de bello pu-  
 nico.

cic. in Brut.  
 Plut. in A-  
 potheg.

οἱ δὲ καὶ μῦθοι  
 κατὰ τόμας  
 χεῖρας  
 Theocrit:  
 in Buc.  
 Hom. Il. 2.

καὶ τὰ σελή-  
 ρια ἀλκίμοι  
 σολιτικόν τε  
 λέγειν περὶ  
 ἐκ ἀδύνατος.

Halicarn. 4.  
 οὗτος τῇ γλώσσῃ  
 οὐδὲν ἔχει  
 ἀδύνατος id 6.  
 Plin. 22. c

5. sic φασὶν οἱ  
 τὰς Halicarn.  
 10.  
 Gell. 2. 11.  
 Siccus,

## Parænesis ad Rhetoricam

ὁ δὲ ἀπὸ τῶν αὐτῶν  
ὡς Ἀλκιβιάδης  
μὲντος ἐστὶν  
Thucydi-  
des 4.

Hom. II. 2.

Achilles ille Romanus, 120. præliis semper victor, non ut orator, sed, ut imperator, mirè facundus. Neu semper in pomæriis Romanorum pedem ponamus, nihilnè de Epaminonda Thebano, docto homine suspicabimur? at profecto de Brasida suspicabimur, aliquid in dicendo, ut Lacedæmonium, potuisse. De Menelao autem ipso, si non satis liquet, Homerus in eiusmodi causa honorarius, ut opinor, arbiter dulcem illum quidem tradit, sed pauca dicentem.

Παῦρε μὲν, ἀλλὰ μάλ' ἀλγίως.

ὁ δὲ τῶν δεινῶν  
παύρων.

Orat. 3.

Plut. in vita  
Demosth.

Ad Athenas venio. Quid Athenienses? num literis verbisque adversus Philippum levis stratagema machinati sunt minus incendium anhelarunt, cum omnia quæ contra Isthmias quondam, eadem in Philippum decerneret. q. Attalus cūq. Attalo Romani cū Pyrrgē ab Hermione peteret, Nō cauponātes bellū, sed belligerātes? cognosce in τῶν κατὰ τὸν Πλutarχῆν, vitas de τῇ Rhetorikā pertexte, reliquos tanquam ignotos homines prætermitte, Periclem vero extra eos doctrinā, consilio, eloquentia 40. annos Athenis præfuisse, & urbanis rebus, & bellicis: in eis Demosthenem facili omnium qui sunt fuerunt, erunt, eloquentissimum, δὲ οὐκ ἐμὲ νescio quā ἐμπειρίῃ & οὐκ ἐμὲ νescio quā φιλίᾳ, Philippo pestem, quam ad unum omnes reliquos Athenienses infixisse, Eubæos Byzantios, Perinthios, Achæos, Corynthios, Megarense, Leucadios, Corcyraeos, Thebanos in Philippum cancitasse, insuere, mirare. Cedant arma togæ.

Plut. in Pyr-  
rho.

AElian. I. 4.  
c. 19.

Hoc sequitur: est Cineas non interiora sequutus, quem urbes immanitate morum Scythicè barbaras, multitudine plures, linguā subegisse, quā sua manu Pyrrhum, Pyrrhus etiam ipse index non ægrè fastus est, ut Demosthenis Attici discipulum possis agnoscere. vetera quero, & externa: Chiliadas exemplorum decennio non exequerer: vesternis isdemq. domesticis abundamus. His ipsis temporum asperitatibus nuper Philippus Sidneius, Britannia suæ clarum sidus, cum Philippus ille alter, qui nihil Sidneij oleret, in possessiones Flandriæ finitimas iam temerè irrueret, nonnè Macedo hic noster, ἡμεῖς δὲ εἰνός, ἀγαθὸς τὰ πολέμια, cum isto pusione, illiusq. Parma interdicto contendit: ex iure manu confertum vocavit? rem ferro reperit? & heu

Gell. I. 6. 4.

--- Pulchram petijt per vulnera mortem?

Illo ipse anno cum non ante denunciato, dieq. statō cum hoste bello non indicto, naumachiam dico stigmatice gentis & perfuge, Angli vix Oceanum Britannicum præ multitudi-  
ne navium & Hispanorum conspiciere possemus: cum adversus  
hoc

hoc  
præ  
cuna  
For  
sua,  
gar  
missi  
Pha  
dpos  
mitt  
cun  
H  
dio,  
præ  
nus  
nus  
Xeno  
bitro  
tissim  
telem  
agena  
Quas  
Dario  
rum  
Vatin  
Asia  
lia  
Calig  
og-ba  
los illo  
ex al  
Cocce  
lexana  
repon  
aut cre  
Be  
Ad li  
tum in  
labere

hoc subline cādēs, hoc q̄; quod lucet, quicq̄ est, more Gigantis  
præliarentur: nonne proceres nostri, quibus venti tempestatesq̄, obse-  
cundârunt, quibus certatim benè voluerunt virtus, Musa, Gratia,  
Fortuna in visum hoc genus, odium dei, atq̄; hominum, mole ruina  
sua, ut Martem apud Homerum Pallas, (illa virago virum,) profli-  
garunt: serenissimam Elizabetham, quasi signum id, quod de cælo de-  
missum Vestæ custodijs continetur, quâ salvâ salvi sumus finiri è  
Phalaridis Romani tauro, vindicâ uni: ὅτι πάντες ἔχουσιν λόγος. ὃ καὶ σί-  
διος δ' ἀποδείκνυται. ut eundem locum diutius non urgeam, etiam illud  
mittam, quod orator princeps in Cæsarium amicus agat, feratq̄;  
cuncta?

Hæc, inquam, ut missa faciam: quid, quod ipsi reges in hoc stu-  
dio, tanquam honoris stadio, velis equisq̄, quod dicitur, albis equis  
præcurrere desudant: quid enim satiusne artibus Dion Syracusa-  
nus à Platone ad liberandam patriam armatus est? alius clarissi-  
mus vir Timotheus Cononis præstantissimi imperatoris filius, sum-  
mus ipse imperator, homoq̄; doctissimus ab Isocrate? aut Agesilaus à  
Xenophonte? aut ab Archia Tarentino Philolaus: quidem non a-  
bitror, minimeq̄; fugit hæc maiestas eloquentiæ planè regia sapien-  
tissimum regem Philippum, qui doctorem Alexandro filio Aristotelem  
accierit, à quo ἡ ἀρχαία πατριὰ, ἡ ἰστορία, ἡ τῆς ἀρετῆς  
agendi acciperet præcepta & eloquendi: Nec eum fefellit opinio.  
Quas enim Alexander (illud immortalitate dignum ingenium cum ἔχων.  
Dario depugnaturus, bone deus) conciones habuit: q̄ oratorie gazæ  
runt Illyrios, & Thracas, sacros patrii nominis & generis, æterni,  
Vatinianiq̄; cum Persis odii, Macedonas nunc Europa victa, nunc

Asia expetite frequens admonuit: longum est iter ad omnia, quæ ta-  
lia sunt. Hoc in loco quorū ego xenoῦς ὄντας proferrem Vncllos? quorū in Pertina-  
Caligulas, Nerones, Maximinos, Philippos, Othones, Galbas, Heli-

ogabalos, pertinaces, Commodos, seu potius semper incommodos, ma-  
lorū illos quidē principes, sed tamen principes, sed tamen eloquentes?  
ex altera parte tot Cæsares, Augustos, Flavios, Vespasianos, Titos, po-  
tem. Cocceios, Traianos, Nervas, Adrianos, Pios, Marcos, Severos, A.  
lexandros, Claudios, Aurelianos, de Julio Cæsare quidē quem hunc an in Cæsari-  
repones eorum, qui nihil aliud egerunt? quis sententijs aut acutior,

aut crebrior? quis verbis aut ornatior, aut elegantior? Ille vero

Bellandi, fandiq̄; potens Augustus,

Ad liberales scientias, præsertim ad eloquentiæ Parnassum in tan-  
tum incubuit, ut in Mutinensi bello nullus ne in procin- (in quidē) Rhet. Au-  
laberetur dies, quin vel Latine, vel etiam Græce legeret, scriberet, et  
declamaret Augustus.

Ex Ennio

Cic. de

Nat. Deo

rum. 1.

Hom. II. E

Tacitus de

Orat: dialo-

go.

Cic. de fin. 4

Orat. 3. off.

idemq̄; de

Africano.

## Parænesis ad Rhetoricam

declamaret. dies me deficeret numerantem, si Theogonium & λογισ-  
 εικαίς ἔχοντες si Traianum è Niceo, ex Herodiano Marcū, è Spartiano Hadrianū,  
 τῇ τῶν Δατί- Antonium è Capitolino, Vulcatioq; Gallicano, è Trebellio Gallienū,  
 των ἀλλὰ καὶ è Iovisco Tacitum, Cōstantium è Zosimo recitarem: quorum aliquos  
 τῇ δὲ τῇ. certo certius est oratoribus Aninio, Macro, Caninio, Celerī ceteris ο  
 γλωττῆς ἡσ- perā nauasse: alios Calavia Rhetoribus annuaq; cetera cōstituisse: ple  
 κή το. Dion. rosc, facundor viiq; ac promptos fuisse: omnes in dicendo saltem ali-  
 Cocceius. quid (quanquam aliis aliis,  
 Lib. 45. Orarint causas melius)

παίδειας μὲν Sed omnes tamen aliquid potuisse. ubi sunt, qui dicendi copiam,  
 ὅτι ἐν λόγοις quā nihil reip: salutaris, nihil honorificentius & (quoniam in hoc  
 ἔργον καὶ ἐπίστα verbo sunt ὄνια) quā nihil magis regiū esse potest, ultra quod nihil  
 το, καὶ ἐπεί. ultra est, amandans. Nunc quādo, qui ipse sibi sapiens prodesse  
 Dion in nequit nequicquā sapit: (ais vetus & verus versus) nescio, an  
 Traiano. venerint in manus vestras vetera illa, sed in antiquorum bibliothhe-  
 Εὐστάθιος δὲ cis adhuc manent, & à Mutiano contrahuntur, ex quibus intelligi  
 λαχαὶν πρῶτος potest, & Cn: Pompeium, & M: Crassum & Lentulos, & Metellos,  
 εἰσείν. Zol. & Lucullos, & Curiones, & reliquam procerum manum, si nō essent  
 2. de De- homines nati ad singularem quandam ὑγλοττίας ubertatem, diui-  
 metriο nitatem, nihil magni unquam consequi potuisse. Illud, scis scio nemi  
 Plut. in A- ni potest esse non notū. q. de Gorgia Leonsino omniū in ore versatur,  
 popth. simi- cū, ut Hippias ille πολυπράγμων, Euphranor πάνσοφος in scholis asse-  
 le quid. dissei, ex magna hominū frequentia dicere inberet, si quis quid quæ-  
 In Alex: Se teret: autū honorē ei habitū à Grecia, soli, ut ex omnibus, Delphi,  
 vero Lam- non inagratā statuā sed aurea statuereitur. Quinetiam habuit De-  
 pridius. mosthenes causæ non dissimilis simi e præmium: de quo Ctesiphon  
 πάντα μὲν ἐν sciū fecit nullis ab ipso rationibus relatis, ut corona aurea donare-  
 τῷ βασιλεὺς τῶν, ea q; donatio fieret in theatro populo convocato, atque ita prædi-  
 cti Plut. in caretur, cū donari virtutis ergo. Ad M: Tulliū festinas oratio, qui  
 Apopth. ab incunabulis homo novus, nullā nobilitate (blādā cōciliatricula)  
 μισῶ σπεισὴν consiliatum adeptus, parum est, quod Ciceronis nomē Catulis ac Scav-  
 ὅτι καὶ αὐτῷ vic fecerit illustrius: effecit, ut ei primum post Romā conditā togato  
 σοφός Plut. etiā supplicatio dijs immortalibus pro singulari eorum merito M:  
 Ἀδριανῷ βίαν- Tullij nomine decerneretur.

oar. Tacitus de Crat: dialogo. Suetō: de claris Rhet. ὁ, τίς τις βέλοιτο. Plato in  
 Hippiā min: Gorg. Euthyd: Cic: de fin 2. ἐπίχευτος εἰκὼν ἱερῆς τῆς Αἰορ-  
 τίνων Pausanias a Phocicis. AEsch: et Demosth: καλοκαγαθίας ἡμεῖς, καὶ  
 ἐν τοιαύτης τῆς πρὸς Ἀθηναίους. Vlian: Libanius in Hypoth. Plut. in Tull. ei δ' ἄλλοι  
 λίγαι ἀμεινον ἄλλος τῶν λίγων: ἀντιφύκει ex Aristarcho Stobæus Ecl. Ethicis.

ἑγκωμιαστικὴ.

O fortunatam natam, te Consule, Romam?

Veniant irrisores huius sententiæ suisq; è Politijs, Vtopijs suis eloquentiam, quæ sola est, qui possidet, in numero poneret, phrenetico decreto sane fidèter eiiciant. Iam ut res eloquendi, tacitus regere a quicquāne simul βιωφιλῆ hominū aut auribus aut mētibz percipi potest iucundius? quis cæcis moderata orationis pronūciatione suavis or? q; carmē artificiosæ verborū cōclusionē aptius? argutus? ἵναι γὰρ τις ἰν λόγοις ἰδοὺν αἰς Sophocles hæc est Stefichori Luscinia, hoc mel Plato nicū, hæc illa χάρις Diræi Cycni, luculenter à Pindaro adumbrata, ἀτιμὰ παῖλα τὴν χαίρει μάλιστα θνατοῖς. O Venerè! pulchra hæc laudatio est ἰσιφίροισα πᾶσι. O dignam Iove coniugē! & illa melior. καὶ ἀπὶ τοῦ ἱμῖναλο πρὸς τὸν ὁ Palladem? sed ista optima. Hac una qui pollet, non in quo Græci barbaris, docti indoctis, homines d; nq; bestijs præstāt in hoc hominibus ipsis ærecellis, sed inter homines Apollo Pythius est.

αὐτὸς δὲ σφ' ἀγέραι. ἑποταὶ δ' ἀνα πάντας αἰῶνας.

Quid enim hoc est? frascitur hic noster? unā nos irascimur missigatur? missigamur. invidet? invidemus. fauet? fauemus. contemnit? contemnimus. admiratur? admiramur. odit? odimus. diligit? diligimus ut semel loquar: habet hæc omninò illa, quæ rectè à bono poeta dicta est flexanima, atq; òniū regina rerū oratio, ut nō modo inclinātem audisorem erigere, aut stantē inclinare, sed etiam adversantē (ut imperator bonus ac fortis) capere possit. hæc in Orpheo beluini genus hominum cicur reddidit.

Nictus ob hoc lenire tigres, rapidosq; leones.

In Amphione naturas, hominum plusquam Adamantinas emollivit. hinc

Saxa movere sono testudinis, & prece blanda  
Ducere, quò velles.

In Cuvione, fuit enim familie Cuvionum hæreditaria,  
--trepidum turba coeunte tumultum

Composuit: vulsu, dextraque silentia iussit.

In Antonij mucrones Cinnanorum, Marianorumque militū di-  
strictos iam, & vibratos à cervicibus repulit. in Hegesia Cyrenaico  
mortem ut sibi conscisceres, audientiam perpulit, sic perculit. in λοβ-  
χαίροισι Lyfia, prodico, Gorgia, Thrasymacho, prozagora λογος ἀνδράων  
Theodoro, polo, Eleasico palamede magna parva, & parva magna, ὁ  
μοία καὶ ἀνόμοια, εἰ καὶ πολλὰ eadem esse, multa etiā alia mirabilia con-  
clusit. In Hercule Gallico, reliquis quibusdam à lingua ex auro e-  
lectroque catenulis, multitudinem per se, sicut natura maris est,  
immobilitatem, ceterum ferrum lapis Herculeus astraxit.

Gell. 16. 11  
Sophocles  
in Thyeste.  
Pind. in O  
lymp. 5: &  
καὶ τῶν  
τῶν λέγων  
μὴ ἑλλανες  
τῶν Καρδάρων  
ἰδιόπερως αὐ-  
μίτοι τῶν ἀ-  
παιδῶν  
ἑρῶνσι Di-  
on: in proce-  
mio.

Se esse cū  
vnde sibi & c  
Orat. 1.  
Ennius, ψο-  
χα γὰρ ὄν  
Plat. in Gorg  
Hor. in Ar-  
te Poet.  
Solinus. c. 7  
Lucan. l. 1.  
Vale: Max:  
8. c. 9.  
Plato. in  
Phædro.  
Isocrat.

ἑλάντε ἑκώμιον  
Αἰεὶ τὸ πρὸς  
πλήσιον πείθε-  
σθαι τὰς  
ἑχλὰς καὶ τὰς  
θάλαττας.  
Polyb. 11:  
Herodot. in  
Thal. Liv. 27

Statius

Sylvarum 1.

Xenoph. de

dictis et

fact: Soc. 4.

ὁπερ δ' ἀν' παρ

ἄλλοις τῶ με

λινδὸς λατῶ

ἢ τῆς σερρή

σαν ὁ δὲ Ty

nius maxi

mus 1. β. λό

γ. Cic. de

fin. 5. Gel. 1.

15.

Ex Odyss.

Hom. Strz

bo. Geo

graph. 1.

Tzetius

in Hesiodū.

Iliad. A'

Ἀχιλλεύς, ὁ

χὸς ἰδὲ.

In Pro

meti. mede

ti posse rati

onem Ira

cundia.

Cic. Tusc.

Heraclid.

ponticus Illi

ad α.

## Parænesis ad Rhetoricam

— Quoniam tibi Gallice maius,

Eloquium. — Quæquerimus exempla maiora? Ulysses

Homericus ῥήτωρ Socraticus ἀσφαλὲς quā ipse nullis Sirenti canium

culis irrevius quin puppim flectis Vlysses? quibus ille tendicu

lis hamatus misellā Calypsus & fæmine, & amātis fæmine,

animulam inescavit ἰδὼς παντότ' ἐπὶ δόλ' οὐκ ἔμελλε πυχρὰ

eloquentia. βέλ' οὐκ ἔμελλε, ἢ ὑπεροπιδί' τέχνη quid enim aliud sibi

volunt illa cum Mercurio διακλόρε, Ἀργεῖφόνῃ, ἱερμηνευτικὰ λόγ' οὐκ ἔμελλε

loquia? quid auis illa cælitus dimissa, nisi περὶ δὲ, Snadam ipsam V

lyssis quam vocant? Hac animas ille evocat Orco.

Pallentes, alias sub tristia 7 a t ara mittit.

Odyssæm relinquo: ad Iliada redeo. ibi legitis Achillem iracun

dia debacchantem, quæ ratio furiosam istam filij piagam, Achillem

cacodemone fascinatū, gladium vagina vacuum cohibuit? eloquen

tia. Nihil enim aliud sonat illud Palladis, Ἀἰετὶς πύθωνος, & illud de A

chille dictum.

— Οὐδ' ἀπὶ θύσῃ

Μύθεο Ἀθηνάϊος.

Ab A usq; ad Ω pernolemus. bonite ibi ante oculos sordidatum Pri

amum, inhumatum Hectorcm, Achillem inexorabilem. sitis vobis

cum, & considerate. verissimum Euripidis hoc verbum est,

Οὐκ ἔστι πειθὸς ἱερὸν ἄλλο, πλὴν λόγος.

Et certius illud. 4 Eschylī, quān quod apud Sagram,

Ὀργῆς νοσεσθὲς ἔισιν ἰατροὶ λόγοι.

Quocirca διὸ δ' ἰδ' αὐλὸς orator Priamus non duodecim chlenas, non

peplos duodecim obtulit: sed supplex Achillis misericordiae, servus

potestatis, abiectus non tam ad pedes, quam ad mores [sensu] q; statim

illud πᾶδος dicam? an ἦθος, ut olimam prætendit.

Μῆσσε πατὴρ δὲ σόιο ---.

Audito patris nomine hostis deferbuit, ut verò idem continuo

subiungeret.

Ἰνδίκη, οἷος ἐγὼν.

--- Fuit & tibi talis,

Pelide genitor.

Vix hac loquutus, ita crudelissimum parricidam, oratione deli

nitum sua æmulit, cedere nescium imperatorem parere docuerat,

ut ipsam vincere victoriam addidicerit, Priamū repente pro Peleo

hostis hostem in loco paritū habuerit, Hectoris sepulcrum lacry

mis condecoravit. Quidnam effecausæ putem? eloquentia. Eximie

Græcorum eximius, utinam in venis medullisq; omnium insideret.

Ti

Eurip. in

Hecuba.

Cic. Off. 1.

ἐγκομαστική.

Τί ἄντα θνητοὶ τὰ ἄλλα μέν

Μαθήματα μοχθῶμεν.

Vitio quibusdam vertit ingeniosus poëta, qui nimis magnam  
 fudit, multamq; operam in res obscuras, atq; difficiles conferunt. Cic. Off. I.  
 easdemq; minus necessarias.

Παιδοὶ δὲ τὴν τύραννον ἀνθρώποις μίσηται.

ἐσθιέν τι μάλλον.

*Inermisq; eloquentiae cursus luges, moleste fertur curia?*

ἢ ἢ ποτε πείθειν, ἅ τις, ——— βέλαιο, τηγνάνην δ' ἄμα. Horat. de

*Num quid vis ultra? omne tulit punctū qui miscuit utile dulci, arte Poet.  
Unū hoc restare video, ut singulatim eorum, qui nimio Rhetorum*

odio imbuti sunt, opinioniones castigaver. Qui tandem illi princeps Lactin

ille sine fine mordax, ille Diogenes. Hic eloquentia studiosus τριπλουν. Diog.

Θραύπτως αὐτὶ τῷ τριταθλίῳ vociferantur. *Ερώτα illi opus est, non λόγος.* Laert. in

fit eloquens quidlibet, modo cynicus ne sit. Ne ue nullum ab istis Cor. AElcine.

nelis Brutorum, Catonum, Demosthenum, Ciceronum of scribis iēſū n̄ m̄ tēs rēpēs

accipiamus: AEschinem nobis in iis, quas ex apparatu de vanitate susceperis, et

Scientiarum divulgant, scriptumculis p[ro]p[ri]etatis. M[er]itum p[ro]p[ri]etatis  
chirurgiae acid illi.

obstant. quid ille?

*Siccine adduc pateriam scutellum dulciculum portione camore non* Seneca in

*- Clemos rabiosa feri.*

*Innoia vendens, improbus iras. — Et verba loces. rente.*

\*Ἀργὸς λόγος. Nihil fit illis cum libris Ciceronis aut Maronis. Mart. 5. 55.

tamen perstant ignari rerum, nec ullū finem faciunt altercandi: Gor τὴν κατὰ τὴν

giam mihi narrant, & Socratem: quo quidem Gorgia passono ( ut verba vni a-

Plato voluit) Philosopho succubuit orator: qui animon est victus xpoa ingreditur

unquā à Socrate, neq. sermo ille Platonis verus est: aut si est victus, tunc rati duntaxat.

disertior Gorgiae ut & Silenis, & Sisyris proculdubio fuit Sacrasen. λέγων: Αἴε!

Atqui Urgenti idem sane rustice, Socrati tam reo scripta orati. blas. in  
 ant. dicens: *Urgenti idem sane rustice, Socrati tam reo scripta orati. blas. in*

one differtis finibus orator Lyfias attulit, qua si ei videretur, pro fe in in Sympoſio.  
dicio crearetur orationem legis differtis fbi & oratoriū videri dix. Cic in B.

ut: *tertē & virilem nō videri, nelexit: Idem in indicē vocatus. Laetius*

*Meliis. Amytum. Lyconē derisū. Athenienses. undecim. viro. de. po. Cic. de O*

si. do sanē. ergo ille quoque nullam aliam ob culpam nisi protulit. di. rat. i. de q

sendi infirmitatem damnatus est. Adde his c. Domitium Anobarbum Rutilio.

*L. Icinium* Crassum in censura collegas, M. Valerio Messala, Jan. Gell. 13 c.

no Strabone cōsulibus prætorem Pomponium: quibus visum est faci Sueton.

andiam, ut Latinis Rhetoribus offenderent suam sententiam, sibi nō clavis

placere. esto. quid ni vero Coraces istos, & Tyfias pullos suos è nido toribus.

20/11/19

\_\_\_\_\_

# Parænesis ad Rhetoricam

τὴν ἡττῶ λó-  
 γον κρείττω ποι-  
 εῖν de prota-  
 gora. Gell.  
 5.3.  
 ἀγαθὸς ποιεῖν  
 τὰς ἀνθρώπους  
 ἐκ πονηρῶν.  
 Plat. in Eu-  
 thyd. Max.  
 Tyrias λόγῳ  
 18. Cic. in  
 Brut. Iphi-  
 crates simi-  
 le quid in  
 Plut. præ-  
 cept. Polit.  
 Heliodorus  
 Ethiopica  
 Historiæ 1.  
 Aurelius in  
 Epitome  
 Timocles  
 in ἁλλῶ De-  
 mosthenis  
 κομψὴ illa  
 ἀλαπίς καὶ μω-  
 λακοὶ χιτῶνί-  
 σκος Gell. 1.5  
 χαριδωτὲς 7.  
 12.  
 non συνάγ-  
 χην Demost.  
 Patitur, sed  
 ἀργυρεῖται.  
 Gell. 11.9.10.  
 ἐκ ἐκ τῶν δια-  
 σφόδρος χρωμί-  
 οὐκ τὴν τῶν περὶ  
 Sed est iniqua in omni re accusanda prætermiſſis bonis malorū enume-  
 ratio vitiorumque selectio. Cic. de leg. 2. La. in Ze. Plato in Crat. Cic. Tusc.  
 ἐπεὶ δὲ ἐκ τῶν περὶ τὴν ἰατρικὴν καὶ ῥητορικὴν. Gal. λόγῳ ἐπὶ τῆς περὶ τῆς

excludentes, oratores novos stultos adoleſcētulos censors edī-  
 cto suoſu uulerint? quē hęc feriunt? quippe qui eloquentes re quidē  
 ueranon fuerūt: docere tamen se profeſſi ſunt arrogātibus ſanē uer-  
 bis, quēadmodū cauſa inferior (ſi diſi placeſ dicendo) ſuperior fieri poſ-  
 ſet. cætera uno in conſpectu omnia. Mellillam hanc Thaida, ſuauilo-  
 q̄ dominam Tίχην intelligo ἢ ἱπαστοῦ, quaſi filiolā exoſculamur no-  
 ſtram, uerisq̄, (quod aiunt unus) amplex amur: quī refellūt? cizantur  
 integræ pagellæ, quibus Caldium Biberium Meronem, & Gracchos,  
 & Apuleium, & Saturninum, Caium deinceps Carbonem & piſi-  
 ſtratum & Ciriā & Cleonem, & Alcibiadem homines fuiſſe qui-  
 dem ῥητορικῶτα τας, longē auteu poſt natos homines improbiſſimos e-  
 vincitur. inepte: Mentionem eloquentiæ facimus ut & de illa ſen-  
 timus perhonorificā: Interea clamans iſti Laidem Demosthenis Corin-  
 thiā, Demosthenis τάλαντα πενήκοντα, Metroclē, Demonis, Calliſthenis,  
 χρυſίον πολλόν. Hyperidis ἰχθυοπάλαιο, Geſſiculariæ Dionyſiæ, Σφίγγα,  
 cæterorum ὁλοποιωτικὰ, κολακικὰ, γοητικὰ facundiam deniq̄, Curioni,  
 ſed malo publico facundiam. otioſe omnia. facile eſt accuſare luxuri-  
 em: dies me deficiet, ſi, quæ dici in eam ſententiam poſſint, coner ex-  
 promere de ſeditionibus, de corruptelis, de ſimulaculis immenſa ora-  
 tio eſt: ſi ream tibi nō eloquentiā, ſed eloquētū vitia propo-  
 nas. philoſophi hęc tangeret. quid agimus? opinor audiatur philo-  
 ſophiæ veneranda canities, & quod nos non poſſumus, illud ſummorū  
 uirorū authoritas decīdat arbitrio: decīdat, audiatur. Vultis incipiā  
 à Stoicis? hęc à Zenone habeo gratiā, quod eloquētīā, uirtutē ac ſapī-  
 entiam eſſe dixit. Num Zenonem probabunt? uultis ab Academicis?  
 petam igitur à Philoſophorum Homero, cuius omnes apices excel-  
 ſum aliquid ſpeſtant, & magnificum, ἵππος Attica uoce ῥητορὸς ſunt.  
 quare ῥητορῶν γένος adiacentiibus proximē uerbis ἱπαικῶν εὐδον τευ.  
 reuter ingeminat. Num Academicis beneuoli ſunt futuri? omitto re-  
 liquos. ſunt enim pares inter ſe omnes. Ariſtotelem uero ſiquis roget,  
 uirum facile (niſi ſemper ille Platonem exciperet) principem &  
 palmarem in hoc genere, quid ſpectauerit, quid ſequutus ſit, quire-  
 pente (motus Iſocratiſ Rhetoris gloriā) muſauerit propē totam  
 formā diſciplinæ ſuæ. turpe ſibi ait tacere, & Iſocratem pati di-  
 cere. eſet mihi cum Academicis hoc prælium, Ipſe dixit. Sed A-  
 καδῆμα τῶν διαριſτοτελικῶν diſcerendi ſpinas non probans, prodi ſe aiunt, Galenum  
 appellat? exitialis medicinam ignorantie ſuæ Socraticam expe-  
 ρων τὴν τῶν περὶ τῶν ἀρετῶν καὶ κακίαν κριτήριον. proclius in polit. Iſocr. ad Nicl. 2.  
 Sed eſt iniqua in omni re accuſanda prætermiſſis bonis malorū enume-  
 ratio vitiorumque ſelectio. Cic. de leg. 2. La. in Ze. Plato in Crat. Cic. Tuſc.  
 ἐπεὶ δὲ ἐκ τῶν περὶ τὴν ἰατρικὴν καὶ ῥητορικὴν. Gal. λόγῳ ἐπὶ τῆς περὶ τῆς

mns<sup>1</sup> procedit Galenus, & quia medicus, artem principio medi-  
 cam adhibens, mox Rhetoricam, deinde Musicam, post Geometri- Plinius. 7. c.  
 am, sum ceteras. Hunc cine patientur? Si iam tibi deliberatum 27.  
 est, cui fidem abroges, responde, Platoni, Aristoteli, Galeno negas Solinus c. 7.  
 esse credendum? dic, aude, mi Cynice, quisquis es. Expectas, quo Cic. Orator  
 niam apud Romanos iudices hæc causa agitur, quam mox ego  
 Catonem omni exceptione maiorem tibi proferam, ordine senatorem? Cic. de Fin.  
 etate grandem natu? natura sanctum, & religiosum? qui primus 2.  
 Porcie gentis tres, summas in homine, res præstitit, optimum o. Galenus  
 ratorem, optimum imperatorem, optimū senatorem. Omnia ἀπὲρ διδασκα  
 hæc optima, sed optimorum optimum est optimus orator. me au- λίας ἀρίστου.  
 tem, qui eloquentiam non amant, unā cum Catone errare patian- χρυσὸν ἢ ἀχρ.  
 tur. Malo mihi Catonem unum, quā trescentos Socrates. Ad- εἶπον αὐτὸ μὲν  
 huc durissimæ sunt zoliorum partes, nostræ faciles & explicatæ. ἐφ' ἑαυτῶν δὲ δι-  
 Sed quid ego hæc pluribus, quasi de re obscura disputo? conclu ἀγνοῶσκομεν:  
 dam, ut A. Varius, qui iudex durior habuit dicere confessori sole- ἰππῶν δὲ παρ  
 bas, cum datis testibus alij citaretur, aut hoc testiū latis est, aut τοῖς ἑαυτῶν ἀλ-  
 nelcio q latis sit. Verū quia nihil profunt studia perueniendi a. λὰ χρυσὸν ἢ  
 liquò, nisi illud, q. eo, quo intendas, ferat, deducatq, cognoris: idcirco ἐμεῖς δὲ διαγι-  
 ne simile quid archiæcto cuidam imperito fecisse videar, qui suis νοῶσκομεν.  
 μετρησάσι τῇ, καὶ ἑαυτῶν, καὶ ἀποτέμῃ, καὶ κύνειον γράφει: vehementer qui- Herod po-  
 dem præcipit, χρυσὸν δὲ, καὶ καὶ νόνα, καὶ κρεῖνον, uno verbo, regulam, ad q lymn.  
 eorum dirigantur actiones, non proponit, proximam & quasi cō- Cic. de In-  
 pendiarium viā duxi, quam suasis Artabanus Xerxi, sententiam vent 2.  
 sententia, rationem ratione, opinionem opinione, tanquam aurum Scripsit ar-  
 auro, Critolai libra, lapide Lydio diiudicare: & ut Zensis ille Hera- tem Rheto-  
 cleotes Helenā absolvens, Ad Helenā hanc nostrā (pre quā ista Hele ricam Cle-  
 na Hecuba est) quinque formosissimas quasi virgines Platonem, Ari anthes,  
 stotele, Phalereū, Hermogenē, & ordine ultimū, primū dignitate M: Chrysippus  
 Tullii deligere. horū ē fontibus arbitrati nostro, q. opus fuit, exhau etiam led  
 simus: sed & aliorum etiā Aph- nij, Sopatris, Cyri, Dionysij, Alexā- sic ut si quis  
 dri, Menandri, Aristidis, Ap- sini, Minuciani, Fabij, Fortunatiani, A obmutelce-  
 quile, ceterorumque, sicubi visum fuerit, collecta undique re concupi-  
 gratiolā, quasi perquam graphice Trogloditarum Hexecontalithon erit nihil  
 expolituri, pēxides expilauimus. hæc tamen in re, cum in mea aliud lege-  
 nu positum sit, cuius ante omnes præcipuē dictionem, ut Polycle- re debeat.  
 Doryphorum sibi Lysippus, mihi vobisq, quasi magistrā proponerem. de Fin 4.  
 πῶς αὖ τῶν Odυσσῆος ἰγὰ θεῶν λαβόμεν; Solinus.

Quid enim mirum, ego si de oratione sic sentiam, & nov am istam cap 44.  
 quasi de musto ac lacu fervidā, orationē fugiēdā? nec illā nimis veterē i. Kίριπος  
 quasi nosam Anitianā persequendam? non in: vel ut in poetis anti- Ιλαδ. 10.

# Parænesis ad Rhetoricam

Velleius ad quissimè qui scripsit, Homerus, vel in Geographia, qui tum recens  
viniciu. i. sine Tyrius, sic & optime scripsit: ita se habet etiã in oratione dice-  
P. Colomæus di. Nolo mihi oratorem, quo dicente, Plautu mihi, aut Nævium, au-  
tabularum Euandri matrem videar audire: nolo rursus ineptas Thodori,  
geographi Locimnii, Laberii q; Patavinitates, illamq; salubritatē. Titica-  
carum. c. 5. dictionis quasi sanitatē perdere, ac latine loqui dediscere. volo mihi  
in id inquit: mediū, atq; interiectū inter hos M. Tulliu. quē, si me audieris, te  
des inquit, Scipionē Vicensis Cato, unū præ ceteris diligite, vel, ut inquit, in  
ititayxos. per loquar, primo, secundo, tertio colite, sēper amatores: nec nemo  
ititayxos deinceps aliqui, aut crepundiis, sed corpore omni Ciceronem, quid  
Lamoris &c hominis sis habetote.

Arist. Rhet. Notus est vobis utique Ciceronis ille liber, qui Brutus inscribitur  
ad Theod. ibi Tullianæ initia, gradus, & eloquentiæ velut quandam educati-  
3. 12 Quint onem inuenietis, apud Q. Mutium ius civile didicisse, apud Philo-  
83 Gell. 16. 7 nē Academicū Diodorū Stoicū Logica, Ethica, Physica desiderio qua-  
Plut. in Cat. dam inexplebili devorasse: Moloni tandem Rhodio, & actori sum-  
Cic. in Brut mo causarum, & magistro naviter operam dedisse. Nec his contentus  
Cic. in Brut. doctoribus, quorum ei copia in urbe conigerat (ceteri fortasse sunt  
sectiores, ipse semper præ se tulit) studiorum causamare transiit,  
Achaiam & Asiā peragravit: ut neq; nullam ob causam Tacitis,  
in libris hercle Ciceronisprehendere liceat: non Geometriæ, non  
Musica, non denique ullius ingenue artis scientiā ei defuisse. præ-  
clara sunt ista. quis negat? hodiē si horum vel unum aliquis unus  
ē multis afferi, efferi se. minora si qua sunt, prætermitto: quorū fieri  
le forsitan alius quoque aliquid aliquando fecerit. Nihil dicam nisi  
singulare, nisi quod, si de alio diceretur, incredibile videretur. Erat,  
in nobis (etenim nescio quo modo, sed Ciceronem hoc solum decet, ip-  
sum loqui putatote) erat i nobis incūte etate sūma gracilitas  
& infirmitas cotopris, procerū & tenue collū: qui habitus, &  
que figura nō procul abesse putatur a vitæ periculo, si accedit  
labor, & laterū magna cōtētio. quorsū hæc istaq; cū me & ami-  
ci & medici hortarentur, ut causas agere desisterē, q? mregē-  
fæ? quodvis potius mihi periculū adeundū, q̄ a sperata dicen-  
di gloria discedendum putavi. Calica, M. Tulli. & se digna vox.

De Orat.  
dialogo.

Cic. in Brut

Virg. AENE  
id. 9.

Cic. in Brut

Est hic, est animus, — Olim de populo Romano, si quē ita vo-  
ganisses, quis est in hac civitate eloquentissimus? in Antonio &  
Crasso aut dubitaret, aut hunc alius, illum alius dicere: illud quidē  
certe omnes ita indicabāt, neminem esse, qui horum alterutro patro-  
no, cuiusquā ingeniū requireret. Ac fuit herclē peracutus Antonius  
Crassus perornatus, habuitq; alter ex alterius hūde partem, uterq;  
viro

pro suam rotam. ecce autem subito, velut è terra Tages, emerferas

Hic tibi ad eloquium civis

Fuerunt Antonij, Crasij fuerunt: om nibus iam erat in oculis, in  
Tullius: prima causa publica pro S. Roscio ut dicta est, nulla ha-  
beatur causa, quæ non Ciceronis digna patrocinio videretur. habuit  
quod uterq; eorum habuit: & explevit, quod utriq; defuit: lo-  
quuntur etiam Hortensij admodum adolescentis ingenium, ut Phi-  
dæ signum simul aspectum & probatum: crebra, dicente eo, fuit illa  
ipsa exclamatio, Non potest melius.

Exoritur coram comparatus non tam caduceo, quam nomine o-  
ratoris hic maior, & eloquentia, quam ætatis robore firmior. ob-  
scureatur luce solis lumen lucernæ: A Egeo mari stilla muria: volitat  
in foro Tullius: à causa ibat ad causam, qui ob eam causam natus  
videbatur, ne mortalium omnium eloquentissimus esset Demosthe-  
nes commentabatur quotidie declamitans, idque faciebat multum  
etiam latine, sed Græce sæpius:

Σὺ μὲν γὰρ Κικέρων, ἡμεῖς δὲ, Δαμῶν.

Hominem Romanum ita græcè loqui, ut Athenis ipsis esset 'A-  
τῖκός τε περὶ theatrum oratoria facultatis inspiciamus, quicquid est  
aspiciam, peragremus: omnia nobis argumentum suppeditant. quæri-  
tis ita δὲ εἰς τὸν γένος illud orationis (quasi ad inspiciendum dele-  
ctationis causa comparatum & loquendi suavitatem? sine ullis sa-  
lebris, veluti sedatus amnis fluit eius oratio, pompæ, quam pugne  
aptior, gymnasijs dicata, & palestræ, spreta & pulsa foro, in summa  
musas ipsas dulciloquenti Ciceronis voce locutas pu:ares. desidera-  
tis in docendo subtilitatem? dialecticorum vos lacunosæ &ruptæ & de-  
pau, sermonumque gyri atq; Μαᾶνδρι delectant: rem universam iri-  
buis in partes, latentem explicat definiendo, obscuram explanat in-  
terpretando, ambiguam videt primum, deinde distinguit, postremo ha-  
bet regulam, qua vera & falsa indicantur, & quæ quibus p:positi-  
tis sunt, quæq; non sunt consequentia, veriore Sibyllæ folijs, A-  
pollinis oraculo certiore. spectatis vim eam in iudicijs, quæ modo  
perfringit, modo irrepit in sensus, inserit novas opiniones, evellit in-  
finitas? fulgurat, tonat, permiscet omnia gradis hic, & ut ita dicam,  
tragicus orator, ipse Jupiter, magnus ille Rhetor.

πᾶντα ἰδὼν, καὶ πᾶντα νοήσας,

Si latine sententiam diceret, eadem verborum maiestate, senten-  
tiarumq; prudentia diceret, licet omnia hoc modo. Nec vereor, ne fin-  
gi videantur hæc, ut dicantur à me quodammodo. res enim sic habet.  
Sæper hoc Ciceroni cōtigit, ut cum auditum esset, eum esse dictu-

Ci. de div. a  
Propert. de  
Tullo.

Cic. in Brut.  
Cornelius

Nepos Ci-  
ceronem

scribit tres  
et viginti a-

nos natum  
S. Roscium

defendisse:  
Fenestella

sexto vige-  
simo ætatis

anno, Gelli-  
us annos 12

7. et 20. na-  
tum. L. Syl-

la Felice.  
Q Metello,

Pio. Coff.  
15. 28.

tua ista cre-  
bra exco:n-

sis ὑπὲρ ad  
Att. 10. 1.

De Cicero-  
ne Apolloni-

us in Plut.  
Gell. 1. c. 3.

1. 6. 8.  
ἡ ἑξῆς τῶν ἱερῶν

ἡ τῶν ἑξῆς τῶν  
τῶν ἑξῆς τῶν A-

nstroph  
de Pericle.

Hermog ad  
Rh. Procm.

Hesiod: ope-  
rum 1.

## Parænesis ad Rhetoricam

**Cic.in Brut.** rñ locus in subsellijs occuparetur, cōpleretur tribunal, gratiosi essent scribe in dando, & cedendo loco, corona multiplex, index erectus cum surgeret, qui dicturus esset, Tullius, significaretur a corona silentium, deinde crebra assensiones, multa admirationes, risus, cum vellet, cum vellet, fletus: ut qui hæc procul videret, etiamsi quid ageretur, nescires, at placere tamen, & in scena esse Roscium inseligeres.

**Catullus. i.**

Disertissime Romuli nepotum,  
Qui sunt, quique fuere, Marce, Tulli!  
ô quem te memorem Cicero. —

**Plut.in Cic**

**Gell. 6. 16.**

**Pro Lig:**

τὸ κέντρον  
ἐγκατέλιπε  
τοῖς ἀρχαίοις  
τοῖς. Eupolis  
ἰν ἀνέμοις de  
pericle,

**Plut.in De-  
mosth.**

**Gell 7. 14.**

**Cic. Orat. i.**

**Macro. 5. i**

**Cic.in Hor  
tensio.**

Non utar in re perspicua testimonijs non necessarijs: unum nôris, omnia noueris. A C. Cesare tristis illa condemnationis litera Q. Ligarij capiti cū vel affixa iā esset, esset hic ôniū sermo, Salus ipsa Ligariū, si eum saluum discuperet, factum tectum conseruare non potest: affuit Ligario, qui nusquam periculis amicorum defuit, Siren Romana, Tullius lux illico venisse quædam, & spes salutis videbatur, erexit se ad deprecandum, decus & lumen Italiæ: vix, Nouum crimen, C. Caesar, protulisset, ad mouerat orationem illico Cesaris animo, tanquam fidibus manū, cum vero illa valentiorum laterum: quid n. Tubero, tuus ille destriectus in aciē pharsalica gladius agebat? & quæ sequuntur ibidem, oculis, voce, gestu pronūtiasset: tātū abfuit ut videres oscitantem Casarem, loquentem cum altero, circulantem, mittentem ad horas quæsitorem, ut demitteret rogantem, ut, quem admodum auem cantu aliquo: sic illū perspiceres oratione quasi suspensum teneri, videri mihi iam videor, quam vulū Proteū ageret, ut libelli cæteraq; è manibus exciderent, quanta & quam subita Cesaris cum irati, tum iudicis incensæ etiā post dixi sit consequuta. καὶ γὰρ, καὶ ἀρήνας, καὶ ποταμούς, καὶ νάματα. Caesar misericordia captus est, reas absolutus est. & profecto ceteri oratores opportunis singulis rebus fere singulis: Isocrates & Phalereus, ut delectarent: Lysias & Hyperides, ut docerent: AEschines & Demosthenes, ut perimouerent: unū hæc omnia, quæ supra sunt & subter, una vi, & una consensione nature constricta habere, nec ea tamen mediocriter: suauitatem Isocratis: Lysiae subtilitatem: acumen Hyperidis: sonitum Aeschinis: vim Demosthenis: nihil à suo Longo mutuari: ô generosam stirpem & tanquam in unam arborem plura genera; sic in unum Tullium multorum insitam, atque illuminatam eloquentiam, propero, quam ad cogitandū ingeniosus, in collocando artifex, in memoria plusquā Simonides, in agendo planè deus, quid ego dicam hoc dicam fuisse laudatissimum sic, ut nihil simile viderim.

Nam quod ad orationem sapientibus sententijs, grauiusq; verbis ornatam ac perpolitam attinet, in Cicerone quid attinet dicere: perfecit ut pure & emendatè loquens, in latine, verborum præterea & propriorum, & translatorum elegantiam perscrutaretur, in sententijs, ut ad docendum acutas eligeret, ad delectandum quasi argutas, ad commouendum graues: sed & respondebat huic non vocata numerorum lenitas quædam, & tanquam rotunda constructio. Res aperta; curro. quid iam in sequitur, quod quidē artis sit, nisi ordini orationem, in quo aut concilietur auditor, aut erigatur, aut pareat se ad discendum rem breuiter exponere, & probabiliter, & aperte, ut, quid agatur, intelligi possit? sua confirmare, aduersaria euertere? post omnia perorationem inflammantem, restinguentemue concludere: libera mihi si detur assensio, aut sim dicere, M. Ciceronis vnicū potius optabilem esse pro Tito Annio miserabilem epilogum, modo sine lacrymis ut possim legere, quam sexcenta cæterorum volumina. sed hoc aures epularum dicendi avidas forsasse non implet. quando igitur illi accidit, quod Passieno solitum accepimus, ut secundum principium fuga statim esset? ad epilogum omnes reverterentur? media tantum quibus necesse esset, audiret? quid moror? ita benè, ita præclare omnia, ut dicente Tullio bellè dixisse videretur, qui diceret, item per Dicitō. habe tibi in Catilinam, quæ luculentissima merito ab Historico. Quousq; tandē catilina? en illa, quæ κατ' ἐξοχὴν a poeta

Cic. de Orat.

Cic. in Brut

Cic. Orat.

Orat. I.

Seneca contra Troverfiarū.

3. Salust. in Cat. coniur.

Iuvenal.

Ad Att.

Plautus. in Trinummo

Plut. in Apophth.

Gell. 17. 1.

Gell. 3. 17.

18.

Macr. Satur

5. Collatio

M: Tullij

C. Gracchi

Gell. 10. 3.

— Conspiciæ divina Philippica fama,

Voluitur à prima quæproxima—

Vide tibi orationem pro domo ad Pontifices habitā: acta res est accurate ab illo, & si unquam in dicendo fuit aliquid, aut etiā si nūquam aliā fuit, tum profectō doloris magnitudo vim quandam ei dicendi dedit. quocunq; me cōvertero, tenere me nō possum, nō possum quin exclamem, euge, euge, M: Tulli, palmam obtines. dicet aliquis τίς γὰρ αὐτὸν εἶπεν; quis Herculem vituperat? vituperat? immo facinorosius crimen est, & tetrius, quod nunc persequor. inuenios esse quosdā Gallos Licinios, Largos Asinios ex argilla & luto factos homulos, quorū Σίλλος, Menippea Satyra de vocabulo pœnitet in Caliana circumferretur infando titulo Ciceromastix. Quos ego. sed miseret me istorum, quoniam istos ipsos inscitia suæ non pœnitet. Disputat etiam non ille quidem ἀνδριτικὸς, sed balbutiens Anienus, si quis velit orandi artē cōsequi, vtrum magis ex Virgilio, an ex Cicerone proficiat? dic seruo. Nū ex animo loqueris, Aniene? Tu Me Tullio Maronem ut compares? poetarū hercū summum, vel potius solum; nemo dicit secus. si vis & o-



acerui. Debui siquidem ad eloquentiam laudandum ipsam illā Perſus Sat.  
adhibere, quā laudo: & rerum in vita M: Tullij gestarum, opus est vlc.  
non Luceio aliquo buccinato, sed Tullio. Neque vero quisquam  
nostrum, cum libros Platonis mirabiliter scriptos legit, in quibus Cic. Orat.  
omnibus fere Socrates exprimitur, non, quanquam illa scripta sunt  
divinitus, tamen maius quiddam de illo, de quo scripta sunt, suspi-  
catur. quod item nos & multo magis postulamus ab iis, qui hæc in  
manus sument, ut maius quiddam quàm quantum à nobis expres-  
sum fuerit, de Mercuriali inuento, Rhetorica, deque M: Tullio, cuius Cic. in Bru-  
in labris habitavit illa dea, quam in Periclis lingua se sitisse scrip-  
sit Eupolis, suspicentur. Habes a me, Clavissime, Illustrissime Do-  
mine, sermonem bene longum hominis utinam non impudentis, certe  
non nimis vercundæ. Nam tibi nihil interea longius visum esse  
iamdudum video, quam dum Ciceronem ipsum ut hastas  
velutibus amentatas, sic apsa quædam, & parata singulis causarum  
generibus argumentorum præcepta iradentem audias, rediiviam  
inter mortui M: Tullij vocem recognoscas: tu verò, quoniam post o-  
ratoris nobilissimi Ciceronis mortem orbe velut eloquentiæ tutor  
relictus es, domi teneas eam septam liberali custodia, & hos ignotos,  
atque impudentes procos repudies, tuearique ut adultam virginem  
caste, & ab Antoniorum Populiorumq; imperiis, quantum potes,  
(potes autem) prohibeas.

De Opt.  
Orat.  
Cic. in Bru-  
to.  
Plut. in Cic  
Seneca in  
Suasoria.



IN TVLLIANAS W: TH: HERBERTO SVO  
NOBILISSIMO PRIMITIAS ELOGIA  
quædam ἰσοδαικτικά.

Martinus Culpeper medicinæ Doctor  
custos Novi Collegij.

**T**Am citò: tam bellè pandit sua stramata Thornus?  
Quis potuit citius? quis potuit melius?

Ioannes Casus medicinæ Doctor.

**F**Odisti frustra Ciceroni Fulvia linguam,  
Qua melius Spina perterebrante Sonat.

Thomas Savillus Mertonensis alme  
Academie procurator.

**E**ὐεπίης τ' ἀρίσθηλα, καὶ ἀχράαντα ῥέεθρα,  
Ἄστα φιλεῖ χαρίτων Πιερίδων τε χόρος,  
Μεσοπόλε Θόρνοιο πόνος (μέγα θαῦμα ἰδέσθ)  
Ἐῖς ὅχετον παυρῶν ἐμβαλε νῦν σελίδων.  
Ζεῦ χάριν, ὦ μουσῶν γλυκερώτατον ἔργος Ἰεργε,  
Εὐχυσ Αἰβέρτων Σιδνεϊδῶν τε δάλος·  
Δεῦρ ἄρα πῶδε βίβλον λάξαι, καὶ πίνει προθύμως  
Τὴν λιβάδι' ἀέναν τῆς λογοδαιδαλίας.

Edmundus Culpeper sacrae Theologiae  
bachalarus.

**E**St bene quod flores Aprilimense dedisti,  
Crescere qui potius mense sequente solent.  
Creber an hos huius mensis tibi fuærit imber,  
Nescio, matura est hac tua Flora, scio.

Aut certe invidia iam rumpent ilia Maio,  
Aut nudo saltem nomine maior erit.

### Mira Guarda.

Τέρποντος μέγα τῷ ἀισχίστῳ σώματος εἶδός,  
Χεῖρ εἰκαζομένης ἐξυνετῷ γραφέος.  
Ὅσον καλλίστῳ εἰκὼν τέρψαι Κικέρωνος,  
Οὐδ' ἴαν' ἐξυνετῷς Θόρνος ἐγχαψέφρενα;

*Ramus Aristotelis succreuit in arbore, magnus,  
Si gratus, si non, parvus, utring, minor.*

*Spina rosam peperit: Ciceronem Thornus adumbrat,  
Excultus Cicero; sed Cicerone minor.*

*Maior utroq, precor surgat, cui MESSIS IN HERBA,  
Cui pater AEneas, cœlica Dina parens.*

Emblem  
Domini  
Herberti

Franciscus Sidneus ædis Christi.

Quondam oratores superavit Tullius omnes,  
Nunc artem superat Tullius ipse suam:  
Nam quos multiplices operum occlusere recessus  
Flores: hic Thorni Sedulitate patent.

Carolus Dunn: ædis Christi.

Romanus Cicero Cicerone ingentior extet  
(Thorne) tuo: neq, dic, τὸν δ' ἀπαμβόμενος.

*Tellibus exiguis minor est sic Linus ingens;*

*Sic Latio tuus est hic Cicerone minor.*

*His anima est eadem: par mens: male corpore quadrant.*

*O in tam parvo corpore magna anima.*

Ioannes

Ioannes Gifforde N. C. Socius, ad Thermo-  
μάριζα, si quis, ἐξάσιχον.

**N** Elegat hunc quisquam lingua petulante libellum;  
Nulla hic materies, quam reprehendis, eris.  
Sin legat, & index attentior omnia lustret,  
Non opus hoc fructus dicet inane sui.  
Nam, qui huc accedens tantum maledicere novit,  
Discedens, causas ut bene dicat, habet.

Sampson Husey. N. C. Socius, in authoris  
nomen ἐπώνυμον.

**S** Pinas falce alias putet Colonus,  
Nostris, Alcinous, licebit hortis,  
Clamabit, similes fovere spinas.

Charolus Rives N. C. socius in Anti-Tullium.

**E** N iterum Latia facundia reddita lingua,  
En iterum Cicero pro Cicerone loquens:  
Ergo iterum ingrato quisquamne hunc perdere ferro  
Sustinet? hoc faceret nec Catilina nefas.

Matthæus Davis, N. C. socius

**V** T nitidas ornant operosa emblemata gemmas,  
Gratior in vario sic stromate Tullius exit.

Ad amicissimum Willēlmum Thorne de illius  
Rhetoricis Stromatis IOANNES DAVIS,

**Q** Væna, digereret cum sic Crvilia, Lipsi,  
Læus in Rhetoricis est ea, Thorne, tua.

Socras

Speciatissimo suo Thorno Thomas Rogerus olim  
Magdalenensis Collegii alumnus.

**S**ocrate qua primo nata est de Tante, Platonis  
Rhetorice scriptis edita prima fuit:  
Proxima Aristotelis memoratur filia: novis  
Tertia Romanos cum Cicerone laes:  
Omnis sola tua est quater una, sed unica, Thorne.  
Purior a reliquis cum finax una tribus.

In ipsum W. Th. codicilli titulum Charo-  
lus Scott omnium animarum  
Socius.

**E**N linguas culti, recolōq; mea dīgnata Thorne  
O linguam & vellem pectus inesse tuum.  
En lego Tulliolū Ciceronem, & p̄tropa Thorni:  
Heu quod non didici sic quoq; posse loqui.

Ordine dispositas quid habent hac strumata sedes?  
Omnia cum primo sint Tria digna loco.  
Ergo unum, atq; aliud binis tollatur iōta:  
Omnia sic primum sunt habitura locum.

Nicolaus Tufton Aule  
Cervina.

**R**Hetora si noris Thornū quicquid cetera novit,  
Vnus hic innumeri Rhetoris instar eris.  
Orbe suo quasi a locat quarenda per orbem,  
Mira quippè suo sedulitate libro.

Thomas Baker Mertonensis,

**D**ulciloquo cupis ore loqui? lege P'ntopa Thorne,  
P'ntopa, dulciloquo qui docet ore loqui:  
Tullius ecce novus, similis tamen ecce priori,  
Scilicet hic illi filius, ille pater:  
Tullius hinc positum est nomen, sed ab omine nomen,  
Tullius hic, quicquid Tullius ille, docet.

In W: Th: P'ntopa IOANNES SANFOR-  
DVS Corrector Typograph:

**S**trömata contextis non ludicra, qualia quondam  
Maonis eximia pinxerat artis acu.  
Sed Dea dictat opus: nec enim mihi posse videntur  
Pallados artifices dedecuisse manus.  
Non hic furta Iovis, Danaë n' qui luserat imbre,  
Spectantur: Ledam quicquid fecellit olor.  
Materies operis Charis est, Suadaq; medulla,  
Lexios & Veneres, Schema, figura, tropus.  
Hic Philomuse tibi numerosa volumina pandens,  
Vnus, multorum pondus & instar habet.

Eiusdem.

Quod tua sint, alij laudant tua Strömata (Thorne)  
Visa probant alij: quæ mihi lecta placeant.

FINIS.

Benevolo lectori χαίρειν.



Cne cui eorum fortassis (Op-  
time Cicero-phile) Callima-  
chus κακὶς ὁ τεχνος, qui solos se  
τεχνικὰς profitentur, inepte,  
insolēter ones omni ex genere  
dicendi Veneres aucupatus su-  
isse videar, flosculos delibasse;  
nihil (vt qui cū Latinis Græ-  
ca coniunxerim) cuius hac

Plin. 36.4.  
Gell. 17.5.3

av. Supoz expect.  
dy Cic ad  
Att. 2.6.  
Off 1.

in gratiam scripta sint, attendisse; scias te non Romanum  
Tullium in dicanicis, sed φίλλην Θορνὺν in Epi-  
dicticis legere: nec ego hac ὑπερατλινὴν quasi Charitum  
sobolem erudiens scribo (quod si facerem iure reprehende-  
rer) sed quia facillime in eius nomine acquiesco. Virtutis  
est quā etatis cūctus celerior. Deinceps hoc totum quā  
tulūcunq; est Tulliolū σῶμα curabo vt habeas. Divisi-  
gitur primo ipsum corpus in trina stromata: vnū quodq;  
stroma in certas quasdam διαίρεσεις: διαίρεσεις tandem  
singulas intermississimas ὑποδιαίρεσεων particulas, vt mi-  
nima nutrices mansa. Deindē (tummi ne plena mar-  
gine libri, scriptus & in tergo, nec dum finitus Ore-  
stes) quadam apposui secundarum veluti mensarum πρὸς  
γῆμα, ex cellis Græcorum Rhetorum penarijs deprō-  
pta: ibi præterea ostendi quomodo decerpta, dispersa hac ἀ-  
ποσπασμένα ducta referantur ad singula, in quibus ani-  
maduertito illum locum, ubi erit διπλὴν. p. paginam: L:  
cum vna atq; altera vocula, vt apud iuriconsultos legē,  
apud nos lineam, locū literæ demonstrāt. Postremò (πέμ-  
μασι n: cū πρὸς societas infida) Bellariis errata proxi-  
me vt Hymettio melli acetum & Egyptiū adieci. Inibi, si  
qua minores in super appareāt literularū, dictiuncularūue

Cic. ad  
Att. 15.1.

Cic. de  
Cæsare.  
phil. 5.

Cic. ad Att.  
2.1.

Iuvenal. Sa-  
tyr. 1.  
Gell. 6.13.  
Cic. ad Att.  
2.1.

Gell. 17.9.

Gell. 6.13.

13.11.

Cic. ad Att.

4.9.

ὑπερ

ad At.  
49.

Mare.

Gell. 8. 8.  
Gell. 17. 10.  
14. 6.

ὅπερ δίδει (quotus enim quisque typographus ita Lyn-  
ceus est, ut nihil offendant?) ne sit hoc quoque καὶ τὸ δὲ παλαι-  
αῖς, paginularum in praeceptis ex editione Lambinia-  
na Argentorati excusa, in exemplis ex Caliana Basilea  
numerum citavi. Hic sicubi redūdans quippiam efflores-  
cat, ac tanquam efferuescens, habet lector candidans, unde  
aliquid amputet: si siccum ac breviscule aridum,  
ad fontes digittum intendi, unde univrsum Demo-  
sthenica, Ciceronianaq; eloquentia flumen erumpat.  
sin aliquis fortasse neq; λέγειν δεῖνός ἐστι σιγᾶν ἀδύνα-  
τος nostrum hoc minus probet, nec possit dicere qua-  
re, tantum non probet ἀτεχνόν Ἰσοκράτιον, ὁ χληρὼ δὲ σφ;  
simul totum, ac συμμειραχισθῆς: heus tu ἀπειρόκαλος  
Rhetorisce. Nō operā perdo. si tu hic. Breuior hic sū,  
quia vos reliquo sermone Tullius alloquitur.

Leg. in Epist. p. 4. Anglica. in paræn. p. 11. μύθων. 12. λόγων. 14. ἀδύνα-  
τος. 17. ἀδύνατος. ep. ad lect. πρὸς μαθητὰς. 150. ἀμφιπόροον. 220. καυχήμα-  
τος. 241. 1. συντόμος. Dic mi Tulli σύντομος ad Att. 7. 3.



## WILLELMI THORNI

TVLLIVS, SEV P' H' TΩP, STRO-

ma primum, prima <sup>a</sup> Sectio

siue διαίρεσις.



Ratorem <sup>b</sup> plenū, atq; perfectū esse cum dico, qui de omnibus rebus possit variè copioseq; dicere. Orat. 1. 141.

<sup>c</sup> Etenim ceteræ ferè artes se ip'sæ per se tuentur singulæ: benè dicere autem, quod est scienter, & peritè, & ornatè dicere, non habet definitam aliquā regionem, cuius terminis septum teneatur: <sup>d</sup> omnia quæcunque in

hominum disceptationem cadere possunt, benè sunt ei dicenda, qui hoc se posse proficitur, aut eloquentiæ nomen relinquendum est, Orat. 2. 171.

<sup>e</sup> Esse igitur perfectè eloquētis puto, non eam solam facultatem habere, quæ sit eius propria, sui è lateq; dicendi, sed etiam vicinam eius atq; finitimam Dialecticorum scientiam assumere, quanquam aliud videtur oratio esse, aliud disputatio, nec idem loqui esse, quod dicere, attamen virumque in differendo est. <sup>f</sup> Zeno quidem ille à quo disciplina Stoicorum est, manu demonstrare solebat, quid inter has artes interesset: nam cum compresserat digitos, pugnumque fecerat, Dialecticam aiebat eiusmodi esse: cum autem diduxerat, & manum dilatauerat, palmæ illius similem eloquentiam esse dicebat. Ergo is, qui eloquentiæ laude ducatur, vel illâ Aristotelis antiquâ differendi, vel hac & Chrysippi disciplinâ instructus nouerit primum vim, naturam, genera verborum, & simplicium, & copulatum, deinde quot modis quicq; dicatur, quâ ratione verum falsumue sit iudicetur, quid efficiatur è quoque, quod cui consequens sit quodq; contrarium, cumque ambiguè multa dicantur, quo modo quicq; eorum diuidi, explanariq; oporteat. Orat. 323.

<sup>a</sup> Arist. περὶ μετεωρολογικῶν τμήμα.

<sup>b</sup> ὑπερδιαίρεσις

1. 1. διαίρεσις ἐπὶ διαίρεσις Laert. in Zenone, Her-

mos. 3. 3. 3.

Orator quid. Aesch. in Cio siphont.

<sup>c</sup> ἔστω: 2. Arist. ad Theodect. 1.

<sup>d</sup> Hypothesis eloquentia

questio:

Quint. 2.

cap. 21.

<sup>e</sup> ἔστω: 3. scientiarum ἱστορικῶν καὶ πολιτικῶν Fab. 1. c. 16.

<sup>f</sup> Arist. ad Theodect. 1.

Cic. Acad.

Quest. 1.

de Fin. 2.

ἢ πᾶσι τοῖς ἢ ἢ δὲ καὶ ἢ καὶ ἐκ αὐτῶν ἢ αὐτῶν ἢ χρεῖς σίππας.

Laers.

*Stroma primum.*

Nec verò dialecticis modo instructus sit. Orat. 3. 24. sed si veterem illum Periclem, aut hunc etiam qui familiarior nobis propter scriptorum multitudinem est, Demosthenem sequi velit, & si illam præclaram, & eximiam speciem oratoris perfecti, & pulchritudinem adamarit, aut illi hæc Carneadea, aut illa Aristotelea vis comprehendenda est. Orat. 3. 233.

*Demost. ad  
Heracleod.  
Cic. off. I.*

*Plato in  
Phædro.*

Quinetiam quo grandior sit, & quodammodo excelsior (ut de Pericle dicitur) ne Physicorum quidem esse ignarum volo. Omnia profectò, cum se a cælestibus rebus refert ad humanas, excelsius, magnificentiusque & dicet, & sentiet. Orat. 3. 24.

*Historia,  
Annales, i-  
nspicit, & Flac-  
co Verrio,  
Sextipronio  
Acellione  
Gell. l. 5. c. 18.  
Ari. Aristoc-  
is Plat. in  
Timo.*

cumq; illa diuina cognoverit, volo ne ignoret ne hæc quidē humanas: civile teneat, quo egent causæ forenses quotidie: cognoscat etiam rerum gestarum & memoriæ veteris ordinem, maxime scilicet nostræ civitatis, sed & imperiosorum populorum, & regum illustrium. Nescire autem, quid antea quam natus sis acciderit, id est semper esse parum. Orat. 3. 24.

*Plat. in  
Gorgias.*

Sic oratori quæ sunt in hominum vita (quandoquidem in ea versatur orator, atque ea est ei subiecta materies) omnia quæ sita, audita, lecta, disputata, tractata, agitata esse debent. Orat. 3. 231.

*Lat. Qu:  
Velocius pu-  
er didicerat  
Al. Volociu.*

Sicq; quod solebat C. Lucilius sæpe dicere, sic sentio, neminem esse in oratorum numero habendum, qui non sit omnibus iis artibus, quæ sunt libero homine dignæ, perpolitus. Orat. l. 1. 143. At si quæris de doctrina ista quid ego sentiam, non tantum ingenioso homini, & ei qui forū, qui curiā, qui causas, qui remp spectet, opus esse arbitror temporis, quantum sibi sumpsert, quos discētes vita defecit. Omnes enim artes aliter ab iis tractantur, qui eas ad usum transferunt, aliter ab iis, qui ipsarum artium tractatu delectati nihil in vita sunt aliud acturi. Magister hic Samnitium summa iā senectute est, & quotidie commentatur: nihil enim curat aliud, fatique velocius puer addidicerat, sed quod erat aptus ad illud, totumque cognorat, fuit ut est apud Lucilium.

Quamvis bonus ipse

Samnis in ludo, ac rudibus cuiusvis satis asper,  
Sed plus operæ foro tribuebat, amicis, rei familiari. O. 3. 236.  
Neq; verò ego hoc tantum oneris imponam nostris præ-  
lerum

sertim oratoribus in hac tanta occupatione urbis, ac vitæ, nihil vi illis putem licere nescire: & *quoniam vis oratoris, profes-* sioque ipsa bene dicendi hoc suscipere, ac polliceri videtur, ut omni de re, quæcunque sit proposita, ab eo ornatè, copioseque dicatur. Orat. 1. 136.

<sup>n</sup> Jam si ars ita definitur ex rebus penitus perspectis, plañeque cognitis, atque opinionis arbitrio seiunctis, scientiaque comprehensis, non mihi videtur ars oratoris esse vlla. Sunt enim varia, & ad vulgarem, popularemque sensum accommodata omnia genera huius forensis nostræ dictionis, si autem ea, quæ observata sunt in usu, ac tractatione dicendi, hæc ab hominibus callidis, & peritis animadversa, ac notata, verbis designata, generibus illustrata, partibus distributa sunt, id quod fieri potuisse video, non intelligo, quamobrem non si minus illa subtili definitione, at hac vulgari opinione ars esse videatur. Orat. 1. 147. Itaque ait Aristoteles, cum sublati in Sicilia tyrannis res privatæ longo intervallo iudiciis repeterentur, tum primum, quod esset acuta illa gens, & controversa naturâ, artem, & præcepta Siculos Coracem, & Tisiam conscripserunt. Nam antea neminem solitum via, nec arte, sed accuratè tamen, & descripto plerosque dicere, scriptasque fuisse, & paratas à Protagora rerum illustrium disputationes, quæ nunc *Communes appellantur loci*. Quod idem fecisse Gorgiam, cum singularum rerum laudes, vituperationesque conscripseret, quod iudicaret hoc oratoris esse maxime proprium rem augere posse laudando, vituperandoque rursus affligere. Hæc Antiphontem Rhamnusium similia quædam habuisse conscripta, quo neminem unquam melius ullam oravisse capitis causam, cum se ipse defenderet, se audiente locuples author scripsit Thucydides. Nam Lysiam primo profiteri solitum artem dicendi: Deinde, quod Theodorus esset in arte subtilior, in orationibus autem sciunior, orationes cum scribere aliis cœpisse, artem removisse, similiter Isocratem primo artem dicendi esse negavisse, scribere autem aliis solitum orationes, quibus in iudiciis uterentur, sed cum ex eo, quia quasi committeret contra legem, quo quis iudicio circumveniretur, sæpè ipse in iudicium vocaretur, orationes aliis destituisse scribere, totumque se ad artes componendas transtulisse. Brut. 263.

*8 Plat. in Gorgia. Audax negotiû. Cic. de fin. 2.*

*Quint. 2. 15. h. com. 4.*

*ars quid. Lucian in Para siticis. Cic. in Lucullo. pro Arch.*

*Socrates in Gorg. Quint. 1. 2. c. 17.*

*1 τῆς πρὸς τὴν ἀντιπαρθεῖαν ἐν τῇ πρὸς τὴν ἀντιπαρθεῖαν. Suidas Fab. lib. 1. c. 3.*

*Wind. 5. Her-  
magoras.*

Hand. 6.

\* *Oratoris officium est dicere ad persuadendum accommodaté.* Orat. 1.151.

<sup>b</sup> *Finis* perluadere dictione. *Invér.* 1. 68 & *effectus* eloquen-  
tiæ est audientium approbatio. *Cic. Tusc.* 2.

Ratio autem omnis dicendi, tribus ad persuadendum re-  
bus est mixta Orat. 2. 186. vt doceatur is apud quem dicatur, vt  
delectetur, vt moneatur vehementius. Brut. 282.

பக்க. 7.

Docere debitum est, delectare, honorarium, permovere necessarium. Opt. Orat. 379. quare cum Scævola pro M. C. Porcio dicens hoc probare vellet, M. Curium cum ita hæres institutus esset, si pupillus ante mortuus esset, quàm in suam tutelam venisset, pupillo, non nato hæredem esse non posse. Quid ille non dixit de testamentorum iure? de antiquis formulis? quemadmodum scribi oportuisset, si etiam filio non nato hæres institueretur, quam capitolium esse, populo quod scriptum esset negligi, & opinione quæri voluntates, & interpretatione disertorum scripta simplicium hominum pervertere: quàm ille multa de auctoritate patris sui, qui semper ius illud esse defenderat? quàm omninò multa de conservando iure civili quæ quidem omnia cum peritè, & scienter, tum ita breviter, & pressè & satis ornatè, & per-eleganter diceret, quis esset in populo, qui aut expectaret, aut fieri posse quicquam melius putaret? at verò ut contra Crassus ab adolescente delicato qui in litore ambulans scalnum reperisset, ob eamque rem ædificare navem concupivisset, exorsus est similiter Scævolam ex vno scalmo captionis centumvirale iudicium hæreditatis effecisse animos omnium, qui aderant in hilaritatem à severitate traxit, quod est unum ex tribus quæ dixi ab oratore effici debere. Brut. 284.

4. 8.

<sup>d</sup>Deinde hoc voluisse eum qui testamētum fecisset, hoc sensisse quoquo modo filius non esset, qui in suam tutelam venisset, siue non natus, siue antē mortuus Cuius hæres ut esset, ita scribere plerofq; & id valere & valuisse semper: hæc & multa eiusmodi dicens, *fidem faciebat quod est ex tribus oratoris officijs alterum.* 284.

१०००.

<sup>c</sup> *M. vero Calidius duo summè tenuit, vt & rem illustraret differendo, & animos eorum qui audirent devinciret voluptate, aberat oratoris officium partitione tertium, genere maximum, 184. quo permoueret atque incitaret animos. Brut. 297.*

## Quiz

Quineriam memini cum in accusatione suâ Q: Gallo cri-  
mini dedisset, sibi eum venenum paravisse, idq; à se esse de-  
prehensum, seseque chirographa, testificationes, indicia,  
quæstiones, manifestam rem deferre diceret, deque co-  
crimine accuratè exquisitèque disputavisset, me in res-  
pondendo cum essem argumentatus, quantû res ferebat,  
hoc ipsum etiam posuisse pro argumento, quod ille cum pe-  
stem capitis sui, cum iudicia mortis se comperisset manife-  
stò, & manu tenere diceret, tam solutè egisset, tam leniter,  
tam oscitanter. Tu istuc M: Calidi nisi fingeres, sic ageres?  
præsertim cum istâ eloquentiâ alienorum hominum peri-  
cula defendere acerrimè soleas, tuum negligeres? Vbi dolor?  
Vbi ardor animi, qui etiam ex infantium ingenjis elicere  
voces, & querelas solet? nulla perturbatio animi? nulla cor-  
poris? frõs nõ percussa? nõ femur? pedis (quod minimû est)  
nulla suppositio? itaque tantum abfuit, vt inflammaret ani-  
mos nostros, somnum isto loco vix tenebamus. sic nos summû  
oratoris vel sanitate, vel vitio pro argumento ad diluendum  
crimen vti sumus. Brut. 297.

<sup>f</sup> *Quæ fieri potest, ut doleat is,* qui audit, ut oderit, ut invideat, ut pertimescat aliquid, ut ad fletum misericordiamque deducatur, nisi omnes ij motus, quos orator adhibere volet iudici, in ipso oratore impressi esse, atque iniusti videbuntur. Orat: 2. 196. Ac ne torté hoc magnum ac mirabile esse videatur, hominem toties irasci, toties dolere, toties omni animi motu concitari, præsertim in rebus alienis: magna vis est earum sententiarum, atque eorum locorum, quos agas tractesque dicendo, ut nihil opus sit simulatione & fallaciis. Agitur non solum ingenii nostri existimatio (nam id esset leuius, quanquam cum professus sis te id posse facere, quod pauci, ne id quidem negligendum est) sed alia sunt maiora multo, fides, officium, diligentia, quibus rebus adducti etiam cum alienissimos defendimus, tamen eos alienos, si ipsi boni viri volumus haberi, existimare non possumus. Quare nolite existimare me ipsum, qui non heroum veteres casus, fictosque luctus vellem imitari, atque adumbrare dicendo, neque actor esse alienæ personæ, sed author meæ: cum mihi M. Aquilius in civitate retinendus esset, quæ in illa causa peroranda stecerim, <sup>3</sup> Antonius sine magno dolore fecisse. Quem enim ego consulem fuisse, <sup>μπαρτιστορέα</sup>

imperatorem ornatum à senatu, ovantem in Capitolium ascendisse meminisse, hunc cum afflictum, debilitatum, moerentem, in summum discrimen adductum viderē, nō prius sum commotus misericordiam alius commovere, quam misericordiā sum ipse captus. Senti equidem tum magnoperē commoveri iudices, cum excitavi moestum, ac sordidatum senem, & cum ista feci, quæ tu Crasse laudas, motu magno animi, ac dolore, ut discinderem tunicam, ut cicatrices ostenderē, cum C. Marius moerorem orationis meæ præfens, ac sedens multum lacrymis suis adiuveret. Orat. 2. 198.

<sup>a</sup> *χρῆμα Ἀπρὸς.* <sup>a</sup> Vna ex tribus his rebus res præ nobis est ferenda, ut nihil aliud nisi docere velle videamur: reliquæ duæ sicut in progym- sanguis in corporibus sic illæ in perpetuis orationibus fusæ nasim: *χρῆμα* esse debebunt. Orat. 2. 215. Non mehercule criminis augendi *ὁς δὲ ἑστὶ* causa dicam iudices, sed quem accepi ipse oculis, animoque *ἐγγονοποιῶν* sensum, hunc vere apud vos, & ut poterō planissimè exponā. *ταὶ χρῆμα.* In verrem 3.

<sup>b</sup> *ἑωδ. II.*

*χρῆμα ἑστὶ*

*Gell. 7. c. 14.*

<sup>b</sup> Sed quot officia oratoris, tot sunt genera dicendi: subtile in probando, modicum in delectando, vehemens in flectendo, in quo vno vis omnis oratoris est. Orat. 3. 17. Nam & grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt cum ampla & gravitate sententiarum, & maiestate verborum, vehementes, varij, copiosi, graves, ad permovendos, & convertendos animos instructi, quod ipsum alii aspera, tristi, horrida oratione, neque perfecta, neque conclusa, alii lævi, & instructa, & terminata. Et contrā, tenues, acuti, omnia docentes, & dilucidiora, non ampliora facientes subtili quadam & pressā oratione limati: in eodemque orationis genere alii callidi, sed impoliti, & consulto rudium similes, & imperitorum, alii in eādē teiunitate concinniores, id est, faceti, florentes etiā, et leviter ornati. Est autem quidam interiectus intermedius, & quasi temperatus, nec acumine posteriorum, nec fulmine utrens superiorum, vicinus amborum, & in neutro excellens, utriusque particeps, vel utriusque (sive rum quærimus) potius expers. Iisque vno tenore (ut aiunt) in dicendo fluit, nihil afferens præter <sup>c</sup> facilitatem, & æqualitatem, aut addit aliquos ut in corona toros, omnemque orationem ornamentis modicis verborum sententiarumque distinguit. Orat. 3. 10.

<sup>c</sup> *Al. facilitatem.*

<sup>d</sup> *Orationis genus ἰσχυρὸν.*  
*Gell. 1. 7. c. 14.*

<sup>d</sup> Ac primum informandus est ille nobis summissus, & humilis,

humilis, ab indifertis re plus, quam opinione differēs. Nam orationis subtilitas imitabilis quidem illa videtur esse existimanti, sed nihil est experiēti minus. Et si enim non plurimi sanguinis est, habeat tamē succū aliquē oportet, ut etiā si illis maximis viribus careat, sit (ut ita dicam) integra valetudine. Orat. 318. Primū igitur eum tāquam ē vinculis numerorum eximamus, verba etiā verbis quasi coagmentare negligat, tum removebitur omnis insignis ornatus quasi margaritarum, ne calamistri quidem adhibebuntur, fucati vero medicamenta candoris, & ruboris omnia repellentur, elegantia modō, & munditia remanebit. Sermo purus erit, et latinus, dilucide, planeque dicetur, vnum aderit (quod quantum numerat Theophrastus in orationis laudibus) ornatum illud suave, & affluens, acutæ, crebræque sententiæ ponentur, & nescio vnde ex abditio eruat, atque in hoc oratore dominabitur. Verecundus erit vltus oratoris quasi suppellectilis, nec enim in faciendis verbis erit audax, & in transferendis verecundus, & parcus, & in priscis, reliquisque ornamentis & verborum, & sententiarum demissior, translatione fortasse crebrior, quā frequentissimē sermo omnis vitur nō modo vrbānorum, sed etiā rusticorum, 319.

*Filam* autem concinnitatem, quæ verborum collocationē illuminat his luminibus, (quæ Græci quasi aliquos gestus orationis *σχηματα* appellant, quod idem verbum ab his etiā, in sententiarū ornamenta transfertur) adhibet quidem hic subtilis (quem nisi quod solum, cæteroquin rectē quidam vocant Atticum) sed paulo parcus, & horridius. Sunt enim pleræque aptæ huius ipsius oratoris (de quo loquor) parsimonix. Nam huic acuto fugienda sunt paria paribus relata, & similiter conclusa, eodemque pacto cadentia, & immutatione literæ quasi quæsitæ venustates, ne elaborata concinnitas, & quoddā aucupiū delectationis manifestō deprehensum appareat. Itēque si quæ verborū iterationes contentionem aliquam, & clamorē requirant, erunt ab hac summitione orationis alienæ. Non faciet remper loquentem, nec ab inferis mortuos excitabit, nec acervatim multa frequentans vna complexione devinciet. Valentiorum hæc laterum sunt, erit enim ut voce, sic oratione suppressiore. Accedet actio non tragica, nec scæna, sed modica iac-

<sup>a</sup> Phalerius  
ceteris

tatione corporis, vultu tamen multa conficiens, non hoc quo dicuntur os ducere, sed illo quo significant ingenuè, quo sensu quidq; pronūcient. Huic generi orationis aspergentur etiam sales, qui in dicendo mirum quantum valent. Orat. 319. sed cauenda est presso illi oratori inopia & ieiunitas. Brut: 285. Itaq; si modò id ipsum assequemur (est enim per-

<sup>a</sup> Καθαρός ὅτι magnum, <sup>b</sup> imitemur, si poterimus, Lysiam & eius quidem tenuitatem potissimum (est enim multis in locis grandior) sed quia & priuatus ille plerūq; & eas ipsas aliis, & parvarum rerum causulas scripsit, videtur esse ieiunior, quoniam se ipse consulò ad minutarū genera causarum humauerit, quod qui ita faciet, ut si cupiat vberior esse non possit, habeatur sane us Halicarn: orator, sed de minoribus, magno autem oratori etiam i'lo modo sæpe dicendum est in tali genere causarum. Ita fit ut Demosthenes certè possit summissè dicere, elatè Lysias fortasse non possit. Opt. Orat. 380.

<sup>b</sup> ὑποδ. 12.

μέσον Gell. 7.

<sup>c</sup> 14. Fortunatianus. 1.

In <sup>b</sup> *imperatum* verò genus orationis, verborum cadunt lumina omnia, multa etiam sententiā, Latine, eruditissimæq; disputationes ab eodem explicantur, & loci communes sine contentione dicuntur. Quid multas è philosophorū scholis tales ferè evadunt, & nisi coram erit comparatus ille fortior, per se hic, quem dico, probabitur. Est quoddam etiam insigne & florens orationis pictum, & expolitum genus, in quo omnes verborum, omnes sententiarum illigantur lepōres. Hoc totum è sophistarum fontibus defluxit in forum, sed spretū a subtilibus, repulsum a grauib; in eā (de quā loquor) mediocritate confedit. Ora: 320. In hac orationis formā multi flo ruent apud Græcos, sed <sup>c</sup> Phalerius Demetrius meo iudicio præstitit cæteris, cuius oratio cum sedatè placideq; loquitur, rum illuminant eam, quasi stelle, quædam translata verba atq; inmutata. Orat. 320.

<sup>a</sup> Orator parum vehemens dulcis tamen. Cic.

off. 1.

<sup>d</sup> ὑποδ. 13.

Ἀδρόν Gell. 1.

7. c. 14.

<sup>e</sup> Cic in Brut. 30.

<sup>d</sup> Jam verò ornatè, & grauius, & copiosè dicere aut Atticorum sit, aut neue sit Aeschines, neve Demosthenes Atticus. 311. et si non iam quærimus quid sit Atticè, sed quid sit optimè dicere. Ex quo intelligitur (quoniam Græcorum oratorum præstantissimi sunt ii, qui fuerunt Athenis, eorum autè princeps facilè <sup>e</sup> Demosthenes) hunc si quis imitetur, eum & Atticè dicturum & optimè. optim. Orat. 321. Sed multū interest inter hoc dicendi genus, & superiora, qui in illo subtili & acuto elaborauit, ut callidè arguteq; diceret, nec quicquam alius

alius cogitaret, hoc vno profectò magnus orator est, si non maximus, minimeq; in lubrico versabitur, & si semel constiterit, nunquã cader. Medius ille autem (quem & modicum & temperatum voco) si modò suum illud satis instruxerit, nò extimescet ancipites dicendi incertosq; casus, etiam si quando minus lucceder, vt sæpè fit, magnum tamen periculum non adibit (altè enim cadere non potest) at *vero hic noster* quem principem ponimus, *gravis, acer, ardens* si ad hoc vnum est natus, aut in hoc solo se exercuit, aut huic generi studet vni, nec suam copiam cum illis generibus temperauit, maximè est contemnendus. Qui enim nihil potest tranquillè, nihil lenitè, nihil partitè, definitè, distinctè, facitè dicere, præsertim cum causæ partim totæ sint eo modo, partim aliquâ ex parte tractandæ, si is non præparatis auribus inflammare rē cœpit, furere apud sanos & quasi inter sobrios bacchari violentus videtur. Orat. 321. Itaq; hic, quem præstinisse diximus cæteris, in illâ pro Ctesiphonte oratione longè optima, submissius a primo, deinde dum de legibus disputat pressius, post sensim incedens, iudices vt vidit ardentis in reliquis exultrauit audacius. Orat. 310. *Is igitur perfectè est eloquens, qui a humilia subtiliter, & magna grauitè, & medi-*

*απαρ' ὁμήρου πάντα Plus, in Homero.*

*ocria temperatè, potest dicere, tota mihi causa pro Cecinnâ de verbis interdicti fuit, res involutas definiendo explicauimus, ius ciuile laudauimus, verba ambigua distinximus. Fuit ornandus in Maniliâ lege Pompeius temperatâ oratione, ornandi copiam persecuti sumus, ius omne retinendæ maiestatis Rabinii causâ continebatur, ergo in omni genere amplificationis exarsimus, at hæc interdum temperanda & varianda sunt. Quod igitur in Accusationis septem libris non reperitur genus? Quod in Habitu? Quod in Cornelii? Quod in plurimis nostris defensionibus? quæ exempla selegissem, nisi vel nota esse arbitrarer, vel posse eligere, qui quærent. Nulla est enim vllò in genere laus oratoris, cuius in nostris orationibus non sit aliqua si non perfectio, at conatus tamen atq; alimbratio, non assequimur, at quid deceat videmus, nec enim nunc de nobis, sed de re dicimus. Orat. 321: 322: sed cauendum est. amplo oratori inflatum & corruptum orationis genus Brut: 285.*

*Oratorum autem si quis ita numerat plura genera, vt alios b τὰς 14 grandes, aut graues, aut copiosos, alios tenues, aut subtiles,*

aut breves, alios eis interiectos, tanquam medios putet, de hominibus dicet aliquid, de re parum. in re enim quod optimum sit quaeritur, in homine dicitur quod est, ut alius melius, quam alius, concedendum est, verum id fit non genere, sed gradu. 379. Una est igitur eloquentia, quascunque in oras disputationis, regionesue delata est. Nam siue de coeli natura loquitur, siue de terrae, siue de divina vi, siue de humana, siue ex inferiore loco, siue ex aequo, siue ex superiore, siue ut impellat homines, siue ut doceat, siue ut deterreat, siue ut concitet, siue ut reflectat, siue ut incendat, siue ut leniat, siue ad paucos, siue ad multos, siue inter alienos, siue cum suis, siue secum, raris est deducta oratio, non fontibus, & quocunque ingreditur, eodem est instructu, ornatuque comitata. Orat. 3. 226.

• *Uind. 15.*

*Niceph.*

*Greg. I. c. vlt.*

*τὸ ὁρίον.*

*Cic. off. 1.*

*Orator.*

• Magni igitur iudicii, summæ etiam facultatis esse debet moderator ille, & quasi temperator huius tripartitæ Varietatis. 317. Qui quidem ita moderantur, ut rerum, ut personarum dignitates ferunt, ij sunt in eo genere laudandi laudis, quod ego aptum, & congruens nomen Orat. 3. 231. Sed si eodem modo putant exercitu in foro, & in omnibus templis, quæ circum forum sunt, collocato, dici pro Milone decuisse, ut si de re privata ad vnum iudicem diceremus, vim eloquentiæ suæ facultate, non rei naturâ metiuntur opt: Orat. 380. Etenim si pictor ille vidit, cum immolanda Iphigenia tristis Calchas esset, Mæstior Vlysses, mœreret Menelaus, obvolvendum caput Agamemnonis esse, quoniam summum illum luctum penicillo non posset imitari, quid oratori (ut ne <sup>b</sup> dedecet) faciendum putemus? Orat. 318 et si de hoc vno minimè est facile præcipere non mihi modo, qui sicut vnus paterfamilias his de rebus loquor, sed etiam ipsi illi Roscio, quem sæpè audio dicere caput esse artis decere, quod tamen vnum id esse, quod tradi arte non possit Orat. 1. 150.

• *παρὰ τὸ*

*ὁρίον ad*

*Att. l. 13.*

*ep. 16.*

Primi Stromatis 2. Sectio.



N tres partes distribuenda est <sup>cicero: 1.</sup> omnis doctrina dicendi, in ipsā vim oratoris, deinde in orationem, tum in questionē. Part. 359

Omnis autem <sup>d. Novaput. 11</sup> oratoris vis, ac <sup>phocys. Plu.</sup> facultas in quinque partes distri- <sup>in. Demosth.</sup> buitur, ut deberet reperire primum quid diceret, deinde inventa non solum ordine, sed etiam momento quodam, atque iudicio dispensare, atque disponere: tum

et denique vestire, atque ornare oratione, post memoria sapire, ad extremū agere cum dignitate, atque venustate. Orat. 1. 152. Proprie autem in rebus invenire, in verbis eloqui dicitur, collocare autem, etsi est commune, tamen ad inveniendum refertur. Vox, motus, vultus, atque omnis actio, eloquendi comes est, earumque omnium custos est memoria. Part. 359.

Quonia vero primum invenire est oratoris. Part. 359 ad <sup>cicero: 2.</sup> inveniendū in dicendo tria sunt, acumen, deinde ratio, quā licet (si volumus) appellemus artē, tertiū diligentia. Ora. 2. 191.

Non possum equidem non ingenio primas concedere. Ora. 2. 191. Nā & animi atque ingenij celeres quidā motus esse debet, quod excogitandū acuti, & ad explicandū, ornandūque sint vberes, & ad memoriā firmi, atque diuturni: & si quis est, quē hęc putet arte accipi posse, quod falsum est, quod de illis dicit, quę certē cum ipso homine nascuntur, lingue solutio, vocis tonus, latera, vires, conformatio quædam, & figura totius oris & corporis: quæ quidem orator nisi à natura habeat, non multum a magistro adiuvabitur. Orat. 1. 148. 149. Inquit: eo vel maximē probavi sum illū doctorem Alabandensem Apollonium, qui cum mercede doceret, tamen non patiebatur eos, quos iudicabat non posse oratores evadere, operam apud sese perdere, dimittere atque & ad quamcunque artem putabat esse apium, ad eam impellere atque hortari solebat. Orat. 1. 149.

Sed tamē ipsū ingenium diligentia etiā ex tarditate incitat, diligentia inquam, cum omnibus in rebus, tum in causis defendendis. <sup>Tusc. 1.</sup> Iurimū valet, hęc precipuē colenda est nobis, hęc sēper ad- <sup>L: Quam</sup> quendam <sup>quemq.</sup> habenda, hęc nihil est quod non assequatur Orat. 2. 191. Suba- <sup>h. Cicero: 3.</sup> do enim mihi ingenio opus est, ut agro non semel arato, <sup>Arist. eth. 7.</sup> sed cap. 10.

ed novato & iterato quo meliores cœtus possit & grandiores edere, subactio autem est usus, auditio, lectio, literæ. Orat. 2. 189. Caput autem est, quod (vt verè dicam) minimè facimus, est enim magni laboris (quem plerique fugimus) quam plurimùm scribere. Stylus optimus & præstantissimus dicendi effector, ac magister, neque iniuriâ nam si subitam & fortuitam orationem commentatio, & cogitatio facile vincit, hanc ipsam profectò assidua ac diligens scriptura superabit. Orat. 1. 152. Educenda deinde dictio est ex hac domesticâ exercitatione & umbratili medium in agmen, in pulverem, in clamorem, in castra, atque aciem forensiem, subeundus vltus omnium & periclitandæ vires ingenii, & illa commentatio inclusa in veritatis lucem proferenda est. Orat. 1. 153. Ita quæ in hoc vno opere, vt ita dicam, noctes, & dies urgeatur hic noster, imitereturque illum (cui sine dubio summa vis dicendi conceditur) Athenientem Demosthenem, <sup>a</sup> in quo tantum studium fuisse tantusque labor dicitur, vt primum impedimenta naturæ diligentiam industriamque superaret. Cumque ita balbus esset, vt eius ipsius artis, cui studeret, <sup>b</sup> primam litteram non posset dicere, perfecit meditando, vt nemo planius eo locutus putaretur. Deinde cum spiritus eius esset angustior, tantum continendam animam in dicendo est assecutus, vt vnâ continuatione verborum, id quod eius scripta declarant, bine ei contentiones vocis & remissiones continerentur. <sup>c</sup> Qui etiam, vt memoriam proditum est, coniectis in os calculis summam voce versus multos vno spiritu pronunciare consuecebat, neque is consistens in loco, sed inambulans atque ascensu ingrediens ardue. Orat. 1. 169. <sup>d</sup> *Fater ingenium quidem & diligentiam perpaulum loci reliquum est arti. Ars demonstrat tantum ubi quæras atque ubi sit illud quod studeas invenire.* Orat. 2. 191. Neque hæc ita dico, vt ars aliquid limare non possit, neque enim ignoro, & quæ bona sunt, fieri meliora posse doctrinam, & quæ non optima sunt, aliquo modo acui tamen & corrigi posse. Orat. 1. 148. C: Sicinius igitur Qu. Pompeii illius, qui Censor fuit, ex filiâ nepos. Probabilis Orator iam vero etiam probatus fuit ex hac inopia ad ornandum sed ad inveniendum expeditâ Hermagoræ disciplinâ. Ea dat rationes certas & præcepta dicendi, quæ si minorem habent apparatus, sunt enim exilia, tamen habent ordinem & quandam

<sup>a</sup> φιλοπονώτα-  
τος. Plutar.  
in Demosth.  
Cic. Tusc. 4.  
<sup>b</sup> P. Hæc  
omnia Plu-  
tarchus in  
Demosth.  
Rho. Cic. de  
div. 2.  
<sup>c</sup> Cic. de fin. 5.

<sup>d</sup> τὸ πρῶτον. 4.  
Diodorus  
Siculus 2.  
Cic. de fin. 4.

dam errare in dicendo non patientes vias, has ille tenens & paratus ad causas veniens, verborum non egens, ipsa illa comparatione disciplinaque dicendi iam in patronorum numerum peruenerat. Brut: 295.

<sup>c</sup> *Inueniet igitur Orator quemadmodum fidem faciat eis, quibus volet persuadere, & quemadmodum morum illorum animis afferat.* Part: 359. <sup>c</sup> *Wood. 5.*

<sup>f</sup> *Fides verò est firma opinio. 360. quæ fit argumentis.* Part: 359. <sup>f</sup> *Cic. Fam. epist. 16. 13.*

<sup>g</sup> *Argumentum est probabile inventum ad faciendam fidem.* Part: 359. <sup>g</sup> *Wood. 6. Minucia-*

<sup>h</sup> *Cum verò investigare argumentum aliquod volumus, locos nosse debemus. sic enim appellatæ ab Aristotele sunt hæ quasi sedes è quibus argumenta promuntur.* Top: 345. <sup>h</sup> *Wood. 7. Theophrastus.*

<sup>i</sup> *Ex his locis in quibus argumenta inclusa sunt, alii in eo sunt. Alex- ipso, de quo agitur, hærent, alij assumuntur extrinsecus.* Top: 346. <sup>i</sup> *Wood. 8. in Arist. Top. and. Aphrod.*

*In eo ipso de quo agitur hærent, cum aut res quæ sit tota quæritur, aut pars eius, aut vocabulum quod habeat, aut quippiam rem illam quod attingat.* Orat. 2. 193. <sup>i</sup> *Wood. 8. Arist. Rhet ad Alexand.*

<sup>l</sup> *Ad id totum de quo differitur adhibetur definitio, quæ c. 5. Quint. quasi involutum evolvit id de quo quæritur.* Top: 346. est <sup>l</sup> *Wood. 9. l. 5. c. 1. enim definitio earum rerum quæ sunt eius rei propriæ, quam definire volumus, brevis & circumscripta quædam explicatio. Orat. 1. 158. Non dubium verò est id quidem, quin definitio genere declaretur, & proprietate quadam, aut etiam communium frequentia, ex quibus proprium quid sit eluceat.* Part: 364. <sup>l</sup> *Wood. 9. Speusippus in de fin: Platon: Alcinous in Epistome. Cic. de fin. 2. off. 1. Itaque veteres præcipiunt cum sumptis ea quæ sunt ei rei, quam definire velis, cum aliis communia, vique eo persequi, dum proprium efficiatur, quod nullam in aliam rem transferri possit, eius argumenti talis est formula.* Top: 364.

Gentiles sunt qui inter se eodem nomine sunt, non est satis qui ab ingenuis oriundi sunt, ne id quidem satis est, quorum maiorum nemo servitutem servivit, abest etiam nunc, qui capite non sunt diminuti hoc fortasse satis est. nihil enim video Scævolam Pontificem ad hanc definitionem addidisse, atque hæc ratio valet in vtroque genere de finitionum, siue id quod est, siue id quod intelligitur definiendum est. Top: 348. sed quoniã de propriis oritur plerumque mag.

<sup>a</sup> Απορις, Galenus.

magna dissentio, definiendum est sæpè ex contrariis, sæpè etiam ex dissimilibus, sæpè ex paribus, Par. 364. Numerus quidem huius generis latè, & variè diffusus est, sed genus univèrsum (ut tollatur error) brevè circumscribi, & definiri potest, omnes optimates sunt, quæ neque nocentes, nec natura improbi, nec furiosi, nec malis domesticis impediti, pro Sectio. 25.

<sup>b</sup> Celsus & Jabolenus digest. 5.

Sæpè etiã definiunt oratores & poetæ per translationē verbi ex similitudine cum quadā suavitatē. Solebat Aquilius collega & familiaris meus, cum de litoribus, quæ publica omnia esse vultis, quærentibus iis, ad quos id pertinebat, quid esset litus, ita definire, quæ fluctus eluderet. Hoc enim quasi qui adolescentiam florem ætatis, senectutem occasum vitæ velit definire. Sunt & aliæ genera, sed ad huius libri institutum illa nihil pertinent. Top. 348.

<sup>c</sup> Plat. in Sophist.

<sup>d</sup> Caius digest. 1.

<sup>e</sup> Papinianus digest. 1.

<sup>f</sup> Dialecticorum Laert. in

Zenone. Ari.

Anal. pr. l. 1. c.

31. Cic. de Fin.

2.

<sup>g</sup> Al. in dicendo.

<sup>a</sup> Definitionum duo sunt genera prima, unum earum rerum quæ sunt, alterum earum quæ intelliguntur. esse ea dico, quæ cerni tangive possunt, ut fundum, edes, parietē, & cetera. <sup>d</sup> nō esse rursus ea dico, quæ tangi, demonstrative nō possunt, ut si usufructu, si tutelā, si gentē definias. Top. 347. atque etiã definitiones aliæ sunt Partitionū, aliæ divisionū Top. 348. Partitionū, cū res ea, quæ proposita est, quasi in mēbra discerpitur, ut si quis <sup>e</sup> ius civile dicat id esse, quod in legibus, senatusconsultis, rebus iudicatis, iuris peritorum auctoritate, edictis magistratuum, more, æquitate consistat. 348. <sup>f</sup> Divisionum autē definitio formas omnes cōplectitur, quæ sub eo genere sunt, quod definitur hoc modo: ab alienatio eius rei, quæ mancipi est, aut traditio alteri nexu, aut in iure cessio, inter quos ea iure civili fieri possit. 348. In partitione quasi mēbra sunt, ut corporis caput, humeri, manus, latera, crura, pedes & cetera. In divisione formæ sunt quas Græci *ιδίαι* vocant, nostri, si qui hæc fortè tractāt, species appellant, non pessime id quidem, sed inutiliter ad immutandos casus in dicendo. nolum enim, ne si latine quidem dici possit, specierum, & speciebus dicere, & sæpè his casibus utendū est, at formis, & formarum velim, cum autem utroque verbo idem significetur, commoditatem in dicendo non arbitror esse negligendam. 348. Top.

Partitione autem sic utendum est, nullam ut partem relinquas, ut si partiiri velis tutelas, inscienter facias, si ullam prætermittas, at stipulationum, aut iudiciorum formulas parti-  
arc, nō est vitiosum in re infinita prætermittere aliquid, quod  
idem

idem in divisione vitiosum est. Formarū enim certus est numerus, quæ cuique generi subiiciantur, partiū distributio sæpè est & infinitior, tanquam rivorum à fonte ductio. Itaque in oratoris artibus quæstionis genere propositio quot eius formæ sint, subiungitur absolute, at cum de ornamentis verborum, sententiarumq; præcipitur (quæ vocantur σχήματα) nõ fit idem, res enim est infinitior, ut ex hoc quoq; intelligatur, quod velimus inter partitionē & divisionē interesse. Top. 349.

Verum enim hoc præcipit ratio, atq; doctrina, ut vis eius rei, q̃ definias, sic exprimat, ut <sup>h</sup> neq; absit quicquam, neq; super sit. Orat. 2. 185. erit agitur hæc facultas in eo, quem volumus esse eloquentem, ut definire rem possit, neq; id faciat tā presse, & angustè, q̃ in illis eruditissimis disputationibus fieri solet, sed cū explanatius, tū etiā vberius, & ad comune iudiciū, popularēq; intelligentiā accommodatius. Ora. 324. quæro n. quid sit aliud proferbere: velitis iubeatis, ut M. Tul. in civitate ne sit, bonaq; eius ut mea sint: ita. n. fecit, & si aliis verbis tulit. Hoc plebilicitū est: hæc lex? hæc rogatio? pro Domo. 224. cap. 20.

Si pars quæritur, partitione hoc modo Orat. 2. 193. atqui videmus hæc in rerū natura tria fuisse, ut aut cū Saturnino esset, aut cū bonis, aut lateret, latere mortis erat instar turpis simæ, cū Saturnino esse furoris, ac sceleris, virtus, & honestas & pudor, cum consulibus esse cogebar. 2 pro Rabirio. 95.

Ex vocabulo cum ex vi nominis argumentum elicitur, ut cum quæritur postliminiū quid sit, & verbum ipsum notatur. In quo Servius noster, ut opinor, nihil putat esse notandū, nisi post, & liminium illud productionem esse verbi vult, ut in nitimo, legitimo, & æditimo, non plus inesse timum, quam in Medullio Tullium. Scævola autē P. filius iunctū putat esse verbum, ut sit in eo & post, & limen; ut quæ a nobis alienata sunt, cum ad hostem pervenerint, & ex suo tanquam limine exerint, dein cum redierint, post ad idem limen postliminio videantur redisse Top. 349. Genus hoc Græci vocant id est verbum ex verbo veriloquium, nos autem novitatem verbi non satis apti fugientes genus hoc notationem appellamus, quia sunt verba rerum notæ. Itaq; hoc idē Aristoteles appellat, quod latinè est nota, sed cum intelligitur quid significetur, minus laborandum est de nomine Top. 349.

Si ab eo q̃ re attingit plures sunt argumentorū sedes Ora. Sin ab eo q̃ re attingit plures sunt argumentorū sedes Ora.

2.193. cuius primus est locus a coniugatione (quam Græci  
<sup>a</sup> συζυγία vocant) finitimus notationi Top 349. <sup>b</sup> Coniugata autē  
 appellamus, quæ sunt ex verbis eiusdem generis, eiusdem  
<sup>c</sup> Arist. Top. 2. autem generis verba sunt, quæ orta ab vno variè commutā-  
<sup>d</sup> τὸς ἀπὸ τῶν  
 tur. 346. ut si <sup>e</sup> aquam pluviam eam modò intelligeremus,  
 quam imbri collectam videremus, veniret Mutius qui quia  
 coniugata verba essent, pluvia & pluendo diceret omnem  
 aquam oportere arceri quæ pluendo creuisset. 349. Top.  
<sup>f</sup> Ammonius  
 in ἐξηγήσει.  
<sup>g</sup> ff. 39.  
<sup>h</sup> Top. 13.  
<sup>i</sup> Arist. Meta-  
 phys. 4. 27.  
<sup>k</sup> Quint. 5.  
<sup>l</sup> cap. 10.

<sup>m</sup> γένος γενεᾶς  
 τῶν Porph.  
 ff. 39.

Cum autem a genere ducetur argumentum, non erit ne-  
 cesse id vsq; a capite arcessere: sæpe enim citra licet, dum mo-  
 do supra sit, quod sumitur, quàm id, ad quod sumitur, ut aqua  
 pluvia: <sup>n</sup> ultimo genere ea est quæ de cælo veniens <sup>o</sup> crescit  
 imbri, sed proprio loco in quo quasi ius arcendi conti-  
 netur: genus est aqua pluvia nocens, eius generis, formæ, lo-  
 ci vitio & manu nocens, quatum altera iubetur ab arbitro  
 coerceri, altera non iubetur. Top. 349.

Commoaè etiam tractatur hæc argumentatio quæ ex gene-  
 re sumitur, cum ex toto persequere partes, hoc modo. Si do-  
 lus malus est cum aliud agitur, aliud simulatur, enumerare li-  
 cet quibus id modis fiat, deinde in eorum & aliquem id quod  
 arguas <sup>p</sup> dolo malo factum includere, quod genus argumenti  
 in primis firmum videri solet. 350.

<sup>q</sup> Arist. 2.

Top. c. 2.

<sup>r</sup> Servius.

Vlp. digest. 4.

Ci. de nat: de

orū 3. Off. 3.

Nec verò vniuerso generi hominum solùm, sed etiam sin-  
 gulis a diis immortalibus consulti, & prouideri solet. Licet e-  
 nim contrahere vniuersitatem generis humani eamq; gra-  
 datim ad pauciores, postremo deducere ad singulos. nam si  
 omnibus hominibus, qui vbique sunt, quacunque in ora, ac  
 parte terrarum ab huiusce terræ, quam nos incolimus, con-  
 tinuatione distantium, deos consulere censemus ob eas cau-  
 sas, quas ante diximus: his quoq; hominibus consulunt qui  
 has nobiscum terras ab oriente ad occidentem colunt. Sin  
 autem his consulunt qui quasi magnam quandam intulam  
 incolunt, quam nos orbem terræ vocamus, etiam illis con-  
 sultunt

fulunt, qui partes eius insulæ tenent, Europam, Asiam, Africam. Ergo & earum partes diligunt, ut Romam, Athenas, Spartam, Rhodum: & earum urbium separatim ab universis singulos diligunt, ut Pyrrhi bello Curium, Fabricium, Cornelianum: primo Punico Calatinum, Duillium, Metellum, Lutatium: secundo, Maximum, Marcellum, Africanum: post hos Paulum, Gracchum, Catonem, <sup>2</sup> patrumve memoria Scipionem, Lælium: multosque præterea & nostra civitas, & Græcia tulit singulares viros: quorum neminem nisi iuvante Deo talem fuisse credendum est. Quæ ratio poetas, maximeque Homerum impulit, ut principibus heroum, Vlyssi, Diomedæ, Agamemnoni, Achilli, certos deos, discriminum, & periculorum comites adiungeret. De Nat. Deorum. 2.

<sup>b</sup> *Alia* ex forma generis. Est autem forma notio, cuius differentia ad caput generis & quasi fontem referri potest, <sup>c</sup> notionem appello quod Græci tum *ἔννοια*, tum *πρόληψις* dicunt. Ea est insita & anteprecepta uniuscuiusque rei cognitio enodationis indigens. Formæ igitur sunt hæc, in quas genus sine ullius prætermissione dividitur hoc modo: Top. 348 si ita Fabiæ pecunia legata est a viro, si ea vxor materfamilias esset, si ea in manum viri non convenerat, nihil debetur. Genus est earum vxor, eius duæ formæ una materfamilias, quæ in manum convenerunt, altera earum, quæ tantummodo vxores habentur: qua in parte cum fuerit Fabia, legatum ei non videtur Top. 346. Hanc formam generis interdum, quo planius accipiatur, partem generi subiectam 2. Orat. 194 nomina te licet Top. 346. <sup>d</sup> Formas autem qui putat idem esse, quod partes, confundit artem, & similitudine quadam conturbatus non satis acutè, quæ sunt discernenda, distinguit 348 Top.

<sup>e</sup> Similitudo sequitur, quæ latè patet. Itaque genera tibi nota sint, ubi autem his utarè, quæstiones ipsæ te admonebunt. Sunt enim similitudines, quæ ex pluribus collationibus perveniunt, quo volunt, hoc modo: Apud Socraticum Æschinem demonstrat Socrates cum Xenophontis vxore, & cum ipso Xenophonte Aspasiâ loquutam, dic mihi, inquit, Xenophontis vxor, si vicina tua melius habeat aurum, quam tu habes, virum illius, an tuum malis? Illius inquit. Quid si vestem, & cæterum ornatum muliebrem pretij maioris habeat, quam tu habes, tuum an illius malis? Illius verò respondit. Age inquit, si virum illa meliorem habeat, quam

<sup>a</sup> *Al patrum*

<sup>\* Th:</sup> ducen-  
te deo virg.  
*Æneid. 2.*

<sup>b</sup> *ἔννοια* 14.  
*Laert. in Zōnone.*

<sup>c</sup> *Laert.*  
*ibid Cic. in Lucullo. de Nat. deorū.*

1.

<sup>d</sup> *Plat. in Polis.*

<sup>e</sup> *ἔννοια* 15.

*ὁμοιότης*

*Top. I. c. 14.*

*Met. 4. c. 15.*

tu habes, vtrumne tuum an illius malis? hic, mulier erubuit. Aspasia autem cum ipso Xenophonte sermonem instituit, quæso, inquit, Xenophon, si vicinus tuus meliorem equum habeat, quam tuus est, tuumne equum malis, an illius? illius inquit, quod si fundum meliorem habeat, quam tu habes, vtrum tandem fundum habere malis? illum, inquit, meliorem scilicet: quod si vxorem meliorem habeat, quàm tu habes, vtrum illius malis? atq; Xenophon quoq; ipse tacuit: post Aspasia, quoniam vterque vestrum id mihi solū non respondit, quod ego solum audire volueram, egomet dicam, quid vterque cogitet. Nam & tu mulier optimum virum malis habere, & tu Xenophon vxorem habere lectissimam maxime vis. Inventi: 1. 83. Hæc ex pluribus perveniens quo vult, appellatur Inductio quæ Græcè <sup>a</sup> *παεργωγὴ* nominatur, qua plurimū est vsus in sermonibus Socrates. 350.

<sup>a</sup> *παεργωγὴ*  
Arist. Top. I.  
c. 10. Gell. 7.

3.  
<sup>b</sup> *ἀπὸ παεργωγῆς*  
Collis Her-  
mog. περὶ εὐ-  
ρίτων 3. c. 7.  
Analogia e  
Varrone. Gel  
2. 22. Cic. in  
Timæo. Arist  
1. Top. c. 13.

*Alterum* similitudinis genus <sup>b</sup> *collatione* sumitur, cum vna res vni, par pari comparatur hoc modo 350. anseribus cibaria publicè locantur, & canes aluntur in Capitolio, ut significant si fures venerint, at fures internoscere non possunt, significant tamen, si qui noctu in Capitolium venerint: Et quia id est suspiciosum, tametsi bestię sunt, tamen in eam partem potius peccant, quæ est cautiore, quod si luce quoque canes latrent, cum deos salutatū aliqui viderint: opinor ijs crura suffringantur, quod acres sint etiam tum, cum suspicio nulla sit. Simillima est accusatorum ratio: alij vestrum anseres sunt, qui tantummodo clamant, nocere non possunt, alii canes, qui & latrare, & mordere possunt, cibaria vobis præberi videmus, vos autem maximè debetis in eos impetum facere, qui merentur, hoc populo gratissimum est: deinde si voletis etiam tum, cum verisimile erit aliquem commisisse, in suspicione latratote, id quoque concedi potest: sin autem sic ageris, ut arguatis aliquem patrem occidisse, neque dicere possitis, aut quare, aut quomodo, ac tantummodo sine suspicione latrabitis, crura quidem vobis nemo suffringet, sed, si ego hos bene novi, literam illam, cui vos vsq; eo inimici estis, ut etiam alias omnes oderitis, ita vehementer ad caput affigēt, ut postea neminem alium nisi fortunas vestras accusare possitis. pro. Roscio: 27.

<sup>c</sup> *C. nigrum.*  
præfigere ©  
Persius.  
<sup>d</sup> *ἐν τῷ 16.*

<sup>d</sup> Ex eodem similitudinis loco etiam exempla sumuntur

## 19

*c Arist.ad  
Theodect. 2.  
c. 19.  
Minucia-  
nus οὐκ ἔστι  
ἐμπειρογ-  
γῶν Θεον.*

<sup>1</sup> *Sequitur similitudinem differentia rei maximè contra. 1. Varod. 17.*  
 ria superiori, sed est eiusdem dissimile & simile inveni- *Porph. in*  
 re: eius generis hæc sunt. Top: 350. atqui es, qui semper *differentia.*  
 pacem optaris, semper omnes cives salvos volueris, sho. *Terent. in*  
 nestra oratio, sed ita, si bonos, & viles reipub: cives, *Andria.*

fin eos qui natura cives sunt, voluntate hostes, salvos velis, quid tãdem interest inter te, & illos? parer quidem tuus quo utebar sene adolescens, homo severus, & prudens, primas omnium civium P. Nasicæ qui T. Gracchum interfecit dare solebat. Eius virtute consilio magnitudine animi liberatam repub: arbitrabatur. Quid nos à patribus num aliter accepimus? Ergo is tibi civis si temporibus illis fuisset non probaretur, quia non omnes salvos esse voluisset? Quod L. Opimius consul verba fecit de repub: de ea re ita censuerunt, ut Opimius Consul repub: defenderet, senatus hæc verbis, Opimius armis. Num igitur eum, si tum esses, temerariũ civem, aut crudelem putares? aut Q: Metellum cuius quatuor filij consulares? aut P: Lentulum principem senatus? complures alios summos viros, qui cum L. Opimio consule armati Gracchũ in Aventinum persequuti sunt? quo in prelio Lentulus grave vulnus accepit, interfectus est Gracchus & M: Fulvius consularis, eiusque duo adolescentuli filii, illi igitur viri vituperandi? Non enim cives omnes salvos esse voluerunt. Ad propiora veniamus: Ca: Mario. L. Valerio consulibus senatus repub: defendendam dedit, Lu: Saturninus tribunus Pl: Glaucia Prætor est interfectus, omnes illo die Scauri, Metelli, Claudii Catuli, Scævola, Crassi arma sumpserunt, num aut consules illos aut clarissimos viros vituperandos putas? Ego Catilinam perire volui, num tu qui omnes salvos vis, Catulinam salvum esse voluisti? hoc interest Calene, inter meam sententiam & tuam, ego nolo quenquam civem cõmittere ut morte mulctandus sit, tu, etiam si commiserit, conservãdum putas. Phil: 8 215 Itaq; in hoc genere dissimilitudinis, exempla sunt ex aliorum factis, aut dictis, aut eventis, & fictæ narrationes sæpè ponendæ. Orat. 2. 194.

<sup>a</sup> *ἄνω γ.* 18.

*Ἀντίκλιμα*

*Arist. μετα*

*τὰς κατὰ*

*Gell. l. 16. c.*

*8. Arist. Me-*

*saph. 4. c. 10.*

<sup>b</sup> *Arist. Top.*

*2.*

<sup>a</sup> *Deinceps* locus est qui a contrario dicitur. Contrariorum autem genera sunt plura, vnum eorum quæ in eodem genere plurimum differunt, & appellantur adversa, quibus propositis occurrunt tanquam e regione quadam contraria, ex quibus contrariis argumenta talia existunt. Top. 350. si Gracchus nefarie, præclare Opimius. Orat. 2 194. Si consul Antonius, Brutus hostis: si conservator reip: Brutus, hostis Antonius. Philip. 5. <sup>b</sup> Contraria enim contrariorum sunt consequentia. Tusc. 5.

*Sunt* etiam alia contraria, quæ privantia licet appelle-  
mus latine, Cræcè appellantur *στεινικα*. Præpositio enim.  
In, privat verbum ea vi, quam haberet, ſi, in, præpositum non  
fuisset, vt humanitas inhumanitas Top: 350. Testantur  
& mortuos nostros imperatores quorum vivit immortalis  
memoria, ac gloria, Scipiones, Brutos, Horatios, Cas-  
sios, Metellos, & præsentem Cn: Pomp: quem procul ab  
eorum mœnibus acre & magnum bellum gerentem, com-  
meatu pecuniaque iuverunt, & hoc tempore ipso populum  
Romanum, quem in caritate annonæ, vt sæpe ante fece-  
runt, frumento suppeditato levarunt. Pro. Cor. bal. 72. & po-  
testis igitur ignotos notis, iniquos equis, alienigenas dome-  
sticis, cupidos moderatis, mercenarios gratuitis, im-  
pios religiosis, inimicissimos huic imperio, ac nomini  
bonis, ac fidelibus, & lociis, & civibus anteferre. Pro. Fon.  
280.

*Alia* quoque sunt contrariorum genera velut ea quæ  
cum aliquo conferuntur Top. 351. Vt tu etiam mentionem  
facies consulatus tui? Aut te fuisse Romæ consulem  
dicere audebis? Quid? Tu in lictoribus, in toga, & præ-  
texa esse consulatum putas? Quæ ornamenta etiam  
in Sex: Clodio te Consule esse voluisti. Huius tu  
Clodiani canis insignibus consulatum declarari pu-  
tas? Animo consulem esse oportet consilio, fi-  
de, gravitate, vigilantia, cura, toto denique munere con-  
sularis. Ego consulem esse putem, qui senatum esse in re-  
pub non putavit? & sine eo consilio consulem nume-  
rem, sine quo Romæ ne reges quidē esse potuerunt? In Piso:  
93.

*Sunt* etiam valdè contraria alia, quæ appellantur ne-  
gantia, ea *Αποφατικα* Græci, contraria aientibus Top. 351.  
M: Vbi ergo sunt hi quos miseros dicis? Aut quem lo-  
cum incolunt? si enim sunt, nusquam esse nō possunt. A. Ego  
vero nusquam esse illos puto M: igitur ne esse quidem. Att.  
prorsus isto modo. Et tamen miseros ob id ipsum quia nul-  
li sunt. M: Iam mallem Cerberum metueres quam ista tam  
inconsideratè diceres. At quī tandem? quem esse negas,  
eundem esse dicis: vbi est acumen tuum? cum enim mise-  
rū effe dicis, tum eum qui non sit esse dicis. Att. age, iam con-  
cedo non esse miseros, quia mortui sunt, quoniam extorsisti

*εἰς τοὺς 19.*  
*Arist. Me-*  
*taph. 4. c. 30.*  
*22.*

*εἰς τοὺς 20.*  
*Arist. de op-*  
*positis.*

*εἰς τοὺς 21.*  
*Arist. de op-*  
*positis.*

ut faterer, qui omnino non essent, eos nec miseros esse quidem posse. Tusc. 1.

*Arist. de  
oppositis.*

Neceſſe eſt autem in rebus contrariis duabus ( contra-  
ria autem hoc in loco ea dico, quorum alterum ait quid, al-  
terum negat ) ex his igitur neceſſe eſt ( invito Epicuro )  
alterum <sup>a</sup> verum eſſe, alterum falſum: ut ſauciabitur Phi-  
loctetes, omnibus antè ſæculis verum fuit, non ſauciabi-  
tur, falſum. Cicer: de fato. Horum tractatio eſt eadem,  
quæ ſuperiorum, quæ adverſa dixi, tantum intelligatur ar-  
gumento quærendo contrariis omnibus contraria non con-  
venire. Top. 351.

*Quod: 22.  
ix τολύ πρὸς-  
χρῶν.*

<sup>b</sup> Alia ſumuntur argumenta ex adiunctis, ſeu conſenta-  
neis: ut olim Crallus adoleſcens. non ſi Opimium defen-  
diſti, Carbo, idcirco te iſtum bonum civem putabunt, ſimu-  
laſſe te, & aliud quid quæſiſſe perſpicuum eſt: quod T.  
Gracchi mortem ſæpe in concionibus deploraviſti, quod P.  
Africani necis ſocius fuiſti, quod eam legem in tribunatu  
tuliviſti, quod ſemper a bonis diſſenſiſti, Orat: 2. 294. locus  
hic ad coniecturales cauſas quæ verſantur in iudiciis præ-  
cipuè valet, cum quæritur quid ſit, aut evenerit, aut futu-  
rum ſit, aut quid omnino fieri poſſit, admonet autem hic  
locus, ut quærat quid ante rem, quid cum re, quid poſt  
rem evenerit, nihil hoc adius, ad Ciceronem inquibat  
Gallus noſter, ſi quis ad eum quid tale retulerat, ut de facto  
quæreretur: eſt igitur magna ex parte locus hic oratorius,  
nō modo non iuriſconſultorum, ſed ne philoſophorum qui-  
dem, Top. 351.

*Arist. ad  
Alexand. c.  
11.*

<sup>c</sup> Ante rem quæruntur, quæ talia ſunt, apparatus, collo-  
quia, locus, conſtitutum convivium. Top: 351. poteſtne  
tibi huius vitæ hæc lux, { Catilina } aut huius cœli  
ſpiritus eſſe iucundus, cum ſcias horum eſſe neminem, qui  
neſciat te pridie Cal: Ian: Lepido & Tullio Conſulibus  
ſteſſiſſe in comitio cum telo? manum Conſulum, &  
principum civitatis interficiendorum cauſa paraviſſe?  
Sceleri, ac furori tuo non mentem aliquam, aut ti-  
morem tuum, ſed fortunam reipub: obſtiſſe? Ac iam  
illa omitto ( neque enim ſunt aut obſcura, aut non  
multo poſtea commiſſa ) quoties tu me designatum?  
Quoties me conſulem interficere voluiviſti? Quot ego  
ſuas petitiones ita coniectas, ut vitari poſſe non vi-  
deren-

derentur, parva quadam declinatione, & ( ut ai-  
unt ) corpore effugi? Nihil agis, nihil assequeris, ni-  
hil moliris, quod\* mihi latere valeat in tempore, ne-  
que tamen conari, ac velle desistis. Quoties tibi  
iam, quoties extorta est sica ista de manibus? Quoties  
vero excidit casu aliquo? Et elapsa est? In Cat: 100.

<sup>d</sup> Cum Re: pedum crepitus, strepitus hominum, cor-  
porum umbræ, & si quid eiusmodi: Top: 351. accervatim  
iam reliqua ( iudices ) dicam, ut ad ea, quæ propiora  
huius causæ, & adiunctiora sunt, perveniam. vos quæso,  
memoria teneatis, non mihi hoc esse propositum, ut ac-  
cusem Oppianicum mortuum, sed cum hoc persuadere  
vobis velim, iudicium ab hoc non esse corruptum, hoc  
vix initio, ac fundamento defensionis, Oppianicum ho-  
minem sceleratissimum, & nocentissimum esse damna-  
tum, qui uxori suæ Cluentiæ, quæ amita huius Ha-  
biti fuit, cum ipse poculum dedisset, subito in illa  
media portione exclamavit, se maximo cum dolore mo-  
ri, nec diutius vixit, quam locuta est. Nam in ipso ser-  
mone hoc, & vociferatione mortua est. Et ad  
hanc mortem tam repentinam, vocemque morientis,  
omnia præterea, quæ solent esse indicia, & vestigia  
veneni, in illius mortuæ corpore fuerunt; eodemque  
veneno C: Oppianicum fratrem necavit. Neque est  
hoc satis, tamen in ipso fraterno parricidio, nullum  
scelus prætermisum videtur, tamen, ut ad hoc ne-  
farium facinus accederet, aditum sibi aliis sceleri-  
bus antè munivit. Nam cum esset gravida Au-  
ria fratris vxor, & iam appropinquare partus vide-  
retur, mulierem veneno interfecit, ut una illa, &  
quod erat ex fratre conceptum, necaretur, postea  
fratrem aggressus est, qui serò iam exhausto illo po-  
culo mortis, cum & de suo, & de vxoris interitu  
clamaret, testamentumque mutare cuperet, in ipsa sig-  
nificatione huius voluntatis est mortuus. Pro. Clu-  
entio. 23.

<sup>e</sup> At post rem rubor, pallor, titubatio, si qua a-  
lia signa conturbationis, & conscientiæ, præterea re-  
stinctus ignis, gladius cruentus, cæteraque quæ suspici-  
onem facti movere possent Top: 351. Cum hæc maximè

\* Th: me:  
Nostri non  
poteris latere  
nasum. Mar-  
tial.

<sup>d</sup> Arist. ibid

<sup>e</sup> Arist. ad. 2.  
lexand. c.  
11.

cognosceremus, & iam in manibus tabulas haberemus, repente aspicimus lituras eiusmodi, quasi quædam vulnera tabularum recentia, statim suspicione offēsi, ad ea ipsa nomina oculos, animumq; transtulimus. erant acceptæ pecuniæ a C. Verrutio, sic tamen, ut vsq; alterū, R. litteræ constarent integræ, reliquæ omnes essent in litura. alterum, tertium, quartum, permulta erunt eiusmodi nomina. cum manifestâ res cum flagitiosa tabularum, atq; insignis turpitudine teneretur, quærere incepimus de Carpinatio quisnam esset is Verrutius, qui cum tantæ pecuniæ rationem haberet. herere homo, averlari, rubere, postulo mihi respondeat, qui sit iste Verrutius? mercator, an arator, an pecuarius? in Sicilia sit, an decesserit? clamare omnes ex cōventu, neminem vnquam ex Sicilia fuisse Verrutium. ego instare, ut mihi responderet, ubi esset? quis esset? unde esset? cur servus societatis, qui tabulas cōfecerit, semper in Verrutij nomine certo ex loco mēdosus esset? atque hæc postulabam: non quo illum cogi putarem oportere, ut ea mihi responderet invitus: sed ut omnibus istius furta, illius flagitium, utriusque audacia perspicua esse posset. Itaque illum iniuriæ metu, conscientiaque peccati, mutum atque exanimatum, ac vix vivum relinquo. In. Ver. 4, 147.

<sup>a</sup> *ἔπος δ' 23.*

*ἐκ τῆ παρακλήσεως Her-  
mog. περὶ εὐρ  
4. 14.*

<sup>a</sup> Deinceps est locus dialecticorum proprius, ex consequentibus & antecedentibus & repugnantibus, qui etiam ab adiunctis longè diversus est, nam adiuncta nō semper eveniūt, consequentia autem semper: <sup>a</sup> ea enim dico <sup>b</sup> consequentia, quæ rem necessario consequuntur. Top. 351. Quid si iis verbis scripta est illa proscriptio, ut se ipsa dissolvat, est enim q. M: Tullius falsum SC. retulerit, si igitur retulit falsum SC. iū est rogatio, si non retulit, tum nulla est. pro Dom. 223.

<sup>b</sup> *ἐκ τῶν ἡγουμένων. Arist.  
1. priorum a-  
nal. 27.*

*Top. 2. 6. 4.*

*Itemq;* & Antecedentia & repugnantia, quid quid enim <sup>a</sup> antecedit quamque rem cohæret cum re necessario Top. 351. Confiteor interficiendi Saturnini causa C. Rabirium arma cepisse, Quid est Labiene? quam à me graviorem professionem aut quod in hunc maius crimen expectas? nisi verò interesse aliquid putas inter eum qui hominem occidit, & eum qui cum telo occidendi hominis causa fuit, si interfici Saturninum nefas fuit, arma sūpra esse contra Saturninum sine scelere non possunt: si arma iure sumpta concedis, interfectum iure concedas necesse est. pro Rab.

<sup>a</sup> Et quidquid pugnat id eiusmodi est vt cohærere nūquam possit: Top. 351. vides Eruti, quantum distet argumētatio tua ab re ipsa atq; a veritate, quod consuetudine patres faciunt, id quasi novum reprehendis, quod benevolentia fit, id odio factum criminariis, quod honoris causa pater filio suo cōcessit, id, eum supplicii causa fecisse dicis, neq; hæc tu non intelligis, sed vique eo quam arguas non habes vt non modo tibi contra nos dicendum putes, verum etiam contra rerum naturam, contraque consuetudinem hominum, contra opinionones omnium. pro Ros. 25.

<sup>c</sup> Cū tripartitō igitur distribuatur locus hic, in cōsequutionem, Antecessionem, & repugnantiam, reperiendi argumēti locus simplex est, tractandi triplex. Top. 35.

<sup>i</sup> Proximus est locus rerum efficientium, quæ causæ appellantur. Top. 352: Causa autem ea est, quæ id efficit, cuius est causa, vt vulnus mortis, cruditas morbi, ignis ardoris. Cic. de fato.

In rerum vero natura duo querenda sunt: vnum, quæ materia sit, ex qua quæque res <sup>h</sup> efficiatur, alterum quæ vis sit, quæ quidque efficiat. Cic. in Lucullo.

*Qualitatum* igitur sunt aliæ principes, aliæ ex iis ortæ: principes sunt vniufmodi, & simplices, ex iis autem ortæ variae sunt, & quasi multiformes. Itaq; aer quoque (vtimur enim pro latino) & ignis, & aqua, & terra prima sunt, ex iis autem ortæ animantium formæ, earumque rerum, quæ gignuntur è terra: ergo illa initia (vt è græco vertam) <sup>i</sup> elementa dicuntur, è quibus aer, & ignis movendi vim habent, & efficiendi, reliquæ partes accipiendi, & quasi patiendi, aquam dico, & terram. <sup>m</sup> Quintum genus, è quo essent astra, mentesque singulares, eorum quatuor, quæ supra dixi, dissimile Aristoteles quoddam esse rebatur, sed subiecta <sup>m</sup> putant omnibus sine vlla <sup>n</sup> specie, atque carentem omni illa qualitate (faciamus enim tractando vsitatius hoc verbum, & tritius) materiam quandam, ex qua omnia expressa, atque efficta sint, quæ tota omnia accipere possit, omnibusque modis mutare, atque ex omni parte. Acad. 1. Mihi quidem recordanti Seruii Sulpitii multos in nostra familiaritate sermones, gratior illi videtur, si quis est sensus in morte, ænea statua futura, & ea pedestris magis, quam inaurata equestris, qualis est L. Syllæ prima statua, magnifice enim Servius Sulpitius ma-

<sup>d</sup> ix τῶν μαχόμενων Laert. in Zenone.

Arist. Top. 2. c. 4.

<sup>e</sup> χρία.

<sup>f</sup> τῶν δ: 24.

Plutarch d. Placitis

1. c. 11.

8 ὁ λιν.

Plat. in Timæo. Arist. Metaphys.

4. c. 2.

<sup>h</sup> L. efficiunt.

<sup>i</sup> στοιχία Galenus. περὶ στοιχείων Arist.

Met. 4. c. 3.

<sup>l</sup> Ἀρχαὶ ἰναι τῶν ἑλῶν θύο, τὸ πῦρ, καὶ τὸ αἰθέρ. Laert.

Zeno.

<sup>m</sup> ἐντελέχεια

Cic. 1. Tuscul.

de Anima. 1. Arist.

<sup>n</sup> Laet. 1. 2. ca.

6. Ex. Cic. de natura deorum

3.

iorum continentiam diligebat, huius sæculi insolentiam vituperabat. ut igitur si ipsum consulam, quid velit, sic pedestre ex ære statuem, tanquam ex eius autoritate, & voluntate decerno, quæ quidem magnum civium dolorem, & desiderium, honorem monumenti minuet, & leniet. Phil. 9. 231.

*Wood. 25.*

*Idos Plato.*

*Alcinous.*

*in Epit.*

*Wood. 26.*

*το ποινὴν τῆ ποί*

*ομένη Arist.*

*Met. 4.*

*ὁ δὲ ἐκ αὐτοῦ*

*Ανακτοῦ οἷς*

*αἰτίον Arist.*

*πρὸς σοφισ-*

*τῶν ἰδὲ γλ.*

*c. 5.*

*Idic. in. Top.*

*de Nat. Deo-*

*rit. 3. pro Ce-*

*lio. de fin. 1.*

*εἰς ὅσον Ap-*

*ποκρὸν διαπο-*

*τῶν οὐρανῶν*

*Eurip. in*

*Medea.*

*Sed & hoc ipso in exemplo forma, id est effecti ratio, seu modus comprehenditur. Hermathena tua valde me delectat, & posita ita bellè est, ut totum gymnasium illis ἀνά-δραξαι esse videatur ad Att. 1. Epist. 1.*

*Causarum igitur genera duo sunt: vnum, quod vi sua id quod sub ea subiectum est certè efficit, ut cum in Aiaceis navem crispis fulcans igneum fulmen iniectum est, inflamatur navis necessario. Top. 353. Alterum quod naturam efficiendi non habet, sed sine quo effici non possit. Top. 352. Itaque non sic causa intelligi debet, ut, quod cuique antecedit, id ei causa sit, sed quod cuique efficienter antecedit, nec quod in campum descenderim id fuisse causæ, cur pilâ luderem, nec Hecubam causam interitus fuisse Troianis, quod Alexandrum genuerit, nec Tyndareum Agamemnoni, quod Clytemnestram. hoc enim modo, viator quoque benè vestitus causa grassatori fuisse diceretur, cur ab eo spoliaretur. Ex hoc genere illud est Ennij.*

*Utinam ne in nemore Pelio securibus*

*Cæsæ cecidissent, abiegnae ad terram trabes.*

*Licuit vel altius, utinam ne in Pelio nata vlla vnquam esse arbor, etiam supra, utinam ne esset mons vllus Pelius, similiterque superiora repetentem, regredi in infinitum licet.*

*Neve inde navis inchoandæ exordium... cepisset, Quorsum hæc præterita, quia sequitur illud, Nam nunquam hera errans mea domo efferret pedem*

*Medea, animo ægro, amore sævo saucia.*

*Non ut eę res causam afferrent amoris, de Fato.*

*Huius generis causarum, sine quo non efficitur, alia sunt quicquid, nihil agentia, stolidam quodammodo, ut locus, tempus, materiæ, ferramenta, & cætera generis eiusdem. Top. 152.*

*Tunc Velleius fidenter sanè, ut solent isti, nihil tam verens quam ne dubitare aliqua de re videretur, tanquam*

*Allegia.*

*τὰ μὲν αὐτῶν ὁρ-*

*γὰν αὐτῶν δὲ αὐτῶν*

*ἴστω. Met. 4.*

*2.*

do ex deorum concilio, & ex Epicuri intermundiis descen-  
disset: Audite, inquit, non commentitias, fuisseque senten-  
tias, non opificem, ædificatorem mundi Platonis de Ti-  
mæo deum, nec anum fatidicam Stoicorum *αἰὼν*, (quam  
latinè licet providentiam dicere) neq; verò mundum ipsum  
animo, & sensibus prædium, rotundum, ardentem, volubile  
deum, portentosa, & miracula, non differentium philosopho-  
rum, sed somniantium. Quibus autem oculis intueri potuit  
vester Plato fabricam illam tanti operis, qua construi a deo,  
atq; ædificari mundum facit? quæ molitio? quæ ferramenta?  
qui vectes? quæ machinæ? qui ministri tãtũ muneris fuerũt?  
quæadmodũ autẽ obedire, & parere volũtati architecti, aer, ig-  
nis, aqua, terra, potuerunt? Vnde verò ortũ illũ quinq; formę,  
ex quibus reliquæ formantur, aptę cadentes ad animum  
efficiendum? pariendosque sensus? longum est iter, ad  
omnia, quæ talia sunt, vt optata magis, quam inventa vide-  
antur.

Prona vero si vestra est Lucili, eadem requiro, quę paulo  
antẽ ministros, machinas, omnẽ totius orbis designationẽ,  
atq; apparatus, sin alia est, cur mortalem fecerit mundum, nõ  
quæadmodũ Platonius deus, sempiternũ, de Nat. Deorum. 1

<sup>h</sup> Alia præcursionem quandam adhibent ad efficiendum, &  
quæ dũ afferunt per se adiumenta, etsi nõ necessaria: vt amor  
congressio causam attulerit, amor flagitio. Top. 352. Non de-  
bes M: Cato: arripere maledictum ex trivio, aut ex scurrarũ  
aliquo convitio, neq; temerẽ Consulem populi Ro: saltatorẽ  
vocare, sed conspice, re, quibus præterea vitis affectũ esse ne-  
cesse sit eum, cui verẽ istud obiici possit, nemo enim ferẽ sal-  
tat sobrius, nisi fortẽ insanit, neq; in solitudine, neq; in con-  
vivio moderato, atq; honesto: intempestivi convivij, amœni  
loci, multarum deliciarum comes est extrema saltatio. tu mi-  
hi arripis id, quod necesse est omnium vitiorum esse postre-  
mũ, relinquis illa, quibus remotis hoc vitium esse non potest.  
nullum turpe convivium, non amor, non commessatio, non  
libido, non sumptus ostenditur, & cum ea non reperiantur,  
quæ voluptatis nomen habet, quæq; vitiosa sunt, in quo ipsa  
luxuriam, reperire non potes, in eo te vmbram luxuriæ reper-  
turum putas? Pro. Mur: 127.

Ex hoc genere causarum ex æternitate pendentium<sup>i</sup> fatũ  
Stoicis nectitur. Top. 352. fatum autẽ id apello quod Græ-

<sup>h</sup> Arist. ibid

<sup>i</sup> Quest. A-  
cad. de Nat

Deo: 1.2. La-  
ert. in Zeno-  
ci ne.

\* *Multa an-  
tem impende-  
re videntur  
præter natu-  
ram præter q-  
fatum. Cic. 1.  
Antoniarum  
Demosth.  
ἐπὶ σιφάνῃ  
τὴν ἐμαρμὴν  
ἐν, καὶ τὸν αὐ-  
τόματον θάνα-  
τον. Ἀνθ' ἑνὸς  
ὑποκειμέ-  
νῃ περὶ  
μὴν καὶ φύσιν.  
Gell. 1. 13. c. 1.  
\* τὰ μὲν ἐστὶν  
αὐτὰ, τὰ δὲ  
ἐκ ἀπλᾶ. I. a.  
in Zenone.*

\* *Cic. de fato.  
αὐτοτελές, συ-  
νάϊπον  
\* Arist. 2.  
phys. Arser  
Ἀρχιτεκτονί-  
κας ποιεῖ-  
ν.*

ci ἐμαρμίνην, idest ordinem, seriemque causarum, cum causa  
causæ nexa, rem ex se gignat Cic. de div. 1. Nec nos impedit  
illa ignava ratio, quæ dicitur. appellatur enim quidam a phi-  
losophis, ἀργὸς λόγος, cui si pareamus, nihil est omnino, quod  
agamus in vita. Sic enim interrogant, si fatum tibi est ex hoc  
morbo convalescere, siue medicum adhibueris, siue non,  
convalesces. Et alterutrum fatum est, medicum ergo adhi-  
bere, nihil attrinet. Rectè genus hoc interrogationis ignavū,  
atque iners nominatum est, quod eadem ratione omnis è  
vita tolletur actio. Licet etiam immutare ut fati nomē non  
adiungas, & eandem tamen teneas sententiam, hoc modo:  
Si ex æternitate verum hoc fuit, ex isto morbo convales-  
ces, siue adhibueris medicum, siue non, convalesces;  
Itemque, si ex æternitate hoc falsum fuit, ex isto mor-  
bo non convalesces, siue adhibueris medicum, siue non  
adhibueris, non convalesces. Deinde cætera. Hæc ra-  
tio a Chrysippo reprehenditur. \* Quædam enim sunt, in-  
quit, in rebus simplicia, quædam copulata: Simplex est, mori-  
etur eo die Socrates. huic siue quid fecerit, siue non  
fecerit, finitus est moriendi dies: at si ita fatum sit,  
Nascetur Oedipus Laio, non poterit dici, siue fuerit  
Laius cum muliere, siue non fuerit: copulata enim res  
est, & confatalis. Sic enim appellat: quia ita fatum sit, &  
concubiturum cum vxore Laium, & ex ea Oedipum procre-  
aturum: ut si esset dictum: luctabitur Olympiis Milo: & refer-  
ret aliquis, ergo siue habuerit adversarium, siue non habue-  
rit, luctabitur, erraret: est enim copulatum, luctabitur, quia  
sine adversario nulla luctatio est. Omnes igitur istius gene-  
ris captiones eodem modo refelluntur: siue tu adhibueris  
medicum, siue non adhibueris, convalesces: captiosum. tam  
enim est fatale medicum adhibere, quam convalescere. Hæc  
ut dixi confatalia ille appellat: Cic. de fato.

*Efficientium* aliæ sunt causæ, quæ planè efficiant nulla  
re adiuvante, aliæ quæ adiuvari velint, ut sapientia  
efficit sapientes sola per se, beatos efficiat necne sola  
per se, quæstio est: Top. 352. huius generis vis varia  
est, & sæpe aut maior, aut minor, ut & illa, quæ maxime vim  
habet sola sæpe causa dicatur Part. 372. nam bellicas lau-  
des solent quidam extenuare verbis, easque detrahare du-  
cibus, communicare cum militibus, ne propriæ sint impera-  
torum

torum: & certè in armis militum virtus, locorum opportu-  
nitas, locorum auxilia, classes, commeatus multum inuant:  
Maximam vero partem quasi suo iure fortuna sibi vèdicat,  
& quicquid est prospèrè gestum, id penè omne ducit suum.  
At vero huius gloriæ C: Cæsar, quam es paulo ante adeptus,  
socium habes neminem: totum hoc, quantumcunque est,  
(quod certè maximum est) totum, inquam, est tuum: nihil  
sibi ex ista laude C. Cæturio, nihil perfectus, nihil cohors, nihil  
turma decerpit: Quin etiam illa ipsa rerum humanarum  
domina fortuna, in istius se societatem gloriæ non offert, tibi  
cedit, tuam esse totam, ac propriam fatetur. pro Marcello. 141.  
*Sunt* autè alie causæ, quæ aut propter principium, aut prop-  
ter exitum conficientes vocantur Part. 372.

<sup>b</sup> Non igitur magis Octavium Leptines, nec Veientiū rex  
eos, quos modo nominavi, quam Ser. Sulp. occidit Antoni-  
us. Is enim profecto mortem attulit, qui causa mortis fuit:  
Phil. 9 23. tu autem omnium stultissime nō intelligis, si id,  
quod me arguis voluisse, interfici Cæsarem crimen sit, eti-  
am lætatum esse morte Cælaris, crimē esse. quid enim inter-  
est inter suasorem facti, & probatorem? aut quid refert utrū  
voluerim fieri, an gaudeam factum? ecquis est igitur te ex-  
cepto, q̄ illū regnare gaudebat? qui illud aut fieri noluerit?  
aut factū improbarit? omnes enim in culpa: etenim omnes  
boni, quantum in ipsis fuit, Cæsarem occiderunt: aliis consi-  
lium, aliis animas, aliis occasio defuit, voluntas nemini. sed  
stuporem hominis, vel dicam pecudis, attendite. sic enim di-  
xit: M: Brutus, quem ego honoris causa non ino: cruentum  
pugionem tenens *Ciceronem exclamavit: ex quo intelligi de-  
bet cum consciū fuisse. Ergo ego sceleratus appellor a te,  
quem suspicatum aliquid suspicaris, ille, qui stillantem præ  
se pugionem tulit, is a te honoris causa nominatur.* Phi-  
lip. 2. 174.

<sup>c</sup> Cum in disputationem inciderit causa efficiens aliquid  
necessario, sine dubitatione licebit, quod efficitur ab ea  
causa, concludere: cum autem erit talis causa, ut in ea non  
sit efficiendi necessitas, necessaria conclusio nō sequitur.  
Top. 352.

*Atq;* etiam est causarum dissimilitudo, quod alia sunt, ut  
sine vlla<sup>d</sup> appetitione animi, sine voluntate, sine opinione  
suum quasi opus efficiant velut omne intereat quod or-  
tum

<sup>b</sup> Ex Defn.  
Fabius li. 7.  
digest. li. 9. ad  
L. Aquiliā.  
ὅτι τοις ἐμοῖς πολε-  
μεῖ, καὶ γὰρ μή ποτε  
βλῶν τὴν μὴ δὲ  
τοξεύειν. Dem.  
in Phil. 3.

<sup>c</sup> ἄρτι

ὁμοῦν Arist.  
2. phy. 5.

tum est. Top. 353.

<sup>a</sup> προαιρέσει. 2.

Phy. 5.

<sup>b</sup> τῷ πᾶθει.

<sup>c</sup> ἔξει.

<sup>d</sup> φύσει Arist.

2. phy. c. 5.

<sup>e</sup> τέχνῃ

<sup>f</sup> αὐτομάτῳ.

<sup>g</sup> αἰτια ὁρίσασθαι

ὅτι αἰτίας.

<sup>h</sup> αἰτία πρόσ-

δαλα ἀδύνατα.

<sup>i</sup> L: Hoc ipsum

est fortuna e-

ventus obscu-

ra causa quæ

latenter effi-

citur. Al. qui la-

terenter effici-

unt. Cause for-

tuæ Cic. in

Faro. τὸ χῆρ

Arist. phys. 2.

Cic. de div. 2.

in Timæo.

Aliæ autem <sup>a</sup> aut voluntate efficiuntur, ut tu, cum hunc li-  
bellum legis.

Aut <sup>b</sup> perturbatione animi, ut si quis eventum horum tem-  
porum timeat.

Aut <sup>c</sup> habitu, ut facilè, & cito irascatur.

Aut <sup>d</sup> natura, ut vitium indies crescat.

Aut <sup>e</sup> arte, ut benè pingat.

Aut <sup>f</sup> casu, ut prosperè naviget. Top. 353.

Omnium vero causarum in aliis inest <sup>g</sup> constantia in aliis nõ  
inest. In natura, & arte constantia inest, in cæteris nulla.

Earum causarum, quæ non sunt constantes, aliæ sunt <sup>h</sup> per-  
spiciuæ, aliæ latent,

Perpicuæ sunt, quæ appetitionem animi, iudiciumq; tan-  
gunt. Top. 353.

Latent, quæ subiectæ sunt fortunæ. Top. 353.

Cum enim nihil sine <sup>i</sup> causa fiat, hoc ipsum est fortunæ e-  
ventus obscura causa, qua latenter efficitur. Nec enim Her-  
culi Deianira nocere voluit, cum ei tunicam sanguine Cæ-  
tauri tinctam dedit, nec prodesse Phæreo Iasoni is, qui gla-  
dio vomerem eius aperuit, quam sanare medici non poterāt.  
multi enim etiam cum obesse vellent, profuerunt, & cum  
prodesse, obfuerunt. De Nat. Deorum. 3.

Quid quæris Carneades, cur hæc ita fiant, aut qua parte  
perspici possint? nescire me fateor, evenire autem te ipsum  
dico videre. Casu inquis. Itane vero? quidquam potest esse  
casu factum, quod omnes habeat in se numeros veritatis? qua-  
tuor tali iacti casu Venereum efficiunt: num etiam centum  
venereos, si CCCC talos ieceris, casu futuros putas? asper-  
sa temerè pigmenta in tabula oris lineamenta effingere  
possunt. nū etiā Veneris Cnidia, Coæq; pulchritudinem ef-

Al. Gnidiæ. fingi posse aspersione fortuita putas? Sus rostro si humi, A.  
litterā impresserit, num propterea suspicari poteris Andro-  
macham Ennij ab ea posse describi? fingebat Carneades in  
Chiorum lapicidinis saxo diffisso, caput extirxisse Panisci.  
Credo aliquam non dissimilem figuram, sed certè non talē,  
ut eam factam a Scopis diceret. sic enim se profecto res ha-  
bet, ut nunquam perfectè veritatem casus imitetur. De

Diu. 1.

Estiā ut ea, quæ fiunt, partim sint ignorata, partim volūntaria.

Ignor.

Ignorata, quæ necessitate effecta sunt. voluntaria, quæ con-  
silio. quæ autem fortuna, vel ignorata, vel voluntaria. Nam  
iacere telum voluntatis est, ferire quem volueris, fortune. Ex  
quo aries ille subiicitur in Iurisperitorum actionibus, si te-  
lum manu fugit magis, quam iecit Top. 353.

Cadunt in Ignorationem, atq; imprudentiâ perturbatio-  
nes animi, quanquam sint voluntariæ. obiurgatione enim, &  
admonitione deiciuntur, tamē habēt rātos motus, vt ea, quæ  
voluntaria sunt, aut necessaria interdum, aut certē ignorata  
videantur Top. 353.

Jam vero <sup>d</sup>finis, id est vel summum bonum, vel vltimum,  
vel extremum, quod Græce τέλος nominant, quod ipsum  
nullam ad aliam rem, ad id autem res referantur omnes. De  
fin: 1. Hi non videntur vt ad cursum equū, ad arandū bovem,  
ad indagandum canem: sic hominem ad duas res, vt ait <sup>e</sup>A-  
ristoteles, intelligendum, & agendum esse natum, quasi mor-  
talem deum. contrāq; vt tardam aliquam & languidam pe-  
cudem ad pastum, & ad procreandi voluptatem, hoc divinū  
animal ortum esse voluerunt. Quo nihil mihi videtur esse ab-  
surdius: atq; hæc contra Aristippū, qui eam voluptatem non  
modo summam, sed solam etiam dicit, quam omnes vnā  
appellamus voluptatem. de fin. 2.

<sup>f</sup>Cū iunctus huic causarum loco, locus ille est, qui efficitur ex  
causis. Top. 353. vt enim causa effectum indicat: sic quod  
effectum est, quæ fuerit causa demonstrat. Hic locus suppe-  
ditare solet oratoribus, & poetis, sæpe etiam philosophis,  
sed iis qui ornatē & copiosē loqui possunt mirabilem copi-  
am dicendi, cum denuntiant quid ex quaque re sit futurum.  
Top. 353. Ego enim de meo sensu iudico. Nam ita mihi sal-  
va rep. vobiscum perfrui liceat, vt ego quod in hac causa ve-  
hementior sim, nō atrocitate animi moveor (quis enim est  
me mitior?) sed singulari quadam humanitate, & misericor-  
dia. Videor enim mihi hāc vrbē videre lucem orbis terrarū,  
atq; arcem omniū gentiū, subito vno incendio concidentē,  
cerno animo sepultam patriam, miseros, atq; insepultos a-  
cervos civium. Versatur mihi ante oculos aspectus Cethe-  
gi, & furor in vestra cæde bacchantis: cum vero mihi propo-  
sui repugnantem Lentulum, (sicut ipse, se ex fatis sperasse  
confessus est) purpuratum esse hunc Gabinium, cum exerci-  
tu venisse Catilinam, cum lamentationes matrum familias,

<sup>d</sup> *caus. 27.*

*Arist. phys. 2.*

*Metaph. 4.*

*Laert. in Zo-  
none.*

<sup>e</sup> *Arist. 2. phy*

*3. Plato. 7. de*

*rep.*

<sup>f</sup> *caus. 28.*

*Arist. 1. 1. 1. 1.*

*monius A-*

*rist. post. Ana*

*lys. 2. 7. Cic.*

*post. 1. 1. 1. 1.*

*de modo & co*

*sequens i. 1.*

*de fin. 3.*

cum

tum fugam virginum, atque puero rum, ac vexationem virginum Vestalium perhorresco In. Cat 4. 120.

<sup>a</sup> τὸ 29.

<sup>b</sup> ὑπερβολή

Aphthonius.

τὸ Ἀριθμὸν

<sup>b</sup> Arist.

Top. 3. c. 1.

<sup>a</sup> Reliquus est comparationis locus. Comparantur igitur ea, quæ aut maiora, aut minora, aut paria dicuntur: in quibus spectatur hæc, numerus, species, vis, quædā etiam ad res, aliquas affectio Top. 353. <sup>b</sup> Numero sic comparantur, ut plura bona paucioribus bonis antiponantur, pauciora mala malis pluribus, diuturniora bona brevioribus, longè & latè pervagata angustis, ex quibus plura bona propagentur, quæque plures iminentur ac faciant. Top: 354. Sed, ut concedam incertos exitus esse belli, Martemque communem, tamen pro libertate vitæ periculo decernendum est. Non enim in spiritu vita est, sed ea nulla est omnino servienti. Omnes nationes servitutem ferre possunt, nostra civitas non potest. nec ullam aliam ob causam, nisi quod illæ laborem, doloremque fugiant, quibus ut careant, omnia perpeti possunt, nos ita à maioribus instituti, atque imbuti sumus, ut omnia consilia, atque facta, ad virtutem & dignitatem referamus. Ita præclara est libertatis recuperatio, ut ne mors quidem sit in repetenda libertate fugienda: quod si immortalitas consequeretur præsentis periculi fugam, non tamen eo magis ea fugienda videretur, quo diuturnior esset servitus. Cum verò dies & noctes omnia nos vndique fata circumstant, non est nostrum, nominisq; Romani dubitare eum spiritum, quem naturæ quis debeat, patriæ reddere. Phil. 10. 23 6.

<sup>b</sup> τὸ 184.

Arist. Top. 3.

c. 2.

<sup>b</sup> Specie autem comparantur, ut anteponantur, quæ propter se expetenda sunt iis, quæ propter aliud, & ut innata, atq; insita assumptis, & adventis, integra contaminatis, iucunda minus iucundis, honesta ipsis etiam utilibus, proclivia laboriosis, necessaria non necessariis, sua alienis, rara vulgaribus, desiderabilia iis, quibus facile carere possis, perfecta inchoatis, tota partibus, ratione utentia rationis expertibus, voluntaria necessariis, animata inanimatis, naturalia non naturalibus, artificiosa non artificiosis. Top. 354. Ego autem P. C. sic interpretor sensisse maiores nostros, ut causam mortis censuerint, non genus esse querendum. Etenim cui legatio ipsa morti fuisset, eius monumentum extare voluerunt, ut in bellicis periculosis obirent homines legationis munus audacius. Lar: Tolūnius rex veientium quatuor legatos populi Ro: Fidenis

vir-  
ur ea,  
uibus  
s, ali-  
ntur,  
a ma-  
gè &  
gen-  
Sed,  
com-  
dum  
nino  
oftra  
d illæ  
a per-  
mbu-  
em &  
recu-  
rtate  
is pe-  
etur,  
octes  
nomi-  
s de-  
prop-  
atq;  
unda  
labo-  
ibus,  
ncho  
volu-  
tura-  
C. sic  
entlu-  
ipfa  
a bel-  
cius.  
o: Fi-  
lenis

denis interemit, quorum statua in rostris steterunt vsq; ad nostram memoriam, iustus honos: iis enim maiores nostri, qui ob remp: mortem obierant, pro brevi vita diuturnam memoriam reddiderunt. Cn: Octavij, clari, & magni viri, qui primus in eam familiam, quæ postea viris fortissimis floruit, attulit consulatum, statuam videmus in Rostris. Nemo enim tum novitati invidebat, nemo virtutem non honorabat, at ea tuit legatio Octavii, in qua periculi suspicio nõ lubesset, nam cum esset missus à senatu, ad animos regũ perspiciendos, liberorum quæ populorum, maximeque ut nepotem Antiochi regis, eius, qui cum maioribus nostris bellum gesserat, classes habere, elephantos alere prohiberet, Laodiceæ in gymnasio à quodam Leptine est interfectus. Reddita est ei tum à maioribus statua pro vita, quæ multos per annos progeniem eius honestaret, nunc ad tantæ familiæ memoriam sola restaret. Arqui & huic, & Tullo Cluvio, & L: Roscio, & Sp: Antio, & C: Fulcinio, qui à Veientium rege cæsi sunt, non sanguis, qui est profusus in morte, sed ipsa mors ob remp: obita honori fuit Phil. 9. 229.

<sup>b</sup> Vis autem in comparatione sic cernitur: efficiens causa gravior, quam non efficiens, quæ seipsis contenta sunt meliora, quàm quæ egent aliis, quæ in nostra, quam quæ in aliorum potestate sunt, Stabilia incertis, quæ eripi non possunt ijs, quæ possunt Top 354. Duæ sunt artes, quæ possunt locare homines in amplissimo gradu dignitatis: vna imperatoris, altera Oratoris boni. Ab hoc enim pacis ornamenta retinentur, ab illo belli pericula repelluntur, cæteræ tamen virtutes ipsæ per se multum valent, iustitia, fides, pudor, temperantia, quibus te Servi excellere omnes intelligunt. Sed nunc de studiis ad honorem dispositis, non de insita cuiusq; virtute disputo: omnia ista vobis studia de manibus excutuntur, simul atque aliquis motus novus bellicum canere cœpit. Etenim ut ait ingeniosus poeta, & author valdè bonus: præliis promulgatis <sup>c</sup> Tollitur è medio, non solum ista vestra verbosa simulatio prudentiæ, sed etiam ipsa domina rerum <sup>c</sup> Ennius. sapientia, vi geritur res spernitur orator, non solum odiosus in dicendo, ac loquax, verum etiam, bonus, horridus miles amatur: vestrum verò studium totum iacet. <sup>d</sup> Non ex iure manum <sup>d</sup> Coll. L. 20. conferunt, sed magis ferro inquit rem repetunt. Quod si ita est, cedant, opinor, Sulpiti forum castris, otium militiæ, scylus,

C

gladio

<sup>a</sup> De Octavij  
<sup>o</sup> Plin. l. 34.  
c. 6.

<sup>b</sup> Sicut A-  
rist. 3. Top.  
c. 2.

<sup>c</sup> Ennius.

<sup>d</sup> Coll. L. 20.

<sup>a</sup> ὁμοῖος ὁμοῖος  
 τινά. Ari. To.  
 3.61.

gladio, umbra Soli, Sit deniq; in civitate ea prima ars, propter quam ipsa est civitas omnium princeps. pro. Muræna: 131.  
<sup>a</sup> Affectio autem ad res aliquas est huiusmodi: principum commoda maiora, quam reliquorū, Itemque quæ iucundiora, quæ pluribus probata, quæ ab optimo quoque laudata, Atque ut hæc in comparatione meliora, sic deteriora, quæ ijs sunt contraria. 354. Top: hanc vero pontifices labem turpitudinis, & inconstantiae poterit pop, Ro: dignitas sustinere vivo senatu, vobis principibus publici consilii, ut domus M: Tulli Ciceronis cum domo Fulvii Flacci ad memoriam poenę publicè constitutę coniuncta esse videatur? M: Flaccus, quia cum C: Graccho contra salutem reipublicæ fecerat, & senatus sententia est interfectus, & eius domus everfa, & publicata est: In qua porticum aliquantò post Qu: Catulus de manubiis Cimbricis fecit. Ista autem fax, at furia patrię, cum urbem Pisone & Gabinio ducibus cepisset, occupasset, teneret, vno eodemque tempore & clariss: viri mortui monumenta delevit, & meam domum cum M. Flacci domo cōiungebat: ut qua poena senatus affecerat everforem civitatis, eadem iste oppresso senatu afficeret eum, quem P. C. custodem patriæ iudicassent. Pro. dom. 235.

<sup>a</sup> ἀπὸ τοῦ ὁμοῖου  
 Hermog: πρὸς  
 sup: 3. c. 7. A-  
 rist. Top. 2.  
 c. 4.  
<sup>a</sup> ὁμοῖος ὁμοῖος  
 Ζεὺς, ὁ θ. ὁμοῖος  
 πάντας ἀπὸ ἀ-  
 νείων ἀνείων  
 Θεοῦ.

Ex comparatione autem omnia valent, quæ sunt eiusmodi: quod in re maiori valet, valeat in minore. Top: 347. Etenim si Iuppiter Opt: Max: cuius nutu & arbitrio cælum, terra, mariaque reguntur, sæpè ventis vehementioribus, aut immoderatis tempestatibus, aut nimio calore, aut intolerabili frigore hominibus nocuit, vrbes delevit, fruges perdidit, quorum nihil <sup>d</sup>perniciēs causa divino consilio, sed vi ipsa, & magnitudine rerum factum putamus: at contra cōmoda, quibus utimur, lucemque qua fruimur, spiritūque, quem ducimus, ab eo nobis dari atq; impatiri videmus. Quid miramur L. Scyllam, cum solus remp: gereret, orbemq; terrarum gubernaret, imperiūq; maiestatem, q̄ armis receperat, legibus cōfirmaret, aliqua animadvertere non potuisse? Nisi hoc mirum est, quod vis divina assequi non possit, si id mens humana adepta non sit. Pro. Roscio Amerino. 40.

<sup>a</sup> ἀπὸ τοῦ ὁμοῖου  
 τινά.  
 Terent. in  
 Andria.

Itemq; contra: quod in re minore valet, valeat in maiore. Top. 347. hic parvæ consuetudinis causa huius mortem fert tam familiariter: quid si ipse amasset? quid mihi hic faciet patri? Orat. 2. 194.

## Sectio secunda.

35

*Item* quod in re pari valet, valeat in hac, quæ par est. 347. <sup>8. apud Iou.</sup>  
 Parium autem comparatio nec elationem habet, nec sum- <sup>Hermog. A-</sup>  
 missionem: est enim æqualis. Top. 354. Quis tandem nobis <sup>riff. Top. 2. c.</sup>  
 ista iura tam æqua describit? quis hoc statit quod æquū sit <sup>4. Metaphi-</sup>  
 in Quinctium, id iniquum esse in Nævium? Pro. Quinct. 8. <sup>ficorum. 4. c.</sup>  
 15.

## Stromatis primi, Sectio tertia.



AM quoniam ita a principio divisimus, ut  
 alios locos diceremus in eo ipso, de quo  
 ambigitur, hæere, de quibus satis est di-  
 ctum, alios assumi extrinsecus, de iis pau-  
 ca dicamus. Top. 354.

<sup>h. Iud. 1.</sup> Quæ autem extrinsecus assumuntur,  
 ea maximè ex autoritate dicuntur. Top. <sup>suntq. sex,</sup>  
<sup>præiudicia,</sup>

347.

Nec sua vi, sed extranea sublevantur ut hæc: hoc verum <sup>fama, tormē-</sup>  
 est: dixit enim Q. Luctatius. hoc falsum est: habita enim est <sup>ta, sabula,</sup>  
 quæstio. hoc sequi necesse est, recito enim tabulas. Orat. 2. <sup>insurandū,</sup>  
 194. Itaque Græci tales argumentationes ἀνίχως vocant, id <sup>testes. Fab.</sup>  
 est artis expertes. Top. 347. Nec eo tamen dicuntur sine <sup>15. c. 1. 2. 3.</sup>  
 arte, quia ita sunt, sed quod ea non parit oratoris ars, sed foris <sup>4. 5. 6. 7.</sup>  
 ad se delata tamen arte tractat, & maximè in testibus. Part. <sup>1. Minucia-</sup>  
 365. Hæc enim argumentatio, quæ dicitur artis expertis, in <sup>nus. πρὶ τῶν</sup>  
 testimonio posita est. Top. 354. <sup>ἰμπεριπα-  
ταρ.</sup>

<sup>1. Testimonium</sup> dicimus omne, quod ab aliqua re externa  
 sumitur ad faciendam fidem. Top. 354. <sup>m. Testimoniorum</sup>  
 vero genera sunt duo, divinum, & humanum. Part. 359. Divi-  
 na hæc ferè sunt testimonia: primum orationis, ut ora-  
 cula (oracula enim ex eo ipso appellata sunt quod inest <sup>m. Iud. 2.</sup>  
 his deorum oratio. Top. 355.) ut auspicia, ut vaticinatio-  
 nes, & responsa sacerdotum, aruspicum, coniectorum. Part.  
 359. Deinde rerum, in quibus insunt quasi opera divina quæ-  
 dam: primum ipse mundus, eiusque omnis ordo, & ornatus,  
 deinceps aerei volatus avium, atque cantus, deinde eiusdem  
 aeris sonitus, & ardores, multarumque rerum in terra por-  
 tentia, atque etiam per exta inventa presensio: a dormienti-  
 bus quoq; multa significata visis, quib<sup>9</sup> ex locis sumi interdū  
 solent ad fidē faciendā testimonia deorū. Hoc in genere est il-

\* *Virg: Æne-  
id. Ovid. de  
fast. Quos  
lupa nutrit.  
¶ 6.*

lud: Top: 355. Nam ut illa omittam, visas nocturno tempore in occidente faces, ardoremq; cœli, ut fulminum iactus, ut terræ motus, ceteraque, quæ tam multa nobis Consulibus facta sunt, ut hæc, quæ nunc sunt, canere dii immortales videantur. Hoc certè (Quirites) quod sum dicturus, neq; præmittendum, neque relinquendum est. Nam profecto memoria tenetis (Cotta, & Torquato Cōsulibus) complures in Capitolio turres de cælo esse percussas, cum & simulacra deorum immortalium depulsa sunt, & statuz veterum hominum deiectæ, & legum græ liquefacta, tactus est etiam ille, qui hanc urbem condidit, Romulus, quem inauratum in Capitolio parvum, atque lactantem, vberibus lupinis inhiantē fuisse meministis. Quo quidem tempore, cum aruspices ex tota Etruria convenissent, cædes, atque incendia, & legum interitum, & bellum civile, & domesticum, & totius urbis, & imperii occalū appropinquare dixerunt, nisi dii immortales omni ratione placari, suo numine propè fata ipsa flexissent. Iaque illorū responsis tunc & ludi decem per dies facti sunt, neque res vlla, quæ ad placandum divos pertineret, præmissa est. Idemq; iusserunt simulacrum Iovis facere maias, & in excelsio collocare, & contra, atque antè fuerat, ad Orientem convertere. Ac se sperare dixerunt, si illud signum, quod videris, solis ortum, & forum, curiamque conspiceret, fore, ut ea consilia, quæ clā essent inrita contra salutem, urbis, atq; imperii illustrarentur. Hic quis potest esse (Quirites) tam aversus à vero, tam præceps, tam mente captus, qui neget hæc omnia, quæ videmus, præcipueq; hanc urbem deorū immortalium nutu, atque potestate administrari. Illud vero nonnè ita prælens est, ut nutu Iovis Op: Max: factum esse videatur? ut, cum hodierno die mane per forum meo iussu, & coniurati, & eorū indices in eodem Concordiæ ducerentur, eo ipso tempore signum statueretur, quo collocato, atq; ad vos, senatumq; converso, omnia & senatus, & vos, quæ erant contra salutem omniū cogitata, illustrata, & patefacta videretis. Quibus ego si me restitisse dicam, nimium mihi sumam, & non sim ferendus. Ille ille Iupiter restitit, ille Capitolium, ille hæc templum, ille hanc urbem, ille vos omnes salvos esse voluit. In Cat 3. 115.

\* *Idem. 3.*

<sup>b</sup> *Testimonium humanum est, quod spectatur ex auctoritate, & ex voluntate, & oratione, aut libera, aut expressa, in quo*

quo insunt scripta, pacta, promissa, iurata, qua sita. Part 359.

*Persona* autem non qualicumque testimonii pondus habet. Top. 354. sed <sup>c</sup> auctoritatem aut naturam, aut tempus affert. Top. 354. e. Axiom.

*Naturæ* auctoritas in virtute inest maximè. Quæ autem virtute fidem faciunt, ea bipartita sunt: ex quibus alterum natura valet, ut deorum alterum industria, ut hominum. Top. 354.

In tempore autem multa sunt, quæ afferant auctoritatem, ingenium, opes, ætas, fortuna. Nam & ingeniosos, & opulentos, & ætatis spatio probatos, dignos quibus credatur, putant: non rectè fortasse, sed vulgi opinio vix mutari potest. Top. 354. Itaque quos ingenio, quos studio, quos doctrina præditos vident, quorumque vitam constantem, & probatam, ut Catonis, Lælii, Scipionis, aliorumque plurimum, rentur eos esse, quales se ipsi velint. Top. 355. Quo teste igitur hoc planum faciam: venerat, ut opinor, hæc res in iudicium: certè. Quis erat petitor? Fannius. Quis reus? Flavius. Quis iudex? Cluvius. Ex his vnus mihi testis est producendus, qui pecuniam datam dicat. Quis est ex his gravissimus? sine controversia, qui omnium iudicio comprobatus est iudex. Quæ igitur ex his tribus a me testem expectari? petitorum? Fannius est. contra se nunquam testimonium diceret. reum? Flavius est. Is iam pridem est mortuus: si viveret verba audiretis. Iudicem? Cluvius est. Quid is dicit? H Sccei 333. Panurgii nomine Flavium Fannio dissolvissè, quem tu si ex cæsu spectes, eques Romanus est, si ex vita, homo <sup>d</sup> clarissimus est, si ex te, iudicem sumpsisti, si ex veritate, id quod scire potuisti, & debuit, dixit. Nega, nega nunc equiti Romano, homini honesto, iudici tuo credi oportere. circumspicit, estuat, negat nos Cluvii testimonium recitaturos: recitabimus: et, rasmani, & tenui spe te consolaris. Recita testimonium Manilii, & Luscii Ocreæ, duorum senatorum honoratissimorum, qui ex Cluvio audierunt. Verum Luscio dices, & Manilio, an & Cluvio non esse credendum? planius, atque aperrius dicam: verum Luscii, & Manilii nihil de H Sccei 333 ex Cluvio audierunt: an Cluvius falsum Luscio & Manilio dixit: hoc ego loco soluto, & quieto sum animo, & quorsum recidat responsum tuum, non magnoperè laboro. Firmissimis enim & sanctissimis testimoniis virorum optimorum causa Rocei communita est. Si iam tibi deliberatum est, quibus abroges fidem

<sup>d</sup> Alia castissima.

iurisiurandi, responde: Manilio, & Luscio negas esse credendum? dic, aude: est tua contumacia, arrogantia, vitæque universæ vox. Quid expectas quam mox ego Luscium, & Manilium dicam ordine esse senatores? ætate grandes natura sanctos, & religiosos? copiis rei familiaris locupletes, & pecuniosos? Pro. Roscio. Com. 52. Nec solum eos censent tales esse qui in honoribus populi, atq; in rep. versantur, sed & oratores, & philosophos, & poetas, & historicos, ex quorum & dictis, & scriptis sæpè authoritas petitur ad faciendam fidem. Top. 355.

Sed reliquis quoque rebus, quanquam in iis nulla species  
*\*Top. 1. Eth. 1.* virtutis est, tamen interdum confirmatur fides, si aut <sup>a</sup> ars  
*c. 3. Arist. ex-* quædam adhibetur (magna est enim vis ad persuadendum  
*perso credite* scientiæ) aut usus: plerumque enim creditur iis, qui experti  
*Aeneid. 11.* sunt. Top. 354. Vtrum enim inscientem vultis contra fœdera fecisse Cn: Pompeian scientem? si scientem, ô nomen nostri imperii, ô pop. Ro. excellens dignitas, ô Cn: Pomp. sic longè, latèque diffusalaus, ut eius gloriæ domicilium cõmunis imperii finibus terminetur: ô nationes, vrbes, populi, reges, tetrarche, tyranni testes Cn: Pompeii non solum virtutis in bello, sed etiam religionis in pace, vos denique muræ regiones imploro, & sola terrarum vltima, vos maria, portus, insulæ, littoraq;. Quæ est enim ora, quæ sedes, quis locus, in quo non extent huius cum fortitudinis, tû vero humanitatis, cum animi, tum consilii impressa vestigia? hunc quisquam incredibili quadam, atq; inaudita gravitate, virtute, constantia præditi, fœdera scientem neglexisse, violasse, ruisse dicere audebit? gratificatur mihi gestu accusator: inscientem Cn. Pomp. fecisse significat: quasi verò levius sit, cum in tanta rep. versere, & maximis negotiis præfisi, facere aliquid quod scias non licere, an omnino nescire, quod liceat. Etenim cum in Hispania bellum acerrimum, & maximum gesserat, quo iure Gaditana civitas esset, nesciebat? An cuius linguam populi non nosset, interpretationem fœderis non tenebat? Id igitur quisquam Cn. Pomp. ignorasse dicere audebit, quod mediocres homines nullo usu, nullo studio militari præditi, quod librarioli denique scire profiteantur? equidem contra existimo (iudices) cum in omni genere, ac varietate artium etiam illarum, quæ non sine summo otio discuntur, Cn: Pomp. excellat, tum singularem quandam  
laudem

laudem eius, & præstabilem esse scientiam in foederibus, pactionibus, conditionibus populorum, regum, exterarum nationum, in universo denique belli iure, ac pacis: nisi forte, quæ nos libri docent in umbra, & otio, ea Cn: Pomp. neque cum requiesceret, litteræ, neque cum rem gereret, res ipsæ docere potuerunt. pro. Bal. 86.

*Faciet etiam necessitas fidem, quæ tum a corporibus, tum ab animis nascitur.* Nam & verberibus torti, & igne fatigati quæ dicunt, ea videtur veritas ipsa dicere. Top. 355. Cur igitur servos manumisit? metuebat scilicet, ne indicaretur, ne dolorem perferre non possent, ne tormentis cogerentur occisum esse a servis Milonis in Appia via Pub. Clodium confiteri. Quid opus est tortore? quid quæris? occideritne? occidit iure, an iniuria nihil ad tortorem. Facti enim in equuleo quæstio est, iuris in iudicio. Quod igitur in causa quærendum est, id agimus, hoc, quod tormentis inveniri vis, id fatemur. pro Milone. 121.

*Et quæ a perturbationibus animi sunt, dolore, cupiditate, iracundia, metu, quia necessitatis vim habent, afferunt auctoritatem, & fidem:* cuius generis etiam illa sunt, ex quibus nonnunquam verum invenitur, pueritia, somnus, imprudentia, vinolentia, insania. Nam & pueri sæpè indicaverunt aliquid, ad quod pertineret, ignari, & per somnum, vinum, insaniam, multa sæpè patefacta sunt. Top. 355.

*Quin etiam audiendus sit Popa Licinius, nescio quis, de Circo maximo, servos Milonis apud se ebrios factos sibi confessos de interficiendo Cn: Pomp. coniurasse, deinde postea se gladio percussum esse ab vno de illis, ne indicaret: Pompeio in hortos nunciavit: arcessor in primis.* De amicorum sententia rem deferat ad senatum: non poteram in illius mei, patriæque custodis tanta suspitione non metu exanimari: sed mirabar tamen credi Popæ ebriosorum servorum confessionem audiri, vulnus in latere, quod acu punctum videretur, pro ictu gladiatoris putari. Pro Milone. 123.

Multi etiam in res odiosas imprudentes inciderunt, ut Stalerio nuper accidit, qui ea locutus est bonis viris subauscultantibus, pariete interposito, quibus pariter testatis, in iudiciumque prolatis, rei capitalis iure damnatus est: huic simile quiddam de Lacedæmonio <sup>b Thucydides</sup> <sup>belli Pelopo-</sup> nesiaci <sup>præ-</sup>

Pausania accepimus, Top. 355.

• Ammonius

ab eo q̃

Marthifus

τῶν συμβιβ-

αδῶν συνδρο-

μῶν appellat.

• φῆμιν Hesi-

od. I. τῶν

φαιρῶν.

<sup>a</sup> Concurſio etiā nonnūquam rerū fortuitarum, vt ſi intervē-  
tum eſt caſu, cum aut ageretur aliquid, quod proferendum  
non eſſet, aut diceretur: in hoc genere etiā illa eſt in Pala-  
medem coniecta ſuſpicionum proditiōis multitudo, quod  
genus refutare interdum veritas vix poteſt. Top. 355. Huius  
etiā generis eſt <sup>b</sup> fama vulgi quoddam multitudinis te-  
ſtimonium. Top. 355. Audita, & pervulgata, & percelebrata  
ſermonibus res eſt. percipitis animis (iudices) iam dudū, quid  
velim, vel potius, quid nolim dicere: quod etiā ſi eſt fa-  
ctū, certē a Cœlio non eſt factum, quid enim atrinebat? Eſt  
enim ab aliquo fortaffe adolescente non tam inſulſo, quam  
non verecundo. Sin autē eſt fictū, non illud quidem mode-  
ſtū, ſed tamē non eſt infacetum mendacium, quod proſecto  
nunquam hominum ſermo, atq; opinio comprobaffet, niſi  
omnia, quæ cum turpitudine aliqua dicerentur, in iſtam qua-  
drate apicē viderentur. Pro. Cœlio. 61.

• χεῖρα. ἱ. πηχ.

τοὶ καὶ εὐρίστα

καὶ οἰκονομίας

δύο γὰρ. Mi-

micianus.

• ὑποφ. 4.

Apthon: in

progyrnas.

• παῖς.

<sup>c</sup> Expoſitis omnibus argumētandi locis illud primū intelli-  
gendū eſt Top. 355. In ſuperiori genere etiā de inveniendis,  
in hoc de tractandis argumentis cogitādū eſſe 2 Orat. 186.  
facilē igitur hic noſter (nō enim declamatorē aliquē de lu-  
do, aut rabulā de foro, ſed doctiſſimū, & perfectiſſimū queri-  
mus) quoniam loci certi traduntur, pereurret omnes, vterut  
aptis generatim, diſcet, ex quo emanent etiā, qui <sup>d</sup>commu-  
nes appellantur loci: Qui quanquam proprij caularum, &  
inhærentes in earum nervis eſſe debent, tamen, quia de uni-  
verſa re tractari ſolent, cōmunes a veteribus nominati ſunt:  
Orat. 325. quorū partim habent vitiorum, & peccatorū acré  
quandam cum amplificatione inculcationem, aut querelam,  
cōtra quā dici nihil ſolet, nec poteſt: vt in depeculatore, in  
proditore, in parricidam, quibus uti, confirmatis crimi-  
nibus oportet: aliter enim ieiuni ſunt, atq; inanes. Alij autem  
habent deprecationem, aut miſerationē: Alii vero ancipites  
diſputationes, in quibus de univerſo genere in utrāq; partē  
diſſeri copioſe licet. Orat. 138 Facile eſt accuſare luxuriē,  
Dies iā me deficiet, ſi, quæ dici in eā ſententiā poſſint, coner-  
expromere: de corruptelis, de adulteriis, de protervitate, de  
ſūptibus, immenſa eſt oratio: vt tibi reum neminē, ſed vitia  
proponas, res tamen ipla & copioſe, & graviter accuſari po-  
teſt. Sed veſtræ ſapiētix eſt (iudices) nō abduci ab reo, nec  
quos

quos aculeos habet severitas, gravitasq; cum eos accusator crexerit in rem, in vitia, in mores, in tempora, emittere in hominem, & in reū, cum in nō suo crimine, sed multorum vitio sit in quoddam odium iniuste vocatus. Pro Caelio 52. Etiam illi in dicēdo persæpè incidunt loci, ut de diis immortalibus, de pietate, de concordia, de amicitia, de communi civium, de hominum, de gentium iure, de æquitate, de temperantia, de magnitudine animi, de omni virtutis genere sit dicendū. Orat. I. 141.

\* Hoc in numero ponenda est, quam *ῥοιμὴν* illi, nos appellamus Sententiam. Sententia vero est oratio sumpta de vita, quæ aut quid sit, aut quid esse oporteat, in vita breviter ostendit ad Her. 4. Quæris, quid potuerit amplius assequi Plancius, si Cn. Scipionis fuisset filius? magis ædilis fieri non potuisset: sed hoc præstare, quod ei minus invideretur. Et enim honorum gradus summis hominibus, & infimis sunt pares, gloriæ dispares. Quis nostrum se dicet M. Curio? quis C. Fabricio? quis Pub. Duillio parem? quis Atilio Calatino? Quis Cn. & Pub. Scipionibus? quis Africano? Marcello? Maximo? eosdem sumis honorum gradus, quos illi, assecuti, est enim in virtute multis ascensus, ut is gloria maxime excelsus, qui virtute plurimum præstat. Honorum populi finis est consulatus, quem magistratum iam octingenti fere consequuti sunt: horum, si diligenter quæras, vix decimam partem reperias gloria dignam. Sed nemo unquam sic egit, ut tunc iste sit consul? quid potuit amplius, si L. Brutus esset, qui civitate dominatu regio liberauit? honore nihil amplius, laude multum: sic igitur Plancius nihilominus quæstor est factus, & tribunus plebis, & ædilis, quam si esset summo loco natus Pro Plan: 274.

\* In eandem cadunt sententiam ea, quæ a sene Catone sunt collectæ, quæ vocantur *ἀποφθίγματα*. Cic. off. 2. ex quo genere comparationis illud est Catonis senis, a quo cum quæreretur, quid maxime in re familiari expediret? Respondit, bene pascere: quid secundum? satis bene pascere: quid tertium? bene vestire: & cum ille, qui quæsierat dixisset, quid facerari? tū ille, quid hominē inquit occidere? Cic. off. 2. Quæq; sunt vera præcepta sapientum, qui iubent tempori parere, & sequi deum, & se noscere, & nihil nimis. De fin. 3. Quinetiæ ac forte ille sibi me potius, peperisse iam honores, quam iter

\* *ῥοιμὴν*. 5. 22  
Publij Minis Gell. 17.  
c. 14.  
Arist. ad Alexand. I.  
Plutarch.  
in Homero.

\* *ῥοιμὴν*. 6.  
Apoφθίγματα Cic. Fam. Epist. l. 9. ep. 16.

\* *ῥοιμὴν*. 7.  
καὶ πρὸς τὴν ἀρετὴν  
καὶ τὴν δόξαν  
καὶ τὴν τιμὴν  
καὶ τὴν ἐξουσίαν  
καὶ τὴν ἀξίαν

Photyllid.  
Theogn.  
Pythagoras  
de in aureas.

<sup>a</sup> Ennius. in  
Atreo.

demonstrasse adipiscendorum putet, hæc illi soleo præcipere (quanquam ad præcepta ætas non est gnati) quæ ille a love ortus suis præcepit filiis. Vigilandum est semper, multæ insidiæ sunt bonis: nostis cætera. quæ nonne id, quod multi invident? quæ scripsit gravis ille, & ingeniosus poeta, scripsit, non ut illos regios pueros qui nusquam erant, sed ut nos, & nostros liberos ad laborem, & laudem excitaret. Pro: Plan-  
cio. 273.

Primi Stromatis 4. Sectio.

<sup>b</sup> Varo. I.

<sup>c</sup> Quintili:  
lib. 5. c. 10.



Am illud videmus nequaquam satis esse reperire, quid dicas, nisi id inventum tractare possis. Orat. 2. 195. est autem tractatio 2. Orat. 195. seu explicatio argumenti argumentatio: sed ea cōficitur, cum superis aut non dubia, aut probabilia, ex quibus id efficias, quod aut dubiū, aut minus probabile per se videatur. Part. 365.

<sup>a</sup> Varo. 2.  
probationes  
vocat Fab:  
Trahitur.  
5. 12.

Argumentandi autem duo sunt genera, quorum alterum ad fidem directò spectat, alterum se inflectit ad<sup>d</sup> motum, dirigitur, cum proposuit aliquid, quod probarer, sumpsitq; ea, quibus vteretur, atq; his confirmatis ad propositum sese retulit, atq; conclusit: illa autem altera argumentatio quasi retro, & contra prius sumit, quæ vult, eaque confirmat, deinde quod proponendum fuit per motis animis iacit ad extremū, Part. 365.

<sup>e</sup> Varo. 3.

<sup>f</sup> Laertius in memoravimus, sumetur aut probabilis, aut necessaria debet esse. Inven: 1. 81. necessario demonstrantur ea, quæ aliter, ac dicuntur, nec fieri, nec probari possunt hoc modo: si peperit, cum viro concubuit. & probabile autem est id, quod fieri solet: Si mater est, diligit filium. Inven: 1. 81. Quid enim conscendens navem sapiens num<sup>b</sup> comprehensum animo habet, atque perceptum se ex sententia navigaturum? quī potest? sed si iam ex hoc loco proficiscatur Putecolos, stadia

Aca. Questu

ad 30, probo navigio, bono gubernatore, hac tranquillitate, probabile videatur se illuc venturum esse salvum. Cic: in Lucullo.

<sup>1</sup> Omnis igitur argumentatio aut per inductionem tractanda est, aut per Ratiocinationem, de Inductione supra dictum est, ubi etiam de exemplo, \* quam inductionem appellat Aristoteles orator iam. Invent. 1.83.84. <sup>1</sup> Ratiocinatio, quæ argumenti conclusio dicitur, Græcè ἀποδείξις, ita definitur: Ratio, quæ ex rebus perceptis ad id, quod non percipiebatur adducit ex incertis enim (ea dico incerta, quæ ἀνύστα Græci) certum, aut ex falsis verum effici non potest. Cic: in Lucullo de divinati: 2. Illud superius argumentandi genus, quod per inductionem sumitur, maximè Socrates, & Socratici tractaverunt, hoc, quod per Ratiocinationem expolitur, summè est ab Aristotele, atque Peripateticis, & Theophrasto frequentatum. Invent. 1.86.

Ratiocinationis <sup>o</sup> quinque sunt partes: propositio, per quam breviter locus is exponitur, ex quo omnis vis oportet dimanet ratiocinationis. Invent. 1.87.

<sup>1</sup> Omnis autem propositio, pronunciatum omne, quasque effatum, omnis enunciatio, quod ἀξιωμα dialectici appellant, aut vera est, aut falsa: cum igitur dicis, miser M: Crassus: aut hoc dicis, miser est M: Crassus: ut possit iudicari verum id, falsumne sit: aut nihil omnino dicis. Tusc. 1. de fato. in Lucullo.

<sup>1</sup> Propositionis approbatio, per quam id, quod breviter expositum est, rationibus affirmatū probabilius, & apertius fit.

<sup>1</sup> Assumptio per quam id, quod ex propositione ad ostendendum pertinet, assumitur: sed demus tibi istas duas sumptiones, (ea, quæ ἀνύστα appellant dialectici) sed nos latine loqui malimus, præsumptio tamen, quæ πρόληψις iidem vocant, non dabitur, assumit autem Cratippus hoc modo. Sunt autem innumerabiles præfensiones non fortuitæ. At ego dico nullam: vi. e quanta sit controversia. Iam assumptione non concessa nulla conclusio est. de Div. 2.

<sup>1</sup> Assumptionis approbatio, per quam id, quod assumptum est, rationibus firmatur. Invent. 87.

<sup>1</sup> Complexio est, per quam breviter argumentum ratiocinatione concludit orator. Orat. 327.

Dices aliquis hæc igitur est tua disciplina? sic tu instituis

ado-

<sup>1</sup> Arist. 1. 5.  
Arist. Top. 1. c. 10.  
<sup>1</sup> Ad Theophrastum 1. 1. c. 1.  
Quint. 1. 5. c. 11.  
<sup>1</sup> Arist. 6.  
Laert. in Zenone. Gell. 15. 26.  
<sup>1</sup> Arist. 1. 1. c. 4.  
Laert. in Zenone.  
<sup>1</sup> Arist. Metaph. 3. c. 4.  
<sup>1</sup> Arist. 7.  
Laert. in Zenone.  
<sup>1</sup> M: Varr. li. 2. ad Cic. 24.  
alias profata  
alias prolo-  
quia. Gell. 1. 16. c. 8.  
<sup>1</sup> Arist. 8.  
<sup>1</sup> Arist. 9.  
<sup>1</sup> Arist. 10.  
<sup>1</sup> Arist. 11.

adolescentes? ob hanc causam tibi hunc puerum parent  
cōmendavit, & tradidit, ut in amore, & voluptatibus adole-  
centiam suam collocaret? & hanc tu viram, atque hæc studia  
defenderes? ego si quis (iudices) hoc robore animi, atq; hac  
indole virtutis, ac continentiae fuit, ut respiceret omnes vo-  
luptates, omnemq; vitæ suæ cursum in labore corporis, atq;  
animi contentione conficeret, quem non quies, non remis-  
sio, non æqualium studia, non ludi, non convivium delectaret,  
nihil in vita expetendum putaret, nisi quod esset cum laude,  
& cum dignitate coniunctum, hunc mea sententia divinis  
quibusdam bonis instructum, & ornatum puto. Ex hoc ge-  
nere illos fuisse Camillos arbitror, Fabricios, Curios, om-  
nesque eos, qui hæc ex minimis tanta fecerunt. Verum hæc  
genera virtutum non solum in moribus nostris, sed vix iam  
in libris reperiuntur. Chartæ quoq; quæ illam pristinam se-  
veritatem continebant, obsoluerunt, neque solum apud nos,  
qui hanc sectam rationemque vitæ re magis, quam verbis  
sequeuti sumus, sed etiā apud Græcos doctissimos homines,  
quibus, cum facere non possent, loqui tamen, & scribere ho-  
nestè, & magnificè licebat: alia quædam mutatis Græciæ  
temporibus præcepta extiterunt. Itaque alii<sup>a</sup> voluptatis  
causa omnia sapientes facere dixerunt, nec ab hac oratio-  
nis turpitudine eruditi homines refugerunt, alii cum volup-  
tate dignitatem coniungendam putarunt, ut res maximè  
inter se repugnantes dicendi facultate coniungerent, illud  
vnum ad laudem cum labore directum iter qui probaverunt,  
propè iam soli in scholis sunt relictī. Multa enim nobis blā-  
dimenta natura ipsa genuit, quibus sopita virtus connive-  
ret, & interdum multas vias adolescentiæ lubricas ostendit,  
quibus illa insistere, aut ingredi sine casu aliquo, aut prolap-  
sione vix posset: & multarum rerum iucundissimam variera-  
tem dedit, qua non modo hæc ætas, sed etiam corroborata  
caperetur. Quamobrem si quem fortè inveneris, qui asper-  
nietur oculis pulchritudinem rerum, non odore ullo, non ta-  
ctu, non sapore capiatur, excludat auribus omnem suavita-  
tem, huic homini ego fortasse, & pauci deos propitios, pleri-  
que autem iratos putabunt. Pro Cælio. 56.

<sup>a</sup> Laert. in E-

picuro, in A-

ristotele, in

Zenone. Cic.

de finibus.

Offi. 1. Tus. 5.

Offi. 1. Tus. 5.

Offi. 1. Tus. 5.

<sup>b</sup> Appellant autem dialectici eam conclusionē argumenti,

in qua, cum primum sumpseris, consequitur id, quod anne-

xum est, primum conclusionis modum Top 351 Quomodo

igitur

igitur hoc conclusum esse iudicas: si dicis nunc lucere, & verum dicis, lucet, dicis autem lucere, & verum dicis, lucet igitur: & probatis certe genus, & rectissimè conclusum dicitur. Itaque in docendo eum primum concludendi modum traditis. Aut quidquid igitur eodem modo concluditur probabitur, aut ars ista nulla est. Vide igitur, hanc conclusionem probaturumne sis: si dicis te mentiri, verumque dicis, mentiris, dicis autem te mentiri, verumque dicis, mentiris igitur. Qui potes hanc non probare, cum probaveris eiusdem generis superior: hæc Chrysippea sunt inexplicabilia, ne ab ipso quidem dissoluta, quid enim faceret huic conclusioni, si lucet, luce, lucet autem, lucet igitur? Crederet scilicet, Ipsa enim ratio connexi, cum concesseris superius, cogit inferius concedere. Cic. in Lucullo.

Cum id quod annexum est negaris, ut id quoque cui annexum fuerit, negandum sit, secundus appellatur concludendi modus Top. 33. docent nos enim dialectici, si ea, quæ rem aliquam consequantur, falsa sint, falsam illam ipsam esse quæ sequantur: Ita fit illa conclusio non solum vera, sed ita perspicua, ut Dialectici ne rationem quidem reddi putent oportere: si illud hoc, non autem hoc, igitur ne illud quidem. sic consequentibus vestris sublati prima tolluntur. De fin. 40.

Cum autem aliqua coniuncta negaris, & his alia negatio rursus adiungitur, & ex his Primum sumpseris, ut quod relinquitur, tollendum sit, is tertius appellatur conclusio. nis modus Top. 35. Astrologorum præcepta sunt huiusmodi (præcepta appello, quæ dicuntur Græcè θεωρήματα) si quis verbi causa, oriente Canicula natus est, in mari non morietur: vigila Chrysippe, ne tuam causam, in qua tibi cum Diodoro valente Dialectico magna luctatio est, deseras. Si enim verum est, quod ita connectitur: si quis oriente Canicula natus est, in mari non morietur: illud quoque verum est: si Fabius oriente canicula natus est, Fabius in mari non morietur. Pugnant ergo hæc inter se, Oriente canicula natum esse, & in mari Fabium moriturum. Et quoniam certum in Fabio ponitur ortum esse cum canicula oriente, hæc quoque pugnant & esse Fabium, & in mari moriturum, ergo hæc quoque coniunctio est ex repugnantibus, & est Fabius, & in mari morietur. Hoc loco Chry-

Quod genus Græci ἀποσυν, Lasi- ni id non nimis incommodè inexpli- cabile. Gell. 9.15.

ὑποδ. 13. ἀναπόσει- τοι λόγοι. La- ercius in Ze- none.

ἐὰν διέξω- μαν τὸ ἀκόλυν- θον τῆς προκλι- μένης μὴ ὄν, ἀ- νηρχόμενος ἐστὶ- μεθα τὸ προ- κείμενον. A- rist. Top. 2.4. κατὰ παροχο- λάθειαν. Gell. 61.

ὑποδ. 14. præcepta.

αἰσθητὸν  
 οὐκ αἰσθητὸν  
 πῶς. Laert.  
 in Zenone. A  
 Gell. 16.8.

<sup>b</sup> οὐκ αἰσθητὸν.  
 A. Gell. 16.  
 8. ei.  
<sup>c</sup> αἰσθητὸν.  
 Διότι. Laerti-  
 us in Zeno-  
 ne.

<sup>d</sup> ἡ τοῦ δεικνύ-  
 μινος Gell. 16.  
 c. 8.

<sup>e</sup> ἡ τοῦ δεικνύ-  
 μινος. 16.  
 8. Laert. in  
 Zenone.

<sup>f</sup> ἡ, καὶ, ἡ δ.  
 Arist. Top. 8.  
 c. 7. Gell. 16. 2.  
 aut aias, aut  
 neget.

Chrysippus æstuans falli sperat Chaldaeos, cæterosq; divi-  
 nos, neq; eos viros esse coniunctionibus, vt in sua præcepta  
 pronuntient, si quis natus est oriente Canicula in mari non  
 morietur, sed potius ita dicunt: non & natus est quis Orien-  
 te Canicula, & is in mari morietur. O licentiam iocularum  
 ne ipse incidat in Diodorum, docet Chaldaeos quo pacto  
 eos exponere præcepta oporteat. quæro enim si Chaldaei ita  
 loquantur, vt negationes infinitarum coniunctionum potius,  
 quam infinita connexa ponant, cur idem medici, cur ge-  
 ometræ cur reliqui facere, non possint? medicus in primis,  
 quod erit ei perspectum in arte, non ita proponet, si cui venæ  
 sic movetur, is habet febrem, sed potius illo modo, non &  
 venæ huic sic moventur, & febrem is non habet: iteq; Ge-  
 ometres non ita dicet, si in sphaera maximi orbes sunt, medij  
 inter se dividuntur? sed potius illo modo, non & sunt in sphaera  
 maximi orbes, & hi non medij inter se dividuntur. quid est  
 quod non possit isto modo ex connexo transferri, ad coniu-  
 ctionum negationem? & quidem aliis modis easdem res ef-  
 ferre possumus, modo dixi, si in sphaera maximi orbes sunt,  
 medij inter se dividuntur, possum dicere: si in sphaera maxi-  
 mi orbes erunt, possum dicere: quia in sphaera maximi orbes  
 erunt. Multa genera sunt enuntiandi, nec vllum distortius,  
 quam hoc, quo Chrysippus sperat Chaldaeos contentos  
 Stoicorum causa fore. Cic, de fato.

<sup>d</sup> Reliqui dialecticorum modi plures sunt, qui ex disunctioni-  
 bus constant, <sup>e</sup> aut hoc, aut illud, hoc autem, non igitur il-  
 lud, itemq; aut hoc, aut illud, nō autem hoc, illud igitur. Top.  
 352: vnum quidē certē nemo erit tam iniquus Cluentio, qui  
 mihi non concedat, si constet corruptum illud esse iudiciū,  
 aut ab Habito, aut ab Oppianico esse corruptū, si doceo nō  
 ab Habito, vinco ab Oppianico, si ostēdo ab Oppianico, pur-  
 go Habitum. pro Cluentio. 30.

<sup>b</sup> Quæ conclusiones iccirco ratæ sunt, quod in disunctio-  
 ne plus vno verū esse non possit: atq; ex iis conclusionibus,  
 quas supra scripsi, prior quartus, posterior, quintus a diale-  
 cticis modis appellatur Top. 352. cum dialectici sic statuunt  
 omne, quod ita disunctum sit, <sup>b</sup> quasi aut etiam, aut non, non  
 modo verum esse, sed etiam necessarium. vide quam sit cau-  
 tus is, quem isti tardum putant: si enim inquit, aliter utū con-  
 cesserō necessariū esse, necesse erit cras Hermachū aut vive-

te, aut non vivere. nulla autem est in natura rerum talis necessitas; cum hoc igitur dialectici pugnent, id est Antiochus, & Stoici. totam enim evertit dialecticam. nam si é contrariis disjunctio, contraria autem ea dico, cum alterum ait alterum negat; si talis<sup>h</sup> disjunctio falsa potest esse, nulla vera est. mecum vero quid habent litium, qui ipsorum disciplinam sequor?<sup>h</sup> Gell. 16. 18.  
cum aliquid eiusmodi inciderat, sic ludere Carneades solebat, si recte conclusit, teneo, sin vitiose, minam Diogenes reddat, ab eo enim Stoico dialecticam didicerat. Cic. in Lucullo.

Deinde addunt conjunctionum negantiam sic. non & hoc<sup>1</sup> Var. 17.  
est, & illud, hoc autem, non igitur illud. hic modus est sextus.  
<sup>m</sup> Septimus autem, non & hoc, & illud, non autem hoc, illud<sup>m</sup> Var. 18.  
igitur. ex his modis conclusiones innumerabiles nascuntur, in quo est ferè tota dialectica: sed ne eæ quidem quas exposui ad hanc institutionem necessariae, Top. 352.

Jam vero ratiocinationi subiicitur<sup>n</sup> Enthymema, ° ratiocinatio etiam ipsa oratoria: estq; duplex: ex consequentibus, habetq; propositionem, vel assumptionem, conjunctionemq; ei protinus probationem. Quint. 5. c. 10. Causa tū dubia, quod erat aliquid in utraq; causa quod probari posset, nunc melior ea iudicanda est, quam etiam dii adiuverunt. pro Ligario.  
<sup>n</sup> Var. 19.  
Gell. in Symposiacis.  
16. 1.  
° Arist. ad Theodect. 1. 1.  
Philoponus.  
in post. Analit. 1.

Ex repugnantibus: Quint. 5. c. 10. ex his illa Rhetorum sunt ex contrariis conclusa, quæ ipsi<sup>p</sup> Enthymemata appellant, non quod non omnis sententia proprio nomine Enthymema dicatur, sed ut Homerus propter excellentiam communis poetarum nomen effecit apud Græcos suum: sic cum omnis sententia Enthymema dicatur, quia videtur, quæ ex contrariis conficiatur, acutissima, sola propriè nomen commune possidet: eius generis sunt hæc:

Hunc metuere, alterum in metu non ponere:

Eam quam nihil acculas, damnas:

Benè quam meritam esse autumas, dicis malè mereri.

Id quod scis prodest, nihil id quod nescis obest. Top. 352. <sup>1</sup> Var. 20:

<sup>q</sup> At etiam in τοις ἐπιμα, quam Aggressionē dicit Valgius breviusculè cōprehēsa ratiocinatio est. Quint. 1. 5. c. 10. en crimē, en causa, cur regem fugitivus, dominum scryus accuset pro Deiot. 155.

<sup>a</sup> ὑποδ. 21.

Hermog.

ἐπὶ εὐρυστάων

4. c. 6.

<sup>b</sup> Hermog.

in proleg. &amp;

Suidas. de

Corace, et Ty

fia. Vnde: κα-

κας Κόρακος

κακὸν εἰρημέ-

ποι τὸ ὄν.

<sup>c</sup> ὑποδ. 22.

λόγοι ψευδ-

εῖστοι Laert. in

Zenone.

<sup>d</sup> Σωρείτης.

Neq̃ verò diversa omnino a ratiocinatione est Complexio  
 Celsus Quint. 5. 10. est autem Complexio <sup>a</sup> διλήμμετον, in qua  
 vtrum concesseris, reprehenditur ad hunc modum Invent. 1.  
 8. vtrumlibet elige: alterum incredibile est, alterum nefarium,  
 & ante hoc tempus vtrumq; inauditum, DCC. millia passu-  
 um vis esse decurla biduo? dic: negas? antè igitur misisti: malo  
 si enim illud diceris, improbè mentiri viderere: cum hoc  
 confiteris, id te admisisse concedis, quod ne mendacio quidè  
 tegere possis. Pro Quinct 15. Complexio si vera est, nūquam  
 reprehendetur, sin falsa duobus modis, aut conversione, aut  
 alterius partis infirmatione. De Invent. 1. 91. Existimavit qui-  
 dam etiam illud Biantis viri sapientis, ac nobilis responsum  
 consimile esse, atq; est Protagorion illud ἀντιστρέφον. nam cum  
 rogatus esset a quodam Bias, deberetne vxorem ducere, an  
 vitam vivere cælibem: ἦτοι, inquit, καλὴν ἔξεις, ἢ αἰσχροὴν,  
 καὶ εἰ καλὴν, ἔξεις κοινὴν, εἰ δὲ αἰσχροὴν, ἔξεις ποινὴν. ἐκάτερον δὲ οὐκαρ-  
 στον: ἢ ληπτέον ἄρα. Sic autem hoc responsum convertit: εἰ μὴ  
 καλὴν ἔξω, οὐχ ἔξω ποινὴν, εἰ δὲ αἰσχροὴν, οὐχ ἔξω κοινὴν. γαμντέον ἄρα.  
 Sed minimè hoc esse videtur ἀντιστρέφον, quoniam ex altero  
 latere conversum frigidius est, infirmiusq; Gell. 1. 5. c. 11. Que  
 vero Græci dicunt ἀντιστρέφοντα, latini Reciproca, tum demū  
 accidunt, cum argumentum propositum referri contra, con-  
 trovertiq; potest in eum, a quo dictum est, & vtrumq; pari-  
 ter valet; quale est <sup>b</sup> pervulgatum illud, quo protagoram so-  
 phistarum acerrimum vsum esse ferunt adversum Euathlū  
 discipulum suum. discce, inquit, stultissime adolescens vtroq;  
 id modo fore, vt reddas, quod peto, siue contrà te pronuntia-  
 tū erit, siue pro te. nam si contra te lis data erit, merces mihi  
 ex sententia debebitur, quia ego vicero: si verò secūdū te iu-  
 dicatū, erit merces mihi ex pacto debebitur, quia tu viceris:  
 ad ea respondet Euathlus, discce igitur tu quoq; magister sa-  
 pientissime vtroq; modo fieri, vt non reddam, quod petis, si-  
 ve contrà me pronuntiatum erit, siue pro me. nam si iudices  
 pro causa mea senserint, nihil tibi ex sentētia debebitur, quia  
 ego vicero, sin contra me pronūciauerint, nihil tibi ex pacto  
 debebo: quia non vicero. A. Gell. 1. 5. ca. 10. l. 9. c. 16.

Quomodo autem mentientem, quem <sup>c</sup> ψευδόμενοι vocant,  
 dissolvas? aut quemadmodum Soriti resistas? quem si neces-  
 se sit latino verbo, liceat Acervalem appellare: sed nihil opus  
 est: vt enim ipsa philosophia, & multa verba Græcorum, sic  
 Sorites

Sorites satis latino sermone tritus est. de Div. 2. Soritas hos vocant ab acervo tritici, quia acervum efficiunt vno addito grano, vitiosum sané, & capiosum genus, cum aliquid minutatim & gradatim additur aut demitur, sic enim accenditur. Si tale visum obiectum est à deo dormienti, ut probabile sit, cur non etiam, ut valdè verisimile? cur deindè non ut difficulter à vero intelloscatur? deindè ut ne intelloscatur quidem? postremo ut nihil inter hoc & illud intersit? Placet igitur Chrysippe, cum gradatim interrogatur, verbi causa tria pauca sint antè multa, aliquanto prius quam ad multa perveniat, quiescere, id est quod ab iis dicitur ἡγουμένῳ. Quis enim tibi dederit, aut omnia Deum posse? aut ita facturum esse si possit? quomodo autem sumus, ut, si quid cui simile esse possit, sequatur etiam intellosci difficulter possit? deinde ut ne etiam intellosci quidem? postremo ut idem sit? ut si lupi canibus similes, eoaem dices ad extremum. Cic. in Lucullo. <sup>a</sup> Huc etiam spectant Stilbonis, <sup>a</sup> *Laert. in Zeno.* Alaxini, Diodori, Zenonis, Chrysippi, cæterorumque <sup>b</sup> *Laert. in Zeno.* rationes ἑλλήνων, καὶ ἱπποκρίτου καὶ ἀντισθένης; cæteraque <sup>c</sup> *none.* contorta & aculeata quædam sophismata. sic enim appell. <sup>d</sup> *Gell. 9. c. 15.* lantur fallaces conclusiunculæ. Cic. in Lucullo. <sup>e</sup> Est au. <sup>f</sup> *l. 16. c. 2. l. 17.* tem illa varietas in argumentando, & non inuocunda di. <sup>g</sup> *c. 2. l. 8. c. 2.* stinctio, ut cum interrogamus nosmetipsos, aut percuncta. <sup>h</sup> *Melissi σο-* mur, aut imperamus, aut optamus, quæ sunt cum aliis <sup>i</sup> *φισία. 6. 13.* compluribus sententiarum ornamenta. Vitare autem simi. <sup>k</sup> *l. 24.* litudinem poterimus non semper à proposito ordientes, & si non omnia confirmando disputabimus, breviterque interdu. quæ erunt satis aperta ponemus, quodque ex his efficitur si id apertum sit, non habebimus necesse semper concludere Part. 365. Ita nobis tacentibus ex vno Epicuri capite, altero vestro perceptio, & <sup>l</sup> *κατάληψις* comprehensio tolli. <sup>m</sup> *Laert. in Zeno.* tur. Quod est caput Epicuri? si vllum sensibus visum fal. <sup>n</sup> *none.* sum est, nihil percipi potest. Quod vestrum? sunt falla. <sup>o</sup> *Cic. in Lucul-* sentus visa. quid sequitur? ut taceam, conclusio ipsa loqui. <sup>p</sup> *lo.* tur, nihil posse percipi: Cic. in Lucullo. <sup>q</sup> *Itaque negat eti-* am Epicurus opus esse ratione, neq; disputatione, quam ob. <sup>r</sup> *l. 24.* rem voluptas expetenda, fugiendus dolor sit, sentire <sup>s</sup> *Gell. 2. 8.* hoc purat, ut calere ignem, nivem esse albam, dulce mel, <sup>t</sup> *Al. oportet* quorum nihil <sup>u</sup> *re.* oporteret exquisitis rationibus confirmare, <sup>v</sup> *tantum* tantum satis esse admonere. Inter esse enim inter argumen. <sup>w</sup> *tum,*

rum, conclusionemq; rationis, & inter mediocrem animad-  
versionem, atque admonitionem: altera occulta quædam,  
& quasi involuta aperiri, altera prompta, & aperta indicati  
de fin. 1.

*Stromatis primi, 5. Sectio.*



ED cum tria sint à me propo-  
sita oratoris officia, de vno di-  
ctum. 2. Orat. 196. de reliquis dua-  
bus partibus orationis, quarum  
altera concitationem habet, al-  
tera commendationem, quæ  
minimè præceptis artium sunt  
perpolitæ dicamus. Orat. 2.  
199.

Valet igitur multum ad vincen-  
dum probari<sup>a</sup> mores, instituta,

<sup>a</sup> τὸν δὲ  
ἵθ' ὁ Αἰσθ.  
ad Theodect.  
1. 2. Hermog.  
πρὸς Ἰσθ'.

facta, & vitam eorum, qui agent causas, & eorum pro quibus,  
& item improbari adversariorum, animosque eorum, apud  
quos agitur, conciliari quam maximè ad benevolentiam  
cum erga oratorem, tum erga illum, pro quo dicet Orator.  
Orat. 2. 195.

<sup>b</sup> ἐκ τῶν αἰσθ.  
λογισμῶν.  
Hermog. πρὸς  
Ἰσθ' 1.

<sup>a</sup> Conciliatur autem animi dignitate hominis, rebus gestis,  
existimatione vitæ, quæ facilius ornari possunt, si modo sunt,  
quam fingi si nulla sunt. <sup>b</sup> Sed hæc adjuvant in Oratore le-  
nitas vocis, vultus, pudoris significatio, verborum comitas, si  
quid persequate acris, ut invitatus, & coactus facere videat.  
facilitatis, liberalitatis, mansuetudinis, pietatis, grati animi,  
non appetentis, non avidi signa proferri perutile est, eaq; om-  
nia quæ proborum, demissorum, non acrium, non pertinaciu-  
um, non litigiosorum, non acerborum sunt, valdè benevolen-  
tiam conciliant, ab alienantq; ab ijs, in quibus hæc non sunt.  
2. Orat. 196. mihi etiam quique optimè dicunt, quæque id fa-  
cillimè, atque ornatissimè facere possunt, tamen, nisi timidè  
ad dicendum accedunt, & in exordienda oratione pertur-  
bantur, pænè impudentes videntur: tamen si id accidere non  
potest, ut enim optimè quisque dicit, ita maximè dicendi  
difficultatem, variosque eventus orationis, hominumque  
per-

perpalluit Qui vero nihil potest dignum re, dignum nomine oratoris, dignum hominum auribus efficere, atque edere, is mihi etiam si commoveretur in dicendo, tamen impudens videtur. Non enim pudendo, sed non faciendo id, quod non decet, impudentiæ nomen effugere debemus. Itaque adolescentulus sic in initio Accusationis exanimatus sum, ut hoc luminum beneficium Qu: Maximo debuerim, quod continuo consilium demiserit, simul ac me fractum, ac debilitatum metu viderit. Hic omnes assensu significare inter sese, & colloqui cœperunt: fuit enim mirificus quidam in C. Vasso pudor, qui tamen non modo non obesset eius orationi, sed etiam probitatis commendatione prodesset. 1. Orat. 149.

Ex reo etiam sententias duci decebit. Orat. 2. 216.

¶ *Var. 2.*

Reos autem appello non eos modo, qui arguuntur, sed omnes, quorum de re disceptatur. Sic enim olim loquebantur, quæ significant virum bonum, quæ liberalem, quæ calamitosum, quæ misericordia dignum, quæ valeant contra falsam criminationem. Orat. 2. 216.

Itaque eadem sunt in adversarios ex contrario conferenda. Orat. 2. 196. verum ita se res habet, ut ego, qui neque usu sat, & ingenio parum possum, cum patrono discretissimo comparem. P. Quinctius cui tenues opes, nullæ facultates, exiguæ amicorum copię sunt, cum adversario gravissimo contēdat. Pro. Quinct. 1.

¶ *in talis*  
*ταῖς ὁμοῖαις*  
*Hermog.*

Ex his autem apud quos agitur, ut benevolos, beneque existimantes efficiamus, quod agendo efficitur melius, quam rogando. Orat. 2. 216 sed aut auscultator est modo qui audit, aut disceptator, id est rei, sententiæque moderator. Part. 360. Sed cum mihi patres conscripti & pro me aliquid, & in M. Antonium multa dicenda sint, alterum peto à vobis, ut me pro me dicentem benigne, alterum ipse efficiam, ut contra illum cum dicam, attente audiat. Phil. 2. 170.

¶ *Var. 3:*  
*in talis*  
*ἑστῶτα. Her-*  
*mog. capi iup*  
*1. 1.*

Ex re etiam, si crudelis, si nefanda, si præter opinionem, si immerito, si misera, si ingrata, si indigna, si nova, si quæ restitui, sanarique non possit. Orat. 2. 216 Si quis est (Iudices) qui C. Rabirium, quod suæ fortunæ fundatas præsertim, atque optimè constitutas opes potestari regiæ, libidini commiserit, reprehendendum puter, adscribat ad iudicium suum non

¶ *Var. 4:*  
*in talis*  
*ἑστῶτα. Her-*  
*mog. ibid.*

modò meam, sed huius etiam ipsius, qui commisit, sententiam. neq; enim cuiquam consilium eius vehementius, quam ipsi displicet: quanquam hoc plerumq; facimus, ut consilia euentis ponderemus, & cui benè quid processerit, multum illud providisse, cui secus, nihil sensisse dicamus: si extitisset in rege fides, nihil sapientius Postumus quia fefellit rex, nihil hoc amentius dicitur: ut iam nihil esse videatur, nisi divina re, sapientis. Sed tamen si quis est, Iudices, qui illam Postumus five inanem spem, five inconsultam rationem, five, ut gravissimo verbo utar, temeritatem vituperandam putet: ego eius opinioni non repugno, illud tamen deprecor, ut cum ab ipsa fortuna crudelissime videat huius consilia esse mulctata, ne quid ad eas ruinas, quibus hic oppressus est, addendum acerbatis putet. Satis est homines imprudentia lapsos non erigere: urgere vero iacentes, aut præcipitantes impellere certe est inhumanum, pro Rab' 3. 131.

Primi Stromatis 6. Sectio.

<sup>a</sup> Arist. ad  
Theodect.  
Assiz. l. 3. c.  
9.

<sup>b</sup> πρὶ γολύ-  
ου.



Vanis etiam est, & vehementer sepe utilis locus, & a faceria, quæ etiam si alia omnia tradi artes possunt, naturæ sunt propriae certe, neq; ullam artem desiderant. Orat. 2. 201. Itaq; cum quoddam Græcos inscriptos libros esse vidissem <sup>b</sup> de ridiculis, nonnullam in spem veneram, p. 18 me aliquid existis discere. Inveni autem ridiculos, & falsa multa

Græcorum: nam & Siculi in eo genere, & Rhodij, & Byzantij, & præter cæteros Attici excellunt: sed qui eius reiterationem quandam conati sunt, artemq; tradere, sic insulsi extiterunt, ut nihil aliud eorum, nisi ipsa insulsiitas rideatur. Orat. 2. 201. Ac ego quidem de omni isto genere quid sentiam, per breviter exponam. 204.

<sup>c</sup> Arist. l. 1.

<sup>c</sup> De risu quinque sunt, quæ quarantur: unum, quid sit, alterum, unde sit, tertium, si ne Oratoris, velle risum movere, quartum, Quatenus, quintum, quæ sint genera Ridiculi. Atq; illud primum, quid sit ipse risus, quo pacto concitetur

ubi sit, quomodo existat, atque ita repente erumpat, ut cum cupientes tenere nequeamus, & quomodo simul latera, os, genas, vultum, oculos occupet, viderit d Democritus: neque enim ad hunc sermonem hoc pertinet. 2. Orat. 204.

<sup>d</sup> τὸν βίον ἀρτε-  
γέλα Δεμό-

Locus autē, & quasi regio Ridiculi, turpitudine, & deformi-  
tate quadam continetur. Hæc enim videntur, vel sola, vel

κριτε τι πλείον  
Ἀδελφον.

maxime, quæ norant, & designant turpitudinem aliquam non  
turpiter. Orat. 3. 204. Hic tu me etiā gloriari vetas, negas esse

<sup>c</sup> ὑποδ. 2.

ferenda, quæ sole in de me prædicare, & homo facetus in-

Quint. 5. c. 4

ducis etiam sermonem urbanum, ac venustum, me dicere so-

<sup>i</sup> Jovisq; &

lere, sit me Iovem: eundemque dicere, Minervam esse so-

foror, & con,

rorem meam. Non tam insolens sum, qui Iovem esse me d-

in x. Virg. Æ

eam, non tam ineruditus, qui Minervam Iovis sororem meā

neid. 1. Sene-

esse sororem existimem: sed tamen ego mihi sororem vir-

ca in Hercu-

ginem ascisco: Tu sororem tuam virginem esse non sivist:

le.

Sed vide, ne tu te debeas Iovem dicere, quod tu iure eandē

<sup>e</sup> ὑποδ. 3.

sororem, & uxorem appellare possis: pro Domo tua. 233.

<sup>h</sup> hæc quoq;

Est autem, ut ad tertium illud veniam, est plane

disc. plina

ris movere risum, vel quod ipsa in laritas benevolentiam cō-

Orato - Rhetorica est

ciliat ei, per quem excitata est, vel quod admirantur omnes

et c. Gellius.

acumen vno sæpe in verbo positum, maxime respondentis,

i. 12. c. 12. A-

nonnunquam etiam lacescentis, vel quod frangit advertari-

vist. ad Theo-

um, quod impedit, quod elevat, quod deterret, quod refutat,

de c. 3. 16.

vel quod ipsum Oratorem positum esse hominem significat,

<sup>i</sup> ταυτα δ;

quod eruditum, quod urbanum, maximeq; quod tristitiam,

εστιν α' κίτροδος

& severitatem mitigat, & relaxat, odiosasque res sæpe, quas

ρηματα, α' θαυ-

argumentis diluere non facile est, ioco, risuque dissolvit. 204.

ματα.

ut, in ipso Demosthene diligenter examinante venientium om-

<sup>i</sup> παύ παρ

nium pondera, reprehendit Æschines quædam, & exagitat,

τῶτο εχ' ὅρ' ε

illudensque dura, odiosa, intolerabilia esse dicit: Quine iam

ἰσχυρε τὰ τῶν

querit ab ipsi, cum quidem cum belluam appelleret, utrum il-

ἐλλήνων παρὰ γ-

la verba, an portenta sint? facile est enim verbum aliquod ar-

ματα εἰτε π

dens (ut ita dicam,) notare, idq; restinctis iam animorum

τὸ ρήμα, ἀλλὰ

incendijs irridere. Itaque se purgans iocatur Demosthenes,

μὴ τῆς δι-

negat in eo positas esse fortunas Græciæ in hoc, in eū, huc,

λέχθην ἐγ' ὧ.

ad illuc manum porrexerit. Orator. 311.

α' δεισε τὴν

Quatenus autē Ridicula tractanda sint. Oratori, perquā

χεῖρα ἀλλὰ

diligenter videndū est, id quod in quarto loco querendi po-

μὴ δεισε παρ-

teramus. 204. quod etiā est hominibus facietis, & dicacibus

νηχε. De-

difficillimum. Itaq; nonnulli Ridiculi homines hoc ipsū nō

μοσὶς ὁ παρ

insulic

σιφάν.

<sup>m</sup> ὑποδ. 4.

insulſe interpretantur. Dicere enim aiunt Ennium flammam  
 à ſapiente facilius ore in ardente opprimi, quam bona dicta  
 teneat: hæc ſcilicet bona dicta, quæ falſa ſunt: Nam ea dicta  
 appellantur proprio iam nomine. 2. Orat. 202. Illud igitur al  
 monemus Ridiculo ſic uſurum oratorē, ut nec nimis frequē,  
 ne ſcurrile ſit: nec ſubobſceno, nè mimiciū: nec petulātū, nè  
 improbū: nec in calamitatē, nè inhumanū: nec in facinus, nè  
 odi locū riſus occupet, neq̃, aut ſua perſona, aut iudiciū, aut  
 tēpore alienū: vitabit etiā quaſita, nec ex tempore facta, ſed  
 domo allata, quæ plerunq; ſunt frigida: parcet & amicitiis, &  
 dignitatibus: vitabit inſanabiles contumelias, tātūmodò ad  
 verſarios figet, nec eos tamē ſēper, nec ōnes, nec ōni modo,  
 Ora. 2. 205. Quī igitur diſtinguemus à Crasso, à Catulo, à ex  
 teris granium, aut Vargulum? hoc opinor primum, ne quo  
 tieſcunq; potuerit dictum dici, neceſſe habeamus dicere:  
 puſillus teſtis proceſſit, licet, inquit, rogare Philippus? tū que  
 ſitor properans, modo brevitē: hic ille, non accuſabis, per  
 puſillū rogabo. Ridicule: ſed ſedebat Iudex L: Aurifex brevior  
 etiā, q̃ ipſe teſtis: omnis eſt riſus in iudicem conuerſus: viſum  
 eſt totum ſcurrile iudicium. 205. quo quidem mihi videri tur  
 pius nihil ſolet, quā cum oratoris dicto aliquo, aut reſponſo,  
 aut rogato ſermo ille ſequitur: occidit ille aduertiariūne? im  
 mo vero aiunt ſe, & eum, quem defendit. Orat. 2. 214.

Temporis igitur ratio, & ipſius dicacitatis moderatio, & tē  
 perātia, & raritas dictorū diſtinguet Orat: à ſcurra. Et q̃ nos  
 cū cauſa dicimus, nō ut ridiculi videamur, ſed ut proficiamus  
 aliquid: illi totū diē, & ſine cauſa. 206. Ergo querimus idē, q̃ in  
 cæteris rebus maximē querēdū eſt, Quatenus Orat. 2. 205.

Atq; hoc etiā animadvertendū eſt, nō eſſe omnia ridicula  
 faceta. Quid. n. poteſt tā eſſe ridiculū, q̃ Sarnno eſt? Sed ore,  
 vultu, imitādīs morib⁹, voce, deniq; corpore ridetur ipſo. Sal  
 ſū hūc poſſū dicere, atq; ita nō, ut eiꝰſmodi Orat: eſſe velim,  
 ſed ut Mimū. Alterū genus eſt imitatione admodū ridiculū,  
 ſed nobis tātū licet turtim, ſiquando & curſim: alterū minimē  
 eſt liberale: tertiū oris depravatio non digna nobis, Quartū  
 obſcœnitas nō modo nō foro digna, ſed vix cōvivio liberorū  
 detractis igitur tot reb⁹ ex hoc oratorio loco, facetiæ reliquæ  
 ſunt, quæ aut in re poſitæ videntur eſſe, aut in verbo. 2. O. 207.

Quod ergo quibuſcunq; verbis dixeris, facetū tamē eſt re  
 cōtinetur, q̃ autē mutatis verbis ſalē amittit, in verbis habet  
 leporē ōnē O. 207. Sed illa quæ verbi ratione, ac vi cōtinētur

ἐπιπαι ποτα  
 ἀδὴν γελώων  
 ἐστὶν ἐν τοῖς  
 ἀπὲρ ποταπ  
 αἱ. Arist. ad  
 Theodect. 3.  
 16. Quint.  
 5. c. 4.  
 b. Viro. 5.

certa feré, ac definita sunt, quæ plerumq; laudari magis, q̃  
videri solent: hæc autem, quæ sunt in re, & in ipsa sententia

partibus sunt innumerabilia, generibus pauca. 2. Orat. 2. 12.  
In dicto autē ridiculum est id q̃ verbi, aut sententiæ quodā  
acumine movetur 205. ut Catulus à Philippo interrogatus  
quid latraret, furem se videre respondit. Orat. 2. 202.

Ex ambiguo dicta vel argutissima putantur, atq; in ver-  
bo posita non in re: ut in illū Titium, qui cum studiosē pila lu-  
deret, & idem signa sacra noctu frangere putaretur, grega-  
lesq; eum in Campum non venisse requirerent, excusavit  
Vespa Terētius, quod cum brachiū fregisse diceret. 2. O 207.

Sed non semper in ioco. sæpè etiā in gravitate versantur:  
Africano illi maiori coronam sibi in convivio ad caput acō-  
modanti, cū ea sepius rumperetur, Pub: Licinius Varus, noli,  
inquit, mirari, si non convenit: caput n: magnum est, laudabi-  
le, & honestū 206. Ambiguum per seipsum probatur id quidē  
vel maximè. Ingeniosū: n: videtur vim verbi in aliud, atq; cæ-  
teri accipiant, posse ducere. Sed admirationē magis, q̃ risum

mover, nisi si quando incidit in aliud genus ridiculi, quæ ge-  
nera percurrā equidē: sed scitis esse notissimū ridiculi genus  
cū aliud expectamus, aliud dicitur. Hic nobis meritis noster  
error risū movet. q̃ si admistū est etiā ambiguum, fit lalsus, ut  
apud Nēviū videtur esse misericors ille, q̃ iudicatū duci videt  
percūctatur ita. Quanti adductus? mille nummiū. si addidiss:

tātumodò: ducas licet; esset gen<sup>9</sup> illud ridiculi præter expecta-  
tionē: sed quia addidit. nihil addo: ducas licet: Addito ābiguo  
altero genere ridiculi, fuit, ut mihi videtur, falsissim<sup>9</sup>. 2. 7.  
Hoc tum est venustissimum, cum in altercatione accipitur  
ab adversario verbum, et ex eo, ut à Catulo in Philippum, in  
eum ipsum aliquid, qui laceravit, infligitur. 207.

§ Alterum genus est, quod habet parvam verbi immutati-  
onem, quod in litera positum Græci vocant παραμάρται: ut  
Cato, cum cuidam dixisset, eamus deambulatum, & ille: quid  
opus fuit deimò vero, inquit, quid opus fuit te? 207.

h Etiam interpretatio nominis habet acumen, cum ad Ri-  
diculum convertas, quamobrem quis ita vocetur. ut ego nu-  
per, Nummium divisorem, ut Neoptolemū ad Troiam: sic il-  
lum in Campo Martio nomen invenisse. 207.

Sæpè etiam versus facetè interponitur, vel i vt est,  
vel paululum immutatus, aut aliqua pars versus.

¶ 6.

Amphibolo-

giam Quint

5. c. 4. è Phau

rino Gerl. 18. 7

d Chrysippus

ait, omne ver

bum ambigu-

um: Diodorus

nullū. Cum. n.

ego inquit ali

ud fesi, tu ali-

ud accepisti,

obscure ma-

gis dictū q̃

ambigue vi-

deri potest.

Gell. 11. 12.

¶ 7.

¶ 8.

spephora.

Hermog.

περὶ μεθόδου

δενέπτος.

¶ 9.

περὶ τῆς πα-

ραδίας σχήμα

Hermog.

περὶ μεθόδου

δενέπτος.

¶ 10.

Verborum

explicatio,

quam, ἐπὶ με-

θορίαν. appel-

lat A. Que. 1

¶ 11.

Κόνητος παρὰ

δία Hermog.

περὶ μεθόδου

Orat. δενέπτος.

Orat. 2. 207. ut Staius Scauro stomachanti: ex quo sunt non nulli, qui tuam legē de civitate natā, Crasse, dicāt: si, tacete, quid hoc clamoris est? quibus nec pater, nec mater sit, Tanta confidentia estis? auferte istam enim superbiam 207.

<sup>a</sup> *ὑποδ. 12.*

*παρομιμῶν  
versus. ell.*

*l. 13 c. 17. E  
ras. è Dona-  
to, Diomede  
ceteris.*

<sup>b</sup> *ὑποδ. 13.*

*A: Gell.*

*Noct. Att. 4.*

*8. 20.*

<sup>c</sup> *ὑποδ. 14.*

<sup>d</sup> *ὑποδ. 15.*

*ὅτι δὲ καὶ τὰ  
ἀντὶ καὶ τὰ  
πλεῖστα διὰ  
Μεταφορᾶς  
ad Theodect.*

*3. 9*

<sup>e</sup> *ὑποδ. 16.*

<sup>f</sup> *ὑποδ. 17.*

<sup>a</sup> In hoc genus coniciuntur proverbialia, ut illud Scipioris: cum Asellus omnes provincias stipendia merentem se peragrassē gloriaretur, agas Atellum, & cætera. 208.

<sup>b</sup> Est etiam in verbis positum non insulsum genus ex eo, quā ad verbū, non ad sententiam rem accipere videat. Ridiculi enim illud L. Porcius Nasica Censori Caroni, cum ille ex tui animi sententia tu uxorem habes? Non meherculē inquit, ex animi tui sententia Hæc aut frigida sunt, aut rē fallā, cum aliud est expectatum. 208.

<sup>c</sup> In verbis etiam illa sunt, quæ ex immutata oratione ducuntur, aut ex unius verbi translatione, aut ex inversione verborū: ex Immutatione, ut olim Rusca, cū legē ferret annalem dissuasor, M. Servilius, Dic mihi inquit, M. Pionari num, si contra te dixerō, mihi malē dicturus es, ut cæteris fecisti: ut sementem feceris, ita & metes inquit. 208.

<sup>d</sup> Ex translatione autem, ut cum Scipio ille Maior Corinthiis stātuam pollicentibus eo loco, ubi aliorum essent imperatorum, turmales dixit displicere. 208.

<sup>e</sup> Invertuntur autem verba, ut Crassus apud M. Perpenam iudicem pro Aculeone cum diceret, aderat contra Aculeonem Gratidiano L. Helvius Lamia, deformis, ut nostis, qui cum interpellaret odiosē, audiamus, inquit pulchellum puerum Crassus: cum esset arrisum, non potui mihi, inquit Lamia, formam ipse fingere. Ingenium potuit: tum hic, audiamus, inquit, disertum: multo etiam arrisum est vehementius. 208.

<sup>f</sup> Ornant etiam in primis orationem verba relata contrariē, quod idem genus est sæpē etiam facerem; ut Servius ille Galba, cum iudices L. Scribonio Tribuno plebis ferret familiares tuos, & dixisset Libo, quando tandem Galba de triclinio tuo exibis? cum tu, inquit, de cubiculo alieno. Orat. 2. 208.

A quo genere nē illud quidem plurimum distat, quod Glaukia Merello, villam in Tiburte habes, cortem in palatio. Ac verborum quidem genera, quæ essent faceta, dixisse me puto. Orat. 2. 208.

## Primi Stromatis 7. Sectio.



Es, si quando quid, tanquam aliqua tabella, narratur, ut olim tu Crasse in Memmium, comeditisse cum lacertum Largi, cum esset cum eo Tarracina de amiculo rixatus: Salsa, attamen a te ipso ficta tota narratio: Addisti clausulam tota Tarracina tui omnibus in parietis inscriptas fuisse litteras, tria L L L, duo M M: cum quaereret, id, quod esset, se-

nem tibi quendam Oppidanum dixisse, Lacerat Lacertum Largij Mordax Memmius. 205. Exprimenda enim sunt, & ponenda ante oculos, ea, quae videantur verisimilia (quod est proprium narrationis.) 208. quae tamen mendaciunculis sunt aspergenda. 205. & quae sint, quod ridiculi proprium est, lubrurpia. 208. Orat. 2. & ad hoc genus adscribamus etiam narrationes apologorum. 208.

<sup>b</sup> Trahitur etiam aliquid ex historia, ut cum Sex: Titius se Cassandram esse diceret: Multos, inquit Antonius, possum tuos Aiaces Oileos nominare. 208. 2. Orat:

<sup>c</sup> In re est item ridiculum, quod ex quadam depravata imitatione sumi solet; ut idem Crassus per tuam nobilitatem, per vestram familiam, quid aliud fuit, in quo concio rideret, nisi illa vultus, & vocis imitatio? per tuas statuas vero cum dixit, & extento brachio paulum etiam de gestu addidit, vehementius risimis. 2. Orat. 205. Arque ita est totum hoc ipso genere ridiculum, ut cautissimè tractandum sit. Mimorum est enim Ethologorum si nimia est imitatio, sicut oblectamentas. 205.

<sup>d</sup> Est etiam ex similitudine, quae aut collationem habet, aut tanquam imaginem: Collationem, ut M: Cicero senex, huius viri optimi, nostri familiaris, pater, nostros homines si miles esse Syrorum venalium: ut quisque optimè Græcè sciret, ita esse nequissimum. Orat. 2. 209.

<sup>e</sup> Valde autem videntur etiam Imagines, quae fere in deformitatem, aut aliquod vitium corporis ducuntur, cum si-

<sup>a</sup> *Uod. 1.*

<sup>b</sup> *Uod. 2.*

<sup>c</sup> *Uod. 3.*

<sup>d</sup> *Uod. 4.*

*Hic tu cave  
dicas ris: tu-  
tip' aynon  
Cic. ad As. 1.  
epist. 16.*

<sup>e</sup> *Uod. 5.*

*πὶ τῇ παντίαι  
ποσειδῶν τῇ κοί-  
κῶνας Her-  
mog. οἰπὶ,  
μαθὸν δὲ ἡσι-  
ποτῶν.*

militudine turpioris: ut meum illud in Helmium Manciam: iam ostendam cuiusmodi sis: cum ille, ostendè quæso: demonstravi digito pictum Gallum in Mariano scuto Cimbrico sub 2 nodis distortum, eiecta lingua, buccis fluentibus. Ritus est commotus: nihil tam Mancix simile visum est. 209.

<sup>a</sup> L. Novii.

<sup>b</sup> iud. 6.

227. iud. 6.

Quint. 5

c. 4.

<sup>c</sup> iud. 7.

<sup>d</sup> A. Gellius.

l. 4. c. 8.

<sup>e</sup> iud. 8.

<sup>f</sup> Cic. in Lu-  
cillo.

<sup>g</sup> iud. 9.

<sup>b</sup> Etiam illa, quæ minuendi, aut augendi causa, ad incredibilem admirationem efferuntur: velut tu (Crasse) in concione ita sibi ipsum magnum videri Meminium, ut in forum descendens caput, ad fornicem Fabij demitteret. 209.

<sup>c</sup> Arguta etiam significatio est, cum parvare, & sæpe verbo res obscura, & latens illustratur: ut cum C. Fabricio Pub. <sup>d</sup> Cornelius homo, ut existimabatur, avarus, & furax: sed egregiè fortis, & bonus imperator, gratias ageret, quod se homo inimicus consullem fecisset, bello præsertim magno, & gravis: nihil est, quod mihi gratias agas, inquit, si malui compilari, quam vænire. Orat. 2. 209.

<sup>e</sup> Urbana etiam dissimulatio est, cum alia dicuntur ac sentias, non illo genere de quo antè dixi, cum contraria dicas, ut Lamiæ Crassus, sed cum toto genere orationis severè ludas, cum aliter sentias ac loquare. Ut Noster Scævola Septumeleio illi Anagnino, cui pro C. Gracchi capite erat aurum repensum, roganti, ut se in Asia præfectum duceret: Quid tibi vis, inquit, insane tanta malorum multitudo est civium, ut tibi ego hoc confirmem. si Romæ manleris, te paucis annis ad maximas pecunias esse venturum. In hoc genere Fannius in Annalibus suis Africanum hunc AEmilianum dicit fuisse, & cum Græco verbo appellat <sup>f</sup> Εἰρωνία: sed uti ferunt, qui melius hæc norunt, Socratem opinor in hac Ironia, dissimulantiaque, longè lepore, & humanitate cæteris præstitisse 409.

<sup>g</sup> Est huic finitimum dissimulationi, cum honesto verbo vitiosa res appellatur: ut cum Africanus Censor tribu movebat eum Centurionem, qui in Pauli pugna non affuerat, cum ille se custodiæ causa diceret in castris remansisse, quæreretque, cur ab eo notaretur, non amo, inquit, nimium diligentes, 210.

<sup>h</sup> *Acutum* etiam illud est, cum ex alterius oratione aliud accipias, atque ille vult: ut Salinatori Maximus, cum Tarento amisso, arcem tamen retinisset <sup>1</sup> Livius, multaque ex eâ prælia præclara fecisset, cum aliquot post annos Maximus id oppidum recepisset, Rogaretque eum Salinator, ut meminisset opera sua se Tarentum recipisse: quidni, inquit, meminerim? Nunquam ego recepissem, nisi tu perdidisses. <sup>h</sup> *Uand. 10.*

<sup>1</sup> *Sunt* etiam illa subabsurda, sed eo ipso nomine sæpè ridicula nō solum mimis perapposita, sed etiam quodammodo nobis. <sup>1</sup> *Uand. 11.*

Homo fatuus, postquam rem habere cœpit, mortuus est,

Quid est tibi ista mulier? vxor: similis medijsfidijs.

Quamdiū ad aquas fuit, nunquam est mortuus. <sup>2</sup> *10.*

<sup>m</sup> *Ex* quo genere est etiam non videri intelligere, quod <sup>m</sup> *Uand. 12.* intelligas. Vt illud Nasicæ, qui cum ad poetam Ennium venisset, eique ab ostio querenti Ennium, Ancilla dixisset, domi non esse: Nascica sensit illam domini iussu dixisse, & illum intus esse: paucis post diebus, cum ad Nasicā venisset Ennius, & eum à ianua quæreret, exclamat Nascica, se domi non esse: tum Ennius, Quid? Ego non cognosco vocem, inquit, tuam? hñc Nascica, homo es impudens, ego, cum te quærerem, ancillæ tuæ credidi, te domi non esse, tu mihi non credis ipsi? <sup>2</sup> *Orat. 210.*

<sup>n</sup> *Est* bellū id quoq; ex quo is, qui dixit, irridetur in eo ipso genere, quod dixit: ut cum Q. Opimius Consularis, qui adolefcentulus malè audisset, festivo homini A Egilio, qui videretur mollior, nec esset, dixisset: Quid tu Egilia mea? quando ad me venis cum colu tua, & lana? non pol, inquit, audeo. Nam me ad famosas vetuit mater accedere. <sup>2</sup> *10.* <sup>n</sup> *Uand. 13.*

<sup>o</sup> *Salsa* sunt etiam, quæ habent suspicionem ridiculi absconditā. In eo genere est, quod Catulus dixit cuidam Oratori malo, qui cū in Epilogo misericordiā se movisse putaret, postquam assedit, rogavit hunc, videreturnè misericordiam movisse. Ac magnā quidem, inquit. Neminem enim puto esse: tam durum, cui non oratio tua miseranda visa sit. <sup>o</sup> *Uand. 14.* *Orat. 2. 210.*

<sup>p</sup> *Me* quidam hercle valdè movent illa Stomachosa, & quasi submorosa ridicula, non cum à Moroso dicuntur: tum enim non sal, sed natura riderur. In quo, <sup>p</sup> *Uand. 15.*

ut mihi videtur, persallum est illud apud Nævium; Quid ploras pater? Mirum ni cantem, condemnatus sum. Orat. 2. 210.

<sup>a</sup> *Uros*. 16.

<sup>a</sup> Huic generi quasi contrarium est ridiculi genus patiens, & lenti, ut cum Cai opercussu esset ab eo, qui arcam terebat, cum ille diceret, Cave: Rogavit, nunquid aliud ferret, præter arcam. 211.

<sup>b</sup> *Uros*. 17.

<sup>b</sup> Etiam Stultitiæ falsa Reprehensio, ut ille Sículus, cui prætor Scipio patronum causæ dabat hospitem suum, hominem nobilem, sed admodum Stultum: Quæso, inquit, prætor adversario meo da istum patronum, deinde mihi neminem dederis. Orat. 2. 211.

<sup>c</sup> *Uros*. 18.

ὁ γὰρ ὁ τῆς  
ταχὺ τῆς τῆς  
δυναμίας.  
*Suid.* 26.

<sup>c</sup> *Movent* illa etiam, quæ coniectura explanantur, longè aliter, atque sunt, sed acutè atque concinnè: ut cum Scaurus accularet Rutilium ambitus, cum ipse Consul esset factus, ille repulsam tulisset, & in eius tabulis ostenderet litteras: A: F: P: R. idque diceret esse actum fide P: Rutilii: Rutilius autem, ante factum, post relatum: Ca: Cannius eques R: cum Rufo adesset, exclamat neutrum illis litteris declarari, quid ergo, inquit Scaurus? AEmilius fecit, plectitur Rutilius. 211.

<sup>d</sup> *Uros*. 19.

<sup>d</sup> *Ridentur* etiam discrepantia, ut quid huic abest, nisi res & virtus? 211.

<sup>e</sup> *Uros*. 20.

<sup>e</sup> *Bella* etiam est familiaris reprehensio, quasi errantis, ut cum obiurgavit Albius Granius, quod, cum eius tabulis quiddam Albucio probatum videretur, & valdè absoluto Scævola gauderet, neque intelligeret contra suas tabulas esse iudicatum. Orat. 2. 211.

<sup>f</sup> *Uros*. 21.

<sup>f</sup> Huic similis est etiam admonitio in consilio dando familiaris, ut cum patrono malo, cum vocem in dicendo obtudisset, suadebat Granius, ut multum frigidum biberet, simulac domum redisset: perdam, inquit, vocem, si id fecero: Melius est, inquit, quam reum. 211.

<sup>g</sup> *Uros*. 22.

<sup>g</sup> *Bellum* etiam est, cum quid cuiq; sit consentaneum, dicitur; ut cum Scaurus nonnullam haberet invidiam ex eo, quod Phrygionis Pompeii locupletis hominis bona sine testamento possederat: sederetq; advocatus reo Bestiæ, cum funus quoddam duceretur, Acculator C. Memmius vide, inquit, (Scaure) mortuus rapitur, si potes esse possessor. 2. Orat. 211.

<sup>b</sup> Sed ex his omnibus nihil magis ridetur, quam quod est præter expectationem. Hoc verò Crassi nihil facilius, cum læsisset testis Silus Pilonem, qui te in eum audisse dixisset, potest fieri, inquit, Silo, ut is, vnde te audisse dicis, iratus dixerit: annuit Silus; potest etiam, ut tu non rectè intellexeris: id quoque toto capite annuit, ut se Crassus daret. potest etiam fieri, inquit, ut quod omninò te audisse dicis, nunquā audieris. Hoc ita præter expectationem accidit, ut testem omnium risus obrueret. Orat. 2. 211.

<sup>i</sup> Sæpè etiam concedas facere adversario id ipsum, quod tibi ille detrahit, ut C: Lælius cum ei quidam malo genere natus diceret, indignum esse suis maioribus, ut herculè inquit, tu tuis dignus. 211.

<sup>i</sup> Sæpe etiam sententiolè ridicula dicuntur, ut M: Cincius quo die legem de donis, & muneribus tulit, cum C: Cento produisset, & satis contumeliolè: quid fers Cinciole? quæsisset: ut emas, inquit, Cai, si uti velis. 211.

<sup>m</sup> Sæpe etiam falsè quæ fieri non possunt, optantur, ut M: Lepidus, cum cæteris in campo exercentibus, in herba ipse recubisset, vellem hoc, inquit, esset laborare. 211.

<sup>n</sup> *Salsum* est etiam quærentibus & quasi percunctantibus lentè respondere, quod nollent: ut Censor Lepidus cum M: Antistio Pyrgensi equum ademisset, amicumque cum vociferarentur, & quærent, quid ille patri suo responderet, cur adempum sibi equum diceret, cum optimus colonus, parcissimus, modestissimus, frugalissimus esset: me istorum, inquit, nihil credere. 2. Orat. 212.

*Colliguntur* à Græcis alia nonnulla, Excerationes, admirationes, minationes. Sed & hæc ipsa nimis mihi videor multa in genera descripsisse. Orat. 2. 212.

<sup>o</sup> *Maximè* autem homines delectantur, si quando risus coniuncte, re, verboque moveatur. Sed hoc memento, quoscunque locos attingam. vnde ridicula ducantur, ex iisdem locis ferè etiam graves sententias posse duci: tantum interest quod gravitas honestis in rebus leverè, iocus in turpiculis, & quasi deformibus ponitur. velut in iisdem verbis & laudare frugi servum possumus, & si est nequam iocari. *Ridiculum* est illud Neronianum vetus in furace servo solum

<sup>b</sup> *ὑποδ.* 23.

<sup>i</sup> *ὑποδ.* 24.

<sup>τὸ</sup> *παρὰ*

<sup>πρὸς</sup> *δοκίαν.*

*Hermog.* *παρὰ*

*μυθῶν δ' ἐν ὁ-*

*τις. Παρὰ*

*δὲ ὅσον ἀπὸ*

*δοκίαν θάου-*

*μας in Suidas*

*Admirabilia*

*Latini quæ*

*Græci αἰκίαι*

*παρὰ δὲ ὅσα*

*Cic. de fin. 4.*

*ad Bruum*

*Paradoxa.*

*huc etiam*

*speciat ἐξ ὁ-*

*μωρον.*

<sup>τὸ</sup> *μὲν ἐμὲν*

<sup>ἀπ'</sup> *ἐμὲ γένος*

<sup>ἀρξεται</sup> *τὸ δὲ*

<sup>οὐν, εἰς</sup> *οὐ π-*

<sup>λαυτήσι.</sup> *de*

*Themistocle.*

*Galen: ἐπὶ*

*τίχας ὁπο-*

*τραπικῶς.*

<sup>i</sup> *ὑποδ.* 25.

<sup>m</sup> *ὑποδ.* 26.

<sup>n</sup> *ὑποδ.* 27.

<sup>o</sup> *ἔτι α.*

solum esse, cui domi nihil sit nec obsignatum, nec occlusum; quod idem in bono servo dici solet, sed hoc iisdem etiā verbis. 2. Orat. 206.

Et herculè hæc omnia, quæ à me de facetiis disputantur non maiora forensium actionum, quam omnium sermonum condimenta sunt. Nam quod apud Catonem est, qui multa retulit, ex quibus à me exempli causa multa ponuntur per mihi scitum viderur C. Publicium solitum dicere P. Mummi-um<sup>a</sup> cuius temporis hominem esse: Sic profectò res se habet, nullum ut sit vitæ tempus, in quo non deceat leporem, humanitatemque versari. 2. Orat. 209.

<sup>a</sup> Omnium ho-  
rarum homo,  
de Asinio Pol-  
lione Fabius.

apud Sueton-  
ium de com-  
bibonibus

suis Tiberi-  
us: idem En-  
nius graphi-  
ce de Gemmi-  
no Seruilio:  
citatur Gellius  
l. 12 c. 4.

<sup>b</sup> Lucius. 1.

### Stromatis primi, octava Sectio.



Vic<sup>b</sup> autem est illa dispar adiū-  
cta ratio Orationis, quæ a-  
lio quodam genere mentes iu-  
dicum permovet, ut aut ode-  
rint, aut diligant, aut invideāt,  
aut saluum velint, aut metuāt,  
aut spernant, aut cupiant, aut  
abhorreant, aut lætentur, aut  
mœreant, aut misereantur, aut  
punire velint, aut ad eos motus  
adducantur, si qui finitimi sint,

& propinqui his, ac talibus animi perturbationibus 2. Orat.

<sup>c</sup> Laetius in 196.

Zenone

<sup>d</sup> Lucius. 2.

τὰ πρῶτα κρι-  
τικὴ εἰς τὴν χρῆ-  
σιν τῶν ἐν τῷ  
ὀπτιμῷ παθῶν.

<sup>e</sup> Cic in  
Part. 300.

hæc omnia  
Laeti: in  
Zenone.

M<sup>c</sup> Quæ vero Græci πῶς appellant: ego poteram morbos,  
& id verbum esset e verbo, sed in consuetudinem nostram nō  
caderet. Nā misereri, invidere, gestire, lætari, hæc omnia mor-  
bos Græci appellant, motus animi rationi non obtemperan-  
tes, nos autem hos eosdem motus concitati animi rectè, ut  
opinor, perturbationes dixerimus: morbos autem non satis  
vstratè: nisi quid aliud tibi videtur. A. mihi vero isto modo.  
Tusc. lib. 3.

Est igitur causa omnis in<sup>d</sup> opinione, nec vero ægritudinis  
solum, sed etiam reliquorum omnium perturbationum: quæ  
sunt genere<sup>c</sup> quatuor, partibus plures. nam cū omnis perrur-  
ba-

batio sit animi motus vel rationis ex p<sup>er</sup>is, vel rationem aspernans, vel rationi non obediens, utq; motus aut boni, aut mali opinione<sup>r</sup> citetur, bifariam quatuor perturbationes æqualiter distributæ sunt. nã duæ sunt ex opinione boni: quarum altera<sup>r</sup> voluptas gestiens, id est, præter modum elata lætitia opinione præsentis alicuius boni. altera vel cupiditas recte, vel libido dici potest, quæ est immoderata appetitio opinionis magni boni rationi non obtemperans. ergo hæc duo genera, voluptas gestiens, & libido, bonorum opinione turbantur: ut duo reliqua metus, & ægritudo malorum: nam & metus, opinio magni mali impendentis: et ægritudo est opinio magni mali præsentis: & quidem recens opinio talis mali, ut in eo rectè videatur esse angor: id est autè, ut is, qui doleat, oportere opinetur se dolere. Tusc. 3.

"Sic quatuor perturbationes sunt, tres constantiæ. nam libidini voluntas opponitur. Stoici ἐλπίς appellat: eamque putant in solo esse sapiente, quam sic definiunt: voluntas est quæ quid cum ratione desiderat: lætitia gestiendi, vel nimia<sup>o</sup> gaudiū: estq; cū ratione animus movetur placide, atq; confatèr: metui<sup>p</sup> cautio: estq; à malis cum ratione declinatio. Iam A Egritudini nulla constantia opponitur. Tusc. 4.

"Sed in singulis perturbationibus partibus eiusdem generis plures subiiciuntur: ut ægritudini invidentia (utendum est enim docendi causa, verbo minus vsitato, quoniam invidia non in eo, qui invidet, solum dicitur, sed etiam in eo, cui invidetur: æmulatio, obrectatio, misericordia, angor, luctus, mœror, ærūna, dolor, lamentatio, sollicitudo, molestia, afflictatio, desperatio, & si qua sunt de genere eodem: sub metum autè subiecta sunt pigritia, pudor, terror, timor, pavor, exanimatio, conturbatio, formido, voluptati malevolentia lætans malo alieno, delectatio, iactatio, & similia. Libidini ira exarscens, odium, inimicitia, discordia, indigentia, desiderium, & cætera eiusmodi. hæc autem definiunt hoc modo. Invidentiã esse dicunt ægritudinẽ susceptam propter alterius res secundas, quæ nihil noceant invidenti. nam si quis doleat eius rebus secundis, a quo ipse lædatur non rectè dicitur invidere: ut si Hectori Agamemnon. qui autem cui alterius commoda nihil noceant, tamen cum doleat his frui is invidet profecto: æmulatio autè dupliciter illa quidẽ dicitur, ut & in laude, & in vitio nomen hoc sit nam

Al. cōcise: sur.

B. ἐπιδ. 3.

egone non intelligo q sit. id est Græce Latine voluptas. C. de fin. 2

h. ἐπιδ. 4.

ἐπιθυμία

l. ἐπιδ. 5.

δύος ἀποσδοκία μέλλοντος ἡγεῖται. Plat. in Lacheia.

m. ἐπιδ. 6.

λὺται.

n. ἐπιδ. 7.

o. χαρὰ.

p. ἐλάφεια.

q. ἐπιδ. 8.

de Reciprociis. Gell. 9. c. 12. l. 12. c. 9.

ancipitia vocat. media, et communia. l. 15. c. 13.

inopinata.

φθόνος. τὸ τῶν μετὰν interest ὅτι φθόνος Cic. ad Att. 5. epist. 19.

ἡδὸς. τὴν

μετὰν interest ὅτι φθόνος Cic. ad Att. 5. epist. 19.

ἡδὸς. τὴν

μετὰν interest ὅτι φθόνος Cic. ad Att. 5. epist. 19.

ἡδὸς. τὴν

μετὰν interest ὅτι φθόνος Cic. ad Att. 5. epist. 19.

ἡδὸς. τὴν

& imitatio virtutis, æmulatio dicitur: sed ea nihil hoc loco  
vtemur: est enim laudis: & est æmulatio ægritudo: si eo, quod  
quis concupierit, alius potiatu, ipse careat. Obrectatio au-  
tem est ea, quæ intelligi<sup>a</sup> Zelotypiam volo, ægritudo, ex eo,  
quod alter quicquid potiatu<sup>r</sup> eo, quod ille ipse concupierit.  
<sup>b</sup> Misericordia est ægritudo ex miseria alterius iniuria labo-  
rantis.

<sup>a</sup> Ζηλοτυπία.  
<sup>b</sup> ἰλιος.

<sup>a</sup> Ἄχος  
<sup>b</sup> Ὀδύνη.

<sup>a</sup> ὑποδ. 9.  
<sup>f</sup> ὀκνος,  
<sup>g</sup> δειμα.  
<sup>h</sup> Arist. in  
problemis.  
Macrobius.  
Saturni lib.  
1. c. 11.  
Gell. 19 6.  
<sup>i</sup> ὑποδ. 10.  
<sup>j</sup> ἐπιχαίρεκα-  
κία.  
<sup>k</sup> Κήλησις.  
<sup>l</sup> c. de lenis.

<sup>a</sup> ὑποδ. 11.  
<sup>b</sup> Ὀψι.  
<sup>c</sup> ὑίσις.  
<sup>d</sup> ἡμις.  
<sup>e</sup> Al. in timo  
animo.  
<sup>f</sup> ὀπάνις.

<sup>c</sup> Angor est ægritudo premens. luctus ægritudo ex eius, qui  
catus fuerit interitu acerbo. <sup>d</sup> Mæror ægritudo flebilis. AE-  
rumna, ægritudo laboriosa. Dolor ægritudo crucians. Lamen-  
tatio ægritudo cum eiulatu. Sollicitudo, ægritudo cum cogi-  
tatione. Molestia ægritudo permanens. Afflictatio ægritudo  
cum vexatione corporis. desperatio ægritudo sine ulla re  
expectatione meliorum. <sup>e</sup> Quæ autem subiecta sunt sub me-  
tu ea sic definiunt. <sup>f</sup> Pignitiam, metum consequentis laboris.  
<sup>g</sup> Terrorem metû cōcutientē: ex quo fit, <sup>h</sup> vt pudorem rubor,  
terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus consequatur:  
timorem metû mali appropinquantis. pavorem mentû mē-  
tem loco moventem: ex quo illud Ennii.

Tum pavor sapientiam mihi omnem ex animo expecto-  
rat. Exanimationem, metum sublequentem, & quasi comi-  
tem pavoris. Conturbationem, metû excurientem cogitata.  
formidinem metum permanentem. <sup>i</sup> voluptatis autem par-  
tes hoc modo describunt. Vt <sup>j</sup> malevolentia sit voluptas ex  
malo alterius sine emolumento tuo: delectatio voluptas sua-  
vitate auditus<sup>m</sup> delinens animum: & qualis hæc est aurium.  
tales sunt oculorum, & tactionum, & odoracionem, & tempo-  
rum, quæ sunt omnes vnius generis, ad perfundendum ani-  
mum, tanquam illiquefactæ voluptates. lætatio est volup-  
tas gestiens, & se efficiens insolentius. <sup>k</sup> Quæ autem libidini  
subiecta sunt, ea sic definiunt, vt <sup>l</sup> ira sit libido puniendi eius,  
qui videatur læsisse iniuria. Excandescencia autē sit ira nā-  
cens & modo existens, quæ θυμωσις Græcè dicitur: Odium  
ira inveterata: <sup>m</sup> inimicitia ira vlciscendi tempus observans:  
Discordia ira acerbior intimo odio, & corde concepta: <sup>n</sup> In-  
digentia libido inexplibilis: desiderium libido eius, qui non-  
dum adfit, videndi. distinguunt illud etiam vt sit libido earum  
rerum quæ dicuntur a quodam, aut quibusdam: quæ κατὰ  
ρήματα dialectici appellant: vt habere divitias, capere hono-  
res: Indigentia rerum ipsarum est, vt honorum, vt pecuniarum.  
Om.

omnium autem perturbationum fontem esse dicunt intemperantiam? Tusc. 4. 512. 513. 514.

<sup>a</sup> Ex perturbationibus autem primum morbi conficiuntur, <sup>a</sup> *ἡρώδης. 12.*  
 quæ vocant illi *νοσήματα*, eaq; quæ sunt iis morbis contraria, <sup>a</sup> *Laers. in Zeno.*  
 quæ habet ad res certas vitiosam offensionem, atq; fastidium. <sup>b</sup> *ἡρώδης. 13.*  
 Deinde egrotationes, quæ appellantur à Stoicis *ἀρρώστηματα*.  
 hisq; ite oppositæ, contrariæ offensiones. Definiunt autem animi  
 egrotationem, opinionationem vehementem de re non expectanda,  
 tanquam valde expectanda sit, inhaerentem, & penitus insitam:  
 eaque oritur ex libidine & lætitia: quod autem nascitur ex  
 offensione, ita definiunt. <sup>c</sup> opinionem vehementem de re non  
 fugienda inhaerentem, & penitus insitam, tanquam fugienda. <sup>c</sup> *Al. opinati-*  
 Hæc autem opinatio est ludicare se scire, quod nesciat. <sup>c</sup> *onem.*  
 egrotationi autem talia quædam subiecta sunt, Avaritia, mulie-  
 rositas, ut ita appellemus eam, quæ, Græcè *φιλοσυνη* dicitur,  
 pervicacia, <sup>d</sup> ligurtio, vinolentia, <sup>e</sup> cupidia, & siqua sunt similia. <sup>d</sup> *v. c. liguri-*  
 Est autem <sup>e</sup> avaritia opinatio vehemens de pecunia, quasi valde <sup>e</sup> *sio.*  
 expectanda sit, inhaerens, & penitus insita: similisq; est eiusdem <sup>e</sup> *Al. cupidia.*  
 generis definitio reliquarum. offensionum definitiones sunt e- <sup>e</sup> *φιλαρβυρία.*  
 iusmodi, ut inhospitalitas sit opinio vehemens, fugiendum esse  
 hospitē, eaq; inhaerens, & penitus insita. Similiter definitur &  
 mulierum odium, quale in *μισογονεία* est, ut Hyppolyti, & ut Timo-  
 nis, qui *μισάνθρωπος* appellatur generis humani. Tusc. 4. 23. Et  
 quoniam docuit iam nos longa vita, vsusq; rerum maximarum,  
 ut quibus rebus animi hominum moverentur teneremus,  
 trademus etiam, quæ nos sequi in dicendo, quæq; maxime  
 spectare solemus. <sup>b</sup> Equidem primum considerare soleo, postulet  
 ne causa. Nam neq; parvis in reb; adhibendæ sunt hæc dicendi  
 faces: neq; ita animatis hominibus, ut nihil ad eorum mentes  
 oratione flectendas perficere possimus ne aut irrisione, aut  
 odio digni putemur, si aut Tragædias agamus in nugis, aut  
 convellere adoriamur, ea, quæ non possunt commoveri. O. 2. 199.  
 Deinde quoniam hæc ferè maximè sunt in iudicium animis, aut  
 quicuiq; illi erunt, apud quos agemus, oratione molienda, A-  
 mor, odium, iracundia, invidia, misericordia, spes, lætitia, timor,  
 molestia: sentimus amorē conciliari, si id velle videre, qd sit <sup>i</sup> *ἡρώδης. 14.*  
 utile ipsis, apud quos agas, defendere: si aut pro bonis viris, aut  
 certè pro iis, qui illis boni atq; utiles sunt laborare. Namque  
 hæc res Amorē magis conciliat, illa virtutis defensio chari-  
 tatem. plusq; proficit, si proponitur utilitatis futuræ, qd præte-

• Vnum pro  
multis dabi-  
tur caput:  
Virg. *Æneid*  
9.

• *Idem* 19.

riti beneficii commemoratio. Enitendum est etiam, ut ostendas in eâ re, quam defendas, aut dignitatem inesse, aut utilitatem, cumque cui concilies hunc amorem, significes nihil ad utilitatem suâ retulisse, ac nihil omninò fecisse causa sua. Invidetur enim commodis hominum ipsorum, studiis autè eorum cæteris commodandi favetur. Videndumq; hoc loco est, né quos ob benefacta diligere volumus, eorum laudem, atq; gloriam, cui maximè invideri solet, nimis efferre videamur. 2. Orat. 200. Ardeo mihi credite patres conscripti (id quod vosmet de me existimatis, & facitis ipsi) incredibili quodam amore patriæ: qui me amor, & subvenire olim impendentibus periculis maximis, cum dimicatione capitis: & ruitum, cum omnia tela undique esse intenta in patriam viderem, subire coegit, atque excipere <sup>a</sup> vnum pro universis. Hic me meus in remp: animus pristinus, ac perennis cum C. Cæ. sare reducit, reconciliat, restituit in gratiam. Quod volent, denique homines existiment: nemini ego esse possum benè de rep: merenti non amicus. Etenim si iis, qui hæc omnia flamma ac ferro delere voluerunt, non inimicitias solû, sed etiam bellum indixi, atque intuli: cum partim mihi illorum familiares, partim etiam me defendente capitis iudicii essent liberati: cur eadem resp: quæ me in amicos inflâmâre potuit, inimicis placare nò possit? De provin: cõsul. 826 <sup>b</sup> Atq; iisdem his ex locis & odium in alios struere discemus, & à nobis, ac nostris dimovere, eademque hæc genera tractanda sunt in *fracundia* vel excitanda, vel sedanda: Nam si, quod ipsis, qui audient, perniciosû, aut invtile sit, id factum augeas, odiû creatur: Sin q; aut in bonos viros aut in eos, in quos quisq; minimè debuerit, aut in remp: tû excitatur, si nò tã acerbum odiû, tamen aut invidiæ, aut odii non dissimilis offensio. O. 2. 200. Ecqua civitas est non modo in provinciis nostris, verû in ultimis nationibus, aut tã potēs, aut tã libera, aut etiã tã immanis, ac barbara? rex deniq; ecquis est, q; senatorem populi Rom: recto, ac domo non invitet? qui honos nò homini solû habetur, sed primû populo Rom: cuius beneficio nos in hunc ordinem venimus: deinde ordinis auctoritati quæ nisi gravis erit apud locios, atque exterarum nationes, ubi erit imperii nomen, & dignitas? Mamertini me publicè non invitaverunt: me cum dico, leve est, Senatorem populi Rom: si non invitaverunt, honorẽ debuit detraxerunt non homi-

ai, sed ordini. Nam ipsi Tullio parebat domus locupletissima & amplissima, C n: Pompeii Basilici, quò, etiã si esset invitatus à vobis, tamẽ divertisset: erat etiam Percenniorũ, qui nũc itẽ Pompeii sunt, domus honestissima, quò L: frater meus summa illorũ voluntate divertit. Senator populi Rom: quod in vobis fuit, in vestro oppido iacuit, & pernoctavit in publico. nulla hoc alia civitas vnquam commisit. In Verrem. 5. 205.

<sup>c</sup> *Siem timor* incutitur aut ex ipsorũ periculis, aut ex cõmunib<sup>9</sup>: Interior est ille proprius, sed hic quoq; cõmunis ad eadẽ similitudinẽ est perducẽdus. O. 2. 200. Glaucia solebat, homo impurus, sed tamen acurus, populũ monere, vt cũ lex aliqua recitaretur, primũ versum attenderet: si esset, dictator, cõsul, prator, magister equitũ, ne laboraret, sciret ad se nihil pertinere: sin autẽ, *quicunq; post hanc legẽ* videret, nẽ qua nova questione alligaretur nunc vos, equites Rõ: videte. scitis me ortũ e vobis, omnia semper sensitse pro vobis: nihil horum sine magna cura, & summa charitate vestri ordinis loquor: alius alios homines, & ordines, ego vos sēper cõplexus sũ, moneo, & p̃dico, integra re, causaq; denũcio, omnes homines, deosq; testor, dum potestis, dum licet, providete, ne duriorẽ vobis cõditionẽ statuatis, ordinisq; vestro, quã terre possit. serper hoc malũ, mihi credite, longius, q̃ putatis. pro. Rabir. 134.

<sup>c</sup> *Jon. 1. 16.*  
Tunc ius  
res agitur,  
paries cum  
proximus  
ardet. Horat.  
Lepist. 1. e-  
pist. 19. C. 5.

<sup>d</sup> *Par,* atque vna ratio est spei, lætitiæ, molestiæ. 2 O. 200. nolite iudices, aut hunc iã natura ipsa occidentẽ, velle matutius extingui vulnere vestro, q̃ suo fato: aut hunc nunc primũ florentẽ firmata iam stirpe virtutis, tanquam turbine aliquo, aut subita tempestate pervertere. conservate parenti filium, parentem filio: ne aut senectutẽ iam propẽ desperatã contempsisse, aut adolescent iam plenam spei, maximeq; non modo vos nõ aluisse, sed etiã perculisse atq; afflixisse videamini. quẽ si vobis, si suis, si reipub. conservatis, deditũ, addictũ, obstrictum vobis, ac liberis vestris habebitis: omniumque huius nervorum, ac laborum vos potissimum (iudices) fructus vberes, diuturnosque capietis. pro. Coel. 63.

<sup>d</sup> *Jon. 1. 17.*

<sup>e</sup> *Sed* haud sciã, an acerrimus longẽ sit omniũ motus invidia: nec minũ virium opus sit in eã cõprimenda, q̃ in excitanda. Invident autem homines maximẽ paribus, aut inferioribus, cum se relietos sentiunt, illos autem dolent evolasse. Sed etiã superiorib<sup>9</sup> invidetur sēpẽ vehementer, & eo magis si intollerantius se iactat, & equalitatẽ cõmunis iuris p̃stã-

<sup>e</sup> *Jon. 1. 18.*  
Reges se  
disse supero-  
bos: de Bra-  
to Cic: ad  
Att.

tia dignitatis, aut fortunæ suæ transeunt: Quæ si inflāmāda sunt, maximè dicendum est, nō esse virtute parata, deindè etiā vitis atq; peccatis: tū si erunt honestiora, atq; graviora tamē non esse tanti vlla merita quāta insolentia hominis, quātūq; fastidiū. 200. 2. Or. Idemq; postea, cum immunerabilis multitudo bonorum de Capitolio supplex ad eum sordidata venisset, cumque adolescentes nobilissimi, cunctiq; equites Romæ se ad lenonis impurissimi pedes abiecisset, quo vultu Cincinnatus Ganeo non solum civium lacrymas, verum etiam patriæ preces repudiavit? neque eo contentus fuit, sed etiam in concionem ascendit, eaq; dixit, quæ si eius vir Catilina revixisset, dicere non esset aulus: se Nōarum Dec: quæ me cōsule, fuissent, cliviq; Capitolini pœnas ab equitibus Ro: esse repetiturum: neq; solum id dixit, sed quos ei commodū fuit, compellavit. L: vero Lamiam, equitem Ro: præstanti dignitate hominem, & salutis meæ pro familiaritate reip. pro fortunis suis amicissimum consul imperiosus exire vrbe iussit: & cum vos vestem mutandam censuissetis, cunctique mutassetis, atque idem omnes boni iam antè fecissent, ille vnguentis oblitus cum toga prætexta, quam omnes prætores, ædilesque tum abiecerant, irrūit (qualorem vestrum, & luctū gravissimæ civitatis: fecitq;), quod nemo vnquam tyrannus: ut, quo minus oculis vestrum malum gerneretis, nihil diceret, ne apertè incōmoda patriæ lugeretis, ediceret. Cum verò in Circo Flaminio non à Tribuno ple: consul in concionem, sed à latrone Archipirata productus esset: primum processit, qua auctoritate viri vini, somni, stupri plenus, mudenti coma, composito capillo, gravibus oculis, fluentibus buccis: pressa voce, & temulenta: quod in cives indemnatos esset animadversum, id sibi dixit gravis auctor vehementissimè displicere, post redit in senatu 208.

me crudeli  
Sorte paren-  
tes raptos  
prohibet lu-  
gere timor.  
Senec in Oc-  
avia.

Ad sedandum autem magno illa labore, magnis periculis esse parata, nec ad suum commodum, sed ad aliorum esse collata, seque si quam gloriam peperisse videatur, tamen ea non sit iniqua merces periculi, tamen ea non delectari, totamque abijcere, atque deponere: omninoq; perficiendum est (quoniam plerique sunt invidi, maximeque est hoc commune vitium, & pervagatum: Invidetur autem præstanti florentique fortunæ) ut hæc opinio minuatur, & illa excellens opinione fortuna cum laboribus, & miseriis permista el-

se videatur 200. Orat. 2. Intelligo, iudices, in causa aperta, minimeque dubia multò & plura, & à pluribus peritissimis esse dicta, quam res postularer: sed id factum est, nò ut vobis rem tam perspicuam dicendo probaremus, verum ut omnium malevolorum, iniquorum, invidorum animos frangeremus: quos ut accusator incenderet, ut aliqui sermones hominum alienis bonis mœrentium etiam ad vestras aures permanerent, & in iudicio ipso redundarent, idcirco illa in òni parte orationis suæ arte aspergi videbatis: tum pecuniam L. Cornelij, quæ neque invidiosa est, & quantacunque est, eiusmodi est, ut conservata magis, quam corrupta esse videatur: tum luxuriam, quæ non crimine aliquo libidinis, sed cò- muni maledicto notabatur: tum Tusculanum, quod Q. Metelli fuisse meminerat, & L. Crassi, Crassum emisse de libertino homine Soterico Martio, ad Metellum pervenisse de Venonii vindicis bonis non tenebat: simul illud nesciebat, <sup>b</sup> prædiorum nullam esse gentem, emptionibus ea solere sæpè ad alienos homines, sæpè ad infimos, non legibus, <sup>b</sup> *Ἀγρὸς Ἀγρῶν* tanquam tutelas pervenire. Obiectum est etiam, quod in <sup>ἡμῶν & γὰρ ὁ μὲν</sup> tribum Crustumina pervenerit, quod hic affecutus est le- <sup>ποτε ὡς δὲ</sup> gis de ambitu præmio, minus invidioso, quàm qui legum <sup>Μαρίαν. Ἀν-</sup> præmiis prætoriam sententiam, & prætextam togam con- <sup>κίαν.</sup> sequitur: & adoptio Theophanis agitata est, per quam Cornelius nihil est, præterquam propinquorum suorum hære- ditates affecutus, quanquam istorum animos, qui ipsi Cor- <sup>c</sup> *Hostem qui* nelio invident, nò est difficillimum mitigare: more hominū <sup>feriet, mihi</sup> invident: in conviviis rodunt: in circulis vellicāt, non illo ini- <sup>c</sup> *est Cartha-* amico, sed hoc maledico dente carpunt, qui <sup>c</sup> *amicis L. Cor-* nelii, aut inimici sunt, aut invident, hi sunt huic multo vehe- <sup>c</sup> *quisquis erit* mentius pertimescendi. Nam huic quidem ipsi quis est vn- <sup>Ennius in. A.</sup> quam inventus inimicus? aut quis iure esse potuit? quem bo- <sup>nibale. Cic.</sup> num non coluit? cuius fortunæ, dignitæque non celsit? <sup>pro Balbo.</sup> versatus in intima familiaritate hominis potentissimi, in <sup>d</sup> *ἑαυτοῦ. 19.* maximis nostris malis, atque discordiis neminem vnquam <sup>c</sup> *Homo sum* alterius rationis, ac partis non re, non verbo, non vultu de- <sup>humani ni-</sup> nique offendit: pro. Cor. Bal. 76. <sup>hil a me alie</sup>

<sup>d</sup> *Ἰὰν* misericordia movetur, si is, qui audit, adduci potest, nū puto. Te- <sup>rent. in He-</sup> ut illa, quæ de altero deplorentur, ad res suas revocet, quas <sup>auton: Cic.</sup> aut tulerit acerbas, aut timeat, aut intuens alium, crebrò <sup>de fin. Off. 1.</sup> ad seipsum revertatur. Ita cum singuli casus humanarum

miseriarum graviter accipiuntur, si dicuntur dolenter, tum afflicta, & prostrata virtus maximè luctuosa est. Orat. 2. 200. Ecquod huius factum, aut commissum, non dicam audacius, sed quod cuiquam paulò minùs consideratum videtur factum, quæro? verbum ecquod vnquam ex ore huius exiit, vndè quisquam possit offendi? at vero in illa gravi. L. Syllæ victoria, turbulentaque, quis P. Sylla melior? quam multorum hic vitam est? L. Sylla deprecatus? quam multi sunt summi homines, & ornatissimi, & nostri, & equestriis ordinis, quorum pro salute se hic L. Syllæ obligavit? quos ego nominarem: neque enim ipsi nolunt, & huic animo gratissimo adsunt: sed quia maius est beneficium, quam posse debet civis civi dare, idèd à vobis peto, vt, quod potuit, tempore tribuatis: quod fecit, ipsi. Quid reliquam constantiam vitæ cōmemorem? dignitatem, liberalitatem, moderationem in privatis rebus, splendorem in publicis? quæ ita à fortuna deformata sunt, vt tamen à natura inchoata compareant. Quæ domus? quæ celebratio quotidiana? quæ familiaris dignitas? quæ studia amicorum? quæ ex quoque ordine multitudo? hæc diu multum, & multo labore quæsitæ, vna eripuit hora. Pro. Syl. 183. O miserum, & infelicem illum diem, quo consul omnibus centuriis P. Sylla renunciatus est. O falsam spem: ô volucrem fortunam: ô cæcam cupiditatem: ô præposteram gratulationem. Quam citò illa omnia ex lætitia, & voluptate ad luctum, & lacrymas reciderunt: vt, qui paulò ante cōsul designatus fuisset, retineret repente nullum vestigium pristinae dignitatis. Quid enim erat mali, quod huic spoliato honore, fama, fortunis deesse videretur? aut cui novæ calamitati locus vllus relictus esset? vt, get eadem fortuna, quæ cœpit: repetit novum mœrorem: non patitur hominem calamitosum, vno modo afflictum, vno in luctu perire. Sed iam impediōr egomet, iudices, dolore animi, né de huius miseria plura dicam, vestra iam sunt partes (iudices) in vestra mansuetudine, atque humanitate causam totam repono. pro Syl. 184.

Hac in varietate, duriorum, accusatio suppedabit exempla, mitiorum, defensiones mea. Orat. 326.

<sup>a</sup> Sed est quædā in his duobus generibus, quorum alterum leve, alterum vehemens esse volumus, difficilis ad distinguendum similitudo. Nā ex illa lenitate, qua cōciliamur iis, qui

qui audiunt, ad hanc vim acerrimam, qua eosdem excitamus, influat oportet aliquid, & ex hac vi nonnunquam animi aliquid influendum est illi lenitati. Neque est vlla temperatior oratio, quam illa, in qua asperitas contentionis oratoris ipsius humanitate conditur. Remissio autem lenitatis quadam gravitate, & contentione firmatur. 201. habueras tum omnia in causa superiora, vim, fugam, lapidationem, & crudelitatem tribunitiâ in Cæpionis gravi, miserabiliq; casu in iudiciû vocabas. Deinde principem & senatus, & civitatis M: Æmiliû lapide percussum esse constabat, vi pulsum ex templo L: Corvæ & T: Didii, cum intercedere vellent rogationi, nemopoteras negare. Hic ego quid dicam me artem aliquam adhibuisse? quod fecerim, narrabo, si placuerit vos meam defensionem in aliquo artis loco reponetis, omnium seditionum genera, vitia, pericula collegi, eamque orationem, ex omni reip: nostre temporum varietate repetivi, conclusiq; ita, ut dicerem, & si omnes molestæ semper seditiones fuissent, iustas tamen fuisse non nullas, & propè necessarias: tum illa egi, ne quæ reges ex hac civitate exigi, neque tribunos plebis creati, neque plebiscitis toties consularem potestatem minui, neque provocationem patronam illam civitatis, ac vindicem libertatis populo R: dari sine nobilium dissensione potuisse, ac si illæ seditiones saluti huic civitati fuissent, non continuo, si quis motus populi factus esset, id C: Norbano in nefario crimine, atque in fraude capitali esse possidendum, quod si unquam populo Ro: concessum esset, ut iure concitatus videretur, id quod docebam sæpè esse concessum. nullo modo illa causam iustiores fuisse: tum omnem orationem traduxi, & converti in increpandam Cæpionis fugam, in deplo- randum interitum exercitus: sic & eorum, dolor, qui lugebant suos, oratione refricabam, & animos equitum Romanorum, apud quos tum iudicis causa agebatur, ad Q: Cæpionis odium à quo erant ipsi propter iudicia abalienati, renovabam, atque revocabam. Quod ubi sensi me in possessione iudicij, ac defensionis meæ constituisse: quod & populi benevolentiam mihi conciliaram, cuius ius etiam cum seditionis coniunctione defenderam, & iudicum animos totos, vel calamitate civitatis, vel luctu, ac desiderio propinquorum, vel odio proprio in Cæpionem ad causam nostram converteram, tunc admiscere huic generi orationis vehementi, atque atroci genus illud alterum, de quo antè disputavi lenitatis, &

*b Plebis in  
Sacrum mun  
tem secessio.  
Livius de-  
cad: 1. l. 2.  
Hermog.  
mei p. b. d. v.  
divinatos. f.  
socrates. m-  
si tunc isphus*

māfuerudinis Cœpi: me pro meo sodali, qui mihi in liberū loco more maiorem esse deberet, & pro mea omni fama pro pē, fortunisq; decernere: nihil ad existimationem turpius, nihil ad dolorem acerbius accidere posse, q̄ si is, qui sapē alienissimis ā me, sed meis tamen civibus salutē existimarer fuisse, sodali meo auxilium ferre non potuissē. Petebam ā iudiciis, ut illud ætati meæ, ut honoribus, ut rebus gestis, si iusto, si pio dolore me esse affectum viderent, concederent, præsertim, si in alijs causis intellexissent, omnia me semper pro amicorum periculis, nihil vnquam pro me ipso deprecatur. ita magis affectis animis iudicum, quam doctis, tua (Sulpiti) est ā nobis tum accusatio victa. Orat. 2. 198. 199.

In utroq; autem genere dicendi, & illo, in quo vis, atque contentio quæritur, & hoc, quod ad vitam & mores accommodatur. & principia tarda sunt, & exitus tamen spissi, & producti esse debent. Non enim sicut argumentum, simulatque positum est, accipitur, alterumq; & tertium poscitur: ita misericordiam, aut invidiam, aut iracundiam, simulatq; in iudicis, possis commovere. Argumentum enim ratio ipsa confirmat, quæ simulatq; emissā est, adhærescit, illud autem genus Orationis, non cognitionem iudicis, sed magis perturbationem requirit. 2. Orat. 201.

*Stromatis primi 9. Sectio.*



*Amb* vero ea, quæ invenerit, quæ diligentia collocabit? vestibula nimirum honesta, adituque ad causā faciet hic noster illustres, cumq; animos prima aggressione occupaverit, infirmabit, excludetque contraria: de firmissimis alia prima ponet, alia postrema, inculcabitq; leviora. Orator 314. ut enim in oratore optimus quisq; sic in oratione firmissimū

quodque sit <sup>c</sup> primum: dum illud tamen in utroque teneatur, ut ea, quæ equè excellent, servantur etiam ad perorandum: si quæ erunt mediocria (nam vitiosis nusquam oportet esse locum) in mediam turbam, atque in gregem conijciantur. Orat. 2. 215. <sup>d</sup> *Ordinis* vero, collocationisque rerum, ac locorum ratio est duplex: altera, quam affert natura causa-

• *2<sup>a</sup>ia.*

• *Libanius.*

• *Libanius.*  
in *Demosth.*  
cap. 19. 20.

• *Libanius.*

ram, altera, quæ oratorum iudicio & prudentiâ compara-  
tur. nam, vt aliquid antè rem dicamus, deinde vt rem expo-  
namus, pòst vt eam probemus nostris præfidiis confirman-  
dis, contrarijs refutandis, deinde vt concludamus, atque ita  
peroremus, hoc dicendi genus natura ipsa præscribit. Vt  
vero statuamus ea, quæ probandi, docendi, persua-  
dendi causa dicenda sunt, quemadmodum componamus,  
id est vel maxime proprium oratoris prudentiæ, de Orat.  
2.214. omnia veniebant Antonio in mentem, eaque suo  
quæque loco, vbi plurimum proficere, & valere possunt, vt  
ab imperatore equites, pedites, levis armatura: sic ab illo  
in maximè opportunis orationis partibus collocabantur.  
Brut. 276. Invenire, & iudicare quid dicas, magna illa qui-  
dem sunt, & tanquam animi instar in corpore, sed propria  
magis prudentiæ, quam eloquentiæ. Orator. 314.

*Primi Stromatis Sectio  
decima.*



Vm<sup>e</sup> autem quid, & quo loco di-  
cat, invenerit, illud est longè  
maximum, videre quoniam  
modo. Scitum est enim quod  
Carneades noster dicere sole-  
bat, Clitomachum eadem di-  
cere. Carneadem autem eo-  
dem etiam modo dicere: Ora-  
tor. 314. In hoc oratoris vis il-  
la divina virtusque cernitur O-  
rat. 2. cæterarum enim rerum,

quæ sunt in oratore, partem aliquam sibi quisque vendicat,  
dicendi autem, id est, eloquendi maxima vis soli huic con-  
ceditur. nam & Græce ab eloquendo Rhetor, & latine elo-  
quens dictus est. Orat. 316.

Oratorium est igitur hoc totum diserte dicere: idque si-  
quis in alia arte faciat, assumpto vitur aliunde bono, non  
proprio nec suo. Orat. 1. 176. Quanquam enim & philosophi  
quidam ornate loquuti sunt, siquidem & Theophrastus di-

εἰς τοὺς ἰ.  
πάνου μὴν ἔν  
τὸ Σαίκεα πρ  
παρὰ τὸ ἱω-  
δὸς ἐν ἐργαί πρ  
σε εἰλαφε.

Plat. in Phē-  
dro. eloquen-  
tia μῦμα λό-  
γῃ. Vives è  
Demoerito  
Rhetorices. I.  
ἀπο τῆς ῥητο-  
ρίας. Etymo-  
log. quem  
vulgus Man-  
sum inep-  
te Nicetas  
Choniates 3.  
διὰ τὸ τῆς  
φράσεως θρο-  
νίστου. Laet.  
in Theoph.

Ἀττικὴ μῦσα  
γλυκύτης  
τῆς ἱερμνίας.

<sup>a</sup> Simile quid  
Plutarch.  
in M. Tullio

<sup>b</sup> Tyrinus  
Maximus  
Rōp. 12.

<sup>c</sup> L. Andisorii

<sup>d</sup> ὑποδ. 2.  
ἡ μὲν λέξις  
ἐκτροπὴ κα-  
λεῖται τρόπος  
ἡ δὲ τῆς συν-  
θέσεως σχῆμα  
Plutarch.  
in Hom. A-  
lexand. περὶ  
τῶν σχημά-  
των  
<sup>e</sup> ὑποδ. 3.  
<sup>f</sup> Arist. ad  
Alexand.  
Co 2 L.

vinitate loquendi nomē invenit, & Xenophontis voce musas  
quasi loquuras ferunt, & longe omniū quicumq; scripserunt,  
aut loquuti sunt, exiit & suavitate & gravitate princeps<sup>a</sup> Pla-  
to, & amē horū oratio neq; nervos, neq; aculeos oratorios, ac  
forenses habet, itaque sermo potius quam oratio dicitur. o-  
rator. 316. Sophistarum magis distinguenda similitudo vide-  
tur, qui omnes eosdem volunt flores, quos adhibet orator  
in causis<sup>1</sup> persequi, sed hoc differunt, quod cum sit his propo-  
sitū non perturbare animos, sed placare potius, nec tam per-  
suadere, quam delectare, & apertius id faciunt, quam nos, &  
crebrius, concinnas magis sententias exquirunt, quam pro-  
babiles; a re læpius discedunt, intexunt fabulas, verba aper-  
tius transferunt, eaq; ita disponunt, vt pictores varietatem  
colorū; paribus paria referūt, adversa contrarijs, læpissimeq;  
similiter extrema definiūt orator. 316<sup>b</sup> Huic generi histona  
finitima est<sup>1</sup>, in qua & narratur ornatē, & regio sæpe, aut pug-  
na describitur; interponuntur etiam conciones, & hortatio-  
nes: sed in his tracta quædam & fluens expetitur, non hæc cō-  
torta, & acris oratio. ora. 316. Etiam poetæ quæstionem attu-  
lerunt, quidnam esset illud, quo ipsi differrent ab oratoribus,  
numero maxime videbantur antea, & versu, nunc apud ora-  
tores iam ipse numerus increbuit. ibid. ego autem etiā si quo-  
rundā grandis, & ornata vox est poetarum, tamen in ea tum  
licentiā statuo maiorem esse, q̃ in nobis faciendorū, iungen-  
dorumq; verborum, tum etiā<sup>d</sup> nonnullorū voluptati vocibus  
magis, quā rebus inserviunt, Orat. 317. Itaq; quāquā omnis  
loquutio est oratio, tamen vnius oratoris loquutio hoc pro-  
prio signata nomine est. orator. 316.

<sup>e</sup> *ἢ autē* omnis ex re<sup>1</sup> atq; verbis constet oratio: Ora. 3. 226  
Ornariq; orationem Græci putent, si *verborū immutationibus*  
utāmur quos appellant *τρόπος*, ijsq; in pingendis verbis pōdus  
habent & sententiarum, orationisq; *formis*, quæ (quasi gestus  
orationis aliquos) *σχῆμα* appellant. Brut. 266. Antonius in  
verbis & eligendis (neq; id ipsum tā leporis causā q̃ pōderis)  
& collocandis, & compressione devinciendis nihil non ad  
rationem, & tanquam ad artem dirigebat: verum multo ma-  
gis hoc idem in sententiarum ornamentis, & confirmationi-  
bus. Brut. 276.

<sup>f</sup> *Verborum* vero primum nobis ratio simpliciter videnda  
est, deinde coniunctē Orat. 3. 245. <sup>1</sup> Tria sunt igitur in verbo  
simplicis

simplici, quæ orator afferat ad illustrandam, atque exornandam orationem, aut inusitatum verbum, aut novatum, aut translatum. Orator 3. 245. *Inusitata* sunt, prisca ferè, & vetusta, & ab usu quotidiani sermonis iamdiu intermissa, quæ sunt poetarum licentiæ liberiora, quam nostræ: sed tamen raro habet etiam in oratione poeticum aliquod verbum dignitatem: neque enim illud fugerim dicere, ut Cælius, quæ tempestate Poenus in Italiam venit, nec prolem, aut sobolem, aut effari, aut nuncupari, his enim locopositis grandior, & antiquior oratio sæpe videri solet. Orat. 3. 145. sed etiam inusitata, ac prisca sunt in propriis, nisi quod raro vrimur. Orat. 3. 19.

*Homerus*  
*ποδὸν ἀκτυ-  
λος ἦν.*  
*Neuius Pu-  
doricolorem  
appellavit  
etc.*

*Gell. 19. c. 7.*  
*h. v. 4.*  
*ἡ φύσις τὰ  
ὀρίματα ἡ δὲ  
σὴν Gell. 10. 4*  
*L. 18 c. 6.*

*Helius Me-  
lissus de lo-  
quendi pro-  
prietate.*

*Plat. in Cra-  
tylo.*

*h. v. 5.*  
*Recentatur  
pro eo quod  
Græci dicunt  
ἀναίσταται  
Martius in  
Mimiambis  
Gell. 15. 25.*

*è Laberio  
Gell. 16. 7.*  
*h. v. 6.*  
*Μεταφορὰ  
Plutarch.  
in Homer.  
Arist. πρὶ*

<sup>h</sup> *Propria* sunt certa quasi vocabula rerum, penè vnà nata cum rebus ipsis: in propriis autem verbis est illa laus oratoris, ut abiecta, atque obsoleta fugiat: lectis, atque illustribus utatur: in quibus plenum quiddam, & sonans inesse videatur. Orat. 3. 245.

<sup>i</sup> *Novantur* autem verba, quæ ab eo qui dicit ipso gignuntur, ac fiunt, vel coniungendis verbis, ut: *tum pavor mihi sapientiam omnem ex animo expectoratur.* vel sæpe sine coniunctione verba novantur, ut, *baccarum ubertate incurvescere.* Orat. 3. 245.

<sup>l</sup> *Translata* ea dico, quæ per similitudinem ab alia re, aut suavitatis, aut inopiæ causa transferuntur: Orator. 320. Nam gemmare vites, luxuriam esse in herbis, lætas segetes etiam rustici dicunt. quod enim declarari vix verbo proprio potest, id translato cum est dictum, illustrat id, quod intelligivolumus, eius rei, quam alieno verbo posuimus similitudo. Ergo hæc, translationes quasi mutationes sunt, cum, quod non habeas, aliunde lumas. Illæ paulò audaciores, quæ non, inopiam indicant, sed orationi splendoris aliquid accersunt, Orat. 3. 245.

Estne quæso, inquam, sitienti in bibendo voluptas? Quis istud, inquit, posset negare? eademne, inquam, quæ restincta siti? Immo alio genere nam restincta sitis stabilitatem voluptatis habet, inquit illa autem voluptas ipsius restinctionis in motu est. cur igitur, inquam restam dissimiles eodem nomine appellas? quid paulo ante, inquit,

*πρωτὶαν. Hermog. πρὶ iur. 4.*

*πρωτὶς γὰρ μεταφορῶς διαλέγουσι Arist. Rhet. 3. c. 1.*  
*dixit.*

dixerim, nonne meministi, cum omnis dolor detractus esset, variari, non augeri voluptatem? memini vero, inquam. Sed tu istud dixisti bene Latine, parum planè: varietas enim latinum verbū est, idque propriè quidem in disparibus coloribus dicitur: sed transfertur in multa disparia. Varium poema, varia oratio, varii mores, varia fortuna, voluptas varia etiam dici solet, cum percipitur ex multis dissimilibus rebus dissimiliter efficientibus voluptates. Eam si varietatem diceres, intelligerem, ut etiam non dicente te, intelligo. Ista varietas quæ sit, non satis perspicio, quod ais, cum dolore careamus, tum in summa voluptate nos esse: cum autem vescamur ijs rebus, quæ dulcem motum afferant sensibus, tum esse in motu voluptatem, quæ faciat varietatem voluptatum: sed non augeri illam non dolendi voluptatem. Cic. de fin. 2. sic ad Epicuri illius orationem adhinnit, in Pis. 103.

Sed ea transferri oportet, quæ aut clariorem faciunt rem, ut illa omnia.

Inhorrescit mare,

Tenebræ conduplicantur, noctisque & nimbum occæcat nigror,

Flamma inter nubes coruscat, cælum tonitru contremitt,

Grando mista imbri largifluo subita præcipitans cadit,

Vndiq; omnes venti erumpunt, sævi existunt turbines,

Fervet æstu pelagus. de: Orat. 3. 246.

*Aut* quo significetur magis res tota, sive facti alicuius, sive consilii. ut ille, qui occultantem consultò, nè id, quod ageretur, intelligi posset, duobus translatis verbis similitudine ipsa indicat: quandoquidem iste circumvestit dictis, sepiò. Orat. 3. 246.

*Nonnunquam* etiam brevitatis translatione conficitur, ut illud, Si telum manu fugit. Imprudentia teli emissi brevius propriis verbis exponi non potuit, quam est vno significata translatò. Orat. 3. 246.

*Atque* hoc in genere primum fugienda est dissimilitudo, Cæli ingentes fornices. Quamvis Sphæram in scenam (ut dicitur) attulerit Ennius, tamen in Sphæra fornices similitudo non potest ineffe. Orat. 3. 246.

*Deinde* videndum est ne longè simile sit ductum, Syrtim patrimonii, scopulum libentius dixerim: Charybdim bonorum, voraginem potius. Orat. 3. 246. tuo me periculo gurges,

& vorago patrimonij helluabere? pro Sextio. 24. & quoniam hæc vel summa laus est verbi transferendi, ut sensum feriat id, quod translatum sit, fugienda est omnis turpitudine earum rerum, ad quas eorum animos qui audiunt, trahet similitudo, nolo stercus curiæ dici Glauciam. Orat. 3. 246.

*Nolo esse aut maius quam res postulat, tempestas comesta-  
tionis, aut minus, comestatio tempestatis ibid.*

*Nolo esse verbum angustius id, quod translatum sit, quam  
fuisse illud proprium, ac suum.*

Quid nam est obsecro? quid te adiri abnutas?

---melius effect

**Vetas, prohibes, absterres. Orat. 3. 246.**

Atque etiam si vereare ne paulo durior translatio videatur, *πλῆωνεν τῷ*  
 mollienda est \* præposito sæpè verbo: ut si olim M: Catone *ὑπερβολῇ*  
 mortuo pupillum s. natum relictum quis diceret, paulo duri- *Quint. 8 3.*  
 us, sin( ut ita dicam ) pupillum, aliquanto mitius <sup>b</sup> est. Modus <sup>b</sup> *Arist. Rhet.*  
 autem nullus est florentior in singulis verbis, nec qui plus lu- *Theodect. 3.*  
 minis afferat orationi. *Orat. 3. 247.* *c. l.*

*Fam* cum fluxerint continuæ plures translationes, alia ἑποδ. 17.  
planè fit oratio. Itaque genus hoc Græci Ἀλληγορία nom- Ἀλληγορία  
ine rectè, genere melius ille, qui ista omnia translatio- Heraclides  
nes vocat. Orat. 320. quod genus ex translatis pluribus con- Ponticus in  
tinuatis connectitur vt aliud dicatur, aliud intelligendum Alleg: Home  
fit: vt, neque me patior. *Iterum ad unum scopulum, & celum ricorum præ*  
*classe Achiviùm offendere.* fatiuncula

<sup>d</sup> Est hoc magnum ornamentum orationis, in quo obscu- <sup>d</sup> *Var. 8.*  
ritas fugienda est. etenim ex hoc genere fiūt ea, quæ vocan-  
tur <sup>e</sup> AEnigmata. de Orat. 3. 247. posthac, si erunt mihi plura <sup>e</sup> *Antiquio-*  
ad te scribenda, *ἀλλήγορίας* obscurabo ad Att: 2. Epist. 20. AE- *reslarini*  
nigma Oppiorum ex Velia planē non intellexi: est enim *scirpos. Gell.*  
numero Platonis obscurius: Iam intellexi tuum AEnigma: 12. c. 6. He-  
Oppios enim de velia: Sanctones dicis in eo estuavi diu: quo *sychius* *οὐδὲ*  
aperto reliqua patebant & cum Terentiæ summa congrue- *ἄλλα, ἄντιμα*  
bant. ad Att: 7. Epist. 13. In his epistolis me Lælium, te Furiū  
faciā cætera erunt *ἰν' Ἀνίγμοις* ad Att: 2. Epist. 19. Non est, au-  
tem in verbis modus hic, sed in oratione, id est, continuatio-  
ne verborum 3. de Orat. 247. *Var. 9.*

Ne illa quidem transductio, atque Immutatio in verbo quā Metaphorā.  
dā fabricationem habet, sed in oratione Africa terribili tre- Quint. c. 6.  
mis horrida terra sumptu: pro Afris est sumpta Africa, neque  
factum

factum est verbum, ut *Mare saxi fragis undis.*  
 tum, ut *Mollitur mare.*

neq; tran-

Sed ornandi causa proprium proprio commutatum:

*Desine Roma tuos hostes.*

de Orat. 3. 247. Hanc

Hypallagen Rhetores, quia quasi summutantur verba pro verbis, Metonymiam Grammatici vocant, quod nomina transferuntur. Aristoteles autem translationi hæc ipsa subiungit. O. 320

In his pro verbo proprio subiicitur aliud, quod idem significet sumptum ex re aliqua consequenti. Orat. 320. Gravis est modus in ornatu orationis, & læpè sumendus, ex quo genere hæc sunt: Martem belli esse cōmunē, Cererem pro frugibus, Liberum appellare pro vino, Neptunū pro mari. Ora. 3. 248. Itaq; tum illud, quod erat a deo natum, nomine ipsius dei nuncupabant. ut cum fruges Cererem appellamus, vinū autem Liberū: ex quo illud Terentii, *Sine Cerere & Libero friget Venus.*

Tum autē res ipsa, in qua vis inest maior aliqua, sic appellatur ut ea ipsa vis nominetur deus: ut Fides, ut Mens. quas in Capitolio dedicatas videmus proximè a M: A Emilio Scauro, antè autem ab Attilio Calatino erat Fides consecrata: vi des Virtutis templum, vides Honoris a M: Marcello renovatum: quod multis ante annis erat bello Ligustico a Qy: Maximo dedicatum. quid Opis? quid Salutis? quid Concordiæ? Libertatis? Victoriæ? quarum omnium rerum quia vis erat tāta, ut sine deo regi non posset, ipsa res deorum nomē obtinuit, quo ex genere Cupidinis, & voluptatis, & lubentiniæ Veneris vocabula consecrata sunt, vitiosarum rerum, neq; naturalium, de Nat: deorum. 2. Inventorem denique pro Inventor: efficientem pro effecto ad Here: 4. Lepta suavissimus ediscat Hesiodum, & habeat in ore:

Τῆς δὲ ἀπαρχῆς ἰδὲ πόττα. Fam: Epist. l. 6. ep. 18.

ἡ ἰσὶαν

ἡ ἀρχὴ τοῦ ἰσὶαν

πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

ἡ δὲ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

ἡ δὲ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

ἡ δὲ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

ἡ δὲ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

ἡ δὲ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

ἡ δὲ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

ἡ δὲ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

ἡ δὲ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

ἡ δὲ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

ἡ δὲ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

*Materies* item pro re confecta dicitur, <sup>a</sup> Terra igitur, ut focus, domicilium sacrum deorum omnium est. Quocirca ne quis iterum idem consecrato, aurum autem & argentum, in vrbibus & privatim & in fanis invidiola res est. tum ebur ex inani corpore extractum haud satis castum donum deo. Iam æs atque ferrū duelli instrumenta, non fani, Cic. de legibus. 2. & contra quod fit, pro eo quod facit, ad Her. 4. libet agros emi: primum quæro quos agros? nolo suspensam, & incertam plebem Ro: obscura spe, & cæca expectatione pendere. in

Rul.

Rullum. 2. 79.

Ex hoc etiam genere Curiam appellamus pro Senatu, campum pro Comitibus. Orat. 3. 247. quod continet, pro eo, quod continetur. ad Her. 4. testis est Italia, quam ille ipse victor L. Sylla huius virtute, & consilio confessus est liberatam. testis est Sicilia, quae multis vndique cincta periculis non terrore belli, sed celeritate consilii explicavit. testis est Africa, quae magnis oppressa hostium copiis eorum ipsorum sanguine redudavit. testis est Gallia, per quam legionibus nostris in Hispaniam iter Gallorum interuentione patefactum est. testis est Hispania, quae saepissime plurimos hostes ab hoc superatos, prostratosque conspexit. testis est iterum, & saepius Italia, quae cum servili bello retro periculosoque premerebatur, ab hoc auxilium absente expetivit: quod bellum expectatione Pompeii attenuatum, atque imminutum est, adventu sublatum, ac sepultum: testes vero iam omnes ora, atque omnes externae gentes, ac nationes: denique maria omnia tum vniuersa, tum in singulis oris omnes sinus, atque portus. pro leg. Man: 9.

<sup>b</sup> Quin etiam & virtutes, & vitia pro ipsis in quibus illa sunt appellatur. 3. de O. 347. quod continetur pro eo, quod continet ad Her: 4. ratio quidem hercule apparet: argentum dixit. hac tu oratione non dubito, quin illum iam ascendentem in curium possis revocare. o tenebrae: o lutum: o sordes: o paterni generis oblite, materni vix memor: ita nescio quid istud, fractum, humile, demissum, sordidum, inferius etiam est, quam ut Mediolanensi pracone avo tuo dignum esse videarur. In Pison. 103.

Postremo toga pro pace, arma ac tela pro bello. de Orat: 3. 247. Non vlla tibi, inquit, invidia nocuit, sed versus tui, nimis magna poena, te consule, constituta est, siue malo poetae, siue <sup>d</sup> Off. 1. Salustio libero, scripsisti enim versus, <sup>d</sup> Cedant arma togae. quid tum? haec res tibi fluctus istos excitavit? at hoc nusquam opinor scriptum fuisse in illo elogio, quod te consule in sepulcho reip. incisum est: <sup>ne contra</sup> Cic. 1. si modo velis, iubeatis, ut non quod M: Cicero versum fecerit, sed <sup>ne contra</sup> sis Salustij. quod vindicaret. veruntamen quoniam te non Aristarchum, sed Phalarim grammaticum habemus, qui non notam apponas ad malum versum, sed poetam armis persequare, scire cupio quid tandem in isto versu reprehendas?

*Cedant arma togae.*

Tue dicis, inquit, togae summum imperatorem esse cessurum: quid nunc te asine litteras doceam? non opus est verbis, sed

sed fustibus. non dixi hanc togam, qua sum amictus: nec arma, scutum, & gladium vnus imperatoris: sed quod pacis est insigne, & oris toga, contra autem, arma tumultus atq; belli, more poetarum loquutus, hoc intelligi volui, bellum, ac tumultum paci, atque oris concessurum: quare ex familiari tuo Græco illo poeta, probebit genus ipsum, & agnoscat: neque te nihil sapere mirabitur. In Pisonem. 104.

<sup>a</sup> *Var. 10.*

*Συναδχῆ.*

*Plutarch. in*

*Homero.*

<sup>2</sup> *Cui quidem generi sunt similitima illa minus ornata, sed tamen non ignoranda, cum intelligi volumus aliquid, aut ex parte totum, vt pro ædificiis, cum parietes, aut tecta dicimus 3. Orat. 247. ô tecta ipsa misera, quam dispari Domino? quam quam quomodo iste Dominus! sed tamen quam â dispari tenebantur? Philip. 2. 180. aut ex specie genus, vt non conluevi homines appellare asperius Quirites, nisi laceffitus: velim, fieri posset, vt â me sine contumelia nominarentur ii, qui se Decemviros sperant futuros: iam videretis, quibus hominibus omnium rerum & uendendarum, & emendarum potestatem permitteretis. sed, quod ego nondum statuo mihi esse dicendum, vos tamen id potestis cum animis vestris cogitare, vnum hoc certè videor mihi verissime posse dicere: cum cum haberet hæc resp: Luscinos, Calatinos, Acidinos, homines non solum honoribus populi, rebusq; gestis, verum etiam patientia paupertatis ornatos, & tum, cum erant Cato, Philippi, Lælii, quorum sapientiam temperantiamque in publicis, privatisque, forensibus, domesticisque rebus perspexeratis, tamen huiusmodi res commissa nemini est, vt idem indicaret, & venderet, & hoc faceret per quinquennium toto in orbe terrarum, idemque agros vectigales populi Ro: abalienaret, & cum summam tantæ pecuniæ, nullo teste sibi ipse ex sua voluntate fecisset, tum denique emeret, â quibus vellet, quod videretur. contra: Rullum. 278.*

*Aut cum ex pluribus intelligitur vnum,*

Nos sumus Romani, qui fuimus Rurili. Sed stulti sumus qui Drusum, qui Africanum, Pompeium, nosmetipsos cum P: Clodio conferre audeamus. pro. Milone. 114.

*Aut ex vno plures:*

At Romanus homo, tamen etsi res bene gesta est, Corde suo trepidat.

*Aut ex toto partem, vt: cum vnâ turmam equitatum populi Romani dicimus. Orat. 247. aut ex genere speciem, vt quid hoc*

hoc homine faciat? aut ad quam spem tam perfidiosum tã  
 importunum animal reserves? qui in Cn: Carbone sortem,  
 in Cn: Dolabella voluntatem neglexerit, ac violarit: eosque  
 ambos nō solū deteruerit, sed etiā prodiderit, atq; oppugna-  
 rit in verrem. Act. 2. 84. Sic Homerus propter excellentiā cō-  
 mune poetarum nomē efficit apud Græcos suum Top: 352.

<sup>a</sup> ὁμοειδία. II.

<sup>a</sup> Ἀντονομασία pronominationis est, quæ sicut cognomine quo-  
 dam extraneo demonstrat id, quod tuo nomine appellari  
 non potest, ad Heren. 4. Dicunt, cum cœnaret Cranone in  
 Theffalia Simonides apud Scopam fortunatum hominem, &  
 nobilem, cecinissetque id carmen, quod in eum scripisset, in  
 quo multa ornandi causa poetarum more in Castorem scrip-  
 ta, & Pollucem fuissent, nimis illum sordidē Simonidi dixit-  
 se, se dimidium eius, quod pactus esset, pro illo carmine da-  
 turum: reliquum ā suis Tyndaridis, quos æquē laudasset, pe-  
 teret, si ei videretur. Orat. 2. 220.

<sup>a</sup> Ἀντονομασία.  
 Quins. 8. 6.

Quo item in genere sunt <sup>b</sup> ἐπιθετικά: addita ad nomen, & ad-  
 iuncta. Part: 361. Ego tuum consilium (Cato) propter singu-  
 lare animi mei de tua virtute iudicium vituperare non au-  
 deo: non nulla in re forsitan conformare, & levitè emendare  
 possum: non multa peccas, inquit, ille fortissimo viro senior  
 magister, sed si peccas, te regere possum: at ego te verissimè  
 dixerim peccare nihil, neque vlla in re esse huiusmodi, ut  
 corrigendus potius, quam levitè inflectendus esse videare.  
 pro. Muren: 38. Epithetis autem subiungitur <sup>c</sup> σχήσις ὀνομάτων  
 cum singulis nominibus singula sunt adiuncta ut: duo hæc <sup>c</sup> σχήσις ὀνο-  
 capita nata sunt post homines natos teterima, & spurcissi-  
 ma, Dolabella & Antonius: quorum alter efficit, quod opor-  
 bat: de altero patefactum est, quid cogitaret. L: Cinna cru-  
 delis, C: Marius in iracundia perseverans, L: Sylla vehemēs,  
 neque vllius horū in vlciscendo acerbitas progressa ultra  
 mortem est, quæ tamen pœna in cives nimis crudelis puta-  
 batur: ecce tibi: geminum in scelere par, invitatatur, inaudi-  
 tum, ferum, barbarum. Phil. 1. 1. 238.

<sup>b</sup> ἐπιθετικά.

Quins. 1. 8.  
 c. 6.

<sup>d</sup> ὁμοειδία. 12.

<sup>d</sup> Ἑρπετία est illa, quæ maximè irrepit in hominum mentes  
 alia dicentis, ac significantis dissimulatio: Orat: 3. 253. popu-  
 laris verò Tribunus plebis, custos, defensorque iuris, & liber  
 tatis. Porcia lex virgas ab omnium civium Roma: corpore  
 amovit: hic misericors flagella retulit. Porcia lex libertatem  
 civium licitori eripuit: Labienus homo popularis carnifici  
 tradidit.

<sup>d</sup> Ἑρπετία A-  
 rist. ad Alex.

and. 19. Plu-  
 tarch in Ho-

moro Oro-

φας ἔδωκε

tradidit. χαρὰν ἔδωκε.

tradidit. C: Gracchus legem tulit nè de capite civium Ro-  
 inissu vestro iudicaretur, hic popularis à Duum. viris in-  
 iussu vestro non iudicari de cive R. sed indicta causa civē Ro-  
 capitis condemnari coegit. Tu mihi etiam legis Porcie, tu C.  
 Gracchi, tu hominum libertatis, tu cuiusquam deniq; hominis  
 popularis mentionem facis? qui non modo supplicis invita-  
 tis, sed etiam verberum inaudita crudelitate violare liberta-  
 tem huius populi, tentare mansuetudinem, cōmutare discipli-  
 nam conatus es? Namq; hæc tua sunt, quæ te hominem ele-  
 mentem popularemq; delectāt, *J. licitor, colliga manus*: quæ nō  
 modo huius libertatis, mansuetudinisq; non sunt: sed ne Ro-  
 muli quidē aut Numę Pōpuli: sed Tarquiniij Superbissimi, ac  
 crudelissimi regis ita sūt ueratus carmina, quæ tu homo le-  
 nis ac popularis libētissimē cōmemoras: *caput obnubito, arbo-  
 ri infelici suspendito*, quæ verba, Quirites, iam pridem in hac  
 repub: non solum tenebris vetustatis, verum etiam luce liber-  
 tatis oppressa sunt pro. Rabin. 292.

• Vide Pli-  
 nio lib: deci-  
 mo sexto cap  
 26.

*Est etiam perincunda*, cum in oratione, non contentione, sed  
 sermone tractatur. de Orat. 3. 253. ego enim *Εἰρωνία* illam, q̃  
 in Socrate dicūt fuisse, qua ille in Platonis, & Xenophōris, &  
 Æschinis libris vitur, facietam, & elegantem puto. est. n. & mi-  
 nimē inepti hominis, & eiusdem etiā faceti, cū de sapientia  
 disceptetur, hanc sibi ipsum detrahare, eis tribuere illudentē  
 qui eam sibi arrogant: b vt apud Platonem Socrates in cælū  
 effert laudibus Protagoram, Hippiam, Prodicum, Gorgiam,  
 cæteros: le autem omnium rerum, inscium fingit & rudem.  
 Brut: 300.

b Plat. in  
 Gorgia. Cic  
 in Lælio: La-  
 certius in So-  
 crate.

c *ὑποφ.* 13.  
 d *ὑποφ.* 14.  
 Th: *Ἀντίφρα-  
 σις. Quint.  
 8.6.*

*Huius administræ*, quasq; comites sunt Anriphra sis, Exou-  
 thenismus, Sarcaim<sup>9</sup>, Asteismus, Charietismus, Mycterismus.  
 d *Ἀντίφρασις* est vnus verbi *εἰρωνία*: itaque cum non solū pa-  
 tronū istius insulæ, sed etiā sothera inscriptum vidi Syraculis  
 hoc quantum esset ita magnum, vt latino vno verbo exprimi  
 non possit. is est nimirum sother qui salutem dedit: huius  
 nomine etiā dies festi agitantur, pulchra illa *Verrea*, nō quasi  
 Marcellea, sed pro Marcelleis, quæ illi istius iussu sustulerūt.  
 In verrem Act. 2. 139. Obesum propriè magis, q̃ vsitatē pro  
 exili atque gacilento, *ἀκούρας ἢ κατ' ἀντίφρασιν* pro pingui, at-  
 que vberi. Gell. 19.7.

e *ὑποφ.* 15.  
*διασπυμός: π-  
 εἰ πλεονάζου-  
 ς. Alexand*

*εἰς ἁδυσμός*, sive *διασπυμός* extenuatio 3. Orat. 253. est qua  
 aliquid extenuat orator, atque ad cō relinquit, & negligit.  
 Orat



1. *Quint. 8. 6.* *Κατάχρησις.* *Arist. Phys.* *τὸ κενόν. ἢ ἐν* *Cleomedes* *contra A-* *rist. Nec* *me κενόν in* *expetendo* *cognosces,* *nec αὐτὸν* *in abijciendo* *ad Att. 6. 9.* *ἔσθ' 21.* *Laberius in* *Mimis oppi-* *da quæ n ver* *ba jiaxit* *prælicentèr.* *Gell. l. 6. c. 7.* *Proëgme-* *na ἀποπρο-* *έγμενα de* *fin. 3. Ἀναλο-* *γία Cic in Ti-* *ma<sup>o</sup> Epicu-* *ri πρὸς Ἀν.* *Ψ: de Nat.* *deorum. l.* *Φαλαργίους* *Cic. ad Att.* *7. 2.* *ἔσθ' 22.* *ὑπερβολή.* *Quint. 8. 6.* *non ὑπερβολή* *κῶς sed ve-* *rissimè lo-* *quor ad Att.* *6. 2. l. 5. 21.*
2. *Abutimur* sæpè etiam verbo non tam eleganter, quam in transferendo, sed etiam si licentius, tamen interdum non impudenter: ut cū grandem orationem pro magna, minutum animum, pro parvo dicimus. Orat. 3. 147. Abusionem hanc Græci vocant: *Ἀκυρολογία* Grammatici, cum abutimur verbis propinquis, si opus est, vel quòd delectat, vel quòd licet. Orat. 3. 20. Comuni igitur consuetudine sermonis abutimur, cum ita dicimus, velle aliquid quempiam, aut nolle sine causa. ita enim dicimus sine causa, ut dicamus sine externa, & antecedente causa nō sine aliqua: ut cū vas inane dicimus, non ita loquimur, ut *ἡ φυσική*, quibus inane esse nihil placet: sed ita, ut, verbi causa sine aqua, sine vino, sine oleo vas esse dicamus: sic cum sine causa animum moveri dicimus sine antecedente, & externa causa moveri, non omni modo sine causa dicimus. Cic. de fato. Sed heus tu, qui *κατὰ* esse memorum scriptorum soles, vnde illud tam *ἀκυρον* valetudinis fideliter inserviendū: vnde in istum locum fideliter venit *ἐκ* verbo domicilium est proprium in officio, migrationes in alienū mulæ. Nam & doctrina, & domus, & ars, & ager etiam fidelis dici potest, ut sit (quo modo Theophrasto placet) verè eunda translatio. Fam: Epist. l. 16. ep. 17.
3. *ὀνοματοποιία* *Nominatio* est, quæ nos admonet, ut cui nomen aut non sit, aut satis idoneum non sit, eam vel imitationis, vel significationis causa nosmet idoneo verbo nominemus. ad H. re 4. enitor ut latinè loquar, nisi in huiusmodi verbis. ut philosophiam, aut Rhetoricam, aut Dialecticam appellem, quibus, ut alijs multis, consuetudo iam utitur pro latinis. Qualitates igitur appello, quas *ποιότητες* Græci vocant, quod ipsum quod Græcos non est vulgi verbum, sed philosophorum, atque in multis. Dialecticorum quoque verba nulla sunt publica, suis utuntur: & id quoque commune omnium ferè artium. Aut enim nova sunt rerum novarum faciendū nomina, aut ex alijs transferenda. Cic. Acad: Quæstus:
- ὑπερβολή* est augendi, minuendive causa vernatis superlatio atque traectio. Orat. 3. 153. *augendi* sic: Incredibile, & simile portenti est, quoniam modo illa tam multa, quam patiens non dico mensibus, sed diebus effuderit. Maximus vinitus merus fuit, permagnum Optimi pondus argenti, preciosa vestis multa, & lauta supellex, & magnifica multis locis non illa quidem luxuriosi hominis, sed tamen abundantis.

Horum paucis diebus nihil erat. Quæ Charybdis tam vorax? Charybdis dico? quæ si fuit, fuit animal unū, oceanus medi-  
 usfidius vix videtur tot res, tam dissipatas, tam distantibus in  
 locis positas, tam cito absorbere potuisse Philipp. 2. 181. Mi-  
 nuendi sic:

Fundum varro vocat, quem possum mittere funda,  
 nitamen exciderit, quæ cava funda patet. Ex Ciceronis  
 opusculi quodam libello Fab. 8:6. Verum illam videtis  
 esse non verbi tantum, sed Orationis, Orat. 395.

*Stromatis primi 11. Sectio.*



*Equitur continuatio verborum & collocatio, cuius tria sunt partes. Compositio, cōcinnitas, numerus. Orat. 338. Compositio est componere, & fluere verba, sic, ut neve asper eorum concursus, neve huius sit, sed quodammodo coagmentatus, & lævis Orat. 3. 248. Neq; tamē hoc fiat operosē. nam esset tum infinitus tū puerilis labor Orat.*

339 In quo lepidē soceri mei persona lusit, qui elegantissi-  
 mē id facere potuit, Lucilius:

Quam lepidē lexeis composuē, ut tessellæ omnes  
 Arte, pavimento, atq; emblemate vermiculato? Quod  
 cum dixisset in Albutum illudens, ne a me quidem abstinuit:

Crassum habeo generum, ne Rhetoricotero' tu sis.

Quid ergo iste Crassus, quoniam eius abuteris nomine,  
 quid efficit idem illud scilicet, ut ille voluit, & ego vellem, me  
 lius aliquanto, quam Albutius. Verum in me quidem lusit il-  
 le, ut solet: est tamen collocatio conservanda verborum, de  
 qua loquor, quæ iunctam orationem efficit, quæ cohærentē,  
 quæ lenem, quæ æquabiliter fluentem Orat. 3. 148. quod qui  
 dem latina lingua sic observat, nemo ut tam rusticus sit, quin  
 vocales nolit coniungere? Inducant orationes ipsæ horridu-

strobiligo quædam ab Asinio Cavitone Solæcismus. A. Gell. l. 5. c. 20. b Ru-  
 sticus sit sermo si adspires perperam Nigidius in commentariis Grammaticis. A.  
 Gell. l. 13 c. 6.

*¶ Varr. I. Συμβολισ Di-  
 onys Hali-  
 carn πρὸς στυ-  
 βίους. ἡ ἀντι-  
 λεία τῶν λέξε-  
 ων Gell. 17.  
 de h. littera  
 12. c. 3. huc  
 quas Græci  
 προστάσεις ve-  
 teris docti  
 iunταί τῶν  
 κύβητος  
 vocatio-  
 nes 13. c. 6.  
 14 c 7. 17. c.  
 7. 19. c. 6. 13  
 c. 25 atq; in-  
 ibi quam cō-  
 ποσῆται.  
 ὁρῶντες τὰς  
 vocat Fab. I.*

*c. 13. iugulari-  
 i Probo Vale-  
 rio A. Gell. l.  
 13. c. 20. Voca-  
 litatem Fab.  
 l. 1. c. 20. huius  
 contraria  
 Imparilitas  
 a versu fieri.  
 bus Latinis  
 scribigo dic-  
 ta tanquam*

læ Catonis indicant omnes poetæ præter eos qui ut verum facerent, sæpe hiabant: ut quidem nos.

<sup>a</sup> τῆμος κῆ κῆ-  
λαδ ἐν τῆς ἐπὶ-  
σὶς Aratus  
Phænoms.  
p. 11.

<sup>b</sup> τῶος. 2.

<sup>c</sup> τῶος. 3.

<sup>d</sup> τῶος. 4.

<sup>e</sup> τῶος. 5.

<sup>f</sup> τῶος. 6.

<sup>g</sup> τῶος. 7.

<sup>h</sup> Gell. l. 15. c.  
3. ibi q. quid  
de verbo au-  
tismo Nigi-  
dus.

<sup>i</sup> Παρὰ λέγειν.  
Att. 164.

<sup>j</sup> τῶος. 8.

Gell. Noct. Att. 2. c. 17. ibi q. quid Gellius de præpositione pro l. 4. c. 17 atq. in  
de sul. ob. c. 17. in quiesco an e. l. 6. c. 15.

dam

<sup>a</sup> Hoc motu radiantis Etesiae in vada ponti: <sup>b</sup> sed quid ego  
vocales sine vocalibus sæpe brevitatis causa contrahebant,  
ut ita dicerent, multi, modis, vas, argenteis, palm & crineis,  
recti, fractis Orat. 329. <sup>c</sup> Quid vero licentius, quam quod ho-  
minum etiam nomina contrahebant: quo essent aptiora,  
Nam ut duellum bellum, & dui bis: sic duellum cum, qui  
Pœnos classe devicit, Bellum denominaverunt, cum superi-  
ores appellati essent duellij Orat. 329.

<sup>d</sup> Quinetiam verba sæpe contrahuntur non usus causa, sed  
aurium. quomodo enim vester Axilla, ala factus est, nisi  
fuga literæ vastioris, quam elegans consuetudo latini ser-  
monis evellit? Orat. 329.

<sup>e</sup> Libenter etiam copulando verba iungebant: ut sodes, pro  
si audes: iam in vno Capis tria verba sunt, quid illud, non o-  
les, unde sit, quod dicitur cum illis, cum autem nobis non  
dicitur, sed nobiscum? quia si ita diceretur obsecenius concu-  
rerent literæ, ut etiam modo nisi autem inter posuisssem, con-  
currissent. Orat. 330.

<sup>f</sup> Atq. etiam a quibusdam sero iam emendatur antiqui-  
tas, qui hæc reprehendunt: Proh deum, atque hominum si-  
dem, deorum aiunt: quid quod sic loqui iudicasse nō ille ve-  
tant? novisse iubent, & indicavisse? quasi vero in hoc genere  
nesciamus & plenum recte dici, & inminutum vlitare. Itaq.  
vtrumque Terentius Ehoru cognatum tuum nō onoras? post  
idem: Stulphonem inquam noveras, Orat. 330.

<sup>g</sup> Una propositio est ab eaque nunc tantum in accepti ta-  
bulis manet ne his quidem omnium, in reliquo sermone mu-  
tata est. Nam amovit dicimur, & abegit & abstulit ut iam  
nescias abne verum sit, an abs. Quid si etiam absugit? turpe  
visum est: & abfer? noluerunt, aufer maluerunt, quæ præpo-  
sio, præter hæc duo verba, <sup>h</sup> nullo alio in verbo reperitur.  
Quid in verbis iunctis quam scite tricapitem apud inferos  
Cerberum, non tricapitem? ex quo quidam pertisum etiam  
volunt, quo ei eadem <sup>i</sup> consuetudo non probavit. Orat. 331.

<sup>j</sup> quid vero hoc elegantius, quod non fit natura, sed qua-

dam instituro? Inclytus dicimus brevi prima littera infanus producta, inhumanus brevis infelix longa, & ne multis quibus in verbis ex primæ litteræ sunt, quæ in sapiente, atque felice productè dicuntur, in cæteris omnibus breviter: itemque composuit, consuevit, concepit, contexit. Consule veritatem, reprehendit: refer ad aures, probabunt: quare cur? Ita se dicent iuvare: voluptati autem aurium morigerari debet oratio. Quin ego ipse cum scirem ita maiores loquutos esse, ut nunquam, nisi in vocali, aspiratione vterentur, loquebar sic, ut pulchroset Ceregos, & triumphos, & Cartaginem dicerem, aliquando, idque sero convitio aurium, cum mihi extorta veritas esset, Arist. Top. vsum loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi. 1. Gell. 7. c. 9. Orat. 331. Antistitas

Quin etiam, quod iam subrusticum videtur, olim autem non secundum politius, eorum verborum, quorum eadem erant postremæ Grammatilitteræ, quæ sunt in optimis, postremam litteram detrahebant, nisi vocalis in sequebatur: ita non erat ea offensus in Antistites l. versibus, quæ nunc fugiunt poetæ novi. Ita enim loquebamur, 13 c. 20. qui est omnibus princeps, non omnibus princeps & v. ta illa 0 v. 9. digni locoq; non dignus. Orat. 336.

Egregia cordatus homo Catus Ælii Sextus non Ælius. Tule. 1.

Cum igitur duæ sunt res, quæ permulceant aures, sonus, et numerus, de numero mox, nunc de sono querimus. verba legenda potissimum sunt bene sonantia, sed ea non, ut Poetæ, exquisita, sed sumpta de medicilio Fortuna. Qua pontus Helles superat modum, at austratus tian. 3. 0. aries Colchorum, splendidis nominibus illuminatus est ver. Gell. 7. 20. sus sed proximus inquinatus, insuavissima littera infinitus-----frugifera. & ferta arva Asiæ tenet. Quare bonitate potius nostrorum verborum utamur, quam splendore Græcorum, nisi forte sic loqui poenitet, & qua tempestate Paris Helenam & quæ sequuntur. immo vero ista sequamur, asperitatemque fugiamus. habeo istam ego perterri crepam. Orat. 332. Neq; solum comparentur verba, ratione

P v. 10.

P τὸν τοῦ

ταῖν ἑλῖναι

Παρις ἡρπασα

βαίκοις The occit. ind. 11. 1. 11.

led

sed etiam finientur, quoniam id iudicium esse aurium alteri diximus. Orat. 332.

<sup>a</sup> Sed finientur aut compositione ipsa, & quasi sua sponte, aut quodam genere verborum, in quibus ipsis concinnitas inest, quæ sive casus habent in exitu similes, sive paria paribus redduntur, sive opponuntur contraria, suapte natura numerosa sunt, etiamsi nihil est factum de industria. In huius concinnitatis confectatione <sup>b</sup> Gorgiam fuisse principem accepimus, quo de genere illa nostra sunt in Miloniana. Est enim (iudices) hæc non scripta, sed nata lex, quam non didicimus, accepimus, legimus, verum ex natura ipsa arripuimus, hausimus, expressimus, ad quam non docti, sed facti, non instituti, sed imbuti sumus Orat. 332. & apud Crassum: Nam ubi libido dominatur, innocentia leve presidium est. 341.

<sup>c</sup> Quod sit item in contrariis referendis, ut illa sunt, eam quam nihil accusas, damnas, bene quam meritam autumas, dicis male mereri, id quod scis prodest, nihil id, quod nescis obest. hæc enim talia sunt, ut quia referuntur ad ea, quæ debent referri, intelligamus non quæsitum esse numerum, sed secutum. Orat. 332. Hæc tractasse Thrasy Machum Chalcædonium primum, & Leonium ferunt Gorgiam, Theodorum inde Byzantium, multosq. alios, quos <sup>e</sup> λογοδαίδαλλας appellat in Phædro Socrates, quorum satis arguta multa sed ut modo, primumq. nascentia, minuta, & versiculorum similia quædam, nimiumque depicta, quo magis sunt <sup>d</sup> Herodotus, Thucydidesque mirabiles, a quibus primis (ut ait Theophrastus) historia commota est, ut auderet ut eius, quam superiores, & ornatus dicere. Horum ætati successit Hecrates, hic cum concilis ei Thrasy Machus minutis numeris videretur, & Gorgias, Thucydides autem præfractior, nec satis (ut ita dicam) rotundus, primus instituit dilatare verbis, & mollioribus numeris explere sententias. Oratori

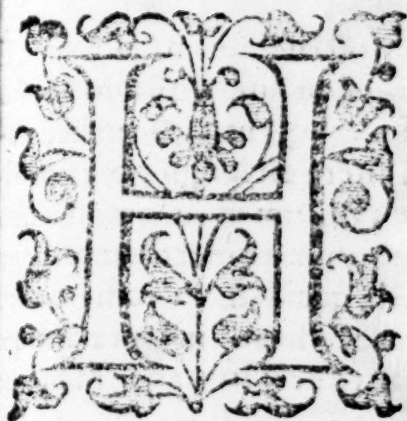
<sup>f</sup> Pamphile

11. Gell. 15.

23.

Primi

Primi Stromatis Sectio 12.



*Anc* <sup>e</sup> diligentiam subsequitur  
modus etiam, & forma verborū  
3. Orat. 248. Primum ergo ori-  
go numeri, deinde causa, post  
natura, tum ad extremum usus  
ipse explicetur orationis apicē,  
atq; numerosæ. Nā qui Isocra-  
tem maximè mirantur, hoc in  
eius summis laudibus ferunt, q̃  
verbis solutis numeros primus  
adiunxerit, quod ab iis vere qua-

*c. v. 1. 1.*  
*de numero*  
*Oratorio. O-*  
*rat. 1. 152.*  
*Græce πομπή*  
*Orat. 333.*

dam ex partē, non totum dicitur. Nam neminem in eo gene-  
re versatum scientius Isocrate confitendum est. Sed princeps  
inveniendi fuit Thrasymachus, cuius omnia nimis etiam ex-  
tant scripta numerosè. Nam paria paribus adiuncta, & simi-  
liter definita, itemq; cōtrarijs relata contraria Gorgias pri-  
mus invenit, sed his est usus intemperantius. horum uterque  
Isocratem ætate præcurrit, ut eos ille moderatione, non in-  
ventione vicerit. Orat. 334.

<sup>f</sup> Quoniam igitur origo inventa est, causa quærat. aures  
igitur vel animus aurium nuncio naturalem quandam in se. <sup>f</sup> *v. 2.*  
coninet vocum omnium s̃ mensiōem. Itaq; & longiora, &  
breviora iudicat, & perfectā, & moderata semper expectat, *g. μέτρον*  
mutila sentit quæ d. m. & quasi decurtata, quibus tanquā, de-  
bito fraudetur, offenditur: productiora alia, & quæ si immode-  
ratus excurrentia, quæ magis etiam aspernātur aures: quod  
cum in plerisq; tum in hoc genere nimium quod est, offendit  
vehementius, quam id quod videtur parum. Orat. 334. <sup>b</sup> Qua-  
re in hisce conversionibus paria esse debent posteriora iu- <sup>b</sup> *Arist. Rhet.*  
terioribus, extrema primis, aut quod etiam est melius, & iu- *ad Theodect.*  
cundius, longiora Orat. 3. 250. quod si qui aures, tñ inhumā- *dei δ. τ. π.*  
nas, tamq; agrestes habent, ne doctissimorum quidem viro- *πρόδ. & c.*  
rum eos movebit autoritas: omitto Isocratem, discipulosq; *μή τι μετρίως*  
eius Ephorum, & Naucratem, quanquam orationis faciendę *ἐν αὐτῷ, μή τι μα-*  
& ornadę authores locupletissimi, summiq; ipsi oratores esse *κράς.*  
debeant, sed quis omnium doctior? quis acutior? quis in reb; <sup>i</sup> *αὐτῶν σὺν*  
vel inveniendis, vel iudicandis acrior Aristotele fuit? *πᾶν ἃ ἰσχυρά*  
<sup>i</sup> quis porro Isocrati est adversatus infēsus? is igitur versū in *τι εἰάν λήγει.*  
oratione vetat esse, numerum iubet: eius auditor Theodectes *Laert. in A-*  
(ut Aristoteles sæpe significat) politus scriptor, atque artifex *riff.*

hoc idem, sentit, & precipit. Theophrastus vero iisdem de rebus etiam accuratius. Ora. 333.

<sup>a</sup> *ιστορίαι. 3.*

<sup>b</sup> Quoniam igitur causam quoque ostendimus, naturam nunc, si placet, explicemus: quæ disputatio non huius instituti sermo, nis est, sed artis intimæ. sed ut in plerisque rebus: sic in hac duplex est considerandi via: quarum altera est longior, brevior altera, & eadem etiam planior. O. 334. cum igitur omnino duo sunt, quæ condiant orationem, verborum, numerorumque: iucunditas, in verbis inest quasi materia quædam, in numero autem expolitio. sed ut in ceteris rebus necessitatis inventa antiqui ora sunt, quæ voluptatis: ita & in hac re accidit: itaque numerus serius aliquanto notatus, & cognitus (Herodotus. n. & eadem, superiorque ætas munero caruit, nisi quando temerè, & fortuito) quasi quandam palestram, & extrema lineamenta orationi attulit. O. 335. sed hi numeri poeticine sint, an ex alio genere quodam, deinceps est videndum. Nullus est igitur numerus extra poeticos: propterea quod definita sunt genera numerorum. Nam omnis talis est ut unus sit e tribus: pes. n. qui adhibetur ad numeros, partitur in tria: ut necesse sit partem pedis aut æqualem esse alteri parti, aut altero tanto, aut sesqui esse maiorem. Ita fit æqualis dactylus, duplex Ianibus, sesqui pæan, quod pedes in orationem non cadere qui possunt? quibus ordine locatis, quod efficitur, numerosum fit, necesse est. O. 336. Sed quæritur quo numero, aut quibus potissimum sit utendum. Incidere vero omnes in orationem etiam ex hoc intelligi potest, quod versus læpè in oratione per imprudentiam dicimus, quod vehementer est vitiosum, sed non attendimus, neque exaudimus nosmetipsos. Senarios vero, & Hypponaæteos effugere vix possumus. ibid: Elegit ergo ex multis Isocratis libris triginta fortasse versus Hieronymus Peripateticus in primis nobilis, plerisque senarios, sed etiam anapæsticos quoque potest esse turpius? et si in eligendo fecit malitiose. Prima. n. syllaba dempta ex primo verbo sententiæ postremum ad verbum primam rursus syllabam adiunxit insequentis: ita factus est Anapæstus is, quod Aristophaneus est nominatus: quod ne accidat observari nec potest nec necesse est. Sed tamen hic corrector in eo ipso loco, quo reprehendit, ut a me animadversum est studiose inquirenti in eum, immittit imprudens ipse senarium. O. 336. Sequitur ut, qui maxime cadat in orationem apta numeri, videndum sit, sit igitur oratio permixta, & temperata numeris: Pæanæ maximè, quoniam optimus author ita sentit, sed

<sup>c</sup> τὰ ἱκρότως  
καὶ ποῖμα, καὶ  
πρόχομα.

Isocrat. in  
Areopage-  
tico.

<sup>d</sup> Nimis  
auxiæ et cu-  
riose obser-  
vationis de  
Varrone  
Gell. 18. 15.

<sup>e</sup> Arist. ad  
Theodect. 1. 3  
66.

reliquis etiam numeris quos ille preterit, temperata: quos autem muneris quibus cum tanquam purpuram misceri oporteat, nunc dicendum est: atque, etiam quibus orationis generibus sint quique accommodatissimi. Iambus, n. frequentissimus est in ijs, quae de misso, atque humili sermone dicuntur. Pæan autem in amplioribus, in utroque: autem dactylus. Itaque in varia, & perpetua oratione hi sunt inter se miscendi, & temperandi: sic minime animadvertetur delectationis ancipitium, & quadrandæ orationis industria. Or. 337. Solet autem quæritur totone in ambitu verborum numeri tenendi sint, an in primis partibus, atque in extremis. O. 338. Cum aures extremum semper expectent, in eoque acquiescant, id vacare numero non oportet, sed ad hunc exitum tamen à principio ferri debet verborum illa comprehensio, & à toto capite ita fluere ut ad extremum veniens ipsa consistat: interdum, n. cursus est in oratione incitatio, interdum moderata ingressio, ut iam à principio videndum sit, quemadmodum velis venire ad extremum: ita omnia illa & prima, & media verba spectare debent ad ultimum. 338. Verborum autem iunctio nascatur à proceris numeris ac liberis, maxime Heroo, & Pæane priore, aut Cretico, sed variè, distincteque considerat. O. 325. notatur autem maxime similitudo in conquiescendo, & si primi, & postremi illi pedes sint hac ratione servati, medii possunt latere, modo ne circuitus ipse verborum sit aut brevior, quam aures expectent, aut longior, quam vires, atque anima patiantur. Ibid: 4.5. Duo, igitur, aut tres sunt fere extremi servandi, & notandi pedes, si modo non breviora, & præcisa erunt superiora, quos aut Choreos, aut Heroos, aut alternos esse oportebit, aut in Pæane illo posteriore, quæ Aristoteles probat, aut ei pari Cretico. O. 325. Ita si numerus orationis queritur, quæ sit, omnis est, sed alius alio melior, atque aptior, si locus, in omni parte verborum: si unde ortus sit, ex aurium voluptate: si componendorum ratio, dicetur alio loco, quia pertinet ad usum quæ pars quarta & extrema nobis in dividendo fuit: si ad quæ rem adhibeatur, ad delectationem: si quando, semper: si quo loco, in tota continuatione verborum: si quæ res efficiat voluptatem, eadem quæ in versibus: quorum modum notat ars, sed aures ipsæ tacito cum sensu sine arte definiunt. O. 338. <sup>g. vers. 4.</sup>

<sup>8</sup> Sequitur usus, in quo quaesitum est in totone circuitu illo orationis, quæ Græci *περίστροφος* nos tum ambitum, tum circuitum, tum comprehensionem, aut continuationem, aut circumscriptionem dicimus, an in principiis solum, an in extremis, an in utraque parte numerus tenendus sit. Deinde cum aliud videatur

\* Arist. ad Theodect. 3. τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἔσχατον ἡρώος ἡρώος Her. mog. περίστροφος 4.5.

esse numerus, aliud numerosum, quid intersit. Tum autem in omnibusne numeris æqualiter particulas deceat incidere, an facere alias breviores, alias longiores, idque quando, aut cur, quibusque partibus, pluribusne, an singulis, imparibus, an æqualibus, & quando aut istis, aut illis sit utendum, quæque inter se aptissimè collocentur, & quo modo, an omnino nulla sit in eo genere distinctio, quodque, ad rem maxime pertinet, qua ratione numerosa fiat oratio. Orat. 338. Explicandum etiam est, unde orta sit forma verborum, dicendumque quātos circuitus facere deceat, deque eorum particulis & tanquam incisionibus differendum est. Quærendumque utrum una species, & longitudo sit earum, aut plures, & si plures, quo loco, aut quando, quoque genere vii oporteat. postremo totius generis utilitas explicanda est Orat. 339. Ergo in abis, id est in historia, & in eo, quod appellamus *ἑπειθευλικόν* placet omnia dici (Isocratæo, Theopompæoque more) illa circumscriptione, ambituque, ut tanquam in orbe inclusa currat oratio, quoad insit in singulis perfectis, absolutisque sententiis. Genus autem hoc orationis neque totum assumendum est ad causas forentes, neq; omnino repudiandum: sin semper utare, cum satietatem affert, tū quale sit etiam, ab imperitis agnoscitur. Detrahit præterea actionis dolorem, aufert humanum sensum actoris, tollit funditus veritatem, & fidem. Adhibenda est igitur numerosa oratio, si aut laudandum est aliquid ornatus, ut nos in accusationis secundo de Sicilæ laude diximus, aut in senatu de consulatu meo, aut exponenda narratio, quæ plus dignitatis desiderat, quam doloris, ut in quarto accusationis de Ennensi Cerere, de Segestana Diana, de Syracusarum situ diximus. sæpe etiam in amplificanda re concessu omnium funditur numerosè & volubiliter oratio. Orat. 339.

*Hæc autem forma* retinenda non diu est, nec dico in peroratione, quam ipse includit, sed in orationis reliquis partibus. Nam cum sis his locis usus, quibus ostendi licere, transferenda tota dictio est ad illa, quæ nescio, cur, cum Græci *κείμενα*, & *κείμενα* nominent, nos non recte incisa, & membra dicamus. Orat. 339.

*Nunc* quot modis mutantur comprehensiones, conclusionesque, dicendum est fuit omninò numerus à primo, tum incitatus brevitate pedum, tum proceritate tardius, cursum

contentio.

\* χρεία

b. 1. 5.

contentiones magis requirunt, expositiones rerum tarditatem. *Institit* autem ambitus modis pluribus, e quibus vnum est sequita Aſia maxime, qui Dichoreus vocatur, cum duo extrema chorei sunt è singulis longis, & brevibus. Dichoreus autem non est ille quidem sua sponte vitiosus in clausulis: cadit enim per se ille præclari, quò etiam satietas formidanda est magis. Me stante C: Carbo C: F: tribunus plebis in concione dixit his verbis O M Druse, patrem appello. Hæc quidem duo binis pedibus incisim. Dein membratim: tu dicere solebas, sacram esse rempub: hæc item membra ternis post ambitus: quicunque eam violasset, ab omnibus esse ei pœnas persolutas. Dichoreus; nihil enim ad rem extrema illa longa sit, an brevis, deinde, patris dictum sapiens temeritas filij comprobavit. Hoc Dichoreo tantus clamor concionis excitatus est, vt admirabile esset. Orat. 340.

*b Dichoreus.*

*Sed sunt clausulæ* plures, quæ numerosè & iucundè cadant. Nam & Creticus qui est è longa & brevi, & longa, & eius equalis Pæan, qui spacio par est, syllaba longior, quam commodissimè putatur in solutam orationem illigari, cum sit *d* duplex. Nam aut è longa & tribus brevibus (vt hæc verba desinite, incipite, comprimate. Orat. 3. 250 qui numerus in primo viget, iacet in extremo: aut totidem brevibus, & longa, sicut illa sunt, domuerat, sonipedes. Orat. 3. 250. Quamobrem illud maneat, & fixum sit, quod neque moveri, neque mutari potest, in quo æquisperasse Posthumum dicunt, peccasse iniqui, ipse etiam insanisse se conficitur, quòd suam, quod pecuniam amicorum regi crediderit, cum tanto fortunarum suarum periculo pro Rabir: 3. 135. in quem optime cadere censent veteres, ego non plane renicio, sed alios antepono. Iam Pæan quod plures habeat syllabas, quam tres, numerus apud antiquos, non pes habetur. Est quidem vt inter omnes constar antiquos, Aristotelem, Theophrastum, Theodecten, Ephorum, vnus aptissimus orationi vel orienti, vel mediæ, putant illi etiam cadenti, quo loco mihi videtur aptior Creticus. Orat. 340. quid petam præsidij aut exequar? quovè nunc? à quo numero exorsus est Fannius, si Quirites minas illius. Orat. 3. 250.

*c Vers. 6.*

*Creticus.*

*d Arist. Rhez ad Theodect.*

*3 c. 7.*

*Patāros dūo iūdn &c.*

*Ne spondæus* quidem funditus est repudiandus, & si enim quod est è longis duabus hebetior videtur, & tardior: habet tamen stabilè quendam & non expertem dignitatis gradū

*e Vers. 7.*

*Spondæus.*

dum. In incisionibus vero multo magis & in membris. Orat. 340. ex hoc genere illud est Crassi missos faciant patronos ipsi prodeant: nisi intervallo dixisset, *ipsi prodeant*, sensisset profectò effugisse lenarium, omnino melius caderet, prodeat ipsi. sed de genere nunc disputo. cur clandestinis consiliis nos oppugnant? cur de perfugis nostris copias comparant contra nos? prima sunt illa duo quæ κέρματα Græci vocant, nos incisa dicimus, deinde tertium καλον illi, nos membrum. sequitur non longa (ex duobus enim versibus id est membris perfecta comprehensio est) & in Spondæos cadit, & Crassus quidem sic plerumque dicebat. Orat. 341.

<sup>a</sup> ὁμοῖ. 8.

<sup>b</sup> ὁμοῖ. Arist. ad Theodect.

3.7.

<sup>b</sup> L. aut par trochæus.

<sup>a</sup> ὁμοῖ. 9.

Dactylus.

<sup>a</sup> e Platone Cic. Off. 1.

<sup>a</sup> Ne Iambus quidem qui est è brevi, & longa, <sup>b</sup> aut par choreo, qui habet tres breves, sed spatio par, non syllabis, aut etiam Dactylus qui est è longa, & duabus brevibus, si est proximus à postremo, parum volubiliter pervenit ad extremum, si est extremitas Choriæus, aut Spondæus. Nunquid enim interest uter sit eorum in pede extremo. sed iidem hi tres pedes male concludunt, si quis eorum in extremo locatus est, nisi cum pro Cretico postremus est Dactylus. nihil enim interest Dactylus extremus sit, an Creticus: quia postrema syllaba brevis, an longa sit, ne in versu quidem refert, quare etiã Pæana qui dixit aptiorem, in quo esset longa postrema, vidit parum. Orat. 340. itaq; illam tuam præclarissimam, & sapientissimam vocem invitus audiui, satis te diu, vel naturæ, vixisse, vel gloriæ: satis, si ita vis, naturæ fortasse; addo etiam, si placeat, gloriæ: at quod maximum est, patriæ certè parum. quare omitte quæso istam doctorum hominum in contemnenda morte prudentiam: noli nostro periculo sapiens esse: sæpe enim venit ad aures meas, te idem istud nimis crebro dicere, satis te tibi vixisse, credo: sed tum id audirem si <sup>d</sup> tibi soli viveres, aut si etiam tibi soli natus esses: nunc cum omnium salutem civiū, cunctamq; temporis tuæ gestæ complexæ sint, tantum abes a perfectione maximorū operū, ut fundamenta, quæ cogitas, nōdū ieceris. hic tu modū vitæ tuæ nō salute reipub: sed æquitate animi definies? quid si istud ne gloriæ quidem tuæ satis est, cuius te esse avidissimū, quamvis sis sapiens, non negabis? parum nē igitur, inquires, gloriā magnā relinqueamus immò vero aliis, quamvis multis satis tibi vni parum. quicquid enim est, quamvis amplum sit, id certè parum est tum, cū est aliquid

aliquid amplius. pro Marcello 144.

*Dochimus* autē ē quinq; syllabis, brevi, duabus longis, bre- <sup>c. 10.</sup>  
vi, & longa, vt est hoc *amicos tenes*, quovis loco aptus est, dum *Dochimus*.  
semel ponatur, iteratus, aut continuatus, numerum apertum,  
& nimis insignē facit. Orat. 341. nec vero hęc tua vita dicē-  
da est, quæ corpore, & spiritu continetur: illa, inquam, illa vi-  
ta est tua (Cæsar) quæ vigeat memoria sæculorū omnium  
q̄ posteritas alet, q̄ ipsa æternitas semper intuebitur. huic tu  
intervias, hinc te ostentes oportet, quæ quidē quæ miretur iā  
pridē multa habet, nunc etiā quæ laudet, expectat. <sup>f. obstupet.</sup> *Val. Max.*  
cent posteri certē imperia, provincias, Rhenū, Oceanū, Nilū *lib. 2. de Cens*  
pugnas innumerabiles, incredibiles victorias, monumenta, <sup>nota.</sup>  
munera, triumphos audiētes, & legentes tuos. Pro Marcello.

144.

Sed hos cum in clausulis pedes nomino, non loquor de v-  
no pede extremo, adiungo, quod minimum sit, proximum su-  
periores, sæpē etiam tertium. Orat. 340.

<sup>2</sup> Jam multum interest, utrum numerosa sit, id est similis <sup>2. 11.</sup>  
munerum, an planē ē muneris constet Oratio alterū si sit, *Arist. ad*  
intolerabile vitium est. Orat. 341. (liberior est enim oratio, & *Theod. 3. c. 7.*  
planē (vt dicitur) sic & est verē soluta, alterum nisi sit, dissipa- <sup>h. 12.</sup>  
ta, & inculta, & fluens est oratio. Orat. 341. Nāq; ego illud as- *Anapestus.*  
sentior Theophrasto, qui putat Orationem, quæ quidē sit po- <sup>i. Al. diuor</sup>  
lita, atq; facta quodammodo, non astrictē, sed remissius nu- <sup>1. διθύραμβος.</sup>  
merosam esse oportere. Orat. 3250. Etenim sicut ille suspica- *Plat. 4. de le-*  
tur ex illis modis, quibus hic vsitatus versus efficitur, post *gibus.*  
<sup>h.</sup> anapæstus potior quidam numerus effloruit, inde ille li- <sup>m. 3. 1.</sup>  
centior, & <sup>i.</sup> diuor fluxit <sup>1.</sup> Dithyrambus: cuius membra, & <sup>est 3. 1. 1.</sup>  
pedes (vt ait idem) sunt in omni locupleti oratione diffu- <sup>δρῶν ὅς ἀκί-  
sa. Orat. 250. Nec filetur illud potentissimi regis anapæstū, qui <sup>δυνον εἶον ἐξ-</sup>  
<sup>laudat</sup> senē, & fortunatū esse dicit, quod inglorius sit, atq; <sup>ἐπὶ ἐξ ὁ ἀγ-  
ignobilis ad supremū diem peruenturus. Tusc. Quæst. 3. Om- <sup>ακλῆς, τὸς δ'</sup>  
nes Dandi atq; Mycenenses, Attica pubes, reliqui; Græci, q̄ hoc <sup>ἐν πρῶτῃ</sup>  
anapæsto citantur. De fin. lib. 2. <sup>ἵατον 3. 1.</sup>  
<sup>2.</sup> Sed quoniam non modo nō <sup>3.</sup>  
frequenter, verū etiā raro in veris causis aut forētib; circū- <sup>Κόμμα. καὶ</sup>  
scriptē, numerosq; dicēdū est, sequi videtur vt videamus, quæ <sup>Ερμῶ. πρὶ ἐν</sup>  
sint illa, quæ supra dixi incisa, quæ mēbra; hęc. n. in veris cau- <sup>4. c. 3. 4. Arist.</sup>  
sis maximā partē orationis obrinēt. Orat. 241. maximeq; his <sup>ad Theodect.</sup>  
locis cū aut arguas, aut refellas, vt nostra in Cornelianā secū <sup>3. c. 8.</sup>  
da: o callidos homines: o rē excogitatā: o ingenia metuenda:</sup></sup>

maem-

\* *L. que*

\* *Varo. 14.*

*scilicet.*

*Arist ad*

*Theodect.*

*6.9.*

membratim adhuc: deinde casum diximus. Rursus membratim, testes dare volumus, extrema sequitur comprehensio, sed ex duobus membris, qua non potest esse brevior. Quem quælo, nostrum fecellit, ita vos esse facturos. Nec ullum dicendi genus est aut melius, aut fortius quam inis aut ternis ferire verbis nonnunquam singulis, paulò alià pluribus, inter quas variis clausulis interponit se raro numerosa comprehensio, quæ perversè fugiens Hegesias, dum ille quoque imitari Lyham vult, alterum pænè Demosthenem, saltat, incidens particulas, ut non quærat, quem appellet ineptum, qui illum cognoverit. Orat. 342.

<sup>b</sup> *Equatior* igitur partibus quæ membra dicimus quasi Hexametrorum instar versuum quod sit, constat ferè plena comprehensio. His in singulis versibus quasi nodi apparent continuationis, quos in ambitu coniungimus. Sin membratim volumus dicere, insistimus; idque cum opus est, ab isto cursu invidioso facillè nos, & sæpe disjungimus. Sed quæ incisim, aut membratim effertur, ea vel aptissimè cadere debent, ut est apud me, domus tibi deerat? at habebas: pecunia superabat? at egebas: Hæc incita dicta sunt quatuor: at memoratim, quæ sequuntur duo, incurrit amens in columnas: in alienos insanus insanisti: deinde omnia tanquam crepidine quadam, comprehensione longiore sustentur, depressam, cæcam, iacentem domum, plura quam te, & quam fortunas tuas æstimasti. Dichoreo finitur, at: Dispondeo proximum illud. Nam in his, quibus, ut pugiunculis, uti oportet, brevitatis facit ipsa liberiores pedes. Orat. 342.

\* *Varo. 15.*

*Nunc* de eius generis utilitate dicemus. Hanc igitur sive compositionem, sive perfectionem sive numerum vocari placet, & adhibere necesse est, si ornate velis dicere, nec solum quod ait Aristoteles, & Theophrastus, nè infinitè feratur, ut flumè oratio, quæ non aut spiritu pronunciantis, aut interductu librarum, sed numero coacta debet insistere: verum etià, quod multo maiorem habent apta vim, quàm soluta. Orat. 342. Quantum autem sit apte dicere, experiri licet, si compositi oratoris bene structam Collocationem dissolvas permutatione verborum: Corumpetur enim tota res, ut & hæc nostra in Cornelianæ, & deinceps omnia: Neque me divitiæ movent, quibus omnes Africanos, & Latinos multi venaliti, mercatorumque superat.

superarunt: Immuta paulum, ut sit, multi superârunt mercatores, venalijq; perierit tota res & quæ sequuntur, neq; vestis, aut celatû aurum, & argentum, quo nostros veteres Marcellos, Maximosq; multi Eunuchi è Syria, Aegyptoq; vicerunt: verba permuta: sic ut sit, vicerunt Eunuchi è Syria, Aegyptoq; adde tertium: neq; verò ornamenta ista villarum, quibus L. Paulum, & L. Mummius, qui rebus his urbem, Italiam quæ omnem referunt, ab aliquo video facile Deliaci, aut Syro potui te superari, facere, potuisse superari ab aliquo Syro, aut Deliaci. Videtur ut ordine verborum paulum commutato, ijdem verbis, stante sententia, ad nihilum omnium recidant, cum sint ex aptis dissoluta: Orat. 343.

\* Sed magnam exercitationem res flagitat, nè quid eorum, qui genus hoc secuti non tenuerunt, simile faciamus, nè aut verba trajiciamus apertè, quo melius aut cadat, aut volvatur oratio, quod se L. Cælius Antipater in præmio belli Punici nisi necessario facturum negat: O virum simplicem, qui nos nihil celat, sapientem, qui servendum necessitati putet. Sed hic omnino rudis. Nobis autem in scribendo, atque dicendo \* necessitatis excusatio non probatur nihil est. n. necesse, & si q  
 \* Ne tu An  
 le nimium  
 migator es  
 &c. Saturn.  
 I. Macrob.  
 Plutarch. in  
 Apothegm.  
 b Al. reperi-  
 es.  
 esset, necesse non erat confiteri. apud alios autè & Asiaticos maximè numero serviâtes inculcata reperias inania quædâ verba, quasi complementa numerorû. Sunt etiam, qui illo vitio, quod ab Egeia maximè fluxit, infringendis, incidendisq; numeris in quoddam genus abiectum incidant Siculorum simillimum. Tertium est, in quo fuerunt fratres illi Asiaticorum Rhetorum principes Hierocles, & Meneclæ minimè mea quidem sententia contemnendi, sed apud eos varietas non erat, quod omnia ferè concludebantur vno modo. Quæ vitia qui fugerit, ut neque verba ita trajiciat, ut id de industriam factum intelligatur, neque interciens verba quasi rimas expleat, nec minutos numeros sequens concedat, delumbetque sententias, nec sine vlla commutatione in eodem semper versetur genere numerorum, is omnia ferè vitia vitaverit. Nam de laudibus multa diximus, quibus sunt alia perspicua vitia contraria. Orat. 343.

## Stromatis primi 13. Sectio.



Perpetua autem oratione cū & coniunctionis lenitatem, & numerorum, quam dixi rationē tenuerimus, tum est quasi luminibus distinguēda, & frequentāda omnis oratio sententiarum, & verborum. Orat. 3. 252.

<sup>a</sup> Sed inter conformationem verborum, & sententiarum, hoc interest, quod verborum tollitur, si verba mutaris, sententiarum per

<sup>a</sup> *Isid. 1.*

Alexand.

αἰεὶ ὁσυχν  
μάτων. Quin

9.1. Jfocras.

in Panath.

manet, quibuscunq; verbis uti velis. 252. Orationis igitur ipsius, tanquam armorum est vel ad vltum comminatio, & quasi petitio, vel ad venustatem ipsa tractatio. Orat. 3. 253.

<sup>b</sup> *Isid. 2.*

ἐπιζευξίς

Alexand. πει-

ρὶ τῶν σχημα-

των.

<sup>c</sup> πότερα χα-

λεπότερα ἢ ο-

σμήματα τὰ τῶ

σώματος ἢ τὰ

τῆς ψυχῆς.

Tyrinus Max

ἐμυς. λόγῳ

μῶ.

<sup>d</sup> Arist. Ethic

1.5. Plato de

Justo. Cic

Tusc. 5.

<sup>e</sup> *Isid. 3.*

Ἀναδ' ἰπλωσις.

Alexand πει-

ρὶ τῶν ἡμῶν

πῶν.

Nam & <sup>b</sup> ἐπιζευξίς geminatio verborum habet interdum vim, leporem aliās. Orat. 3. 253. Cum in sententiæ principio

duplicantur eadem, iteranturq; verba. Orat. 3. 26. ὁ μὲν οὖν Dolabella, quam ille, quem tu miserimum esse

voluisti: Dolores Trebonius pertulit magnos: multi ex mor-

bi gravitate maiores: quos tamen non miseros, sed laborio-

sos dicere solemus. Longus fuit dolor bidui: at compluribus

hominibus annorum sæpè multorum. nec verò graviora sunt

carnificum tormenta, quam interdum cruciamenta morbo-

rum: alia sunt, alia inquam, ὁ περὶ τῶν ἀνθρώπων, & amen-

tissimi, multo miseriora: nam quo maior vis est animi, quam

corporis, hoc sunt graviora <sup>c</sup> ea, quæ concipiuntur animo, q̄

illa, quæ corpore. <sup>d</sup> miserior igitur qui suscipit in se scelus, q̄

is, qui alterius facinus subire cogitur. Phil. 240.

<sup>e</sup> Ἀναδ' ἰπλωσις verbi revocatio. Orat. 3. 253. est cum sen-

tentiæ præcedentis fini, sequentis initio adiungitur idem

iteratum. Orat. 3. 27. O tempora. o mores: senatus hæc intel-

ligit, consul videt: hic tamen vivit: vivit: immo etiam in se-

natum venit: fit publici consilij particeps: notat, & designat

oculis ad cædem vnumquemque nostrum. Nos autem viri

fortes satisfacere reip. videmur, si istius furorem, ac tela vite-

mus:

mus: ad mortem te, Catilina, duci iussu Consulis iam pridem oportebat, in te conferri pestem istam, quam tu in nos omnes iam diu machinaris. fuit, fuit ista quondam in hac rep. virtus, ut viri fortes acrioribus supplicijs civem perniciosum, quam acerbissimum hostem coercerent. habemus Senatūconsultum in te Catilina vebemens & grave: non decet reip. consilium, neq; authoritas huius ordinis, nos, nos dico apertè consules desumus. Quamdiu quisquam erit, qui te defendere audeat, vives, & vives ita, ut nunc vivis, multis meis & firmis praesidijs obsessus: ne commovere te contra remp: possis: multo ū te etiam oculi, & aures non sentientem sicut adhuc fecerunt, speculabuntur atq; custodient. In Gat. 97, 98.

<sup>Κλίμαξ</sup> gradatio quædam Orat. 3. 253. est, cum gradatim sursum versus creditur O. 3. 27. si licet vivere eū, quæ Sex: Nevius nō vult, si est homini honesto locus in civitate invito Nevio: si fas respirare P: Quinctiā cōtra nutū ditionēq; Nevij, si quæ pudore ornāmēta sibi peperit, ea potest contra perulantiam, te defendēte obtinere: spes est, & hunc miserū, atq; infelicē aliquando tandem posse consistere: sin & poterit Nevius id, quod *libet*, & ei *libebit*, quod non licet: quid agendum est? qui Deus appellandus est? cuius hominis fides imploranda est? qui denique questus, qui mœror dignus inveniri calamitate tanta potest? miserum est exturbari fortunis omnibus, miserius est iniuria. acerbum est ab aliquo circumveniri: acerbius a propinquo: calamitosum est, bonis everti: calamitosius, cum dedecore: funestum est à forti, atque honesto viro iugulari: funestius ab eo, cuius vox præconio quæstu prostruit: indignum est à pari vinci, aut superiore: indignius ab inferiore, atque humiliore: luctuosum est tradi alteri cum bonis: luctuosius inimico: horribile est causā capitis dicere: horribilius priore loco dicere: omnia circumspexit Quinctius, omnia periclitatus est (C. Aquili) non prætoiem modo, à quo ius impetraret, invenire non potuit, atque adeò nè vndè arbitrato quidem suo postularer: sed nè amicos quidem Sex: Nevij, quorū sæpè & diu ad pedes iacuit stratus, obsecrans per deos immortales, ut aut secū iure contenderēt aut iniuriā sine ignominia, sibi imponerēt. deniq; ipsius inimici vultū superbissimū subiit: ipsius Sex: Nevij lacrymās manū apprehēdit, in propinquorū bonis proscribendis exercitatā: obsecravit p fratris sui mortui cinerē, per nomē ppinquitatis

f. v. d. 4.

Aquila. I.

Κλίμαξ Alex

and. πρὶ τῶν

σχημάτων..

Al. sendi-

mr.

<sup>a</sup> *Al misericordiam caperetur.*

<sup>b</sup> *ὑποδ. 5. ἐπιπλοκή. que funditus. Laert. in Epicuro.*

<sup>d</sup> *ὑποδ. 6. μεταλήψις. Eustathius. δαδ' αἰθεσαν. Al αἰνατελλασαν. Ver. VVV. τευυῖ Bos. λαλαγῶσαν. i. hirsutinem. i. Ver. ὑποδ. 7. αὐξήσις. Quint. 8 4. Arist. ad Alex. 2.*

<sup>8</sup> *ὑποδ. 8. μετασῆς. Quint. 8. 3.*

per ipſus coniugem, & liberos, quibus propior? Quintio nemo eſt, ut aliquando <sup>a</sup>miſericordiam caperet: aliquam ſi non propinquitatis, at ætatis ſuæ. ſi non hominis. at humanitatis rationem haberet, ut ſecum aliquid integra ſua fama, qualibet, dum modo tolerabili conditione tranſigaret, ab ipſo repudiatus, ab amicis eius non ſublevatus, ab omni magiſtratu agitato, atque perterritus, quem præter te appeller, habet neminem. pro Quint. 17.

<sup>b</sup> *Perinet* ad hunc locum ἐπιπλοκή quam vocat Rutilius, id eſt ſententiarum connexio. Et tu quidem Velleij, non veſtro more, ſed dialecticorum, <sup>c</sup> quæ funditus gens veſtra non novit argumenti ſententiam concluſiſti. Beatos eſſe Deos, ſumpliſti: concedimus: beatum autem ſine virtute neminem eſſe poſſe. id quoque damus, & libenter quidem: virtutem autem ſine ratione conſtare non poſſe. conveniat id quoque neceſſe eſt: Adjuſtis nec rationem eſſe niſi in hominis figura. Quem tibi hoc daturum putas? Si enim ita eſſet quid opus erat te gradatim iſtuc pervenire? quid autem eſt iſtuc gradatim? ſumpliſſes tuo iure. Nam à beatis ad virtutem, a virtute ad rationem video te veniſſe gradibus: a ratione ad humanam figuram quo modo accediſ? præcipitare iſtuc quidem eſt, non deſcendere. 1. de Nat. Deorum.

<sup>d</sup> *Similis* eſt ratio μεταλήψις. Tranſumptionem appellat Fabius. hæc ex alio in aliud veluti viam præſtat: Quint. 8 6. Quid? continuo ipſe in puteolanum: ego Arpinum: unde expecto quidem <sup>e</sup> ΑΑΑΤΕΑΣ ΑΝ illam tuam. ad Att. 9 ep. 21. <sup>f</sup> Ex hoc etiam fonte manat Amplificatio luminola maximè & quaſi actuoſa pars orationis in augendis, amplificandisque rebus, quæ Græcis αὐξήσις eſt nominata. Orat. 3 26.

*Facinus* eſt vincire civem Rutilius verberare, prope parridiū necare quod dicā in crucem tollere? Ci. in Verè. quæ quidē ego, niſi ita magna eſſe fatear, ut ea vix cuiuſque mēs. aut cogitatio capere poſſit, amens ſim. Sed ramen ſunt alia maiora: verū animū vincere, iracundiam cohibere, victoriam temperare, adverſarium nobilitate, ingenio, virtute præſtantiorem non modo extollere iacentem, ſed etiam amplificare eius priſtinam dignitatem, hæc qui faciat, non ego cum ſuſis viris comparo, ſed ſimillimum deo iudico. pro Marcello.

<sup>7</sup> 4.

<sup>8</sup> *Contra* Αεωτότης ſeu Μείωσις imminutio Orat. 3. 253 eſt cum

cum aliquid esse in nobis, aut in iis quos defendimus, egregium dicimus, quod ne qua significetur ostentatio. Diminui-  
mus, hoc modo ad Her. 4. Ac ne forte quæras κατὰ λέαντον de  
singulis Cic. ad Att. 2. 18 quod tantum est in me scelus? quid  
tantoperè deliqui, illo, illo die, cum ad vos indicia, literas,  
confessiones communis exitii detuli? cum parui vobis? ac si  
sceleratum est amare patriam, pertuli pœnarum satis: ever-  
sa domus est, fortunæ vexata, dissipati liberi, rapta cōiux, frater  
optimus, incredibili pietate, amore inaudito, in maximo in squa-  
lore volutatus est ad pedes inimicissimorum. ego pulsus aris,  
focis, diis penatibus, distractus à meis carui, patria, quam v-  
ti levissime dicam, certe texeram, pertuli crudelitatem ini-  
micorum, scelus infidelium, fraudem invidorū pro Sex. 10. 36

<sup>b</sup> Sed & odii contemptio<sup>nis</sup>q; gratia cū in rebus ipsis tum in personis imminutio *ταπεινωσις* est. At vero ille Tribunus pleb. q̄ de me non patris, avi, proavi, maiorū deniq; suorū omniū. sed Græculorū instituto cōcinem interrogare solebat: vellet ne me redire, & cum erat reclamatum, *semiturris mercenariorū vocibus*, populum Rom. negare dicebat: is cum quotidie gladiatores spectaret, nunq̄ est cōspectus, cum veniret, emergebat subito, cum sub tabulas subieperat, vt, *Mater te appello.*

Dicturus videretur. Itaq; illa via latebrosa qua spectata un,  
ille veniebat. Appia iam vocabatur. pro Sextio. 31.

<sup>i</sup> *Ἀναφορά* Repetitio, est cum ab eodem verbo ducitur sæpi-  
us oratio, 327. Quid ego de M: Marcello loquar, qui Syracu-  
sas, urbem ornatissimam, cepit? quid de Lu: Scipione, q̄ bellū  
in Asia gessit, Antiochūq; regē potentissimū vicit? q̄ de Flā-  
minio? qui regem philippum, & Macedoniam subegit? quid  
de L: paulo, qui regē, Persē vi, ac virtute superavit? quid de L:  
Mummio, qui urbem pulcherrimā, atq; ornatissimā Corinthū  
plenissimā rerum omnium sustulit? vrbesq; Achaię, Bœotięq;  
multas sub imperium P. R. ditionemq; subiunxit: quorum do-  
mus cum honore, & virtute florerent, signis & tabulis pictis  
erant vacuę: at vero urbem totam, templa deorum, omnesq;  
Italix partes illorum donis, ac monumentis exornatas vide-  
mus. In Verrem. Act. 2. 87.

<sup>1</sup> *Αἰτίσπειρ* est cū in idē verbū cōiicitur sepiūs. O. 327. Dol- <sup>1</sup> *ἄνδ. 11.*  
tis tres exercitus populi Romani interfectos? interfecit An- <sup>1</sup> *Αντισπειρ. Α*  
tonius Desideratis clarissimos cives? eos quoq; eripuit vobis <sup>1</sup> *λεχ. ἀπὸ τῶν*  
Antonius. Auctoritas huius ordinis afflicta est? afflixit Anto- <sup>1</sup> *σχῆμ. ἐν τῶ*  
nius <sup>1</sup> *αὐτ. Ρηθιλις*

nus. Omnia deniq; quæ postea vidimus (quid autem mali nō vidimus?) si recte ratiocinabimur, vni accepta referemus Antonio. Phil. 2. 179.

• ὑποδ. 12.

Συμπλοκήν

Alexand.

περὶ τῶν σχημ

κοινοτήτων

Ru

zil.

• Συμπλοκήν est eiusd m verbi crebra tū a primo repeti-  
tio, tum in extremum conversio Orat. 3. 253. Licinia est lex  
atque altera Aebutia: quæ non modo eum, qui tulerit de a-  
liqua curatione, ac potestate, sed etiam collegas eius, cog-  
natos, affines excipit, ne iis ea potestas, curatio è mandetur,  
etenim si populo consulis, remove te a suspitione alicuius tui  
commodi: fac fidem, te nihil nisi populi vtilitatem, ac fru-  
ctum quærere: sine ad alios potestatem, ad te gratiam bene-  
ficii tui pervenire. Nam hoc quidem vix est libe-ri populi,  
vix vestrorum animorum, ac magnificentia. Quis legem  
tulit? Nullus. quis maiorem partem populi suffragiis privavit?  
Rullus. Quis comitiis præfuit? Rullus. quis tribus, quas volu-  
it, vocavit, nullo custode sortitus? quis decem viros, quos volu-  
it, renunciavit. Idem Rullus. quem principē renunciavit? Rul-  
lum. vix me herculè servis hoc eum suis, non vobis om-  
nium gentium dominis probaturum arbitraret. In Rullum. 2.

• Romanos  
verum domi-

nos, genitō

rogatam

Virg. AENE-

id.

• ὑποδ. 13.

πλοκήν

Aqui

la διαφορῶν

Rusil.

70.

• Πλοκήν est eiusdem verbi crebrius positi quædam distinc-  
tio. Orat. 253. Lilybæum Verres venit postea: rem cognos-  
cit: factum improbat: cogit Quæstorem suum pecuniam,  
quam ex Agonidis bonis redegisset, eam mulieri omnem ad-  
numerare. & reddere. est adhuc id, quod vos omnes admira-  
ri video, non Verres, sed Q. Mutius: quid enim facere potuit  
elegantius ad hominum existimationem, æquius ad levandā  
mulieris calamitatē? vehementius ad Quæstoris libidinē co-  
ercendam? summē hæc omnia mihi videntur esse laudanda.  
sed repētē è vestigio ex homine tanquā aliquo \* Circeο poculo  
factus est Verres: redit ad se, atq; ad mores suos: nam ex illa pe-  
cunia magnā partem ad se avertit: mulieri reddidit, quantu-  
lum visum est. In Verrem Divinat. 63.

• Medee

Medea forē.

• ὑποδ. 14.

Αντανάκλασις.

Rutilius anē

αλασιν.

• Αντανάκλασις est cum continerēt vnum verbum non sin-  
eadem sententia ponitur. Orat. 327. obrepisti ad honores er-  
rore hominum, commendatione fumosarum imaginū, qua-  
rū simile habes nihil, præter colorem, is mihi etiam gloriaba-  
tur, se omnes magistratus sine repulsa affecutum. mihi ista  
licet de me verā cum gloriā prædicare: omnes enim ho-  
mores populus R. mihi ipsi, homini novo detulit. Nam tu  
cum

cum Quæstor es factus, etiam qui te nunquam viderant, tamen illum honorem nomini mandabant tuo: ædilis es factus: *Piso* est a Populo R. factus, non iste *Piso*. prætura item maioribus delata est tuis: noti erant illi mortui: te vivum nondum noverat quisquam, me cum quæstorem imprimis, ædilem priorem, prætorem primum cunctis suffragiis Po. Romanus faciebat, homini illi honorem, non generi, moribus, non maioribus meis, virtuti perfectæ non auditi nobilitati deferebat. in *Pisonem* 88 89.

<sup>e</sup> *Ἐπατάδωλασις* conduplicatio est eiuldem vnius, aut plurium verborum cum a capite, tum a calce iteratio ad Her. <sup>e</sup> *ὑποδ.* 15.  
4. Orat. 3. 253. hunc tamen hominem tam audacem, *Sulpit. Vic-*  
tam nefarium, tam nocentem vnquam accusasset *torinus Her-*  
bitus iudices, si id prætermittere salvo capite suo, potu- *mogines (Κύ-*  
isset *derat* huic inimicus *Oppianicus*, erat, sed tamen e- *κλον* appellat  
rat *Vitricus*: crudelis, & huic infesta mater, attamen ma- *εύρεσαν.* 4. I.  
ter, postremo nihil tam remotum ab accusatione quam  
*Cluentius*, & natura, & voluntate, & instituta ratione vitæ  
pro *Cluent.* 26.

<sup>f</sup> *Παρονομασία* est paulum immutatum verbum, atque <sup>f</sup> *ὑποδ.* 16.  
deflexum Orat. 3. 259. est consuetudo Sicularum; cætero- *Hermog. εύρε-*  
rumque Græcorum, quod suos dies, mensesque con- *σαν.* 3. *παρή-*  
gruere volunt cum solis, lunæque ratione, ut nonnun- *χισιν.*  
quam, si quid discrepet, eximant vnum aliquem diem,  
aut summum, biduum ex mente quos illi *ἐξαιρούμεν* dies  
nominant: ita nonnunquam vno die longiorem mensem fa-  
ciunt, aut biduo. quæ iste cum cognovisset, novus astro-  
logus, qui non tam *cali* rationem quam *calati* argenti  
duceret, eximi iubet non diem ex mense, sed ex anno vnum,  
dimidiatumque mensem hoc modo, ut quo die, verbi causa,  
esse oporteret idus Ianuarias, eo die *Calendas* *[Martias]*  
proscriberet: itaque fit, omnibus recusantibus, & implo-  
rantibus, dies is erat legitimus comitiis habendis: eo  
modo sacerdos *Climachias* renunciatus est in *Verrem.* act.  
3. 134.

<sup>g</sup> *Πολύπρωτον* est cum eiusdem nominis casus sæpius com- <sup>g</sup> *ὑποδ.* 17.  
mutantur Orat. 3. 27. Equidē vos abducā a restibus neq; huius *πολύπρων.* A-  
iudicii veritatē, quæ mutari nullo modo potest, in voluntate *lexand. περι-*  
testiū collocari sinam: si facillime effingi nullo negotio, flecti *των σχημάτων.*  
ac *των.*

ac detorqueri potest. argumentis agemus, signis omni luce clarioribus crimina refellemus, *res cum re, causa cum causa, ratio cum ratione* pugnabit pro Carlio. 51.

<sup>a</sup> *ὑποδ. 18.*

<sup>a</sup> *ὁμοιοπλοῖα* sunt illa, quæ cadunt similiter. Orat. 253. *ὁμοιοπλοῖα*. Gell. l. 18. c. 8. *ὁτέλευτα* sunt illa quæ similiter dissonant. Orat. 3. 253. Hodie nō *ὁμοιοπλοῖα*. descendit Antonius: cur. dat natalicia in hortis: cui nēminem *ὁμοιοτέλευτα* nominabo. putatote tum Phormionem alicui, tum Gnathoni, *Alexand. περὶ* tum Ballioni. *ὁ* fæditatem hominis flagitiosam, *ὁ* impudentiam, nequitiam, libidinem non terendam Philip. 2. 171.

<sup>b</sup> *ὑποδ. 20.*

<sup>b</sup> *ὁμοιοπλοῖα* sunt illa, quæ parius paria re eruntur Orat. 3. 253. Etenim quis est tam vecors, qui aut, cum suspex. Gell. l. 18. c. 8. erit in cœlum, deos esse non sentiat? & ea, quæ tanta mente sunt, ut vix quisquam arte vlla ordinem rerum, ac vicissitudinem persequi posset, casu fieri putet? aut cum deos esse intellexerit, non intelligat eorum numine hoc tantum imperium esse natum? & auctum. & retentum? quam volumus, licet P. C. ipsi nos amemus, tamen nec numero Hispanos, nec robore Gallos, nec caliditate Pœnos, nec artibus Græcos, nec denique hoc ipso huius gentis, ac terræ domestico, nativoque sensu Italos, ap-  
*ἑσονται ἀλλήτοι*  
*παρὶ τοῦ παρὶ*  
*συνεστὶν* vocat  
*Arist. ad A.*  
*lexand. 25.*

<sup>c</sup> *πᾶσι διδόντες*

<sup>c</sup> *πᾶσι διδόντες*

<sup>c</sup> *πᾶσι διδόντες*

<sup>d</sup> *ὑποδ. 21.*

*Ἀντίθετον* A-  
*lexand. περὶ*  
*σχῆμα* Arist.  
*ad Alexand.*  
23.

<sup>d</sup> *Ἀντίθετα* Græci nominant, cum contrariis opponuntur contraria. hoc genere antiqui iam antè Illocratem delectabantur, & maximè Gorgias cuius in oratione plerumque efficit numerum ipsa concinnitas, nos etiam in hoc genere frequentes, ut illa sunt in quarto accusationis. Conferte hanc pacem cum illo bello, huius prætoris adventum, cum illius imperatoris victoria, huius cohortem impuram cum illius exercitu invicta, huius libidines cum illius continentia, ab illo, qui cepit, conditas, ab illo, qui constitutas accepit, captas dicetis Syracusas Orat. 332.

<sup>e</sup> *ὑποδ. 22.*

*μεταβῆσιν*  
*Sulp. Vincto*  
*vinus.*

*Alexand.*

*πρὸς σχῆμα*

<sup>e</sup> *Ἀντιμεταβολή* immutatio Orat. 3. 253. est commutatio nō verborum, sed ordinis tantum modo Par 362. illa igitur ratio concluditur, nec id, quod non potuerit fieri, factum vnequam esse: nec quod potuerit, id portentum esse: ita omnino nullū esse portentū, quod etiā coniecto quidam, & interpretes portentorum non inscite dicitur ei respondisse, qui cū ad eū retulisset,

tulisset, quasi ostenturn, quod anguis domi vectem<sup>c</sup> circum-  
 vectus iussisset: tum esset, inquit, ostentum, si anguem vectis  
 circumplicasset De Divinat. l. 2

<sup>c</sup> L. circum-  
 nexus.

<sup>f</sup> Συνοικείωσις est, quæ duas res diversas colligat. tam de-  
 est avaro quod habet quam quod non habet Quint. l. 9 c. 3. Ha-  
 buit Catilina: sicuti meminisse vos arbitror) per mulca maxi-  
 marum non expressa signa, sed adumbrata virtutum. Viteba-  
 tur hominibus improbis multis: & quidem opimis se viris  
 deditum esse simulabat: erant apud illum illecebræ libidinū  
 mulgæ: erant etiam industriæ quidam stimuli, ac laboris. Fla-  
 grabant vitia libidinis apud illum: vigeant etiam studia rei  
 militaris, neque ego unquam fuisse tale monstrum in terris ullum  
 puto, tam ex contrariis, diversisque inter se pignantibus  
 nature studiis, cupiditatibusque conflatum Quis clarioribus  
 viris quodam tempore iucundior? quis turpioribus coniun-  
 ctior? quis civis meliorum partium aliquando? quis tetrior  
 hostis huic civitati? quis in voluptatibus inquinatior? quis in  
 laboribus patientior? quis in rapacitate avarior? quis in lar-  
 gitione effusior? illa verò (iudices) in illo homine mirabilia  
 fuerunt, comprehendere multos amicitia, tueri obsequio, cum  
 omnibus communicare, quod habebat, servire temporibus  
 suum omnium pecunia, gratia, labore corporis, scelere eri-  
 am, si opus esset, & audacia: versare suam naturam, & regere  
 ad tempus, atque huc, & illuc torquere, & flectere: cum tristi-  
 bus severè cum remissis iucundè, cum senibus graviter, cum  
 iuventute comiter, cum facinorosis audacter, cum libidino-  
 sis luxuriose vivere. Hec ille tam varia, multiplicique natura,  
 cum omnes omnibus ex terris homines improbos, audaces-  
 que collegerat, tum etiam multos fortes viros, & bonos

<sup>f</sup> ὑπό. 23.

συνοικείωσις

ἔδει γὰρ ἔχειν

τὴν χρυσὴν ἱ-

χέα. *Asp. in*

φίλαργε.

*fbant ol scu-*

*r sola sub*

*noctie Virg.*

*Aneid.*

<sup>b</sup> Omnis A-

rifi. ipsum de

cui color:

*Horat. epist*

*l. 8. c. 18. Ch:*

*Sc.*

<sup>b</sup> ὑπό. 24.

παράδιασολ

*Rutilius.*

<sup>i</sup> Fam: ep: l. 1.

<sup>i</sup> Alex quo.

<sup>h</sup> Παράδιασολ distinctio, qua similia disce: nūtur Quint: 9 c. 3. *Rutilius.*  
 Reprehendo neminem sed assentior non omnibus: neque  
 esse inconstantis puto sententiam aliquam, tanquam aliquod  
 navigium, atque cursum, ex reipub: tempestate moderari.  
 Sed si qui sunt, quibus infinitum sit odium, in quos se melius  
 ceptum sit, quos video esse nonnullos, cum ducibus ipsis, nō  
 cum comitatu. Affectatibusque confligant illam enim for-  
 tassè pertinaciam non nulli, virtutem alij putabunt: hanc ve-  
 rò iniquitatem omnes cum aliqua crudelitate coniunctam.  
 3. pro. Balbo. 77.

<sup>a</sup> *ἡρώδης. 25.* <sup>a</sup> *Ἀσύνδετον* est cum demptis coniunctionibus dissolutè plu-  
<sup>a</sup> *Διάλυσις* A ra dicuntur. Orat. 327. Homines Græci <sup>b</sup> Themistocles, Ari-  
*lexand. περὶ* stides, Miltiades iniquè à suis civibus damnati, atque expul-  
*τῶν σχήμα.* si, tamen quia benè sunt de suis civitatibus meriti, tanta ho-  
 diè gloria sunt, non in Græcia solum, sed etiam apud nos, at-  
<sup>b</sup> *Cic. in Læ-* que in cæteris terris, vt eos à quibus oppressi sunt, nemo  
*lio atq; inibi* nominet: horum calamitatem dominationi illorum omnes  
*de Coriolano.* anteponant. Quis Carthaginensium pluris fuit Hannibale  
*Tusc. 5. de* consilio? virtutē? rebus gestis? qui vnus cum tot imperato-  
*Hermodoro.* ribus nostris per tot annos de imperio, & gloria decertavit?  
*Plato, Xeno-* hunc sui cives è civitate eiecerunt: nos etiam hostem litte-  
*phon, Tyrius* ris nostris memoria videmus esse celebratum. Quare imi-  
*Maximus* temur nostros Brutos, Camillos, Ahalas, Decios, Curios,  
*in Socraſis ἀ-* Fabricios, Maximos, Scipiones, Lentulos, Æmilios, innu-  
*πολογία.* merabiles alios, qui hanc rempub: stabiliverunt: quos equi-  
<sup>c</sup> *Herm.* dem in deorum immortalium cœlu, ac numero repono, a-  
*Trismegist.* memus patriam, pareamus senatui, consulamus bonis: præ-  
*in Poemand* sentes fructus negligamus, posteritati & gloriæ serviamus:  
*5. 10. Anima* id esse optimum putemus, quod erit rectissimum: speremus,  
*αὐτοκίνητος* quæ volumus, sed quod acciderit feramus: cogitemus deni-  
*ἀθάνατος αἰψὺ* que corpus virorum fortium, magnorumque hominum  
*κίνητος. Plat.* esse mortale, <sup>c</sup> animi vero motus, & virtutis gloriam sempi-  
*in Phædro,* ternam: neque hanc opinionem, si, in illo sanctissimo <sup>d</sup> Her-  
*in Phædone,* cule consecratam videmus, cuius corpore ambusto, vitam e-  
*in Polit: in* ius & virtutem immortalitas excepisse dicitur, minùs existi-  
*Alcibiad, 10* memus, eos, qui hanc tantam <sup>e</sup> rempub: suis consilijs, aut la-  
*de rep: de legi* boribus, aut auxerint, aut defenderint, aut servarint esse im-  
*bis 5. Psellus* mortalem gloriam consequuturos. pro. Sext. 35. 36.  
*Platonius.* <sup>f</sup> *Πόλυσυνδετον* est cum cōstructio verborum coniunctioni-  
*Plotinus. l.* bus copulatur. Part. 362. Sed enim hoc non solum ingenii,  
*de sens: et Me* ac litterarum, verum etiam naturæ, atque virtutis fuit: vt  
*moriam. Enne-* domus quæ huius adolescentiæ prima fuerit, eadem esset  
*ad 4. l. 3. & l* familiarissima senectuti, erat temporibus illis iucundus. Q:  
*de dub. ani-* Metello, illi Numidico, & eius Pio filio: audiebatur à M: AE-  
*ma c. 26. 27.* milio: vivebat cum Q: Catulo, & patre, & filio: à L: Crasso  
*Cic. Tusc. I in*  
*Somn. Scipionis. Macrobi. I. in Somniti Scipionis.* <sup>d</sup> *Deus Alcides possidet Heben Se*  
*nec. in Ociavia Cic. Tusc. I. Off. I.* <sup>e</sup> *Macrobius in Somnium Scip: præfat.* <sup>f</sup> *ἡρώδης. 26.*  
*πολυσύνδετον.*

celebatur

colebatur. Lucullos verò, & Drusum, & Octavios, & Ca-  
zonem, & totam Hortensiorum domum devictam consu-  
etudine cum teneret, afficiebatur summo honore: quod  
cum non solum colebant, qui aliquid percipere, & audire  
studebant, verum etiam, si qui forte simulabant. pro. Ar-  
chia: 188.

<sup>g</sup> ὑποδ. 27

<sup>h</sup> ὑπερβατίν.

<sup>g</sup> ὑπερβατίν est verborum concinna transgressio. Orat. 3.  
253. Animadverti (iudices) omnem accusatoris orationem  
in duas divisam esse partes: quarum altera mihi niti, & mag-  
nopere confidere videbatur invidia iam inveterata iudicii  
Iuniani: altera tantummodo consuetudinis causa timi-  
dè & diffidenter attingere rationem veneficii criminum:  
qua de re, lege est hæc quæstio constituta. pro: Cluent,  
2. 18.

Alexand. πε-  
ρὶ τῶν σχημάτων.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

<sup>h</sup> Quod cum duobus sit verbis Anastrophe dicitur Quint:  
lib. 8. cap. 6. videtis ne, ut apud Homerum sepiissime Nestor  
de virtutibus suis prædicet: tertiam enim ætatem hominum  
vixerat, nec erat ei verendum, ne vera de se prædicans ni-  
mis videretur aut insolens, aut loquax. Etenim (ut ait  
Homerus) ex eius lingua melle dulcior fluebat oratio,  
quam ad suavitatem nullis egebat corporis viribus, & ta-  
men dux ille Græciæ nunquam optat, ut Aiæcis similes  
habeat decem, at ut Nestoris: quod si accideret non  
dubitabat, quin brevi sit Troia peritura Cic in Cato-  
ne.

<sup>h</sup> ὑποδ. 28.

Αἰαστρὸν Α-

lexand. ibid.

ἰτὲ καὶ ἀποχλῆ

ωνος μέλιτος

γλυκίων ῥέον

αὐδὲν ἰλιάδης.

α.

\* Σιῶτι.

Ἰἄϊ γὰρ

πατέρειός τε

καὶ τὰς ἡμῶν

με πόλεις Πε-

άμοιο ἀνακτο-

νιδ. β.

ὑποδ. 29.

διακοπή.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

<sup>i</sup> Διακοπή seu τμήσις est vnius eiusdemque vculæ bipar-  
tita sectio. Hoc tibi tam ignoscemus nos amici, quam igno-  
verunt Medæ, quæ Corinthi arcem altam habebant, ma-  
tronæ opulentæ, optimates, quibus illa manibus gypsa-  
tissimis persuasit, ne sibi illæ vitio verterent, quod  
abesset à patria. Nam multi suam rem bene gessere  
& publicam patria procul: multi qui domi ætatem age-  
rent, propterea sunt imptobati: Fam: Epist. 7. Ep. 6.  
& Quotus enim quisque reperietur, qui impunitate, &  
ignoratione proposita abstinere possit iniuria? Off:

<sup>m</sup> ὑποδ. 30.

31. Alexand.

περὶ τῶν

σχημάτων παρὰ

βουλὴν ἀπὸ

των.

των.

των.

των.

των.

των.

<sup>n</sup> Epanalepsis est eiusdem verbi post parenthesin interposi-  
tam revocatio. Orator. 3. 253. Est autem parenthesis  
continuationi sermonis medius aliquis sensus interveni-  
cus

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

των.

dus Quint. 93. Itaque ego ille, qui semper pacis author fui,  
 cuique pax, præsertim civilis, quanquam omnibus bonis,  
 mihi tamen inprimis fuit optabilis: omne enim curriculum  
 industriæ nostræ in foro, in curia, in amicorum periculis  
 propulsandis elaboratū est: hinc honores amplissimos, hinc  
 mediocres opes, hinc dignitatem si quam habemus, conse-  
 quuti sumus: ego itaque pacis, ut ita dicam, alumnus, qui quā-  
 tulcunque sum (mihi enim nihil arrego) sine pace civili cer-  
 te non fuisset: (periculotē dico: quemadmodum acceptui  
 P. C. sitis, horreo: sed pro mea perpetua cupiditate vestra  
 dignitatis retinendæ, & augendæ quæso, oroque vos P. C. ut  
 primò, si erit vel acerbum auditu, vel incredibile à M. Cice-  
 rone esse dictum, accipiat sine offensione, quod dixerò, ne-  
 ve id prius, quam quale sit explicavero, repudietis) ego ille,  
 dicam læpius, pacis semper laudator, semper author, pacē  
 cum Antonio esse nolo. Phil. 7. 218.

<sup>a</sup> ὑποδ. 32.

ὑπεργλορία.

Val.

<sup>a</sup> ὑπεργλορία est cum præpositio casui serviens verbo con-  
 necitur. Ab Invidendo autem Invidentia rectē dici potest, ut  
 effugiamus ambiguum nomen Invidiæ: quod verbum ductū  
 est à nimis intuendo fortunam alterius, ut est in Menalippo,  
 Florem quisnam liberū invidit meūm.

Male latinē videtur. Sed preclarē Actius. Ut enim videre,  
 sic invidere florem rectius, quam flori dicitur. Cic. Tusc. 3.

<sup>b</sup> ὑποδ. 33.

ὑπεργλ.

<sup>c</sup> πρότερον, τὸ

παράδοξα.

τοῦ. ad Att. 6.

2.

<sup>b</sup> Ὑπεργλ. πρότερον sive προθύστερον est perturbata rei gestæ nar-  
 ratio. Quæris ex me quid acciderit de iudicio, quæ tam præter  
 opinionem omnium factum sit, & simul vis scire, quomodo  
 ego minus, quam soleam, præliatus sim. Respondebo tibi  
<sup>c</sup> Ὑπεργλ. πρότερον ὁμιλεῖν. Ego enim quamdiu senatus autoritas  
 mihi defendenda fuit, sic acriter, & vehementer præliatus  
 sum, ut clamor, cōcursusque maxima cum mea laude fierent,  
 quod si tibi vnquam sum vilis in repub. fortis, certē me in il-  
 la causa admiratus esses. Cum enim ille ad conciones con-  
 fugisset, in iisque meo nomine ad invidiam vteretur: Dii im-  
 mortales, quas ego pugnās, & quantas strages edidi? quæ  
 imperus in Pisonem in Curionem, in totam illa manum fe-  
 ci? quomodo infectatus sum levitatem senum, libidinem iu-  
 ventutis? Nunc verò si causam quæris absolutionis, ut  
 iam πρὸς τὸ πρότερον revertar, egestas iudicum fuit, & turpitu-  
 do. Ad Att. 1. ep. 13.

<sup>d</sup> ὑποδ. 34.

<sup>d</sup> Ὑπεργλ. est quæ transversa transfectione verborum sen-  
 tentiæ

sententia perturbat ordinē ad He: 4. Αἰδέομαι non Pompeium modo, sed τρωᾶς καὶ τρωάδ' αὖ. Πάλυδάμας μὲν πρῶτος ἐλεγχείην ἔκα-  
ταθήσει. Quis? tu ipse scilicet laudator & factorum, & scripto-  
rum meorum. ad Att. 7. 1. Quæ autem est inter augures  
conveniens, & coniuncta constantia? ad nostri angurii con-  
suetudinem dixit Ennius.

Cum tonuit Lævum bené tempestate serena.

At Homericus Vlysses, apud Achillem querens de ferocita-  
te Troianorum nescio quid hoc modo nunciat:

Prospera Iupiter his dextris fulgoribus edit.

Ita nobis sinistra videtur, Graus & barbaris dextra meliora.  
Quamquam haud ignoro quæ bona sint, sinistra nos dicere,  
etiam si dextra sint. Sed certè nostri sinistrum nominave-  
runt, externique dextrum, quia plerumq; id melius videba-  
tur. Hæc quantā dissensio est? De Div. 2.

Hæc transiectio si sit infinita vitio ducitur & σύνχυσις di-  
citur. In Pirœa cum exissem prid. Id. Octob: accepi ab Aca-  
sto servo meo statim tuas litteras, quas quidem cum expe-  
ctassem iamdiu, admiratus sum, ut vidi obsignatam episto-  
lam, brevitatē eius: ut aperui, rursus σύνχυσιν litterularum,  
quæ solent tuæ compositissimæ, & clarissimæ esse. ad Att.  
1. 6. Ep. 9.

Ἰλιώτα Σα-  
ὺς δὲ σφιν  
Κεγνίδης ἐν-  
δύξια σήματα  
φαίνει.  
L. Mala.  
h. παρ. 35.  
σύγχυσις.

### Prima Stromatis decima quarta Sectio.



ED sententiarum iornamenta <sup>i Hermog. de</sup>  
maiora sunt, quibus quia Fre- <sup>Demosth.</sup>  
quentissimè Demosthenes uti-  
tur, sunt, qui putent iccirco eius  
eloquētiā maxime laudabilem,  
esse. Et verò nullus fere ab eo lo-  
cus sine cōformatione lētentiæ  
deditur. Nec aliud quicquam  
est dicere, nisi omnes aut certè  
plæraque aliqua specie illumin-  
are sententias. Or. 327.

Notas Ri-  
vius Al. in-  
dicitur.  
m. παρ. I.

Ἐρώτημα vel ἐρώτησις est adhibita nolcendi gratia roga-  
tio πρὸ τῶν σχημάτων.

tio Quint. lib. 9. cap. 2. Orat. 323 C. Blossius Cumanus hospes familiæ vestræ Scævola, cum ad me, qui aderam Lænarum & Rutilio cont: in consilio deprecatum venisset, hanc, ut sibi ignoscerem, causam afferebat, quod tanti T. Gracchum fecisset, ut quicquid ille veller, sibi faciendum putaret. Tum ego, *etiamne inquam*, si te in Capitolium faces terre veller, nuquam, inquit, voluisset id quidem: sed, si voluisset, paruissem. Cic: in Lælio.

a. 2. 2.

αὐτὸμα Alex.

αὐτὸμα Alex.

<sup>a</sup> Πύσμα cum interrogando vrget orator. 327. sed hoc quero, quis putet fuisse crimen esse in Africa Ligarium? nempe iā, qui & ipse in eadem Africa esse voluit, & prohibitum se à Ligario queritur, & certè contra ipsum Cæsarem est congressus armatus: quid enim (Tubero) tuus ille districtus in acie Pharsalica gladius agebat? Cuius latus ille mucro petebat? Qui sensus erat armorum tuorum, Quæ tua mens, oculi, manus, ardor animi, quid cupiebas, quid optabas? nimis vigeo, commoveri videtur adolescens. pro. Ligario.

b. 3. 3.

Αντιστοιχία

Alex. περι

αὐτὸμα.

<sup>b</sup> Ἐρωτοφωρὰ sive Ἀντιπροφωρὰ sive ἀντιστοιχία est rogationi quasi finitima percunctatio, expositioque sententiæ suæ. Orator. 3. 327. cum quasi ad interrogata sibi ipse respondet orator Orator. 327. obicitur mihi meus ille discessus: cui ego crimini respondere sine mea maxima laude non possum. Quid enim pontifices debeo dicere? peccati me conscientiam profugisse? at id, quod mihi crimini dabatur, non modo peccatum non erat, sed res post natos homines pulcherrima. Iudicium populi pertimuisse? at id nec propositum vltimum fuit, & si fuisset, duplicata gloria discessissem. bonorum mihi præsidium defuisse, falsum est. Me mortem timuisse? turpe est. Dicendum igitur est id, quod non dicerem, nisi coactus. Nihil enim vnquam de me dixi sublatius asciscendæ laudis causam potius, quam criminis depellendi. Dico igitur, & quam possum maxima voce dico, cum omnium perditorum, & coniuratorum incitata vis, duce Tribuno pl. Consulibus authoribus, afflictio Senatu, perterritis equitibus Rom. suspensa ac sollicita tota civitate. non tamen me impetum faceret, quam per me in omnes bonos: me vidisse, si vicissem, tenes reip. reliquias: si victus essem, nullas futuras. pro domo sua

ἡ πρόληψις, sive προκατάληψις est anteoccupatio Orator. 3. <sup>ἡ πρόληψις. 4.</sup>  
 253. cum antè occupat orator, quod putat opponi. Orator. <sup>προκατα-  
ληψις Arist.  
ad Alex. 17. !</sup>  
 327. est labor: non nego pericula magna, fateor. Multę in-  
 dia sunt bonis: verissimè dictum est. Sed te id, quod multi in-  
 videant, multique expetant,

Inscitia sit, inquit, postulare, si tu laborem summa  
 Cura efferas nullum. pro. Sextio. 26.

ἡ προκατασκευὴ est præmunio ad id, quod aggrediare. O-  
 rator. 3. 253. primum dicam, (id quod est commune) Græ-  
 cos: non quò nationi huic ego vnus maximè fidem dero- <sup>ἡ πρόληψις. 5.</sup>  
 gem: nam si quis vnquam de nostris hominibus à genere <sup>προκατασκευὴ. Quint. 8.</sup>  
 isto, studio, ac voluntate non abhorrens fuit, me & esse ar-  
 bitror, & magis etiam tum, cum plus erat otii, fuisse: sed sunt  
 in illo numero multi boni, docti, prudentes, qui ad hoc iu-  
 dicium deducti non sunt: multi imprudentes, illiterati, leves,  
 quos variis de causis video concitatos: veruntamen hoc di-  
 co de toto genere Græcorum: tribuo illis litteras, do multa- <sup>ἡ πρόληψις. 6.</sup>  
 rum artium disciplinam: non adimo sermonis leporem, iuge <sup>ἡ πρόληψις. 7.</sup>  
 niorum acumen, dicendi copiam: denique etiam, si qua sibi  
 alia sumunt, non repugno. Testimoniorum religionem, &  
 fidem nunquam ista natio coluit, totiusque huiusce  
 rei, quæ sit vis, quæ authoritas, quod pondus, igno- <sup>ἡ πρόληψις. 8.</sup>  
 rant. Vnde illud est? Da mihi testimonium mutu- <sup>ἡ πρόληψις. 9.</sup>  
 um: num Gallorum? Num hispanorum putatur? Totum  
 istud Græcorum est: vt, etiam qui Græcè nesciunt, hoc qui-  
 bus verbis à Græcis dici soleat, sciant. pro. L. Flacco  
 147.

ἡ ἀπορία seu διαπόρρησις est dubitatio. O. 3. 253. cum addubi-  
 tat Orator, quid potius, aut quomodo dicat. Orat. 327. <sup>ἡ ἀπορία. 6.</sup>  
 metorquet ἀπορία. ad Att. 7. 20. Sed dubito quē patrē potissimū <sup>ἡ ἀπορία. 7.</sup>  
 sumam: Cęcilianūne aliquem, vehementem, atque durum:  
 Nunc enim demū animus mihi ardet, nunc meum cor cu-  
 mulatur ira, an illum ô infelix, ô scelestus: ferrei sunt isti  
 patres: Egone quid dicā? Egone quid velim? quæ tua omnia  
 tuis fædis factis, facis, vt ne quicquā velim. Vix ferenda dice-  
 ret talis pater: cur te in istam vicinitatem meretrici-  
 am contulisti: cur illecebris cognitis non refugisti: cur  
 alienam vllam mulierem nosti? dede te, ac disice per me  
 licebit: si egebis, tibi dolebit mihi sat est, qui, ætatis quod  
 reliquum est, oblectem meæ. Huic tristi, ac decrepito  
 seni

seni responderet Cælius, se nulla cupiditate inductum de via decessisse. Quid signum nulli sumptus, nulla iactura, nulla veritura. At fuit fama: quousque istam effugere potest in tam maledica civitate? vicinum eius mulieris miraris male audisse, cuius frater germanus sermones iniquorum effugere non potuit? Leni verò & clementi patri, cuiusmodi ille est, fores effregit? restituentur: discidit uestem? refarcietur. Cæli causa est expeditissima, pro Cælio 54

<sup>a</sup> Terent. a-  
delph. act. 1.  
sc. 2.

<sup>b</sup> Terent. 7.

<sup>c</sup> Terent. 3.

Αποσποφν Α  
lexand. πρὶ  
τοῦ συγγε-  
νω.

<sup>b</sup> Est & rutilum alia dubitatio scilicet λέξουσ. Orat. 3, 253.

<sup>c</sup> Αποσποφν est averla vel à ludice, vel à re proposita Oratio. Quint. li. 9. c. 2 ut in Brutum Crassus: cum casu, cum funere effereatur anus Iunia prohi dii immortales, quæ tuit illa, quanta vis, quam inexpectata? quam repentina? cum coniectis oculis gestu omni imminenti, summa gravitate, celeritate verborum, Brute quid sedes? quid illam anu patri nunciare vis tuo? quid illis omnibus, quorum imagines duci vides? quid maioribus tuis? quid L. Bruto, <sup>d</sup> qui hunc populum Dominatu regio liberavit? quid te facere, cui rei, cui gloriæ, cui virtuti studere? patrimonionè augendo? at id non est nobilitatis: sed fac esse. Nihil superest, libdines totum dissipaverunt. An iuri civilis? est paternum, sed dicet te cum ædes venderes, nè in ruis quidem & cæsis solum tibi paternum recepisse. An rei militari? qui nunquam castra videris: an eloquentiæ, quæ nulla est in te: & quicquid est vocis, ac linguæ, omne in istum turpissimum caluminiæ quæstum contulisti. Orat. 2. 203.

<sup>d</sup> Brutus ad-  
est. tanlemq;  
animo sua  
nomina fal-  
lit. Cic. Tar-  
quinius cum  
prole fugit.  
Quid fact. I.  
Cic. in Anto-  
ninum in Pa-  
radox. Livius.

<sup>e</sup> Terent. 9.

Ανακρίωσις.

Quint. 9. 2.

<sup>e</sup> Ανακρίωσις Communicatio, est quasi cum iis ipsis, apud quos agimus, deliberatio. Orat. 3. 253 sæpè cum iis etiam, qui audiunt. 327. Orat. Ego pro te nunc hos consulo post tempus in aliena re, quos tu in tua re cum tempus erat consulere oblitus es. Quæro abs te C: Aquili L: Luculle, P: Quinti, M: Marcelle, vadimonium mihi non obiit quidam socius, & affinis meus, quicum mihi necessitudo vetus, controversia de re pecuniaria recens intercedit. postulonè à prætore, ut eius bona mihi possidere liceat: an cum Romæ domus eius, vxor, liberi sint, domum potius denunciem? quid est, quod hac tandem de re vobis possit videri: protectò si recte vestram bonitatem, atque prudentiam cognovi, non multum me fallit, si consulamino, quid sitis responsuri. Primum expectare, deinde, si latitare, ac diutius ludificare videatur, amicos

nicos convenire, quærere, quis procurator sit: domum denū-  
ciare. Dici vix potest, quam multa sint, quæ respondeatis an-  
tè fieri oportere, quam ad hanc rationem extremam, ac ne-  
cessariam devenire. pro. Quint. 9, 10.

<sup>a</sup> Παρομολογία concessio est, cum ostendimus in dicendo  
nos aliquam rem alicuius voluntati totam tradere, & con- <sup>a</sup> ὑποδ. 10.  
cedere. ad Heren. 4. Sit sacrilegus, sit fur, sit flagitiorum om- <sup>a</sup> παρεμολογία.  
nium, vitiatorumque princeps: at est bonus imperator, & fe- <sup>a</sup> Rutil.  
lix, & ad dubia reip: tempora reservandus. In Verrem. Act.  
6. 226.

<sup>b</sup> Ἐπιτροπή, συγχάρημα, καὶ συγχάρσις, permissio. 283. est cum <sup>b</sup> ὑποδ. 11.  
aliqua iudicibus æstimanda relinquimus, aliqua nonnun- <sup>b</sup> ἐπιτροπή.  
quam adversariis. Quint. 9. 2. oppressus est C: Antonius: esto: <sup>b</sup> Quint. Val.  
habuit quandam ille infamiam suam, neque tamen ille ipse,  
pro meo iure dico, vobis iudicibus damnatus esset, cuius  
damnatione sepulcrum L: Catilinæ floribus ornatum, homi-  
num audacissimorum, ac domesticorum hostium conventu,  
epulisque celebratum est, iusta Catilinæ facta sunt. Nunc à  
Flacco Lentuli pœnæ per vos expetuntur. Quam potestis  
P. Lentulo, qui vos in complexu libetorum, coniugumq; ve-  
strarum trucidatos incendio patriæ sepelire conatus est, ma-  
ctare victimam gratiorē, quam si L: Flacci sanguine il-  
lius nefarium in nos omnes odium saturaveritis? itemus i-  
gitur Lentulo, parentemus Cethego, revocemus eiectos, ni-  
mæ pietatis, & summi amoris in patriam vicissim nos pœ- <sup>c</sup> ὑποδ. 12.  
nas, si ita diis placet, sufferamus. pro. L. Flacco 160. <sup>c</sup> παρρησία.

<sup>c</sup> Παρρησία est vox quædam libera, atque etiam effrenatior <sup>c</sup> Cic. ad Att. 1.  
augendi causâ. Orat. 3. 153. Deinde (erumpet enim aliquan- <sup>c</sup> 13. anno vere  
do ex me vera vox, & dicam sine cunctatione, quod sentio) <sup>c</sup> cunctatam vel  
si iam violentior aliqua in re C: Cæsar fuisset, si eum magni- <sup>c</sup> potius li-  
tudo contentionis, studium gloriæ, præstans animus, excel- <sup>c</sup> bertatem lo-  
lens nobilitas aliquo impulisset, quod in illo viro & tum fe- <sup>c</sup> quendi. F. ep.  
rendum esset, & maximis rebus, quas postea gessit, obliterā- <sup>c</sup> 9. 22.  
dum, ad tu tibi furcifer sumes, & Vatini jlationis, & sacrilegi <sup>d</sup> ὑποδ. 13.  
vox audietur hoc postulantis ut idem sibi concedatur, quod <sup>d</sup> προδιέβασις,  
Cæsari: in Vatiniū: 40. in quibus versiculis si tibi quibusdā <sup>d</sup> ἐπαίεθωσις  
verbis ἐυθυρρήμονες εἶπες videbor turpitudine personæ inquam li- <sup>d</sup> ἐνίβησις, ἀμφι-  
berius invehimur nos vindicabit. li. 2. 16. <sup>d</sup> διόβωσις

<sup>d</sup> Προδιέβασις ἐπαίεθωσις Alexand: Numenius, Μετάνοιαν νο- <sup>d</sup> Alexand. ω-  
cat Rutilius, est correctio, vel antè, vel postquam dixeris. Or. <sup>d</sup> ἐν τῇ σχημέ-  
3. 253. τω.

3 253. Dat præterea potestatem verbo prætoriam, reverentiam: 2. contra Rullum. *verbum* mihi hæc est. Quirites, cum ego hanc potestatem regiam appello: sed profectio maior est quædam: nullum enim regnum fuit unquam, quod non si minus iure aliquo, at regionibus tamen certis contineretur, hoc vero infinitum est, quo & regna omnia, & vestrum imperium, quod latissimè patet, & ea, quæ partim libera à vobis, partim etiam ignorata vobis sunt, permissu legis continentur. In Rullum. 72.

Ἀριστοφ.

<sup>a</sup>Est etiam alia Correctio 3. Orat. 325 (Rufinianus *Ἀριστοφ.* nuncupat) cum corrigimus nosmetipsos quasi reprehendentes. Orator. 327. quid est aliud, quod nos patroni facere debeamus, nisi ut eos, qui insectantur, repellamus? quod quidem facerem vehementius, nisi intercederent mihi inimicitiae cum istius mulieris viro: fratrem *volui* dicere: semper hic erro. pro Cælio 53.

Ἰσοκρ. 15.

Ἰσοκρ. 15.

<sup>b</sup>*Ἐκφώνσις* exclamatio est, quæ conficit significationem, vel admirationis. Orat. 327. ô clementiâ admirabilem, atque omni laude, prædicatione, litteris, monumentisq; decorandam. M. Cicero apud te defendit alium in ea voluntate non fuisse, in qua se ipsum confiteretur fuisse: nec tuas tacitas cogitationes extimescit: nec, quid tibi de alio audienti, de se ipso occurrat, reformidat. Vide, quam non reformidemus: vide, quanta lux liberalitatis, & sapientiæ tuæ mihi apud te dicenti oboritur: quantum potero, voce contendam, ut hoc populus R. exaudiat. Iuscepro bello, Cæsar, gesto etiam ex magna parte, nulla vi coactus, iudicio meo, ac voluntate ad ea arma profectus sum, quæ erant sumpta contra te. pro Ligario. 147.

*Vel conquestionis.* 327. ô nox illa, quæ pænè æternas huic urbi tenebras attulisti, cum Galli ad bellum, Carilina ad urbem, coniurati ad ferrum, & flammam vocabantur, cum ego te Flacce, cælum noctemque contestans, flens flentem obtestabar, cum tuæ fidei optimæ, & spectatissimæ salutem urbis, & civium commendabam: tu Flacce prætor, communis exitii nuncios cepisti: tu inclusam in litteris reip. pestem deprehendisti: tu periculorum indicia, tu salutis auxilia ad me, & ad Senatum attulisti: quæ tibi tum gratiæ à me sunt actæ? Quæ ab Senatu? quæ à bonis omnibus? quis tibi, quis C. Pontinio, fortissimo viro, quenquam bonum

num putaret unquam non salutem, verum et honorem vllum denegatum? o Nonne illae Decembres, quae me consule, fu-  
istis? quem ego diem verè natalem huius urbis, aut certè sa-  
lutarem appellare possum: o nox illa, quam iste dies est con-  
secutus, fausta huic urbi: miserum me, metuo nè tunc ista no-  
bis, qui tum animus L. Flacci? (Nihil dicam enim de me) qui  
amor in patriam? quae virtus? quae gravitas extitit? pro Flac-  
co. 167.

<sup>d</sup> Vel iracundiae. Orat. 3. 253. o miserum, atque invidiosum,  
offensumque paucorum culpa, atque indignitate ordinem  
senatorium. Albam A. Emilium sedentem in faucibus Marcel-  
li loqui palam, vicisse Verrem, emptos habere iudices, alium  
H. S. cccc millibus, alium H. S. D: quem minimo cccc?  
atque ei cum responsum esset, fieri non posse: multos testes  
esse dicturos: me praeterea causae non defuturum: licet  
hercules, inquit, omnes omnia dicant, nisi ita res manifesta  
erit, allata, ut responderi nihil possit, Vicimus in Verrem:  
Act. 4. 280.

<sup>e</sup> Vel obiurgationis. Orat. 3. 253. At hic etiam id, quod tibi  
necesse minimè fuit, facetus esse voluisti, cum Tarquini-  
um, & Numam, & me tertium peregrinum regem esse di-  
xisti. Mitto iam de rege quærere: illud quæro, peregrini-  
um cur me esse dixeris: nam si ita sum, non tam est admi-  
randum regem esse me, quia, ut tu vis, etiam peregrini re-  
ges Romae fuerunt, quàm Consulem Romae fuisse pere-  
grinum. Hoc dico, inquit, te esse ex municipio, fateor,  
& addo etiam ex eo municipio, vnde iuterum iam salus  
huic urbi imperioque missa est: sed scire exte pervelim,  
quamobrem, qui ex municipiis veniant, peregrini tibi vi-  
deantur. Nemo enim istuc Milli Catoni leni, cum pluri-  
mos haberet inimicos, nemo. Coruncano, nemo Curi-  
oni, nemo huic ipsi nostro Mario, cum ei multi inviderent,  
obicit unquam Equidem vehementer lætor, eum esse me,  
in quem tu, cum cuperes, nullam contumeliam iacere poter-  
eris, quæ non ad maximam partem civium conveniret. Sed ta-  
men te à me pro magnis causis nostræ necessitudinis mo-  
nendum esse etiam, atque etiam puto. Non possunt omnes  
esse patricii: si verum quæris, nè curant quidè. Nec se æqua-  
les tui propter istam causam abs te anteiri putant. At si  
tibi nos peregrini videmur, quorum iam & nomen, &  
H<sub>2</sub> honos

<sup>c</sup> Hic pietas  
honos, Virg.  
Æneid. 1.

<sup>d</sup> dēirwōis  
Iracun-  
dia Quint.  
9. 1. 3.

<sup>e</sup> ἐπιτιμῶν  
obiurgatio  
Κατά τὴν ἐν. e  
Gorgia Ru-  
tilius et Cel-  
sus Quint. 9

<sup>2.</sup>  
<sup>1</sup> O fortuna.  
tam, nata  
me consule  
Romam in  
Mario.

honos inveteravit, ut huic urbi, & hominum famæ ac sermonibus: quàm tibi illos competitores tuos peregrinos videri necesse erit, qui iam ex tota Italia delecti tecum de honore, & de omni dignitate contendunt? Quorum cave tu quenkum peregrinum appelles, nè peregrinorum suffragiis obruare. Qui si attulerint nervos & industriam, mihi crede, excutient tibi istam verborum iactationem, & te ex somno sæpe excitabunt, nec patienter, se abs te, nisi virtute vincuntur, honore superari. Ac si iudices cæteris patriciis me, & vos peregrinos videri oporteret, à Torquato tamen hoc vitium sileretur: est enim ipse à materno genere<sup>b</sup> municipalis, honestissimi ac nobilissimi generis, sed tamen Asculani. Aut igitur doceat Picentes solos non esse peregrinos, aut gaudeat tuo generi me meum non anteponere. Quare neque me peregrinum posthac dixeris, ne gravius refutere: neque regem nè *deridere*. pro Sylla. 173.

<sup>a</sup> Themist.  
Miltiadis  
propeis see  
somno susci-  
tari. Tusc. 4.  
Plutarch. in  
Apothegm.  
<sup>b</sup> Vide digest  
lib: 50. ad  
municipalē  
et de incolis.  
<sup>c</sup> promissio  
Quint. 9. 1.

<sup>c</sup> Vel promissionis. Orat. 3. 253. ego autem, quicquid in me est studii, consilii, laboris, ingenii, quicquid hoc beneficio populi Rom. atque hac potestate prætoris, quicquid auctoritate, fide, constantia possum, id omne ad hanc rem conficiendā tibi, & pop: Rom: polliceor & defero: pro lege Man. 17.

<sup>d</sup> Seneca  
Quint. 9. 1.

<sup>d</sup> Vel deprecationis, quare oro, obtestorque vos (iudices) conservate reip: civem bonarum artium, bonarum partium, bonorum virorum, ut qua in civitate paucis his diebus Sextus Clodius absolutus sit: in ea civitate nè patiamini illum absolutū muliebri gratiā, M: Cælium libidini muliebri condonatum: nè eadem mulier cum suo coniuge, & fratre turpissimum latronem eripuisse, & honestissimum adolescentem oppressisse videatur. pro Cælio. 62. 63.

<sup>e</sup> Domittit  
corvos, vexat  
censura colū-  
ba. Juvenal  
<sup>f</sup> Obsecratio  
Quint. 9. 1.

<sup>f</sup> Vel obsecrationis. Orat. 3. 253. Quæ cum ita sint, iudices primum reip: causa, qua nulla res cuiquam potior debet esse, vos pro mea summa & vobis cognita in rempub. diligentia moneo, pro auctoritate consulari hortor, pro maiestate vestræ, & cæterorum civium consularis: deinde ego fidem vestram vel defensoris, & amici officio adductus oro, atque obsecro (iudices) ut ne hominis miseri, & cum corporis multo, tum animi dolore confecti, L: Murenæ recentem

<sup>g</sup> Torquet enim fortuna  
eorum nisi  
Lexus in Hæ-  
brum conflu-  
at. &c.]

tulationem nova lamentatione obruatis. pro. Muren:

144.

<sup>h</sup> Purgatio

Quint. 9.1

<sup>h</sup> Vel purgationis. Orat. 3. 253. Velim quærere nunc ex ipso Metello, quidnam sua vi, & autoritate mihi ex hac oratione præciderit. Eadem opinor omnia convenire: neque enim si maximè statuae deiectæ essent, eas ego vobis possem iacentes ostendere: hoc vno vterer, civitatem tam gravem statuas iudicasse C: Verris demoliendas. Hoc mihi Metellus non eripuit: hoc etiam addidit, ut quæreretur, si mihi videretur, tam iniquo iure locis, atque amicis imperari, ut iis ne suis quidem beneficiis libero iudicio uti liceat: ut vos rogarem, ut coniecturam faceretur, qualem in iis rebus in me L: Metellum fuisse, putaretis, in quibus rebus obesse mihi posset, cum in hac re tam aperta cupiditate fuerit, in qua nihil obfuit. Sed ego Metello non irascor: neque ei suam purgationem eripio, qua ille apud omnes vitur: ut nihil maliolè, neque consultò fecisse videatur: In Verrem Act. 3.

142.

<sup>i</sup> Vel conciliationis. Orat. 3. 253. equidem dicam ex animo P: <sup>i</sup> Concilio C. quod sentio, & quod vobis audientibus sæpè iam dixi, si mihi nunquam amicus C: Cæsar fuisset, sed semper iratus: si aspernaretur amicitiam meam, seseque mihi implacabilem, inexpiabilemque præberet: tamen ei cum tantis res gessisset, gereretque quotidie, non amicus esse non possem: cuius ego imperio, non Alpium vallum contra adleensum, transgressionemque Gallorum, non Rheni fossam, gurgitibus illis redundantem, Germanorum immanissimis gentibus obiicio, & oppono: perfecit ille, ut si montes resedissent, amnes exarissent, non naturæ præsidio sed victoria sua, rebusque gestis, Italiam munitam haberemus: sed cum me expetat, diligat, omni laude dignum putet: tu meâ tuis inimicitias ad similitudinem revocabis? sic tuis sceleribus reip. præterita facta refricabis? Quod quidem tu, qui bene nosces coniunctionem meam, & Cæsaris, eludebas, cum a me trementibus omnino labris, sed tamen, cur tibi nomen non deferrem, requirebas. In Pilone. 106.

<sup>i</sup> Lesio

Quint. 9.1.

<sup>i</sup> Vel lesionis. Orat. 3. 253. At quid tulit legum scriptor peius, & callidus? velitis, iubeatis, ut M: Tullio aqua, &

H3

igni

igni interdicatur? crudele, nefarium, ne in sceleratissimo quidem cive ferendum sine iudicio. Non tulit, ut interdiceretur. Quid ergo? ut interdictum sit. ò cœnum, ò portentum, ò scelus: hanc tibi legem Clodius scripsit, spurciorem lingua sua, ut interdictum sit, cui non sit interdictum? Sexte noster bonâ veniâ dic, quoniam iam dialecticus es, & hoc quoque Liguris: quod factum non est, ut sit factum, ferri ad populum, aut verbis vllis sanciri, aut suffragiis confirmari potest? hoc tu scriptore, hoc consiliario, hoc ministro omnium non *bipedum* solum, sed etiam quadrupedum impurissimo tempore perdidisti. pro domo sua 224.

• *Optatio*

Quint. 9. I.

• *N. decet timeri Cæsare.*

*S. at plus diligi Senec. in*

*Octavia*

*ex Atty tragedia. Cic.*

*Off. 2. & Seneca de*

*clem: 2.*

• *Apsia*

*execratio*

Quint. 9. I.

• *Vel optationis.*

Orator. 3. 253. atque utinam ut culpam,

sic etiam suspicionem vitare potuisses: illud magis vero,

nè ignorans verum iter gloriæ, gloriosum putes, plus

re vnum posse, quam omnes: & metui à civibus tuis, quam

diligi malis. Quod si ita putas, totam ignoras viam glo-

riæ. Carum esse civem, benè de rep. mereri, laudari,

colli, diligi gloriosum est: metui vero, & odio esse, invidio-

sum, detestabile, imbecillum, caducum: quod videmus

etiam in fabulis ipsi illi qui oderint, dum meruant, dixe-

rit, perniciosum fuisse. Utinam Antoni, avum tuum me-

minisses, de quo tamen multa audisti ex me sapissimè Phi-

lip. 1. 167.

• *Vel execrationis.*

Orat. 3. 253. Veniamus aliquando ad

clausulam. Legatos venire non credo. Bene me novit, Bel-

lum quò veniat. Proposito præsertim exemplo Dolabella

sanctiores erunt, credo, iure legati, quam duo consules, con-

trà quos arma fert: quam Cæsar, cuius patris flamen est,

quam consul designatus quem oppugnat: quam Mutina,

quam obsidet, quam patria, cui ignem ferrumque minatur.

Cum venerint: *Quæ postulent cognoscam.* Quin tu abis in ma-

lam pestem, malumq; cruciatum: ad te quilibet veniat, nisi

Ventidii similis? Philip. 13. 265.

• *Vel ἐπιφωνήματος* quod est rei narratæ vel probatæ sum-

ma acclamatio. Quint. 5. Dixit iuratus P: Potitius tutor pu-

illi Iunii: dixit M: Iunius, tutor, & patruus. Mustius dixit

isset, si viveret: sed pro Mustio, recenti re, de Mustio audi-

tum dixit L: Domitius: qui cum sciret me ex Mustio vire-

re, audi-

audisse, quod eo sum usus plurimum ( etenim id iudicium, quod propé omnium fortunatum suarum C: Mustius habuit, me vno defendente, vicit) cum hoc, ut dico, sciret L: Domitius me scire, ad eum res omnes Mustium solitum esse deferre, tamen de Chelidone reticuit, quod ad potuit, alio-  
responsionem suam derivavit. *Tanius* in adolescente clarissimo, ac principe iuventutis pudor fuit, ut aliquandiū cum a me premeretur, omnia potius responderet, quam Chelidonem nominaret in Verrem Act 2.104.

<sup>d</sup> Επιμονή est commoratio vna in re permultum movens. Orat. 3. 253. qua versat sæpe multis modis eandem, & vnam remorator, & hæret in eadem commoraturque sententia. Orat. 3. 27.

Quæro si te hodie domum tuam redeuntem coacti homines, & armati non modo limine, tectoque ædium tuarum, sed primo aditu, vestibuloque prohibuerint, quid acturus sis? monet amicus meus L. Calpurnius, ut idem dicas, quod ipse antea dixit iniuriarum. Quid ad causam possessionis? quid ad restituendum eum, quem oportuit restitui? quid denique ad ius civile ages iniuriarum? plus tibi ego largiar. Nō solum egeris, verum etiam condemnaris licet: nunquid possidebis? Actio enim iniuriarum, non ius possessionis assequitur, sed dolorem imminutæ libertatis iudicio, pænaque mitigat. Prætor interea (Piso) tanta de re tacebit? quemadmodum te restituat in ædes tuas non habebit? qui dies totos, aut vim fieri vetat, aut restitui factam iubet, qui de fossis, de cloacis, de minimis aquarum, itinerumque controversiis interdicat, is repente obumtescet? in atrocissima re quid faciat, non habebit, & C. Pisone domo, suis prohibito, inquam, per homines coactos, & armatos, prætor quem admodum more, & exemplo opitulari possit, non habebit? Pro Cæcina 291.

<sup>g</sup> Εξερπασία expolitio est cum in eodem loco manemus, & aliud, atque aliud dicere videmur ad Heren. 4. Etenim mors quæ mihi fortassè minitantur, omnibus est parata, viræ tantam laudem, quantā vos me vestris decretis honestastis, nemo est affecutus. Cæteris enim semper benè gestæ, mihi vni conservatæ reipub: gratulationem decrevistis. Sit Scipio clarus ille, cuius consilio, atque virtute Annibal in Africam redire, atque ex Italia decedere

d. 17.

Alexand.

περι τῶν

σχημ:

Huc illi

versus inter

calares Θί-

λω Θίλω μα-

ναι Anacre-

on. Fracipe

Mænalio s

mecum mea-

ribia versus

Virg. in

Pharmaceu-

r

Inst. 4.

de iniurijs

Digest. l.

43. de vi ar-

mata et C. l.

4 unde vi.

Εξερπασία. 18.

εξερπασία

fab 8. 3.

coactus est, ornetur ille eximia laude Africanus, qui duas vrbes huic imperio infestissimas Carthaginem, Numantiamque delevit. Habeatur vir egregius L. Paulus ille, cuius currum rex potentissimus quondam, & nobilissimus Perses honestavit, sit in æterna gloria Marius, qui bis Italiam obsidione, & metu servitutis liberavit. Antepositur omnibus Pompeius cuius res gestæ, atque virtutes iisdem, quibus solis cursus, regionibus, ac terminis continentur: *erit profecto* inter horum laudes aliquid loci nostræ gloriæ in Catilinā 4.123. Hæc si nimia sit. *περιεργία* dicitur Quint. 8.

<sup>c</sup> *ιστο. 19.*

*Συναυμία*

*Alexand.*

*ἐπὶ τῶν*

*σχημ:*

<sup>b</sup> *Hæc copia*

*Verbrum*

*est quod om-*

*nes uno ver-*

*bo multam ap-*

*pellamus id*

*tot modis*

*posse dicere.*

*Tusc. 2. Off. 1.*

*ex Ennio.*

<sup>c</sup> *ιστοδ. 20.*

*ἐπιπροχασμός*

*Alexand. ἐπὶ*

*τῶν σχημ:*

*των.*

<sup>a</sup> *Συναυμία* Interpretatio est quæ commutat verbum, quod positum est, alio verbo, quod idem valeat hoc modo, ad Her. 4. Adjunctum illud etiam est, quod non est in omnibus fœderibus, maiestatem Po. Rom. *comiter* conservent: id habet hanc vim, ut sit ille in fœdere inferior, primum verbi genus hoc conservandi, quo magis in legibus, quam in fœderibus, uti solemus, imperantis est, non precantis. Deinde cum alterius populi maiestas conservari iubetur, de altero siletur, certe ille populus in superiori cōditione causaque ponitur, cuius maiestas fœderis sanctione defenditur: in quo erat interpretatio aculeatoris indigna responsione, qui ita dicebat <sup>b</sup> *Comiter* esse communiter: quasi vero priscum aliquod, aut insolitum verbum interpretaretur. *Comes*, benigni, faciles, suaves homines dicuntur, qui erranti comiter monstrant viam, benigne, non gravatè: communiter quidem certè non convenit. Et simul absurda res est caveri fœdere, ut maiestatem Po. Rom. Cōmuniter conservent: id est ut P. R. suam maiestatem esse salvam velit. pro. L. Cor. Balbo. 71.

*Δις τautov ἑμὶν εἶπεν ὁ σοφὸς Ἀσχυλος. ἥκει γὰρ εἰς τὴν φρεσὶν κατέρχομαι &c.* Apud Aristophanem Euripides Aeschylum insectatur. Gell. 13. 24.

<sup>c</sup> *Ἐπιπροχασμός* est congesta dictionum series varia, diversaque significantium. Sed ut hæc omittamus, perturbatio ipsam entis in amore fœda est per se. Nam, ut illa præterea, quæ sunt furoris, hæc ipsa per sese quam habent levitatem, quæ videntur esse mediocria.

Omnia in amore hæc insunt vitia, iniuriæ, Suspiciones, inimicitia, induciæ, Bellum, pax rursus, incerta hæc si tu postules,

Quam

Ratione certa facere, nihilo plus agas,

Quam si des operam, ut cum ratione insanias *Tuf. Que 4. ἐπεδ. 21.*

*Συναθροισμὸς* frequentatio est cum res in tota causa disper- *συναθροισμὸς*  
sa coguntur vnum in locum, quo gravior, aut acrior, aut cri- *Alex. περὶ*  
minosior oratio sit, hoc pacto ad Heren. 4. *σχῆμα.*

an ego expectē, dū de te quinque & septuaginta tabellæ  
diribeantur? de quo iam pridem omnes mortales omnium ge-  
nerum, ætatum, ordinum iudicaverunt: quis enim te aditu,  
quis vllō honore, quis deniq; communi salutatione dignum  
putet? omnes memoriam consulatus tui, facta, mores, faciem  
deniq;, ac nome à rep. detestantur. *legati*, qui vnà fuēre, alic-  
nari: tribuni militum inimici: centuriones, & si qui ex tanto  
exercitu reliqui milites existunt, non dimissi abs te, sed dissi-  
pati, te oderunt, tibi pestem exoptant, te execrantur: Achaia  
exhausta, Thessalia vexata, laceratæ Athenæ, Dirrhachium,  
& Apollonia exinanita, Ambracia direpta, Parthini & Bulien-  
ses illusi, Epirus excisa: Locri, Phocii, Bœotii exusti: Acarna-  
nia, Amphilochia, Perrhebia, Athamanūq; gēs vēdita: Mace-  
donia cōdonata barbaris: Actolia amissa: Dolopes finitimiq;  
montani oppidis, atq; agris exterminari: ciues R. qui in his lo-  
cis negotiantur, te vnum solum, suum depeculatorem, vexa-  
torem, prædonem, hostem venisse senserunt. In Piso. 169.

*ἐπεδ. 22.*

*διαλογισμὸς* Ratiocinatio, est perquam nos ipsi, quare quid *διαλογισμὸς.*  
quæ dicamus, a nobis rationem poscimus. ad Heren. 40 Quis *Hesych.*  
nostrum adfuit Vargunteio? nemo: ne hic quidem Q. Hortē-  
sius præsertim qui illum solus antea de ambitu defendisset:  
non enim iam se vllō officio cum illo coniunctum arbitra-  
batur cum ille tanto scelere commisso omnium officiorum  
societatem diremisset, quis nostrum S. Syllam? quis P. Len-  
tulū, quis M. Leccam, quis C. Cornelium defendendum pu-  
tavit? quis his horum adfuit? nemo: *quid ita?* quia cæteris in  
causis etiam nocentes viri boni si necessarij sint, non defen-  
dendos esse non putāt, in hoc crimine non solū levitatis est  
culpa, verum etiam quædam contagio sceleris, si defendas  
eum, quem obstructum esse patriæ suspicere: quid Antronio?  
nonne sodales, non collegæ sui, non veteres amici quorum il-  
le copia quondam abundaret, non hi omnes, qui sunt in rep:  
principes defuerunt? immo etiam testimonio pleriq; læserūt:  
statuerant tantum illud esse maleficium quod non modo nō  
occultari per se, sed etiam aperiri, illustrariq; deberet pro L:

- <sup>a</sup> ὑποδ. 23. Flacco. 170.  
<sup>a</sup> Αἰτιολογία  
*Alexand. περὶ τῶν σχημ.*  
<sup>b</sup> ἔγερ πω  
<sup>c</sup> συγγέγονα τῶ  
<sup>d</sup> ἀνδρῶν  
<sup>e</sup> ἔγερ οἶδα  
<sup>f</sup> παιδείας ὅπως  
<sup>g</sup> ἔχει καὶ διηγεῖσθαι  
<sup>h</sup> οὐκ ἔστι.
- <sup>a</sup> ὑποδ. 24.  
<sup>a</sup> Μετάστασις  
*Alexand. περὶ τῶν σχημ.*  
<sup>b</sup> τῶν.  
<sup>c</sup> Site nulla  
<sup>d</sup> movet tan  
<sup>e</sup> tarum glori  
<sup>f</sup> arerum nec  
<sup>g</sup> supraipsa  
<sup>h</sup> etc. Ascanii  
<sup>i</sup> surgente et  
<sup>j</sup> spes etc. V. 4  
<sup>k</sup> Off. 1.  
<sup>l</sup> ὑποδ. 25  
<sup>m</sup> Dyonis. Hali  
<sup>n</sup> carnas. περὶ  
<sup>o</sup> σχήμα τισὶ  
<sup>p</sup> ταν.
- <sup>q</sup> ὑποδ. 26  
<sup>r</sup> 37. Μετασμός  
<sup>s</sup> Rutilius.  
<sup>t</sup> ὑποδ. 27.  
<sup>u</sup> προσάποδοσις  
<sup>v</sup> Aquila.  
<sup>w</sup> ὑποδ. 28.  
<sup>x</sup> ἐπ' αὐτοῦ.  
<sup>y</sup> Alexand. περὶ  
<sup>z</sup> τῶν σχημ.
- <sup>a</sup> Αἰτιολογία est ad propositum subiecta ratio, Ora. 3. 253. In Gorgia Socrates: cū esset ex eo quesitū, Archelaū Perdicce filiū, q̄ tū fortunatissimus haberetur, nōne beatum putaret? haud scio, inquit, nūq̄: n: cū eo locutus sum; Ain' tu san tu aliter id scire non potes? non vllō modo. tu igitur ne de Persarum quidē rege magno potes dicere, beatusne sit? ego possē, cum ignorē q̄ sit doctus, q̄ vir bonus. q: tui n eo sitā beatā vitā puas? ita prorsus existimo bonos beatos, improbos miseros, miser ergo Archelaus: certē si iniustus Tule. Quæst. li. 5.  
<sup>d</sup> Μετάστασις est causæ, seu rationis in digniorē locum translatio. exanimatus tuis litteris quibus te nihil nisi triste, cogitare ostendisti, neq; id, quod later, perscripisti. neq; nō tamē, quale esset, q̄ cogitares, aperuisti: has ad te illico literas scripsi. <sup>e</sup> per fortunas tuas, Cicero, per liberos te oro & obsecro, ne quid gravius de salute & incolumitate tua consulas: ad Att. 10. 11. q̄  
<sup>c</sup> χρομια λόγος. Quint 5. 1. est verisimiliter facta narratio. tum Cethegus, qui paulo ante aliquid tamen de gladiis, ac sicis, quæ erant apud ipsum deprehensæ, respondisset, dixissetq; se semper bonorum terramentorum studiosum fuisse, recitata literis debilitatus, atq; abiectus, conscientia convictus repente conticuit in Cat. 3. 113.  
<sup>d</sup> Distributio est cum in plures res, aut personas certas negotia quædam dispersiuntur ad Heren. 4. Sed iam se colligit, & ad extremum incipit philosophari, si meritis sensibus euntem dii immortales uti spero adiuverint, vivam libenter: sin autem aliud me futurum manet, præcipio gaudia suppliciorum vestrorum: Namq; si victi Pompeiani tam insolentes sunt, victores, quales futuri sint, vos experiemini. præcipas licet gaudia. Non enim tibi cum Pompeianis, sed cum vniuersa rep. bellū est: omnes te dii, homines, lumini, medii, infimi, cives, peregrini, viri, mulieres, liberi, servi oderunt Philip. 3. 264.  
<sup>e</sup> Προσάποδοσις est in distributis supposita ratio qua de singulis rebus propositis, ducta referuntur ad singula Orat. 3. 253. Sed ego Atracino humanissimo, atq; optimo adolescēti meo necessario ignosco, qui habet exultationē vel pietatis, vel necessitatis, vel etatis. si voluit accusare, pietati tribuo, si iussus est, necessitati, si speravit aliquid, pueritiæ. pro Cælio. 46.  
<sup>h</sup> Επαναφορά Relatio O. 3. 253. est quæ propositū sēme literat, ac dividit Quint. 9. 3. Omnino mihi magis literæ sunt expectandæ.

de ate, q̄ a me tibi. Nihil. n. Romæ geritur, quod te putē scire curate, nisi fortē scire vis, n. e inter Niciā nostrū, & Vidiū iudicē ess. Profert alter (vt op̄nor) duobus versiculis expensum Niciæ. Alter Aristarchus hos ἐλείζει. Ego tamen tanquā criticus antiquus iudicaturus sum, vtrum sint τῷ σοιπῶν, an παρρησιασμένοι. Fam. epist. l. 9 c. 10.

<sup>b</sup> Ἐρμῆος continuatum, O. 3. 253. est eadē quasi continēs orationis perpetuæ χαρακτήρ & forma. Quid? illa duo sōnia quæ creberrimē commemorantur à Stoicis, quis tandem potest contemnere. Vnum de Simonide: qui cum ignotum quendam proiectum mortuum vidisset: eumq; humavisset, haberetq; in animo navem conscendere moneri visus est, ne id faceret, ab eo, quē sepultura affecerat: si navigasset, eum naufragio esse periturum: Itaq; Simonidem redisse: perisse ceteros, qui tum navigassent. Alterum ita traditum, clarum admodum sōniū. Cum duo quidā Arcades familiares iter vna facerent, & Megaram venissent, alterum ad cauponem divertisse: ad hospitem alterum. Qui vt cœnati quiescerent, concubia nocte visum esse in somnis ei, q̄ erat In hospitio illum alterum orare, vt subveniret, q̄ sibi a caupone interitus pararetur. eum primo perterritum! somnio surrexisse: deinde cum se collegisset: idq; visum pro nihilo habēdū esse duxisset, recubuisse: tū ei dormienti eundē illū visū esse, rogare, vt quoniā sibi vivo nō subvenisset, mortē suā ne inultā esse pateretur: se interfectū in plaustrū a caupone esse cōiectū, & supra stercus iniectū: petere vt mane ad portā adesset, priusq̄ plaustrum ex oppido exiret. hoc vero somnio eum commotum, mane bubulco præsto ad portam fuisse: quæsisse ex eo, quid esset in plaustro: illum perterritum fugisse: mortuum erutum esse, cauponem re patefacta poenas dedisse. De. Div. 1.

Ἐρμῆος autem si prolixior fuerit ὁμοιολογία dicitur Quint. 8. 3

Ἡ ὑποτύπωσις vel διατύπωσις est illustris explanatio, rerumq; quasi gerantur sub aspectū pænē subiectio. O. 3. 253. Quæ & in exponenda re plurimum valet, & ad illustrandum id, quod exponitur, & ad amplificandum, vt iis, qui audiunt, id quod augebimus. quan. ū efficere oratio poterit, tā ū esse videatur σχημ.

O. 3. 253. Nihil. n. clarius ἰσαρεία, vt Græci: perspicuitatē aut e vidētiā nos, si placet, nominemus: Cī. in Luc. res loquitur (iudices) ipsa: quæ sēper valet plurimū. si hæc nō gesta audiretis, sed picta videretis: tamen appareret vter esset insidiator vter nihil cogi-

<sup>b</sup> ὑποτύπωσις  
Val.

<sup>i</sup> ὑποτύπωσις  
Alex. πει  
σχημ.

cogitaret mali, cum alter veheretur in rheda penulatus, vna sederet vxor: quid horum non impeditissimum? vestitus, an vehiculum, an comes? quid minus promptum ad pugnam? cum penula irretitus, rheda impeditus, vxore pæne constrictus esset? Videte nunc illum primum egredientem a villa subito: cur vesperis? quid necesse est tardè? quid convenit præsertim id temporis? divertit in villam Pompeij, Pompeium ut videret? sciebat in Alfiensium esse procul inde. villam ut perspiceret? millies in ea fuerat, quid ergo erat moræ, & tergiversationis? dum hic veniret, locum relinquere noluit. Age nunc, iter expediti latronis, cum Milonis impedimentis comparate semper ille antea cum vxore, tum sine ea, nunquam non in rheda, tum in equo, comites Græculi, quocumque ibat, etiam cum in castra Etrusca properabat, tum nugarum in comitate nihil. Milo qui nunquam tum calu pueros symphonicos vxoris ducebat, & ancillarum greges ille qui semper secum scorta, semper exoletos, semper lupas, ducebat, tum neminem nisi tu virum a viro lectum esse diceres. pro Mil. 120. Illud etiam te rogo τὴν παρῶσαν κατὰ τὰς ἑσπιν τύπον τοῦ, ne istuc hospes veniam: ad Att. 4. 12.

Huius formæ sunt prosopographia, prosopopœa, idolopœa, Ethopœa dialogus, Icon pragmatographia, topographia topothesia Chronographia.

\* ὑποδ 31.

προσωπογραφία.

\* σκηνὴ πᾶς ὁ βίος.

\* Προσωπογραφία personæ notatio, ad Heren: 4 C. Fannium Chæream Roscius fraudavit, oro, atque obsecro vos, qui utrumque nostis, viram inter se utriusque conferte: qui non nostis, faciem utriusque considerate: nonne ipsum caput, & supercilia illa penitus abrasa olere malitiam & clamitare calliditatem videntur? nonne ab imis vnguibus usque ad verticem summum, si quam coniecturam affert hominibus tacita hominis figura, ex fraude, fallacijs, mendacijs constare totus videtur? qui ideo capite & superciliis semper est rasis, ne vllum pilum viri boni habere dicatur, cuius personam præclare Roscius in scena tractare consuevit, neque tamen pro beneficio rei par gratia refertur. Nam Ballionem illum improbissimum & periurissimum lenonem cum agit, agit Chæream, persona illa lutulenta, impura, invisa, in huius moribus natura, vitæque est expressa: qui quamobrem Roscium similem sui in fraude, & malitia existimarit, nihil videtur, nisi forte quod præclare hunc imitari se in persona lenonis animadvertit, pro Roscio Com.

Com. 48.

<sup>c</sup> Προσωποποιία est cum muta eloquentia inducimus Orat. <sup>c</sup> *ιστοδ. 32.*  
 327. etenim si mecum patria, quæ mihi vita mea est multo <sup>προσωποποιία</sup>  
 charior, si cuncta Italia, si omnis <sup>d</sup> *respub: loquatur:* M: Tulli q. <sup>Alexand. π.</sup>  
 agis? unum eum, quem esse hostem comperisti, quem ducem <sup>ειπών σχημα.</sup>  
 belli futurum vides, quem expectari imperatorem in castra <sup>d</sup> *προσωπον*  
 hostium sentis, authorem sceleris, principem coniurationis, <sup>πόλλας αντι-</sup>  
 evocatore servorum, & civium perditorum exire patieris, <sup>simus Fam: e</sup>  
 ut abs te non emissus ex urbe, sed immissus in urbem esse videatur. <sup>pist. l. 15. ep.</sup>  
 Nonne hunc in vincula duci, non ad mortem rapi, non summo <sup>17.</sup>  
 supplicio maculari imperabis? quid tandem impedit te? Mos-  
 ne maiorum? at per se ipse etiam privati in hac rep: pernicio-  
 sos cives morte mulctarunt. an leges, quæ de civium Ro: sup-  
 plicio rogatae sunt? at nunquam in hac urbe ii, qui a rep: de-  
 fecerunt, civium iura tenuerunt, an invidiam posteritatis ti-  
 mes? præclaram vero populo Ro: refers gratiam, qui te homi-  
 nem, per te cognitum, nulla commendatione maiorum, tam  
 maturè ad summum imperium per omnes gradus extulit, si  
 propter invidiam, aut alicuius periculi metum: salutem civi-  
 um tuorum negligis. Sed si quis est invidiæ metus, non est  
 vehementius severitatis ac fortitudinis invidia, quam iner-  
 tiæ ac nequitiae perimiscenda. An cum bello vastabitur Ita-  
 lia, urbes vexabuntur, recta ardebunt, tum te non existimas  
 invidiæ incendio conflagraturum? his ego *sanctissimis reip:*  
*vocibus* & eorum hominum qui idem sentiunt mentibus pau- <sup>c</sup> *ιστοδ. 33.*  
 ca respondebo In. L. Cat. 1. 103. <sup>ειδωλοποιία</sup>

<sup>c</sup> *Ειδωλοποιία* est personarum ficta inductio, vel gravissimum <sup>Priscian. in</sup>  
 lumen augendi Orat. 3. 253. Aliquis *mihi ab inferis excitandus præexercit Ca-*  
*est*, ex barbaris illis, non hac barbula, qua ista delectatur, sed il- <sup>ius</sup> *Insuber-*  
*la* horrida, quam in statuis antiquis, & imaginibus videmus, <sup>Epicureus</sup>  
 qui obiit: get mulierem, & pro me loquatur, ne ista mihi for- <sup>quæ ille Gar-</sup>  
 te succenseat. Existat igitur ex hac ipsa familia aliquis, ac po- <sup>gethius etia</sup>  
 tissimum cæcus ille, (minimum enim dolorem capiet, qui i- <sup>ante Demo-</sup>  
 stam non videbit) profecto si extiterit, *sic ager, & sic loquetur:* <sup>critus iis o.</sup>  
 mulier quid tibi cum Cælio? quid cum homine adolescen- <sup>la, hic.</sup>  
 tulo? quid cum alieno? cur aut tam familiaris huic fuisti, ut <sup>spectra no-</sup>  
 aurum accommodares, aut tam inimica, ut venenum time- <sup>minat: Fam.</sup>  
 res? Non patrem tuum videras? non patruum, non avum, pro <sup>epist. 15. 16.</sup>  
 avum, at avum audieras consules fuisse? Non denique, modò te <sup>ad Att. 3. fin</sup>  
 Q: Metelli matrimonium tenuisse sciebas, clarissimi, & for- <sup>1. et 2.</sup>  
 tissimi

• De Claudi-  
a Senec. in  
OEt.

• Cic. Off. 1.  
in Casone.

• τὸ 34.  
Ἡθοποιία A.  
lex. πρὸ τῆς  
σχῆμ.

tissimi viri, patriæque amantissimi? qui simul ac pedem limi-  
ne extulerat, omnes prope cives, virtute, gloria, dignitate  
superabat. cui cum ex amplissimo genere in familiam clari-  
simam nupsisses, cur tibi Cælius tam coniunctus fuit? cog-  
natus? affinis? viri tui familiaris? nihil horum quid igitur  
fuit, nisi quædam temeritas, ac libido? Nonne te, si no-  
stri imagines viriles non commovebant, ne progenies qui-  
dem mea, Quincta illa Claudia, æmulam domesticæ laudis  
in gloria muliebri esse admonebat? non virgo illa Vestalis  
Claudia quæ patrem complexa triumphantem, ab inimico  
tribuno pl. de curru detrahi passa non est: cur te fraterna vi-  
tia potius, quàm bona paterna, & a vita, & usque a nobis cum in vi-  
ris, tum etiam in fœminis repetita moverunt? Ideone ego  
pacem Pyrrhi diremi, ut tu amorum turpissimorum quoti-  
die fœdera ferires? ideo aquam adduxi, ut ea tu incestu vte-  
rereris? ideo viam munivi, ut eam tu alienis viris comitata cele-  
brares? sed quid ego, iudices, ita gravem personam induxi, ut &  
verear, ne se idem Appius repente convertat, & Cælium in-  
cipiat accusare illa sua gravitate censoria pro Cæ. 53.

• Ἡθοποιία seu Mimesis est morum, & vitæ imitatio vel in per-  
sonis, vel sine illis magnum quoddam ornamentum orationis,  
& aptum ad animos conciliandos, sæpè autem etiam ad com-  
movendos O. 3. 253. Incipit longo, & aliè petito procæmio, res-  
pondere maior Cepasius. primò attente auditur eius oratio: eri-  
gebat animum iam demissum & oppressum Oppianicus: gaude-  
bat ipse Fabricius: non intelligebat animos iudicum, non illi-  
us eloquentia, sed defensionis impudentiam commoveri, po-  
steaquam de re cœpit dicere, ad ea, quæ erant in causa, adde-  
bat etiam ipse nova quædam vulnera, hoc quanquam sedulo  
faciebat, tamen interdum non defendere, sed prævaricari ac-  
cusationi videbatur. Itaque cum callidissime se dicere putaret, &  
cum illa verba gravissime ex intimo artificio deprompsisset, res-  
picite iudices, hominum fortunas, respicite dubios variosque ca-  
sus, respicite C. Fabricij senectutem, cum hoc, respicite, ornate or-  
ationis causa sæpè dixisset, respexit ipse: ac C. Fabricius a  
subsellij demisso capite discesserat. hic iudices ridere, floma-  
chari, atque acerbè ferre patronus causam sibi eripi, & se cæte-  
ra de illo loco, Respiciite iudices, non posse dicere. nec quicquid  
propius est factum, quàm ut illud perlequeretur, & collo oborto, ad  
subsellia reduceret, ut reliqua posset perorare p. C. luent. 29.

<sup>a</sup> Διάλογος Laer: in Plat: Sermocinatio est cū alicui personæ sermō quidā assimulatus attribuitur, idēq; cū ratione dignitatis exponitur Qui: 9. ad Her. 4. Veniūt, vt dico, ad Chelidonē. domus erat plena, nova iura, nova decreta, nova iudicia petebātur. mihi det possessionē: mihi ne adimat: in me iudiciū ne det: mihi bona addicat: alij nūmos numerabant: alij tabulas obfignabāt: domus erat non meretricio conventu, sed prætoria turba referta. Simulac potestas primū data est, ad eunt hi, quos dixi. loquitur Mustius: rem demonstrat: petit auxiliū: pecuniā pollicetur. Respondit illa, vt meretrix, nō inhumanē libenter ait se esse facturā, & se cū isto diligenter sermocinatur: reverti iubet, tū discedunt, postridiē revertuntur: negat illa, posse hominem exorari: permagnam eum dicere ex illa re pecuniam confici posse. In ver: Aët. 2. 104.

<sup>d</sup> *ιστοδ. 35*  
*Varronis*  
*Διάλογον ex*  
*περὶ Cic.*  
*ad Att. 15.*

<sup>13.</sup>

<sup>c</sup> Πραγματογραφία rei demonstratio ad Her. 4. erat Diana posita Segestē, sanē excelsa in basi, in qua grandibus literis P. Atricanī nomē erat incisū, eūq; Carthagine capta restituisse per scriptū colebatur a civibus: ab ōnibus advenis visebatur. cum Questor effē, nihil mihi ab illis est demonstratū prius: erat ad modū amplū & excelsum signū cum stola: veruntamē inerat in illa magnitudine eras, atq; <sup>f</sup> habitus virginalis: lagitte pēdebāt ab humero: sinistra manu retinebat arcū: dextra ardētē facē præferebat: hāc cū <sup>e</sup> ste sacrorū ōniū hostis religionūq; prædo, vidisset: quasi ipsa facie percussus esset, ita flagrare cupiditate atq; amētia cœpit. imperat magistratib<sup>2</sup> iste, vt deā demoliantur, & sibi dent: nihil sibi gratius ostēdit futurū, aët. 5.

<sup>e</sup> *ιστοδ. 36*

*αγα, ματο*  
*γραφία.*

<sup>f</sup> *Virginis os*  
*habitu, me,*  
*gerens &c.*  
*Virg. Aene.*  
*id. 1.*

<sup>g</sup> *Al: per us-*  
*ius.*

<sup>h</sup> *Εἰκὼν* est imago. 253. demonstrās corporū, aut naturarū similitudinē In v. 1. 82. Verres cū agros maximos, & feracissimos per se ipsū, hoc est, per Aproniū, Verrē alterū, depopularetur ad minores civitates, habebat alios, quos tēq; canes immitteret, neq; homines, & improbos, quibus aut frumentū, aut pecuniā publicē cogebar dari In ver. aët. 4. 66. Hi simul atq; in oppidū quodpiā venerāt, immittebātur cōtinuō Cybiritici canes, qui investigabāt, & perlerutabātur ōnia. Si q; erat grā de vas, & maius opus invētū læti auferebāt. si minus eiusmodi quippiā venari poterāt, illa quidē certē pro lepisculis capiebantur, patellæ, pateræ, thuribula. In Verrē. Aët. 5. p. 210.

<sup>h</sup> *ιστοδ 37.*

*εικὼν Arist.*  
*ad Theodect.*

<sup>33.</sup>

*εικονολογία*  
*Plat. in*  
*Phædro*  
*ιστοδ 38.*

<sup>i</sup> Τοπογραφία est luculēta loci seu regionis descriptio. O. 2. 179 *urbē Syracusarū* maximā esse Græcarū vrbū pulcherrimamq; omnium sæpē audistis. est (iudices) ita, vt dicitur: nam & si u est cū munito, tū ex omni aditu vel terra, vel mari præclaro

*τοπογραφία*  
*Quint. Val.*  
*Salsenbo*

**Tetrapolis**

Pytolomeus

Strabo

Plinius

Munsterus

in Cosmogra-

phicis.

Sicilia.

in πολυμάχῳ

Σικελίᾳ: quā

ibid: Pinda-

rus μακρίαν

Ἱέρωνος ἐστίν.

Olymp. εἰ-

δος α.

**Arethusa.**

**Neapolis.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

**Tyche.**

ad aspectum: & portus habet propè in ædificatione, aspectus  
que vrbis inclusos: qui cum diversos inter se aditus habeant,  
in exitu coniunguntur, & confluunt. eorum coniunctione  
pars oppidi, quæ appellatur insula, mari disiuncta angusto,  
ponte rursus adiungitur, & continetur: ea tanta est vrbis, ut  
ex quatuor vrbibus maximis constare dicatur: quarum una  
est ea, quam dixi, insula: quæ duobus portibus cincta, in v-  
triusq; portus ostium aditumq; proiecta est: \* in qua Domus  
est, quæ regis Hieronis fuit, qua prætores uti solent in ea  
sunt ædes sacræ complures, sed duæ, quæ longè ceteris ante-  
cellunt: Dianæ una, & altera quæ fuit ante istius adventum  
ornatissima, Minervæ, in hac insula extrema est fons aquæ  
dulcis, cui nomen <sup>b</sup> Arethusa est, incredibili magnitudine,  
plenissimus piscium: qui fluctu totus operiretur, nisi muniti-  
one, ac mole lapidum a mari disiunctus esset. Altera est vrbis  
Syraculis, cui nomen Acradina est in qua forum maximum,  
pulcherrimæ porticus, ornatissimum prytaneum, amplissi-  
ma est curia, templumque egregium Iovis Olympij, ceteræ  
que vrbis partes una lata via perpetua, multisq; transversis  
divisæ, privatis ædificiis continentur. Tertia est vrbis, quæ  
in ea parte Fortunæ fanum antiquum fuit, <sup>c</sup> Tyche nomina-  
ta est: in qua & gymnasium amplissimum est, & complures æ-  
des sacræ: coliturq; ea pars, & habitatur frequentissimè. Quar-  
ta autem vrbis, quæ, quia postrema ædificata est, <sup>d</sup> Neapolis  
nominatur: quam ad summam theatrum est maximū: L. præ-  
terea duo templa sunt egregia, Cereris vnum, alterum libe-  
ræ, signumq; Apollinis, qui Thesmothes vocatur, pulcher-  
rimum, & maximum: quod iste si portare potuisset, non du-  
bitasset auferre. in Verrem. act. 5. 228. Velim ad me scribas cu-  
iusmodi sit Αμαλθείου tuum quo ornatu, quæ τοποθεσίᾳ ad Att  
1. 15.

<sup>e</sup> τοποθεσίᾳ

Quint. Val.

Ses. sub.

<sup>f</sup> ὁ ὅς ἐκεῖνον

τὴν, ὅς ἐκεῖνον

τὴν πλατῶνα.

Ec.

Ec.

Ec.

Ec.

Ec.

Ec.

Ec.

<sup>e</sup> Sed & commentitia loci conformatio τοποθεσία dicitur.  
Cur non imitamur Socratem illum, qui est in <sup>f</sup> Phædro Pla-  
tonis. Nam me hæc tua platanus admonuit, quæ non minus  
ad opacandum hunc locum patulis est diffusa ramis, quam  
illa, cuius umbram secutus est Socrates, quæ mihi videtur  
non tam ipsa aquila, quæ describitur, quam Platonis oratio-  
ne crevisse Orat. 1. 127. Qu: Sit ita sane Attice veruntamen  
dum Latinæ loquentur litteræ, quercus huic loco non dee-  
rit, quæ Mariana dicatur: eaq; ut ait Scevola de fratribus mei  
tuz

max sempiternam in arce oleam tenere potuerunt, aut, quod Homericus Vlyfles, Deli se proceram, & teneram palmam vidisse dixit, hodie monstrant eandem: multa q; alia multis locis diutius commemoratione manent, quā naturā stare potuerunt de leg. 2.

\* *χρονος παφια* temporis est. primum temporibus hybernis ad magnitudinem frigorū, & ad tempestatum vim ac imbrum pæclarum hoc sibi remedium comparat. Urbem Syraculas e' egerat: cuius hic situs, atq; hæc natura esse loci, cœliq; dicitur<sup>b</sup> ut nullus vnquam dies tam magna, turbulenta, & que tempestate fuerit quin aliquo tempore eius dici Solem homines viderent. Hic ita vivebat iste bonus imperator hybernis mensibus, ut cum non facile non modo extra tectum, sed nè extra lectum quidem quisquam videret, ita dici breuitas convivij, noctis longitudo strupris, & flagitijs conterebatur, cum autem ver esse coeperat, cuius initium iste non Favonio, neque ab aliquo astro notabat, sed cum rosam viderat, tum incipere ver arbitrabatur, dabat se labori atque itineribus. In ver. Act. 6. 241.

<sup>d</sup> *Πολυπραγία* circumscriptio. Orat 3. 253. est oratio rem simplicem assumpta elocutione circumscribens hoc pacto. Ad Heren. 4. iam vero quo pertinent obscuritates & ænigmata somniorum? Intelligi enim a nobis dii velle debebant ea que nostra causa nos monebant. Quid poeta nemo, nemo Phisicus obscurus? ille vero nimis etiam obscurus Euphorion, At non Homerus vter igitur melior? valde<sup>e</sup> Heraclitus obscurus minime Democritus. num igitur conferendi? mea causa me mones quod non intelligam. Quid me igitur mones ut si quis medicus agrotō imperet ut sumat Terrigenam herbigradam demiportam sanguine castram potius quam hominum more cochleam dicere. Nam Pacuvianas Amphion.

Quadrupes tardigrada agrestis humilis aspera  
Capite brevi cervice auguina aspectu tucī  
Eviscerata inanima cum animali sono,

Cum dixisset obscurius tum Attici respondent non intelligimus nisi aperte dixeris. At ille vno verbo Testudo. non potueras hoc igitur a principio Citharista dicere? De. Div. 15. <sup>de iπατάφω i Roma ad Att. 6. 5.</sup>

<sup>f</sup> *Πλονασμός* est cum orationi vel epitafeos, vel emphale-

os gratiā redundans aliquid adiecit. Quint. 8. Quid? Appianus Lentulo, Lentulus Appio processit obviam, Cicero Appiano luit? Quælo, etiam ne tu has ineptias, homo, mea sententia summa prudentia, multa etiam doctrina, plurimo rerum usu, addo urbanitatem, quæ est virtus, ut Stoici rectissime putant, ullam Appicitatem, aut Lentulitatem valere apud magis plus, quam ornamenta virtutis, existimas? Fam. lib. 3. Epist. 7.

Huius vicina sunt vitia *καυρολογία, περισσολογία, περίλειπον*. Quintus Emendabat hoc etiam urbanè in Hircium Cicero: qui cum in Panfam declamans filium A matre decem mensibus in vitro latum esse dixisset: quid alia inquit, in penula solent ferre? Quint. 8. c. 3.

*Ἡ περισσολογία* species etiam haberi potest *ἡ δὲ ἡρσιγῆς* id est vnum duobus explicatum.

Argolicis primum ut vestita est classibus Aulis  
Quæ priamo *ἡ ἐλάδης & Τροίης περὶ ἑμῶν* ferebant,  
Nos circum latitantes gelidos, fumantibus aris  
Aurigeris divum placantes numina tauris  
Sub platano Vmbiferâ tons vnde emanat *ἡ ἀκὴ*  
Vidimus *ἡ ἰνὸς ἀνὴρ* specie, totiusq, Draconem  
Terribilem, Cic. de Div. 2.

*Ἡ* huius illustri rerum explanationi contraria præcisio est O.

3. 253. *Ἀποσιτισμός*. Græce dicitur.

Si tacens id nobiscum ageret Antonius, audirem fortasse quanquam (sed hoc malo dicere) audirem. 248. Phil. 11.

Sed vereor ne Pompeio quid oneris imponam *μή μιν γὰρ γένηται καὶ φάλην ὅς ἐστιν ὁ πλοῦτος* intorqueat. Mirandum enim in modum Cnæus noster Syllani regni similitudinem concupivit *εἰδὼς σὺν ἡμῶν* nihil ille minus unquam obscurè tulit. Cum hoc ne igitur, inquit, esse vis? beneficium lequor (michi crede) non causam: ut in Milone, ut in, Sed Hactenus. Ad Att. 19. ep. 6.

*Ἡ βραχυλογία* seu *ἡ ἀκρίβεια* est disunctè cōcisa brevitās. O. 3. 253. verbis tantummodo necessariis expedita. ad Her. 4. Arg. ex illō die recordemini, eius viq; ad Idus Martias consulatus quis unquam apparitor tam humilis, etiam abiectus: nihil ipse poterat: omnia rogabat: caput in adversā lecticā inferēs beneficia, quæ venderet, a collega petebat. ecce Dolabellæ comitiō: rû dies, sortitio prærogativæ: quiescit, renunciatur: tacet pri-

*ἡ ὑποδ. 43.*

*ἡ δὲ διὰ διότι*

*ἡ Val. patre-*

*vis libamus*

*ἡ αὐτοῦ υἱοῦ*

*ἡ Ἀρχαίου προ-*

*πῶς Ἰσοκράτης*

*in Panegyri.*

*ἡ ἰα σέπε Lu-*

*cretius.*

*ἡ ἡ ἐφ' ἧν με*

*ἡ ἡ σὺν ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*

*ἡ ἡ ἡ ἡ*



non Athamante dementiorem putem, qui sis ausus primum facere (nam id est caput) deinde paulo antè, Torquato gravissimo & sanctissimo viro premente confiteri, te provinciam Macedoniam, in qua tantum exercitum transportasses, sine ullo milite reliquisse? In Pis. 98.

<sup>a</sup> ὑποθ. 51.

μυσόζευμα

<sup>a</sup> Μυσόζευμα coniunctio est cum interpositione verbi superiores orationis partes comprehenduntur, & inferiores hoc modo. Ad Heren. 4. Quod homini naturaliter insitum est, eo uti dicet, & quicquid agas, agere pro viribus. Quæ enim vox potest esse contemptior, quam <sup>b</sup> Milonis Crotoniæ? qui cum iam senex esset, Athletasque se in curriculo exercetres videret, aspexisse lacertos suos dicitur, illacrymansque dixisse,

<sup>b</sup> Galenus

ἐπὶ τέχναις περὶ

ὀρίων καὶ.

At hi quidem iam mortui sunt.

Non vero tam isti, quam tu ipse nugator. Neque enim ex te unquam es nobilitatus, sed lateribus, & lacertis tuis. Cic. in Catone.

<sup>c</sup> ὑποθ. 52.

ἀντιζεύξας.

<sup>c</sup> ἀντιζεύξας Disiunctio, est cum eorum de quibus dicimus, aut utrumque; aut unumquodque; certo concluditur verbo. ad Her. 4. Homerum Colophonij civem esse dicunt Iuvenem, Chii suum vendicant, Salaminij repetunt. Smyrnæi verò suum esse confirmant: itaque etiam delubrum eius in oppido dedicaverunt: permulti alii prætereâ pugnant inter se, atque contendunt. pro Arch. 191.

<sup>d</sup> Ἐπὶ πόλεις διέρριπται περὶ ῥίζαν Ομήρου,

Σμύρνα ῥόδος κολοφών, σαλαμίς, χίος, Αἰνῶνα.

Plutarch. in  
Hom.

<sup>d</sup> ὑποθ. 53.

Ἀσύνθετον ἀ-

ποκοι ἔ

Alexand. περὶ

τῶν σχημάτων

πρω.

<sup>d</sup> Σύλληψις est cum verbum aliquod in vno tantum orationis membro positum, in aliis, sed aliquatenus immutatum vel genere, vel persona, vel numero desideratur.

*Genere.* Erat non solum domus mea, sed totum palatium senatu, equitibus Ro: civitate omni, Italia cuncta referunt: cum tu non modo ad eum Ciceronem (mitto enim domestica, quæ negari possunt: hæc commemoro, quæ sunt palam) non modo inquam ad eum, cui primam comitiis tuis dederas tabulam prærogativæ, quem in Senatu sententiam rogabas tertium, nunquam aspirasti, sed omnibus consiliis, quæ ad me opprimendum parabantur, non interfuisti solum, verum etiam crudelissimè præfuiisti. In Pis. 90.

*Persona.* Et nescio quo pacto tibi ego possim, mihi dicere.

τίκτον ἔμουν ὅ τοι δ' ἔδοται πολέμια ἔργα.

• Ἀλλὰ σὺ γ' ἡμέροντα μετέρχαιο ἔργα λόγαιο. Sed hoc fors vide- *Bella gerās*  
rit. Ad Att. 14. epist. 13. Si tu, & Tullia lux nostra valetis, ego *alii &c.*  
& suavissimus Cicero valemus. Fam. 1. 14. Epist. 5. *Numero li-*  
bero te istac cura -----

παρ' ἐμοί γε καὶ ἄλλοι.

• Οἱ κέ με πηρήσσει μέλιστα δὲ μητίετα Ζεὺς. Fam. 3. 7. frons, ocu-  
li, vultus persæpé mentiuntur, oratio veró laxissimé. ad  
Q. Frat. 1. 1.

• Enallage vel est partium orationis inter se, vel attribu-  
torum commutatio. Partium & Ἀντιμερία dicitur, Attribu-  
torum ἐτέρωσις.

• Ἀντιμερία. i Sed quò sis Africane alacrior ad tutandam  
rem sic habeto. Omnibus qui patriam conservarint adiu-  
verint, auxerint, certum esse in cælo, ac definitum locum, v-  
bi beati ævo sempiterno fruantur. Nihil est enim illi prin-  
cipi deo qui omnem hunc mundum regit quod quidem in  
terris fuit acceptius, quam consilia, cœtusque hominum  
iure sociati, quæ civitates appellantur: harum rectores &  
conservatores hinc profecti huc revertentur. Cic. in Somn:  
Scip. pro verbis patiendi figuram habentibus agétia ac vice  
mutua. cōtemples, dixit pro contēpleris. è Plauto Gel. 18. 12.  
cū partim hominū 1:1: quibusd. hominibus. Gell. 10. 13.

• Ἐτέρωσις estque multiplex: Casus & vocatur Ἀντίπτωσις.  
Antiochi magno & gravi cū Lucio Scipione P. F. Bello obve-  
nisset Asia, parumque in eo putaretur esse animi, parum  
roboris, senatusque ad collegam eius C. Lælium, huius sapi-  
entis patrē, negotiū deferret: surrexit P. Afri: frater maior L.  
Scipionis, & illam ignominiam familiæ deprecatus est: dix-  
itque & in fratre suo summam virtutem esse, summumq; con-  
siliū, neque se ei Legatum id ætatis iisque rebus gestis de-  
futurum Phil. 11. 242. Noster autem populus lociis de-  
fendendis terrarum iam omnium potitus est Gen: pro ab-  
lat: ex \* Cic. Nonnius. Terentius, eius anuis opinor cau-  
sa quæ est mortua, M. Varro, & P. Nigidius Senatuis in casu  
patrio. Virg. quoque in casu dandi aspectu dicit non aspec-  
tui.

--- Teque aspectu me subtrahe nostro. Gell. 4. 16.  
Quapropter tum primum ex plebe alter Cos. factus est  
duo, & vicesimo anno postquam Romam Galli ceperunt.

*i Iliad. A:*

*8 ὑποδ. 54.*

*ἐναλλαγῇ A.*

*lex. περὶ τῆς*

*σχημ.*

*h. περὶ σχηματῶν*

*son. verbi*

*gratia ῥήμα*

*το εἰς μεταχῇ*

*ἐναλλαγῇ.*

*Alex. περὶ*

*σχημ.*

*i Macrobi.*

*in Somn.*

*Scip.*

*i Ἀντίπτωσις.*

*quam Herm.*

*πρὸς ὅσους ἀλ-*

*λαγῇ διεί-*

*εὑρέσεται. 4. εἰ-*

*περὶ πτωπῶν.*

*Alexand.*

*περὶ τῶν*

Fabius Annalium 4. Gell. 5. 4. Cicronem quoque affirmat  
 Celsellius in oratione pro P. Scetio dies pro diei, quod ego  
 impensa opera conquisitis veteribus libris plussculis ita, ut  
 Celsellius ait, scriptum inveni. Verba sunt hæc M. Tullij  
 quites verò daturus illius dies pœnas Gell. 10. 14. Verba M.  
 Var. ex libro disciplinarum quinto hæc sunt. Aliud est  
 quarto prætorem fieri, & quantum quod quarto locum ad  
 significat, ac tres ante factos. Quantum tempus assigna-  
 ficat & ter ante factum. Igitur Ennius recte conscrip-  
 sit. Quintus pater quantum fit consul. Et Pompeius timi-  
 dé, quod in theatro ne adscriberet consul tertium, aut ter-  
 tio, extremas litteras non conscripsit Gell. 10. 1. Apollinaris  
 Sulpitius videtur inquit non vestri oportere dici, sed ve-  
 strum, sicut Græci loquuntur *αἰμιλοῦμαι ὑμῶν καὶ κέρδιμα ὑμῶν*.  
 Quo in loco *ὑμῶν* apud vestrum dicitur quam ve-  
 stri, & habet calum nominandi, quem tu rectum appella-  
 si Gell. 2. 5.

Huc *Quinque* referri potest *ἄλλοις* quā dicūt *αὐτῶν*  
 Valer.

Hic Iovis ælisoni subito pinnata satelles,  
 Iam satias animosiam duos ultra dolores &c. Cic.  
 in Mario.

Græci dicunt *ἵστανται* *με ἀργύριον*. id significat exegit me  
 pecuniam: quod si id dici potest, etiam exactus esse aliquis  
 pecuniam dici potest. Cæcilius quoque eadem figura  
 in Hypobolimo AEschino usus videtur ego illud minus ni-  
 hilo exigor portorium? Nihilominus exigitur de me porto-  
 rium. Gell. 15. 14.

\* *Generis ἄλλοις*. In oratione Ciceronis in Verram quin-  
 ta in libro spectata fidei Tironiana cura, atque disciplina  
 facto, ita scriptum fuit. Homines tenues, obscuro loco nati  
 navigant, adeunt ad ea loca, quæ nunquam antè adierant  
 ubi neque noti essent, quò venerunt, neque semper cum  
 cognitoribus esse possunt. Hac una tamen fiducia civitatem  
 non modò apud nostros magistratus, qui & legum, & exul-  
 tationis periculo continentur, neque apud cives solam Ro-  
 manos qui & sermonis, & iuris, & multarum rerum societate  
 iuncti sunt, fore se tutos arbitrantur: sed quocumq; vene-  
 rint, hanc sibi rem sperant præsidio futurum. videbatur cõpla-  
 libus in extremo verbo menda esse, debuisse, n. scribi non fo-

\* ἄλλοις

ἀλλοτρίους

Hermog.

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

ἵστανται. 4 i

curum, sed futuram: aderat forté ibi amicus noster, homo le-  
ctione multa exercitus, cui pleraque omnia veterum litera-  
rum quaesita, meditata, evigilataque erant. Is libro inspecto  
nullam ait esse in eo verbo neq; mendam, neq; vitium. Ci-  
ceronem probé, ac venusté locutum. Nā futurum, inquit, non  
refertur ad rem, sicut loquentibus temere, & incuriose vide-  
tur, neque pro participio positum est: sed verbum est indefi-  
nitum, & Graeci appellant ἀπαρέμεικτον, neq; numeris neq; ge-  
neribus, praeservies, sed liberū vndiq;, & impromiscuū. A. Gell.  
Noct. Att. 1. c. 7. Vere ac diserté Cæcilius. Nam si sunt ini-  
mici pessimi fronte hilari, corde tristi quos neque ut appre-  
hendas neque ut mittas, scias Gel. 15. 9

¶ *Numeri αὐθιγας*, ut enim cum civiliter contendimus, ali-  
ter si est inimicus, aliter si competitor: cum altero certamen  
honoris & dignitatis est: cum altero capitis, & famæ: sic cum  
Celtiberis, cum Cimbris bellum, ut cum inimicis gereba-  
tur, vter esset, non vter imperaret, cum Latinis, Sabinis, Sam-  
nitibus, Pœnis Pyrrho de imperio dimicabatur. Offi. 1. Quin-  
etiam à C. Graccho, in oratione, cuius titulus est, de Q.  
Popilio circum consiliabula, ita scriptum est: Credo ego i-  
nimicos meos hoc dicturum. Inimicos, inquit, dicturum, &  
non dicturos. A. Gell. Noct. Att. 1. cap. 7. Plautus Latinæ lin-  
guæ decus, mea inquit, voluptas, mea delicia, *ἐνίκας* pro de-  
litiis. Arenas *πληθυντικῶς* ē Cætare Varro in exdemetrico.  
Gell. 19. 8.

¶ Sed & hic Enallage personæ. Venio ad Piræea in quo ma-  
gis reprehendendus sum, quod homo Romanus Piræea scrip-  
serim, non piræeum (sic enim omnes nostri locuti sunt) quā  
quod In addiderim. Non enim hoc ut oppido præposui,  
sed ut loca. Et tamen Dionysius noster, qui est nobiscum,  
& Nicias Cæus, non rebatur oppidum esse piræea. Sed de-  
co videro. Nostrum quidem si est peccatum, in eo est, quod  
non v. de oppido locutus sum sed ut de loco: secutusque sum  
non dico Cæcilius, Mane ut ex porta in Piræeum (malus e-  
nim author latinitatis est) sed Terentium, cuius fabellæ prop-  
ter elegantiam sermonis putabantur à C. Lælio scribi, Heri  
aliquot adolescentuli Coimus in Piræeum. Et idem Mer-  
cator hoc addebat caprum à Sunio. Quod si *δῆμας* oppida vo-  
lumus esse, tam est oppidū Sunium q̃ Pyræeus. Sed quoniam

Grāmaticus es, si hoc mihi ζητήμα, persolveris, magna memo-  
lestia liberaris. Cic. ad Att. 7.3.

*Modi.* Nec parasitorum in Comœdia assentatio nobis ta-  
ceta videretur, nisi essent milites gloriosi: *Magnas vero agere  
gratias Thais mihi?*

*Satis* erat respondere magnas ingentes, inquit. Semper e-  
nim augeat assentatio id, quod is cuius ad voluntatem dici-

*ἰσορόχρονον* I tur vult esse magnum Cic in Lælio:

*ἂ πό χρονικῶ*

*ῥήματος εἰς*

*ἄλλον ἄλλον*

*μεταβάσει.*

*Alexand. π-*

*εἰ τῶν σχημ.*

*ῥῦτα cæsa*

*dicuntur*

*quæ possessio-*

*nis venditor*

*sui usus gra-*

*tia concidit,*

*ruenda γ, cō-*

*staxis Fes-*

*sius.*

*ἰσοδ. 55.*

*παράλειψ*

*Hermog. περι*

*μεθόλη δ' εἰς*

*αὐτόν.*

*Temporis,* Cursor ad Olympia proficisci cogitans visus est

in somnis curru quadrigarum vehi. mane ad coniectorem. At

ille. vinces, inquit. Id enim celeritas significat, & vis equorum

Post idem ad Antiphontem. Is autem, vincâre, inquit, neces-

se est. Annon intelligis quatuor ante te cucurrisse? Ecce ali-

us cursor. Atq; horum somniorum & talium plenus est Chry-

sippi liber, plenus Antipatri. sed ad cursores redeo: ad inter-

pretem detulit, aquilam se in somnis visum esse factum. At

ille, vicisti. Ista enim avi volat nulla vehementius. Huic eidem

Antiphon: Tu vero, inquit, te victum. esse non vides? Ista e-

nim avis insectans alias, & agitans semper ipsa postrema est

de Divinat. 2.

*Sed* de his hætenus. Nam ne præterirem aliquid quod, ad

orationis ornamenta, illa q; insignia (non quod sola ornent,

sed quod excellant insignia Orat. 3.26.) pertineret, plura quâ

desiderantur fortasse, sum complexus: se cūq; quod sæpè lio-

rales venditores solent, ut cum ædes, fundum vè vendiderint

q; ornandi causa apud, & loco positum esse videatur. To. 3.38.

*ἰσορῶντες* est cum aliquid prætereuntes, cur id faciamus,

ostendimus O. 3.27. Multa prætereo consulto, etenim vere-

or ne hæc ipsa nimium multa esse videantur pro Cluent. 26.

Atque ego illa non argumentabor, quæ sunt gravia vehemē-

ter, eum corrupisse, qui in periculo fuerit: eum, qui metuerit

eum, qui spem salutis in alia ratione non habuerit; eum,

qui semper singulari fuerit audacia: multa sunt huius-

modi: verum cum habeam rem non dubiam, sed apertam at

que manifestam, enumeratio singulorum argumentorum

non est necessaria. 3.1. quid quod Stalenus est condemnatus

non dico hoc tempore (iudices) id, quod nescio, an dici opor-

teat, illum maiestatis esse damnatum: non recito testimonia

hominum honestissimorum, quæ in Stalenum sunt dicta ab

his, qui M: Aemilio, clarissimo viro, legati, & præfecti, & tribuni militares fuerunt: quorum testimoniis planum factum est maxime eius opera, cum quæstor esset in exercitu seditio-  
ne esse cōflatā ne illa quidem testimonia recito quæ dicta sunt H. S. C. D. millib: quæ ille cum accepisset nomine iudicii Sabiniani, sicut in Opianici iudicio postea retinuit, atque suppressit. Omitto & hæc, & alia permultra, quæ illo iudicio in Stalenum dicta sunt. gro Cluent. 38.

<sup>a</sup> Απόφασις  
Hermog.

περί μεθόδου  
δυνάτης.

<sup>b</sup> ιωδ. 56.

<sup>b</sup> Μετάθεσις est ab eo, quod est dictum, seiunctio. Orat. 233. μεταθέσις.

Sed & hæc, quæ robustioris improbitatis sunt, omittamus, loquamur potius de nequissimo genere levitatis. Tu istis faucibus, istis lateribus, ista gladiatoria totius corporis firmitate, tantum vini in nuptiis Hippiae, exhauseras, ut tibi necesse fieret populi Ro. conspectu vomere postridie. O rem non modo visu fœdam, sed etiam auditu. Si inter cœnam in tuis immanibus illis poculis hoc tibi accidisset, quis non turpe duceret? In cœtu vero P: Ro. negotium publicum gerens, magister equitum, cui ructare turpe esset, is vomens frustis esculentis vinum redolentibus gremium suum, & totum tribunal implevit. Sed hoc ipse fateatur in suis sordibus. Veniamus ad splendida. Phil. 2. 180.

<sup>c</sup> ιωδ. 57.

<sup>c</sup> Εξλασις est ab re non longa digressio, in qua cum fuerit delectatio, tum reditus ad rem aptus, & concinnus esse debet. Orat. 3. 153. Te nunc P: Scipio, te, inquam, lectissimum, ornatissimumque adolescentem appello abs te officium tuum, debitum generi, & nomini, requiro, & flagito. cur pro isto, qui laudem honoremque familiae vestrae depeculatus est, pugnas? cur eum defensum esse vis? cur ego tuas partes suspicio, cur tuum onus sustineo, cur M. Tullius P. Africani monumenta requirit? P: Scipio eum, qui illa sustulit, defendit, cum mos à maioribus traditus sit, ut monumenta maiorum ita suorum quisque defendat, ut ea ne ornari quidem nomine alieno sinat tu isti aderis, qui non obtrivit aliqua ex parte monumenta P: Scipionis, sed funditus sustulit, ac delevit? Quis nā igitur per deos immortales tuebitur P. Scipionis memoriā mortui? quis monumenta, atque indicia virtutis, si tu ea relinquis, ac deseris? neque solum spoliata illa pati, sed etiam eorum spoliatorem, vexatoremque defendis? Adsunt Segestani clientes tui, socij P. Ro. atque amici: certiores te faciunt, P. Africanum Carthagine deleta simulacrum Dia-

Ulpian. hic

τον κατά Μου-

δία

næ maioribus suis restituisse, idque apud Segestanos eius in  
 patoris nomine positum, ac dedicatum fuisse, hoc Verrem  
 demolendum, & asportandum, nomenque omnino P: Sci-  
 pionis delendum tollendumque curasse. Orant te, atque  
 obsecrant, ut sibi religionem, generi tuo laudem, glori-  
 amque restituas. Ut, quod ex urbe hostium per Pub: Afri-  
 canum recuperarint, id per te ex prædonis domo conservare  
 possint, quid aut his respondere honestè potes, aut illi facere,  
 nisi ut te, ac fidem tuam implorent? adsum, & implorant. po-  
 tes domesticæ laudis amplitudinem Scipio tueri, potes om-  
 nia in te sunt quæ aut fortuna hominibus, aut natura largi-  
 tur: non præcepo fructum officii tui, non alienam mihi lau-  
 dem appeto: non est pudoris mei Scipione, florentissimo a-  
 dolescente, vivo, & incolumi, me propugnatorum monumē-  
 torum P: Scipionis, defensoremque profiteri. quamobrem  
 si suscipis domesticæ laudis patrocinium, me non solum fle-  
 re de vestris monumentis oportebit, sed etiam lacerari, P: Afri-  
 cani eiusmodi esse fortunas mortui, ut eius honos ab iis, qui  
 ex eadem familia sint, defendatur, neq; ullum adventitium  
 requiratur auxilium. si istius amicitia te impedit: si hoc  
 quod abs te postulo, minus ad officium tuum pertinere arbi-  
 trabere: succedam ego vicarius tuo muneri: suspiciam partes  
 quas alienas esse arbitrabar. Repeto abs te Verres monu-  
 mentum P: Africani: causam Siculorum quam suscepit.  
 linquo: Iudicium de pecuniis repetundis ne sit hoc tempo-  
 re: basis P. Africani restituatur nomen invictissimi impe-  
 ratoris incidatur: signum pulcherrimum Carthagine cap-  
 ta recuperatum reponatur: in Verrem act. 5. 2. §. 219.

ἡ δὲ ἀποκρίσις 38.

ἡ δὲ ἀποκρίσις 38.

ad At. 7. 1.

Quint.

Al. ἀπὸ τῆς

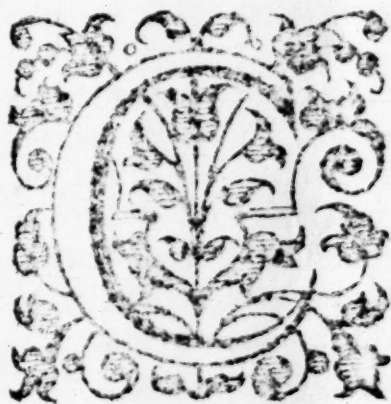
Ε

Est etiam declinatio brevis à proposito non ut superi-  
 or illa digressio. Orat. 3. 253. Nam ὅς ἐστι πάρεργον, volo te  
 hoc scire: omnia illa prima, quæ etiam tu literis in cer-  
 lum ferebas, ἐπιπικτα fuerunt. Quam non est facilis virtus?  
 quam vero difficilis eius diuturna simulatio? cum enim hoc  
 rectum, & gloriosum putarem, ex antiquo sumptu, qui mihi  
 decretus esset, me C: Cælio quaestori relinquere an-  
 num, referre in ærarium ad L L S C I. ingemuit nostra  
 cohors, omne illud putans distribui sibi oportere, ut  
 ego amicior invenirem Phrygum & Cilicum ærariis, quam  
 nostro. Sed me non moverunt. Nam & mea laus a-  
 pud

puerum plurimum valuit. Nec tamen quidquam honor  
fieri in quenquam fieri potuit, quod prætermiserim; Sed  
hæc fuerit, ut ait Thucydides, ἀβολὴ λόγῳ non inutilis.  
Ad. Att. 7. Epist. 1. b e Celfo, 14.  
Sextio, Rutili-  
o. Quinz. 9.

Atque hæc sunt ferè, atque horum similia, vel plura et-  
iam esse possunt, quæ sententiis orationem, verborum  
que conformationibus illuminant. 3. Orat. 253. 2. 3.  
c. 1. I.  
Laert. in Ze-  
none, Apetis  
δὲ λόγῳ εἰσι

## Primi Stromatis 15. Sectio.



Omniniam autem simplicium,  
coniunctorumque sunt hæc  
quinque quasi lumina: Dilu-  
cidum. Breve, probabile. Illu-  
stre Suave. d. Dilucidum fit v-  
sitatis verbis, propriis, disposi-  
tis, aut circumscriptione con-  
clusa, aut intermissione, aut cō-  
cisione verborum, obscurum au-  
tem aut longitudine, aut con-  
tractione orationis, aut ambi-  
guitate, aut inflectione, atque  
immutatione verborum part. 361.

Sisenna quasi emendator sermonis vsitatum esse veller, ne  
C. Rulcio quidem accusatore deterreri potuit, quo minus in-  
vsitatis verbis veretur: quo accusante Chertilium Sisenna  
defendens dixit: quædam eius sputilica esse crimina. Tum C.  
Rulcius circumvenior, inquit, iudices, nisi subvenitis, Sisenna  
quid dicas nescio, metuo infidias. Sputilica, quid est hoc?  
Iputa quid sit, scio, tilica nescio Brutus. 294. πέντε ἐλλαντι-  
κός. ὅτι quæ  
Cicer. Lati-  
num Atticus  
μὴν vocat. ad  
Att. 4. 16.  
Hermog. ὁ-  
ρῶν ἰδὲ τὸ  
μὲν A. B.  
d. γρηγορίῳ  
venit καὶ σαρ-  
κα, ὡς ἔστιν  
Theon Ari.  
ad Theod. 3-  
1. ad Alex.  
23. Σαφὴν  
Laert. in Zen  
c. Laberius a-  
morabundā.

Brevitas autem conficitur simplicibus verbis semel una-  
quæque re dicenda, nulli rei nisi ut dilucidè dicas serviendo; part.  
361. Quid autem me roget (pauca ille quidem verbis sed & do-  
pus) cognosce ex ipsius Epistola, me miserum, quod tu non valu-  
isti: una fuissetus, Consiliū certe non defuisset. σύντε δὲ ἐρχομένῳ: particula  
Sed acta ne agamus: reliqua paremus. ad Att. 9. ep. 4. quid ago? κατὰ παλαιὰ  
non imitor λαοὺς σου, altera iam pagella procedit: vna γὰρ vacua  
ce, & Vale 11. Fam. epist. 25. sed in Coloe  
adiecta Apol-  
linaris.

Probabile autem genus est orationis, si nō nimis est cōptum

Gell. 11. 15. Corinthiorum amator iste verborum Targallicum, mine, et stina. &c  
Quint. 8. 3. c. 2. Σουπορία. Laert. in Zen. Hermog. ὡς ἰδὲ τὸ  
Hermog. περὶ τῶν λόγων ὁρῶν. Laert.

atq; expolitum. si est auctoritas & pondus in verbis, si sententia vel graves, vel aptae opinionibus hominum, & moribus part. 361.

• ὥσδ...4•

Hermog. περὶ  
τῶν εἰδῶν.

• τὰς ἐπιθεσεις  
ἐπιθετα.

Arist. ad

Theodect. 3.1

<sup>a</sup> Illustres autem oratio est, si & verba gravitate delecta ponuntur, ac translata, & superlata, <sup>b</sup> & ad nomen adiuncta, & duplicata, & idem significantia, atq; ab ipsa actione, atq; imitatione rerum non abhorrentia part. 361.

Sed quæ dicta sunt de oratione dilucida, cadunt in hanc illustrem omnia. Est enim plus aliquanto illustre, quam illud dilucidum. Altero fit, uti intelligamus, altero verò, ut videre videamur. 361.

• ὥσδ. 5.

Κατασκευὴ  
λέξεως.

ἐκ πεφύργη  
τὸν ἰδιωτισ

μὲν. Laert. in  
Zenone.

<sup>c</sup> Suave autem genus erit dicendi primum elegantia, & iucunditate verborum sonantium, & lenium: deinde coniunctione, quæ neq; asperos habeat concursus, neq; disiunctos, atque hiantes, & sit circumscripta non longo aufractu, sed ad spiritum vocis apto: habeatque similitudinem, æqualitatemque verborum, tum ex contrariis sūta verbis, crebra crebris, paria paribus respondeant, relataque ad idem verbum: & geminata, atque duplicata, vel etiam sæpius iterate ponantur, constructioq; verborum tum coniunctionibus copuletur, tum dissolutionibus relaxetur. Part. 362.

Fit etiam Suavis oratio cum aliquid aut invisum, aut inauditum & novum dicas, delectat enim quicquid est admirabile, maximeque movet ea, quæ motum aliquem animi miscet oratio, quæque significat oratoris ipsius amabiles mores, qui exprimuntur aut significando iudicio ipsius, ex animo humano ac liberali, aut inflexione sermonis cum aut augendi alterius, aut muniendi sui causa alia dici ab oratore, alia existimari videntur: idque comitate fieri magis, quam vanitate. Sed multa sunt suavitatis præcepta, quæ orationem aut magis obscuram, aut minus probabilem faciunt. Ita que etiā hoc loco nobis est ipsis, quid causa postulet iudicandum. part. 362

An mihi ipsi, ut quidam putant, fuit mors ex quo animo optenda? quid? tum mortemne fugiebam? an erat res vlla quam mihi magis optandam putarem? Aut ego illas res tantas in tanta improborum multitudine cum gerebā, non mihi mors non exilium ob oculos versabantur? non hæc denique à me tum, tanquam fata, in ipsa re gerenda concinebantur? an erat mihi in tanto luctu meorum, tanta disunctione tanta acerbitate, tanta spoliatione omnium rerum, quas mihi aut

natu.

natura, aut fortuna dederat, vita retinenda? tã <sup>d</sup> Blos μὲν βεβ-  
 igna: usrerum? tam experts cõsili, aut ingenii nihil audieram <sup>χὺς ἡδὲ τεχ-</sup>  
 nihil videram? nihil ipse in legendo, querendoq; cognoverã <sup>νῆ μακρῇ. Ga-</sup>  
 nesciebam <sup>d</sup> vitæ brevem esse cursum, gloriæ sempiternum? <sup>len. in Hippo-</sup>  
 Cum esset omnibus de finita mors, optandum esse, vt vita, <sup>ἀπορροισμός.</sup>  
 quæ necessitati deberetur, patriæ potius donata, quam re-  
 servata naturæ videretur? nesciebam inter <sup>c</sup> sapientissimos <sup>c</sup> Tusc. 1. Δυ-  
 homines hanc contentionem fuisse: vt alii dicerent animos <sup>οἱ γὰρ δα' π-</sup>  
 hominum, sensusq; morte restingui: alii autem tum maxime <sup>ρόν ἐστι τὸ τεθ-</sup>  
 mentes sapientum ac fortium virorum, cum è corpore excels <sup>νάται. ἢ γὰρ οἷον</sup>  
 sissent, sentire, & vigere? quorum alterum fugiendum nō esse, <sup>μὴ δὲ ἐνὶ ἴσσει</sup>  
 carere sensu: alterum etiam optandum, meliore esse sensu. <sup>μὴ δ' αἰσθῆσιν</sup>  
 denique cūm omnia semper ad dignitatem retulissẽ, nec sine <sup>μὴ δὲ μίαν</sup>  
 ea quicquam expetendum esse homini in vita putassem: mor <sup>μὴ δὲ ὅς ἔχει</sup>  
 tem, quam etiam virgines Athenis regis opinor Erichthei <sup>τὸν πεθισσάτω</sup>  
 filia, pro patria contempsisse dicuntur, ego vir cõsularis, tan- <sup>ἢ μεταβολῇ</sup>  
 tis rebus gestis timerem? præsertim cum eius essem ciuitatis, <sup>πὸς τυγχάνει</sup>  
 ex qua Qu: Mutius solus in castra Porcennæ venisset, eumq; <sup>στα καὶ μετοίκη-</sup>  
 interficere proposita sibi morte conatus esset, ex qua P: De- <sup>σις τῆς ψυχῆς</sup>  
 cius primum pater, post aliquot annos patria virtute prædi- <sup>τῷ τοπα τῷ ἐν-</sup>  
 tus filius, se ac vitam suam instructa acie pro salute P: R: vi- <sup>θινδε εἰς ἄλλον</sup>  
 ctoriaq; devovisset: ex qua innumerabiles alii partim adi- <sup>πέπον. Plat.</sup>  
 piscendæ laudis, partim vitandæ turpitudinis causa, mortem <sup>Apol. Socrat.</sup>  
 in variis bellis æquissimis animis oppetissent: in qua civitate <sup>i</sup> Cic. in Pa-  
 ipse meminisse m patrem huius M: Crassi fortissimum virum <sup>radox.</sup>  
 nẽ videret victorem vivus inimicum, eadem sibi manu vitam  
 exhaustisse, qua mortem sæpẽ hostibus obtulisset. Hæc ego &  
 multa alia cogitans hoc videbam: si causam publicam mea  
 mors peremisset, neminem vnquam fore, qui auderet suspi-  
 cere contra improbos cives reip: salutem. Itaque non solum,  
 si vi interissem, sed etiam si morbo extinctus essem, fore pu-  
 tabam, vt exemplum reip: conservandæ mecum simul interi-  
 ret. quis enim vnquam me à Senatu populoque R. tanto  
 bonorum omnium studio restituto, (quod certè si essem in-  
 terfectus, accidere non potuisset) vllam reip: partem cum  
 sua minima invidia auderet attingere? servavi igitur Remp:  
 dissesu meo, (iudices) cædem à vobis, liberisque vestris, va-  
 stitatem incendia rapinas meo dolore, luctuque depuli, & v-  
 nus remp: bis servavi, semel gloria, iterum ærumna mea.

\* xlii.

\* Ornatur igitur oratio genere primum, & quasi colore quodam & succo suo. Nam ut gravis, ut suavis, ut erudita sit, ut liberalis, ut admirabilis, ut polita, ut sensus, ut dolores habeat, quantum opus sit, non est singulorum articulorum, in toto spectantur hæc corpore: ut porro conspersa sit, quasi verborum, sententiarumque floribus id non debet esse solum æquabiliter per omnem orationem, sed ita distinctum, ut sint quasi in ornatu disposita quædam insignia, & lumina. Orat. 3. 327.

*Stromatis primi decima sexta  
Sectio.*



VID dicam de thesauro rerum omnium memoria, quæ nificos flos inventis, cogitantibus; & rebus, & verbis, adhibeatur, intelligimus omnia etiam si præclarissima fuerint, in oratore peritura. Orat. 1. 136.

Verborum vero memoria quæ minius est nobis necessaria, maiora imaginum varietati distinguitur. Multa enim sunt ver-

\* v. d. r.

Hesiod. i. p. v.  
Hesiod. i. p. v.  
Hesiod. i. p. v.  
Hesiod. i. p. v.  
Hesiod. i. p. v.  
Hesiod. i. p. v.  
Hesiod. i. p. v.  
Hesiod. i. p. v.

Mytholog. Mm.  
Mytholog. Mm.

\* v. d. r. 2.

Ensilus hæc  
omnia

Quint. 11. 2.

de Simon. de

eg. teris. Cic.

Tusc. I. 1.

ba quæ quasi articuli connectunt membra orationis, quæ formæ similitudine nulla possunt, eorum fingendæ nobis sunt imagines, quibus semper utamur. Rerum memoria propria est oratoris, eam singulis personis bene positis, notare possumus ut sententias imaginibus ordinem locis comprehendamus. Orat. 2. 221. cum cænaret Cranone in Thesalia & Simonides apud Scopam fortunatum hominem, ac nobilem esse fecit nunciatum ei, ut prodiret, iuvenes stare ad ostium duos quosdam, qui cum magnopere evocarent surrexisse illum ipsum, produsse, vidisse neminem: hoc interim spatio cœclave illud ubi epularetur Scopas, concidisse, ea ruina ipsum oppressum cum suis interiisse, quos cum humanere vellent sui, neque possent obtritos internoscere vilo modo, Simonides dicitur ex eo quod meminisset, quo eorum loco quisque cubuisset, demonstrator uniuscuiusque sepeliendi fuisse: hac tum re admonitus invenisse fertur ordinem esse maximè, qui memo-

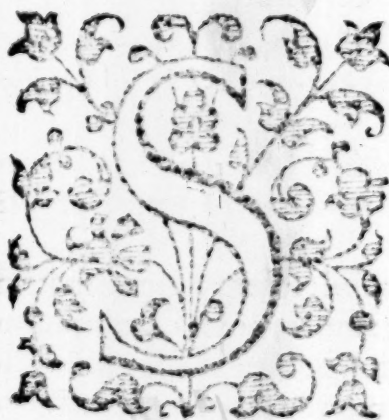
riz lumen afferret. Orat. 2. 22. Habuit etiam Lucullus divinā quandam memoriam rerum, verborum maiorem Hortēsius. Cic. in Lucullo. Itaq; iis qui hanc partem ingenij exercerent locos esse capiendos, & ea quæ memoria tenere vellent effingenda animo, atq; in his locis collocanda: sic fore, vt ordinem rerum locorum ordo conservaret, res autem ipsi rerum effigies notaret, atque vt locis pro cera, simulacris pro literis videretur. Orat. 2. 22. Locis autem est vitendum multis, illustribus, explicatis, modicis intervallis, imaginibus autem agentibus, acerbis, insignitis quæ occurrere, celeriterq; percutere animum possunt. 211.

Confiteor autem huius boni naturam esse principē, sicut <sup>d. 3.</sup> earum, de quibus antē locutus sum omnium. Orat. 2. 22. <sup>Quint. 11. 2.</sup>

Neg. enim hac exercitatione nobis eruenta memoria est, <sup>Plurarch.</sup> si est nulla naturalis, sed certē si latet avocanda est Orator. in Demosth. 2. 22.

Sed de memoria nihil est hoc loco amplius dicendū, quæ communis est multis artium. Orat. 3. 15.

*Primi Stromatis decima septima Sectio.*



ED hæc ipsa omnia perinde sunt, vt aguntur. Actio inquam in dicendo vna dominatur, sine hac sumus orator esse in numero nullo, potest, mediocri hac instructus summos sæpè superare. Huic primas dedisse Demosthenes dicitur cum rogaretur quid in dicēdo esset primū, huic secundas, huic tertias. Quod mihi melius etiam illud ab Æschine

dictum videri solet? qui cum propter ignominiam iudicij cessisset Athenis, & se Rhodum contulisset, rogatus à Rhodiis legisse fertur orationem illam egregiam, quam in Ctesiphontem contra Demosthenem dixerat: qua perlecta peti- tum est ab eo postridiē, vt legeret illam etiam, quæ erat contra à Demosthene pro Ctesiphonte edita, quam cum suavissima & maxima voce legisset, admirantibus omnibus: quanto (inquit) magis admiraremini si audissetis ipsum

ipsum. Ex quo satis significavit quantum esset in actione, qui orationem eandem aliam esse putavit actore mutato Orat. 3.254.

<sup>a</sup> *Πρόδ. I.*

*ὑποκριστis*

*Αἴτιος.*

<sup>b</sup> *Πρόδ. 2.*

<sup>c</sup> *μονοτονίαν.*

*reprehendit.*

*Fab II.*

<sup>d</sup> *A. Gel. 1. 11.*

<sup>e</sup> *ὑπόκρισις Fab.*

*L. 10.*

<sup>a</sup> *Est autem actio quasi corporis quædam eloquentia. O. rator. 315.*

<sup>b</sup> *Ad actionis autem usum atque laudem maximam sine dubio partem vox obtinet: quæ primum est opranda nobis, deinde quæcunque erit ea tuenda, sed ad vocem in dicendo obtinendam nihil est utilius, quam crebra <sup>c</sup> mutatio, nihil perniciosius quàm effusa sine intermissione contentio. Quid? ad aures nostras & actionis suavitatem quid est vicissitudine & varietate & cōmutatione aptius? Itaque <sup>d</sup> C: Gracchus (quod potes audire Catule ex Licinio cliente tuo literato homine, quem servum sibi ille habuit ad manum) cū eburneola solitus est habere <sup>e</sup> fistula, qui staret occultè post ipsum cum concionaretur, peritum hominem, qui inflaret celeriter cum sonum, quo illum aut remissum excitaret, aut à contentione revocaret. Sed fistulatore domi relinqueris sensum huius consuetudinis vobiscum ad forum deferetis. Orat. 3.256. <sup>f</sup> Omnis enim motus animi suum quendam à natura habet vultum, & sonum, & gestum, totumque corpus hominis, & eius omnis vultus, omnesque voces, ut nec vi in fidibus: ita sonant ut à motu animi quoque sunt pulsæ Orat. 3.255.*

<sup>g</sup> *Arist. ad*

*Theodest. 2.*

*26.*

<sup>h</sup> *Ennius in*

*Thyeste.*

<sup>g</sup> *Aliud enim vocis genus iracundia sibi sumat acutum, incitatum, crebrò incidens. Impius hortatur me frater, ut mihi malis miser manderem natos:*

*Aliud miseratio ac mœror, flexibile, plenum, interruptum flebili voce: ut illa quanto cum gemitu populi R. ab eodem paulò post in eadē fabula sunt acta? Pater me me ille absentem ut patrem deplorandum putabat, quem Q. Catulus, quem multi alii sæpè in senatu patrem patriæ nominarant. Quanto cum fletu de illis nostris incendiis ac ruinis? cum patrem pulsum, patriam afflictam deploraret, domum incensam, everSAMque, sic egit, ut demonstrata pristina fortuna, cum se convertisset, <sup>h</sup> Hæc omnia vidi inflammari, fletum*

<sup>i</sup> *Actius in*

*Andromu-*

*cha. Sic. Tusci*

*123. de Orat*

*etiam inimicis, atq; invidis excitaret. pro Sectio. 30.*

*Aliud metus demissum, & hæsitans, & abiectum. Multumque dis sum circumventus morbo, exilio atq; inopia, tum pavor omnem mihi sapientiam ex animo expectorat. Alter terribilem minitatur*

*vita*

vite cruciatum, & necem, quæ nemo est tam firmo ingenio, & tanta confidentia quin refugiat timido sanguine, atq; exalbescat metu.

Aliud vis, contentum, vehemens, imminens quadam incitatione gravitatis. Iterum Thyestes Atreum attractum advenit.

Iterum iam aggreditur me & quietum exuscitat, maior mihi moles, maius miscendum est malum. Qui illius acerbum cor contudam, & comprimam Orat. 3. 255.

Aliud voluptas effusum, lenè, tenerum hilaratum, ac remissum. Sed mihi cum detulit coronam ob collocandas nuptias tibi ferebat, cum simulabat sese alteri dare, tum ad te ludibunda docte & delicate detulit Orat. 3. 255.

Aliud molestia, sine commiseratione grave quiddam & vno pressu, ac sono obductum. Qua tempestate Paris Helenam innuptis iunxit nuptiis, ego tum gravida expletis iam serè ad pariendum mensibus, per idem tempus Polydorum Hecuba variis partu pæmo parit. Orat. 3. 255.

Est enim quadam natura vocis, cuius quidem è tribus omnino sonis, inflexo, acuto, gravi tanta sit, & tam suavis varietas perfecta in cantibus est autem in dicendo etiam quidam cantus obscurior, non hic è Phrygia & Caria Rhetorum cæpilagus pænè canticum, sed ille quem significat Demosthenes, & AEschines cum alter alteri obiicit vocis flexiones Orat. 315.

<sup>b</sup> Vultus vero, qui secundum vocem plurimum potest quædam affert tum dignitatè, tum venustatem in quo cum efficeris neque ineptum, aut vultuosum sit, tum oculorum est quædam magna moderatio. nam ut imago est animi vultus: sic indices oculi. quo melius nostri illi senes, qui personatum ne Roscium quidem magnopere laudabant Ora. 316.

Næ hæc est vna pars corporis, quæ quot animi motus sunt tot significationes & commutationes efficere possit, neque vero quisque est, qui eadem contuens efficiat. Theophrastus quidè Thauriscum quendam dixit actorem aversum solitum effedocere, qui in agendo contuens aliquid pronunciaret, quare oculorum magna est moderatio Orat. 2. 256.

<sup>c</sup> Jam omnes hos motus subsequi debet gestus non hic verba exprimens Scenicus, sed universam rem, & sententiã non demonstratione, sed significatione declarans, laterum inflexione hac forti, ac virili, non ob scæna, & histrionibus, sed ab armis, aut etiam a palestra. Manus autem minus arguta, digi-

<sup>a</sup> ὁλως δὲ πῶς

τὰ δ' ἀκρῶς, τὸ

ἢ κρῶς, τὸ

ὁ πῶς τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

ἢ τῆς φωνῆς

is subsequens verba, non exprimens, brachiū procerius protulit, quasi quoddā telū orationis, suppositio pedis in cōtentionibus aut incipiendis, aut finiendis Orat. 3. 255. In Curione motus erat is quem C. Sicinius homo impurus, sed admodum ridiculus, in perpetuum notavit. Is cum tribunus plebis Curionem, & Octavium consules produxisset, Curioq; multa dixisset, sedente Cn: Octavio collega, qui devinctus erat fasciis, & multis medicamentis, propter dolorem artuum, delibutus. Nūq; (inquit) Octavi collegę tuo gratiā referes, q̄ nisi se tuum more iactavisset hodiē, te isthic muscæ comedissent Bru. 287

<sup>a</sup> *Curio. 5.*  
*Plutarch. de*  
*Cicerone De-*  
*mosthene.*

<sup>a</sup> Sed in vocis & spiritus & totius corporis & ipsius linguae motu, & exercitatione, habenda est ratio diligentē, quos imitemur, quorum similes velimus esse. Intuendi nobis sunt non solum oratores, sed etiam actores, ne mala consuetudine ad aliquam deformitatem pravitatēq; veniamus. O. 155. Nam ut a familiari nostro exordiar: hunc ego (Catule) Sulpitium primum in causa parvula adolescentulum audiui, voce, & forma, & motu corporis, & reliquis rebus aptis ad hoc munus, de quo quærimus: vidi statim indolem, neq; dimisi tempus, & cum sum cohortatus, ut forum sibi ludum putaret esse addiscendum, magistrum autem, quem vellet, eligeret, me quidem si audiret, L. Crassum, quod iste arripuit, & ita se facturum confirmavit, atq; etiam addidit gratiā scilicet causa me quoq; sibi magistrū futurū. vix annus intercesserat ab hoc sermone cohortationis meæ, cū iste accusavit C. Norbanū desedente me. Nō est credibile quid interesse mihi sit vilū, inter eum, qui tum erat, & qui anno ante fuerat: Omnino in illud genus eum Crassi magnificū, atq; præclarū natura ipsa dicebar; sed ea non satis proficere potuisset, nisi eodem studio, atq; imitatione incidisset, atq; ita dicere consueffet, ut tota mente Crassū, atq; omni animo intueretur. O. 183. Deinde quæ probabit hic noster, in eo quæ maximē excellent, diligentissimē prosequatur, atq; ita exprimat nō ut multos imitatores sæpe cognovi, q̄ aut ea quæ facilia sunt, aut etiā illa, quæ insignia, ac pœnē vitiosa confectetēr imitando: nihil est facilius q̄ amictū imitari alicuius, aut statū, aut motū, si vero etiā vitiosē aliq. est, id sumere, & in eo vitiosū esse nō magnū est ut ille, qui nūc etiā amissa voce furit in rep: Fusius nervos in dicendo C. Fimbriæ, quos tamen habuit ille, non assequitur, oris pravitatē, & verborū latitudinem imitatur O. 1. 183.

<sup>b</sup> *Cernite sit*  
*qualis qui*  
*modo talis e-*  
*rat. Ovid. fast*



Secundi Stromatis prima Sectio.



Quoniam igitur vis oratoris omnis exposita est, deinceps de orationis præceptis pauca dicemus Part. 362.

<sup>a</sup> Orationis vero quatuor sunt partes: quarum duæ, valent ad rem docendam, Narratio, & confirmatio, ad impellendos animos duæ, principium, & peroratio Par. 359. Atq; a principiis primum exordiar: Part. 369.

oportet, n. ut ædibus ac templis vestibula, & aditus: sic causis principia proportionem rerum proponere. Orat. 2. 216.

<sup>b</sup> Exordium autem in duas partes dividitur, in principium & in-situationem Inv. 2. 73. In parvis igitur atq; frequentibus causis, ab ipsa re est exordiri sæpè commodius. Sed cum erit utendum principio (quod plerumque erit) O. 2. 26. Ducetur quidem protinus Inv. 1. 73. aut ex personis, aut ex rebus ipsis: sumuntur autem tria rerum gratia, ut amice, ut intelligeret, ut attente audiamur.

<sup>c</sup> Quorum primus locus est in personis nostris, disceptatorum, adversariorum: è quibus initia benevolentiae comparantur, aut meritis nostris, aut dignitate, aut aliquo genere virtutis maxime liberalitatis, officii, iustitiae, & cum iis, qui disceptant, aliqua conjunctionis aut causa, aut spe significanda, & si in nos aliquod odium, offensivum collata sit, tollenda ea, minuenda vè, aut diluendo, aut extenuando, aut compensando, aut deprecando. Part. 363. Vt his de rebus tantis, tamque atrocibus, neque satis me commode dicere, neque satis graviter conqueri, neque satis liberè vociferari posse intelligo. Nam commoditati ingenium, gravitatem ætas, libertati tempora sunt impedimento. Huc accedit summus timor, quem mihi natura, pudorque meus attribuit, & vestra dignitas & vis adversariorum: & S. Roscii pericula. Quapropter vos oro, arque obsecro (Iudices) ut attente, bonaque cum venia verba mea audiat. pro Sex Rosc. 20.

<sup>a</sup> ὑποθ. 1.  
πὺν δὲ ἔμπρο-  
κέρλεγον εἰς  
τὸ πρῶτον  
ὅν ἔστι τὴν  
διήγησιν, καὶ τὰ  
πρῶτα τῆς ἀντι-  
δίκης καὶ τὴν ἐ-  
πίλογον δια-  
φεύγει λέγει.  
Laert. in Ze.

<sup>b</sup> ὑποθ. 2.  
πρῶτον ὅν  
εἰς τὸν ἑ-  
ρμένην 1. Ἀριστ.  
ad Alex. 26.  
ἢ δὲ λέγει ἡ  
καὶ μὲν τὸ  
πρῶτον καὶ  
καὶ τὸν ἑρ-  
μην. Ἀριστ. ad  
Th. 3. 12.  
<sup>c</sup> ὑποθ. 3.  
Ἀριστ. ad Th.  
3. 12.

<sup>a</sup> *Quint. 6.3.**Quint. 6.3.**τάθος τεραχ-**κὴ διάθεσις,**θυμὸς καὶ ὁργή**μετὶ πάντων**τεραχόν πε-**πληρωμένη ex**Isocras. Sui-**das.*

<sup>a</sup> *Maxima* autem copia principiorum, ad iudicem aut allicendum, aut incitandum ex ijs locis trahitur, qui ad motum animorum conficiendos inerunt in causa. Orat. 2. 217. Quorum alterum est quod Græci *ἡθικόν* vocant, ad naturam, & ad mores, & ad omnem vitæ consuetudinem accommodatum; alterum quod iidem *παθὴνικόν* nominant, quo perturbantur animi, & concitantur, in quo vno regnat oratio: illud superius, come, iucundum, ad benevolentiam conciliandam paratum, hoc vehemens, incensum, incitatum quo causæ eripiuntur, quod cum rapidè fertur, sustineri nullo pacto potest. Quo genere nos mediocres, aut multò etiam minus, sed magno semper vñ impetu, sæpè adversarios de statu omni deieccimus. Nobis profamiliaris reo summus orator non respondit Hortensius. A nobis homo audacissimus Catilina in senatu accusatus obmutuit, nobis privata in causa, magna, & gravi cum cœpisset pater Curio respondere, subito affedit, cum sibi venenis ereptam memoriam diceret. Grator. 325. 326.

<sup>b</sup> *Isocras. 5.**Arist. ad A-**lex. 26. ad**Theod. 3 12.*

<sup>b</sup> *Intelligenter* autem ut audiamur, & attentè, à rebus ipsis exordiendum est, sed facillimè auditor discit, & quid agatur intelligit, si complectare à principio genus, naturamq; causæ, si definias, si divides, si neque prudentiam eius impedias confusione partium, nec memoriam multitudinis, quæque mox de narratione dilucida dicentur, eadem etiam huc poterunt rectè referri. Part. 363. Ante quam de rep. P. C. dicam ea, quæ dicenda hoc tempore arbitror: exponam vobis breviter consilium & profectionis, & reversionis meæ. Ego cum sperarem aliquando ad vestrum consilium auctoritatemq; temp: esse revocatam, manendum mihi statuebam quasi in vigilia quadam consulari ac senatoria: nec vero usquam decedebam, nec à repub: oculos deieciebam ex eo die, quo in ædem Telluris convocati sumus, in quo templo, quantum mihi me fuit, ieci fundamenta pacis: Atheniensiumque nevocari vetus exemplum, Græcum etiam verbum vsui pavi, quo tum in sedandis discordiis erat vsa civitas illa, atque omnem memoriam discordiarum oblivione sempiterna delendam cœpisti. Præclara tum oratio M. Antonij, egregia etiam voluntas, pax denique per eum, & per liberos eius cum præstantissimis civibus confirmata est, atque his principiis reliqua conserebant. Philip. 1. 161.

<sup>c</sup> *αὐτοκρατορία**Xenophon ἑλλην**ιστορίαι 2. Val.**max. 4.*

attente autem audiamur, trium rerum aliqua consecuemur. Nam aut magna quædam proponemus, aut necessaria, aut coniuncta cum ipsis, apud quos res agetur. Part. 363. Venio nunc ad istius quemadmodum ipse appellat studium: ut amici eius morbum & insaniam, ut Siculi latrocinium. Ego quonomine appellem nescio. rem vobis proponam, vos eam suo, non nominis pondere penditote. Genus ipsum prius cognoscite iudices: deinde fortasse non magno opere quæretis quo nomine appellandum putetis. Nego in Sicilia tota tam locuplete, tam vetere provincia, tot oppidis, tot familiis tam copiosis, vllum argenteum vas, vllum Corinthium, aut Deliacum fuisse: nego vllam gemmam aut margaritam fuisse, aut quicquam ex auro, aut ebore factum, signum vllum æneum, marmoreum, eburneum, nego vllam picturam, neq; in tabulis, neq; textile fuisse, quin quæstulerit, inspexerit, quod placitum sit, abstulerit. Magnū videor dicere, attēdire etiam, quemadmodū dicā: non n. verbi neq; criminis causa augendi complector omnia: cum dico nihil istum eiusmodi rerum in tota provincia reliquisse, latinè me scitote, non accusatoriè loqui. etiam planius: nihil in ædibus cuiusquā, ne in oppidis quidem, nihil in locis cōmunibus, ne in fanis quidem, nihil apud Siculum, nihil apud civem Romanum, deniq; nihil istum, quod ad oculos, animumq; acciderit, neque privati, neq; publici, neq; profani, neq; sacri, tota in Sicilia reliquisse. In Verrem. act. 5. 200.

¶ In sinuatio est oratio quadā dissimulatione, & circuitio ne obscure subiens auditoris animum Inven: 1. 73. Est hoc in more positum (Quirites) institutoq; maiorum, ut iique beneficio vestro imagines familiarum suarum consecrati sunt, eam primam habeant concionem, qua gratiam beneficii vestri cum suorum laude coniungant, q̄ in oratione nonnulli aliquādo digni maiorum loco reperiuntur: pleriq; autem hoc perficiunt, ut tantū maioribus eorum debitum esse videatur, unde etiā, q̄ posteris solveretur, redundaret. mihi quidem apud vos de meis maioribus dicendi facultas non datur: non q̄ nō tales fuerint, & quales nos illorum sanguine creatos, disciplinisque institutos videris, sed q̄ laude populari atq; honoris veteri luce caruerunt. De me autē ipso vereor ne arrogantis sit, apud vos dicere, ingrati tacere. Nam & quibus studiis hanc dignitatem consecutus sim, memet ipsum commemorare

<sup>d</sup> *Verrem. 6.*

*Arist. ad A.*

*lex. 26. ad*

*Theodect. 3.*

*12.*

<sup>e</sup> *Verrem. 7.*

*Id. in*

*Aphron. com*

*ment.*

*Al. suis.*

*Σταυρῆς τοῦ*

*γενῆς τοῦ αἵ*

*ματος τοῦ*

*μαῖ ἱσται.*

perquam grave est: & flere de tantis vestris beneficiis, nullo modo possum. Quare adhibebitur à me certa ratio moderatioq; dicendi, ut quid à vobis acceperim, cōmemorem: quare dignus vestro summo honore, singularique iudicio sim, ipse modicè dicam, si necesse erit: vos eosdem existimatuos putem, qui iudicavistis. Me perlongo intervallo propè memoriæ temporumque nostrorum primum hominem novum, consularem fecistis: & eum locum, quem nobilitas presidiiis firmatum, atque omni ratione obvallatum tenebat, me duce rescidistis, \* virtutiq; in posterum parere voluistis, neque me tantummodo Consulem, quod est ipsum per se atque plurimum, sed ita fecistis quomodo pauci nobiles in hac civitate consules facti sunt, novus ante me nemo. In Rullum 266.

\* παρτοῖς ἀπὸ  
τῆς μνηστει  
Cic. ad Att. 1.  
2. Alie.

b ὑποδ. 8.

ἰσοδόν, ἀδόν

ἀμφοδόν, ἀδόν

παρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

δυσπαρδόν, ἀδόν

b Qui autem benè exordiri causam volet primo naturam causæ videat. Orat. 2. 189.

Genera causarum sunt quinque: honestum, cui statim sine oratione nostra auditoris favet animus. Invent. 1. 73.

c Admirabile, à quo alienatus est animus eorum, qui auditori sunt. 1. Inve: 73. d Humile, quod negligitur ab auditore, & non magnopere attendendum videtur. Invent. 1. 73.

e Anceps, in quo aut iudicatio dubia est, aut causa, & honestatis, & turpitudinis particeps: ut benevolentiam pariat, & offensionem. Invent. 73.

f Obscurum, in quo aut tardi auditores sunt, aut difficilioribus ad cognoscendum negotiis causa implicata est. Invent. 73.

g In admirabili genere causæ, si non omnino infesti auditori res erunt, principio benevolentiam comparare licebit, si non vehementer ab alienati, necesse cōfugere erit ad insinuationē. in humili autē genere causæ, contēptionis tollēda causa, necesse erit attentum efficere auditorem. Anceps causæ genus, si dubiam iudicationem habebit, ab ipsa iudicatione exordiendum est, si autem partem turpitudinis, & partem honestatis habebit benevolentiam captare oportebit, ut in genere honestum causa translata videatur. Cum autem in honestum causæ genus, vel præteriri principium poterit, si commodum fuerit, aut à narratione incipiemus, aut à lege, aut ab aliqua firmissima ratione nostræ dictionis, vel ut principio placebit, benevolentiae partibus utendum est, ut id quod est, augeatur. In obscuro autem causæ genere

Gell. 1. 17. c.

12.

d ὑποδ. 10.

e ὑποδ. 11.

f ὑποδ. 12.

g ἁγία.

re per principium<sup>i</sup> dociles auditores efficere oportebit. In-  
vent: 1.73.

<sup>h</sup> Sit autem hoc etiam in præceptis, si quando tempus ip-  
sum, aut res, aut locus, aut interventus alicuius, aut interpel-  
latio, aut ab adversario dictum aliquod, & maximè in pero-  
râdo, dederit occasionem nobis aliquam, ut dicamus aliquid  
ad tempus aptè, nè derelinquamus: & quæ suo loco de ampli-  
ficatione dicemus, multa ex his poterunt ad principiorum  
præcepta transferri. Part. 363. Et quoniam L. Torquatus me-  
us familiaris, & necessarius (iudices) existimavit, si nostram  
in accusatione sua necessitatem, familiaritatemq; violasset,  
aliquid se de autoritate meæ defensionis posse detrahere,  
cum huius periculi propulsatione coniungam defensionem  
officij mei. Quo quidè genere, non vterer orationis (iudices)  
hoc tempore, si mea solum interesset: multis. n. mihi locis &  
data facultas est: & sæpè dabitur, de mea laude dicendi. Sed  
ut ille (iudices) quantum de mea autoritate diripuisset, tã-  
tum se de huius præsidij diminuturum speravit: sic hoc ego  
sentio, si mei facti rationem vobis, constantiamque huius of-  
ficij, ac defensionis probavero, causam quoque me P. Syllæ  
probaturū, ac primū abs te illud L. Torquate quero, cur me  
â ceteris clarissimis viris, ac principibus civitatis hoc in offi-  
cio, atq; in hoc defensionis iure secernas? q enim est, quamo-  
brem, abs te Q. Hortensii factū, clarissimi viri, atq; ornatif-  
simi civis, nō reprehēdatur reprehēdatur, meū? pro Sylla: 169.

<sup>i</sup> Et quoniam habet multitudo vim quandam talem, ut  
quemadmodū tibicen sine tibiis canere: sic orator nisi mul-  
titudine audiente, eloquēs esse non possit. Et cū sint populares  
multi, variiq; lapsus, vitāda est *acclamatio* adversa populi: quæ  
aut orationis peccato aliquo excitatur, si asperè, si arrogan-  
tè, si turpiter, si sordidè, si quoquo animi vitio dictum esse  
aliquid videatur: aut hominum offensione, vel invidia, quæ  
aut iusta est, aut ex criminatione, atque fama, aut res si dil-  
plicet, aut si est in aliquo motu suæ cupiditatis, aut metus  
multitudo. hisque quatuor causis totidē medicinæ opponū-  
tur: Tum obiurgatio, si est autoritas, tum admonitio quasi  
lenior obiurgatio, tum promissio, si audierint probaturos, tū  
deprecatio, quod est infimum, sed nonnunquam utile. Nullo  
autem loco plus facetiæ prolunt, & celeritas, & brevis ali-  
quod dictum: nec sine dignitate, & cum lepore, Orat. 2. 218.

<sup>h</sup> *ιστοδ.* 13.

*από καμῆ*

*Hermog. περι*

*των ἐξ ὑπολή-*

*ψας ἀποσιμῆ-*

*ων*

<sup>i</sup> *ιστοδ.* 14.

*Vinam* hanc mihi facultatem causa concederet, ut possim hoc prædicare: C. Rabirij manu L. Saturninū hostem populi R. interfectum. Nihil me *clamor* iste cōmoveret, sed consolatur, cum indicat esse quosdam cives imperitos, sed non multos: nunquam mihi credite populus R. hic qui flet, consulem me fecisset, si vestro clamore perturbatum iri arbitraretur. Quāto iam levior est *acclamatio*, quin *continetis vocem*, *indiem stultitiæ* vestræ? testem paucitatis libenter inquam confiterer, si verè possem, aut etiamsi mihi esset integrum, C. Rabirii manu L. Saturninum esse occisum, & id facinus pulcherrimū esse arbitror. sed (quoniā id facere non possum) confitebor id quod ad laudem minus valebit, ad crimen non minus. Confiteor interficiendi Saturnini causa C. Rabirium arma cepisse, pro Rab. 94.

<sup>a</sup> *fam tota causa pertentata est, atque perispecta, locis omnibus inventis, atque instructis, tum denique id quod primum est dicendum, postremo soleo cogitare.* Nam si<sup>b</sup> quando id primum invenire volui, nullum mihi occurrit, nisi aut exile, aut nugatorium, aut vulgare, atque commune. Principia autem dicendi semper verecunda, non elatis intensa verbis. O. 325: Sed cum accurata, & acuta, & instructa sententiis, apta verbis, tum vero causarum propria esse debent: prima est enim cognitio, & quasi commendatio orationis in principio, quæ continuò cum, qui audit, permulcere, atque allicere debet: in quo admirari soleo, non equidem istos, qui nullam huic rei operam dederunt, sed hominem in primis disertum, atque eruditum Philippum, qui ita solet ad dicendum surgere, ut quod primum verbum habiturus sit nesciat: & ait idem, cum brachium concalescebat, tum se solere pugnare: neque attendit eos ipsos, vnde hoc simile ducat, illas primas hastas ita iactare leniter, ut & venustati vel maxime serviant, & reliquis viribus suis consulat. Orat. 2. 215.

Secundi Stromatis 2. Sectio.



*Narratio* est rerum explicatio, & quædam quasi sedes, ac fundamentum constituendæ fidei Part. 363:

<sup>b</sup> *Quæ* vero sunt in narratione servanda maximè, partim sunt necessaria, partim sunt assumpta ad ornandum. Nam ut dilucidè probabiliterque narremus necessarium est, sed assumimus etiam suavitatem. Par. 363.

*Aperam* vero narrationem tam esse oportet, quam cæteras orationis partes: & hoc magis in hac elaborandum est, quod & difficilius est non esse obscurum in re narranda, quàm aut in principio, aut in argumento, aut in purgâdo, aut in perorando; & maiori periculo, hæc pars orationis obscura est, quàm cæteræ: vel quia si quo alio in loco est dictum quid obscurius tantum id perit, quod ita dictum est: narratio obscura totam occæcat orationem: vel quod alia possis, semel si obscurius dixeris, dicere alio loco planius: narrationis unus est in causa locus.

Erit igitur perspicua narratio, si verbis vîsitatis, si ordine temporum conservato, si non interruptè narrabitur.

<sup>c</sup> *Narrare* vero rem quod breviter iubent, si brevitatis appellanda est, cum verbum nullu redundet, brevis est L: Crassi oratio: si tum est brevitatis, cum tantum verborum est, quantum necesse est, aliquando id opus est: sed sæpe obest vel maxime in narrando, non solum quod obscuritatem affert, sed etiam, quod eam virtutem, quæ narrationis est maxima: ut iucunda & ad persuadendum accommodata sit, tollit: videlicet illa,

*Nam is postquam excessit ex ephæbis.*

Quam longa est narratio? mores adolescentis ipsius, & servilis percunctatio, mors Chrysidis, vultus, & forma, & lamentatio sororis, reliqua, pervariè, iucundèq; narratur. Quod si hanc brevitatem quæsisset, *effertur imus, ad sepulchrum venimus, in igne posita est*, --- in his terè decē versiculis totū cōficere potuisset:



rum rerum, quæ in Gallia comparabantur. erat ei pecuaria  
res ampla, & rustica sanè benè culta, & fructuosa. Tollitur  
ab atriis Liciniis, atque à præconum confessu in Galliam  
Nevius, & trans Alpes usque trāstertur. \* *Fis magna mutatio*  
loci, non ingenii, nam qui ab adolescentulo quæstum sibi in-  
stituisse sine impendio, posteaquàm nescio quid impendit,  
& in commune contulit, mediocri quæstu contentus esse nō  
poterat: nec mirum, si is, qui vocem venalem habuerat, ea,  
quæ voce quæsiverat, magno sibi quæstui fore putabat: Itaq;  
herculè haud mediocriter de comuni, quicquid poterat, ad  
se in privatam domum sevocabat: qua in re ita diligens erat,  
quasi ij, qui magna fide societatem gererent, arbitrio pro so-  
cio condemnari solerent. Verum his de rebus non necesse  
habeo dicere ea, quæ me P. Quinctius cupit commemorare.  
tamen si causa postulat, tamen, quia postulat, non flagitat,  
præteribo. pro Quinctio. 32.

<sup>d</sup> Sed quādo vrendū sit, aut non sit narratione. i. cōsiliū: neq; <sup>d</sup> *χρῖα*  
enim si nota res est, nec dubium sit, quid gestum sit, narrare  
oportet, nec si adversarius narravit, nisi refellemus: ac si  
quando erit narrandum, ne illa, quæ suspicionem, & crimen <sup>c</sup> *Theon in*  
efficient, contraque nos erunt, acriter persequamur, & <sup>g</sup> *rogymnasim*  
quicquid poterit detrahamus. Orat. 2. 217. verum quoniam  
tibi instat Hortensius, ut eas in consilium: a me postu-  
lat, ne dicendo tempus absumam: queritur, priore pa-  
trono causam defendente, nunquam perorari potuisse: non  
patiar istam manere suspicionem, nos rem iudicare nolle,  
nec illud mihi arrogabo, me posse causam commodius de-  
monstrare, quam antea demonstrata sit: neque tamen tam  
multa verba faciam: propterea quod & ab illo, qui antedix-  
it, informata iam causa est: & à me, qui neq; ex cogitare, ne-  
que pronunciare multa possum, brevis postulat, quæ  
mihi et ipsi amicissima est. pro Quint. 6.

## Secundi Stromatis 3. Sectio.



Tulerat etiam Hortensius minimè vulgare genus<sup>a</sup> dicendi, duas quidem res, quas nemo alius partitiones, quibus de rebus dicturus esset, & collectiones, & quæ essent dicta contra, quæque ipse dixisset, Brutus. 302.

<sup>a</sup> *Urb. r.*

*Urb. r. 2.*

*fortunat. 2.*

*Quint. 4.5.*

*Arist. ad A.*

*lex. 24.*

<sup>b</sup> *Urb. r. 2.*

<sup>c</sup> *Urb. r. 3.*

<sup>b</sup> Partitionis autem partes duæ sunt, una, ut causa ponatur, in quo videndum est, quid in controversiam veniat. Orat. 2. 217. ut interfectum esse a Clytemnestra Agamemnonem, convenit mihi cum adversariis: iure fecerit & licuerit nē facere, id est in controversia. Altera est, in qua rerum earum de quibus erimus dicturi breviter expositio ponitur distributa. Invent. 1. 77.

*Faciam* quod te sæpe animadverti facere, Hortensius, totā causæ meæ dictionem certas in partes dividam. tu id semper facis, quia semper potes: ego in hac causa faciam propterea quod in hac videor, posse facere: quod tibi natura dat, ut semper possis id mihi causa dar, ut hodiè possim, certos mihi fines, terminosque constituam, extra quos egredi non possim, si maximè velim: ut & mihi sit propositum, de quo dicam, & Hortensius habeat exposita, ad quæ respondeat, & tu C: Aquili iam ante animo prospicere possis, quibus de rebus auditurus sis. negamus te boni P: Quintii Sexte Nevi possedisse ex edicto prætoris, in eo sponsio facta est. ostendam primum, causam non fuisse, cur a prætore postulares, ut bona P: Quintii possideres: deinde edicto te possidere nō potuisse: postremo non possedisse: hæc tria, cum docuero, perorabo pro Quint. 6.

<sup>d</sup> *Urb. r. 4.*

<sup>d</sup> Hæc partitio habere debet brevitatē, absolutionem, paucitatem, brevis est, cum nisi necessarium nullum assumitur verbum. Invent. 1. 77.

Breve autem edictum est propter hanc meam *dispositionem*, quod duobus generibus edicendum putavi: quorum vnum est provinciale, in quo est de rationibus civitatum, de ære alieno, de vlura, de syngraphis: in eodem omnia de publicanis. alterum, quod sine edicto satis commodè transigi nō potest, de hereditatum possessionibus, de bonis possidēdis, magistris facimus.

faciundis, vendendis: quæ ex edicto & postulari, & fieri solent. tertium de reliquo iure dicundo, ἀγπαρῶν reliqui ad Att. l. 6. 1. non Archimedes potuit hoc melius describere pro Clu. 3 6.

<sup>e</sup> *Absolutio*, per quam omnia quæ incidunt in causam, genera de quibus postea dicendum est amplectimur partitione. Invent. l. 78. Quo modo autem philosophus loquitur tria genera cupiditatum: naturales, & necessarias, naturales non necessarias: nec naturales, nec necessarias? primum divisit ineleganter. duo enim genera quæ erant, fecit tria: hoc est non dividere sed frangere rem. qui si diceret cupiditatum esse duo genera, naturales & inanes: naturalium quoque item duo, necessarias & non necessarias, confecta res esset: vitiosum est enim in dividendo, partem in genere numerare. De fini. l. 2. contendamque, si modo id consequi potero, ut in hac confusa, atque universa defensione nihil a me, quod ad vestram quaestionem, nihil quod ad reum, nihil quod ad rempub: pertineat, prætermissum esse videatur. pro Sextio. 3.

<sup>f</sup> *Paucitas* si genera rerum ipsa solum notata sunt, & ad certum numerum, paucitatemque revocata. 158.

*Quorum* de honore, utinam mihi plura in mentem veniant, duo certè non præteribo, quæ maximè occurrunt: quorum alterum pertinet ad virorum fortissimorum gloriâ sempiternam, alterum ad leniendum mœrotem, & luctum proximorum. Phil. 14. 271. Exempli causa paucos nominavi: genus infinitum, immanitatemque ipsi cernitis reliquorum: comitatum relinquo & duces nemino. Philip. 14. 254.

<sup>g</sup> *Atque* his de partitione præceptis, in omni dictione meminisse oportebit: ut prima quæque pars, ut exposita est in partitione, sic ordine transigatur: apud Terentium breviter, & commode senex in Andria, quæ cognoscere libertum velit.

*Eo pacto, & nati vitam, & consilium meum*

*Cognosces, & quid facere in hac re te velim:*

*Itaque* quemadmodum in partitione proposuit, ita narrat primum nati vitam.

*Nam is postquam excessit ex ephebis Sofia:*

*Deinde suum consilium: & nunc id operam do:*

posthæc quid Sofiam velit facere, id, quod postremum in partitione posuit postremum dicit. *Nunc iustum est officium.*

*Secundâ*

<sup>e</sup> *Uind. 5.*

*Διαίρεσις ἀσ-*

*θρηῆς συλλο-*

*γισμὸς Arist.*

*Analy. prio-*

*rum l. c. 31.*

<sup>f</sup> *Uind. 6.*

<sup>g</sup> *Uind. 7.*

## Secundi Stromatis quarta

## Sectio,

<sup>a</sup> Ἐπεὶ δὲ τὰ κα-  
τασκευασθέντα Ἀρ-  
ιστοῦ ἐν προ-  
γυμν. Ἀριστ.  
ad Alex. 29.  
<sup>b</sup> Ἐπεὶ δὲ 2.



Equitur ea<sup>a</sup> quæ ad faciendam fidem pertinent: quæ quidem in confirmationem & reprehensionem dividuntur. Part. 363. <sup>b</sup> In confirmando autem nostra probare volumus, in reprehendendo redarguere contraria eaq; efficere, non perturbare, sed singulis argumentationibus ita concludendis, ut efficiatur quid sit consequens iis, quæ sumuntur ad

<sup>c</sup> Ἡρμῶς  
Hermog. ἐν ὁμι-  
σεν. 3. 4.  
Quint. 5. 13.  
<sup>d</sup> Ἐπεὶ δὲ 3.

Ἀνακρεὼν, λυ-  
σις ἐν ὁμιλ. 3.  
Ἀπὸ Ἡερμ.  
ἐν 3. 3. 5.

<sup>e</sup> Ἀπὸ Πύλλου  
ἐν 3. 3. 5.  
c. 3. Ἀριστ. ἐν  
παιδείᾳ 3.

quamque rem confirmandam: Orat. 325.

<sup>c</sup> Sed quia neque reprehendi quæ contra dicuntur possunt, nisi tua confirmes, neq; hæc confirmari, nisi illa reprehendas, ideo hæc, & natura, & utilitate & tractatione coniuncta sunt. Orat. 227.

<sup>d</sup> Fræque argumento resistendum est aut iis, quæ comprobandi eius causa sumuntur reprehendendis: aut demonstrando id, quod concludere illi velint, non effici ex propositis, nec esse consequens: (accedere autem oportet ad singula, sic universa franguntur) Part. 355 Quint. 5. 13.

<sup>e</sup> Aut si ita non refellas, afferendum est in contrariam partem, quod sit gravius, aut æque grave. Orator. 2201. Quapropter si mihi respondere voles, hæc dicito, classem instructam, atq; ornatam fuisse, nullem propugnatorem abfuisse, nullum vacuum transtrum fuisse renugii, rem frumentariam esse suppeditatam, mentiri navarchas, mentiri tot, & tam graves civitates, mentiri etiam Siciliam totam, proditum esse te à Cleomene, qui se dixerit exisse in terram, ut Pachyno deduceret milites: animum illis, non copias defuisse: Cleomenem acerrimè pugnantiem, ab his relictum esse, atq; desertum: nummum ob sepulturam datum nemini quæsi dicere, tenebere. sin alia dices, quæ à me dicta sunt, Non refutabis. In Verr. act. 6. 263.

*I*lla autem quæ aut conciliationis causa, aut permoti-  
onis vehementer aguntur, contrariis commotionibus infe-  
renda sunt, ut odio, benevolentia, misericordia, invidia tolla-  
tur. Orat. 2. 201.

*ἰσχυρ. 4.*  
*πλεον. Her-*  
*mog. ἐν πλοιαῖ*  
*3. 6.*

Et quoniam non est nobis hæc oratio habenda, aut cum  
imperita multitudine, aut in aliquo conventu agrestium, au-  
dacious paulò de studiis humanitatis, quæ & mihi, & vobis  
nota, & iudicanda sunt, disputabo. in M. Catone (iudices)  
hæc bona, quæ videmus, divina, & egregia, ipsius scitote esse  
propria: quæ nonnunquam requirimus, ea sunt omnia  
non à natura, sed à magistro. fuit enim quidam summo in-  
genio vir, Zeno, cuius inventorum æmuli Stoici nominan-  
tur. *§* Huius sententiæ sunt, & præcepta eiusmodi: sapien-  
tem gratia nunquam moveri: nunquam cuiusquam delicto  
ignoscere: neminem misericordem esse, nisi stultum, &  
levem: *viri* non esse, neque exorari, neque placari: solos  
sapientes esse, si distortissimi sint, formosos: si mendacissi-  
mi divites: si servitutem ferviant, reges: nos autem, qui sapi-  
entes non sumus, fugitivos, exules, hostes, insanos denique  
esse dicunt: omnia peccata esse paria: omne delictum scelus  
esse nefarium: nec minùs delinquere eum, qui gallum galli-  
narium, cum opus non fuerit, quam eum, qui patrem suffo-  
caverit: sapientem nihil opinari, nullius rei poenitere, nulla  
in te falli, sententiam mutare nunquam. Hæc homo in-  
geniosissimus M. Cato authoribus eruditissimis inductus, ar-  
ripuit, neque disputandi causa, ut magna pars, sed ita vi-  
vendi petunt aliquid publicani: cave quicquam habeat mo-  
menti gratia. supplices aliqui veniunt miseri, & calamitosi:  
sceleratus, & nefarius fueris, si quicquam misericordia addu-  
ctus feceris. fatetur aliquis se peccasse, & eius delicti veni-  
am petit: nefarium est facinus, ignoscere. at leve delictum  
est: omnia peccata sunt paria: dixisti quippiam: fixum, & sta-  
tutum est. non reductus es, sed opinione: sapiens nihil opina-  
tur. *errasti* aliqua in re: malè dici putat. Hæc ex disciplina  
nobis illa sunt: dixi in senatu, me nomen consularis can-  
didati delaturum: *iratus* dixisti: nunquam inquit sapiens iras-  
citur. at temporis causa. *improbi*, inquit, hominis est, mēdacio  
fallere: *mutare* sententiam, turpe est; *exorari*, scelus: miseri fla-  
gitiū. Nostri autē illi, (fatebor. n. Cato, me quoq; in adoles-  
centia,

*§* Ὅτι μέγας  
ὁ σφύς πλεον  
ος. ἐτι πάντες  
οὐ σφοδ. ἐλεύ.  
θερι. πάντες  
δὲ μωροὶ δὲ  
λοι: μὲν ἡτοιμ.  
ὅτι ἴσα τὰ αἰ-  
μαρτήματα.  
*Lairt. in Ze.*  
*Cic. in Para-*  
*dox.*

centia, diffisum ingenio meo quæsisse adiumenta doctrinæ) nostri, inquam, illi à Platone, & Aristotele, moderati homines, & temperati, aiunt, *apud sapientem valere aliquando gratiam: viri boni esse, misereri: distincta genera esse delictorum, & dispates pœnas: esse apud hominem constantem ignoscendi locum: ipsum sapientem sæpe aliquid opinari, quod nesciat: irasci nonnunquam: exorari eundem, & placari: quod dixerit interdum, si ita rectius sit mutare: de sententia discedere aliquando: omnes virtutes mediocritate quadam esse moderatas: hos ad magistros si qua te fortuna Cato cum ista natura detulisset, non tu quidem melior vir esses, nec fortior, nec temperantior, nec iustior, (neque enim esse potes) sed paulo ad lenitatem propensior. Etenim isti ipsi mihi videntur vestri præceptores & virtutis magistri fines officiorum paulo longius, quam natura veller, protulisse, ut, cum ad ultimum animo cōtēdissemus, ibi tamē ubi oporteret, cōsisteremus. nihil ignoveris: Immo aliqui, non omnia: nihil gratiæ causa feceris: immo resistito gratiæ, cū officiū & fides postulabit. misericordia commotus nescis, etiam in dissolvenda severitate: sed tamen est laus aliqua humanitatis. In sentētia permaneto: enimve*

**Plutarch.** Ο. π. καλίστα δὲ τοῖς ἡγεμόσιν τὸν φιλόσοφον διαλέγεσθαι.

τὸ. nisi sententia aliqua vicerit melior. Huiusmodi Scipio ille fuit: quem non pœnitebat facere idem, quod tu; habere eruditissimum hominem & pæne divinum domi, cuius oratione, & præceptis, quanquam erant eadem ista, quæ te delectant, tamen asperior non est factus, sed, ut accepi à senibus, lenissimus. quis vero C. Lælio comior? quis iucundior, eodē ex studio isto? quis illo gravior? sapientior? possum de L. Philippo, de C. Gallo dicere hæc eadem: sed te domum iam deducam tuā quenquam nē existimas Catone proavo tuo cōmodiorem, comiorem, moderatiorem fuisse ad omnem rationem humanitatis? de cuius præstanti virtute cum verē, graviterq; diceres, domesticum te habere dixisti exemplum ad imitandum. Est illud quidem exemplum tibi propositum domi: sed tamen naturæ similitudo illius ad te magis, qui ab illo ortus es, quam ad vnamquemq; nostrū pervenire potuit: ad imitandum verō tam mihi propositum exemplar illud est, q̄ tibi. Sed si illius comitatem, & facilitatem tuæ gravitati, severitatiq; asperferis, non ista quidem erunt meliora, quæ nunc sunt optima, sed certē condita incundius. pro

Muræna. 138. 139. 140.

Secundi Stromatis quinta  
Sectio.



VID iam sequitur, quod qui- <sup>a</sup> *cap. 1.*  
dem artis sit nisi post omnia *philozos Cic.*  
perorationem inflammantem, in *Brut. 254.*  
restringentemvé concludere.  
*Orat. 315.*

<sup>b</sup> Peroratio est divisa in duas <sup>b</sup> *cap. 2.*  
parres, Amplificationem, & *Plat. in Phæ-*  
enumerationem. Part 366. *dro.*

Est igitur amplificatio ve-  
hemens quadam argumenta-  
tio, ut illa docēdi causa sit, hæc

commovendi. Part. 362.

Est enim summa laus eloquentiæ, amplificare rem ornan-  
do, quod valet non solum ad augendum aliquid, & tollendū  
alius dicendo, sed etiam ad extenuandum, atque abiicien-  
dum. *Orat. 3. 283.* Quantis verò illa clamoribus adolescen-  
tuli diximus de supplicio parricidarum, quæ nequaquam sa-  
tis deferuisse post aliquanto sentire cœpimus? quid enim  
tàm commune, quàm spiritus vivis? terra mortuis? mare flu-  
ctuantibus? litus eiectis? ita vivunt dum possunt, ut ducere a-  
nimam de cælo non queant, ita moriuntur, ut eorum ossa  
terram non tangerent, ita iactantur fluctibus, ut nunquam al-  
luantur, ita postremò eiiciuntur, ut ne ad saxa quidem  
mortui conquiescant, & quæ sequuntur. Sunt enim om-  
nia sicut adolescentis non tàm re, & maturitate, quàm  
spe, & expectatione laudati: ab hac indole iam illa ma-  
tura, vxor generi, noverca filij. filix pellex. Orator.  
322.

<sup>d</sup> Amplificatio & verborum genere conficitur, & rerum: <sup>d</sup> *cap. 3.*  
verba ponenda sunt, quæ vim habent illustrandi, nec ab vlu  
sunt abhorrentia, gravia, plena, sonantia, iuncta, facta, cog-  
nominata, non vulgata, superlata, inprimisque translata, nec  
in singulis verbis, sed in continentibus soluta, quæ dicun-  
tur sine conjunctione, ut plura videantur: augent etiam  
relata

relata verba, iterata, duplicata, & ea quæ ascendunt gradatim ab humilioribus verbis ad superiora. Part 366. pro ludum, illud, & portentum, L. Antonius, in sine odium omnium hominum, vel, si etiam dii oderint, quos oportet, omnium deorum. Refugit animus P. C. eaque formidat dicere, quæ L. Antonius in Parmensi in liberis, & coniugibus effecerit: &c. Est igitur quisquam, qui hostes appellare non audeat, quorum scelere crudelitatem, Carthagenensium victam esse fatearis? Qua enim in vrbe tam immanis Hannibal capta, quam in Parma surrepta Antonius &c. Si vero coloniarum, & municipiorum sine vlla dubitatione hostis est, quid tandem huius censeatis urbis? Quam il-

*Explendas  
metator ex  
decempeda-  
tor Ciceronis  
Columella et  
Plin. Mēfor*

le ad expiandas egestates latrocinii sui concupivit, quam iam peritus metator, et callidus decempeda sua Saxa diviserat? recordamini per deos immortales P. C. Quid hoc biduo timuerimus, à domesticis hostibus, id est, qui intra mœnia hostes sunt, rumoribus improbissimis, dissipatis. quis liberos, quis coniugem aspicere poterat sine fletu? Quis domum? Quis testa? Quis larem familiarem? Iam aut sceleratissimam mortem omnes, aut miserabilem fugam cogitabant. Hæc à quibus timebantur, eos hostes appellare dubitamus? Gravius si quis attulerit nomen, libenter assentiar: hoc vulgari contentus vix sum: leviori non utar. Philip. 14. 268.

*¶ Iud. 4.*

<sup>b</sup> Rerum amplificatio sumitur eisdem locis omnibus, quibus illa, quæ dicta sunt ad fidem: maximèque definitiones valent cogitabatur, & consequentium frequentatio, & contrariarum, & dissimilium, & inter se pugnantium rerum conflictio, & causæ, & ea quæ sunt de causis orta, maximèque similitudines, & exempla, fictæ etiam personæ, muta denique loquantur, omninoque ea sunt adhibenda, si causa patitur quæ magna habentur, quorum est duplex genus, alia enim magna natura videntur, alia usu.

*¶ Iud. 5.*

<sup>c</sup> Naturæ, ut cœlestia, ut divina, ut ea quorum obscuræ causæ, ut in terris, mundoque admirabilia, quæ sunt. Ex quibus, similibusque si attendas, ad augendum permulta suppetunt Part. 366.

*¶ Iud. 9.*

<sup>d</sup> Vsu quæ videntur hominibus vel prodesse, vel obesse

vehementius: quorum sunt genera ad amplificandum tria. Nam aut charitate moventur homines, ut decorum, ut patrię, ut parentum: aut amore ut coniugum, ut liberorum, ut familiarum: aut honestate ut virtutum, maximèq; earum quę ad communionem hominum, & liberalitatem valent. Ex iis & exhortationes sumuntur, ad ea retinenda, & in eos, a quibus ea violata sunt, odia incitantur, & miseria nascitur. Part. 366.

Proprius locus augendi in iis rebus, aut amissis, aut amittendi periculo. Nihil est enim tam miserabile, quàm ex beato miser, & hoc totum quidem moveat, si bona ex fortuna quis cadat, & a quorum charitate divellatur, quę amittat, amiserit, in quibus malis sit, futurumve sit, exprimatur breviter. Cito. n. arefcit lacryma præsertim in alienis malis, nec quicquā in Amplificatione nimis enucleandū est (minuta est enim omnis diligentia,) hic autem locus grandia requirit. Part. 366. 367.

Sed iam satis multa de causa, extra causam etiam nimis fortasse multa. Quid restat nisi ut orem, obtesterque vos iudices, ut eam misericordiam tribuatis fortissimo viro, quam ipse non implorat, ego autem repugnante hoc & imploro, & exposco. Me quidem, iudices, exanimant, & interrimunt hæ voces Milonis, quas audio assiduè, & quibus intersum quotidie. Valeant inquit, valeant cives mei, sint incolumes, sint florentes, sint beati: stet hæc vrbs præclara, mihi quę patria charissima, quo quomodo merita de me erit: tranquilla republica cives mei (quoniā mihi cū illis non licet) sine me ipsi, sed, per me tamen perfruantur: ego cedam, atque abibo. Si mihi republica bona frui non licuerit, at carebo mala: & quam primum tetigero benè moratam, & liberā civitatem, in ea conquiescam. O frustra, inquit, suscepti mei labores, o spes fallaces, o cogitationes inanes meę: ego cū Tribunus plebis, republica oppressa, me senatui dedissem, quem extinctum acceperam: equitibus Romanis, quorum vires erant debiles: bonis viris, qui omnem authoritatem Clodianis armis abiecerant: mihi unquam bonorum præsidium defuturum putarem? ego cum te (mecum enim sæpissimè loquitur) patrię reddidissem, mihi non futurum in patria putarem locum? ubi nunc senatus est, quem secuti sumus?

La

ubi

*παροτρυνει Quint. 9. 2.*

*Cic ex A. pollonio. J. vent. 1. 97. Αι ψυχες δε νεοτες χρυσεοιο γεοιο. Hom. O dyss. 4.*

*Sicin. Orem. 3. de Craßo.*

<sup>a</sup> *Publica  
vox e Corne-  
lio Severo de  
Cicerone Se-  
neca.*

<sup>a</sup> *Omne solū  
forti patria  
est &c. Ovid  
fast. 1. Tusc. 5.  
Laert. in So-  
crate.*

<sup>b</sup> *Plutarch.  
in Cic.*

<sup>c</sup> *Quint. 6. 2.*

vbi equites Romani illi, illi, inquit, tui? vbi studia municipio-  
rum? vbi Italiae voces? vbi denique tua M. Tulli, quæ pluri-  
mis fuit auxilio, vox, & defensio? mihi ne ea soli, qui pro te to-  
ties morti me obtuli, nihil potest opitulari? nec vero hæc, iu-  
dices, vt ego nunc flens, sed hoc eodem loquitur vultu, quo vi-  
deris. Pro Milone. 129. his lacrymis nō movetur Milo: est quo-  
dam incredibili robore animi: exilium ibi esse putat, vbi vir-  
tuti non sit locus: mortem naturæ finem esse, non pœnam. sic  
hic ea mente, qua natus est, quid vos iudices, quo tandē ani-  
mo eritis? memoriam Milonis retinebitis, ipsum eiicietis? &  
erit dignior locus in terris vllus, qui hanc virtutē excipiat, q̃  
hic, q̃ procreavit? vos, vos appello fortissimi viri, qui multum  
pro republica sanguinem effudistis, vos in viri, & in civis in-  
victi appello periculo centuriones, vosq; milites: vobis non  
modo<sup>a</sup> inspectantibus, sed etiā armatis, & huic iudicio præ-  
sidentibus hæc tāta virtus ex hac vrbe expelleretur? extermina-  
bitur? eiicietur? ô me miserum: ô te infœlicē revocare tu me  
in patriam Milo potuisti per hos, ego te in patria per eodem  
retinere non potero? q̃ respondebo literis meis, qui te paren-  
tē alterū putant? quid tibi Q. frater, qui nunc abes, consorti  
mecum tēporū illorū? me non potuisse Milonis salutem tueri  
per eosdem, per quos nostrā ille servasset? at in qua causa nō  
potuisse? quæ est grata gentibus, a quibus non potuisse? ab illis  
qui maxime P. Clodii morte acquiescunt. quo deprecante?  
me. 130. sed finis sit: neque enim præ lacrymis iam loqui pos-  
sum, & hic se lacrymis defendi vetat. vos oro obtestorque, iu-  
dices, vt in sententiis ferendis, quod sentietis, id audeatis ve-  
stram virtutē, iusticiam, fidem mihi credite, is maximē pro-  
babit, qui in iudiciis legendis optimum, & sapientissimum  
quemque legit. pro Milone 131.

<sup>c</sup> *Sed his partibus orationis, quæ etsi nihil docent argumē-  
tando, persuadendo tamen & commovendo proficiunt plu-  
rimum, quanquam maxime proprius est locus, & in exordi-  
endo, & in perorando digredi tamen ab eo, quod proposu-  
eris, atque agas, permovendorum animorum causa sæpē vi-  
le est: itaque vel narratione exposita sæpē datur ad commo-  
vandos animos digrediendi locus, vel argumentis nostris cō-  
firmatis, vel contrarijs refutatis, vel utroque loco, vel omni-  
bus, si habet ea causa dignitatem, atque copiam, recte id fieri  
potest: hæc q; causæ sunt ad agendum, & ad ornandum gravif-  
simæ,*

atque plenissimæ, quæ plurimos exitus dant, ad eiusmodi digressionem, ut iis locis uti liceat, quibus animorum impetus eorum, qui audiunt, aut impellatur, aut reflectantur. O. 2. 215.

Illud etiam est iudicii quo quaque in causa genere utamur augendi in illis enim causis, quæ ad delectationem exoriantur, ii loci tractandi sunt qui movere possunt expectationem, admirationem, voluptatem. In Cohortationibus autem bonorum, & malorum, emuneraciones, & exempla valent plurimum. In iudiciis accusatori ferè, quæ ad iracundiã, reo plerumque quæ ad misericordiam pertinent. Part. 367.

<sup>b</sup> *Enumeratio* reliqua est nonnunquam laudatori, sua lori non sæpè, accusatori sæpius quam reo necessaria. reo enim rarius utendū est, quod ponenda sunt contraria quorū disolutio in brevitate latebit, a culci pungent. Part. 367.

Huius ipsa tempora duo sunt, si aut memoriæ diffidas eorū apud quos agas, vel intervallo temporis, vel longitudine orationis, aut frequentatis firmamentis orationis, & breviter expositis, vim est habitura causa maiorem. Part. 367.

Nunc te (Iupiter Opt: Max:) cuius iste donum regale, dignum tuo pulcherrimo templo, dignum Capitolio, atque ista arce omnium nationum, dignum regio munere, tibi factum ab regibus, tibi dicatum, atque promissum, per nefarium scelus de regis manibus extorsit, cuiusque sanctissimum & pulcherrimum simulachrum Syracusis sustulit: teque (Iuno regina) cuius duo fana duabus in insulis posita sociorum, Melitæ, & Sami, sanctissima, & antiquissima, simili scelere idem iste omnibus donis, ornamentisque nudavit: teque (Minerva) quam item iste duobus in clarissimis, & religiosissimis templis expilavit: Athenis cum auri grande pondus; Syracusis, cum omnia præter tectum, & parietes abstulit: teque (Latona, & Apollo, & Diana,) quorum iste Deli non fanum, sed, ut hominum opinio, & religio fert, sedem antiquam divinumque domicilium nocturno latrocinio atque impetu compilavit: etiam te (Apollo) quem iste Chio sustulit: teque etiam, atque etiam Diana, quam Pergæ spoliavit, cuius simulacrum sanctissimum Segestæ, bis apud Segestanos consecratum, semel ipsorum religione, iterum P. Africani victoria tollendum, asportandumque curavit: teque (Mercuri) quem Verres in villa, & in privata aliqua palæstra posuit, P. Africanus in vrbe sociorum, & in gymnasio Tyndaritanorum

<sup>b</sup> *Utopia*. 6.

*Asaxipolam*.

*Quint.*

6.1. *Plat. in*

*Phædro. A.*

*rist. ad Alex.*

21.

rum inventutis illorum custodem, & præsidem voluit esse re-  
 que (Hercules,) quem iste Agrigenti, nocte intempesta, ser-  
 vorum instructa, & comparata manu convellere ex suis sedi-  
 bus, atque auferre conatus est: reque (sanctissima mater Ide) i-  
 quam apud Enguinos augustissimo, & religiosissimo in tem-  
 plo sic spoliata reliquit, ut nunc nomen modo Africani, &  
 vestigia violatę religionis mancant, monumenta victorię, fa-  
 niq; ornamenta non extent: vosq; omnium rerum foręsum,  
 consiliorum maximorum, legum iudiciorumq; arbitri, & re-  
 stes, celeberrimo in loco prætorii locati (Castor, & Pollux)  
 quorum ẽ templo quęstum sibi iste, & prædam maximam im-  
 probissimę comparavit: omnesque dii, qui vehiculis tenarũ  
 solenes cœtus ludorũ initis, quorũ iter iste ad suũ quęstũ, nõ  
 ad religionum dignitatem, taciendum, exigendũq; curavit:  
 reque (Ceres, & Libera) quarum sacra, sicut opinione homi-  
 num, ac religiones ferunt, longẽ maximis, atq; occultissimis  
 ceremoniis continentur, a quibus initia vitę, atque victus, le-  
 gum, morum, maris ac iustitię, humanitatis exempla homini-  
 bus, & civitatibus lata, ac dispersita esse dicuntur: quarũ sa-  
 cra populus Romanus a Græcis ascita & accepta, tanta reli-  
 gione & publicę, & privatim tuetur, non ut ab aliis huc allata,  
 sed ut ceteris hinc tradita esse videantur: quę ab isto vno sic  
 polluta, & violata sunt, & simulacrum Cereris vnum, quod a  
 viro non modo tangi, sed ne aspici quidem fas fuit, ẽ sacrario  
 Catinę convellendum, avertendumque curaverit: alterum  
 autem Ennę ex sua sede, ac domo sustulerit, quod erat tale,  
 ut homines, cum viderent, aut ipsam videre se Cererem, aut  
 effigiem Cereris, non humana manu factam esse, sed de cœ-  
 lo delapsam arbitrarentur: vos etiam atq; etiam imploro, &  
 appello (sanctissimę deę) quę illos Ennenses lacus, lucosque  
 colitis, cunctęq; Sicilię, quę mihi defendenda tradita est,  
 præfideatis: a quibus inventis frugibus, & in orbem terrarum  
 distributis, omnes gentes, ac nationes vestri religione numi-  
 nis continentur: ceteros item deos, deasque omnes implo-  
 ro, atque obtestor, quorum templis, & religionibus iste nefas-  
 rio quodam furore, & audacia instinctus bellum sacrilegum  
 semper, impiumque habuit indictum, ut, si in hoc reo, atque  
 in hac causa, omnia mea consilia ad salutem sociorum, dig-  
 nitatem populi Romani, fidem meam specta verunt, si nul-  
 lam ad rem, nisi ad officium, & veritatem, omnes mea curę,  
 vigilę,

• Isocrat. in  
 Panegyrico.  
 ibiq; Athe-  
 nienfes.  
 αὐτοχθόνες.  
 Erabo.

• τρεῖς τὸν πῦρ,  
 • ἀνδρῶν Ἀθη-  
 ναίων, τοῖς δι-  
 οῖς ἰούχομαι  
 • πρὸς, ὡς πρὸς  
 • οὐκ: Demost.  
 • ἑστῶς.

vigilix, cogitationesque laborarunt: quæ mea mens in susci-  
pienda causa fuit, fides in agenda, eadem vestra in iudicanda  
sit. Denique, uti C: Verrem sic eius omnia sunt inaudita, & sin-  
gularia facinora sceleris, audaciæ, perfidiæ, libidinis, avaritiæ,  
crudelitatis, dignus exitus eiusmodi vita, atque factis vestro  
iudicio consequatur. In Ver. act. 6. 274.

¶ Sed et in enumeratione vitandum ne ostentatio me-  
morix suscepta, videatur esse puerilis, id effugiet, qui non om-  
nia minima reperet, sed breviter singula attingens pondera re-  
rum ipsa comprehendet. Part. 367.

¶ *χρεια.*  
*Eustath. in*  
*Hom. fl.*  
*ad. A.*



Stroma tertium prima Sectio.



¶ Tribus extremum proposuimus  
quæstionis locum Part. 367.

Quæstio autem est appetitio  
cognitionis: quæstionisq; finis  
Inventio Cic in Lucullo.

¶ Duo sunt igitur quæstionum  
genera, alterum infinitum, alte-  
rum definitum, definitum est  
quod ὁρίσιν Græci, nos causâ,  
seu controversiam, Part. 367. in-  
finitum quod ὅτιον illi appellant,

nos propositum (seu consultationem. Part. 367. possumus no-  
minare. Top. 355.

¶ Infinitum nullis neque personis, neque temporibus notatū  
propositū voco, in quo aliquid generatim quæritur hoc mo-  
do, Ora. 2. 176, q. omnino de captivo statuendum, ac sentien-  
dum sit. Orat. 3. 239. hic ego iam rem definiam: mulierē nul-  
lam nominabo, tantum in medio. relinquā si qua nupta mu-  
lier &c. pro Cælio. 56. Sed est cōsultatio quasi pars causæ quæ  
dā, & cōtroversia. Inest. n. infinitū in definito, & ad illud tamē  
referuntur omnia. P. 367.

¶ *ἡρώδ. 1.*  
*περίβλημα 2.*  
*τιμω. Arist.*  
*Top. 1. Sui-*  
*des Hesy. h.*  
*Cic. ad Att.*  
*ἡρώδ. 2.*

¶ *Θέσις ἑστῆτα*  
*ἀπὸ τοῦ τίς*  
*ἡρώδ. 2. π. τίς*  
*καλὸν ἢ κα-*  
*κόν. in A. pih.*  
*comm. ent.*  
*Hermog. in*  
*τίχην διαμ.*

Propositū nāq;

<sup>a</sup> ὑποθ. 3.

πρὸς δὲ τὴν αἰ-  
μὴν πολιτικὴν  
αἰ δὲ θεωρητι-  
κὰς *Aphon.*  
ἐν *progymn.*  
*Alcinous* ἐν  
*Episome*  
*Plat.*

<sup>b</sup> ὑποθ. 4.

<sup>c</sup> ὑποθ. 5.

ἡ τῶν δὲ  
τίτλων, τὸ δὲ  
π, τὸ δὲ π. εἰ  
ἴσῃ, τὸ δὲ π. *A*  
*nalys. post.*  
3.1.

<sup>d</sup> ὑποθ. 6.

σημεία *vel.* ἢ  
κότα *Quint.*  
5.9.

<sup>e</sup> ὑποθ. 7.

σημεία  
*Quint.* 5.9.  
*Galen.* πρὸς  
φιλοσόφους  
πρὸς *si modo*  
*Galen.*

<sup>a</sup> Propositi genera sunt duo, cognitionis alterum, alterum actionis: cognitionis sunt hæc, quorum finis est scientia, ut si quæritur à naturæ ius profectum, sit an ab aliqua qualitate conditione hominum, & pactione. Top. 356.

Nunc prorsus hoc statui, ut, quoniam tanta controversia est Dicæarcho familiari tuo cum Theophrasto amico meo: ut ille tuus τὸν πρακτικὸν βίον omnibus anteponat, hic autē τὸν θεωρητικόν, utriq; à me mos gestus esse videatur, ad Att. 2. 16.

<sup>b</sup> Cognitionis quæstiones tripartitæ sunt, cū an sit, aut quid sit, aut quale sit quæritur: horum primum coniectura, secundum definitione, tertium iuris, & iniuriæ distinctione explicatur. Top. 356.

<sup>c</sup> Coniecturæ ratio in quatuor partes distributa est, quarū, una est cum quæritur si ne aliquid: altera unde ortum sit: tertia, quæ id causa effecerit: quarta, in qua de mutatione rei quæritur. Top. 356. sit necne sic: ecquidnam honestum, sit? ecquid æquū revera, an hæc tantum in opinione sint? unde autē sit ortū, ut cū quæritur natura an doctrina possit effici virtus? causa autē efficiens sic, ut cū quæritur quibus rebus eloquentia efficiatur. De cōmutatione, sic, possitne eloquentia commutatione aliqua converti in infantiam. Top. 356.

<sup>d</sup> Coniectura in verisimilibus, & in proprijs rerum notis posita est tota: sed appellemus docendi gratia verisimile. Quod plerumque ita fiat ut adolescentiam procliviorē esse ad libinē. Part. 364.

<sup>e</sup> Propriæ autem notæ, argumentum quod nunquam aliter fit, certumque declarat, ut fumus ignem parit. Part. 364. Non enim ego ita disputabo: *verisimile est* Roscius istam rem ad Chrysogonum detulisse, erat enim eis cum Chrysogono iam antea amicitia: nam cum multos veteres a maioribus Roscij patronos, hospitesque haberent, omnes eos colere atque observare destiterunt, ac se in Chrysogoni fidem & clientelam contulerunt. Hæc possum omnia verè dicere: sed in hac causa coniectura nihil opus est, ipsos certo scio non negare, ad hæc bona Chrysogonum accessisse impulsu suo. si eum, qui iudicii partem acceperit, oculis cernitis, poteritisne dubitare Iudices, qui indicarit? qui sunt igitur in istis bonis, quibus partem Chrysogonus dederit. Duo Roscii Num quisquam præterea? nemo est iudices. Num ergo dubium est, quin ij obtulerint hanc prædam Chrysogono qui

qui ab eo partem prædæ tulerunt? Age, nunc ex ipsius Chry-  
sogoni iudicio Rosciorum factum consideremus. Si nihil in  
ista pugna Roscii, quod operæpretium esset, fecerant, quam  
ob causam à Chrysogono tantis præmiis donabantur? si ni-  
hil aliud fecerunt, nisi rem detulerunt, non ne satis fuit his  
gratias agi? denique, ut per liberalitèr ageretur, honoris ali-  
quid haberi? cur tria prædia, tantæ pecuniæ statim Capitoni  
dantur? cur, quæ reliqua sunt, iste Roscius omnia cum Chry-  
sogono communiter possidet? non ne perspicuum est (Iudi-  
ces) has manubias Rosciis Chrysogonum re cognita conces-  
sisse? pro Sexto Roscio. 36.

*Verisimilia* reperiuntur ex partibus, & quasi membris nar- <sup>f. 1. d. 8.</sup>  
rationis, ea sunt in personis, in locis, in temporibus, in fac- <sup>τῶν ἀνθρώπων</sup>  
tis, in eventis, in rerum ipsarum, negotiorumque naturis <sup>Hermog. in</sup>  
Part. 364. <sup>proleg. a. 1. d. 8.</sup>

8 In personis naturæ primum spectantur, valetudinis, figu- <sup>μῆς διανοίας</sup>  
ræ, virium, ætatis, mariû, fœminarû, atque hæc quidem in <sup>as. Plutarch.</sup>  
corpore. Animi autem, aut quemadmodum affecti sunt vir- <sup>Aph. in</sup>  
tutibus, vitis, artibus, inertis, aut quemadmodum commo- <sup>progymn.</sup>  
ti cupiditate, metu, voluptate, molestia, atque hæc quidem <sup>ἡ ἀπὸ τῆς φύσεως</sup>  
in natura spectantur. In fortuna, genus, amicitia, liberi, pro- <sup>ἡ φύσις. Herm.</sup>  
pinqui, affines, opes, honores, potestas, divitiæ, libertas, & ea <sup>ἡ φύσις. 3.</sup>  
quæ sunt iis contraria. Part. 364.

Etiā, atq; etiā considera C: Piso, quis quem fraudasse di-  
catur: Roscius Fannium? quid est hoc? probus improbum, pu-  
dēs impudētē, periurū castus, callidū imperit?, liberalis avi-  
dū, incredibile est. Quemadmodū si Fannius Rosciū frādasse  
diceretur, utrumque ex utriusque persona *verisimile* videretur,  
& Fannium per malitiam fecisse. & Roscium per impru-  
dentiam deceptum esse: sic cum Roscius Fannium fraudasse  
arguatur, utrumque incredibile est, & quicquam Roscium  
per avaritiam appetisse, & Fannium quicquam per suam  
bonitatem amisisse. Principia sunt huiusmodi: spectemus re-  
liqua. H-S 1 5 5 5 (Qu: Roscius fraudavit Fannium qua de  
causa? subride: Saturius veterator, ut sibi videtur. ait, prop-  
ter ipsa H-S 1 5 5 5. video: sed tamen, cur ipsa H-S 1 5 5 5 tam  
vehementer concupierit, quæro. Nam tibi M. Perpenna, C:  
Piso, certè tanti non fuisset, ut socium fraudaretis. Roscio cur  
tanti fuerit, causam requiro? egebat? immo locuples erat. de-  
bebat? immo in suis nummis versabatur, avarus erat? immo

etiam antè, quam locuples, semper liberalissimus, munificè-  
tissimusque fuit. pro Rosc. Com. 48.

\* *ιστορ. 9.*

*ἀπὸ τῆς τῶν*

*Hermog. 3.*

<sup>a</sup> *In locis* autem, & illa naturalia maritimi, an remoti, a-  
mari, plani, an montuosi, læves, an asperi, salubres, an pesti-  
lentes, apaci, an aprici: & illa fortuita culti, an inculti, cele-  
bres, an deserti, ædificati, an vasti, obscuri, an rerum gesta-  
rum vestigiis nobilitati, consecrati, an profani. Part. 364. Vi-  
deamus nunc id, quod caput est, *locus ad insidias* ille ipse, ubi  
congressi sunt, utri tādē fuerit aptior. Id verò (iudices) etiā  
dubitandum, & diutius cogitandū est: ante fundū Clodii,  
quo in fundo propter insanas illas substructiones facilè mil-  
le hominum versabatur valentium. Atqui excello loco su-  
periolem se fore putabat Milo, & ob eam causam cura *locum*  
ad pugnam potissimum delegerat, <sup>b</sup> an in eo loco potius ex-  
pectandum ab eo, qui ipsius *loci* spe facere impetum cogita-  
ret: pro Milone. 120.

\* *Alat.*

*ἀπὸ τῆς ἐν τῷ*

*Aphron.*

*ιστορ. 10.*

*ἀπὸ τῆς ἑπομένης*

*Hermog. ἐπι-*

*μερ. 3.*

<sup>c</sup> *In temporibus* autem præsentia, & præterita, & futura  
cernuntur. In his ipsis vetusta, recentia, instantia, paulo  
post, aut aliquando futura: insunt etiam temporibus, illa,  
quæ temporis quasi naturam notant, ut hyems, ver, æstas, au-  
tumnus: aut anni tempora, ut menses, ut nox, hora, tempe-  
stas, quæ sunt naturalia: fortuita autem sacrificia, festi dies,  
nuptiæ. Part. 364.

Veruntamen, quid si, inquit Roscius, habes eiusmodi cau-  
sam, ut hoc tibi planum sit faciendum, neminem esse, qui  
possit biduò, aut summum triduò D e c millia passuum am-  
bulare? tamen ne vereris, ut possis hæc contra Hortensi-  
um contendere? minimè, inquam. Sed quid ad rem, ni-  
mirum, inquit: in eo causa consistit. Quo modo? Docet me  
eiusmodi rem, & factum simul Sex: Nevii, quod si solum  
proferretur, satis esse deberet. Quod abs te C: Aquili, &  
a vobis, qui adestis in consilio, quæso, diligenter attendatis,  
profectò intelligetis, illinc ab initio cupiditatem pugnas-  
se, & audaciam: hinc veritatem, & pudorem, quoad porue-  
rit, restituisse. Bona postulas, ut ex edicto possidere liceat:  
quo die te ipsum Nevi volo audire: volo inauditum facinus  
ipsius, qui id commisit, voce convinci. Dic Nevi diem, an-  
te diem V. Calend: intercalares. Benè agis. Quàm lon-  
gè est hinc in saltum vestrum Gallicanum: Nevi te ro-  
go, D e c millia passuum. optimè. de saltu deiicitur Quin-

Etius, <sup>quo die</sup> possumus hoc quoq. ex te audire: quid taces? <sup>χρὸς καὶ</sup>  
 Dic inquam diem. Pudet dicere: intelligo: verum & sero, &  
 nequicquam pudet. Deicitur de salu C: Aquili pridie  
 Calendas intercalares, <sup>biduo post</sup>, aut, ut statim de iure aliquis  
 cucurrerit, non toto <sup>viduo</sup> D c c millia passuum confici-  
 untur. ô rem incredibilem: ô cupiditatem inconsideratam:  
 ô nuncium volucrem. Administri, & latellites Sex: Nevii  
 Roma trans Alpes in Sebusianos biduo veniunt. ô hominẽ  
 fortunatum, qui eiusmodi nuncios, seu potius Pegafos habe-  
 at. Hic ego, si Crassi omnes cum Antoniis existant, si tu L:  
 Philippe, qui inter illos florebas, hanc causam voles cum  
 Hortensio dicere, tamen superior sim necesse est. pro. Quint  
 14. 15.

<sup>d</sup> Jam facta, & eventus, aut consilii sunt, aut imprudentie, <sup>ἀπὸ τοῦ ἀεὶ</sup>  
 quæ est casu, aut in quadam animi permotione: casu cum ali <sup>καὶ τὸν Ἑρμ</sup>  
 ter accidit, ac putatum sit, permotione, cum aut oblivio, aut er-  
 ror, aut metus, aut aliqua cupiditatis causa per. novit: est etiã  
 in imprudentia necessitas ponenda. Part. 3 64.

<sup>e</sup> Rerum autem bonarum, & malarum tria sunt genera. Nam <sup>Laert. in Ze.</sup>  
 aut in animis, aut in corporibus, aut extra esse possunt: Part. Tusc. 5.  
 364. <sup>f</sup> <sup>word. 13.</sup>

<sup>1</sup> Est etiam genus argumentorum aliud, quod ex facti ve-  
 stigis sumitur, ut telum, cruor, clamor editus, tituba-  
 tio, permutatio coloris, oratio inconstans, tremor, & co-  
 rum aliquid quod sensu percipi possit: etiam si prepara-  
 tum aliquid, si communicatum cum aliquo, si postea visum,  
 auditum, iudicatum. Atque in his verisimilibus insunt <sup>χρὴς</sup>  
 nonnunquam etiam certæ rerum, & propriæ notæ. <sup>8</sup> Maxi-  
 mam autem facit fidem ad similitudinem veri primum ex- <sup>h</sup> <sup>Que si</sup>  
 emplum, deinde introducta rei similitudo, fabula, etiam non <sup>non profus</sup>  
 nunquam etsi sit incredibilis tamen homines commover. <sup>singula, mul.</sup>  
 Sed verisimilia partem singuli movent suo pondere, partem <sup>ta in vane.</sup>  
 etiam si videantur esse exigua per se, <sup>h</sup> multum tamen cum <sup>Mars.</sup>  
 sint coacervata, proficiunt. Part. 3 64. <sup>i</sup> <sup>τοῦ ἀπὸ χρὸς</sup>

Agitur de patricidio: quod sine multis causis suscipi non <sup>ἀπὸ τοῦ ἀεὶ</sup>  
 potest. Apud homines autem prudentissimos agitur, qui <sup>Apithon.</sup>  
 intelligunt neminem ne minimum quidem maleficium sine  
 causa admittere. esto: causam proferre non potes. Tamen si  
 statim vicisse debeo, tamen de meo iure decedam, & tibi  
 quod in alia causa non concederem, in hac concedam.  
 suus

res' p'oc'.

was Aptho.

in progymn.

fretus huius innocentia. Non quæro abs te, quare patrem Sex. Roscius occiderit: quæro *quomodo* occiderit: ita quæro abs te C. Eruti, *quomodo*, & sic tecum agam, ut in eo loco vel respondendi, vel interpellandi tibi potestatem faciam, vel etiam, si quid voles, interrogandi. \* *Quo modo* occidit? ipse percussit, an aliis occidendum dedit? si ipsum arguis: Romæ non fuit. Si per alios fecisse dicis: quæro, servos ne an liberos? quos homines indidem ne Ameria, an hosce ex urbe sicarios? si Ameria qui sunt hi? cur non nominantur? si Roma, unde eos noverat Roscias? qui Romam multis annis non venit, neque unquam plus triduo fuit. Vbi eos convenit? quicum locutus est? quo modo persuasit? pretium dedit? cui dedit? per quæ dedit? unde, aut quantum dedit? nonne his vestigiis ad caput malefici perveniri solet? & simul tibi in mentem veniat facito, quemadmodum vitam huiusce depinxeris: hunc hominem ferum, atque agrestem fuisse: nunquam cum homine quoquam collocutum esse: nunquam in oppido constituisse: qua in re prætereo illud (quod mihi maximo argumento ad huius innocentiam poterat esse) in rusticis moribus, in victu arido, in hac horrida, incultaque vita, istiusmodi maleficia gigni non solere: ut non omnem frugem, neque arborem in omni agro reperire possis: sic non omne facinus in omni vita nascitur. In urbe luxuries creatur: ex luxuria existat avaritia necesse est, ex avaritia erumpat audacia: inde omnia scelera, ac maleficia gignuntur: vita autem hæc rustica, quam tu agrestem vocas, parsimonix, diligentix, iustitiæ magistra est. Verum hæc mihi facio: illud quæro, is homo, qui, ut tute dicis, nunquam inter homines fuerit, per quos homines hoc tantum facinus, tam occultum, absens præsertim, conficere potuerit? multa sunt falsa (Iudices) quæ tamen argui suspiciosè possunt: in his rebus si suspicio reperta erit, culpam inesse concedā. Romæ Sex. Roscius occiditur, cum in agro Amerino esset filius. Litteras, credo misit alicui sicario, qui Romæ noverat neminem: arcessivit aliquem: at quando? nuncium misit: quem? aut ad quem? pretio, gratia, spe, promissis induxit aliquem: nihil horum ne confingi potest: & tamen causa de parricidio dicitur. pro Sexto Rosc. 30.

Secundi

Stroma tertium secunda  
Sectio.



Definitiones autē sunt disceptationes, ut si differatur, id ne sit ius, quod maxime parti sit utile? aut cum quid cuiusque sit proprium exquiratur, ut ornate dicere propriumne sit oratoris: an id etiam præterea aliquis possit? aut cum res distribuitur in partes, ut si quaeratur quot sint genera rerum expetendarum? ut sint ne tria corporis, animi, externarumque;

<sup>1</sup> *Top. I.*  
*Arist. 6. Top.*  
*Galen. πρὶ*  
*ἐπισκόπου ἰσο-*  
*ρίας.*  
<sup>2</sup> *Top. I. 2.*  
<sup>3</sup> *Top. I. 3.*  
<sup>4</sup> *Top. I. 4.*

rerum? Orat. 3. 249<sup>b</sup> Aut cum quæ forma, aut quasi naturalis nota cuiusque sit, describitur, ut si quaeratur avari species, seditiosi, gloriosi. Orat. 3. 240. Notio enim, & proprietas, & divisio, & partitio sunt definitioni attributa, additur etiam descriptio quam Græci *καταγραφή* vocant. Top. 356. In primisque commovet explicatio vocabuli ac nominis. Part. 3 64. <sup>1</sup> Atque huic generi finitimum est illud quod appellari de eodem, & altero dicemus, quod genus forma quædam definitionis est. Si enim quaeratur idemne sit pertinacia, & perseverantia definitionibus iudicandum est. Top. 357. An ego, si te, & Gabinium cruci suffixos viderem, maiore afficerer lætitia ex corporis vestri laceratione, quam afficior ex infamia? nullum est supplicium putandum, quo affici casu aliquo etiam boni, fortesque possunt. Atque hoc quidem etiam isti tui dicunt voluptarii Græci: quos utinam, ita audires, ut erant audienti: nunquam te in tot flagitia ingurgitasses. Verum audis in præsepibus, audis in stupris, audis in cibo, & in vino. Sed dicunt ipsi, qui mala dolore, bona voluptate definiunt, sapientem, etiam si in <sup>1</sup> Phalaridis tauro inclusus succensus ignibus torreatur, dicturum tamen, suave illud esse, seseque ne tantulum quidem commoveri. Tantum virtutis esse vim voluerunt, ut non possit unquam vir bonus esse non beatus. quæ est igitur pœna? quod supplicium? id mea sententia, quod accidere nemini potest, nisi nocenti: suscepta

<sup>\*</sup> *Top. ex φησὶ*  
*Laert. in Ze.*  
<sup>1</sup> *Top. I. 5.*  
*πότερον δὲ ταῦ*  
*τῶν ἢ ἵππων.*  
*Græc. Arist.*  
*Top. 7 L*

<sup>1</sup> *Cic. Tusc. 2.*

<sup>a</sup> Cic. Off. I. 3.  
<sup>b</sup> In Cæno  
 Marius, Can  
 naq; Palust.  
 Ovid de Pō.  
 60.

<sup>c</sup> Ex Ennii  
 Tragedia  
 Cic. Tuscul.  
 1.

scepta fraus, impedita, & oppressa mens conscientia, bonorum omnium odium, nota iusti lenatus, amissio dignitatis. nec mihi ille M: Regulus, quem a Carthaginenses relictis palpebris, illigatum in machina vigilando necaverunt, supplicio videtur affectus: nec C.<sup>b</sup> Marius, quem Italia servata ab illo demersum in Minturnensium paludibus, Africa devicta ab eo expulsum, & naufragum vidit: fortunæ enim ista tela sunt, non culpæ: supplicium autem est pœna peccati. neque vero ego, si nunquam vobis mala precarer, quod sæpè feci (in quoditum mortales meas preces audierunt) morbum, aut mortem, aut cruciatum precarer: Thyestea ista execratio est, postea vulgi animos, non sapientum moventis: ut <sup>c</sup> in naufragio expulsi uspiam saxi fixi, asperis, Eviscerati, latere penderet (ut ait ille) saxa spargens tabo, Sanie, & sanguine atro: non ferrem omnino molestè, si ita accidisset: sed id tamen esset humanum. M: Marcellus, qui ter consul fuit, summa virtute, pietate, gloria militari, periit in mari: qui tamen ob virtutis gloria, & laude vivit. infortuna quædam est illa mors, non pœna putanda. quæ est igitur pœna quod supplicium? quæ laxat quæ cruce? in P. 97 98.

<sup>d</sup> Loci autem convenient in eius generis quæstionem consequentes, antecedentes, repugnantes, adiunctis etiam duobus iis, qui sumuntur ex causis, & effectis. nam si hanc rem illa sequitur, hanc autem non sequitur, aut si huic rei repugnat, illi non repugnat, aut si huic rei hæc, illius alia causa est, aut si ex alio hoc, ex alio illud effectum est, ex quovis horum id de quo quæritur, idem an aliud sit inveniri potest. Top. 357.

### Stroma tertium, tertia Sectio.

<sup>a</sup> Aristot. I.  
 ἀπλῶς, πρὸς καὶ  
 ἐκ τῶν βλαπτικῶν.  
 H. 1.  
 ὁρίσεται. 4. 14



Onsecutionis <sup>e</sup> autem seu iuris, & iniuriam distinctionis Top. 356. duo prima quæstionum genera ponuntur. Nam aut simplex est disceptatio, ut si differatur expetendane sit gloria, aut ex comparatione; laus, an divitiæ magis expetendæ sint, Orat. 3. 240.

<sup>1</sup> *Top. 2.*  
*Arist. 107. 3.*  
*Eth. 1.*

<sup>1</sup> *Simplicium* tria genera sunt de expetendo, fugiendoque, de æquo, & iniquo, de honesto, & turpi: de expetendo, & fugiendo huiusmodi, si expetendæ divitiæ, si fugienda paupertas, de æquo, & iniquo. æquumne sit vlscisci a quocunque iniuriam acceperis: de honesto, & turpi, honestumne sit pro patria mori. Top. 356.

<sup>2</sup> *Top. 3.*  
*Arist. Top. 7.*  
*Plat. 8 de*  
*Republ.*

<sup>2</sup> *Comparisonum* autem duo sunt genera vnum de eodem, & alio, ut si quærat<sup>ur</sup> quid intersit inter amicum, & assenato rem, regem, & tyrannum: Alterum de maiore, & minore, cum quid præster aliud ali<sup>o</sup> quæritur, ut si quærat<sup>ur</sup>, eloquentiæne pluris sit, an iuris civilis scientia. Top. 356.

<sup>3</sup> *Ad* certium hoc genus quæstionis in quo quale sit quæritur, in *Comparisonem* ea cadunt, quæ paulo ante in *comparisonis* locu enumerata sunt. *In id* autem genus, in quo de expetendo, fugiendoque quæritur adhibebentur ea, quæ sunt aut animi, aut corporis, aut externa, vel commoda vel incommoda. Top. 357.

*Itemque* cum de honesto, turpique quæritur, ad animi bona, vel mala omnis dirigenda oratio est. Top. 357. *Cum autem* de æquo, & iniquo differitur æquitatis loci colliguntur.

<sup>4</sup> *Hi* cernuntur bipartito, & natura, & instituto. natura patres habet duas, tuitionem sui, & vlsciscendi ius. Topic. 357.

*Denique* Quirites, quoniam me quatuor omnino genera hominum violarunt: vnum eorum, qui odio reipublicæ quod eam ipsis invicis conservaram, mihi inimicissimi fuerunt: alterum quod simulatione amicitie nefarie prodiderunt: tertium, quod cum propter inertiam suam eadē assequi non possent inviderunt laudi & dignitati meæ: quartum, qui cum custodes reipublicæ esse debuerunt, salutem meam, statum civitatis, dignitatem eius imperii, quod erat penes ipsos, vendiderunt, sic vlsciscar genera singula, quemadmodum a quibusque sum provocatus: malos cives, rempublicam benè gerendo: perfidos amicos, nihil credendo, atque omnia cavendo: invidos virtuti, & gloriæ serviendo: mercatores provinciarum, revocando domum, atque ab iis provinciarum rationem repetendo. Quanquā mihi maiori curæ est, quæadmodū quidē famam lavobis, qui de me estis optimè meriti, gratiam referam, quam de quibus bonorū. quemadmodum inimicorum iniurias, crudelitatemque perse-  
quar. etenim vlsciscendæ iniuriæ facilior ratio est quam

<sup>1</sup> *Top. 4.*  
*107. 3.*  
*107. 3.*  
*107. 3.*

*Arist. ad*  
*Theod. 1. 1.*

<sup>1</sup> *Atq. auge*  
*famam lavobis*  
*de consuiam*  
*suo 3. ad 110*  
*bene- 2.*

beneficii remunerandi: propterea quod superiorem esse contra improbos, minus est negotii, quam bonis exæquari: tum etiam nec tam necessarium quidem est, male meritis, quam optimè meritis, referre quod debeas. odium vel precibus mitigari potest, vel temporibus reipublicæ, communique utilitate deponi, vel difficultate vlciscendi teneri vel vetustate se dari: benè meritos quin colas, nec exorari fas est, neque id reipublicæ repetere ut cunq; necesse est. neq; est excusatio difficultatis, neque æquum est tempore, & die memoriam beneficii definire. postremo, qui in vlciscendo remissior fuit, mox apertè laudatur: ut gravissimè vituperatur, qui in tantis beneficiis, quanta vos in me contulistis, remunerandis est tardior, neque solum ingratus, quod ipsum grave est, verum etiam impius appelleretur necesse est. ad Quint. post redit. 204.

<sup>a</sup> *Institutio* autem æquitatis tripartita est: una pars legitima est, altera conveniens, tertia moris vetustate cõfirmata. Top. 357. Quid C. Cassius, pari magnitudine animi, & consilii peritus, nonne eo ex Italia consilio profectus est? ut prohiberet Syria Dolabellam? qua lege? quo iure? eo, quod Iupiter ipse sanxit ut omnia, quæ reipublicæ salutaria essent, legitima, & iusta haberentur. est enim lex<sup>b</sup> nihil aliud, nisi recta, & à numine deorum tracta oratio, imperans honesta, prohibens contraria. huic igitur legi paruit Cassius, cum est in Syriam profectus, alienam provinciam, si homines legibus scriptis virentur: his vero oppressis, suam, *lege naturæ* Phil. 1. 245.

<sup>a</sup> *Atq;* etiam rursus æquitas tripartita dicitur esse: una ad superos deos, altera ad manes, tertia ad homines pertinere. prima pietas, secunda sanctitas, tertia iustitia, aut æquitas nominatur. Top. 357. In hac ipsa de natura deorum questione plerique, quod maxime verisimile est, & quo omnes duce natura vehimur, deos esse dixerunt: dubitare se Protagoras: nul-

<sup>a</sup> *Plutarch.* los esse omnino. Diagoras Melius, & Theodorus Cyrenaicus putaverunt. Sunt etiam<sup>d</sup> philosophi, & fuerunt, qui omnino nullam habere censerent humanarum rerum procuratione deos: Quorum si vera sententia est, quæ potest esse pietas? quæ sanctitas? quæ religio. Quid est quod vltos diis immortalibus cultus, honores, preces adhibeamus? In specie autem fictæ simulationis, sicut reliquæ virtutes, ita pietas inesse non potest: cum qua simul & sanctitatem, & religionem tolli necesse est: quibus sublati, perturbatio vitæ sequitur, & magna confusio.

<sup>a</sup> *Wood. 5.*

*Arist. ad A.*

*lex. 1. ad The.*

*1. 11. Justin.*

*an Instituit.*

*1.*

<sup>b</sup> *Cic. in legibus.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

*Plut. in Leg.*

usio Atque haud scio, an pietate adversus deos sublata, fides  
etiam, & societas humani generis, & una excellentissima vir-  
tus, iniuria tollatur. De nat. deor. 1. & 4. ac de cognitionis que-  
stionibus hactenus. Top. 356.

\* *Actionis* autem quaestiones reliquae sunt, quarum duo sunt  
genera. Top. 356.

*Actionis* igitur alterum est præcipiendi genus, quod ad ra-  
tionem officij pertinet. Part. 368. Quo in genere quid rectum,  
faciendumque sit, quaeritur. Orat. 3. 240. ut quemadmodum co-  
lendi sunt parentes Part. 368. Cui loco omnis virtutum, & vi-  
tiorum est sylvæ subiecta Orat. 3. 240. Sed tamen ne me totum  
ægritudine dedam sumpsi mihi quasdam tanquam thesauri que-  
& politicae sunt, & temporum horum: ut & abducam animum ab  
querelis, & in eo ipso de quo agitur exercear. ex sunt huius-  
modi, 'Εἰ μιν τινα ἐν τῇ πατρίδι τυραννεύειν. τυραννεύειν δ' αὐτῆς, εἰ  
πατρὶ τῶτα τυραννίδος κατὰ λυσιν ὁ πειρατέον, καὶ μὴ διὰ τὸ τοῦ περὶ ὧν ὁ λαὸς ἢ πόλις κινδυνεύσειν. εἰ ἐυλαβητέον τὸν καὶ αλύοντα μὴ αὐτὸς γινώσκον.  
'ἀρῆται. εἰ πειρατέον ἀρῆται ἐν τῇ πατρίδι δ' τῇ εἰρήνῃ μᾶλλον ἢ πολέμῳ.  
ἢ πολιτικὸν τὸ ἡσυχάζειν ἀναχωρήσαντά ποιεῖ, τῆς πατρίδος τυραννεύειν δ' ἢ καὶ πρὶν γὰρ  
τῆς, ἢ διὰ παντὸς ἰτέον κινδύνου τῆς ἐλευθερίας περὶ. εἰ πολέμῳ ἐπακτὸν  
τῇ χεῖρα ἢ πολιτορρηκτέον αὐτὴν τυραννεύειν. εἰ καὶ μὴ δοκιμάζοντα τὴν διὰ  
πολέμου κατὰ λυσιν τῆς τυραννίδος ὁ συναπογραπτέον ὁμοῦς τοῖς ἀρίστοις ἢ  
τοῖς ἐνεργέταις καὶ οἰλοῖς συνκινδυνεύοντα ἐν τοῖς πολιτικοῖς καὶ μὴ δοκί-  
μῳ ἔτι βέλτερόν τι περὶ τῶν ὧν. εἰ δ' οὐ μέγα καὶ τὴν πατρίδα ἐνεργητήσας, δὲ  
αὐτὸ δὲ τὸ αὐτὸ ἀνέκτα παθεῖν καὶ φθονηθεὶς κινδυνεύσειν αὐτὸν ἐθελοντὸς  
ἐπὶ τῇ πατρίδι: ἢ ἰφικτεῖν αὐτὸς αὐτὸς ποτε καὶ τῶν οἰκειότατων ποιέσθαι  
πρόνοιαν ἀφεμένην τὰς πρὸς τὰς ἰσχύοντας διὰ πολιτείας. In his ego  
me consultationibus exercens & differens in utramque par-  
tem tum Græcè, tum Latine, & abduco parumper animum a mo-  
lestiis & περιεργαίεο delibero. Sed vereor ne tibi ἀκαιρὸς sim Att.  
9. ep. 3.

\* *Alienum* autem ad sedandos animos, & oratione sanandos  
Part. 368. Quo ex genere sunt querelæ, incitationes, misera-  
tionesque flebiles, rursusque oratio iracundiam restinguens,  
tum metum eripiens, tum exultantem lætitiā compri-  
mens, tum ægritudinem abstergens. Top. 356.

Quid fuit in Craccho? quem tu Catule melius memini-  
sti, quod me puero tantopere ferretur? Quo me miser confe-  
ram? quo veriam? in Capisolumne? fratris sanguine redundat.

M

an

\* *ὑποθ.* 7.

θεῖς πολιτὴ  
καὶ Ἀριθον.  
in Prognom  
Alcinous in  
Epiome  
Plas.

Al. παραμα  
θεῖς.

c I. ἀρῆ  
d I. καὶ πρὶν γὰρ  
καὶ μᾶλλον ἢ  
πολέμῳ.

c Al. συνα-  
πογραπτέον.

\* *ὑποθ.* 8.

h λυτὴν quasi  
λύσιν Chry-  
sipp. Tit. 3.



Sed iamen quod ipsa virtus in earum rerum usu, ac moderatione maxime cernitur, tractanda etiam in laudariis  
 \* hæc sunt nature, & fortune bonæ: inquit us est summa laus  
 non exulasse se in potestate, non fuisse insolentem in pecu-  
 cunia, non se prætulisse aliis propter abundantiam fortu-  
 narum opes, & copiam non superbiam videantur, ac libidini sed  
 bonitati, ac moderationi facultatem, ac materiam dedisse.  
 Orat. 2. 29.

Itaque Crassus in illius orationis suæ, quam contra collegam  
 Censor habuit, principio dixit: *Quæ natura, aut fortuna da-*  
*retur hominibus, in his rebus se vinci posse animo æquo po-*  
*ti: quæ ipsi sibi homines parare possent, in his rebus se pati*  
*vinci non posse.* Orat. 2. 76.

\* In toto autem quasi contextu orationis, hæc erunt illu-  
 stranda maxime quæ a modo qui generatus, quæ a modo  
 educatus, quæ a modo institutus, moratusque fuerit: & si quæ cui  
 magnū, ac incredibile acciderit, maximèque, si id divinitus ac-  
 cidisse potuerit, videri. Neque vero mors eorum quorum vita  
 laudabitur silentio preteriri debet, si modo quid erit animi  
 advertendum, aut, in ipso genere mortis, aut in his rebus, quæ  
 post mortem erunt consequutæ. Part. 370. Tunc, cum te,  
 actum vitam noffes, in Siciliam tecum grandem prætex-  
 tarum filium ducebas? Vt etiam si natura puerum a patre  
 nis viuis, atque a generis similitudine abduceret, consue-  
 tudo tamen cum, & disciplina degenerare non sineret.  
 fac enim fuisse in isto C. Lælii, M. Catonis materiem, atque  
 indolem: quid ex eo boni, sperari, atque effici potest, qui  
 in patris luxurie sic vixerit, ut nullum unquam pudicum, ne-  
 que sobrium convivium videret? qui in epulis quotidianis, a-  
 dulta ætate, per triennium, inter impudicas mulieres, & in-  
 temperantes viros versatus sit? nihil unquam a patre au-  
 divit, quo pudentior, aut melior esset? Nihil unquam  
 patrem agere vidit, quod cum imitatus esset, non id, quod  
 turpissimum est, \* similis patri putaretur? In verrem Act.  
 4. 184.

\* Deinde est ad facta veniendum, quorum collocatio tri-  
 plex est. Aut enim temporum servandus est ordo, aut  
 in primis recentissimum quodque dicendum, aut mul-  
 ta, variâque facta in propria virtutum genera sunt dirigen-  
 da. Part. 369. Quoniamque singularum virtutum sunt

\* τὸ ἐξ ὧν τὸ καλόν  
 ἔσται ἀγαθόν  
 Arist. ad A-  
 lex. 3. 1. Eth. I.  
 ἀδιδάκτορον  
 Græci, Indif-  
 ferens Cic. de  
 Fin. 3. Gel. 27

\* τὸ αὐτὸ 5.  
 Tu si aliter  
 existimas, ni-  
 hil errabis,  
 si paulo dili-  
 gentius ( ut  
 quid sit ἐξο-  
 χόν, quid sit ἐν  
 γένει, intel-  
 ligas ) Athe-  
 nodorus, Sæ-  
 donius filius  
 quid de his  
 rebus dicat,  
 attenderis.  
 Cic. 1. Ep. 3.

\* παῖδες γὰρ  
 τοὶ πατέρες οὐ  
 μοῖσι πατέρι  
 μέγα καταβόη-  
 σιν ὡς ἐξεί-  
 κει. Hom.

\* τὸ αὐτὸ 6.  
 Hermogenes  
 τὸ δὲ ἐξ ὧν κα-  
 τὰ τὸν ἑρμῆ-  
 να

certa quædam officia, ac munera, & sua cuique virtuti iam propria debetur, erit, explicandum in laude iustitiæ quidem fide, quid cum æquabilitate, quid cum eiusmodi aliquo officio, is, qui laudabitur, fecerit. Itemque in cæteris res gestæ ad cuiusque virtutis genus, & vim, & nomen accommodabuntur. Orat. 2. 219.

Neque tamen illa non ornant habiti honores, decreta virtutis præmia, res gestæ iudicijs hominum comprobata, in quibus etiam *\* felicitatem ipsam deorum immortalium iudicio tribui laudationis est.* Sumendæ autem res erunt, aut magnitudine præstabiles, aut novitate primæ, aut genere ipso singulares. Neque enim parvæ, neque vñtata, neque vulgares admiratione, aut omnino laude dignæ videri solent. Est etiam cum cæteris præstantibus viris *\* comparatio in laudatione præclara.* Orat. 2. 220. Ego enim sic existimo, in summo imperatore, quatuor has res inesse oportere, *scientiam rei militaris, virtutem, authoritatem, felicitatem,* quis igitur hoc homine *scientior* unquam aut fuit, aut esse debuit? Qui e ludo, atq; pueritiæ disciplina, bello maximo, atque acerrimis hostibus, ad patris exercitum, atque in militiæ disciplinam profectus est: qui extrema pueritia miles fuit summi imperatoris, incunte adolescentia maximus ipse exercitus imperator: qui sæpius cum hoste conflixit, quam quisquam cum inimico concertavit: plura bella gessit, quam cæteri legerunt: plures provincias confecit, quam alii cõcupiverunt: cuius adolescentia ad scientiam rei familiaris non alieni præceptis, sed suis imperiis: non offensionibus belli, sed victoriis: non stipendiis, sed triumphis est traducta: quod denique genus belli esse potest, in quo illum non exercuerit fortuna rei publicæ? Civile, Africanum, Transalpinum, Hispaniense, mistum ex civitatibus, atque ex bellicosissimis nationibus, servile, navale, varia, & diversa genera, & bellorum, & hostium non solum gesta ab hoc vno, sed etiam confecta, nullam rem esse declarant in usu militari positam, quæ huius viri scientiam fugere possit. Iam verò *virtuti* Cn. Pompeij quæ potest par oratio inveniri? quid est, quod quisquam aut dignum illo, aut vobis novum, aut cuiquam inauditum possit efferre? non enim illæ sunt solæ virtutes, imperatoris, quæ vulgò existimantur, labor in negotiis, fortitudo in periculis, industria in agendo, celeritas in conficiendo, consilium in providendo

*\* ευδαιμονία  
ευπραξία με-  
τα ἀρετῆς A.  
rist. ad Theo.  
1. 4. θεόςδοτος.  
in Arist. Eth  
1 Frustrat.  
\* Plutarch.  
παράλληλα.*

videndo: quæ tanta sunt in hoc vno quâto in omnibus reli-  
 quis Imperatoribus, quos aut vidimus, aut audivimus, non  
 fuerunt, pro lege Mani: 9. Quoniamque non solum bellandi  
 virtus in lummo, atque perfecto imperatore quærenda est,  
 sed multæ sunt *artes eximie*,<sup>1</sup> vius administræ, comitesque  
 virtutis. Ac primum quâta<sup>2</sup> *innocentia* debent esse imperato-  
 res: quanta deinde omnibus in rebus *temperantia*? quanta fi-  
 de? quanta *facilitate*? quanto *ingenio*? quanta *humanitate*? quæ *affectio* talis  
 breviter, quanta sint in Cn: Pompeio consideremus. II. Hic *animi*, quæ  
 miramur hunc hominem tantum excellere cæteris, cuius *noceat nemi*.  
 legiones sic in Asiam pervenerunt, ut non modo manus tan-  
 ti exercitus, sed ne vestigium quidem cuiquam pacato no-  
 cuisse dicatur: iam vero, quemadmodum milites hybernêr,  
 quotidie sermones, ac litteræ perferuntur: non modo, ut sùp-  
 tum faciat in militem, nemini vis affertur, sed ne cupienti  
 quidem cuiquam permittitur. Hyemis enim, non avaritiæ  
 periculum maiores nostri in sociorum, atque amicorum re-  
 ctis esse voluerunt. Age verò cæteris in rebus quali sit *tempe-*  
*rantia* considerate. Vnde illam tantam celeritatem, & tam  
 incredibilem cursum inventum puratis? non enim illum exi-  
 mia vis remigum, aut ars inaudita quædam gubernandi, aut  
 venti aliqui novi tam celeritèr in ultimas terras pertulerunt:  
 sed hæ res, quæ cæteros remorari solent, non retardarunt:  
 non avaritia ab instituto cursu ad prædam aliquam revoca-  
 vit, non libido ad voluptatem, non amœnitas ad delectatio-  
 nem, non nobilitas urbis ad cognitionem, non denique la-  
 bor ipse ad quietem postremo signa, & tabulas, cæteraque  
 ornamenta Græcorum oppidorum, quæ cæteri tollenda es-  
 se arbitrantur, ea sibi ille ne visenda quidem existimavit. Ita-  
 que omnes quidem nunc in his locis Cn: Pompeium sicut  
 aliquem non ex hac urbe missum, sed de cælo delapsum in-  
 ventum: nunc deniq; incipiunt credere, fuisse homines Ro-  
 manos hac quondam *abstinentia*, quod iam nationibus ex-  
 teris incredibile, ac falso memoriæ proditum videbatur. Nunc  
 imperij nostri splendor illis gentibus lucet. Nunc intelli-  
 gunt, non sine causa maiores suos tum, cum hac temperan-  
 tia magistratus habebamus, servire populo Romano, quam  
 imperare aliis maluisse. Iam vero ita faciles aditus ad eum  
 privatorum, ita liberæ querimoniarum de aliorum iniuriis esse  
 dicuntur, ut is, qui dignitate principibus excellit, facilitate

<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:<sup>a</sup> ἀβλαΐα:

• φιλονεικία  
Arist. Eth.

par infimis esse videatur. Iam quantum *consilio*, quantum *dicendi gravitate*, & copia valeat, in quo ipso inest dignitas imperatoria, vos (Quirites) hoc ipso in loco saepe cognovistis. *Fidem* vero eius inter socios quantam existimatis, quam hostes omnium gentium sanctissimam esse dicant? *humanitate* tam tanta est, ut difficile dictu sit, quantum hostes magi, virtutem eius pugnautes metuerint, quam mansuetudinem victi dilexerint: & quisquam durabit, quin huius tantum bellum hoc transmittendum sit, quia omnia vestrae memoriae bella conficienda divino quodam consilio natus esse videatur? Et quoniam *auctoritas* multum in bellis quoque administrandis, atque imperio militari valet: certe nemini dubium est, quin ea in re eadem ille imperator plurimum possit. Vehementer autem pertinere ad bella administranda, quid hostes, quid socii de imperatoribus vestris existiment, quis ignorat, cum sciamus homines, in tantis rebus, ut aut contemnant, aut metuant, aut oderint, aut ament, opinione non minus famae, quam aliqua certa ratione commoveri? Quod dignum nomen in orbe terrarum unquam clarius fuit? *Cuius rei gestae pares*? De quo homine vos, id quod maxime facit auctoritatem, tanta, & tam *praeclara indicia fecistis*? An vero villam ulquam oram tam desertam putatis, quod non illius diei fama pervalerit cum universus populus Romanus referto foro, repletisque omnibus templis, ex quibus hic locus conspici potest, *unum suum ad committendum omnium gentium bellum Cn. Pompeium imperatorem depoposcit*? pro lege Mani. II.

• Plat. C. c. in  
Timæo.

Reliquum est, ut de *felicitate*, quam praestare de se ipso nemo potest, meminissemus, & commemorare de altero possumus, sicut aequum est homini de potestate decorum, *hinc inde*, & pauca dicamus. Ego enim sic existimo, Maximo Marcello, Scipioni, Mario, & ceteris magnis imperatoribus, non solum propter virtutem, sed etiam propter *fortunam*, saepius imperia, mandata, atque exercitus esse commissos: fuit enim profecto quibusdam summis viris quaedam ad amplitudinem, & gloriam, & ad res magnas bene gerendas divinitus adiuncta fortuna. De huius autem hominis felicitate, quo de nunc agimus, hac utar moderatione dicere.

di non ut in illius potestate fortunam positam esse dicam, sed ut præterita meminisse, reliqua sperare videamur: ne aut invisa diis immortalibus oratio nostra, aut ingrata esse videamur: hæc quæ non sum prædicaturus (Quirites) quantas ille res domi, militiæ quæ, terra, mari quæ, quantas quæque felicitate gesserit: ut eius semper voluntatibus non modo cives assenserint, socii obtemperarint, hostes obedierint, sed etiam venti, tempestatesque obsecundarint pro L. Mani. 13.

Virtus autem, quæ est per se ipsa laudabilis, & sine qua nihil laudari potest, est rationis absolutio de fin. 5 O. 2. 219. estque duplex, aut enim scientia cernitur virtus, aut actione. Nam quæ prudentia, quæ calliditas, quæque gravissimo nomine sapientia appellatur, hæc scientia pollet una: quæ vero moderandis cupiditatibus, regendisque animi motibus laudatur, eius est munus in agendo cui temperantia nomen est. Atque illa prudentia suis rebus domestica, in publicis civilis appellari solet. Temperantia in suas itidem res, & in communibus distributa est, duobusque modis in rebus commodis discernitur, & ea quæ abluunt non expetendo, & ab illis, quæ in potestate sunt, abstinendo. In rebus autem incommodis, est itidem duplex. Nam quæ venientibus malis obstat fortitudo, quæ, quod iam adest, tolerat, & perfert, patientia nominatur. Quæ autem hæc uno genere complectitur magnitudo animi dicitur: cuius est liberalitas in usu pecuniæ, simulque altitudo animi in capiendis incommodis, & maxime iniuriis, & omne quod est eius generis grave, infensum, & turbulens. In communione autem quæ posita pars est, Justitia, dicitur: eaque erga deos religio, erga parentes pietas, vulgo autem bonitas, creditis in rebus fides in moderatione animi advertendi lenitas, amicitia in benevolentia nominatur. Atque hæc quidem virtutes cernuntur in agendo. Part. 369.

Sed partium quas plures habet virtus, alia est ad laudationem aptior. Nam clementia, iustitia, benignitas, fides, fortitudo in periculis communibus, iucunda est auditu in laudationibus. Omnes enim hæc virtutes non tam ipsis, qui eas in se habent, quam generi hominum fructuosæ putantur. Sapientia, & magnitudo animi, qua omnes res humanæ geruntur, tennes & pro nihilo putantur, & in excogitando vis quædam ingenii, & ipsa eloquentia, admirationis

Var. 7.

Arist. ad The

od. 1 7. ἀρετή.

πράξεις δὲ

φρόνησιν ἀρετὴς

διὰ τὴν ἰσχυρὰν

πρᾶξιν. ἰ-

βίη, hunc ip-

sum de vir-

tutibus trac-

tatum Laer-

in Zenone.

Off. 2. de

Fin. 2. Tusc.

4.

δὲ συνεγερτὴν

φραγλίαν

φραγλὶ ὁμι-

νῆς ἀνθρώπων.

Tusc. 3 de

Fin. 1.

Sphæro

Chrysippo

Tusc. 4.

Var. 8.

Cic. Off. 2.

haberi nō minus, iucunditatis minus. Ipsos enim magis videtur, quos laudamus, quā illos, apud quos laudamus, ornare actueri: sed tamen in laudando iungenda sunt etiam hæc genera virtutis: feriunt enim aures hominum, cum illa, quæ iucunda, & grata, cum etiam illa, quæ mirabilia sunt in virtute laudari. Orat. 219. Multas equidem C. C. glatis virtutes

\* Cic. *Off.* 1.2

\* Digest. 1.  
Falsi, 1.

\* *Isocr.* 1.8.

λογιστήν, quam  
rationem dis-  
serendi voco  
de fato: La-  
ert. in Zeno.

\* Oratoria  
vis explica-  
rix oratio-  
nis *Quest.* 1  
*Cap.* 10. in  
λέξις ἐστὶν ἡ  
ἐν λέξει. in Ze.

magnas, incredibilemque cognovi. Sed sunt ceteræ maioribus quasi theatris propositæ, & pænè populares. Castris locum capere, exercitum instruere, expugnare vrbes, aciem hostium profligare, hanc vim frigorum hyememque, quam nos vix huius vrbs rectis sustineamus, excipere, his ipsis diebus hostem persequi, tum, cum etiam feræ latibulis se regant, atque omnia bella iure gentium conquiescant: sunt ea quidem magna: quis negat? sed magnis excitata sunt præmiis, ad memoriam hominum sempiternam: quo minus admirandum est, cum facere illa, qui immortalitatem concupiverit. Hæc mira laus est, quæ non poetarum carminibus, non annalium monumentis celebratur, sed prudentium iudicio expenditur. Equitem Romanum veterem amicum suum, studiosum, amantem, observantem sui, non libidine, non turpibus impensis cupiditatum, atque iacturæ, sed experientia patrimonii amplificandi labantem excepit, corrumpere non sivit, fult, & sustinuit re, fortuna, fide, hodieque sustinet, nec amicum pendente corrumpere patitur, nec illius animi aciem perstringit splendor sui nominis, nec mentis quasi luminibus officit altitudo fortunæ, & gloriæ. Sint sane illa magna, quæ vera magna sunt: de iudicio animi mei, ut volet, quisque sentiat: ego enim hanc in tantis opibus, tanta fortuna liberalitatem, in suos memoriam amicitiae reliquis virtutibus omnibus antepono. Pro. Rabir. 3. 138.

\* Sunt autem aliæ quasi ministræ, comitesque sapientiarum, quarum altera quæ sit in disputando vera, & falsa, quibusque positis quæ sequatur distinguit, & iudicat, quæ virtus omnis in oratione scientiaque disputandi sita est. Altera autem oratoria. Nihil enim aliud est eloquentia, nisi copiose loquens sapientia. Quæ ex eodem hausta genere, quo illa quæ in disputando, vberior est, atque latior, & ad motus animorum, vulgiquæ sensum accommodatior. Cuius verò virtutum omnium, dedecus fugiens, laudemque maximè consequens veracundia est. Sunt autem alij quidam perfecti animi habi-

cus ad virtutem quasi præculi, ac præparati rectis studiis, & aribus, ut in suis rebus studia litterarum, ut numerorū, ac sonorum, ut mensuræ, ut siderum, ut equorum, ut venandi, ut armorum. In communibus propensiora studia, in aliquo genere virtutis colendo, aut divinis rebus deserviendo, aut parentibus, amicis, hospitiis præcipue, atque insignitè diligendis, <sup>d</sup> Atq; hæc quidem virtutum, vitiorū autem sunt genera contraria. Part. 370.

¶ Jam Quibus in orationibus delectatio finis est, varii sunt ordines collocandi. Nam aut temporū servantur gradus, aut generum distributiones, aut à minoribus ad maiora ascendimus, aut à maioribus ad minora delabimur, aut hæc inæquali varietate distinguimus, cum parva magnis, simplicia coniunctis, obscura dilucidis, læta tristibus, incredibilia probabilibus inteximus, quæ in exornationem cadunt omnia. Part. 360.

Conficitur autem genus hoc dictionis narrandis, exponendisque factis sine ullis argumentationibus ad animi motus leniter tractandos, magis quam ad fidem faciendam, aut confirmandam accommodatè. Non enim dubia firmantur, sed ea quæ certa, aut pro certis posita sunt, augentur. Et quoniam in his causis, omnis ratio ferè ad voluptatem auditoris refertur, utendum erit his in oratione singulorum verborum insignibus, quæ habent plurimum suavitatis, id est, ut factis verbis, aut vetustis, aut translatis frequenter utamur, & in ipsa constructione verborum, ut paria paribus, & similia similibus, sæpe referantur, ut contraria, ut geminata, ut circumscripta numerosè non ad similitudinem versum, sed ad explendum aurium sensum, apto quasi quodam verborum modo. Adhibendaque frequentius etiam illa ornamenta rerum sunt, siue quæ mirabilia nec opinata, siue significata monstris, prodigiis, oraculis, siue quæ videbuntur ei de quo agimus accidisse divina, atque fatalia. Part 368. 369.

¶ Ipsi autem Græci magis legendi, qui delectationis, aut hominis alicuius ornandi magis quàm utilitatis huius forensis Causa, laudationes scriptitaverunt: quorum sunt libri quibus Themistocles, Aristides, Agesilaus, Epaminondas, Philippus, Alexander, alique laudantur. Orator. 219.

<sup>d</sup> ὁμοιοτρόπως  
δὲ καὶ τὰ ψά-  
ζοντι τὰ ἱ-

ναντία τῶν  
δικτύων πρὸς  
σοῦτα τοῦ ψά-  
ζοντος. *Arist.*  
*ad Alex. I.*

<sup>e</sup> χεῖρ.  
ἐν τοῖς ἐπαί-  
νοις μεγαλο-  
πρεπῆ τὴν λέ-  
ξιν ποιεῖται. *ad*  
*Alex. 3 L.*

<sup>g</sup> *Plutarch.*  
*in Alex. ce-*  
*teris. Laert.*  
*περὶ Σίαν,*

ὁδοματών, καὶ  
ἀποδοματά-  
των τοῦ ἱ. φι-  
λοσοφία ἐν ἡο-  
κίμνω ἐν τῷ.

Uno ore cui plurima consentiunt gentes, populi primum fuisse  
viri: de Calatino Cic. fin. 2.

Stroma tertium quinta sectio.

<sup>a</sup> ὑποθ. 1.  
<sup>b</sup> συμβεβηυσι  
πὶ ν. συμ-  
βεβηυσι  
τέλος τὸ συμ-  
φίεν καὶ βλα-  
βερόν. Arist.  
ad Rheod. 3



Ideamus<sup>a</sup> autem deinceps in sen-  
tentia dicenda, quam viam, &  
quæ præcepta teneamus. effigi-  
tur in deliberando finis<sup>b</sup> utilitas, ad  
quem omnia referuntur in con-  
silio dando, sententiaq; dicenda:  
ut illa prima sint suavori, aut dis-  
suavori videnda, quid aut possit  
fieri, aut non possit, & quid aut ne-  
cesse sit, aut non necesse. Nam &  
si quid effici non potest, delibe-

<sup>c</sup> Αναρχαῖον  
Arist. Me-  
taph. 5. 5. 1. 12  
7.

ratio tollitur, quamvis utile sit: & si quid necesse est, (necesse  
autem id est, sine quo salvi, liberive esse non possumus) id est  
reliquis, & honestatibus in civili ratione, & commodis ante-  
ponendum. Et cum de necessitate attendemus, & si aliquid  
non necessarium videbitur, videndum tamen erit, quam sit  
magnum. Quod enim permagni interest, pro necessario sæpè  
habetur. Part. 370.

<sup>d</sup> ὑποθ. 2.  
<sup>e</sup> Αναρχαῖα α  
λδς. κατὰ  
τὴν Ammon  
in Porph.  
ἢ πρὸς ἄλλο  
δὲ αὐτὸ ἀνι-  
στῆναι. F. Ep  
15. 17. 12. La  
ert. in Zeno.  
Arist. Top. 3.  
Eth. 1.  
<sup>f</sup> Arist. in  
Eth. Plat.  
πρὶς πολυφι-  
λίαν. Cic. in  
L.elio. Plat.  
in Lyfide.  
<sup>g</sup> πρὶς φιλίαν.

<sup>d</sup> Quare quoniam in his versatur omne consilium duobus, de  
utilitate ante dicamus, quæ in discernendis bonis, malisque ver-  
satur, bonorum autem<sup>e</sup> partim necessaria sunt, ut vita, pudicitia, liber-  
tas, ut liberi, coniuges, germani, pariter: partim non necessaria,  
horum alia sunt<sup>f</sup> per se expetenda, ut ea, quæ sita sunt in officiis,  
atq; virtutibus: alia, quod aliquid commodi efficiunt, ut opes, ut  
copiæ: eorum autem quæ propter se expetuntur, partim honestate  
ipsa, partim commoditate aliqua expetuntur: honestate ea,  
quæ proficiuntur ab iis virtutibus, de quibus paulo ante di-  
ctum. quæ sunt laudabilia ipsa per se commoditate autem aliqua, quæ  
sunt in corporis, aut fortunæ bonis expetenda: quorum alia sunt  
quasi quodammodo cum honestate coniuncta, ut honos, ut gloria, alia  
diversa, ut vires, forma, valetudo, nobilitas, divitiæ,  
clientela: est etiam quasi quædam materies, subiecta  
honestati, quæ maxime spectatur in amicitiis: amicitiæ autem  
charitate, & amore ceterantur, nam cum deorum, tum patrum, patri-  
culus, eorumque hominum qui aut sapientia, aut opibus excellunt

ad charitatem referri solet. Coniuges autem, & liberi, & fratres, & alii, quos usus, familiaritalque coniunxit, quam etiam charitate ipsa, tamen amore maxime continentur Part. 371. primum mihi videtur de genere belli, deinde de magnitudine, tum de imperatore deligendo esse dicendum. genus est enim eiusmodi, quod maximè vestros animos excitare, atque inflammaré debet: in quo agitur *populi Romani gloria*, quæ vobis à maioribus cum magna in rebus omnibus, tum summa in re militari tradita est: agitur *salus sociorum*, atque amicorum, pro qua multa maiores vestri magna, & gravia bella gesserunt: aguntur *certissima populi Romani vestigia*, & maxima, quibus amissis, & pacis ornamenta, & subsidia belli requirerent: aguntur *bona multorum civium*, quibus est, & à vobis, & à moderatoribus reipublicæ consulendum. pro lege Mani: 5. quare, si propter socios, nulla ipsi iniuria laceffiti, maiores vestri cum Antiocho, cum Philippo, cum Aetolis, cum Pœnis bella gesserunt: quanto vos studio convenit, iniuriis provocatos, sociorum *salutem una cum imperij vestri dignitate* defendere, præsertim cum de vestris maximis vestigalibus agatur? nam cæterarum provinciarum vestigalia (Quiritæ) tanta sunt, ut his ad ipsas provincias rutandas vix contenti esse possimus: Asia verò tam opima est, & fertilis, ut & ubertate agrorum, & varietate fructuum, & magnitudine passionis, & multitudine earum rerum quæ exportantur, facile omnibus terris antecellat. Itaque hæc vobis provincia Quiritæ, si & belli utilitatem, & pacis dignitatem sustinere vultis, non modo à calamitate, sed etiam à metu calamitatis est defendenda, pro leg. Mani. 6.

In his igitur rebus cum bona sint, facile est intellectu quæ sint contraria. Part. 371. 32.

Sed quia temporibus, quæ vim habent maximam per sepe evenit, ut utilitas cum honestate certet, nec ad veritatem solam, sed etiam ad opiniones eorum qui audiunt, accommodanda est oratio: hoc primum intelligamus hominū duo esse generalia: erū indoctū, & agreste, quod anteferat semper utilitatem honestati: alterum ex politū, quod rebus omnibus dignitatem anteponat: P. 371. teneat hic noster oportet venas cuiusque generis, ætatis, ordinis, & eorum apud quos aliquid ager, aut erit acturus, mentes, sensusque degustet. Orator. 1. 163. Itaque qui ad dignitatem impellet, maiorum exempla aquæ

Al et ab imperatoribus vestris.

d. 3.

quæ erunt, vel cum periculo gloriola colliget, posteritatem  
immortalem memoriam augebit, utilitatem ex laude nasci  
defendet, semperque eam cum dignitate esse coniunctam.  
Orat. 2.218 Part.37.

Quapropter, quoniam res in discrimen adducta est, utrum  
ille pœnas reipublicæ luat, an nos serviamus: aliquando per  
deos immortales P.C. patrium animum virtutemque capiamus:  
ut aut libertatem propriam Romani generis, & nominis  
recuperemus, aut mortem servituti anteponamus. Phil. 3.  
Nam etsi mortem omnibus natura proposuit: crudelitatem  
mortis, & dedecus virtus propulsare solet. quæ propria est  
Romani generis & seminis. hanc retinete, quælo, Quirites:  
quam vobis tanquam hæredita em maiores vestri relique-  
runt. Quamquam omnia alia incerta sunt, caduca, mobilia:  
virtus est vna altissimis defixa radicibus: quæ nunquam vlla  
vi labefactari potest, nunquam dimoveri loco. hac maiores  
nostri primum universam Italiam devicerunt, deinde Car-  
thaginem exciderunt, Numantiam everterunt, potētissimos  
reges, bellicosissimas gentes, in ditionem huius imperij rede-  
gerunt. Phil. 4.201.

Qui vero utilitatem defendit, enumerabit commoda pa-  
cis, opum, potentix, pecuniæ: vestigalium, præsidii,  
militum, utilitates cæterarum rerum, quarum fructum  
utilitate metimur, itemque incommoda contrariorum. De  
Orat. 2.218. Part.371.

Atque etiam voluptas, (quæ maximè est inimica virtuti,  
bonique naturam fallaciter imitando, adulterat: quam im-  
manissimus quisque acerrimè sequitur, neque solum hone-  
stis rebus, sed etiam necessarijs anteponeit) in suadendo,  
cum ei generi hominum consilium des, sæpè sanè laudanda  
est vitæ vitæque dolorum proerantur, addantur etiam  
contumeliæ, atque ignominia nemo est enim tam agrestis,  
quem non, si ipsa minus honestas, contumelia tamen, & de-  
decus magnopere moveat. Part.371. Recordare illum M. An-  
toni diem, quo dictaturam sustulisti: pone ante oculos lati-  
tiam senatus, populi que Romani: confer cum nudatione  
tua, tuorumque ætatem intelliges, quantum inter laudem, & lu-  
crum inter sit, sed nimirum, ut quidam morbo aliquo & len-  
sus stupore suavitatem cibi non sentiunt: sic libidinosi, avari  
facino-

• τῆς ἀρετῆς  
ἡ δὲν κτῆμα  
σημνότερον ἢ  
δὲ βίβαστε-  
ρον ὅς. Ἰσο-  
crat. περὶ  
ἀντιμ.

• Detur ali-  
quid etati  
ὅς. egregio  
pro Cælio.

• καὶ χέρσας  
ὅς ἀποσι-  
Hesiod. ἱερ. κ.  
ἡμ. I.

facinorosi veræ laudis gustum non habent: sed si te laus allie-  
cere ad rectè faciendum non potest, ne\* metus quidem a fac-  
tissimis factis potest avocare: ludicia non metuis, si propter  
innocentiam, laudo, si propter vim non intelligis ei, qui isto  
modo iudicia non timeat, quid timendum sit, Phil. 2. 190. Qua-  
re quod ad utilitatem spectat ex iis quæ dicta sunt reperie-  
tur. Part. 571.

\* Et quoniam de utilitate iam diximus, de efficiendi ratio-  
ne dicemus: quo toto genere quibuscum, & contra quos, quo  
tempore, aut que in loco, aut quibus facultatibus armorum,  
pecuniæ, lociorum, earumque rerum, quæ ad quamque rem  
perficiendam pertinet, possumus vii, requirendum est. neque  
solum ea sunt quæ nobis suppetunt, sed etiam illa, quæ  
adversantur, videnda: et si ex contentione\* procliviora e-  
runt nostra non solum effici posse, quæ suademus erit per-  
suadendum, sed curandum etiam, ut illa facilis, proclivia, iu-  
cunda videantur. Part. 372 Nam quæ perdifficilia sunt per-  
inde habenda sapè sunt ac si effici non possunt. Part. 1.  
370. Sed vos moneo (P.C.) liberras agitur populi Ro: quæ est  
commendata vobis, vita & fortuna optimi cunq; quo cupi-  
ditatem insolitam cum immani crudelitate iam pridem in-  
tendit Antonius: authoritas vestra q̃ nullā habebitis, nisi nūc  
retinueritis, tetrā, & pestiferā belluā ne inclusam, & constrictam  
dimittatis, cavete. te ipsum moneo Pansa (quanq̃ non eges cō-  
silio, quo vales plurimum: iam ē etiā summi gubernatores in  
magnis tempestatibus a vectoribus admoneri solent) hunc  
tuum tantum apparatus, tamq̃ præclarum, ne ad nihilum  
recidere, patiare. *tempus habes tale, quale nemo habuit unquam,*  
hac gravitate senatus, hoc studio equestris ordinis, hoc ardo  
re populi Ro: potes in perpetuū rempub: metu, & periculo libe-  
rare. Phil. 222.

\* Dissuadentibus autem aut utilitas labefactanda est, aut ef-  
ficiendi difficultates efferendæ, neq; alijs ex præceptis, sed  
iisdem ex suasionis locis. Part. 372.

Quod si est erratum (P.C.) spe falsa, atque fallaci, redea-  
mus in viam optimus est portus poenitenti mutatio consilii. 1. 3. *sin autē*  
Quid enim per deos immortales potest reipub. prodesse non es veni-  
nostra legatio? prodesse dico? quid si etiam obsutura est? *rus. talis adu-*  
obsutura? quid si etiam obsuit. Philip. 12. 248. Cur igitur cum *ut tunc est te*  
Antonio pacem nolo? quia turpis est, quia periculosa, quia *venire F. E-*  
esse pist. 9. 4.

\* Oderunt  
peccare mali  
formidine pa-  
nae Horat.

\* Ibid. 4.  
mei dux  
Cic. de  
fatio. me cito  
kata Διδω-  
egri xphiv F.  
Epist. 9. 4.  
d'pa'dia, n'dia,  
dura. c. A-  
rist. ad Alex.

\* Ibid. 5.  
mei talis adu-  
ut tunc Arist.  
ad Theodect.  
1. 3. *sin autē*  
rus. talis adu-  
ut tunc est te

venire F. E-  
esse pist. 9. 4.

esse nō potest. Phil. 7. 218. quæ est enim conditio pacis in qua ei, cum quo pacē facias, nihil concedi potest? multis rebus a nobis est in iuitatus ad pacem Antonius: bellū tamen maluit. Phil. 12. 249.

\* *Omnia natura contra-  
ria legibus  
Ouid Trist.*

Cum hoc pacem M. Lepidus, vir ornatissimus omnibus & virtutis & fortunæ bonis, si hæc videret, deniq; aut vellet, aut fieri posse arbitraretur? prius vnda flammis, ut ait poeta, nescio quis, prius deniq; \* omnia, quam aut cū Antonijs reip. cū rep. Antoniij redeant in grauā. mōstra quædā sunt ista, & portenta & prodigia reip. moveri sedibus suis huic vrbī melius est, atq; in alias si fieri possit terras demigrare, vnde Antoniorum nec facta, nec nomen audiat, quam illos, Cæsaris virtute ciectos, Bruti retentos, intra hæc mœnia videre. Phil. 13.

Nolite igitur id velle quod fieri non potest & cavete per deos immortales P. C. ne spe præsentis pacis perpetuam pacem amittatis. Phil. 7. 121.

\* *ἡγεῖα.  
πρὶ γὰρ τῶν  
ἰσομῆν ὁ συμ-  
βέλει Ar.  
ad Theod. 1. 2.*

\* Itaq; cum constet hoc genus causarum (quod in provisione posterī temporis versatur. Part. 369. ex suasionē, & dissuasionē: suatori proponitur simplex ratio: si & vtile est, & fieri potest, fiat. Dissuatori duplex, vna, si non vtile est, ne fiat, altera si fieri non potest, ne suscipiatur sic suatori utriusque docendum est, dissuatori alterum infirmare sat est. Part. 370.

Vterq; vero ad augendum habeat exemplorum, aut recetium, quod notiora sint, aut veterū quo plus auctoritatis habeant, copiam: Maximeq; sit in hoc genere meditatus, ut possit vel vilia, ac necessaria sæpè honestis, vel hæc illis anteferre. Ad cōmovendos autē animos maximē proficiendū si incitandi erunt, huiusmodi sententiæ quæ ad explendas cupiditates, aut ad odium satiandum, aut ad viciscēdas iniurias pertinebunt. Sin autem reprimendi de incerto statu fortunæ, dubiisque eventis rerum futurarum, & retinendis futuris suis, fierunt secunda: sin autem adversæ, de periculis commonendi. atq; hiquidem sunt perorationis loci. Part. 372.

\* *Ἀντιπαρθε δὲ  
τῶν γυναικῶν  
Ariad 7. ino.  
3. 14. in Ag-  
athon. com-  
ment.*

Principia autem in deliberatione specto vel non longè vel sæpè ulla. sunt enim ad audiendam qui deliberant sua causa parati, nec multum sanè sæpè narrandum est: est enim <sup>b</sup>narratio præteritarum rerum, aut præsentium. <sup>b</sup>si. si autem futurarum. Quare ad fidem & ad morum adhibendū

hibenda est omnis oratio. Part. 370.

Sed tamen suadere aliquid, aut dissuadere gravissimæ mihi videtur esse personæ. nam & sapientis est consilium explicare suum de maximis rebus: & honesti, & discreti ut mente providere, autoritate probare, oratione persuadere possit: Atque hæc in senatu minori apparatu agenda sunt. Sapiens enim est consilium, multisque aliis dicendi relinquendus locus: viranda etiam ingenii, ostentationisque suspicio. Concio capit omnem vim orationis, & gravitate varietate: que desiderat. Orat. 2. 218. Itaque rectè Menedemus caput esse arbitrabatur oratoris ut ipsis apud quos ageret talis, qualem se ipse optaret. videretur id fieri vitæ dignitate. Orat. 144.

τὸ μὲν ἐν αὐτῷ  
τὸς εἶναι πρὸς  
τὸς τὸς λόγους  
τὸς τὸς εἰς  
τὸς αἰτια φέρει  
οὐκ, καὶ ἀπὸ τῶν  
ἐννοια. Arist.  
ad Theod. 1.  
15.

Stroma tertium sexta  
Sectio.



Unde quæ iudiciis accommodata sunt dicemus. nobis enim id genus unum restat. Pa. 372. Quod in præteriti disceptatione versatur Part. 369 Atque iudicii quidē finis est ius. ex quo etiam nomen. iuris autem partes tum ex positæ, cum æquitatis. Top. 357.

Atque etiam ante iudicium de constituendo ipso iudicio sollet esse contentio, cum aut sine

d. iud. 1.  
δικαικὴν. πρὸς  
τὸς τὸς πρὸς  
περὶ τὸν αἰ  
εἰς ὁ μὲν κατὰ  
τὸς τὸς δὲ αἰ  
λογεῖται. Arist.  
ad The. 1. 3.  
iud. 2.

actio illi, qui agit, aut iam ne sit, aut num iam esse desierit, aut illane lege, hisne verbis sit actio, quæritur. quæ etiam ante quæ res in iudiciū venit, aut cōcertata, aut diiudicata, aut cōfecta nō sunt, tamē in ipsis iudiciis permagnū sepē habēt pōdus cum ita dicitur: plus petisti: sed petisti: non tui tua petitio: nō a me: nō hac lege: non his verbis: non hoc iudicio. Quarū causarū gen<sup>o</sup> est positū in iure civili: q<sup>o</sup> est in privatarū, ac publicarū rerū lege, aut more positum: cuius scientia neglecta ab Oratoribus pleriq; nobis ad dicēdū necessaria videtur. P. 373. si debuisset State petisses statim si nē statim, paulo quidē post, si nō paulo, ut aliquāto, 6. illis mēsisbus pfecto, āno vertēte sine cōtrover-  
sā: āno, & 6. mensibus vero cū tibi quotidie potestas hominis  
fuisse

L. Confecta  
sunt.

Justiniani:  
Instit. 1.

fuiſſet admonendi. verbum nullum facis: biennio iam con-  
fecto ſerè appellas. Satis eſt argumenti nihil debitum eſſe  
Nevio, quod tam diu nihil petivit. Quid, ſi hoc ipſum, q̃ nũc  
facit, oſtendo teſtimonio eſſe, nihil deberi? quid enim nunc  
agit Sex: Nevius? qua de re controverſia eſt? quod eſt hoc  
ludicium, in quo iam biennium verſamur? quid negotii ge-  
ritur, in quo ille tot. & tales viros detarigat? pecuniam petit:  
nunc denique? veruntamen petit: audiamus, de rationibus,  
& controverſis ſocietatis vult diiudicari: ſero, verum ali-  
quando tamen: concedamus. pro P. Quint. 7.

• ἡ δὲ  
• L. perſequi-  
tur.

• ὅταν λυπη-  
θῇ ἢ τοῖς ἀν-  
τι Hermog.  
πρὸς μεθόδον  
ἀντιόχου.  
• ὑποδ. 3.

• ἵσι δὲ πρὸς  
ἀμφότερα τὰ  
γένη τῶν ἀν-  
τιόχου καὶ  
καὶ τὰ καθόλου  
χρῆται καὶ  
καὶ τὰ ἀντι-  
οικονομικά.  
Top. 2.1.

<sup>a</sup> In Iudiciis autem eſt collocatio non eadem accuſato-  
ris, & rei, quòd accuſator rerum ordinem <sup>b</sup> proſequitur, &  
ſingula argumenta, quaſi haſta in manu collocata, vebē-  
mentèr proponit, concludit acritèr confirmat tabulis, de-  
cretis, teſtimoniis, accuratiuſque in ſingulis commoratur:  
perorationiſque præceptis, quæ ad incitandos animos valēt,  
& in reliqua oratione paululum digrediens de curſu dicen-  
di Vritur, & vehementius in perorando: eſt enim propoſi-  
tum ut iratum efficiat Iudicem. Reo omnia longe ſecus eſt fa-  
ciendum: ſumenda principia, ad benevolentiam concilian-  
dam: Narrationes autem amputandæ, quæ lædunt, aut re-  
linquendæ, ſi totæ ſunt moleſtæ: firmamenta ad fidem po-  
ſita, aut per ſe diluenda, aut obſcuranda, aut digreſſionibus  
obruenda: perorationes autem ad miſericordiam confere-  
ndæ. Part. 362.

<sup>d</sup> Orator autem non ille vulgaris, ſed hic excellens, à pro-  
priis perſonis, & temporibus, ſemper ſi poteſt advocat con-  
troverſiam: latius enim de genere, quam de parte diſceptare  
licet, ut quod in univèrſo ſit probatum, id in parte ſit probari  
neceſſe. Orat. 314. Neque enim vlla eſt cauſa in qua id  
quod in Iudicium venit, ex reorum perſonis, ac non ex  
generum ipſorum univèrſa diſputatione quærat<sup>e</sup>ur: nihil  
pertinet ad oratoris locos Opinii perſona, nihil Decis  
nihil ad artem dicendi, nec ad argumenta deſenſionis Man-  
cini nomen pertinet. Orat. 189. Quid quod genera ipſa deſi-  
nita ſunt non ſolum numero, ſed etiam paucitate Or. 2. 191.  
Sin autem Mancini cauſam in vno Mancino ponimus, quæ  
tiſcūq; is, quem pater patratus de diderit, receptus nō erit  
toties cauſa nova naſcetur. Orat. 189.

Stroma tertium Septima  
Sectio.



ED<sup>a</sup> definitæ quæstiones à suis<sup>a</sup> <sup>ἡρώδ. I.</sup>  
quoque locis quasi propriis in- <sup>Cic. Off. 2.</sup>  
stituntur in Accusationem, de- <sup>ἡρώδ. δὲ τὸ</sup>  
fensionemq, paritæ: in quibus <sup>μὴν κατηγορί-</sup>  
existunt hæc genera, vr Accu- <sup>α, τὸ δὲ ἀπολο-</sup>  
sator personam arguat facti: De- <sup>γία Arist. ad</sup>  
fensor aliquid opponat de tri- <sup>Theod. 12.</sup>  
bus, aut non esse factum, aut si <sup>Diodorus Si-</sup>  
sit factum, aliud eius facti nomē <sup>culus de mo-</sup>  
esse, aut iure esse factum. Itaque <sup>ribus Ægyp-</sup>  
aut Inficialis, aut coniecturalis <sup>tiotum. 1.</sup>

prima appelletur: Definitiva altera: tertia, quamvis molestū  
nomen hoc sit, Iuridicialis vocetur. To. 3 57. Refutatio autem  
Accusationis, in qua est depulsio criminis Græcè<sup>b</sup> <sup>ἡρώδ. I.</sup>  
statu, latine appellatur *Status*, in quo primum insistit quasi ad  
repugnandum congressa defensio: sed quæ ex statu contētio  
efficitur, eam Græci<sup>c</sup> <sup>ἡρώδ. I.</sup>  
quidem ad te scribo, quæ de re agitur, vocari: Quibus autem  
hoc qua de re agitur, continetur, hæc continentia vocentur, quasi  
firmamenta defensionis, quibus sublatis defensio nulla sit.  
Top. 3 57. Quanquam non ea minus, quæ contra rationem  
defensionis afferuntur, quàm ipsæ defensionis rationes  
continent causas, sed distinguendi gratia rationem<sup>d</sup> appella-  
mus eam, quæ affertur à reo ad recusandum depellendi cri-  
minis causa, quæ nisi esset, quid defenderet non haberet. fir-  
mamentum autem quod contra ad labefactandam rationem  
refertur, sine quo accusatio stare non potest. Part. 3 73. In-  
terfecit Optimus Gracchum, quid facit causam? quod rei-  
publicæ causa cum ex senatusconsulto ad arma vocasset.  
Hoc tolle: causa non erit. At id ipsum negat contra leges li-  
cuisse Decius. Veniet igitur in iudicium, licueritne ex  
senatusconsulto servandæ reipublicæ causa. Orator. 2. 189.  
Nam prima adversariorum contentio, diffusam habet quæ-  
sionem, vr in coniectura ceperitne pecunias Decius? in de-

<sup>b</sup> ἡρώδ. I. <sup>c</sup> ἡρώδ. I. <sup>d</sup> ἡρώδ. I.  
τα, ἢ ἐνδ-  
κατηγορί-  
α, τὸ δὲ ἀπολο-  
γία Arist. ad  
Theod. 12.  
Diodorus Si-  
culus de mo-  
ribus Ægyp-  
tiotum. 1.  
<sup>e</sup> ἡρώδ. I. <sup>f</sup> ἡρώδ. I.  
τα, ἢ ἐνδ-  
κατηγορί-  
α, τὸ δὲ ἀπολο-  
γία Arist. ad  
Theod. 12.  
Diodorus Si-  
culus de mo-  
ribus Ægyp-  
tiotum. 1.

<sup>g</sup> ἡρώδ. I. <sup>h</sup> ἡρώδ. I.  
τα, ἢ ἐνδ-  
κατηγορί-  
α, τὸ δὲ ἀπολο-  
γία Arist. ad  
Theod. 12.  
Diodorus Si-  
culus de mo-  
ribus Ægyp-  
tiotum. 1.

finitione, minueritne maiestatem Norbanus? in æquitate, iure ne occiderit Opimius Gracchum? Rationum, & firmiterum contentio adducit in angustam disceptationem. Ea in Coniectura nulla est. Nemo enim eius quod negat factum, rationem aut potest, aut debet, aut solet reddere. Part. 373, itaq; primus quidem ille status rationem habet iniqui criminis ipsam negationem, inficiationemque facit: estque in his causis eadē & prima quæstio, & disceptatio extrema. Part. 313.

Ad nostræ lere causæ, quæ quidem sunt criminum, plerumq; inficiatione defenduntur. Nam & de pecuniis repetundis quæ maximæ sunt, neganda ferè sunt omnia: & de ambitu ra ò illud datur, ut possis liberalitatem, ac benignitatem ab ambitu, atq; largitione seiungere. De sicariis, de veneficiis, de peculatu, inficiari necesse est. Orat. 3. 185.

ἡ δὲ 2.

σοχασμὸς

Hermog. τίχ

ἢ διαιρητικὸν

Κύριον πρὸς τὰ

συν.

μονία ἐστὶν ἐν

τοῖς ἐπιχει-

ρήσιν ἀφ' ἑνὸς

τοῦ, ἀσυμφω-

τος, ἀσχετος

ἀφ' ὧν πρὸς τὰς

μὲν εἰς τὸ βλά-

ψεῖας δὲ ἐχ-

θρὸς ἀφελή-

σαι, τὸν δ' αὖ-

τὴν εἰς τὸ ποιεῖν

δύσιν κατὰ τὴν

σει. Prilame-

des in Gor-

gia.

In conjectura veriorum est in inficiando reus, accusatori hæc duo prima sunt (sed accusatorem pro omni actore, & petitore appello: possunt enim etiam sine accusatore, in causis hæc eadem controversiarum genera versari) sed hæc duo sunt ei prima causa, & eventus. Causam appello rationem efficiendi: eventum id quod effectum est. Part. 374 Quamobrem & vultu illi, quem arguet, fuisse, & ab eo effici potuisse demonstrat. Vilitatis conjectura movetur si illud quod arguitur, aut spe bonorum, aut malorum metu fecisse dicitur, quod fit acrius quò illa in viroque genere minora ponuntur. Spectantur etiam ad causam facti: motus animorum, si ira recens, si odium vetus, si vilescentia studium, si iniuriæ dolor, si honoris, si gloriæ, si imperii, si pecuniæ cupiditas, si periculi timor, si res alienum si angustia rei familiaris: si audax, si levis, si crudelis, si impotens, si incautus, si insipiens, si amans, si commota mente, si vinolentus, si cum spe efficiendi, si cum opinione celandi: aut si patefactum esset, depellendi criminis, vel perrumpendi periculi, vel in longum quum tempus differendi: aut si iudicii poena levior, quam facti præmium: aut si facinoris voluptas, maior, quàm damnationis dolor. His ferè rebus, facti suspicio confirmatur, cum & voluntaris in reo causæ reperiuntur, & facultas. Quamobrem sunt hæc dicta de causis. Part. 374

375.

L. Cassius ille, quem populus Romanus verissimum, & sapientissimum Iudicem putabat, identidem in causis querere solebat, cui bono fuisset. Sic vita hominum est ut ad maleficiū nemini conetur sine spe, atque emolumento accedere. Hunc quæsitorem, ac Iudicem fugiebant, atque horrebant ii, quibus periculum creabatur: ideo quod, tamen si veritas erat amicus, tamen natura non tam propensus ad misericordiam, quam incitatus ad severitatem videbatur. Ego, quoque præst huius quæstioni vir, & contra audaciam fortissimus, & ab innocentia clementissimus, tamen facile me puterem, vel illo ipso acerrimo Iudice quærente, vel apud Cassianos Iudices, quorum etiam nunc ii, quibus causa dicenda est, nomen ipsum reterritum, pro Sex. Roscio dicere: in hac enim causa cum viderent illos amplissimam pecuniā possidere, hunc in summa mendicitate esse, illud quidem non quærent *Cui bono fuisset*: sed & perspicuum crimen, & suspicionem potius ad prædam adiungerent, quam ad egestatem. quid, si accedit eodem, ut tenuis antea fueris? quid, si ut avarus? Quid, si, ut audax? quid, si, ut illius, qui occisus est, inimicissimus? Num quærenda causa quæ te ad tantū facinus adduxerit? quid ergo horū negari potest? tenuitas hominis, eiusmodi est, ut dissimulari non queat, atque eo magis eluceat, quo magis occultatur, avaritiam præfers, qui societatem cois, de municipis, cognatque fortunis cum alienissimis. Quam sis audax (ut alia obliviscer) hinc omnes intelligere potuerunt, quod ex tota societate, hoc est ex tota societate, solus tu inventus es, qui cum acculatoribus sederes, atque os tuum non modo ostenderes, sed etiam offerres, inimicitias tibi fuisse cum Sex: Roscio, & magnas rei familiaris controversias, concedas, necesse est. Restat Iudices, ut hoc dubitemus, uter potius Sex: Roscium occiderit: is, ad quem morte levis divitiarum venerint: an is, ad quem mendicitas: is, qui antea tenuis fuerat: an is, qui postea factus sit egentissimus: is, qui ardens avaritia feratur infestus in suos: an is, qui semper ita vixerit, ut quæstum nosset nullum, fructum autem cum solum, quem labore peperisset, qui omnium sectarum audacissimus esset: an is, qui propter fori Iudiciorumque insolentiam non modo subsellia, verum etiam urbem ipsam reterritum. Postremo Iudices, id quod ad rem mea sententia

*Vir bonus  
& sapiens  
audebit dicere,  
Pensetur  
re, Pensetur  
rethor The-  
barum. &c.  
Horat Ep. l.  
16.*

\* Αἰτία δὲ ἡ  
*Apib. in*  
*Progymn.*

maximè pertinet, vtrum inimicus potius, an filius. pro Rosci 32.33. video igitur\* causas esse per multas, quæ istum impellerent, videamus nunc, ecquæ facultas suscipiendi mal. fieri poterit. ubi occisus est Sex: Roscius? Romæ. quid tu Rosci ubi eras? Romæ. verû quid ad rem? & alij multi. quasi nunc id agatur, quis ex tanta multitudine occiderit: ac non hoc queritur, cum, qui Romæ sit occisus, vtrû verisimilius sit ab eo esse occisum, qui assiduus eo tempore Romæ fuerit: an ab eo qui multis annis Romam omnino non accesserit. Agè nunc, ceteras facultates quoq; consideremus. erat tum multitudo licentiorû, id quod cõmemoravit Erutius: & homines impunè occidebantur quid? ea multitudo quæ erat? opinor aut eorum qui in bonis erant occupati: aut eorû, qui ab iis conducebantur, vt aliquem occiderent. si eos putas, qui alienum appetebant: tu es in eo numero, qui nostra pecunia divites: sin eos, quos, qui leviori nomine appellant, percussores vocant, quære, in cuius fide sint, & clientela. mihi crede, aliquis de societate tua reperies: & quicquid tu contra dixeris id est defensione nostra contendito, ita facillimè causa Sex: Rosci cum tua conferetur. Dices, quid postea, si Romæ assiduus fuisset? respõdebo: at ego omnino nõ fui. at eorû me sectore esse: verû & alij multi: at ego, vt tunc arguis, agricola, & rusticus. non continuo, si me in gregem sicariorum contuli, sum sicarius: at ego profectò, qui ne novi quidem quenquam sicarium, longe absum ab eiusmodi crimine. per multa sunt quæ, dici possunt: quare intelligatur. summâ tibi facultatem fuisse malefici suscipiendi. pro Rosci. 33.34.

• Wood. 3.  
 reungwides  
 Cic. ad Att.  
 7.4.

b παρ' αὐτῶν  
 παρ' αὐτῶν,  
 αὐτῶν  
 παρ' αὐτῶν,  
 μετὰ τὸ  
 παρ' αὐτῶν. Ari  
 ad Alex. II

<sup>a</sup> *Eventus* autem sunt consequentia quædam signa præteritis: & quasi impressa facti vestigia, quæ quidem vel maxime suspicionem movent, & quasi tacita sunt criminum testimonia. Atque hæc quidem graviora. quod causæ communiter videntur insinulare, & arguere, omnes posse, quorum non interfuerit aliquid: hæc proprie attingunt eos ipsos, qui arguntur, ut telum, ut vestigium, ut cruor, ut deprehensum aliquid, quod ablatum, ereptum vè videatur, ut responsum inconstanter, ut hæsitatum, ut titubatum, ut cū aliquo visus, ex quo suspicio oriatur, ut eo ipso in loco visus, in quo facinus, ut pallor, ut tremor, ut scriptum, aut obfiguratū, aut depositū quippiam. hæc enim, & talia sunt, quæ aut in re ipsa, aut etiam antequam factum est, aut postea suspiciosam crimen efficiant. *Quæ si non*

ant, tamen causis ipsis, & efficiendi facultatibus nisi oportet, adiuncta illa disputatione communi, non fuisse illum tam aperte, ut iudicia facti aut effugere, aut occultare non posset: ut apertus esset, ut locum crimini relinqueret. *Communis* ille locus, audacia temeritati, non prudentiae esse coniunctam. quitur autem ille locus ad augendum, non esse expectandum, in fateatur: argumentis peccata convinci: & hic etiam exemplum ponitur. Atque haec quidem de argumentis: *sin* autem erit in testium facultas: primum genus erit ipsum laudandum. *Arist. ad Alex. 14. ad Theod. I., 13.* endumque, ne argumentis teneretur reus, ipsum sua cautela fecisse: testes effugere non potuisse: deinde singuli laudem. Quae autem essent laudabilia dictum est. Deinde etiam argumento firmo, quia tamen saepe falsum est, posse recte non dici: bono viro, & firmo sine vitio iudicis non posse non creari. Atque etiam si obscuri testes erunt, aut tenuous dicendum erit, esse ex fortuna fide ponderandam, aut eos esse cuiusque locupletissimos testes, qui id, de quo agatur, facillime scire possunt. quaestiones habitae, aut postulatio, ut habeantur, causam servabunt: confirmandum genus primum quaestionum erit: de vi doloris, de opinione maiorum, qui eam rem totam nisi probassent, certe repudiassent. de institutis Atheniensium, Rhodiorum, doctissimorum hominum, apud quos etiam id quod acerbissimum est, liberi, civesque torquentur. de institutis etiam prudentissimorum hominum institutis, qui de servis in dominos quaeri noluisse, de incestu tamen, de coniuratione, (quae facta me consulere est) quaerendum putaverunt. Atque haec accusationis terere membra sunt. Part. 375.

376. Sed quaestiones virgent Milonem, quae sunt habitae nunc in libertatis: quibusnam de servis? rogas? de P. Clodii. quis e. postulavit? Appius. quis produxit? Appius. unde? ab Appio boni, quid potest agi severius? de servis nulla quaestio est in dominum nisi de incestu, ut fuit in Clodium. proxime accessit Clodius. propius, quam tum, cum ad ipsos pene accesserat, cuius de morte tanquam de caeremoniis violatis quaeritur. sed tamen maiores nostri in dominum de servo quaeri putaverunt, non quia non posset verum inveniri, sed quia videtur indignum esse, & domini morte ipsa tristius. in reum de servis accusatoris cum quaeritur, verum inveniri potest? autem vero quae erat, aut qualis quaestio? heus ubi Ruscio, ubi Cas

ca: Clodius infidias fecit M. Ioni? fecit: cetera erux. nullas  
cit: sperata libertas: q. hac quaestione certius? subito arie  
in quaestione, tamen separantur a ceteris, & in arce  
iiciuntur, ne quis cum iis colloqui possit. hi centum dies  
nes accusatorem cum fuissent, ab eo ipso accusatore pro  
eti sunt: quid hac quaestione dici potest integrius? quid in  
ruptus? p. o. Milone. 121.

¶ *Am. 4.*

¶ *Parvabi-  
liores rei sū  
potius, quam  
actores. l. fa-  
vorabiliore  
ff. de reg. iu-  
ris. l. Arria-  
nus ff. de ac-  
tionibus et  
obligationi-  
bus.*

¶ *Defensionis* autem primum infirmatio causarum, aut  
fuisse, aut non tantas, aut non sibi soli, aut commodius po-  
uisse idem consequi, aut non his esse moribus, non ea vita,  
nullos animi motus, aut non tā impotētes fuisse. facultas  
autē infirmatione utetur, si aut vires, aut animū, aut copiam  
aut opes abfuisse demonstrabit: aut alienū tempus, aut locum  
non idoneū, aut multos arbitros, quorū crederet nemini  
se nō tam ineptum, ut id susceperet, quod occultare nō pos-  
set; tā amentē, ut pēnas, ac ludicia contēneret. Consequen-  
tia autem diluet exponendo non esse illa certa Indicia ta-  
quā etiā nullo admissio cōsequi possint. Consistitq. in fin-  
lis: & ea aut eorū, quae ipse facta esse dicet, propria esse de-  
bet, potius, q. criminis: aut si sibi cū accusatore communia  
sent, pro periculo potius, quā contra salutē valere debe-  
re. Part. 376. Quid ego nunc argumentis huic crimini, quae  
innumerabilia, resistam? possum dicere mores. M. Caelii  
gissimē a tanti sceleris atrocitate esse disjunctos: mirandū  
credendum, homini tam ingenioso, tamque prudenti  
venisse in mentem rem tanti sceleris ignotis, alienisque  
vis non esse credendum. possum etiam illi & ceterorum  
trorum, & mea consuetudine ab accusatore perquirere  
ubi sit congressus cum servis Luceii Caelius? qui ei fuisse  
aditus: si per se, quā temeritate: si per alium, per quē? per  
omnes latebras suspicionum peragere dicendo: nō causa  
locus, non facultas, non conscius, non perficiendi, non occu-  
randi maleficii spes, non oratio vlla, non vestigium maxi-  
facinoris reperietur. pro M. Caelio. 57.

¶ *Am. 5.*

¶ *Av. n. rom-  
pōr. C. C. Arist.  
ad. 4. l. 1. q.*

¶ *De toto* etiam genere testium quam id sit infirmum,  
pe dicendum est, & argumenta rerum esse propria, testium  
voluntatum: utendumque est exemplis quibus testium  
creditum non sit, & de singulis testibus, si \* natura vana, si  
vires, si cum ignominia, si spe, si metu, si iracundia, si mi-  
cordia impulsī, si prāmio, si gratia adducti: comparanda  
superioribus.

periores cum auctoritate testium, quibus tamen credi-  
 non fit. Sæpe etiam quaestionibus resistendum est, quod  
 dolorem fugientes multi in tormentis ementiri per sæpè  
 morique mulierunt fallum fatendo, quam inficiando  
 plere. Multi etiam suam vitam neglexerunt, ut eos, qui his  
 maiores, quam ipsi sibi essent, liberarent: Alii autem aut na-  
 ra corporis, aut consuetudine dolendi, aut metu supplicij  
 mortis, vim tormentorum pertulerunt. Alii enim niti  
 in eos, quos oderat, atq; hæc exēplis firmāda sunt. Neq;  
 obscurum, quia, quoniam in utraque parte sunt exempla,  
 item ad coniecturam faciendam loci, in contrariis con-  
 aria sint sumenda. Atque etiam incurrit alia quædam in  
 tibus, & in quaestionibus ratio. Sæpè enim ea, quæ  
 dicta sunt, si aut ambiguè, aut inconstanter, aut incredibili-  
 dicta sunt, aut etiam aliè ab alio dicta, subtiliè re-  
 henduntur. Part. 365. At hoc Galli negant, at ratio re-  
 & vis argumentorum coarguit. potest igitur testibus  
 index non credere? cupidis, & iratis, & coniuratis, &  
 religione remotis non solum potest, sed etiam debet, ete-  
 am si, quia Galli dicunt, iccirco M. Fonteius nocens existi-  
 andus est, quid mihi opus est sapiente iudice? quid æquo  
 auctore? quid oratore non stulto? dicunt enim Galli, nega-  
 non possumus. hic si ingeniosi, & periti, & æqui iudicis  
 as partes esse existimatis, ut quoniam quidem testes di-  
 ant, sine vlla dubitatione credendum sit: Salus ipsa viro-  
 uni fortium innocentiam iueri non potest. pro M. Font.  
 78.

An vero vos id in testimonijs hominum barbarorum du-  
 citabitis, quod per sæpè & nostra, & patrum memoria sa-  
 lentissimi iudices de clarissimis nostræ civitatis viris  
 habitandum non putaverunt? qui Cn. & Q. Cæpionibus,  
 & Q. Metellis testibus in Q. Pompeium hominem  
 vorum non crediderunt; quorum virtuti, generi, re-  
 us gestis fidem & auctoritatem in testimonio cupidi-  
 tis, atque inimicitiarum suspicio derogavit. ecquum  
 hominem vidimus, ecquem vere commemorare pos-  
 umus parem consilio, gravitate, constantia, cæteris  
 virtutibus, honoris, ingenij, rerum gestarum orna-  
 mentis M. AEmilio Scauro fuisse? tamen huius, cuius  
 iurati nutu propè terrarum orbis regebatur, iurati testimo-

nio neque in C. Fimbriam, neq; in C. Memmium creditum est. Noluerunt ii, qui iudicabant hanc patere inimicitii viam, quem quisque odisset, ut eum testimonio possit tollere. Quæritur in L. Crasso pudor fuerit, quod ingenium, quanta auctoritas, quis ignorat? tamen is, cuius etiam sermo testimonii auctoritatem habebat, testimonio ipso, quæ in M. Marcellum inimico animo dixit, probare non potuit. 279. An vero illi equites Romani, quos nos vidimus, qui nuper in republica, iudiciisque maximis floruerunt, habuerunt tantum animi, tantum roboris, ut M. Scauro testi non crederent: vos Belgarum, atque <sup>a</sup>Allobrogum testimoniis non credere timetis? Si inimico testi credi non oportuit: inimicior Marcello Crassus, aut Fimbriæ Scaurus ex civilibus studiis, atq; obtrectatione domestica, quam huic Galli? quorum qui optima in causa sunt, equites, frumentum, pecuniam se mel, atque iterum, ac sæpius invitissimi dare coacti sunt: cæteri, partim ex veteribus bellis agro multati, partim ab hoc ipso, bello luperati, & oppressi, si q̄ ob aliquod emolumentum suum cupidius aliquid dicere videntur, iis credi non cōvenit credo. maius emolumentum Cæpionibus, & Metellis propositum fuisse ex Q. Pompeii damnatione, cum studiorum suorum obtrectatorem sustulissent, quam cunctæ Galliæ, ex M. Fontei calamitate, in qua illa provincia propè suam immunitatem, ac libertatem positam esse arbitrantur. An si homines ipsos spectare convenit (id quod in teste profecto valere plurimum debet,) non modò cum summis civitatis nostræ viris, sed cum infimo civis Romano quisquam amplissimus Galliæ comparandus est? scit Induciomarus, quid sit *testimonium dicere*? 279. Qui primum illud verbum consideratissimum nostræ consuetudinis, *arbitror*, quo nos etiam tunc utimur, cum ea dicimus iurati, quæ comperta habemus, quæ ipsi vidimus, ex toto testimonio suo sustulit, atque omnia se scire dixit: pro M. Font: 280.

<sup>a</sup> Caesar de bello Gallico

<sup>a</sup> dicitur, *Pav. Aristotelice q̄, modestiæ, Simplicius.*

*Annon: arbitrari, vide. in Lucilio.*

<sup>b</sup> *Ætæa.*

<sup>c</sup> *Hermog. iupigior, 2.*

<sup>b</sup> *Harum causarum principia suspiciosa ad acerbiteriam ab accusatore ponentur, denunciabiturq; insidiarum commune periculum, excitabunturq; animi, ut attendant: à Reo autem querela conflati criminis, collectarumq; suscipionum, & accusatoris insidiæ, & item commune periculum proferetur, & inimiq; ad misericordiam allicientur, & modicè benevolenti iudicium colligetur. Narratio autem accusatoris erit qual*

<sup>c</sup> *mēbratim gesti negotii suspiciosa explicatio, sparsis omni*

bus argumentis, obscuratis defensionibus : Defensoris aut præteritis, aut obscuratis suspicionum argumentis rerum ipsarum eventus erunt, casusque narrandi *in confirmandis* autē nostris argumentationibus, infirmandisque contrariis sæpè erunt accusatori motus animorum incitandi, reo mitigandi. Atque hæc quidem utriq; maximè in peroratione facienda, alteri frequentatione argumentorum, & conservatione univèrsa, alteri si plane causam redarguendo explicari, enumeratione, ut quicque diluerit, & miseratione ad extremum. Part. 376.

*Stroma tertium, Octava  
Sectio*



AM<sup>b</sup> quid vocetur queritur cum <sup>b</sup> *ὑποδ. 1.*  
quo verbo quid appellandum sit *ὑποδ. 1.*  
contenditur, ut mihi ipsi cū hoc *Hermog. τίχ.*  
Sulpitio fuit in Norbani causa *in διαμετρικῇ.*  
summa contentio. Pleraq; enim *Κύρος περὶ*  
de iis, quæ ab isto obiciebantur, *ὑποδ. 1.*  
cum confiterer, tamen ab illo *Theodorus*  
maiestatem imminutam nega- *ἰδιότητι Α-*  
bam: ex quo verbo lege Apuleia *thenæus ὑ-*  
tota illa causa pendeat. Orat. *παλλακτικὴν*  
2.185 Ita secundus ille status ra- *Quint. 3. 8.*

tionem habet recusationis suæ, quod non sit in re, quod ab adversario ponitur in verbo. Part. 373.

<sup>c</sup> *In illis* igitur causis, vbi ita dicitur, non minuit maiesta- <sup>c</sup> *ὑποδ. 2.*  
tem Norbanus quod egit de Cæpione turbulentius. Populi  
enim Romani dolor iustus vim illam excitavit, non tribuni  
actio. Maiestas autem, quoniam est magnitudo quædam po-  
puli Romani in eius potestate, ac iure retinendo, aucta est  
potius quam diminuta: & vbi ita refertur, maiestas est impe-  
rii adq; in omni populi Romani dignitate q̄ minuitis, qui per  
vim multitudinis rem ad seditionem vocavit: existit illa dis-  
ceptatio, minueritne maiestatem, qui voluntate populi Rom:  
rem gratam, & æquam per vim egerit. Part. 374.

<sup>d</sup> *Communia* dantur in isto genere accusatori, defensorique <sup>d</sup> *ὑποδ. 3.*  
præcepta. Vter enim definiendo, describendoq; verbo magis *et χρεία.*

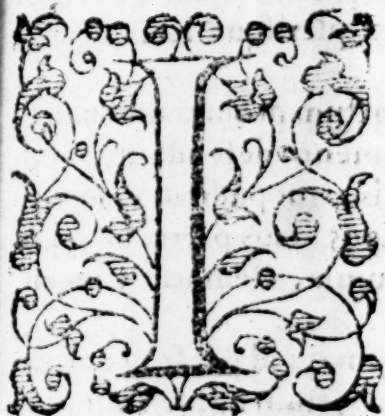
\* Prævarica  
 tor quasi  
 varicator  
 etc Digest.  
 47. Tit. 15.  
 Vlp. ad Edict.  
 6.  
 b Al. nitetur  
 \* si vñ pñ dia  
 qñ pñ nñ xñ  
 dñ nñ xñ pñ  
 c L: si unus  
 accusator cor  
 ruptus sit, re  
 scindere. nisi  
 sur equitate  
 quod si scrip  
 sa lex sic es  
 set: qui iudi  
 cium n. accusa  
 torem vñ cor  
 ruptum: quæ  
 cumq; tamen  
 eodplect; iudi  
 cii corrupti  
 nomine, ea  
 verbo uno  
 prædicat.  
 d Proprie Vlp  
 6. ad Edict.  
 de proconsu  
 lis officio. 9.  
 \* Digest. 1.  
 Tit 3. Quæst  
 1. Callistra  
 nus.

ad sensum iudicis, opinionemque penetrarit, & vter ad com  
 muncem verbi vim, & ad eam p. æceptionem, quam inchoa  
 tam habebunt in animis illi, qui audient, magis, & propius ac  
 cesserit, is vincat necesse est. Non enim argumentando hoc  
 genus tractatur, sed tanquam explicando, excutiendoque  
 verbo: vt, si in reo pecunia absoluto, rursusque revocato præva  
 ricationem accusator esse definat omnem iudicii corruptelam ab  
 reo: defensor autem non omnem, sed tantummodo accusatoris  
 corruptelam ab reo. sic ergo hæc contentio prima verborum in  
 qua etiam si proprius accedat ad consuetudinem, mentem  
 que sermonis defensoris definitio, tamen accusator sententia  
 legis nititur. \* Negat enim probari oportere eos, qui lega  
 scripserunt, ratum habere iudicium, si totum corruptum  
 sit: c si vnus accusator corruptus sit, rescindere nititur æ  
 quitate, vt illa quasi scribenda lex sic esset: quæque ta  
 men complecteretur, in iudiciis corruptis, ea verbo  
 no prævaricationis comprehendisse dicitur. Defensor  
 autem testatur consuetudinem sermonis, verbiq; vim ex con  
 trario reperiet, quasi ex vero accusatore, cui contrarium est  
 nomen prævaricationis: ex consequentibus, quod ea dicitur  
 de accusatore soleat dari iudici: ex nomine ipso, q. significat  
 eum, qui in contrariis causis, quasi variè esse possint videatur  
 Part 377.

Sed huic tamen ipsi confugiendum est ad æquitatis lo  
 cos, ad rerum iudicatarum auctoritatem, ad finem aliquem  
 periculi: c communeque sic hoc præceptum vt cum vtrique  
 definerit, quam maxime potuerit ad communem sensum  
 vimque verbi, tum similibus, exemplisque eorum, qui ita  
 loquuti sunt, suam definitionem, sententiamque confirmet.  
 Atque a. c. u. s. a. t. o. r. i. in hoc genere causarum locus ille commu  
 nis minime esse concedendum, vt is, qui de re confitea  
 tur, verbi se interpretatione defendat. Defensor autem  
 & ea, quam propolui, æquitate nititur: & ea cum secum fa  
 ciat, non re, sed depravatione verbi se vrgeri queratur.  
 Part. 377. Quo in genere percensere poterit plerisque inve  
 niendi locos. Nam & similibus vteretur, & contrariis. &  
 consequentibus, quanquam vterque, tamen reus nisi planè  
 erit absurda causa frequentius. Amplificandi autem cau  
 sa, quæ, aut cum digredientur à causa, dici solent, aut cum  
 perorabunt, hæc vel ad odium, vel ad misericordiam vel om  
 nino

nino ad animos iudicū movendos ex is, quę sunt anteposita, fumentur, si modo rerum magnitudo, hominumvè aut invidia, aut dignitas postulabit. P. 377.

*Stroma tertium nona Sectio.*



Vidicialis verò status rationē habet reculationis lux, q̄ sine vllanominis controversia factū fatetur. Part. 373.

Ac tertiu, quidem hic status in duas distribuitur partes: absolutā, & assumptivam. Invent. 71.

Absoluto genere defēdūtur ōnī quę sunt eius generis, vt aut oportuerit, aut luerit. 2 O. 185.

Sepē enim res non, sit necne,

sed qualis sit, queritur. vt cum L. Optimij causam defendebat apud populū audiente me C. Carbo consul, nihil de C. Gracchi nece negabat, sed id iure pro salute patrię factū ē ē dicebat: vt eidē Carboni tribuno plebis alia tum mente Remp. capessenti P. Iulius Africanus de Tiberio Graccho interroganti responderat, iure cæsum vid. 11. O. 185.

Sed quoniam iure se fecisse dicunt, iuris est omnis ratio nobis explicāda. q̄ dividitur in duas partes primas, naturā atq̄ legem: & vtriusque generis vis in diuinum, & humanum ius est distribuenda. Quorum equitatis est vnum, alterum reli iuris æquitatis autem vis est duplex: cuius altera directi & veri, & iusti, & vt dicitur æqui, & boni ratione defenditur: altera ad vicissitudinem referendę gratiæ pertinet, quod in beneficio gratiæ in iniuria vltio nominatur. A que hæc communia sunt naturę atque legis: sed propria legis, & ea quę scripta sunt, & ea quę sine litteris, aut gentium iure, aut maiorum more retinentur scriptorū autem & privatū aliud est. publicū aliud: publicum, lex, senatus consultū, cædus: privatum, tabula, pactum, conventum, stipulatio. Quę autem scripta nō sunt, ea aut consuetudine, aut conuentus hominū, & quasi consensu obtinētur. Atq̄ etiā hoc imprimis, vt nostros mores legelq̄ tucamur, quodāmodo naturali iure præscriptum est.

ἡ δὲ τριτὴ.  
ἐκείνη δὲ τῆς  
ἀπολογίας. Ἡ ἑρ-  
μηνεύει τὴν δι-  
ακρίτικον.  
ἡ δὲ τριτὴ. 2.

ἡ δὲ ἀντιλήψις  
Ἡρμολογίου. Κό-  
πος πρὸς τὴν  
ἀντιλήψιν.

ἡ δὲ τριτὴ. 3.  
ἦν ἡ ἀρετὴ  
ἡ ἀρετὴ, ἡ ἀρετὴ  
ἡ ἀρετὴ, ἡ ἀρετὴ  
ἡ ἀρετὴ, ἡ ἀρετὴ  
ἡ ἀρετὴ, ἡ ἀρετὴ  
ἡ ἀρετὴ, ἡ ἀρετὴ

175  
ἡ δὲ τριτὴ  
ἡ δὲ τριτὴ  
ἡ δὲ τριτὴ  
ἡ δὲ τριτὴ  
ἡ δὲ τριτὴ  
ἡ δὲ τριτὴ  
ἡ δὲ τριτὴ  
ἡ δὲ τριτὴ

Et

\* *Iust. Insti-  
tut. l. 1.*

Et quoniā breviter aperiri fōtes sunt, quasi quidā æquitatis, *mediata* nobis ad hoc causalium genus esse debebunt ea quę dicenda erunt in orationibus de natura, de legibus, de more maiorum, de propulsanda iniuria, de vlciscenda, de omni parte iuris. Si *imprudenter*, aut *necessitate*, aut *casu*, quipiam fecerit, quod non concederetur iis, qui sua sponte, & voluntate fecissent: ad eius facti, deprecationem ignoscendi petenda venia est: quę sumetur ex plerisque locis æquitatis. Part. 377.

\* *Isid. 4.*

*Antiph. 1015  
Hermog. τέχ-  
νῃ διαπρατικῇ.*

*Κύριος πρὸς 5<sup>α</sup>*

*σίων.*

*ἂν πρὸς 5<sup>α</sup> πρὸς*

*5<sup>α</sup> 15 Κύριος*

*πρὸς 5<sup>α</sup> πρὸς*

*Ἀντίπατρος*

*Hermog.*

<sup>a</sup> *Assumptivo*, cum ipsum ex se factum probari non potest, aliquo autem foris adiuncto argumento defenditur: aut vlciscendi doloris gratia, aut pietatis, aut pudicitię, aut religionis, aut patrię nomine. Part. 365 eius partes sunt quatuor, Comparatio, Relatio criminis, Remotio criminis, Concessio.

<sup>b</sup> *Comparatio* est, cum aliquod factum, quod per se ipsum, non sit probandum, ex eo, cuius id causa factum est, defenditur. ea est huiusmodi Invent. 2. 112.

Quamobrem si cruentum gladium tenens clamaret T. Annii, adeste (quæso) atque audite cives: P. Clodium inter feci: eius furores, quos nullis iam legibus nullis iudiciis frænare poteramus, hoc ferro, & hac dextra à cervicibus vestris repuli: per me vnum effectum est, ut ius, æquitas, leges, libertas, pudor, pudicitia in civitate manerent. Enimvero timendum quonam modo. Id factum ferret civitas: nunc enim quis est, qui non probet, qui non laudet, qui non vivū post hominum memoriam T. Annium plurimum reip. profuisse maxima lætitia populum R. cunctam Italiam, nationes omnes affecisse & dicat, & sentiat? pro Mil. 125. facere enim probus adolescens periculose quam perpeti turpiter maluit ibid.

\* *Isid. 5.*

*Antiph. 1015*

*Hermog. τέχ-*

*νῃ διαπρατικῇ.*

\* *Cic. Inven.*

2. 113

<sup>c</sup> *Relatio criminis* est cum reus id, quod arguitur, cōfessus, alterius se inductum peccato iure fecisse demonstrat: ea est huiusmodi. Invent. 2. 113.

Negant intueri lucem fas esse ei, qui à se hominem occisum esse fateatur. in qua eadem vrbe hoc homines stultissimi disputant? nempe in ea, quę primū iudiciū de capite vidit? M. Horatii fortissimi viri qui nondū libera civitate, tamē populi R. comitiis liberatus est, cū sua manu sororem interfecisset, ac se fateretur. an est qui quī hoc ignoret, cū de homine occiso quęratur, aut negari toler. omnino esse factū, aut recte, aut

iure

iure factum esse defendi: nisi vero existimatis dementem?  
Africanum fuisse, qui cum a C. Carbone tribuno plebis in cō-  
tione seditiose interrogaretur, quid de T. Gracchi morte sen-  
tiret, respondit iure cælum videri. neq; enim posset aut Albi-  
us Servilius, aut P. Nasica, aut L. Opimius, aut C. Marius,  
aut me contule senatus non nefarius haberi, si sceleratos ci-  
ves interfici nefas esset. itaq; hoc (iudices) non sine causa fi-  
ctis fabulis doctissimi homines memoriæ prodiderunt: \* eum,  
qui patris vlciscendi causa matrem necavisset, variatis homi-  
num sententiis non solum divina, sed etiā deā sapientissimā  
sententia liberatum. quod si duodecim tabulæ nocturnum fu-  
rem, quoquo modo, diurnum autem, si se telo d- fenderit, in-  
terfici impunē voluerunt: quis est, qui quoquo modo quis in-  
terfectus sit, puniendum putet, cum videat aliquando gladi-  
um nobis ad occidendum hominem ab ipsis porrigi legibus.  
pro. Milone. 111. 112.

<sup>b</sup>Remotio criminis est, cū eius intentio facti, quod ab adversa  
rio inferitur, in alium, aut in aliud dimovetur. O. 3. 253. Id fit  
bipartito. Nam tum causa, tum res ipsa removetur. Cause re-  
motionis hoc nobis exemplo fit. Rhodii quosdam legarunt  
Athenas. Legatis quæstores sumptum, quem oportebat dari,  
non dederunt. Legati profecti non sunt: accusantur. <sup>b</sup>Intentio  
est Proficisci oportuit. <sup>c</sup>Depulsio est. Non oportuit. Quæstio  
est. Oportueritne? Ratio est. Sumptus enim qui de publico da-  
ritoler, is ab quæstore non est datus. Infirmatio est. Vos tamē  
id, quod publicē vobis datum erat negotii, conficere oportebat  
iudicatio est, cum iis, qui legati erant, sumptus qui debe-  
batur, de publico non daretur, oportuerit ne eos cōficere ni-  
hilominus legationem? De Invent. 2. 115.

<sup>d</sup>Ipsius autem rei fit remotio, cū id, quod datur crimini, ne-  
gat neq; ad se, neq; ad officium suum reus pertinuisse: id ge-  
nus causæ est huiusmodi Invent. 2. 115. Et causam dixit Sexti.  
us de vi? quid ita? quia vivit, at id non sua culpa. plaga vna illa  
extrema defuit: quæ si accessisset, reliquum spiritum exhau-  
disset. accusa Letindium: non percussit locum. Maledicito Sa-  
bino, homini Reatino, cur tam temerē exclamarit occisum,  
ipsum vero quid accusas? num defuit gladiis? num repugna-  
vit? num, ut gladiatoribus imperari solet, ferrum non recepit?  
an hæc ipsa vis est, non posse emori? an illa, quod tribunus  
pl: templum cruentavit? an quod, cum esset ablatus pri-  
mum

\* Νέων, Οπέσνε

Αλλ' οὐκ ἔστι μὴ

σπουδαίον, ἢ

Συρ. Νέρο.

\* Μακρο. 112.

Σατυρ. 112.

fi ande repel-

lere fraudem

armaq; in ar

maro s sume.

re iura finit.

<sup>b</sup> τὸ αὐτὸ 6.

<sup>c</sup> κατέφασις.

ἀπαφασίς

fortunas. I.

<sup>d</sup> τὸ αὐτὸ 7.

μετασάσις ex

Hermogora

Quint. 3. 8.

σάσις μετασά

τικὴν Κύερε

πρὶ σάσιον.

Hermog. τὸ 2.

ἢ διαπερικύ.

mumque resipuisset, non se referri iussit? ubi est crimen, quod reprehenditis? pro Sextio 21. at fueris dignior, quam Plancius de quo ita tecum contendam paulo post, ut conferam dignitatem tuam. Sed ut fueris dignior, Laterensis, non competitor, a quo es victus: sed populus, a quo es preteritus, in culpa est pro Plancio 263.

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Concessio* est per quam non factum ipsum improbat, ab reo: sed ut ignoscatur, id petitur. Cuius partes sunt duae, purgatio, & deprecatio. purgatio est per quam eus, qui accusatur non factum, sed voluntas defenditur. ea habet partes tres. imprudentiam, casum, necessitatem. Invent. 2. 116. Part. 377 imprudentia est, cum scisse aliquid is, qui arguitur, negatur. Invent. 2. 116. quarum omnium rerum una reprehensio est, quod regnum intravit Rabirius, quod potestate regis commiserit, verum si quaerimus, stultum est. quid enim stultius, quam equitem Romanum ex hac urbe, huius inquam reipublicae, quae est una maximè, & tunc semper libera, venire in eum locum, ubi parandum alteri, & servandum sit? sed ego in hoc tandem Postumo non ignoscam homini mediocriter docto, qui videam sapientissimos homines esse lapsos: virum unum totius Graeciae facile doctissimum Platonem, iniquitate Dionysij Siciliae tyranni, cui se ille commiserat, in maximis periculis, insidiisque esse versatum accepimus: Callisthenem, doctum hominem, comitem magni Alexandri, ab Alexandro necatum: Demetrium & ex reipublica Athenis, quam optimè digesserat, & ex doctrina nobilem & clarum, qui Phalereum vocitatus est, in eodem isto Aegypti regno aspide ad corpus admota, vita esse privatum 3. pro Rabirio. 135.

• *Casus*, cum demonstrabitur, aliqua fortunae vis obstinisse voluntati. Invent. 2. 116.

• *Necessitas* est, cum vi quadam reus id quod fecerit, fecisse defenditur hoc modo. Invent. 2. 117.

fecerat temerè, fateor: murari factum iam nullo modo poterat, aut pallium sumendum Alexandriae, ut & Romae rogato esse liceret: aut omnes fortunae abijciendae, si togam retinuisse deliciarum causa & voluptatis non modo cives R. sed & nobiles adolescentes, & quidam etiam senatores summo loco natos, non in hortis aut suburbanis suis, sed Neapoli in celuberimo

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

• *Utop. 8.*

celeberrimo oppido cum mitella sæpè videmus. chlamy-  
datum illum L. Syllam imperatorem, L. vero Scipionis,  
qui bellum in Asia gessit, Antiochomquè devicit, non so-  
lum cum chlamyde, sed etiam cum crepidis in Capitolio  
statuam videtis. quorum impunitas fuit non modo à iudi-  
cio, sed etiam à sermone. facilius certè P. Rutilium Rufum  
necessitatis excusatio defendet: qui cum à Mithridate Mity-  
lenis oppressus esset, crudelitatem regis in togatos vesti-  
tus mutatione vitavit. ergo ille P. Rutilius, qui documen-  
tum fuit hominibus nostris virtutis, antiquitatis, pruden-  
tiaz, consularis homo foccos habuit, & pallium: nec ve-  
ro ideo id homini tum quicquam, sed tempori, assign-  
andum putavit: Postumo enim vestitus afferet is, in quo  
spes fuit, posse se aliquando ad fortunas suas pervenire?  
nam ut ventum est A' alexandriam ad Auletem (iudices) hæc  
vna ratio a rege proposita Postumo est servanda pecuniæ,  
scurationem, & quasi dispensationem regiam suscepisset:  
id tu em facere non poterat nisi Diæcetes, ( hoc enim  
nomine vitur, qui a rege esset constitutus ) odiosum nego-  
tium postumo videbatur: sed erat nulla omnino recusatio.  
molestum etiam nomen ipsum: sed res habebat nomen  
hoc apud illos, non hic imposuerat. oderat vestitum e-  
tiam illum: sed sine eo nec nomen illud poterat, nec  
munus tueri: ergo aderat vis, ut ait poeta ille noster,  
quæ summas frangit, infirmatque opes. <sup>h</sup>moreveitur inquit  
es. nam id sequitur, fecisset certe, si sine maximo dedecore  
tam impeditis suis rebus potuisset emori. nolite igitur for-  
tunam convertere in culpam: neque regis iniuriam huius  
crimen putare: nec consilium ex necessitate: nec voluntatem  
ex vi interpretari: nisi forte eos etiam, qui in hostes aut  
in prædones inciderint, si aliter quippiam coacti faci-  
ant. quam liberè, vituperandos putes. nemo nostrum  
ignorat, etiam si experti non sumus, consuetudinem re-  
gram: regum autem hæc sunt imperia, Animadverte, & di-  
scipare, & præter rogatum si querare. & illæ minæ, \* Si te  
secundo lumine hic offendero, moriere. quæ non ut delectemur  
solum legere, & spectare debemus, sed ut cavere etiam,  
& effugere discamus. 3. P. 10. Rabinio. 136. (rio cōtinetur.  
Deprecatio est, in qua nō defēso facti, sed ignoscēdi postula-  
Invent

Erasmus

rat stulti

sapiens in i-

tator. ut esset

in-

fidis, dire

Superbe, inis

Ovia. fast. 1.

Invent. 2 118. quod si probare Cæsari possemus in Africa Ligarium omnino non fuisse: si honesto & misericordi mendacio saluti civis calamitosi consultum esse vellemus: tamen hominis non esset in tanto discrimine, & periculo civis retellere, & coarguere nostrum mendacium: & si esset alicuius, eius certe non esset, qui in eadem causa, & fortuna fuisset, sed tamen aliud est errare Cæsarem nolle, aliud nolle misereri. Diceres, *cave* (Cæsar) *credas*: fuit, in Africa Ligarius: tulit arma contra te. Nunc quid dicis *cave ignoscas*. Hæc nec hominis, nec ad hominem vox est. pro Ligario. 148. Causas (Cæsar) egi multas, & quidem tecum, dum te in foro tenuit ratio, honorum tuorum. certè nunquam hoc modo: *ignoscite* (iudices) *erravit: lapsus est: non putavit: si unquam post hæc: ad parentem sic agi solet. ad iudices, non fecit, non cogitavit, falsi, testes, fictum crimen.* dic te (Cæsar) de facto Ligarij iudicè esse: quibus in præsiidiis fuerit, quære, taceo. Ne hæc, quidem colligo, quæ fortasse valerent etiam apud iudicem: legatus ante bellum profectus, relictus in pace, bello oppressus, in eo non acerbus, tum etiam fuit totus animo, & studio tuus. ad iudicè sic agi solet. sed ego ad parentem loquor: *erravi, temere feci, panitet, ad clementiam tuam confugio, delicti veniam, peto, ut ignoscas oro: si nemo impetravit, arroganter: si plurimi, tu idè fer opem, qui spem dedisti, an sperandi Ligario causa non sit cum mihi apud te sit locus etiam pro altero deprecandi? pro Ligario 151.*

<sup>a</sup> *xpeta.*

*Arist. Eth. 3.*

1.

<sup>b</sup> *Isocr. 12.*

<sup>a</sup> Sed quæ necessitate, inciticia, casu, denique quæ motu animi, & perturbatione facta sine ratione sunt, ea defensionè contra crimen in legitimis iudiciis non habent: in liberis disceptationibus habere possunt. Part. 365.

<sup>b</sup> In hijs autem causis, ubi aliquid rectè factū aut concedendum esse factum defenditur, cunn est facti subiecta ratio, sicut ab Opimio, iure feci, salutis omniū & cōservandę reip. causa, relatūq; est ab Decione sceleratissimū quidē civem sine iudicio iure vllō necare potuisti: oritur illa disceptatio, potueritne rectè salutis reipub: causa civē everforē civitatis indemnatum necare. P. 374. Ita quicquid est, in quo quasi certamen est controversiæ quod græcè *κρίσις* dicitur, id ita dici placet, ut traducatur ad perpetuam quæstionem: a. q. ut de vniuerso genere dicatur, nisi cum de vero ambigitur, quod quæti coniectura solet. Orat. 235.

*Stroma Tertium, decima  
Sectio.*



ED in eo genere, in quo, quale sit quid, ambigitur, existit etiam ex scripti interpretatione sepe contentio. Orat. 1. 189. Et quoniam, lege firmitus in controuersis disceptandis esse nihil debet, danda est opera, ut legem adiutricem, & testem adhibeamus, in qua re alij quasi Status existunt novi, qui appellantur *legitimæ disceptationes*: Tum enim defenditur non

<sup>a</sup> *Uind. 1.*

<sup>b</sup> *Stagis 10.*

*mixi. Herm.*

*rixindiaipn.*

*xi.*

<sup>c</sup> *Laert. in*

*Zen. Kipo. m.*

*pi s' d' osav.*

*Hermog. rix.*

*m d' i' p' t' i' u' h.*

*Digest. 1.*

*lit 3.*

*χρίτα.*

id legem dicere, quod aduersarius velit, sed aliud. Id autem contingit cum scriptum ambiguum est, & duæ differentes sententiæ accipi possunt: tum opponitur scripto voluntas scriptoris, ut quærat, ut verbane plus, an sententiæ valere debeant: tum legi lex contraria affertur. Ita sunt tria genera, quæ controuersiam in omni scripto facere possunt, Ambiguum, *discrepantia scripti, & voluntatis, scripta contraria*, Sop. 358. Cum autem plura significatur scripto propter verbi, aut verborum ambiguitatem, ut liceat ei qui contradicat e contrahere significationem scripti quo expediat, aut velit, aut etiam si, ambigue scriptum non sit, vel a verbis voluntatem, & sententiam scriptoris abducere, vel alio si eadem de re contrariè scripto defendere. tum disceptatio ex scripti contentione existit: ut in ambiguis disceptentur & maxime significetur, in scripti sententiæq; contentione, utrum potius, sequatur iudex: in contrarijs scriptis, utrum magis sit comprobandum. Part. 274.

Sunt igitur ambigui duobus aduersarijs præcepta communia. Vterq; enim hanc significationem, qua utetur ipse dignam scripto is prudentia esse defendet: uterq; id, quod aduersarius ex ambiguo scripto intelligendum esse dicet, aut absurdum, aut inutile, aut iniquum, aut turpe esse defendet: aut etiam discrepare cum cæteris scriptis, vel aliorum, vel maxime, si poterit, eiusdem: quamq; defendet ipse, eam rem, & sententiam quemuis prudentem, & iustum hominem si integrum daretur, scripturum fuisse, sed planius, eamque sententiam, quam signi-

significari posse dicit, nihil habere aut captionis, aut vitij. Contrariam autem si probarit, fore, ut multa vitia, stulta, iniqua, contraria consequatur. Part. 378. Sed iam ad te venio.

O sancte Apollo, qui umbilicum terrarum certum obsides, Vnde superstitiosa primum sæua euasit vox fera.

Προηγούμε  
νός τις  
Λοξίης, ἥν στρα  
τίονται ἐπὶ  
Πέρσας, μετὰ  
ἀρχὴν μὲν  
καταλύσει  
Herodotus.  
Κλειώ.

*Tuis* enim oraculis Chrysippus totum volumen implevit partim falsis, ut ego opinor, partim casu veris, ut fit in omni oratione læpissime, partim flexiloquis, & obscuris, ut interprete egeat interprete, & fors ipsa referenda sit ad sortes, partim ambiguas, & quæ ad dialecticum referenda sint. Nam cum fors illa edita est opulentissimo regi Asiæ. *Cræsus Halym penetrans magnam peruersus Oraculum vim.* Hostium vim sese peruersurum putauit, peruertit autem suam, utrum igitur eorum accidisset, verum oraculum fuisset. Cur autem hoc credam vnquam editum Cræso? aut Herodotum cur veraciorem ducam Ennio? num minus ille potuit de Cræso, quam de Pyrrho fingere Ennius? quis enim est, qui credat, Apollinis ex oraculo Pyrrho esse responsurum.

Aio te AEacida Romanos vincere posse?

*Primum* latinè Apollo nunquam locutus est, deinde ista fors inaudita Græcis est. Præterea Pyrrhi temporibus iam Apollo versus facere desierat, postremo quamquam semper fuit, ut apud Ennium est, stolidum genus AEacidarum.

Bellipotentes sunt magi, quam sapienti potentes.

*Tamen* hanc amphiboliam versus intelligere potuisset, *vincere te Romanos*, nihilo magis in se quam in Romanos valere. Nam illa amphibolia, quæ Cræsum decepit, vel Chrysippum potuisset fallere. hæc verò ne Epicurum quidem de Div. 2.

*Ambiguorum* vero cum plura genera sunt, (quæ mihi videntur melius nosse (qui dialectici appellantur) ij autem nostri ignorare, qui non minus nosse debeant) tum illud est frequentissimum in omni consuetudine vel sermonis, vel scripti, cum iccirco aliquid ambigitur, quod aut verbum, aut verba sint prætermissa. Orator 2. 186. Sententias edicti cuiusdam memoriæ mandavi quas videtur ille peracutas putare. Ego autem qui intelligeret, quid dicere veller, adhuc neminem inueni. Nulla contumelia

lia est, quam facit dignus. Primum quid est dignus? Nam etiam malo digni multi, sicut ipse. an quam facit is, qui cū dignitate est? quæ autem potest esse maior? quid est porro facere contumeliam? quis sic loquitur? deinde, *Nec timor, quem denunciat inimicus.* quid ergo? ab amico timor denunciari solet? horum similia deinceps: nonne satius est mutum esse, quam, quod nemo intelligat, dicere? Philip. 196.

Cum autem aliud scriptor sensisse videtur, & aliud scripserit, qui scripto nitetur, cum re exposita recitatione uti oportebit: deinde instare aduersario, iterare, renouare, interrogare, num aut scriptum neger, aut contra factum inficietur. Post iudicem ad vim scripti vocet, hac confirmatione vltus amplifiet rem lege laudanda, audaciamq; confutet eius, qui cum palam contra fecerit, idq; fateatur, adsit tamen, factumque defendat. Deinde infirmat defensionem, cum aduersarius aliud voluisse, aliud sensisse scriptorem, aliud scripsisse dicat, non esse ferendā a quoquam potius latoris sensum quam a lege explicari. Cur ita scripserit, si ita non senserit? cur cū ea quæ plane scripta sint, neglexerit, quæ nunquā scripta sint, proferat? Cur prudentissimos in scribendo viros summę stultitiæ putet esse dānandos? Quid impederit scriptorem, quominus exciperet illud, q̃ aduersarius, tanquam si exceptum esset, ita dicit se secutu n? utetur exemplis ijs, quibus idem scriptor: aut, si id non poterit, quibus alii, q̃ excipiendū putarint, exceperint: querenda etiam ratio est, si qua poterit inveniri, quare nō sit exceptum: aut iniqua lex, aut inutilis futura dicetur, aut alia causa obtemperandi, alia abrogandi: dissentire aduersarii vocem, atq; legis. Deinde amplificandī causa de conseruandis legibus, de periculo rerum publicarum, atq; priuatarum, cum aliis locis, tum in perorando maxime, grauitē erit, vehementerque dicendum Part. 378.

Ille autem, qui se sententia legis, voluntateq; defender, in consilio, atque in mente scriptoris, non in verbis, ac literis vim legis positam esse defendet: quodque nihil exceperit in lege, laudabit, ne diuertracula peccatis darentur, atque ex facto cuiusque iudex legis mentem interpretaretur. Deinde erit vtendum exemplis, in quibus omnis æquitas perturbetur, si verbis legum, ac non sententiis pareatur. Deinde genus eiusdem calliditatis, & calumnie retrahatur in odiū iudicis, cū quadā inuidiosa querela, & si incidit impru-

dentia causa, quæ, non ad delictum, sed ad casum, necessariumque pertineat, quod genus paulo ante attigimus; erit iisdem æquitatis sententiis contra acerbiter verborum deprecandum. Part. 378. Nam ut Antonius coniectura mouenda, aut sedanda suspicione, aut excitanda, incredibilem vim habebat: sic interpretando, in definiendo, in explicanda equitate nihil erat Crasso copiosius. idque cum sæpe alias, tum apud centum viros in<sup>a</sup> M. Curii causa cognitum est. Ita enim multa tum contra scriptum pro æquo, & bono dixit, ut hominem acutissimum Q. Scæuolam, & in iure, in quo illa causa vertebatur, paratissimum obrueret argumentorum, exemplo, tumque copia: atque ita tum ab his patronis æqualibus, etiam consularibus causa illa dicta est, cum uterque ex contraria parte ius ciuile defenderet, ut eloquentium iuris peritissimus Crassus, iuris peritorum eloquentissimus Scæuola putaretur. Brut. 277.

<sup>b</sup> Sin scripta inter se dissentient, tanta series artis est, & sic inter se sunt præterque connexa, & apta, ut, quæ paulo ante præcepta dedimus ambigui, quæque proximè sententiæ, & scripti, eadem ad hoc genus causæ tertium transferantur. Nam quibus locis in ambiguo defendimus eam significationem, quæ nos adiuuat, eisdem in contrariis legibus nostra lex defendenda est. Deinde est efficiendum, ut alterius scripti sententiæ, alterius verba defendamus. Part. 378. <sup>c</sup> Cum esset lex Athenis, ne quis populi scitum taceret, ut quisquam corona donaretur in magistratu prius, quam rationes reculisset: Et altera lex, eos, qui a populo donarentur, in concione donari debere: quia in Senatu Demosthenes curator muris reficiendis fuit, eosque refecit pecunia sua: de hoc igitur Ctesiphon scitum fecit, nullis ab ipso relationibus relatis, ut coronâ aureâ donaretur: eaque donatio fieret in theatro, populo conuocato: qui locus non est concionis legitimæ; atque ita prædicaretur, eum donari virtutis ergo, beneuolentiæque, quam erga populum Atheniensem haberet. Hunc igitur Ctesiphontem in iudicium adduxit Aeschines quod contra leges scripsisset, ut & rationibus non relatis coronâ donaretur, & ut in Theatro, & quod de virtute eius, & beneuolentia, falsa scripsisset, quoniam Demosthenes nec vir bonus esset, nec bene meritus de ciuitate. De Opt. Gen.

Orat. 382.

<sup>a</sup> Huius cause in minimis Cic. Orat. I. 2. in Top. pro. Cecina.

<sup>b</sup> Lucod. 3.

χρ. Αντινομία Hermog.

Τέχνη διαπρα-  
τική. Just.

Triloniano.

<sup>c</sup> Αισχίνης ἀπὲρ

τῆς καὶ πρὸς

τὸν ἀρχόντα

παράνομων

γραφῆν κατὰ

κτισσιδαντος,

ὅτι ἐγραφε πα

ράνομον ψήφισ

μα, αἷς ἀρα δεῖ

ὑπεύθυνον σε

φανώσαι Δη

μονθένην, καὶ ἀ

ναγορεῖσθαι ἐν

τῷ θεάτρῳ, ὅτι

σεφαιὶ ὁ Δη

μος Δημοσθέ

νην χρυσὸν σε

φαινα, ἀρετῆς

ἐνεκα καὶ ἐυνού

ας, ἡς ἐχάνει

ατελεῖ εἰς τὸν

δῆμον τῶν

Ἀθηναίων. ὅς

Iam hoc perspicuum est non magis in legibus, quam in testamentis, in stipulationibus, in reliquis rebus, quæ scripto aguntur, posse controuersias easdem existere. Top. 358.

Quare hæc tibi sint (mi Philo-Cicero) quæ exposui quasi indicia fontium illorum, ad quos si nobis eisdem ducibus, aliove perueneris, tum & hæc ipsa melius, & multa maiora alia cognosces. Part. 379.

ὑποδ. 1.



Ἡ ΤΩΡ μὲν ἀνὴρ ἐυγνώμων  
 Δυναῖδς εἰπεῖν. *Æsch: contra*  
*Ctesiphontem.*

*Vir bonus, dicendi peritus:*  
*Cato in Fabiol. 12. c. 1. Seneca*  
*in proæm. declamat.*

Οὐδεμιᾶς ὁπισήμης ἀφω-  
 ρισμένης. *Arist. ad Theodect.*  
*1. Alexander Aphrodisiam in*

*præfat: in Aristotelis Top.*

ὑποδ. 2.

ὑποδ. 3. f.

Ἡ Ρητορική ἐστιν ἀντίστροφος τῇ Διαλεκτικῇ. *Arist. ad*  
*Theod. 1. 1. c. 1. Alex. Aphrod. in præfat: in Arist. Top.*

Ὁ περικλῆς πάντων τελεώτατος εἰς τὴν ῥητορικὴν. *Plat.*  
*in Phædro.*

p. 2 a.

Ὁ ρῶν ὅπ δόξης ὁπιτυχάνων καὶ παιδείαν ἀποδέχε-  
 καὶ ταῦτα τῆς ἀπὸ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς. *Demosth. ep.*  
*ad Heracleodorum.*

**β** Προσπεσὼν ὁ Περικλῆς Ἀναξαγόρα μετεωρολογίᾳ  
 ἐμπληθεὶς ἐντεῦθεν ἔλκυσεν ἐπὶ τὴν τῶν λόγων τέχνην  
 τὸ πρόστροπον αὐτῇ. *Plat. in Phædro.*

**γ** Μὴ ἔτω με ὑπολάβῃς, ὡς λέγοντος, ὅπ δὲ ἐκάστην τῶν  
 τεχνῶν ἐπίπαθς ἀκριβῶς. *Plato. ἐρας.*

p. 3 g.

Εἰπέ μοι ὦ Γοργία, ἀληθῆ λέγει Καλλικλῆς ὅδε, ὅπ  
 ἐπαγέλλῃ ἀποκρίναθς ὅπ ἅν τις σε ἐρωτᾷ. γοργ. ἀληθῆ,  
 ὦ χαιρεφῶν. *Plato in Gorgia.*

ὑποδ. 4.

Τέχνη ἐστὶ σύστημα ἐγκαταλήψεων ἐγβεγυμνασμένων  
 πρὸς πτέλος ἐυχρησθν τῇ ἐν τῷ βίῳ. *Luciā in Parasitica.*

I

Τέχνην δὲ αὐτὴν ἔφημι εἶναι, ἀλλ' ἐμπειρίαν. *Socra-*  
*tes in Gorgia.*

ὑποδ. 5.

Δύναμις πεὶ λόγον τέλθς ἔχουσα τὸ πείθειν, ὅσον ἐφ'  
 αὐτῇ. *Hermagoras Arist. Top. 1. c. 1.*

Αἴτη

Ἄγει τὰ παθητικὰ τότε, μᾶλλον, ὅταν αὐτὰ φαίνηται μὴ ἐπιτηδεύειν ὁ λέγων, ἀλλὰ γινῶν ὁ καιρός. Longinus.—Si vis me flere, dolendum est primum ipsi tibi—Horat: de arte Poet.

Θακυδίδης μὲν τὸ ἀδρὸν, Λυσίης δὲ τὸ ἰσχνόν, Δημοθέ-  
νης δὲ τὸ μεσόν· παρ' Ομήρου δὲ πάντα. Plut. βίω' Ομήρου.

ὑποδ. 11. 12.

Τὸ δὲ πρότερον, ἔξει ἡ λέξις, ἐὰν ἡ παθητικὴ καὶ ἡθικὴ καὶ τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν ἀνάλογον. Niceph Grego.  
l. 1. c. ult. Marcell: in vita Thucid. Arist. ad Theod: 3. 6.

13.  
ὑποδ. 15.

Secunda Sectio.

Εἶναι δὲ τὴν ῥητορικὴν διαίρεσιν, εἰς τὴν εὐρεσιν, καὶ εἰς τὴν φράσιν καὶ εἰς τὴν τάξιν, καὶ εἰς τὴν ὑπόκρισιν La. in Zen.

ὑποδ. 1.  
ὑποδ. 2.

Πᾶσα γὰρ ἐπιστήμη καὶ τέχνη, καθάπερ δευτερίῳ καὶ βάσει, τῇ φύσει τὴν αὐτῆς συντέλειαν ἐποικοδομεῖ. Niceph. Grego-  
ras: ἔρδοι τις ἢν ἔχαστος εἰδείη τέχνην. Aristoph. in Vesp.

ὑποδ. 3.

Ἐκ τῆς λέγειν τὸ λέγειν πορίζεται.

Φημὶ πολυχρόνιον μελέτην ἔμεναι φίλε καὶ δὴ

Ταύτην ἀνθρώποις τελευτῶσαν φύσιν εἶναι. Arist. eth.

7. c. 10.

Ἡ τέχνη ἐστὶ μαθητεία τῆς φύσεως. Diodor: Siculus. 2.  
ἢ γὰρ τέχνη τὰ μὲν ἐπιτελεῖ, ἀπὸ φύσεως ἀδυνατεῖ ἀπερσάζε-  
σθαι: Arist: 2: Physf. 8.

ὑποδ. 4.

Nostra ad diem dicta fient. docui enim te, fides ἐτυμον  
quod haberet: Fam: 16. ep: 13: Cicero: ἐνθυμήματα δὲ σῶ-  
μα τὴν πίσεως. Arist: ad Theod: 1: c: 1.

ὑποδ. 5.

Ἐπιχειρήματα μὲν ἐστὶ τὰ πρὸς πίσιν τῆς ζήλειας ὑπο-  
κειμένη λαμβανόμενα Minucian' περὶ τῆς ἐπιχειρημάτων.

Εἰσι γὰρ ὁτόπος, ὡς λέγει Θεόφραστος, ἀρχή τις, ἢ σοι-  
χεῖον ὁπχειρήματος. Alex: Aphrod: in Artis Top: εἰς δὲ  
πολλὰ ἐνθυμήματα ἐμπέσσει. Arist: ad Theod: 2: c: 25.

ὑποδ. 6.

Τῶν δὲ πῶς αἱ μὲν ἀτεχνοὶ εἰσὶν, αἱ δὲ ἐντεχνοί.  
ἀτεχνὰ γὰρ λέγω, ὅσα μὴ δι' ἡμῶν πεπόρισται, ἀλλὰ

ὑποδ. 7.

ὑποδ. 8.

προὔπτερον, οἷον μάστιγες, βάσανοι, συλῆραι· ἐν τεχνῇ  
γε, ὅσα διὰ τῆ μεθόδου, καὶ δι' ἡμῶν κατασκευαδῆναι δυνατόν,  
ὥστε δεῖ τέτων τοῖς μὲν χεῖρα, τὰ χεῖρας ἐπὶ δεῖτα,  
*ad Alexand. 5. Theodet. 1. 2*

ὑποδ. 9.

Ὁρισμός ἐστι λόγος σύντομος δηλωτικός τῆ φύσεως τῆ  
ὑποκειμένου πράξεως. *Plat. Spenis primum de finibus moribus.*  
*Alcinous in Epitome. Arist. quod Platon φύσιν, τὸ τί ἦν εἶναι*  
*principat Top. 1.*

ὑποδ. 9. p. 14.

Ἀφορισμός, ὁ περὶ διὰ βραχυτάτων ἅπαντα τὰ τῆ πρά-  
ξεως ἰδία περιορίζει. *Galenus. litius, ait Celsus est, quo-*  
*visq. maxime fluidius a mari peruenit: & laborem Di-*  
*g. 5. τὸ τοῦ εἶναι μόνον, ὁ παρέχει προσβολὴν, καὶ ἐπαφὴν πρὸς*  
*Platon in Sophist.*

*d* *Quadam res corporales sunt, ait Caius, quaedam in-*  
*corporales, Digest. 1.*

*e* *Ius civile, quod ex plebiscitis, senatusconsultis, de-*  
*cretis principum auctoritate prudentium venit. Papini-*  
*anus Digest. 1. Institut.*

*f* Διαιρέσις ἐστὶ γένος ἢ εἰς τὰ προσεχῆ εἶδη τομή. *La-*  
*ert. in Zenone.*

p. 15.

*g* Δέχα μὲν εἰν τὰ γενικώτατα, τὰ δὲ εἰδικώτατα ἐν ἀριθ-  
μῷ μὲν τινι εἶσιν, ὅ μὲν ἀπείρω· τὰ δ' ἄτομα, ἃ πέρα εἰσι τὰ  
μὲν τὰ εἰδικώτατα ἀπείρω. *Porphyr. de specie.*

*b* Ἔστι δὲ τῶ μὴ χαλῶς μέρη δύο· ἐν μὲν τὸ ἀσαφὲς τῆ ἐρ-  
μηνείας κεχρησθῆς· δεύτερον δὲ, εἰ ἐπὶ πλεον ἔρηκε τὸ λόγον  
τῶ δέοντος. *Top. 5. c. 1.*

ὑποδ. 10.

Μερισμός δὲ ἐστὶ γένος εἰς τόπους κατὰ τάξεις. *Laert.*  
*in Zenone.*

ὑποδ. 11.

Τὸ ἐπιχειρεῖν μεταφέρειν τὸ νόμα εἰς τὸν λόγον ὡς μά-  
λις προσήκον ἐκλαμβάνειν, ἢ ὡς καί ται τὸ νόμα.  
*Top. 2. c. 2.*

*n* *Postliminium, ait Paulus, est ius amissa rei recipien-*  
*da ab extraneo, & in statum pristinum restituenda. Dig. 49.*

Δὲ μὲν αἰ πάντες περὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μᾶλλον διὰ  
λόγων ἢ τῆνομα μόνον συνομολογεῖσθαι χωρὶς λόγου. Plat.  
in *hylaeio*.

Παράνυμα δὲ λέγεσθαι, ὅσα ἀπὸ πινος διαφέρουντα τῇ  
πῶσει, καὶ τῆνομα περισηγορίαν ἔχει. Arist. περὶ τῆς κα-  
τηγοριῶν. Porphyrius. Ammonius in eundem locum  
ἐξηγῆσαι.

Aquam pluviam, quae de caelo cadit, atque imbri ex cres-  
cit, sine per se hac aqua caelestis noceat (aut Tubero) sine  
cum alia mixta. ff. 39. Ulpianus.

Γένος ἐστὶ τὸ καὶ πλείονων, καὶ διαφερόντων τὰ εἶδη ἐν  
τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον. Porphyrius περὶ γένους. Arist.  
Top. 1. Metaphys. 4 κα.

Imbre autem crescere eam aquam, quae colorem mu-  
tare, vel increaseret.

Sabinus et Cassius opus manufactum in hanc veni-  
re actionem aiunt, nisi si quid agri colendi causa fiat. sul-  
cos tamen aquarios, qui graecè ἐλίκες, si quis faciat, aquae  
pluviae arcenda actione eum teneri. ff. 39. l. Si cui aqua  
pluviae. Labeo etiam scribit et eundem aiunt, si aqua na-  
turaliter decurrat, aquae pluviae arcenda actionem cessa-  
re. §. 9. Nam ut verius quis dixerit, non aqua, sed loci  
natura nocet. II.

Ἀναγκαῖον, ὧν τὸ γένος κατηγορεῖσθαι, καὶ τῶν εἰδῶν π  
κατηγορεῖσθαι. 2. Top. 2.

Dolum malum ita definit Servius, machinationem  
quādam alterius decipiendi causa, cum aliud simulatur,  
aliud agitur. Ulp. Digest. 4.

Εἶδος ἐστὶ τὸ ὑπὸ γένους περιεχόμενον. Diog. Laert. in  
Zenone. Porphyr. in specie.

Ἐστὶ πρόληψις ἐννοια φυσικὴ καὶ καθόλου.

Ἐννόημα δὲ ἐστὶ φάντασμα διανοίας ἕτερον ὄν, ἕτερον ποῖον  
φαίνεται δὲ τι ὄν, καὶ ὡς φαίνεται ποῖον. Laert. in Zenone.

Εἶδος

ὑποδ. 15.  
p. 18. α.

α Εἶδος ἢ καὶ μέρος ἕτερον ἀλλήλων εἶναι. *Plat: in politia*  
Ἐπιδωκὴ ἢ ἡ ἀπὸ τῆ καθ' ἑαυτὰ ὅτι τὰ καθόλου ἕφοδος. *Top*  
β Τὴν ὁμοιότητα σκεπτόμενον ὅτι ἢ ἢ ἐν ἑτέροις γένεσι  
ὡς ἕτερον πρὸς ἕτερον ἐν ἑτέρῳ τινί, ὥπως ἄλλο ἐν ἄλλῳ *Top*  
1. 131. *Alexand: Aphrod: Schola, Veneta ibid.*

ὑποδ. 16.

Παραδειγμαμάτων ὅτι εἶδη δύο, ἐσὶν ἐν μὲν γὰρ πρὸς αἰσθη-  
τος ἐσὶν εἶδος, τὸ λέγειν πράγματα πρὸς γενημένα, ἐν  
τὸ, αὐτὸν ποιεῖν. τέττε ὅ ἐν μὲν παραβολή ἐν ὅ λόγοι, οἱ οὖν  
Αἰσώπιοι καὶ Λιβυκοὶ. *Arist: ad Theod. 2 c. 19. Mimica*  
*παις* πρὸς τῇ ἐπιχειρηματικῇ αἰνός γὰρ ὅτι καὶ παραίνεσιν τινα πε-  
ριέχει. *Theon: Plut: in Socratis demone* μυθῶδες *Aph-*  
*roditon: in progym: μῦθον c appellat.*

ὑποδ. 17.

ὑποδ. 18.

Διαφορά ἐσιν, ὅτῳ διαφέρει ἑκαστον. *Porph: in Differentia*  
Ἐναντία λέγεται τὰ τε μὴ δύναται ἀμα τὰ αὐτῷ παρ-  
εἶναι ἢ διαφερόντων καὶ γένος, καὶ τὰ πλεῖστον διαφέροντα  
ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γένει, καὶ τὰ πλεῖστον διαφέροντα ἐν τῷ αὐτῷ  
δυναμικῷ, καὶ τὰ πλεῖστον διαφέροντα τῷ ὑπὸ τὴν αὐτὴν δύ-  
ναμιν, καὶ ὧν ἡ διαφορὰ μέγιστη ἢ ἀπλῶς, ἢ καὶ γένος, ἢ καὶ  
εἶδος. *Metaphys: 4: c, 10: De Quanto.*

ὑποδ. 19.

Στέρησις δὲ καὶ ἕξις λέγεται μὲν πρὸς ταυτόν τι. ἐστὶν ἡ  
ὅταν τότε λέγομεν ἑκαστον, ἢ ὅταν ἕξεως δεικτικῶν, ὅταν ἐν  
πέφυκεν ὑπάρχειν, ἢ ὅταν πέφυκεν ἔχειν, μηδ' αὖτως ὑπάρ-  
χειν *Arist: πρὸς τῇ ἀντικειμένων. Gel. ex Herodoto de Cr-*  
*si filio.* Ἀνθρώπου μὴ κλεῖνε Κροῖσον *deq, Athleta Samio-*  
*nomien* Ἀγγλῆς. 5. 9.

ὑποδ. 20.

Ὅσα μὲν ἀντίκεινται ὡς τὰ πρὸς τι, αὐτὰ, ἀπὲρ ἐσὶ, τὰ  
αντικειμένων ἢ ὅπως διήποτε πρὸς ἄλληλα λέγεται. *id ibid.*

ὑποδ. 21.

Κατάφασις λόγος ἐστὶ καταφατικός· ἀπόφασις ἀποφα-  
τικός. *id ibid.*

p. 22. α.

Ἐπὶ δὲ γε τῆς καθάρσεως καὶ τῆς ἀποφάσεως αἰεὶ τὸ  
ἕτερον ἐσὶ ψευδές, τὸ δὲ ἕτερον ἀληθές· *id ibid.*

ὑποδ. 22.  
c. d. c.

Σημεῖον δὲ ἐσὶν ἄλλο ἄλλο, ὅτῳ τυχὸν τῷ τυχόντος, ἢ  
ἅπαν παντὸς, ἀλλὰ τό γε ἐκθισμένον γίνεσθαι πρὸ τῷ πρὸς  
ματ

ατος, ἢ ἅμα τῷ πρᾶγμα, ἢ μετὰ τὸ πρᾶγμα. ἔστι δὲ  
 μὲν τότε γινόμενον μὴ μόνον τῷ γινόμενῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ  
 γινόμενῳ, ἀπ' αὐτοῦ ὅτι καὶ τὸ μὴ γινόμενόν ἐστι μόνον τῷ μὴ ὄντι  
 ἀλλὰ καὶ τῷ ὄντι. ποιεῖ δὲ τῶν σημείων τὸ μὲν οἰεῖσθαι, τὸ δὲ  
 εἶναι: καλλίστην δὲ τὸ εἰδέναι ποιεῖν, δεύτερον δὲ, τὸ δόξαν  
 εἰδανότατην ἐργαζόμενον. *Arist: ad Alexand: 11.*

Δεῖ δὲ τὰς προτάσεις περὶ ἑκάστων ἕτως ἐκλαμβάνειν, ὑποδ. 23.  
c.d.e.  
 ἀποθέμενον αὐτὸ πρῶτον, καὶ τὰς ὁρισμῆς, καὶ ὅσα ἴδια  
 πρᾶγματός ἐστιν· ἔτα μὲν τῆτο, ὅσα ἔπεται πρὸ πρᾶγμα-  
 τος, καὶ πάλιν εἰς τὸ πρᾶγμα ἀκολουθεῖ, καὶ ὅσα μὴ ἐνδέχεται  
 ἀπὸ αὐτοῦ ἀρᾶσθαι. *Arist: c: 27. 1. Analyt: priorum c: 1  
 4: 2. Top:*

Ἀιτιὸν ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα, ἢ δι' ὃ συμβαίνει τί. *Plut:*  
 περὶ τῶν ἀρεσκ. τοῖς φιλοσόφ. 1. 1.

Ἀιτιὸν δὲ λέγεται ἓνα μὲν τρέπον, ὅτι ἔγινεταί τι ὑποδ. 24. c. h  
 ὑπάρχοντος. *Arist: Met: 4. 2. c: Phys: 1. c: 2.*

Ἄλλον δὲ τὸ εἶδος, καὶ τὸ παράδειγμα. τῆτο δὲ ἔστιν ὁ ὑποδ. 25.  
 λόγος τῷ τί ἦν ἐν. *ibid:*

Ἐτι ὁθεν ἡ ἀρχὴ τῆ μεταβολῆς ἢ πρῶτη, ἢ τῇ ἡρημύσει. ὑποδ. 26.  
*ibid:*

*Chrysippus in libro περὶ προνοίας quarto ἐμψύμενην δι-* p. 27. 1. a.  
 φυσικὴν σωτάξιν ὁλων ἐξ αἰδίου τῶν ἐτέρων τοῖς ἐτέροις  
 ἀκολουθῶν. καὶ μὲν πολὺ μὲν ἐν ἀπαραβάτῳ ἔστις τῶν τοιαύ-  
 τος συμποκῆς. *A. Gell: 6. c. 2. Laertius in Zen.*

Τὰ δὲ ὅσα ὡς τὸ τέλος καὶ τὰ γὰρ τὸν τῶν ὁμων. τὸ γὰρ ἐνε- ὑποδ. 27.  
 βέλτιστον, καὶ τέλει τῶν ὁμων ἐξέλει ἐν. *Arist. Met. 4*  
*2. Laer: in Zenone. sed quæso, quid existat acuta c: gra*  
*Cic. ad Att. 12. 6.*

Τὸ διότι ζητῶμεν ἔχοντες τὸ ὅτι ἐνίοτε καὶ ἅμα διήλα ὑποδ. 28.  
 ἔστιν, ἀλλ' ὅτι πρότερόν γε τὸ διότι δυνατὸν γινώσκειν  
 ὅτι. *Arist. 2. post. c. 7. καὶ γὰρ ἐπίσταται μᾶλλον ὁ ἐκ τῶν ἀνω*  
*ῶν αἰτίων εἰδώς. ἐκ τῶν προτέρων γὰρ οἶδεν, ὅταν μὴ*  
*αἰτιατῶν εἰδῇ, ἀλλ' αἰτίων. Arist. post Analyt. 1. 7.*  
 πρῶτον

ὑποδ. 29. α

Πρῶτον μὲν ἐν τῷ πολυχρονιώτερον αἰρετώτερον τῶν  
ποιέτε, καὶ τὸ ἀπλῶς ἀγαθὸν τῶν πνί· καὶ ὁ αὖν μᾶλλον ἐλοι-  
φρόνιμ· ἢ ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ, ἢ ὁ νόμος ὁ ὀρθὸς, ἢ οἱ σπουδαί-  
οι περὶ ἕκαστα αἰρέμενοι, ἢ τοῖς τοῖς, ἢ οἱ ἐν ἐκάστῳ γένει ἐ-  
σήμενες, ἢ ὅσα οἱ πλείους, ἢ οἱ πάντες. *Arist. Top. 3.1.*

b

Τὸ δὲ αὐτὸ αἰρετὸν τῶν δι' ἕτερον αἰρετῶν αἰρετώτερον  
τὸ καθ' αὐτὸ τῶν κατὰ συμβεβηκός. *id. ibid.*

P. 33. b

Ὁ πάντων ἐχόντων μηδὲν θαλέρε διεόμεθα, ἢ ὁ ἐχόντων  
προσδιεόμεθα τῶν λοιπῶν καὶ εἰ τὸδε μὲν ἀνευ τῶνδε αἰρετῶν  
δὲ ἀνευ τῶνδε μή· *Top. 3. c. 2.*

P. 34.

Καὶ τὸ τῶν βαλίων, καὶ τιμιωτέρων ὑπάρχον αἰρετώτερον  
*Top. 3. c. 1.*

b

Εἰ μὲν μᾶλλον εἰκὸς ὑπάρχειν μὴ ὑπάρχει, εἰ δὲ ὡς ἡ

c

Εἰ μὲν ἡ πονεῖς εἰκὸς ὑπάρχειν ὑπάρχει, καὶ ὡς μᾶλλον.

g

Εἰ μὲν ἐν τι δυσὶν ὁμοίως ὑπάρχει, ἢ διότι ὑπάρ-  
χειν, εἰ τῶν ἐτέρων μὴ ὑπάρχει, εἰ δὲ τῶν ἐτέρων· εἰ δὲ θα-  
λερῶ ὑπάρχει, καὶ τῶν λοιπῶν. *Arist. Top. 2. c. 4.*

## Sectio. III.

**Α**Τεχνοὶ γὰρ πῶς αἱ μὴ δὲ τῶν ῥητορῶν καὶ  
διεόμεναι, πλὴν ὅσον εἰς τὸ ἐν καίρῳ αὐταῖς τῶν  
σῆκοντι γράσαντες. *Minucianus* περὶ τῆς ἐπιχειρημα-  
των.

ὑποδ. 1. 2. 3.

Μαρτυρία δὲ ἐστὶν ὁμολογία σωηδότη ἐκοντί. *Arist.*  
*ad Alexand. 14.* περὶ δὲ τῆς μαρτύρων, μάρτυρες εἰ-  
διπλοῖ· οἱ μὲν παλαιοί, οἱ δὲ πρόσφατοι· καὶ τέτων οἱ μὲν  
τέχνοντες τῶν κινδυνῶν, οἱ δὲ ἐκλός. λέγω δὲ παλαιοὺς τῶν  
ποιημάτων. καὶ ὅσων ἄλλων γνωρίμων εἰς κρίσεις φανε-  
ρόν· πρόσφατοι δὲ ὅσοι γνωρίμοι καὶ ἐκρίκασί τι· χρήσιμοι γὰρ  
αἱ τέτων κρίσεις τοῖς περὶ τῆς αὐτῶν ἀμφισβήτη-  
*Arist. ad Theodect. 1. 13.* ἑσάντος δὲ εἰς μὴ ὁμολογία  
εἰ σωηδότης, ἀκονίος δὲ. *Arist. ad Alexand. 14.* ἐχρη-  
δοκί

οἱ πλείους ὅτι ἀνάγκη τις πρόσεσι *Arist. ad Theod. I.*  
 ἡ σωθήκη νόμος ἐστὶν ἴδιος, καὶ κατὰ μέρος, καὶ αἰμαὶ σωθῆ  
 ποιεῖσι τὸ νόμον κύριον, οἱ δὲ νόμοι τὰς κατὰ τὸν νόμον σω  
 καὶ ὅλως αὐτὸς ὁ νόμος σωθήκη τις ἐστίν. *Aristot. ad*  
*theod. I. I 3.* ὅρκος δὲ ἐστὶ μετὰ δέας ὁ ἀληθῆς φά  
 ναπὸ δεικλος *Arist. ad Alexand. I 6.*

ἕκαστος κρινεῖ καλῶς ἃ γινώσκει. *Top. I. Eth. I. c. 3.* P. 38 a  
 ἡμῖν δὲ ἔτις πᾶν ἀπὸ λυγρῶν ἢ τινὰ πολλοὶ P. 40. b.  
 αὐτοὶ φημίζουσιν. *Hesiod. l. 2.* ἔργ. καὶ ἡμερῶν. & *Arist.*  
*7. c. I 3.*

κοινὸς τόπος λόγος αὐξηλικὸς ὅς προσόντων τινὶ κα- ὑποδ. 4.  
 κακῶν. *Ariston. in Prologymnasm.*

ἐγγνώμη ἀπόφανσις μὲν, ἐμὲν τοι παρὶ τὸ καθ' ἕκαστον, ὑποδ. 5.

Ποῖός τις Ἰφικράτης ἀλλὰ καθόλου ἔτε δὲ πᾶν πάντων κα-  
 οἶον, ὅτι τὸ εὐθὺ πρὸς καμπύλῳ ἐναντίον ἀλλὰ περὶ ὁ-  
 αὶ πράξεις ἐστὶ, καὶ αἰρετὰ ἢ φαστικὰ ἐστὶ πρὸς τὸ πρά-  
 ν. *ad Alexand. 10. ad Theod. 2. I 9. Plut. in Homero.*

Et Servius frater tuus, quem literatissimum fuisse in ὑποδ. 6.  
 facile diceret, Hic versus Plautino est, hic est: quod  
 as haberet aures notandis generibus poetarum, & con  
 udine legendi: sic audio Caesarem, cum volumina iam  
 ecerit ἀποφθεγματων si quid afferatur ad eum pro  
 quod meum non sit, reuocare solere. *ep. Fam. 9. 16.*

### Sectio. IIII.

ναγκαῖον ἐστὶν, ὅπερ ἀληθὲς ὃν ἔκ ἐστιν ἐπιδεικνύον ὑποδ. 3. f.  
 ὅς φεῦδος εἶναι. *Laert. in Zenone.*

ἰδανὸν δὲ ἐστὶν ἀξίωμα τὸ ἄγον εἰς συγκατάθεσιν. ὑποδ. 4  
 τ. ibid.

ῶν λόγων εἰδη ὅς διαλεκτικῶν ἐστὶ τὸ μὲν ἐπαγωγὴ, ὑποδ. 5.  
 ἐ συλλογισμός. *Arist. Top. I. c. 10.*

παράδειγμα δὲ καλῶς τὸ ἐπαγωγὴν ῥητορικὴν. *Arist.*  
*theod. I. c. 1.*

ὑποδ. 6.

τὴν ὃ ἀποδείξιν, λόγον, διὰ τῆς μάλλον καταλαμβανόμενων, τὸ ἥττον καταλαμβανόμενον πρὸ πάντων. *Laert. in Zen.*

*Aristoteles, quid syllogismus esset, his verbis definitio-  
λόγος, ἐν ᾧ τεθέντων πινῶν ἑτερόν τι τῶν κειμένων ὅς ἀνάγκης  
συμβαίνει διὰ τῆς κειμένων. Eius definitionis non vi-  
debatur habere incommode interpretatio facta, hoc mo-  
do: Syllogismus est oratio, in qua consensu quibusdam  
concessis aliud quid, quam quae concessa sunt, per ea, quae  
concessa sunt, necessario conficitur. *Ge. l. 1. c. 26.**

m

Ἐπὶ ἀλήθει ὃ ἀληθὲς ἐπικαλεῖται τὸς Στωϊκὲς, καὶ φε-  
δοι φεῦδι. καὶ φεῦδι ἀληθὲς, ὡς τῷ ἱππάρχῳ τῷ γυναι-  
κίῳ τῷ γυν. *Laert. in Zenon.*

ὑποδ. 7.

Λόγος δέ ἐστιν, ὡς οἱ περὶ τὸ Κρίνιν φασί, τὸ σωτηρικὸς ἐκ  
λήμματός, ἢ λημμάτων, καὶ προσλήψεως καὶ ἐπιφορᾶς. *Laert.*

P

Ἀξίωμα δέ ἐστιν ὅστις ἀληθὲς, ἢ φεῦδος, ἢ φαντασία  
αὐτοτελής, ἀποφαντὴν, ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ. *Chrysippus ἐν τοῖς  
ἀλεκλικοῖς ὅροις. Ge. l. 1. c. 8. Laert. in Zen.*

ὑποδ. 13 14.

15. 16. 17.

Ἐἰς τὸ καὶ ἀναπόδεικτοί τινες, τὰ μὴ χρῆσθαι ἀποδείξεως,  
ἄλλοι μὲν παρ' ἄλλοις, ὡς ὅτι τῷ χρυσίππῳ πέντε, διῶν πᾶς  
λόγος πλέκεται. οἱ τινες λαμβάνον ὅτι τῷ πρακτικῷ, καὶ ἐπὶ  
τῷ συλλογισμῷ, καὶ ὅτι τῷ προπικῷ. πρόπος δέ ἐστιν, οἷον ἐστὶ  
μα λόγος. ὅς ὁ τοῦτο, Ἐἰ τὸ αὖ τὸ β'. ἀλλὰ μὲν τὸ πρῶτον  
τὸ ἄρα δεύτερον. λογόποπος δέ ἐστι, τὸ ὅς ἀμφοτέρων σω-  
θετον, οἷον, Ἐἰ ζῇ Πλάτων, ἀναπαύει Πλάτων. ἀλλὰ μὲν τὸ  
πρῶτον. τὸ ἄρα δεύτερον. Πρῶτον δέ ἐστιν ἀναπόδεικ-  
τος, ἐν ᾧ πᾶς λόγος σωλεύεται ἐκ συνημμένου καὶ τῷ ἡγεμέ-  
νου, ἀφ' ὃ ἄρχεται ἰσχυρισμὸν, καὶ τὸ λῆρον ὅτι φέρεται. Ἐἰ  
τὸ αὖ τὸ β'. ἀλλὰ μὲν τὸ αὖ τὸ ἄρα β'. Δεύτερος δέ ἐστιν ἀνα-  
ποδείκτος. ὁ δὲ συνημμένου καὶ τῷ ἀντικειμένου τῷ λήγοντι  
τὸ ἀντικείμενον τῷ ἡγεμένῳ ἔχων συμπέρασμα. ὅς, Ἐἰ  
ῥά ἐστι, ῥῶς ἐστὶν. ἀλλὰ μὴ νύξ ἐστιν. ἐκ ἄρα ἡμέρα ἐστὶν. καὶ  
πρόσληψις γίνεται ἐκ τῷ ἀντικειμένου τῷ λήγοντι, καὶ ἡ  
προσλήψις. ἐκ τῷ ἀντικειμένου τῷ ἡγεμένῳ. τρίτος δ' ἐστὶν ἀνα-  
ποδείκτος.

κλος, ὁ δὲ ἀποφαλικῆς συμποκῆς, καὶ ἐνδὲς τῇ συμποκῇ  
 πέρων τὸ ἀντικείμενον τῷ λοιπῷ οἷον, ἐχίλῃ θηκε Πλάτων  
 ζῆ Πλάτων. ἀλλὰ τὸ τέθνηκε Πλάτων ἔκ ἄρα ζῆ Πλάτων.  
 τὰτος δὲ ἐστὶν ἀναπόδεικτος, ὁ δὲ διεξευμένους, καὶ ἐνδὲς τῇ  
 διεξευμένῳ τὸ ἀντικείμενον τῷ λοιπῷ ἔχων συμπέρασ  
 οἷον, ἢ τοι τὸ πρῶτον, ἢ τὸ δεύτερον. ἀλλὰ μὴ τὸ πρῶτον.  
 ἄρα τὸ δεύτερον. πέμπτος δὲ ἐστὶν ἀναπόδεικτος, ἐν ᾧ  
 ὁ λόγος σωλίσσετο ἐκ διεξευμένους, καὶ ἐνδὲς τῇ τῷ διε-  
 ευμένῳ ἀντικείμενους, καὶ ὅτι φέρει τὸ λοιπὸν οἷον, ἢ τοι ἡμέρα  
 ἔστιν, ἢ νύξ ἐστὶν. ἐχίλῃ νύξ ἐστὶν. ἡμέρα ἄρα ἐστὶν. *Laer. in Ze.*  
 Ἀρνητικὸν δὲ ὅτι τὰ σωεσὺς ὅς ἀρνητικῶς μοίε, καὶ κα-  
 τὰ τὸν ῥημῶνα.

Συμπεπλεγμένον δὲ ὅτιν ἀξίωμα, ὁ ὅτι τινων συμπεπλ. *ὑποδ. 14. p.*  
 ὡν σωδέσμων. *46. α.*

Συμπέπλετο ὁ δὲ, καὶ ἡμέρα ὅτι, καὶ φῶς ἐστὶ. *id: ibid:*  
 Σωημένον μὲν ὅτιν, ὡς ὁ χύσιππος ἐν ταῖς διαλεκτι- *6*  
 καὶ φησὶ, καὶ Διογένης ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ, τὸ σωεσὺς  
 καὶ τὸ εἰσωαπλικῶς σωδέσμων. *id: ibid:*

Ἀλλῶδες δὲ ὅτιν ἀξίωμα τὸ σωλασόμενον διὰ τῶ Δι- *6*  
 οἷον, Διότι ἡμέρα ὅτι, φῶς ὅτι. *id: ibid:*

Διεξευμένον δὲ ὅτιν, ὁ ὅτι τῶ ἡτοι διαξευκτικῶς σωδέσ *ὑποδ. 15.*  
 διεξευκτικῶς, ἡτοι ἡμέρα ὅτιν, ἢ νύξ ὅτι. *id: ibid:*

Ἐπαγγέλλετο ὁ ὅτιν ὁ σύνδεσμος ἔτος, τὸ ἔπεσον τῷ ἀξίω-  
 των φεῦδῳ. *id: ibid:* (*ad Theodect. 2.*)

Καλῶ ὅτι Ἐνθύμημα μὲν ῥητορικὸν συλλογισμὸν. *Arist.* *ὑποδ. 19.*  
 Ἐχίλῃ ἐν τῷ διαγοήματι τῷ σύσασιν. *Demet: Phal: ὅτι ἐρ-*

μείας *Minuc: φεῖ τῷ ἐπίχειρημα: Philor: in Analy: Post. 1.*  
 Διλήμματον, ὅτιν δύο ἐρωτῶντες τῷ ἀντίδικον πρὸς ἑκάτε *ὑποδ. 21.*  
 ὡς εἰς λύσιν παρεσκευασμένοι. *Herm: πεῖ ἐν. 4. 6*

τῶν φησὶ τῷ φωνῇ καὶ τὰ πρῶτα ματα σφισμάτων ἐν φεῦ *ὑποδ. 22, 23.*

ἐνδὲς λόγους καὶ ἀληθεύοντας καὶ ἀποφάσκοντας, Σωρεῖ τὰς  
 τῶ ὁμοίους τέτοις ἐλλειπῆς καὶ ἀπόρους, καὶ περαίνοντας,  
 καὶ καλυμμένους κερατίδας, καὶ ἔτιδας καὶ θεείζοντας. ἔστι  
 ἐγκυκαλυμμένον, ὁ δὲ τοιοῦτος, ἐχίλῃ τὰ μὲν δύο ὁλίγα

ἐστὶν, ἔχι' ὃ τὰ τρία· ἔχι' δὲ καὶ ταῦτα μὲν, ἔχι' ὃ καὶ τὰ τέ-  
σσαρα, καὶ ἔτιω μέχρι τῷ δέκα· τὰ δὲ δύο ὀλίγα ἐστὶ, καὶ τὰ  
δέκα ἄρα, ἔτις δὲ ἐστὶ λόγος συντακτικὸς, καὶ ἔξ ἀορίστου καὶ  
ᾠρισμένου συνεχῶς, πρόσληψιν δὲ καὶ ἐπιφορὰν ἔχων. οἷον,  
εἴ τίς ἐστιν ἐν ταῦθα, καὶ ἐστὶν ἐκεῖνος ἐν Ρόδῳ. *Laet. in Zen.*

## Sectio. V.

ὑποδ. I.

**Α**λλὰ σχεδὸν, ὡς εἰπὴν, κυριωτάτην ἔχει πείρη τὴν  
ἡθῶς. *Arist. ad Theodect. 1. 2. Hermog. περὶ  
λεῶν.*

## Sectio. VI.

**Π** Εὖ τῶν πῶθεν λέγεται τὰς εἴας, καὶ τὰ ἐνδοκι-  
μῶντα, λεκτέον· ποιεῖν μὲν ἔν ἐς τὴν εὐφυῆς, ἢ τὴν  
γυμνασμένον. διῆξαι δὲ τῆς μεθόδου ταύτης. *Arist. ad  
Theodect. 3. 9.*

ὑποδ. 3. b

Καὶ δεῖν, ἔφη Γοργίας, ἥ μὲν σπεσθὴν διαφθεῖναι τῶν  
ἐναντίων γέλωτι, τὸν δὲ γέλωτα σπεσθῆναι, ὁρθῶς λέγειν.  
*ad Theodect. 2. 16.*

Duo deniq. illa, quae facillima videntur, quoniam quae  
difficiliora sunt, non possum, mihi pro meo iudicio sumo.  
Unum, ut molesto aut difficili argumento, aut loco non-  
nunquam nihil omnino respondeam, quod forsitan al-  
quis iure irriserit. Alterum est illud, quod ego oratori  
maximè cauendum et providendum iurito, quodque mi-  
solicitare summe solet: non tam ut pro sim causis, elabora-  
re soleo, quam ut ne quid ob sim: non quin enitendum sit  
in utroq.; sed tamen multo est iurpius oratori, nocuisse  
videri causae, quam non profuisse. *Cic. 2. De Orat.*

Τὸ τὴν ἀντιδίκελον ἰσχυρὸν κρινόμενον ἐκβαλεῖν ἐπιτεχνή-  
σατο Δημοθένης. *Hermog. περὶ μεθόδου διειρότης.*

Κόλλησις, ὅταν ὁ λόκληρον τὸ ἔσθ' ἐμρυῶς κολλήσῃ τὸ  
 λόγῳ. *Andi reliqua. infra Eutrapelum Cyteris accubuit*  
*meo igitur, inquit, conuiuium Cicero ille, quē expecta-*  
*bant, cuius ob os Graij ora obuertebant sua? non me-*  
*hercule sufficatus sum, illam affore, sed tamen ne Ari-*  
*stippus quidem ille Socraticus erubuit, cum esset obiectum*  
*Habere eum Laida: Habeo, inquit, non habeor a Laide.*  
*Græcè hoc melius. tu, si uoles, interpretaberis. ep. ad Fam. 9*  
 26. ἔχω τὴν Λαΐδα, ἐκ ἐχομαι Λαΐδος.

Παρωδία ὅταν μέρος εἰπῶν τῷ ἑσῶς ἕτερον ἐκ τῶν ἰσῶς  
 προσῶν *Hermog: περί μὲθόδου δεινότη. sine dubio errasse nos*  
*confitendum est at semel? at una in re? Immo omnia quæ di-*  
*ligentius cogitata, eò facta sunt imprudentius. ἀλλὰ τὰ μὲν*  
*προσέλιχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ. Cic. ad Att. 10. 14.*

Παροιμία ὅτι λόγῳ ἐπιτελεύτων τὸ παρὲς ἀπαφεία. *παρ. 12.*  
*Erasm. 1. Chiliad: e Donato, Diomede, ceteris.*

## Sectio. VII.

ΤΟΥ κομικῶς λέγειν ἅμα καὶ σκώπτειν ἀρχαίως τρεῖς *παρ. 5.*  
 μέθοδοι, τὸ χεῖρ, παρωδίαν σχῆμα, τὸ παρὰ προσδο-  
 κίαν.

Τὸ ἐναντίας πρὸς τὰς εἰκόνας τῇ φύσει τῆς περιγυμ-  
 νων.

Παρεδόξω quodam modo cognatum est ὀξύμωρον. *Ho- παρ. 23.*  
*mo audacissimus pertinuit, loquacissimus obmutuit: pro*  
*Flacco. Equidē sperabam ita notata me reliquisse genera-*  
*torū meorum, ut cognosci sua sponte possent. Sed quando*  
*tanta fex est in urbe, ut nihil sit tam ἀκύδηρον, quod non*  
*alicui venustū esse videatur: pugna, si me amas, nisi acu-*  
*τα Ἀμφιβολία, nisi elegans παρβολή. nisi παράγραμμα*  
*bellum, nisi ridiculum παρὰ προσδοκίαν, nisi cetera,*  
*quæ sunt à me in 2. libro de oratore per Iulij personam*  
 P *disputata*

disputata à de ridiculis έντεχνα & arguta apparatus, et  
sacramento contendas mea non esse. ep. Fam. 7. 32.

## Sectio VIII.

**Ε**ΣΤΙ δ' αὖτὸ τὸ πάθος καὶ ζήνωνα ἢ ἄλογον καὶ φρόνη-  
σιν ψυχῆς κίνησις, ἢ ὁρμὴ πλεονάζουσα. Laerti: in Zeno-  
none.

Τῶν δ' παθόντων ἀνωλότως κατὰ φησιν ἐκείτων ἐν τῷ δι-  
τάτῳ Περὶ παθῶν, καὶ Ζήνων ἐν τῷ Περὶ παθῶν, ἐπὶ γένη τί-  
τατα, λύπην, φόβον, ἐπιθυμίαν, ἡδονήν. *ibid.*

Ἡδονὴ δὲ ὅτιν ἄλογον ἐπαρσις, ἐφ' αἰρεῖται δοκῆναι παρ-  
χειν. *ibid.*

Ἐπιθυμία δὲ ὅτιν ἄλογον ὀρεξις. *ibid.*

Ὁ δὲ φόβος ὅτιν προδοκία κακῆ. *ibid.*

Καὶ τὴν μὲν λύπην ἐπὶ συστλήν ἄλογον. *ibid.*

Ἔστιν δ' καὶ εὐπαθείας φασὶν τρεῖς, χαρὰν, ἐυλάβειαν, ἡ-  
λυσιν. καὶ τὴν μὲν χαρὰν ἐναντίαν φασὶν ἐπὶ τῇ ἡδονῇ, ἔπει-  
λογον ἐπαρσιν, τὴν δ' ἐυλάβειαν τῷ φόβῳ ἔπει-  
λογον ἐπαρ-  
λυσιν (φοβηθῆσεως μὲν γὰρ τὸ σφοδρὸν ἐδαμῶς, ἐυλαβηθῆσεως  
δὲ) τῇ δὲ ἐπιθυμίᾳ ἐναντίαν φασὶν ἐπὶ τὴν ἐλπίσιν, ἔπει-  
λογον ὀρεξιν. *ibid.*

Ἔστιν δ' ἡ λύπης ἔλεον, φθόνον, ζῆλον, ζηλοτυπίαν, ἀχθῆ-  
ν, ἐνόχλησιν, ἀνίαν, ὁδύνην, σύγχυσιν, ἔλεον μὲν ἔν τῷ  
ὥς ἐπὶ ἀναξίως κακοπαθεῖν. φθόνον δ', λύπην ἐπὶ ἀλλο-  
τρίοις ἀγαθοῖς, ζῆλον ἡ, λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρῆναι,  
αὐτὸς ἐπιθυμεῖ; ζηλοτυπίαν δ' λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρῆναι  
καὶ αὐτὸς ἔχει. ἀχθος δ', λύπην βαρύνεσαν ἐνόχλησιν, λύ-  
πην στενωπὴν, καὶ στενωπὴν πρὸς σκευάζεσθαι ἀνίαν, λύπην  
ἐκ διαπορισμῶν μένεσθαι, ἢ ἐπιλεινομένῳ, ὁδύνην λύπην ὁπ-  
πονον, σύγχυσιν, λύπην ἄλογον, ἀποκνείεσθαι καὶ κωλύεσθαι  
παρόντα σωροῦν. *ibid.*

Ἔστι δ' ἡ φόβον ἀνάγει καὶ ταῦτα, δῆμα, ὄκνος, αἰσχύνη  
κακῆς.

ἡλικίῃς, δόρυχος, ἀγωνία· δαίμα μὲν ἔν ἐστι φόβος δῖος  
 ἡμῶν. αἰσχύνη δὲ φόβος ἀδοξίας. In problema-  
 tis Aristotelis philosophia sciretur est: Διὰ τί οἱ μὲν  
 ἀνθρώποι ἐρυθριῶσιν, οἱ δὲ φοβέμενοι ὠχριῶσιν παρα-  
 πησίων τῶν παθῶν ὄντων: ὅτι τῶν μὲν αἰσχυνομένων δια-  
 χύνηται αἷμα ἐκ τῆς καρδίας εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ σώματος,  
 ὅτι πολλὰ ζῆν. τοῖς δὲ φοβηθεῖσιν σωτρεύεται εἰς τὴν καρδίαν  
 ὥς ἐκλείπειν ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν. Hoc ego Athenis cū  
 Tauronostro legissem, percunctatusq; essem, quid de ratio-  
 ne ista reddita sentiret: Dixit quidem, inquit, probè & ve-  
 rè quid accideret diffuso sanguine aut contracto, sed cur  
 ita fieret, non dixit. adhuc enim queri potest, quam ob cau-  
 sam pudor sanguinem diffundat, timor contrahat, cum sit  
 pudor species timoris, atq; ita definitur, Timor iusta re-  
 prehensionis, ita enim philosophi definiunt: Αἰσχύνη ἐστὶ φό-  
 βος δι' ἧς ψόξ. Gell. 19. 6 ὁκνος ὅ, φόβος μελλέσης ἐνε-  
 ργείας· ἐκπληξίς δὲ, φόβος ἐκ φαντασίας ἀσυνήθους πράξ-  
 ματος· δόρυχος ὅ, ὑπερκατεπείξεως φωνή· ἀγωνία ὅ φόβος  
 ἀδύνατος πράξματος. *ibid.*

τῶν ἡδονῶν τῶν κήλησις, ἐπιχαίρεκακία, τέρψις, διὰ ὑποδ. 10.  
 χυσις κήλησις μὲν ἐστὶν ἡδονή δι' ὧν κατακλῶται· ὅτι  
 χαίρεκακία ὅ, ἡδονή ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς· τέρψις ὅ, ὅτι  
 τέρψις, προπόση τῆς ψυχῆς ἐπὶ τὸ ἀνεμείνον. διὰ χυσις δὲ,  
 ἀνάλυσις ἀρετῆς. *ibid.*

τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν πηται καὶ ταῦτα, πάνης, μῖσος, φιλο- ὑποδ. 11.  
 ταιμία, ὀργή, ἔρως, μῆνις, θυμός. ἐστὶ δὲ ἡ μὲν πάνης, ἐπι- 14. 15. 16.  
 θυμία τις ἐν ἀποτεύξει, καὶ ὅτι κεχωρισμένη ἐκ τοῦ πράγμα- 17. 18. 19.  
 τος, τεταμένη δὲ διακένως ἐπ' αὐτὸ, καὶ σπαιμένη· μῖσος δὲ  
 ἐπιθυμία τις τοῦ κακῶς ἔχειν, καὶ προκοπῆς τινος καὶ  
 ἀπάσεως· φιλονεικία δὲ, ἐπιθυμία τις περὶ ἀίρεσεως· ὀρ-  
 γή, ἐπιθυμία τιμωρίας, καὶ διοκῆντος ἡδονηκέναι ἐπὶ προσκόν-  
 τῳ ἔρως ὅστις ἐπιθυμία τις, ἐχθρὸς περὶ σπεδάμενος· ἐστὶ γὰρ ἐπι-  
 θυμία φιλοποιίας διὰ χάλλος ἐμμανόμενον· μῆνις δὲ ὅστις ὀργή

πεπαλαιωμένη καὶ ἐπίκοιτο, ἐπιτηρητικὴ δέ. ὅπερ ἐμφα-  
νίζεται διὰ τῶνδε.

Ἐπεὶ γὰρ ἡ χόλον καὶ αὐτῆμαρ καταπέφη,

Ἀλλὰ καὶ μελόπαιδεν ἔχει κότον, ὅρρα τελέσῃ.

Ὁ δὲ θυμός ἐστιν ὄργη ἀρχομένη. *Laert in Zenone ea-  
demq, omnia ferè, Aristoteles, ad Theodect. 2. 1. 2. 3. 4. 5  
6. 7. 8. 9.*

Τὸ ἀρρώσημά ἐστι νόσημα μὲν ἀδενείας· τὸ δὲ νόσημα, ὅ-  
πως. 12. 13. ηῖς σφόδρα δοκῶντο αἰρετῶ. *Laert in Zen.*

Ἡτεροφιλανθρωπία ὑπόληψις ἐστὶ τῆς τοῦ ἀργυρίου καλῆς  
εἶναι. *id. ibid.*

ὡς. 20.  
p. 71. c.

Ἀπαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε, ταῦτα μέγ-  
στα φάσκουσιν εἶναι φιλῶν ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβαλέμεναι,  
μὴ δ' ἄλλ' εἴ τῳ ἄλλῳ ταῦτα ἥρμοσε λέγειν, καὶ ἐμοὶ προσ-  
κῆ. *Isocras: περὶ Εἰρήνης. Hermog: περὶ μεθόδου Διονύ-  
σου.*

## Sectio. IX.

Ὅτι δὲν ἔπος ἔτε εὐχερῆσον, ἔτε καλὸν ἀνθρώποις οἷ-  
ον ἡ τάξις. *Xenoph. in Oeconomic. οἰκονομία. Cic. ad  
Att.*

Λόγον μήτε ἀκέραιον εἶναι μήτε ἄπεν ἀλλὰ μέσῳ π-  
ῆχειν, καὶ ἄκρα πρέποντα ἀλλήλοις, καὶ τῷ ὅλῳ γεγραμμένον.  
*Plat. in Phaedro.*

ὡς. 1.

Δεῖ γὰρ ἀρχεῖσθαι ἀπὸ τῶν ἰσχυροτέρων, καὶ λήγειν αὐ-  
τὰ. *Libanius in Demosth: περὶ σεφάνος.*

## Sectio. X.

ὡς. 1.

Ὅτι μὲν τρόπον περὶ ἑνὸς ὀνόματος γίνεσθαι ἀρετὴν βαρβα-  
ρὸς κακία· τὸ δὲ σχῆμα περὶ πλείων ὀνόματα κόσμη-  
σις· ὁ δὲ Σολοικισμὸς ἀκοσμία. *Græcorum Attici ἰσ-  
τὸν βαρβαρον, ἵνα Σόλοικον αἰχερῶν. Latini quoq, antiq.*

*Solæcum facile Solæcismum haud scio, aut Barbaris-*  
*um ante Divi Augusti ætatem an unquam dixerint.*

*A. Gell. Noct. Attic. l. 5. c. 20. l. 13. c. 6. Barbara σολαικα Cic. ad Att. 1, 16. Laert. in Zenone. Gell. 17. 2.*

Πρῶτον μὲν ἔν τῶν τοι ὀνομάτων εἰσὶ τρεῖς ἀπλῆς, ἡ σύν- ὑποδ. 3. f.  
ταυτή, ἡ μεταφέρων. *Arist. ad Alexand. 21.*

Τροπὴ δὲ ἐστὶ τὸ μὴ ἐξ ὑποκειμένου πράγματι, ἄλλο- ὑποδ. 6.  
τρεῖς ὅ σημαντικὸν ὄνομα δεῖναι κοινὸν εἶναι δυνάμενον καὶ  
ἐκ ὑποκειμένου, καὶ τὸ ἐξ ὧθεν ἐμφαινόμενον. ὃ καλεῖται καὶ με-  
ταφορὰ παρὰ πῖς γραμματικοῖς. μεθύει τὰ μεγάλα καὶ πε-  
τραγμένων φίλιπποι. ἐν τῷ Α' καὶ φιλ. *Hermog. περὶ*  
*ὁρέσεων 4.*

Δεῖ ὅ μεταφέρειν ἀπὸ οἰκείων καὶ φανερῶν. *Arist. ad* p. 76. l. sed ea  
c.  
*Theodect. 3. 9.*

Ἀρίστη ὅ δοκεῖ μεταφορὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἡ κατ' ἐνέρ- p. 76. l. and  
quod.  
γιαυ καλεμένη. *Demet. Phaler.*

Μεταφορῶν ὅ τετράρων ἑσῶν ἐνδοκιμύσι μάλιστα αἱ p. 76. l.  
κατ' ἀναλογίαν. *Arist. ad Theodect. 3. 9.* as p. hoc,

Τὰς ὅ μεταφορὰς ἐντεῦθεν οἷς ἐόν ἀπὸ χαλῶν ἢ τῇ φωνῇ, 77. a.  
ἢ τῇ δυνάμει, ἢ τῇ ὀφει, ἢ ἄλλῃ πνι αἰδέσει. *Arist. ad The*  
*odect. 3. 1.*

Τὸ ὅ κύριον καὶ τὸ οἰκείον καὶ μεταφοραῖ μόναι χρήσιμοι b  
ἐκ τῆς τῆς φιλοῶν λόγων λέξιν. *ad Theodect. 3. 1.*

Ὅ ὅ ἀλλὰ μὲν ἀγορεύων τρόπος, ἕτερα ὅ, ὧν λέγει, ση- ὑποδ. 7.  
μάνων ἐπωνύμως Ἀλληγορία καλεῖται. *Heraclides Pon-*  
*tius in Allegoriarum Homericarum præfatuncula.*  
*Hanc Plato ὑπόνοιαν vocat.*

Ἡ μὲν ἀντὶ προσώπων πράγματα, ἢ πρόσωπα πάλιν ἀν- ὑποδ. 9 p.  
τὶ πράγματων μεταλαμβάνειν καὶ Θεκυδίδης σύνηδες. *VI. 76. b.*

*in primam Olynth.*  
*Obsecro vos, quis hoc vestrum non videt, quod for-* ὑποδ. 9. p. 78.  
*una ipsa, que dicitur Caca videt? Philip: 13, 256. Non* l. 2. c. con-  
*sola ipsa fortuna, caca est, sed eos, etiam plerum-* ita.

que efficit cecos, quos complexa est Cic: in Lelio. τὴν  
 πλὴν μοχθηρίαν ἐμφανίσαι βυληθέντες οἱ παλαῖοι γράφον-  
 τες καὶ πλάττοντες αὐτὴν ἐμόνον ἐν εἰδει γυναικὸς κα-  
 θέσαν (καὶ τοὶ τῷ ἴκον ἢ ἀνοίας σύμβολον) ἀλλὰ καὶ  
 δάλιον ἔδωσαν ἐν χεροῖν ἔχειν αὐτῇ, καὶ τοῖν ποδοῖν ὑπὸ  
 δεσφάσιν σφαιρικὴν, ἐσήρησαν καὶ τοῖν ὀφθαλμοῖν, ἐ-  
 δεικνύμενοι διὰ τούτων ἀπάντων τὸ τῆς τύχης ἀσά-  
 Galen. ὅτι τὰς τέχνας περιεπλήκω.

lib. 10.

Συνεκδοχή ἐστὶν ἡ ἀπὸ τοῦ κυρίως σημαυνομένου ἐπερ-  
 ῆς ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ὄντων παρεσῶσα. Plutarchi  
 Homero.

lib. 12.

Ἡ μὲν εἰρωνεία δόξειεν εἶναι (ὡς ὑπολαβεῖν) αἰ-  
 ποήσις ἐπὶ χειρὸν πράξεων καὶ λόγων. Θεοφράστῃ καὶ  
 χαρακτῆρες. Aristiad Alexand: 19. Plutarch: in Ho-  
 mero.

lib. 15.

Διασυρμὸς ἐπεὶ εἰς αὐτὸν λέγωμεν ἀξιοπείσως ὁμιλοῦ-  
 τες. Alexand: περὶ τῶν σχημάτων.

## Stromatis primi Sectio. XI.

lib. 1.

**Η** σωθεσίς ἐστιν, ὡς περ καὶ αὐτὸ Δημοῖ τῶνομα, το-  
 πος θέσις πολλῶν τῶν λόγων μορίων. αὐτὸ καὶ σωθε-  
 πνες εἰς λέξεως καλῶσι. ταῦτα δὲ Θεοδέκῃς μὲν καὶ Ἀρι-  
 τέλης ἀχρι τριῶν προήγαγον, ὀνόματα, ῥήματα, σωθε-  
 μος Dionys: Halicarn: περὶ σωθέσεως ὀνομάτων.

Solacisimus est impar et inconueniens cōpositus in ar-  
 tium orationis. ex Asinio Capitone Gell: 5: 20.

Ὁ δὲ βαρβαρισμὸς ἐκ τῶν κακιῶν λέξεων ἐστὶ παρὰ  
 τοῦ εὐδαιμονόντων Ἑλλήνων. σολοικισμὸς δὲ  
 λόγος ἀκαταλλῆως σωτῆτα γμένος.

lib. 11.

Ἀλλὰ δὲ φίλος ὠφελεῖν βελλόμενος, ἢ παλεμὸς βλά-

τὸν μὲν φίλους κακῶς ἐποίουν, τὸν δὲ ἐχθρὸς ἀφ' ἑαυτοῦ.  
 Gorg: in Palamedio ἀπολογία.

## Sectio. XII.

Τῶν δὲ ῥυθμῶν ὁ μὲν ἡρώος σεμνὸς καὶ λεκτικὸς, καὶ ἀρ- ὑποδ. 3. p. 92.  
 μονίας δέσμενος. *Arist. ad Theodeet. 3.*

Πνεῦμα μὲν ἐστὶ σωθεῖσις ἐπὶ λόγῳ διανοίαν ἀπαρτί- f  
 σα ἐν κώλοις καὶ κόμμασι μετρεμένη πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς  
 ψυχῆς καὶ τὴν φωνὴν τῆς λέγοντος. *Hermog: εὐρέσεων.*

4. Ἐστὶν παῖς δὲ ὡς εἶδη ἀντικείμενα ἀλλήλοις, ὧν τὸ ὑποδ. 6. d.  
 ἀρχὴν ἀρμόττει, ὡς περὶ καὶ χρωματίζονται. ὅς ἐστιν, ὅς ἀρχὴ  
 καὶ μακρὰ, τελευτῶσι δὲ τρεῖς βραχεῖαι. Δαλογενὲς. εἴτε  
 καὶ καὶ χρυσοκόμα. Ἐκατε παῖς Διός. ἕτερος δὲ ἐξ ἑναντίου  
 καὶ βραχεῖαι ἀρχαὶ τρεῖς, καὶ μακρὰ τελευταῖα. μετὰ δὲ  
 καὶ ὡς δατάτ' ὡς καὶ ὡς ἡφάνισεν νύξ. *Arist: ad Theo. 3. 7.*

Ὁ δὲ Γάμος αὐτὴ ἐστὶν ἡ λέξις ἡ τῆς πολλῶν. ὑποδ. 8.

Ὁ δὲ τρεχάϊος κορδακικώτερος. Δηλοῖ δὲ τὰ τετρά- b  
 μετρα.

Τὸ δὲ σχῆμα τῆς λέξεως δεῖ μὴ τε ἐμμητρον εἶναι, μὴ τ' ὑποδ. 11.  
 ἄρρυθμον. ῥυθμὸν δὲ ἔχειν τὸν λόγον, μέτρον δὲ μή. ποίη-  
 σα γὰρ εἶσαι ῥυθμὸν δὲ μὴ ἀκριβῶς. τὴν το δὲ εἶσαι, εἰάν με-  
 τρήτε. *Arist. ad Theodeet. 3. 7.*

Κόμμα ἐστὶ σωθεῖσις διανοίας μικροτέρα καὶ λε. *Hermog:*  
*εὐρέσεων. 4. 4.* ὑποδ. 13.

Κῶλον δὲ ἐστὶ περίοδος τὸ ἕτερον μέρος. ἀπὸ ἡλίσμενης δι-  
 νοίας. *Hermog: ibid. Arist. ad Theodeet. 3. 8.*

Λέγω δὲ περίοδον, λέξιν ἔχουσαν ἀρχὴν καὶ τελευτῶν αὐ- ὑποδ. 14.  
 τὴν καὶ αὐτὴν, καὶ μέγεθος εὐσωώπιον. *Arist. ibid.*

*Hermog: περὶ εὐρέσεων. 4. sed hic patitur modum est, artis*  
*modi: 3. Orat: 149.*

## Sectio. XIII.

ὑποδ. 1.

**Α**λλὰ πάντα τέτρες ἐάσας περὶ ἐκείνας τοῦ λόγου ἐπραγματεύομεν τοὺς περὶ τῶν συμφερόντων τῆς πολιτείας, καὶ πολλῶν μὲν ἐνδυμημάτων γέμοντας, καὶ ὀλίγων δὲ ἀνιδέσιμων καὶ παρυσάσεων καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν τῶν ἐν τῇ ρήτορικῇ διαλαμπυσῶν, καὶ τοὺς ἀκόνοντας ὁπσημαίνεσθαι καὶ διαρκεῖν ἀναγκαζέσθων. Ἰσοσταί. ἐν Παναθην.

Τὸ μὲν τὴν λέξεως τὴν συσχέσιν, τὸ γῆμα ἀπόλλυται. τὸ δὲ διανοίας σχήματ' ἔχον τὰ ὀνόματα κινῆ τις, καὶ ἐτέρων ὀνομασιν ἐνέγκη, τὸ αὐτὸ περὶ ἡμῶν μένει. *Alexand. περὶ σχημάτων.*

ὑποδ. 2.

Ἐπίβλεψις τὸ αὐτὸ παρονομάζει συνημμένη. *Αἰρετ. Alexand. ibid.*

ὑποδ. 3.

Ἀναδίπλωσις, ὅταν τὸ δεύτερον λεγόμενον ἀρχὴ τοῦ πρώτου προηγούμενου τελευτῇ. *id. ibid.*

ὑποδ. 4.

Κλίμαξ ὅταν ἐπὶ πλεονομακύνοντες τὸ προκείμενον καὶ λαίον καθ' ἑκάστον κόμμα τὴν αὐτὴν λέξιν, τελευτήν τὴν καὶ ἀρχὴν ποιήσωμεν. *id. ibid.*

ὑποδ. 6.

Μεταληψίς ἐστιν, ὅταν τις πρώτη λέξις ἐρμηνεύηται διὰ τὸν δευτέρου ταυτοσήμης καὶ ἰσοδυναμίας. αὐτὴ ὅ ἡ δευτέρα ὁμωνύμως, δηλοῖ καὶ πῶς ἐτεροῖον. *Εὐσταθίου.*

ὑποδ. 8.

Ἔστι ὅ ὁ ὑποκορισμὸς ὅς ἐλαττον ποιεῖ καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ γαδόν. *Αἰρετ. ad Theodect. 3. 1.*

ὑποδ. 10.

Ἐπαναφορὰ, ὅταν ἐπὶ πολὺ τὸ ὄνομα ἐν ἀρχῇ καὶ καὶ ἐν ἐτέροις περιόδων πολλάκις πάλιν λαμβάνηται. *Alexand. περὶ τῶν σχημάτων.*

ὑποδ. 11.

Ἀντιστροφὴ, ὡς ἐπὶ ἀναφορὰν ἐρέμεθα. αὐτὴ γὰρ αὐτὴν ἀντιθέτει. *id. ibid.*

ὑποδ. 12.

Συμμετρία, ἢ συμπλοκὴ μικρὸν ἐκ τῶν ἀναφορῶν καὶ τῶν ἀντιστροφῶν σχήμα, ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν ἐτέροις καὶ ἐν τελευτῇ τὴν αὐτὴν λέξιν. *id. ibid.*

Κύκλος ἐστὶ, τὸ ἀφ' ὧν ἂν ἀρξήταί τις ὀνομάτων, εἰς τὰ ὑποδ. 15.  
αὐτὰ καταλήγειν δύνασθαι πάλιν. *Hermog.* περὶ εὐρέσεως

π. 4. 8.

Παρήχησις, ὅταν δύο ἢ τρεῖς ἢ τέσσαρες λέξεις, ἢ ὀνό- ὑποδ. 16.  
ματα εἴπω τις ὁμοια μὲν ἢ χέοντα, διάφορον δ' ἀπλῶσιν ἐ-  
χοντα. *Hermog.* ευρ. 4. 7

Πολύπλωτον, ὅταν ἡγησάντων ἀντωνυμίας ἢ τὰ ὀνόμα- ὑποδ. 17.  
τα εἰς πλήροσι πλώσεισι καὶ πάσας μεταλαμβάνοντες πλέ-  
ωμεν τὸν λόγον. *Alexander.* περὶ τῶν χρημάτων.

Ὁμοιόπλωτον, ὅταν ἡ αὐτὴ πλώσις ἐφ' ἐν ὀνομα πολλάκις ὑποδ. 18.  
ἀναφέρεται.

Ὁμοιοτέλευτα τὰ εἰς ὁμοια καταλήγοντα. *id. ibid.* ὑποδ. 19.

Παρίσωσις γὰρ δὲ μὲν, ὅταν δύο ἴσα λέγεται κῶλα. ὑποδ. 20.

Παρομοίωσις δὲ ὅταν ἡ μείζων τῇ παρῳώτεως. ἐγὼ μόνον  
τα τὰ κῶλα ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ ὁμοια ἐξ ὁμοίων ὀνομάτων *Ari-  
st. ad Alexand. hanc Epicurius ἰσονομίαν ἢ: aequabilem tri-  
butionem: aequilibratam appellat. Cicero. de Nat. deor.*

Ἀντίθετον μὲν ἐν δὲ το ἐναντίαν τὴν ὀνομασίαν ἅμα, καὶ ὑποδ. 21.  
τὴν δύναμιν τοῖς ἀντικειμένοις ἔχον, ἢ τὸ ἕτερον τῶν.  
*Arist. ad Alexand. 23.*

*Fur es, ait Pedio, Pedius quid? crimina rasis*

*Librat in Antihetis doctus posuisse figuras*

*Laudatur Pers. 1. Satyra.*

Ἐναντίον ἐστίν, ὅταν τὸ ἐναντίον κατασκευάζομεν, ἢ λέγο-  
μεν.

Πλάγιον δὲ ὅταν μετὰ τῷ κατασκευάζειν τὸ ἐναντί-  
ον, καὶ ἄλλο τι περαίνει ὁ λόγος. *Hermog.* περὶ εὐρέσεων - 4.

Ἀπύνδετον ἢ Διάλυσις, ὅταν τὸς σωδέσμις αἰρούντες ὑποδ. 25.  
τὸν ὀφείλοντας τὰ κῶλα σὺν ἀπτείν, ἔτω φαιμέν τῷ λόγον.

*Alexand.* περὶ τῶν χρημάτων. ὑποδ. 27.

ὑπερβατόν ἐστιν ἐμόνον χαλὸν χῆμα, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον.  
γίνεσθαι ὅταν τὴν αἰτίαν τῷ λεγομένῳ, ἢν μέλλει ποθεῖν ὁ ἀ-  
προαγής, μέσση ὁ λέγων τάδε *Hermog.* περὶ μεθόδου δεινότη-

- ὑποδ. 30. Ἐπαναλήψις, ὅταν χτ' πλείους φωνὰς ἐπαναλαμβάνῃ  
 μὴ. *Alexand. περὶ ῥημ.*  
 ὑποδ. 31. Παρεμβολὴ μετὰ τὴν χτ' φύσιν σωτάξεως ὁ λόγος ἰδι-  
 αὺν ἔχων διάνοιαν. *id. ibid.*

## Sectio XIII.

**Μ**άλιστα τῶν ἄλλων ποικίλως χρῆσθαι τῷ λόγῳ  
 δὸν ἐξ ἀπάσης ἰδέας συμμιγῆ. *De Demost.* *Hec.*

ὑποδ. 1. Ἐρώτημα, πρὸς ὁ ἀνάγκη ἀποκρίνασθαι δὲ ἀπόφασιν ἢ  
 τάφασιν. *Alexand. περὶ ῥημ.*

ὑποδ. 2. Πῦσμα, πρὸς ὁ διεξοδικῶς ἀπαυτῆσαι δὲ καὶ διὰ τῶν  
 ὄρων. *id. ibid.*

ὑποδ. 3. Ἀντισαγωγὴ, ὅταν ἑτερον ἀνθ' ἑτέρου ἀντιπρὶν, ἀν-  
 ἀγαθὺ κακόν, ἢ ἀντὶ κακοῦ ἀγαθόν. *id. ibid.*

ὑποδ. 4. Προκατάληψις μὲν ἐστὶ, διὰ τῆς τὰ τ' ῥημ' ἀκούοντων ὅτι  
 τιμήματα, καὶ τοῦ τῶν ἀντιλέγειν μελλόντων λόγους πρὸς τα-  
 λαμβάνοντες ὑπεξαίρησομεν τὰς ἐπιφερομένας δυσχερί-  
*Arist. ad Alexand. 17.*

ὑποδ. 5. Διαπόρησις, ὅταν περὶ ἐνὸς πράγματος δύο ἢ καὶ πλεί-  
 ναι ἐννόιας ἔχομεν, ἢ καὶ προσποιούμεθα μὴ ὅσας ἔχουν, ἢ καὶ  
 πορῶμεν καὶ μὴ ἐφιστῶμεν ἐπ' αὐταῖς. *Alexand. περὶ ῥημ.*

ὑποδ. 8. Αποστροφὴ, ὅταν πρὸς ὧπον ἑτερον ἀνθ' ἑτέρου αἰτιώμεθα  
 ἦτοι πρᾶν, ἢ ἐπορῶμεν δέλοντες. *id. ibid.*

ὑποδ. 13. Προδιόρθωσις ἐστὶν, ὅταν μέλλωμεν τι τοῦτο λέγειν,  
 δεῖται τινος θεραπείας, ὥστε μὴ χαλεπῶς αὐτὸ προσδέξασθαι  
 τὸ ἀκροατὴν, καὶ προθεραπεύωμεν αὐτόν.

ὑποδ. 16. Επιδιόρθωσις δὲ δεῖται τῆς μὲν χρείαν τὸ αὐτὸ τῇ προδιόρ-  
 θώσει.

ὑποδ. 17. Ἀμφιδιόρθωσις ἐκ τε τῆς προδιόρθώσεως καὶ ἐπιδιόρ-  
 θωσιν ῥημα μικρόν. *Alexand. περὶ ῥημ.*

ὑποδ. 18. Ἐπιφώνημα μὴ δὲ λόγος ἐξωθεν ὅτι τῷ πράγματι  
 παρ' ἡμῶν λεγόμενος. *Hec. περὶ ἐνδείξεων. 4.*

ὑποδ. 19. Ἐπιμονὴ ἐπὶ πλείον ὅτι τῷ αὐτῷ νοήματι μετὰ τὴν αὐτὴν  
 στίλβει.

- ως ἐπιμονή· *Alexand* περὶ πῶν σχημάτων.
- Συνωνυμία, ὅταν τῷ χαρακτῆρι διαφοροῖς ὀνόμασι, τῇ δὲ ὑπολ. 19.
- ἡμεῖς δὲ αὐτὸ δηλῶσι χρώμεθα. *id. ibid.*
- Ἐπιπροχασμός τὸ πολὺ διεσηκῶτα συνάγει, καὶ ἀξιοπιστίας ὑπολ. 20.
- λέγεται. *id. ibid.*
- Συναφροισμός ἐστὶ συναγωγὴ ἢ πεπραγμένων ἢ πραχ- ὑπολ. 21.
- μα δωαμένων εἰς ἓν κεφάλαιον. *id. ibid.*
- Ἀλλοιολογία, ὅταν προσθέντες τι πρὸς τὸ γεννῆσαι σαφέ- ὑπολ. 33.
- ρον αὐτὸ ἢ αἰτίαν προσαποδίδομεν. *id. ibid.*
- Ἀλλοιολογία, ὅταν ἀπ' αὐτῶν μεθιστῶμεν τὴν αἰτίαν ἐρ' ἔτε- ὑπολ. 24.
- ρον ἔξω τῷ πράγματι ὄν. *id. ibid.*
- Ἐπάνοδος, ὅταν δύο ὀνόματα διάφορα προσθέντες μή- ὑπολ. 28.
- ποτε τῷ νῦν πέραν ἔχοντι ἐπανιῶμεν ὅτι τὰ προκείμενα,
- καὶ τὸ λέγον τῷ νῦν προσαποδιδῶμεν. *id. ibid.*
- Διατύπωσις, ὅταν ἅμα προσώπων καὶ πραγμάτων ὡραίου ὑπολ. 30.
- πράξεων ποιησάμενοι μὴ τοῦ λόγου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐνερ-
- γήματα, καὶ τὰ πάθη καὶ ἔδη διατιθώμεθα. *id. ibi. Gell. 10. 3.*
- Ἐκφρασίον δὲ πρόσωπά τε, καὶ πράγματα, χαίρες τε καὶ τό-  
ποις. *Aphthon. Demet.*
- Περσωνοποιία προσώπου διάπλασις ἥτοι πῶς ἀρχὴν μὴ ὑπολ. 32.
- γενομένην πῶποτε, ἢ γενομένην μὴ, ἢ ἐτι δὲ ὄντος.
- Εἰδωλοποιία μὴ ἢ πρόσωπον ἔχουσα γνώριμον, τεθνηὸς  
καὶ τὸ λέγειν παυσάμενον. *Aphthon.*
- Ἡθοποιία ἢ γνώριμον ἔχουσα πρόσωπον, πλαττομένη ἢ  
μόνον τὸ ἦθος. *Aphthon.*
- Ἔστι ἢ καὶ ἡ εἰκὼν μεταφορᾷ διαφέρει γδμικρόν. Πλάτων ὑπολ. 37.
- ὑποσφαλές τι δοκῇ ποιεῖν μεταφοραῖς μᾶλλον χρώμεν, ἢ  
εἰκασίαις· ὁ μὲν τοι Ξενοφῶν εἰκασίαις μᾶλλον. *Aristot. ad*  
*Theodect. 3. 3. Demetrium Phal.*
- Πείρασσις ἴδιον μὲν δοκῇ ἡμίμα (ἢ) ἢ ποιήσεως. ἔστι δὲ ὑπολ. 41.
- αὐτοῦ εὐρεῖν ὡραῖα Δημοδένει. *Alexand. περὶ τῆς γῆς.*
- Πλεονασμός, ὅταν ἢ τῷ λόγῳ προκείμενον μόριον ἐκ τῶ ὑπολ. 42.
- ἢ τῷ κόσμῳ χάριν ἢ ἡμφάσεως. *Alexand. ibid.* p. 129. f.
- Ἀπο-

ὑποδ. 44.

Ἀποσιώπῃσις ἐστὶ λόγος ὁπλύνων τὸ πρῶτον πῶτον, ἢ πρῶτον πῶτον τὸ γνωσκόμενον, ἢ σιωπῶν τὸ ἀσχετῶν  
 ια *ibid.*

ὑποδ. 46.

Ἐμφάσις, ὅταν π λέγειν μὴ δυνατόμενοι διὰ τὸ κακῶς  
 καὶ παρρησίαν μὴ ἔχειν ἐπὶ σχήματι ἄλλης ἀξιώσεως ἐμφά  
 νομένη π καὶ ἢ σωθεῖσιν τὸ λόγος, καὶ τὸ ἐκ ἐξόν ἐξῆς, αἱ  
 εἶναι τὸ νοῆσαι τοῖς ἀκούσιν, καὶ μὴ ἐπιλήψιμον εἶναι τὸ λό  
 γον. *Hermog.* περὶ εὐρεσ 4.

ὑποδ. 47.

Ἐλλειψις, ὅταν πνοῖται πλέον. *Alexand.* περὶ τῆς  
 σχημ. ὅς. *ibid.* sed sententiole mira σύγχυσις.

ὑποδ. 53.

Ἀσώδιον (ὑπὸ κοινῷ) λέξις ἀπαξ λεγομένη, πολλὰ  
 καὶ ὅ νομένη, καὶ σωτασόμενη. *ibid.*

ὑποδ. 54. p.

1346. *fi.*  
*Gell.* 20.5.

*Qua in loquendo figura nota satis usitataque sum,*  
*Mihi nomen est Iulio, ὅς. mihi nomen est Iulij: tertiam*  
*figuram novam hercle reperi apud Pisonem in secun-*  
*do Annalium. verba Pisonis hac sunt, L. Tarquinium*  
*collegam suum, quia Tarquinium nomen esset, me-*  
*tuere. hoc reindae est, tanquam si ego dicam, Mihi no-*  
*men est Iulium* *Gell.* 15. 29.

ὑποδ. 55.

Πότε παρέλπει καὶ Ἀποσιώπῃσις γίνεσθαι; ὅταν βέλ  
 ῶμεν ἢ ὑπόνοιαν μείζονα κατασῆσαι τὸ πρᾶγμα ὅ ἐν τῇ  
 γνώμῃ ἢ ἀκρόντων, ἢ εἰ λέγοιμεν. *Hermog.* περὶ μεθόδου  
 δεινότητος.

p. 137. 4.

ὑποδ. 57.

Ἀπόφασις τῇ καταφάσει πολὺ ῥ' τῶν δυνάμει, πο  
 τὲ δὲ τὸ ἐλαττον, πολὺ δὲ τὸ πλέον. *Hermog.* *ibid.*  
 Παρέκβασις ἐστὶ λόγος ἐξαγωνίος ῥ', συναγωνιζόμενος ὃ  
 πρὸς τὸ ἀγῶνα. *Vlriani:* εἰς τὸ καὶ Μειδίς.

## Sectio. XV.

ὑποδ. I.

2.3.4.5.

Τὸν Δημοσθενικὸν λόγον τὰ ποιῶν ἄβρι πάδε Σαφί  
 νεια, Μέγας, Κάλλος, γοργότης, ἥθος, ἀλήθεια, δει  
 νότης.

νότης. Σαφηνειαν ὅ λόγος ποιεῖ ευκρίνεια καὶ καθαρότης, ἢ πάλιν ἐναντιόν ἐστιν ἡ περιβολὴ καὶ ἴσι. Μέγεθος πίνυν καὶ ὄγκον λόγος καὶ ἀξίωμα ποιεῖσιν ἰδέαι αἰδῶ. Σεμνότης, Περιβολή, τρυφύτης, λαμπρότης, ἀκμή, καὶ ἔτι ἡ σφοδρότης βραχείᾳ διαλλάττουσα τὴν τρυφύτην. τὸ κάλλος ἐστὶ συμμείγρια μαλῶν καὶ μερῶν μετ' ευχροίας, δι' ὧν λόγος πρὸς γίνεσθαι, εἴτε ἰδεῶν ὅλων μιγνυμένων εἰς ταυτὸν, εἴτε καὶ τὴν συμπληρῶντων ἐκάστην ἰδέαν. Βραχεία ὅ σωλελεῖ πρὸς ἰοργότητην, μέγεθος ὅ διὰ τῆς τμητικῆς γίνεσθαι τύπε ἡθὸς τόνυν ἐν λόγῳ ποιεῖ ὀπίκειν, καὶ ἀφ' ἑλεια, καὶ πρὸς τέτοις τὸ κατ' αὐτῆς ἐμφαινόμενον ἀληθές καὶ ἐνδιάθετον ὃ ἐνδιάθετος καὶ ἀληθὴς καὶ οἷον ἐμφυχος λόγος τὸ μὲν πλεῖστον ἔχει περὶ τὴν μέθοδον καὶ τὰ σχήματα, τήν τε λέξιν, καὶ ὅσα τέτοις ἐπιταί, γίνεσθαι μὴν καὶ κατ' ἐννοίαν. Ἰδιαί γε μὴν εἰσὶν ἐννοιαὶ περὶ τὰς ἀφελείς καὶ ἐπιεικείς αἰσχετλιαστικαί. τὸ μὲν εἰς Νον καὶ κατ' καιρὸν καὶ τὸ ἔτως ἢ ἐκείνως εἰδέναί τ' καὶ διώαδ' χρῆσθαι πασὶν τεύλογων εἰδεσι καὶ πάσαις ἀντιθέσεσι, καὶ πίσειν, ἐννοίας τ' προκαταρκτικαῖς καὶ καταστατικαῖς, καὶ ἐπιλογικαῖς, ἀπλῶς, ὥσπερ ἔφην, τὸ πᾶσι τοῖς πεφυκόσι σῶμα λόγος ποιεῖν χρῆσθαι διωάδ' διόντως, καὶ κατ' καιρὸν, ἢ ὅντως ὅσα δυνάμεις ἐμοιγε εἶναι δοκεῖ *Hermogenes* περὶ ἰδεῶν A', B. *Aristides* περὶ λόγων πολιτικῶν. *Plutarch.* in *Homero*. *Laert* in *Zenone*.

## Sectio. XVI.

**Μ**νήμης δ' ὅτι εἰδέν ἐστι σπουδαιότερον ἀνθρώποις ὥς ἐπ' αὐτῇ εἰπεῖν τί ἀνὰ νηλεξίαν ὄντων ἔχων. *A. Phil.* nos περὶ μνήμης. *Gell.* 8. 7.

*Ufus me genuit: mater me peperit memoria: Sophiam*  
*vocant me Graij, vos Sapientiam; Afranij versus in to-*  
*gata cui Sella nomen est.* *Gell.* 13. 8.

Sectio.

## Sectio. XVII.

**υποδ. 1.** **Ο**θεν ἐρομένη αὐτὸν, τί πρῶτον ἐν ῥητορικῇ ἔπιν, ὑπόκρισις, καὶ ἡ δέυτερον· ὑπόκρισις, καὶ τῆ τρίτον· ὑπόκρισις. *Plutarch: Βίοι τῶν δέκα ῥητόρων.*

**υποδ. 2. f.** Ὑπόκρισις ἐστὶ μίμησις τῆς κατ' ἀλήθειαν ἐκείνου παρσαμένων ἡδῶν, καὶ παθῶν, καὶ διαθέσεων σώματος ἢ καὶ τῶν φωνῆς προσφόρε τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν. *Aristot.*  
Ἐστὶ δ' ὑπόκρισις αὐτὴ μὲν ἐν τῇ φωνῇ, πῶς αὐτὴ δειχθήσεται πρὸς ἕκαστον πάθος· οἷον, πότε μέγαν, καὶ πότε μικρὰ, καὶ μέση, καὶ πῶς τοῖς τόνοις, οἷον, ὁξεῖα, καὶ βαρεῖα, καὶ μέση, καὶ ῥυθμοῖς πρὸς ἕκαστον. *Arist: ad Theodect: 2: 26.*

**υποδ. 3. 4.** Οὕτως ἦσαν σώφρονες οἱ ἀρχαῖοι ἐκείνοι ῥήτορες. ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Αἰσίνησις (ὁ δ' ἀνόμοιον ἔχει ἐπωνυμίαν πμάρχω τελῶν δίκαιον ἐπικαλέμενον) ὥστε οὐκ ἄν πάντες ἐν ἔθει πρᾶττεμεν τὸ ἢ χεῖρα ἐξω ἔχοντες ἀγνῶν, τὸ δ' ἔτι το θρασύ τι ἐδόκει εἶναι *Aeschines* καὶ τιμάρχου· *fert animus calida fecisse silentia turba maiestate mannis. Persius Satyr. 4. de Theophrasto ad populū Ath: deq; Demosthene apud Philippum regem verba facientem. Gell: 8. 8.*

**υποδ. 5.**

Οὕτως δ' ἔρφα τιβέριος ἔτ' ἐνεχάλεσε τι ἀρχὴν ὅτι παρ' αὐτοῦ Καίσαρος δίδρω ἐφ' ἧς αἰετοῦ ἐκαθίζετο καὶ ἐφ' ἧς φάγνη ἐχρήτε. τὸτό δ' ἐπράττε καὶ τῇ τῷ Κικέρωνος ἰσχυρὸς καὶ σεμνυόμενος, ἐφ' ἑκατέρω ὥσπερ ἡ διὰ τὴν γυναικα ῥήτωρ, ἢ διὰ τὴν δίδρων Καίσαρ ἐσόμενος. *Dion. in Tiberio.*

## Secundi Stromatis prima Sectio.

**υποδ. 2.**

**Ε**ΣΤΙ δ' προοίμιον, καθόλου μὲν εἰπεῖν, ἀκροατῶν παρσκευῇ, καὶ τῷ πράγματι ἐν κεφαλαίῳ μὴ εἰδῶσι δῆλωσις, ἵνα γινώσκωσι, περὶ ὧν ὁ λόγος, *πρῶτον*  
καὶ

καὶ ἐπὶ τὸ προσέχειν ὡς ἀκαλέ-  
ται, καὶ καθ' ὅσον τῷ λόγῳ δυνατὸν, ἕως ἡμῖν αὐτοὺ ποι-  
σαι. *Ad Theodect: 3: 12. Ad Alexand: 26.*

Ἐκ τῶν λέγοντων καὶ τῶν ἀκροατῶν, καὶ τῶν πράγματων,  
τῶν ἐναντίων, πρὸ αὐτῶν μὲν τοι καὶ τῶν ἀντιδίκων, ὅσα πε- ὑποδ. 3.  
διαβολῆς λῦσαι καὶ ποιῆσαι ἔστι ὃ ἐχ' ὁμοίως. *ad The-*  
*odect: 3: 12.*

Τὰ δὲ πρὸς τῶν ἀκροατῶν, ἕκτε· τῶν ἕως ποιῆσαι, ὑποδ. 3, 5, 6.  
καὶ τῶν ὀργίσαι, καὶ ἐνίοτε δὲ ἐκ τῶν προσεκτικῶν, ἢ  
ἐναντίων. ἔγ' ὅρ' αἰ συμφέρει ποιεῖν προσεκτι-  
κῶν. Διὸ πολλοὶ εἰς γέλωτα πειρῶνται προάγειν. εἰς  
δὲ ἐνμάθειαν ἅπαντα ἀνάξει, ἐάν τις βέλῃται, καὶ τὸ ἐπι-  
κὴ φαίνηται. προσέχουσι γὰρ μᾶλλον τέτοις· προσεκ-  
τικοὶ δὲ, τοῖς μεγάλοις, τοῖς ἰδίοις, τοῖς θαυμαστοῖς,  
τοῖς ἡδέσι. Διὸ δὲ ἐμποιεῖν ὡς περὶ τοῖς τῶν ὁ λόγος. ἐάν  
μὴ προσεκτικὸς ὅπ' μικρὸν, ὅπ' ἐδὲν πρὸς ἐκείνους, ὅπ' λυ-  
περόν· δὲ μὴ λανθάνειν, ὅπ' πάντα ἔξω τῶν λόγων τὰ τοῖαυ-  
τα. πρὸς φαῦλον γ' ἀκροατῶν, καὶ τὰ ἐξω τῶν πράγματων ἀ-  
κούοντα, ἐπεὶ ἂν μὴ τοῖς τοῖς ἢ ἐδὲν δὲ προοιμίε. ἀλλ' ἢ, ὅσον  
τὸ πρᾶγμα εἰπεῖν κεφαλαιωδῶς, ἵνα ἔχη ὥς περὶ σῶμα κε-  
φαλὴν, ἔτι τὸ προσεκτικὸν ποιεῖν πάντων τῶν μερῶν κοινόν,  
ἐάν δὲ ἡ πάντα χ' γ' ἀνιᾶσι μᾶλλον, ἢ ἀρχόμενοι. Διὸ γ-  
λοῖον ἐν ἀρχῇ τάττειν, ὅτε μάλιστα πάντες προσέχοντες ἀ-  
κοῶνται ὡς ὅπως ἂν ἢ χαίρῃς, λεκτέον, καὶ μοι προσέχετε  
ἔν. ἐδὲ γ' μᾶλλον ἐμὸν ἢ ὑμέτερον. καὶ ἐρῶ γ' ὑμῖν, ὡς  
διὸν ἐδὲ πώποτε ἀκηκόατε δεινόν, ἢ ἔτω θαυμαστόν. τῶ-  
ν δὲ ἐστίν, ὡς περὶ ἐφ' ἡ Περὶ δὲ καὶ, ὅτε νυγάζοιεν οἱ ἀκροαταὶ  
παρεμβάλλειν τὴν πεντηκοντοδράμην αὐτοῖς, ὅτι ὃ πρὸς τον  
ἀκροατὴν ἐκ τῆς περὶ ἀκροατῆς, διήλυν. πάντες γ' ἢ διαβά-  
λουν ἢ φόβους ἀπολύοντα ἐν τοῖς προοιμοίοις. ἀναξ' ἐρῶμεν  
ἔχ' ὅπως σπεδῇς ὑπὸ τῇ προοιμιάζῃ. καὶ οἱ πονηρόν τὸ  
πρᾶγμα ἐχόντες ἢ δοκῶντες. πανταχ' γ' βέλτιον διατρέ-  
ψαι, ἢ ἐν τῷ πράγματι. Διὸ οἱ δ' ἄλλοι, ἐπὶ τὰ ἐρωτώμενα  
λέγουσιν,

λέγουσιν, ἀλλὰ τὰ κύκλω, καὶ προσμαζόνται. *Arist. ad Theodeet. I. 13.*

ὑποθ. 7.

Ἐξ ἐφόδου ποιήσει προοίμιον, ὁ μὴ ἄπ' αὐτῶ τῷ περὶ μέ-  
τῃ προκειμένῳ, ἀρξάμενθ', in *Arihion. comment.*

Καιρὸς ὅτ' ἐπεριπλοκῆς τριπλῆς, ὅταν ἀσχερὰ ἢ τὰ λε-  
γόμενα, ὅταν λυπηρὰ ἢ τοῖς ἀκέουσιν; ὅταν ἐπαχθῇ τοῖς  
λέγουσιν. *Hermog. περὶ μεθόδου δεινότητος.*

ὑποθ. 13.

Τὸ μὲν ἀπὸ καιρῶ χαλῆμενον προοίμιον ἄφατόν τινα τῷ  
ὑπερβολὴν τ' δυνάμει ἔχει, εἰάν ἐυρεθῇ. *Hermog. περὶ προοιμίων.*

## Sectio II.

ὑποθ. 1.

ἡγήσεις μὲν ἐστὶ πάντος προβλήματος αὐτὸ τὸ πρῶτον  
Δ μα, ὅς ἔσωθήσεται ἢ ὑπόθεσις. *Hermog. περὶ προοιμίων.*

ὑποθ. 2. 3. 4. ῥήσεων. 2. 1.

Ὅταν δὲ αὐτοὶ δημιουργοῦντες ἢ παρεληλυθότων τι δι-  
εξίωμεν, ἢ τὰ παρόντα δηλώμεν, ἢ τὰ μέλλοντα προλέγωμεν  
δεῖ τέτων ἕκαστον ποιεῖν βραχέως καὶ σαφῶς, καὶ μὴ ἀπίστω  
σαφῶς μὲν, ὅπως καταμάθωσι τὰ λεγόμενα πράγματα  
σωτόμως δὲ ἵνα μνημονεύσωσι τὰ ῥηθέντα· πρῶτος δὲ, ὡς  
πῶς μὴ πρὸ τῶ ὅτι πείσεται καὶ ὅτι δικαιολογίαις βεβαιῶσαι τὸ  
λόγον ἡμᾶς, τὰς δὲ ἡγήσεις ἡμῶν οἱ ἀκούοντες ἀποδοκιμά-  
σωσι, σαφῶς μὲν ἐν δηλώσομεν ἀπὸ ἢ ὀνομάτων ἢ ἀπὸ ἢ  
πραγμάτων. ἀπὸ μὲν ἢ ἢ πραγμάτων, εἰ μὴ ὑπερβα-  
τῶς αὐτὰ δηλώμεν, ἀλλὰ τὰ περὶ τα πραχθέντα, ἢ πρατ-  
τόμενα, ἢ πραχθησόμενα, περὶ τα λέγωμεν, τὰ δὲ λοιπὰ  
ἐφεξῆς τάττωμεν· καὶ εἰ μὴ προαπολιπόντες τὴν τάξιν  
περὶ ἣς ἀνέγχεσθαι λέγειν, δι' ἐτέρων ἐξαγείλωμεν  
ἀπὸ μὲν ἢ ἢ πραγμάτων σαφῶς, ὥτως ἐρεῖμεν. ἀπὸ δὲ ἢ  
ὀνομάτων, εἰ ὅτι μάλιστα τοῖς οἰκείοις ἢ πραγμάτων ὀνο-  
μασι τὰς πράξεις προσαγορεύωμεν, καὶ εἰ τοῖς κοινοῖς καὶ  
ὑπερβαλῶς αὐτὰ τιθῶμεν, ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἐχόμενα ἐξῆς τάττωμεν.

ως δὲ, ἐὰν ἀπὸ τῆς πραγμαμάτων καὶ τῆς ὀνομάτων περιαιρῶ-  
μεν τὰ μὴ ἀναγκασίᾳ ρηθῆναι, ταῦτα μόνον καταλείποντες,  
ἐν ἀφαιρεθέντων ἀσαφὲς ἔσται ὁ λόγος, καὶ σωτόμως μὲν, τῶ-  
ν δὲ τρόπον δηλώσομεν, ἐκ ἀπίστων ὅτι ἂν περὶ τὰς ἀπιδά-  
σκειν πράξεις αἰτίας φέρωμεν, παρ' αὐτῶν εἰκότως τὰ λεγόμενα  
δόξει παραχθῆναι, ὅσα δὲ λίαν ἀπίστα συμβαίνοι, δεῖ παρ-  
αίπειν. *Arist. ad Alexand. 27. Hermog. εὐρέσεων. 2.*

Ἔστι δὲ τῆς παρεληλυθότων διήγησις, τῆς ἐνεσώπων ἐν-  
δείξις, τῆς μελλόντων προῶρησις. *Aphth. Comment.*

Νῦν δὲ γελόως τὴν διήγησιν φασὶ δεῖν εἶναι ταχέαν. δεῖ γὰρ  
μὴ μακρῶς διηγεῖσθαι, ὥστε ἐνδεῶς προσιμιάζεσθαι μακρῶς, ἐν  
ταῖς πείσεσι λέγειν, ἐν δὲ γὰρ ἐνταῦθα ὅτι τὸ εὖ ἢ τὸ ταχὺ, ἢ  
τὸ σωτόμως, ἀλλὰ τὸ μέλειως. *Ad Theod. 3. 16. ἔρμω.*  
*περὶ ἀρέσεων 2.*

Τὰ λυπηρόντα καὶ ἀκυσσόμενα σωτομώτατα δημητέον. *ὑποδ. 5. χρ.*  
ταῖς δὲ ἐυφραίνουσιν ἐνδιαφίητον. *Theon. in progymnasma-*  
*is.*

## Sectio III.

Τὸ ἐν ἀρχῇ π λέγειν ὅτι κεφαλαίον, περὶ ὧν τις μέλ- *ὑποδ. I.*  
λει κατασκευάζειν ἢ διδάσκειν οἱ τεχνικοὶ καλεῖται προ-  
κεθεῖν, παλαιοὶ δὲ πλὴν ὑπόχρουν.

## Sectio. IIII.

Ἔστι δὲ κατασκευὴ προκειμένη τινος βεβαιώσεως *ὑποδ. I.*  
πράξεως. *Aphthion. in progymnasma Aristoteles.*  
ἐκβεβαιώσεως appellat. *ad Alexandr. si vni-*  
*quam mihi ἐπιχειρήματα suppediauerunt illo tempore.*  
*Ald. & Lamb. Si vniquam mihi περίεργα, ἢ καρποὶ*  
*ἐνθυμήματα, ἢ κατασκευαὶ suppedir. Cic. ad Att. I.*  
*ep. II, τελικὰ κατασκευῆς κεφάλαια γόμμου, δίκαιον,*

συμφέρον, ἰένδ' ὅξον, δυναλὸν, σαφές. *Αρθήθον. in progymn.*

χρία.

Ἐἴτε κατασκευάζοιμεν, ἢ τε λύοιμεν, ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας  
σφες τῶν νοημάτων τοῖς ὁπὶ χειρήμασι. *Hermog. 3. 4. φεί  
εύρ.*

ὑποδ. 3.

Ἀνασκευὴ, ἀναβοή, προκειμένῃ πινθ' ἀνέγματος.  
*Αρθήθον. in progymn.*

Ἀντιπρότασις, ἢ τῆς λύσεως ἐπαγγελία. ἢ λύσις, ἢν ποι-  
μεθα ἐκ τῆς ἑπὶ χειρημάτων κατασκευῆς. *Hermog. εύρ. 3*  
ἢ καὶ τὸ ἀδυναλὸν, ἢ καὶ τὸ ἀνακόλουθον, ἢ καὶ τὸ αἰσχερόν, ἢ  
καὶ τὸ ἀσέβες, ἢ καὶ τὸ ἄδικον, ἢ καὶ τὸ τῇ φύσει πολέμιον  
καθ' ὅς τρόπους ἀνασκευάζοιμεν μάλιστα τὰ διηγήματα ἐκ  
ἐλλόντες ὡς ἄπιστα. *Hermog. εύρέσεων. 4. 12. Αρθήθον. in  
progymnasm.*

ὑποδ. 4.

Ἐστὶ ὃ λύειν ἢ ἀντισυλλογισάμενον, ἢ ἔνστασιν ἐνεγκόνη  
*Arist. ad Theod. 2. 25.*

Ἐνστασις μὲν ἀναιρεῖ τὸ λεγόμενον ὡς ἐκ ὄν.

Τὸ βίαιον δὲ παρίσῃσι τὸ λεγόμενον τὸ ἐναντίον. *Hermog.  
εύρέσεων. 3. 5.*

## Sectio. V.

ὑποδ. 2.

**Ο** δὲ ἐπίλογος σύγκειται ἐκ τετάρων, ἐκ τε τῆς προ-  
έαυτὸν κατασκευάζειν εὖ τῆς ἀκροατῆς, καὶ τῆς ἐναντίας  
φραυλὸν, καὶ ἐκ τῆς αὐξῆσαι καὶ λαμπρῶσαι, καὶ ἐκ τῆς εἰς τὰ πάθη  
τῆς ἀκροατῆς καταστῆσαι, καὶ ὅς ἀναμνήσεως. *Arist. ad Theo.  
3. 18.*

ὑποδ. 6. χρ.

Τὸ μὲν ὁπὶ τέλος ἀναμνήσκειν τὰ ἀποδεδειγμένα ἢ λε-  
λεγμένα οἱ τεχνικοὶ μὲν ἀνακεφαλαιώσιν, οἱ παλαιοὶ δὲ ἐ-  
λῦσιν ἐπ' ἀνοδόν. *Hermog. φεί μεθόδου διενότηθ. Arist.  
ad Alex. 24. παλιολογίαν ἐπὶ τῇ τελευτῇ σωτόμον. τὸ ἢ  
κεφαλαίῳ ἀπομνήσαι Plat. in Phaedro.*

Ἐἰσὶ δὲ δύο ἀνακεφαλαιώσεων ἰσόποι, αἱ δὲ ὁξυραὶ τὰ πρὸ  
λεχθῆναι

προχθέρια φράζων, ἕτερος δ' ὁ ἐπιδρομάδην τοῖς καεῖοις  
μῦθοις ἐπιζιών. *Eustath. Iliad. 4.*

## Stroma tertium prima Sectio:

Πρόβλημα δέ ἐστι διαλεκτικὸν θεώρημα τὸ σωλῆϊνον *ὑποδ. 1.*  
ἢ πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγὴν, ἢ πρὸς ἀλήθειαν καὶ γνῶσιν,  
ἢ αὐτὸ ἢ ὡς σωβεργὸν πρὸς τι ἕτερον ἢ τοιούτων, φεῖ δ' ἢ  
ἐτερέας δοξάζουσιν, ἢ ἐναντίως οἱ σοφοὶ τοῖς πολλοῖς, ἢ  
ἐστέροι αὐτοῖς αὐτοῖς. *Arist. 1. Top. 9.*

Θέσις δέ, ἐστὶν ὑπόβλησις ᾧδ' ἀξίος ἢ γνωρίμων τι- *ὑποδ. 2.*  
νός καὶ φιλοσοφίαν. ἢ περιζών λόγον ἔχουσαν ἐναντίον ταῖς  
δόξαις. *ibi. Arist. hominis ἐπίσκεψιν λογικὴν dicit.*

Σημεῖον οἱ μὲν Διαλεκτικοὶ φασὶν ἀξίωμα ἐν ὕγιει σω- *ὑποδ. 6. 7.*  
μμένον καὶ ἡγόμενον ἐγκαταληπτικὸν τῇ ἀλήθειᾳ. ἢ ὅ  
σημείων τὰ μὲν ὄσιν ἐνδεικτικά, τὰ δ' ὑπομνηστικά. *ὑπομνη-*  
*στικόν, ὁποῖον ἐπὶ τῷ κατὰ τὸ ἐνδεικτικὸν δ' ὡς περ ἐπὶ τῷ γάλα*  
*ἐχέσης. Galen. Περὶ φιλοσόφου ἰστορίας. Arist. ad Theod.*  
*2. 5.*

Περὶ ἀσεῖς ᾧδ' τὸ περιτταῦς αὐτὰς ἐκάστω πρᾶγμα- *ὑποδ. 8.*  
τι. *Hermog. in proleg.* Περὶ ἀσεῖς δέ, τὸ πᾶν ἐν ἡμῖν, καὶ λό-  
γους, καὶ πράγμασι, καὶ δίκαις, καὶ ὑποθέσεσι, καὶ εἰς, τόπος,  
χρόνος, τρόπος, πρόσωπον, αἰτία, πρᾶγμα. *Hermog. περὶ*  
*ἐυρέσεων. 3. 4.*

*Sunt autem haec de finibus ut opinor, retenta, defensa- ὑποδ. 12.*  
*que sententiae: primum simpliciter quatuor: nihil bonum,*  
*nisi honestum, ut Stoici: Nihil bonum, nisi voluptatem,*  
*ut Epicurus: Nihil bonum, nisi vacuitatem doloris, ut*  
*Hieronymus: Nihil bonum, nisi natura primis bonis aut*  
*omnibus, aut maximis frui, ut Carneades contra Stoi-*  
*cos differebat. Hac igitur simplicia: illa mixta:*  
*tria genera bonorum, maxima anima, secunda*  
*corporis,*

corporis externa tertia, ut Peripatetici, nec multo secum  
veteres Academici. Voluptatem cum honestate Clau-  
machus, & Callipho copulavit. indolentiam autem hone-  
stati Peripateticus Diodorus adiunxit. hæ sunt senten-  
tiae, quæ stabilitatis aliquid habeant. Nam Aristonis,  
Pyrrhonis, Herilli, nonnullorumq; aliorum, evanne-  
runt. Hi quid possint obtinere videamus, omissis Stoi-  
cis: quorum satis videor defendisse sententiam. Et  
Peripateticorum quidem explicata causa est: præter,  
Theophrastum, & si qui illum secuti imbecillius hor-  
reant dolorem & reformidant. Reliquis quidem licet fa-  
cere, quod fere faciunt, ut gravitatem dignitatemq; vir-  
tutis exaggerent. Insc. Quæst. 1.5.

## Sectio. II.

ὑποδ. 2.

**Ι**διον δέ ἐστιν, ὃ μὴ δηλοῖ μὲν τὸ τί ἦν εἶναι, μόνον δὲ ὑπέρ-  
χει, καὶ ἀντικατηγορεῖται τῷ πράγματι. Arist. 1. Top.  
cap. 4.

ὑποδ. 4.

Ἡ ποσὶ γραφὴ δέ ἐστι λόγος, ἡ ὑπερβολὴ εἰσαίρων εἰς τὰ πρῶτα,  
ἢ ὅς ἐστι ἀπλῆστερον ἢ τῷ ὅρου δύναμιν περιεργασάμε-  
νον. Laert. in Zenone: quod genus Græci. τύπος, magnus  
ὑπογραφὰς quam ὀρισμὸς vocant. Gell: 1. 25.

ὑποδ. 5.

Περὶ τοῦ ὀρισμοῦ πρότερον ταυτὸν ἢ ἕτερον ἢ πλείονη  
νεῖλαι διακριθῆ. ἀπλῶς δ' ὀρίσκει πάντα λεγέσθω τὰ ὑπὸ τῷ  
αὐτῷ ὄντα μέθοδον τοῖς ὀρισμοῖς. 1. Top. 5. & 7. Top. 1:

## Sectio. III.

ὑποδ. 4.5.

**Λ**έγω δὲ νόμον, τὸν μὲν ἴδιον, τὸν δ' κοινόν. ἴδιον μὲν,  
ἐκάστοις ὠρισμένον πρὸς ἑαυτὴς καὶ τῶν, τὸν μὲν ἀ-  
γραφον, τὸν δὲ γεγραμμένον; Κοινὸν δὲ τὸν κατὰ  
φύσιν.

τῶν δικαίων, καὶ τῶν ἀδίκων ἦν δύο εἶδη. τὰ μὲν γὰρ γεγραμμένα, τὰ δὲ ἄγγραφα. περὶ ὧν μὲν οἱ νόμοι ἀγορεύουσιν, εἰρηλαί. καὶ τὰ ἀγγραφῶν δύο ἐσιν εἶδη. ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ μὲν καθ' ὑπερβολὴν ἀρετῆς καὶ καλίας, ἐφ' οἷς ὀνειδίη καὶ ἐπαινοί, ἀτιμίαι, καὶ πῆμαί, καὶ θωρεαί. τὰ δὲ τῶν ἐν δίκῃ νόμου καὶ ἐγγεγραμμένον ἔλεγμα. *Arist. ad Theodect. I. I. I.*

Νόμος δὲ ἐστὶν ὁμολόγημα πόλεως κοινὸν, διὰ γραμμάτων προσάτιον, πῶς χρὴ πράττειν ἕκαστα. *Arist. ad Alexand. I.*

Εἶναι δὲ τὴν εὐσέβειαν ὅπῃς ἡμῖν θεῶν θεραπεΐας. *Laert. in Zenone.* ὑποδ. 6.

## Sectio. IIII.

Τρία γένη τῶν πολιτικῶν εἰσι λόγων, τὸ μὲν δημηγορηλικόν, τὸ δὲ ὀπιδείλικον, τὸ δὲ δικανικόν. *ad Theod. I. Laert. in Zenone.* εἶδεν δὲ τέτων ἑπτὰ, περὶ πρεσβυλικόν, ἀποπρεσβυλικόν, ἐγκωμιασικόν, ψεκλικόν, κατηγορικόν, ἀπολοσητικόν, καὶ ἐξετασικόν, ἢ αὐτὸ καθ' αὐτὸ, ἢ πρὸς ἄλλο. *Arist. ad Alexand. I.* ὑποδ. 2.

Συλλήβδην μὲν ἔστιν ἐγκωμιασικὸν εἶδος προαιρέσεως, καὶ πράξεων, καὶ λόγων ἐνδόξων αὐξήσεις, καὶ μὴ προσόντων σωοικείωσις. ψεκλικὸν δὲ, τὸ ἐναντίον τέτρω, τῶν μὲν ἐνδόξων ταπείνωσις, τῶν ἀδόξων αὐξήσεις. *ad Alexand. 2.* ἔστι δὲ ἐπαινετὸν λόγον ἐμφανίζων μέγεθος ἀρετῆς, τὸ δὲ ἐγκώμιον τῶν ἔργων ἐστίν. *ad Theodect. I. 7. 3. 13. 3. ex Menandro.*

Ἐπαινετὰ μὲν ἔστι πράγματα τὰ δίκαια, καὶ τὰ νόμιμα, καὶ τὰ συμμέροντα, καὶ τὰ καλὰ, καὶ τὰ ἡδέα, καὶ τὰ εὐραδία πραχθῆναι. *ibid.* ὑποδ. 3. f.

Μετὰ δὲ τὸ προοίμιον διττὸν διελόμενον τὰ ἔξω τῆς ἀρετῆς ἀγαθὰ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ τῇ ἀρετῇ ὄντα, ποιεῖν ἔτω. τὰ μὲν ἔξω τῆς ἀρετῆς εἰς εὐγένειαν, καὶ ῥώμην, καὶ κάλλος, καὶ πλοῦτον· τὴν δὲ ἀρετὴν εἰς σοφίαν, καὶ δικαιοσύνην, ὑποδ. 4. 5.

καὶ ἀνδρείαν, καὶ ἐπιτηδευμάτων ἐνδοξία. τέτων γε τὰ μὲν  
 τῆς δικαίως ἐγκωμιάζει, τὰ δὲ ἐξω κλέπτει. *ad Alexand.*  
 31. *sunt enim in corpore praeipua, pulchritudo, virtus,*  
*valetudo, firmitas, velocitas, (ic. Tisc. 4.*

κα δ. 6.

Ἐι μὲν εὐρίσκοιτο διήγησις καὶ ἐκ τῆς παρελθόντων, καὶ ἐκ  
 τῆς μελλόντων, ἢ ἀπὸ τῆς παρόντων μόνον, ἢ καὶ τῆς δύο καὶ τῶν  
 ἢ καὶ τῆς τριῶν, ἐξεστὶ παρελθόντα ἀπολαβόντα ἐν τῇ δι-  
 ῆσει ἐνδιασκέυως ἀναπληρῶσαι τὸ ἄνω μέρος. εἰ δὲ ἢ  
 τὸ πρᾶγμα ὁρεῖλον διασκευαδῆναι καὶ ἄνω καὶ κάτω, ἐν τῇ  
 διήγησει μνήμην αὐτῶ ποιησόμεθα κατασκευάζοντες  
 αἰτίαις, αἷς ἐφαμέν τινὲ διήγησιν κατασκευάζεσθαι. *Her-*  
*mos. εὐρέσεων. 2.*

Αὐξήσεις δὲ καὶ παπινώσεις συληβδην ἅπαντα π-  
 πιαῦτα τόνδε τὸν τρόπον μελιᾶν, πρῶτον μὲν ἀπορ-  
 νων, ὥστε ἀρετίως μετῆλθον, ὑπὸ τε τετὰ πολλὰ γένη-  
 ας ἢ κακὰ ἢ ἀγαθὰ. εἰς μὲν ὁ τρόπος τῆς αὐξήσεως ὅτις  
 δευτέρως γε, κεκριμένον μεταφέρειν, ἂν μὲν ἐπαινῆς, ἀγα-  
 θόν, ἂν δὲ φέγῃς. κακόν. εἴτα παρίσταναι τὸ ὑπὸ τε  
 λεγόμενον καὶ πρᾶξάλλην πρὸς ἄλληλα, τῶ μὲν ὑπὸ σαυ-  
 τῆς λεγομένον τὰ μέγιστα διεξιῶν, τῶ δὲ ἑτέρῃ τὰ ἐλά-  
 χιστα, καὶ ἕτω μέγα φανῆναι. τίτος πρὸς τὸ ὑπὸ σαυ-  
 τῆς λεγόμενον ἀντιπρᾶξάλλην τελέχισον τῆς ὑπὸ τινὲς αὐ-  
 τῶν ἰδέαν πωλόντων. *Arist. ad Alexand.*

κα δ. 7.

Ἀρετὴ δὲ ἔστι μὲν δύναμις, ὡς διοκῆ, ποριστικὴ ἀγαθῶν  
 καὶ φυλακτικὴ δυνάμις, ἐνεργητικὴ πολλῶν καὶ μεγάλων  
 καὶ πάντων περὶ πάντα. μέρη δὲ ἀρετῆς, Δικαιοσύνη, ἀν-  
 δρεία, σωφροσύνη, μεγαλοπρέπεια, μεγαλοφυχία, ἐ-  
 λευθεριότης, πρᾶξις φρόνησις, σοφία. *Arist. ad Theo-*  
*doct. 1. 7.*

Τῶν δὲ ἀρετῶν, τὰς μὲν πρώτας, τὰς δὲ ταύταις ὑπὸ  
 τεταγμέναις. πρώτας μὲν τάσδε, φρόνησιν, ἀνδρείαν, δ-  
 καιοσύνην, σωφροσύνην. ἐν εἰδει δὲ τέτων, με-  
 γαλοφυχίαν, ἐγκράτειαν, καρτερίαν, ἀλχινοσύνην  
 ἐν βελίαν

ἐν βελίαν. καὶ πῶς μὲν φρόνησιν εἶναι ἐπισήμην κακῶν καὶ  
καθάρων, καὶ ἐδετέρων: τὴν δὲ δίκαιοσυνην ἐπισήμην ὧν αἰρετικόν  
ἐνυλασσητόν, καὶ ἐδετέρων: πῶς δὲ μεγαλοψυχίαν, ὅπως ἡ-  
μέω ἐξιν ὑπεράνω ποιεῖν ἢ συμβαινόντων κοινῇ φάσεων  
καὶ σπουδαίων. πῶς δὲ ἐγκράτειαν, διὰ θείων ἀνυπέρβατον  
κατ' ὁρθὸν λόγων, ἢ ἐξιν ἀήτητον ἡδονῶν: τὴν δὲ καρτε-  
ρίαν, ἐπισήμην ἢ ἐξιν ὧν ἐμμενέειον καὶ μὴ, καὶ ἐδετέρων. πῶς  
δὲ ἀγχινοίαν, ἐξιν εὐρείκην τῆ καθήκοντος ἐκ τῆ παραχρῆ  
μα, πῶς δὲ εὐβελίαν, ἐπισήμην τῆ σκοπεῖσθαι ποῖα καὶ πῶς  
πράττειν, πράττομεν συμφερόντως. *Laeti in Zen.*

Ανάγκη δὲ μεγάλας εἶναι ἀρετάς τὰς τοῖς ἄλλοις χρησι-  
μωτάτας: ἐπὶ ἐστὶν ἡ ἀρετὴ διωάμις, ἐνεργητική. *Arist.* ὑποδ. 8.  
*ad Theodect. 1.7.*

## Sectio. V.

Συμβελῆς δὲ τὸ μὲν προτροπὴ, τὸ δὲ ἀποτροπή. *ad Theo-* ὑποδ. 1.  
*dect. 1.2.*

Τέλος δὲ ἐκάστοις τέτων ἑτερόνδε. καὶ τρισὶν ἑσὶ τρίαι. πρῶ-  
τον συμβελεύοντι, τὸ συμφέρον καὶ βλαβερόν: ὃ μὲν γὰρ προ-  
τρέπων, ὅς βέλτιον συμβελεύει, ὃ δὲ ἀποτρέπων, ὡς χεῖρον  
ἀποτρέπει: τοῖς δὲ δικάζομένοις τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἀδίκον.  
τοῖς δὲ ἐπαινεῖσι καὶ φέγγει τὸ καλόν, καὶ τὸ αἰσχρόν, *ad*  
*Theodect. 1.3.*

Προτροπὴ μὲν ἐστὶν ὅπῃ προαιρέσεις, ἢ λόγους, ἢ πρά- L. villa.  
ξεις παράκλησις. ἀποτροπὴ δὲ ὑπὸ προαιρέσεως, ἢ λό-  
γων, ἢ πράξεων διακάλυψις. τὸν μὲν προτρέποντα χρη-  
στικὴν ταῦτα, ἐφ' ἃ παρακαλεῖ, δίκαια ὄντα, καὶ νό-  
μιμα, καὶ συμφέροντα, καὶ καλὰ, καὶ ἡδέα, καὶ ἑαδία παρα-  
καλεῖ: τὴν δὲ ἀποτρέποντα, ὅταν ἐπὶ δυσχερῇ παρα-  
καλῇ, καὶ ὡς ἀναγκαῖα ταῦτα ποιεῖν ἐστὶν. *ad Alexand.*

Πρῶτον μὲν λεκτέον, περὶ ποία ἀγαθὰ ἢ κακὰ, συμφέρον  
 λεύων συμβελεύει. ἐπειδὴν δὲ περὶ ἀπαντα, ἀλλὰ ὅσα ἐνδὲ  
 χεῖρ καὶ γενέσθαι, καὶ μὴ ὅσα ὅς ἀνάγκης ὄντι, ἢ ἔσθαι, ἢ ἀδύνα-  
 τον εἶναι ἢ γενέσθαι, περὶ τέτων ἐκ ἐστὶ συμβεβλή. ad Theod.  
 I. 3.

Αναγκαῖα δὲ τὰ μὴ ἐφ' ἡμῖν ὄντα παύειν, ἀλλὰ ὡς ὅς  
 ἀνάγκης θείας ἢ ἀνθρωπίνης οὐτως ὄντα.

ὑποδ. 2.

Συμφέρον δὲ ὅτι τῷ ὑπαρχόντων ἀγαθῶν φυλακῇ, ἢ τῷ  
 μὴ προσόντων κληῖσι, ἢ τῷ ὑπαρχόντων κακῶν ἀποβολῇ, ἢ  
 τῷ προσδοκωμένων γενήσεσθαι βλαβερῶν διακώλυσις, τὰ  
 δὲ τούτοις ἐναντία ἀσύμφορα.

ὑποδ. 4.

Δυνατὰ δὲ, πάντα τὰ ἐνδεχόμενα γενέσθαι. Ῥᾶδια δὲ,  
 τὰ μὲν ἐλαχίστα χρόνου, καὶ πόρου καὶ δαπάνης ἐπιτελέμενα. Ἡ  
 δὲ αὖ δὲ, τὰ χαρὰν ἐργαζόμενα.

ὑποδ. 5.

Τὸν δὲ ἀποτρέποντα δὲ διὰ τῷ ἐναντίων κώλυσιν ἐπι-  
 ρεῖν, ὡς δὲ δίκαιον καὶ δὲ νόμιμόν ὄντι, καὶ δὲ συμφέρον, καὶ δὲ καλόν  
 καὶ δὲ ἡδύ, καὶ δὲ δυνατὸν παύειν τῶτο. εἰ δὲ μὴ, ὡς ἐρῶδες καὶ  
 ἐκ ἀναγκαίου. Arist. ad Alexand. I.

χρῆμα.

Χρόνοι δὲ ἐκάστων ἐστὶν, τῷ μὲν συμβελεύοντι ὁ μέλλων,  
 περὶ μὲν γὰρ τῷ ἐσομένῳ συμβελεύει, ἢ προτρέπων ἢ ἀποτρέ-  
 πων. τῷ δὲ δικαζομένῳ ὁ γινόμενος. περὶ γὰρ τῷ πεπρα-  
 μένων αἰεὶ ὁ μὲν κατηγορεῖ, ὁ δὲ ἀπολογεῖ. τῷ δὲ ὅτι δεικ-  
 νικῶ κυριώτατος μὲν ὁ παρών. καὶ γὰρ τὰ ὑπαρχόντα ἐπαι-  
 σιν ἢ φέγουσι πάντες προσχρῶνται δὲ πολλάκις καὶ τὰ γιν-  
 ομένα αἰαμιμνήσκοντες, καὶ τὰ μέλλοντα προεικάζοντες. Ar-  
 rist. ad Theodeft. I. 3.

## SECTIO VI.

ὑποδ. 1.

Τ' ΕΛΘ δὲ τοῖς δικαζομένοις τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἀδίκον.  
 Arist. ad Theodeft. I.

Ἔστι δὲ τὸ μὲν κατηγορικόν, συλλήβδην εἰπεῖν ἀμάρ-  
 μάτων, καὶ ἀδικημάτων ὅς ἀγγέλεις. τὸ δὲ ἀπολο-  
 γικόν

ἡλικὸν ἀμάρτημάτων καὶ ἀδικημάτων κατηγορηθέντων, ἢ  
καθυπευθέντων διάλυσιν. ἑκατέρω δὲ τῶν ἐιδῶν διωά-  
ταις τὰς αὐτὰς ἐχόντων, καὶ κατηγορεῖν ἡ μὲν ἀναγκαῖον λέ-  
γειν, ὅταν μὲν εἰς ποινὴν καὶ κατηγορῇ ὡς αἱ τῶν ἐναντίων πρά-  
ξεις ἀδικοὶ καὶ παράνομοι, καὶ τῶν πλείων τῶν πολιτῶν ἀσύμ-  
φοροι τυγχάνουσιν ἔσται. ὅταν δὲ εἰς ἀβελτηρίαν, ὡς αὐτῶν τῶν  
καὶ τῶν πλείων ἀσύμφοροι, καὶ αἰσχεῖς, καὶ ἀηδεῖς, καὶ ἀδύ-  
νατοι ἐπιτελεῖν. τὸ δὲ Ἀπολογητικὸν εἶδος διὰ τριῶν  
μεθόδων συνίσταται, πρῶτον ἀντις ἀπολογίσαιτο, ἢ γὰρ ἀποδιδ-  
κνέον τῶν ἀπολογουμένων, ὡς ἐδὲν τῶν κατηγορουμένων ἐπρα-  
ξεν, ἢ ἐὰν ἀναγκάζεται ὁμολογεῖν, πειρατέον δεικνύναι  
ὅτι νόμον, καὶ δίκαιον, καὶ καλὸν, καὶ συμφέρον τῇ πόλει τὸ πε-  
πραγμένον ἐὰν γε μὴ τίς τοι δύνηται ἀποδείξαι, εἰς ἀμάρ-  
τημα ἢ εἰς ἀπύχνημα ἄσονται τὰς πράξεις, καὶ μικρὰς τὰς βλά-  
βας ἀπ' αὐτῶν γινόμενας ἀποφάινοντα, συγγνώμης τυχεῖν  
παραίτεον.

Ἐν κεφαλῇ μὲν εἰπεῖν, ἢ ὁξέτασις ὅτι προαιρέσεων,  
ἢ πράξεων, ἢ λόγων πρὸς ἑαυτὴν, ἢ πρὸς τὸν ἄλλον βίον ἐστὶν ὑποδ. 2.  
τιμμένων ἐμφάνισις. *Arist. ad Alexand. 3.*

Ἐν τῇ μετὰ τὴν ἀντιμαρτυρίαν ἀντιμαρτυρίᾳ, εἰ δὲ τὸ ἀλῶνα  
ἀντιμαρτυρῇ. ἀντιμαρτυρῇ γὰρ ὅτι. ἀντιμαρτυρῇ δὲ ἢ ἐγγραφῇ, ἢ  
ἀφραφῇ. καὶ μὲν ἐγγραφὸς ὅτιν ἀπαγωγὴ τῆς ἐνθυδικίας καὶ  
ἀφραφὴν ἀπὸ ῥητῆς πνυθ, καὶ ἢ ἡ ζήτησις. ἢ δὲ ἀφραφὸς  
ὅτι μὲν ἀπαγωγὴ τῆς ἐνθυδικίας, καὶ αὐτὴ καὶ ἀφραφὴν ἀπὸ  
ῥητῆς. πῶς ζήτησιν δὲ ἐπὶ ῥητὸν ἔχει, ἀλλὰ περὶ τῆς περὶ  
τῆς ἀφραφῆς. ἐρμωγ. τέχνη διαιρητικῇ.

## Sectio VII.

Ἐστὶν ἢ τὸ μὲν καὶ κατηγορεῖν γράφαι καθ' ἑν, ὡς ἐν ἐκείνῃ, ὑποδ. 1.  
καὶ πῶς ἴσθονε καὶ πῶς ἀξίαν τῆς ἀδικήματος, ἢ τῆς βλάβης  
τῆς ἀπολογουμένου δὲ λαβόντα τὰ χημαῖα δένοντα ὑποδ. τῶν ἀντι-  
μαρτυρῶν ἀντιγράφαι πρὸς ἑαυτὸν. ὡς ἐκ ἐπὶ πράξεν. ἢ πράξας ἐκ  
ἀδικήσεν. ἢ ἀδικήσας ἐλάττον ζήτησις ἀξίος ὅτι τυχεῖν.  
ἐπειτα

ἑπτα νόμιμον ἦν, τὸ καὶ ἡγορον ἀντιγράφαι, καὶ πάλιν ἀπολογέμενον ἀντιθεῖναι ἀμφοτέρων ὃ τῷ ἀντιδίκῳ τὸ γεγραμμένα δις τοῖς δικασαῖς δόντων, τὸ τῆνικαὺτ' αὐτὸ κρίσις ἐγένετο. *Diodorus Siculus De moribus Aegyptiorum. I.*

Ἡ στάσις καλεῖται ἡ ἐν δικαστηρίοις ἀμφισβήτησις ἢ παρὰ τὸ σασιάζειν πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζομένους, ἢ ὅθεν ἡ ἐκάτερον αὐτῶν ἴσαθ' ὅτι ὁ νομίζει δίκαιον. *Hermog. ἡ προλεγ.*

ἡ στάσις. 2.

Ἐστὶ τοῖων ἀμφισβήτησις λογικὴ ὅτι μέρους ἐκ τῶν πρὸς ἐκείνοις κειμένων νόμων, ἢ ἐδῶν περὶ τῶ νομισθέντων δικαίων, ἢ τῶ καλῶ, ἢ τῶ συμφέροντος, ἢ καὶ πάντων ἅμα, ἢ πῶς. *Hermog. τέχνη διαιρετική.*

Ἐστὶ ὁ σοχασμὸς ἀλήθως πράγματι ἔλεγχος ἐστὶς αἰτίας ἀπὸ πνθ' φανερῶν σημείων, ἢ ἀπὸ τῶν περὶ τὸ πρόσωπον ὑποψίας. *Hermog. ibid.*

p. 194. *Leum*  
ἡ στάσις  
ἡ στάσις.

Διπλοῖς ἐν τοῖς σοχασμοῖς κεφαλαίοις χρώμεθα, τὸ ἐκ λήσεσι, καὶ ταῖς διωάμεσι. *Hermog. ἐν ῥέσεων. 4. 14.*

## Sectio. VIII.

ἡ στάσις. 1.

Ἐστὶ ὁ στάσις ὁρικὴ ὀνόματι ζήτησις περὶ πράγματος, ὅθεν τὸ μὴ πέπρακται, ἢ ὅθεν λείπεται πρὸς αὐτοτέλειαν τῶν ὀνμάτων. *Hermog. τέχνη διαιρετική. Κύρος περὶ στάσεων.*

ἡ στάσις. 3. ὁ  
χρ. p. 202.  
prevarica-  
tor. a. d.

*Prevaricator est quasi varicator, qui adversam causam adiuvat, prodit a causa sua. Labeo nomen hoc a varia certatione tractū ait. Digest. l. 47. tit. 15. Vlp. ad edict. 6: Is autē prevaricator propriè dicitur, qui publico iudicio accusaverit. caterum advocatus non propriè prevaricator dicitur: quid ergo de eo fiet, si vè privato iudicio sit publico prevaricatus sit, hoc est, prodiderit causam: prevaricator dicitur extraordinaria. Vlp. 6. ad edict. Vlp. de Proculus officio. 9.*

In ambiguitatibus, quae ex legibus proficiuntur, consu-  
etudinem, aut rerum perpetuo similiter indicatarum au-  
thoritatem vim legis obtinere debere. Severus Impera-  
tor. Digest: 1. 11. 3. Quaest: 1. Callistratus.

Sectio. IX:

Ποιότης ἢ περὶ ῥητῶν ἔχει ἢ ζήτησιν, καὶ νομικὴν, ἢ πε-  
ρὶ πράγμα, καὶ λογικὴν ποιεῖ ἢ εἰσίν: καὶ μὴν ἢ λογικὴ εἰ-  
ς ἢ περὶ πράγματος μέλλοντος εἰ δὲ γενέσθαι τὸ δὲ π, ἢ  
μὴ γενέσθαι, καὶ πραγματικὴν, ἢ περὶ τινος ἤδη γεγονότος καὶ  
δικαιολογικὴν ποιεῖ τὴν εἰσίν.

Πάλιν ὅ αὖ καὶ τὸ τοιαύτης διίχα. Καὶ ὅ φεύγων  
καὶ αὖ εἰσίν καὶ κεκωλύσθαι τὸ πεπραγμένον, ἀντίληψιν  
ποιεῖ. Hermog. τέχνη διαιρητική. Κύρος περὶ εἰσαγωγῶν.

Huius sicuti duas sunt positiones, publicum & privatū:  
publicū ius est, qd ad statum rei Romana spectat: privatū,  
qd singulorum utilitatem. Sunt n: quaedā publicē utilia  
quaedā privatim. publicum ius in sacris, in sacerdotibus, in  
magistratibus consistit. privatum ius tripertitū est. Col-  
lectum etenim est ex naturalibus praeceptis aut gentium,  
aut civilibus. Ius naturale est, quod natura omnia anima-  
lia docuit. Nam ius istud non humani generis proprium:  
sed omnium animalium, quae in terra, quae in mari nascun-  
tur, auium quoq; commune est. Hinc descendit maris atq;  
feminae coniunctio, quam nos matrimonium appellamus:  
hinc liberorum procreatio, hinc educatio. videmus enim  
cetera quoq; animalia, feras etiam, istius iuris peritia  
censeri. Ius gentium est, quo gentes humanae utuntur:  
quod a naturali recedere facile intelligere licet: quia illud  
omnibus animalibus, hoc solis hominibus inter se commu-  
ne sit. Pandect. 1: tit: 1. Ulp: Justin: 1.

Ἐάν ὅ, ὁμολογῇ τι πεποιηκέναι ὡς ἀδίκτημα, Ἀντίθε-  
σις. Hermog. τέχνη διαιρ: Κύρος περὶ εἰσαγωγῶν. Hermog.  
τέχνη διαιρητική.

6 Τίγεται ὅ ἀνίστασιν, ὅταν ὁμολογῶν ὁ φεύγων πεποιηκέναι καὶ τιῶς ἀδίκημα, ἀνθὶς ἄλλοτερον τι ἐνεργέτημα μὴ δι' αὐτὴ τῆ ἀδικήματος πεπραγμένον. *Hermog.* τέχνη διαιρητική.

ὑποδ. 5.

Ἀντέγκλημα, ὅταν ὁμολογῶν ὁ φεύγων πεποιηκέναι τι ὡς ἀδίκημα ἀντεγκαλῇ τῷ πεπονθέντι ὡς ἀξίω παθεῖν, ἢ πέπονθεν. *Hermog.* Κύρος περὶ δάσεων.

ὑποδ. 6. 7.

Ἄν ὅς εἰς ἕτερον τι μεδισαί, ἢ εἰς ὑπεύθυνον τι δυνάμενον γενέσθαι πρᾶγμα ἢ πρὸς ὥπον μεθίσῃσι τὸ ἐγκλημα ὁμολογῶν τι πεποιηκέναι ὡς ἀδίκημα, καὶ ποιῇ μετασασιν ἢ εἰς ὑδυνάμενον ὑπεύθυνον γενέσθαι ἀνεύθυνον ὅς πάντη, καὶ πεποίηκε συγνώμην. *Hermog.* *ibid.*

ὑποδ. 8.

Ἐὰν ἀδίκημα μὴ ἢ γεγονὸς ὁμολογούμενον, λέγῃ δὲ ὁ φεύγων, ἄκων αὐτῷ πεποιηκέναι, ἢ μεταφέρει εἰς πρόσωπον μὴ δυνάμενον διὰ εὐθύνας δύναι τ' αἰτίας, συγνώμικὴν ποιῇ τ' ἑαίνει. *Συγνώμη. Hermog.* *ibid.*

ὑποδ. 9. 10.

Περὶ δὲ διαβολῆς, ἐν μὲν τὸ ἐξ ὧν ἄν τις ὑπόβληται δυσχερῇ ἀπολύσασθαι. ἄλλος τόπος, ὡς ἐστὶν ἀμάρτημα, ἢ ἀτύχημα, ἢ ἀναγκαῖον. ὅς Σοφοκλῆς ἔφη, τρέμειν ἔχῃς ὡς ὁ διαβάλλων ἔφη, ἵνα δοκῇ γέρον, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης. *Ad Theodect.* 3. 14.

*Ego autem non tam gongteiam huius timeo, quam perdanagkyn. αἰ γὰρ τῶ τυράννων δειήσεις (inquit Plato) διότι μεμιγμέναι ἀνάγκαις.* *ad Attic.* 9. ep. 15.

## Sectio. X.

ὑποδ. 1.

Τὰς ὅς αὐ νομιναίς τῶ δάσεων ἀνάγκη περὶ ῥητὰ γινεσθαι. ῥητὰ ὅς λέγω, ὅς νόμους, διαθήκας, ψηφίσματα, ἐπισολὰς, κηρύγματα ὡρισμένα πάντα ἀπλῶς τὰ ἐν ῥητοῖς. *Hermog.* τέχνη διαιρητική. Κύρος περὶ δάσεων.

Ἔστι ὅς Ἀμφιβολία ἀμφοιβήσεως περὶ ῥητὸν ἐκ προσφιλίας, ἢ διασάσεως συλλαβῶν γινομένη. *Laert.* in *Zenone*

εἰς αἰσίων *Hermog. τέχνη διαιρετική. Arist. ad Alexand. 33.*

ἵνα καὶ ὁ ῥητορὸν καὶ διάνοια, ὅταν τὸ ἐπὶ τὸ ῥητὸν περὶ αὐτὸν ἵσταται. 2.  
καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἵε τὴν διάνοιαν, θάτερον μέ-  
τρηται ταῖς διανοίαις, ἢ τὸ τοῦ μὲν καὶ, τὸ ῥητὸν ὅτι ὡς α-  
νθρώποι πρῶτον εἰς ταῦτ' αἰσίων τὸ ἀγαθόν τὸ ἐγ-  
γράφει, καὶ ποιεῖ συλλογισμὸν, *Hermog. ibid. Κύριος ὅτι*  
*αἰσίων.*

*Contra legem facit, qui id facit, quod lex prohibet: in fraudem vero, qui salvis verbis legis sententiā eius circumvenit. Paulus ad legē Cinciam. Pandect. l. 1. §. 1. Fraus non legi fit, ubi, quod fieri noluit fieri autē non vetuit id fit: et quod distat rito apodianoias. i. dictū à senectia: hoc distat fraus ab eo, quod contra legem fit. Vlp. ad edict. 4. Pandect. l. tit. 3.*

Ἐστὶ γὰρ Ἀντινομία δύο, ἢ καὶ πλείονων ῥητῶν, ἢ καὶ ἐνός  
διαιρεμένον, μὴ φύσει ἐναντίον, καὶ περισσιν ὁ μάλιστα. *Her-  
mog. τέχνη διαιρετική.*

*Nulla in omnibus prædicti codicis membris Antinomia (sic enim a vetustate Græco vocabulo nuncupatur) aliquem sibi vendicet locum: sed sit una concordia, una consequentia, aduersario nemine constituto. Iustinianus in præfat. Triboniano.*

*Totius opusculi Peroratio:*

Σὺ δὲ ὡς ἀπὸ μὲν τῶν ῥητῶν τὰς θεωρίας τὰς ῥητορικῶν σε λό-  
γον κοσμῶν καὶ τέχνην. Ἰσχυρὸς τοι ὡς τοῖς ἀρχαίοις ἐν τῇ \* *Demosi he-  
κατόντες, καὶ μάλιστα τῷ \* Καθηγεμόνι μυρία καλὰ εὐείσκο- nem Her mo-  
μῶν, ὅσα δὲ πρὸς τὸ καλεπεῖστον τὴν ἀπορεύσεως ὁπλίζει τῇ- gener. Tl b:  
ψυχῇ, διδάσκει. Hermog. ὅτι εὐρέσεων. 3. 10. M: Tui linn  
intellig. 32.*

Τέλος.

# Errata sic corrigenda.

Pag. 2. παῖδες. 3. ἰουρική. 6. ἔσα. 8. πᾶν. 24. παρακολυθόντων. 26. αἰν.  
 μίνε. 29. ἔτος. 31. αἰτιατόν. 34. ἔθ' ὕαν. 40. ἰυρίσις. 42. καταληφόν. 43.  
 ἀλκιδεῖ. 46. αἰ. 48. αἰόν. 49. κεραιδίδες τε καὶ ἑτίδες. 50. ἰδία. 63.  
 Gemino. 63. μίν καὶ ἱπαινίσσεν. 64. ἄχθος. ἰδύμ. 73. τίς σε ἰδύ.  
 75. πάντες γὰρ μεταφοαῖς διαλέγονται. 77. πρὸς πωλήσῃ. 78.  
 ἰδία. 81. Sulenbr. Θεοφράς. 83. μυκη. 85. ὁρθοί. 86. ἰπαι. 87. Λάκολος. 89. σιωπῇ. 90. quē. fund.  
 La. Cic. off. 190. τίς εἰκότως. 95. ἡσσαν. 96. περιέδ. 100. quē. fund.  
 λαλαγῶν. 101. Rutilius. 105. ἔθ' ἰχ. φιλάργυρον. Aristippus.  
 106. αἰεὶ κιν. 107. αἰ γὰρ Ζεῦ τι πάτερ &c. τίχ' ἡμ. ἀνακτος. 109. τρω. 120.  
 dimittit. 120. γῆν. 122. ἰδ. 123. ἰαργεία. 124. τυ. 127. ἰκοιολογία. 128.  
 μάκαιραν-ἰσῖαι. ἰδ. 129. ἰδ. 130. δ. 131. ἰδ. 132. διερίζουσιν. 133. ἰδ.  
 Αἰθῶν. Gell. Σαλαμίν. 134. ἰδ. 135. ἰδ. 136. ἰδ. 137. ἰδ. 138. ἰδ. 139.  
 ἰδ. 140. ἰδ. 141. ἰδ. 142. ἰδ. 143. ἰδ. 144. ἰδ. 145. ἰδ. 146. ἰδ. 147. ἰδ.  
 148. ἰδ. 149. ἰδ. 150. ἰδ. 151. ἰδ. 152. ἰδ. 153. ἰδ. 154. ἰδ. 155. ἰδ. 156.  
 ἰδ. 157. ἰδ. 158. ἰδ. 159. ἰδ. 160. ἰδ. 161. ἰδ. 162. ἰδ. 163. ἰδ. 164. ἰδ.  
 165. ἰδ. 166. ἰδ. 167. ἰδ. 168. ἰδ. 169. ἰδ. 170. ἰδ. 171. ἰδ. 172. ἰδ.  
 173. ἰδ. 174. Palustri. 175. κοινός. 176. γὰρ. 177. ἰδ. 178. ἰδ. 179.  
 ἰδ. 180. ἰδ. 181. ἰδ. 182. ἰδ. 183. ἰδ. 184. ἰδ. 185. ἰδ. 186. ἰδ. 187.  
 ἰδ. 188. egregiē. 189. ἰδ. 190. ἰδ. 191. ἰδ. 192. ἰδ. 193. ἰδ. 194.  
 ἰδ. 195. ἰδ. 196. ἰδ. 197. ἰδ. 198. ἰδ. 199. ἰδ. 200. Arist. Peripateticus.  
 201. ἰδ. 202. ἰδ. 203. ἰδ. 204. ἰδ. 205. ἰδ. 206. ἰδ. 207. ἰδ.

3.  
3.  
λ.  
τ.  
19.  
4.  
nd.  
m.  
q.  
w-  
x-  
us.  
796.  
797.  
798.  
799.  
800.  
801.  
802.  
803.  
804.  
805.  
806.  
807.  
808.  
809.  
810.  
811.  
812.  
813.  
814.  
815.  
816.  
817.  
818.  
819.  
820.  
821.  
822.  
823.  
824.  
825.  
826.  
827.  
828.  
829.  
830.  
831.  
832.  
833.  
834.  
835.  
836.  
837.  
838.  
839.  
840.  
841.  
842.  
843.  
844.  
845.  
846.  
847.  
848.  
849.  
850.  
851.  
852.  
853.  
854.  
855.  
856.  
857.  
858.  
859.  
860.  
861.  
862.  
863.  
864.  
865.  
866.  
867.  
868.  
869.  
870.  
871.  
872.  
873.  
874.  
875.  
876.  
877.  
878.  
879.  
880.  
881.  
882.  
883.  
884.  
885.  
886.  
887.  
888.  
889.  
890.  
891.  
892.  
893.  
894.  
895.  
896.  
897.  
898.  
899.  
900.  
901.  
902.  
903.  
904.  
905.  
906.  
907.  
908.  
909.  
910.  
911.  
912.  
913.  
914.  
915.  
916.  
917.  
918.  
919.  
920.  
921.  
922.  
923.  
924.  
925.  
926.  
927.  
928.  
929.  
930.  
931.  
932.  
933.  
934.  
935.  
936.  
937.  
938.  
939.  
940.  
941.  
942.  
943.  
944.  
945.  
946.  
947.  
948.  
949.  
950.  
951.  
952.  
953.  
954.  
955.  
956.  
957.  
958.  
959.  
960.  
961.  
962.  
963.  
964.  
965.  
966.  
967.  
968.  
969.  
970.  
971.  
972.  
973.  
974.  
975.  
976.  
977.  
978.  
979.  
980.  
981.  
982.  
983.  
984.  
985.  
986.  
987.  
988.  
989.  
990.  
991.  
992.  
993.  
994.  
995.  
996.  
997.  
998.  
999.  
1000.